Predici la Duminica a 30-a după Rusalii - Dregătorul bogat – păzirea poruncilor

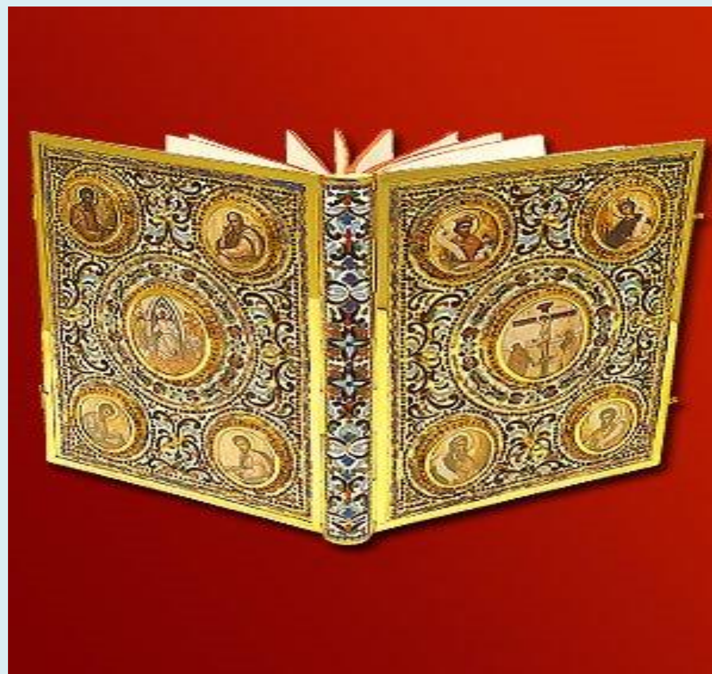

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

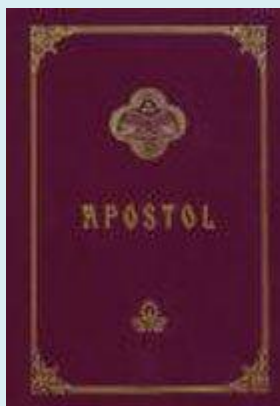
Evanghelia

Ev. Luca 18, 18-27

În vremea aceea
18. Şi L-a întrebat un dregător, zicând: Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?
19. Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu.
20. Ştii poruncile: Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.
21. Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele.
22. Auzind Iisus i-a zis: Încă una îţi lipseşte: Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie.
23. Iar el, auzind acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat.
24. Şi văzându-l întristat, Iisus a zis: Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu!
25. Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu.
26. Zis-au cei ce ascultau: Şi cine poate să se mântuiască?
27. Iar El a zis: Cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu.

Apostol

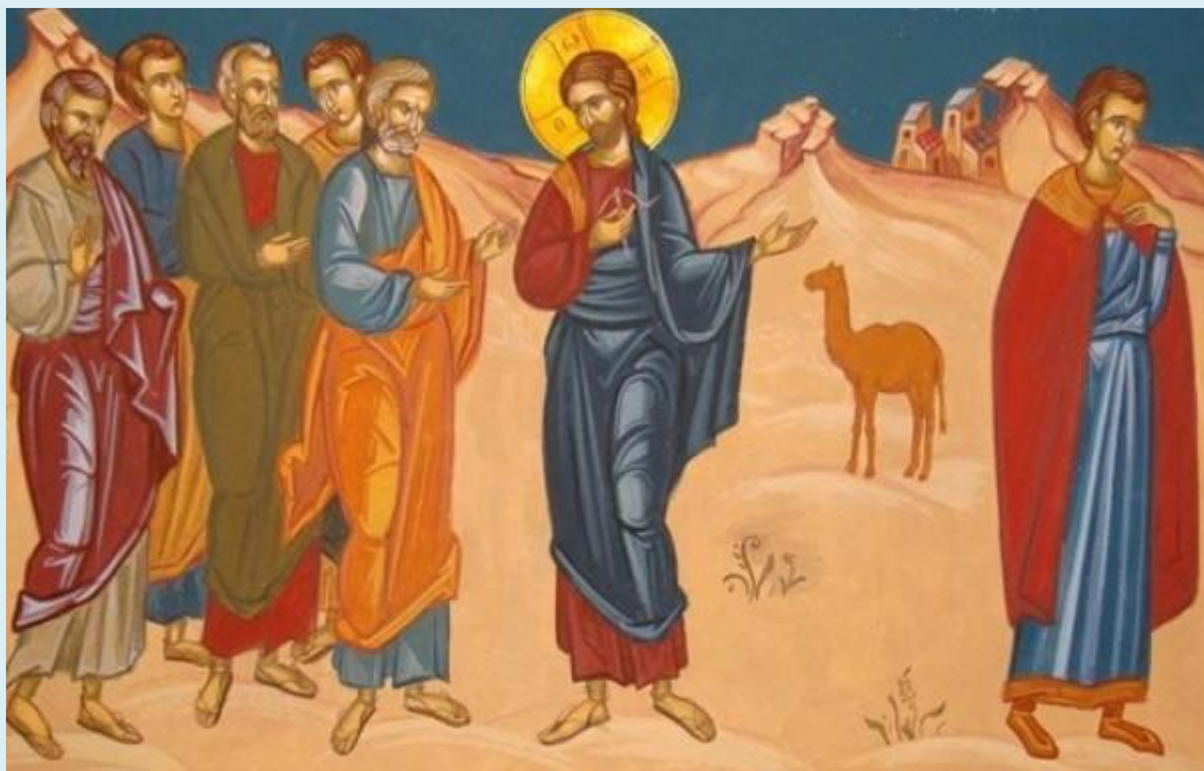
Epistola către Coloseni a Sfântului apostol Pavel

Coloseni III, 12-16

Fraţilor
12. Îmbrăcaţi-vă, dar, ca aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi prea iubiţi, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândeţe, cu îndelungă-răbdare,

13. Îngăduindu-vă unii pe alţii şi iertând unii altora, dacă are cineva vreo plângere împotriva cuiva; după cum şi Hristos v-a iertat vouă, aşa să iertaţi şi voi.
14. Iar peste toate acestea, îmbrăcaţi-vă întru dragoste, care este legătura desăvârşirii.
15. Şi pacea lui Hristos, întru care aţi fost chemaţi, ca să fiţi un singur trup, să stăpânească în inimile voastre; şi fiţi mulţumitori.
16. Cuvântul lui Hristos să locuiască întru voi cu bogăţie. Învăţaţi-vă şi povăţuiţi-vă între voi, cu toată înţelepciunea. Cântaţi în inimile voastre lui Dumnezeu, mulţumindu-I, în psalmi, în laude şi în cântări duhovniceşti.

Comentarii patristice - Evanghelia despre dregătorul bogat

Duminica a 30-a după Rusalii (Dregătorul bogat - Păzirea poruncilor)(Ev. Luca 18, 18-27)

(Lc. 18, 18) Şi L-a întrebat un dregător, zicând: Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?

Mulțimile evreiești… cu mai-marii și învățătorii lor… priveau pe Hristos ca pe un simplu om asemenea nouă și nu ca pe Dumnezeu ce s-a făcut om. Aceștia au venit la Hristos ca să-L ispitească și ca să întindă mrejele înțelepciunii lor…

În Evanghelia aceasta, cel ce se apropie de Hristos este numit dregător. Credea despre sine că știe Legea și cugeta că îi și învățase întocmai și pe alții. Gândea că-L va putea osândi pe Hristos pentru că a adus legi noi, legi ale Sale, și că a nesocotit poruncile date de prea înțeleptul Moise. Iudeii urmăreau cu înverșunare să dovedească că Hristos era împotriva poruncilor celor dintâi și că, prin autoritatea Sa, a așezat noi legi, care se împotrivesc celor ce existau înainte. Purtarea lor viclenească față de Hristos era zidită pe o piatră mincinoasă. Dregătorul vine la Hristos și se preface că vorbește cu inimă bună. Îl numește Învățătorule, spune că este bun și se arată a fi dornic de a-I fi ucenic. Spune, ce să fac ca să moștenesc

viața veșnică? Bagă de seamă, cum dregătorul amestecă măgulirea cu înșelăciunea și viclenia, precum ar amesteca oțetul cu mierea, închipuindu-și că în acest chip ar putea amăgi pe Hristos.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Luca, Omilia 122, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 18, 19)Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu.

Ce răspunde Cel-a-toate-cunoscător despre care s-a spus că prinde pe înţelepţi în isteţimea lor (Iov. 5, 13)? Răspunde cu o altă întrebare: pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu. Vezi cum Hristos vădește de-ndată că dregătorul nu era nici înțelept, nici învățat, deși era mai-marele unei sinagogi iudaice. Hristos îi spune că veșmintele trupului Meu te-au dus pe căi greșite și nu ai crezut că sunt Dumnezeu. De ce m-ai numit cu numele celor mai înalte făpturi dacă tu crezi că sunt un doar simplu om, asemenea ție, și tăgăduiești că nu sunt mai presus de hotarele naturii umane? Prin firea care transcende totul, numai Dumnezeu este bun prin natura Sa, adică este bine neschimbător …

Hristos spune despre Sine: Pentru tine, nu par a fi cu adevărat Dumnezeu. Dar nebunește și fără băgare de seamă, mi-ai atribuit caracterul și virtuțile naturii dumnezeiești. Atunci, de ce-ți imaginezi că am puterea naturii neschimbătoare, fiind Eu un simplu om, care nu este niciodată învestit cu bunătate, ci o câștigă numai prin învoirea cu voia divină? Acesta a fost înțelesul a ceea ce vorbea Hristos.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Luca, 122, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 18, 19) Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu.

Tatăl este bun. Fiul este bun. Sfântul Duh este bun. Totuși, nu sunt trei buni, ci numai un singur bun. Hristos spune: Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu. Domnul Hristos nu a răspuns la întrebarea dregătorului pentru ca acesta, vorbind ca și cu un simplu bărbat prin cuvintele bunule Învățător, să nu-L considere doar un simplu om. De aceea nu i-a spus: Nimeni nu este bun, decât unul Tatăl, ci Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu. Doar prin Tatăl, s-ar fi înțeles că doar Tatăl cel

ceresc este bun. Dumnezeu,însă, include în sine atât pe Hristos, cât și pe Duhul Sfânt, pentru că întreaga Treime este bună.

(Fericitul Augustin, Despre Sfânta Treime 8, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 18, 22) Auzind Iisus i-a zis: Încă una îţi lipseşte: Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie.

Tânărul a întrebat pe Domnul cum să moștenească viața veșnică și i s-a răspuns că trebuie să vândă toate cele ce le are și să le împartă săracilor și astfel va avea comoară în cer. De ce a plecat de la Domnul mâhnit, decât pentru că, așa cum spune Scriptura, era foarte bogat? Una este a nu dori să aduni cele de trebuință și alta să împarți ceea ce ai agonisit. Primul este ca și cum ai refuza mâncarea, iar al doilea, ca și cum ți-ai tăia un mădular.

(Fericitul Augustin, Scrisoarea 31, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 18, 25) Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu.

Dregătorul era prea slab în cugetul său și nu a putut fi convins nici măcar să asculte de sfatul de a-și vinde averea, deși i-ar fi fost mult folositor și plin de răsplată. Domnul vădește boala care și-a aflat casă în cei cu averi, spunând: Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu! Că mai lesne este a trece cămila (camela) printre urechile acului, decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu. Prin cămilă, Hristos, nu se referă la animalul cu același nume, ci la un o funie groasă. Cei ce se îndeletnicesc cu navigatul pe mare obișnuiesc să numească aceste funii cămile.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Luca, Omilia 123, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 18, 25) Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu.

Ce se spune aici este de o mare putere. O mare greutate se află în cuvintele acestea. Cu ce alte cuvinte ar fi putut Hristos arăta mai cu tărie că cel bogat n-ar trebui să-și pună nădejdea în averile sale, decât prin acestea? … Moral, acestea pot fi aplicate

la orice păcătos sau orice bogat trufaș. Vameșul, când nu îndrăznea să-și ridice ochii la Dumnezeu, recunoștea povara păcatelor sale și era precum o cămilă. Prin mărturisirea păcatelor sale, mai ușor va trece vameșul prin urechile acului, decât va intra fariseul în Împărăția cerurilor. Fariseul era mândru în rugăciune, lăudându-se cu nevinovăția sa și mult prea încrezător în mărirea sa. El a nesocotit mila, s-a declarat pe sine drept și l-a judecat pe celălalt. Mai degrabă l-ar fi înfruntat pe Domnul, decât să-I ceară mila Sa (Lc.18, 9-41). Dacă cineva se cutremură cugetând la cămilă, cu atât mai mult să se înfricoșeze la cel ale cărui fapte sunt mai urâte decât o cămilă.

(Sfântul Ambrozie al Milanului,Tâlcuire la Evanghelia după Luca 8, 70-72, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 18, 25) Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu.

Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu! Că mai lesne este a trece cămila printre urechile acului, decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu.Când au auzit porunca aceasta, sfinții s-au hotărât să fugă de această greutate a bogățiilor, împărțindu-și averile. Prin această împărțire a averilor către cei săraci, și-au ridicat comori veșnice. Apoi au luat crucea și i-au urmat lui Hristos. Unii i-au urmat și s-au desăvârșit prin mucenicia lor, precum v-am mai spus, în timp ce alții, prin jertfa lor de sine, nu au fost mai prejos în virtutea adevăratei filozofii. Amintește-ți că este poruncă a lui Hristos Împăratul nostru și Dumnezeu, care ne duce de la lucrurile vremelnice și ne face părtași la cele veșnice.

(Sfântul Ioan Damaschin, Varlaam și Iosif 15.128 - 129, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 18, 25) Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu.

Se spune în Evanghelie că: Iată, noi am lăsat toate şi Ţi-am urmat Ţie. Cu noi oare ce va fi? (Mt. 19, 27).

Cred că la acesta unii ar răspunde: Ce au lăsat ucenicii? Ei erau oameni care câștigau cele de trebuință ale vieții prin sudoare și munca lor, fiind pescari, care poate aveau sau nu o barcă și niște mreje pe undeva. Nu aveau case bine zidite sau alte averi. Ce au lăsat sau pentru ce au cerut o răsplată de la Hristos? Ce răspundem

noi la aceasta? Chiar pentru aceasta, au pus întrebarea aceasta mai mult decât necesară. Pentru că nu aveau nimic altceva decât câteva lucruri neînsemnate, au aflat că Domnul va răsplăti și va veseli cu darurile Sale pe cei care la fel au lăsat nu numai puținul lor pentru împărăția lui Dumnezeu. Au dorit să fie găsiți vrednici pentru a intra în Împărăția cerurilor, datorită dragostei pentru El. Cel bogat, ca unul ce a lăsat mult, va aștepta cu încredințarea unei răsplăți pe măsură. Cel care are puțin și a lăsat și puținul său, nu este și el îndreptățit să întrebe cum i se va răsplăti fapta? Pentru aceasta, și în numele lor și a celorlalți care au făcut asemenea, lăsând și puținul lor, spun: Iată noi am lăsat toate şi Ţi-am urmat Ţie.

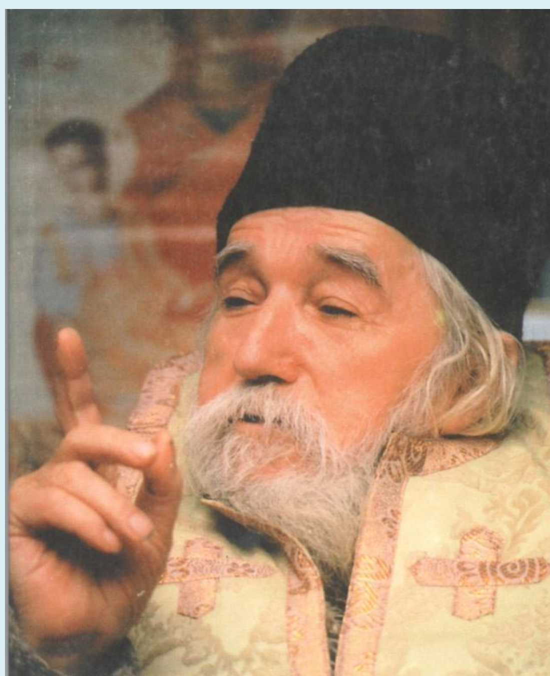
Dar mai trebuie să înțelegem un lucru. Socotită cum se cuvine, durerea suferită la lepădarea de cele lumești este aceeași, fie că este vorba de mult sau puțin. Haideți să vedem care este adevăratul înțeles al acestei exemplu atât de întâlnit.

Să presupunem că doi oameni au trebuit să stea dezbrăcați. Unul s-a dezbrăcat de haine scumpe, în timp ce celălalt a trebuit să lepede numai dintre cele ieftine și ușor de găsit. Oare durerea goliciunii nu va fi aceeași în ambele cazuri? Mai rămâne altceva de lămurit? Cât privește ascultarea și dorința cea bună, cei ce, deși în situații diferite, au arătat totuși aceeași ușurință, și dorind, au vândut ceea ce aveau, trebuie așezați pe aceeași treaptă cu cei bogați.

Chiar Pavel cel înțelept scrie: Căci, dacă este bunăvoinţă, bine primit este darul, după cât are cineva, nu după cât nu are (2 Cor. 8, 12). Astfel, întrebarea apostolilor a fost plină de rațiune.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Luca, Omilia 124, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

Părintele Cleopa Ilie - Predică la Duminica a XXX-a după Rusalii (Despre iubirea de averi)

Bogăţia de ar curge, nu vă lipiţi inima de ea (Psalm 61, 10)

Iubiţi credincioşi, aţi auzit în Sfânta Evanghelie de astăzi că ***un tânăr oarecare s-a apropiat de Mântuitorul, a îngenuncheat înaintea Lui şi I-a zis: Învăţătorule bun, ce voi face ca să dobândesc viaţa cea veşnică? (Luca 18, 18).***

Vedeţi, fraţilor, că acest tânăr a venit cu mare evlavie înaintea Mântuitorului nostru Iisus Hristos să-I ceară un sfat: cum ar putea să intre în viaţa cea veşnică. Mântuitorul i-a arătat că pentru a intra în viaţa veşnică trebuie să păzească poruncile date de Dumnezeu lui Moise. ***Tânărul a zis că toate le-a păzit din tinereţile sale. Auzind Mântuitorul aceste cuvinte, a spus: Încă una îţi lipseşte. Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri şi vino de-mi urmează Mie (Luca 18, 22).***

Prin aceste cuvinte Mântuitorul i-a arătat calea cea înaltă a desăvârşirii care este mai presus de poruncile Legii Vechi. Cu alte cuvinte Mântuitorul i-a spus: ***"Dacă vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile cele date de Dumnezeu lui Moise. Iar dacă voieşti să fii desăvârşit mergi, vinde-ţi averile tale şi le dă săracilor şi vino de urmează Mie. Iar el auzind acestea, s-a dus întristat că avea avere multă (Luca 18, 23).*** Vedeţi cât de mare piedică în calea mântuirii, şi mai ales a

desăvârşirii, este averea pentru acela care o iubeşte şi îşi lipeşte inima de ea? Vedeţi pentru care pricină Mântuitorul a zis: ***Căci cu anevoie va intra bogatul în Împărăţia Cerului (Matei 19, 23) şi că mai lesne este să treacă funia corăbiei prin urechile acului, decât bogatul să intre în Împărăţia lui Dumnezeu? (Luca 18, 25).***

Dar să ne punem o întrebare: ***Oare toţi bogaţii vor merge în iad? Nu, cu adevărat nu. La Dumnezeu este cu putinţă să mântuiască şi pe cei bogaţi, care vor avea bunăvoinţă a-şi chivernisi averea lor spre binele tuturor după plăcerea lui Dumnezeu, fără a-şi lipi inima de bogăţiile veacului de acum.*** Auzi ce zice dumnezeiasca Scriptură despre Avraam: ***Iar Avraam era bogat foarte cu dobitoace şi cu argint şi cu aur (Facere 13, 2).*** Dar cine a plăcut în faţa lui Dumnezeu mai mult ca Avraam? Şi cine a fost mai binecuvântat de Dumnezeu decât el? Căci nimic nu l-a împiedicat să dea ascultare lui Dumnezeu, ajungând chiar să aducă jertfă lui Dumnezeu pe singurul său fiu, Isaac (Facere 22, 2-18).

Să auzim încă şi de bogăţiile lui Iov pe care le arată Sfânta Scriptură, zicând: ***Şi erau vitele lui Iov şapte mii de cămile, perechi de boi cinci sute şi cinci sute de asine ce păşteau în munte şi slugi multe foarte (Iov 1, 3).*** Dar să auzim şi ce zice Dumnezeu despre Iov către diavolul: ***Socotit-ai în cugetul tău despre robul Meu? Că nu este asemenea lui din cei de pe pământ, fără cusur, drept şi temător de Dumnezeu, care să se ferească de ce este rău? (Iov 1, 8).*** Aşadar, fraţii mei, bogaţi au fost pe pământ şi Avraam şi Iov, dar foarte drepţi şi temători de Dumnezeu şi nu legaţi cu inima de averile pe care le aveau. Ca să dovedim acest lucru, este bine să auzim ce a zis dreptul Iov când a pierdut toate averile sale: ***Gol am ieşit din pântecele maicii mele, gol mă voi întoarce. Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat (Iov 1, 21).***

Cât de mare lucru este necredinţa noastră, fraţilor. Atunci când ni se întâmplă o mică pagubă, plângem, ne întristăm şi cădem în mâhnire şi deznădejde. Iar dreptul Iov, după pierderea atâtor cârduri de vite şi a copiilor, n-a zis nici un cuvânt rău împotriva lui Dumnezeu, ci pentru toate mulţumea lui Dumnezeu. Aşadar, ***nu bogăţia este pricină de pierzare a celui bogat, ci lipirea inimii sale de avere, nemilostivirea şi reaua întrebuinţare a bogăţiei sale îl duc la pierzare.*** Fericit este cel ce va face cele spuse de marele Apostol Pavel: ***Să fie acum cei ce au averi, ca şi cum nu le-ar avea şi cei ce au femei, ca şi cum nu le-ar avea şi cei ce se folosesc de lumea aceasta ca şi cum nu s-ar folosi de ea. Că chipul lumii acesteia trece (I Corinteni 7, 29-31).***

Să auzim şi pe Solomon cel preaînţelept şi preabogat ce zice în privinţa averilor sale: ***Mărit-am lucrurile mele, zidit-am case, săditu-mi-am vii, făcutu-mi-am grădini şi livezi şi mi-am sădit în ele tot felul de pomi roditori; făcutu-mi-am iazuri ca să pot uda din ele o dumbravă unde creşteau copacii. Avut-am slugi şi slujnice şi am avut feciori născuţi în casă. Avut-am cirezi şi turme multe, mai mult decât toţi cei ce au fost mai înainte de mine în Ierusalim... (Ecclesiastul 2, 4-7) Şi am căutat spre toate lucrurile mele şi spre toată truda mea cu care m-am ostenit a face şi iată toate sunt deşărtăciuni şi vânare de vânt şi nimic nu este prisosire sub soare (Ecclesiastul 2, 11). Şi am urât viaţa, că vicleană este asupra mea faptă cea făcută sub soare că toate sunt deşertăciune şi vânare de vânt (Ecclesiastul 2, 17).*** Apoi filosofând despre moarte a zis: ***Precum am ieşit din pântecele maicii mele, gol mă voi întoarce în pământ şi precum am venit aşa mă voi duce şi nimic nu voi lua din agoniseala mea ca să duc în mâna mea (Ecclesiastul 5, 14).***

Iubiţi credincioşi, dacă din toate câte avem, vom face milostenie la săraci şi vom urma lui Hristos cu viaţă curată, cu post, cu rugăciune, cu înfrânare, cu priveghere şi cu toată lucrarea faptelor celor bune, ne vom face comoară în ceruri unde furii nu o sapă şi rugina şi molima nu o strică precum a zis Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos (Matei 6, 19).

Aţi auzit în Sfânta Evanghelie de bogatul cel nemilostiv, care se chinuia în flăcările iadului şi care a cerut lui Avraam să trimită pe Lazăr să-i aducă un vârf de deget înmuiat în apă ca să-i răcorească limba sa în focul iadului; şi a auzit pe Avraam, zicându-i: ***Fiule, adu-ţi aminte că ai luat cele bune în viaţa ta, asemenea şi Lazăr, cele rele, iar acum el se bucură şi tu te chinuieşti. Şi nici o mângâiere sau ajutor n-a dobândit (Luca 16, 24-25).***

Ce i-au folosit bogatului averea şi viaţa cea desfătată, vremelnică şi prea scurtă? Căci întrucât n-a fost milostiv, s-a dus în munca cea veşnică, înfricoşată şi prea greu de suferit. Şi aceasta nu pentru că a fost bogat, deoarece averea "agonisită cu dreptate" este "dată omului de Dumnezeu" (Psalm 131, 14-15; Facere 24, 35), ci reaua întrebuinţare a averii şi nemilostivirea l-au dus pe el în munca cea veşnică. Deci ***nu bogăţia este pricina pierzării omului, ci întrebuinţarea ei, ca urmare a voinţei libere pe care o are omul de la crearea sa.***

Iubiţi credincioşi, cine poate să spună îndeajuns câtă dreptate are Dumnezeu când ne porunceşte în porunca întâia din Decalog: Să-L iubim cu toată inima noastră cu tot sufletul nostru şi cu tot cugetul nostru (Matei 22, 37; Deuteronom 6, 5). El ne-a dat viaţă, minte, simţiri şi tot ce avem. Pe acestea să le punem în

slujba lui Dumnezeu, folosindu-le spre cele bune şi nu spre păcat. **Cum putem da chipul nostru lui Dumnezeu?** ***Privind zidirile Lui, slăvindu-L neîncetat, şi depărtând ochii noştri de la orice sminteli şi deşertăciuni.***

- ✓ *Domnul ne-a dat mâinile. Pe acestea se cuvine să le punem în slujba Lui, nu a diavolului, întinzându-le la furturi şi desfrânări, ci la faptele cele bune şi mai ales la rugăciune şi la milostenie.*
- ✓ *El ne-a dat urechi. Pe acestea Lui să le dăm, ascultând cele sfinte, iar nu cântece de desfrânare, nici vorbe rele de ocară.*
- ✓ *El ne-a dat gură, dar să nu vorbească nimic din cele ce nu plac lui Dumnezeu, ci să cânte psalmi şi laude şi cântări dumnezeieşti.*
- ✓ *Dumnezeu ne-a făcut picioare, nu să alergăm cu ele pe calea pierzării, ci spre lucrarea celor bune.*
- ✓ *Ne-a făcut pântece, nu ca să-l îmbuibăm cu nesaţiu, ci să-l hrănim cu măsură şi cu înfrânare. Dumnezeu a pus iubire între soţi spre facerea de copii, iar nu spre desfrânare.*
- ✓ *Ne-a dat minte spre a-L lăuda, iar nu spre hule sau alte fărădelegi a cugeta.*
- ✓ *Ne-a dat bani spre a-i întrebuinţa cum se cuvine.*
- ✓ *Ne-a dat sănătate şi putere spre a face cele bune spre slava lui Dumnezeu şi, în sfârşit,*
- ✓ *toate câte avem de la El, ni le-a dat să le folosim spre binele nostru şi spre slava lui Dumnezeu (**Sfântul Ioan Gură de Aur**, Împărţire de grâu, op. cât., p. 397-398).*

Deci, fraţii mei, nu se cuvine a iubi mai mult cele pământeşti, decât pe Făcătorul şi Dumnezeul nostru, Care ni le-a dat pe toate. Iar dacă noi lăsăm iubirea Celui ce ne-a făcut şi ne-a dat toate, câtă nedreptate facem, iubind averile şi desfătările veacului de acum şi uitând noianul de binefaceri ale Ziditorului nostru? Dacă Dumnezeu lasă bogaţi şi săraci printre oameni (Psalm 74, 7; Pilde 22, 2), apoi pe cine trebuie să iubim mai mult? Averea sau pe Cel ce ne-a dat-o? Ştim că bogăţia este vremelnică (Pilde 27, 24). Bogăţia noastră este nestatornică (Psalm 38, 10), şi trecătoare (Pilde 13, 7). ***Apoi cât de mare păcat fac cei ce iubesc cele vremelnice şi trecătoare mai mult decât pe Dumnezeu cel Preaveşnic, Care ne-a dăruit toate?***

Citim într-o carte că *împăratul Alexandru Macedon, după ce a cucerit atâtea ţări şi împărăţii, ajungând la moarte, a lăsat testament să-i facă la sicriul lui două guri şi pe acolo să-i scoată mâinile, dar să i le lase goale. Întrebat de ce doreşte să-l îngroape cu mâinile goale şi să fie scoase afară din sicriu, el le-a zis: "vreau să arăt la toţi împăraţii şi regii pământului care vor veni după mine să nu-şi lipească*

inima de nimic din această lume. Că toate câte avem aici rămân şi noi plecăm la veşnicie cu mâinile goale şi luăm cu noi numai ce am făcut în această viaţă, bune sau rele!" Cu adevărat, mare filosofie a arătat Alexandru Macedon prin această pildă a sa care nu trebuie uitată de noi cei de pe pământ.

Iată şi o istorioară adevărată: *Mergând un monah pentru o trebuinţă la Constantinopol, a intrat într-o biserică. Tot atunci a intrat în biserică un iubitor de Hristos, şi văzând pe călugărul străin s-a închinat cu multă dragoste şi cucernicie şi a început a-l întreba cele despre mântuirea sufletului.*

Iar călugărul i-a zis: "Cel ce rânduieşte bine cele pământeşti, i se dăruiesc şi cele cereşti".

A zis acela: "Bine ai zis, părinte". Fericit este acel ce îşi aruncă toată nădejdea sa spre Dumnezeu.

Apoi i-a povestit lui, zicând aşa: "Eu am fost, zice, fiu al oarecăruia din cei slăviţi în lume, însă tatăl meu era milostiv şi dădea mult la săraci. Într-una din zile m-a chemat şi mi-a arătat toate averile sale şi mi-a zis: "Fiule, ce îţi este mai de folos? Să-ţi dau ţie averile acestea, sau pe Hristos?"

Iar eu, luând aminte la cele ce grăia, am zis: "Mai bine să-mi laşi mie pe Hristos. Pentru că aceste averi astăzi sunt şi mâine se duc şi trec". După ce a auzit aceste cuvinte de la mine, a început a împărţi, încât când a murit la puţină avere a mai rămas şi eu am rămas sărac şi cu smerenie umblam având nădejdea mea numai spre Hristos, Căruia mă lăsase pe mine.

Iubiţi credincioşi, când tânărul bogat din Evanghelia de astăzi a răspuns Mântuitorului că ***Toate poruncile le-am păzit din tinereţile mele (Luca 18, 21),*** a adăugat şi aceste cuvinte: ***Ce îmi mai lipseşte? Iar Fiul lui Dumnezeu i-a zis: dacă voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta şi o împarte săracilor şi vei avea comoară în cer; apoi vino şi urmează Mie. Auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe avuţii (Matei 19, 20-22).***

Deşi păzea cu sfinţenie poruncile Legii Vechi, tânărul nu era pregătit să urmeze lui Hristos, căci era lipit cu inima de averile sale şi nu voia să miluiască pe săraci. Or, Mântuitorul îl chema la desăvârşire, prin renunţarea la averile pământeşti şi agonisirea altor averi, cele duhovniceşti.

- ***Căci bogăţia cea mai mare a creştinilor este păstrarea cu sfinţenie a dreptei credinţe ortodoxe.***
- ***Bogăţia cea nemuritoare a noastră, a creştinilor, este sfânta rugăciune făcută cu post şi cu milostenie.***
- ***Bogăţia duhovnicească a creştinilor este împlinirea cu sfinţenie a poruncilor Sfintei Evanghelii, trăirea în desăvârşita dragoste, iertarea vrăjmaşilor, participarea regulată la slujbele bisericii, ascultarea cu evlavie a Sfintei Liturghii în sărbători, deasa spovedanie şi împărtăşania cu Trupul şi Sângele Domnului. Apoi naşterea de copii, înfrânarea de la orice fel de păcate trupeşti, blândeţea, smerenia şi toate celelalte fapte bune.***

Acestea sunt averea şi lauda şi cununa creştinilor care ne asigură mântuirea sufletului. Iar nu agonisirea de averi, de bani şi cinste trecătoare pe pământ, care ne îndepărtează de Dumnezeu şi ne aruncă în grele păcate şi în osânda veşnică.

Să renunţăm la averile de prisos şi nefolositoare care aduc atâta tulburare şi robesc inimile slabe şi să ne lipim cu inima de Hristos. Să urmăm cu statornicie părinţilor noştri evlavioşi şi iubitori de Dumnezeu, care erau săraci de averi, dar bogaţi şi tari în credinţă, în rugăciune şi în milostenie. Să iubim pe săraci, pe bătrâni, pe copii şi pe văduve şi să-i ajutăm cu ce putem, că aceia nu au sprijin de nicăieri. Şi să nu uităm ce spune psalmistul; ***Temeţi-vă de Domnul toţi Sfinţii Lui, că n-au lipsă cei ce se tem de El (Psalm 33, 9).***

Să ne îmbogăţim duhovniceşte în Hristos, adică să părăsim păcatele şi să adunăm cât mai multe fapte bune. Acestea sunt averea noastră, nădejdea mântuirii noastre, bucuria noastră în Hristos. ***Să-l rugăm pe Mântuitorul şi Fiul lui Dumnezeu să ne îmbogăţească în cele cereşti, ca să putem cânta cu psalmistul David: Bogaţii au sărăcit şi au flămânzit, iar cei ce-L caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele (Psalm 33, 10). Amin.***

Sfântul Ioan Gură de Aur - Bogații și împărăția lui Dumnezeu

Nu există om mai lipsit de omenie decât iubitorul de arginţi. Pe toți îi urăşte, şi pe săraci şi pe bogaţi; pe săraci de frică, nu cumva să-i ceară ajutor, şi pe bogaţi de invidie, pentru că nu are banii lor. Nu ştie ce înseamnă milostenie, iubire de oameni, compătimire. Este împotriva oricărei încercări de ajutor social. Orice lucrare, chiar şi cea mai importantă, dacă nu-i aduce câştig îl lasă indiferent. Din contră, poate face orice ca să-şi mărească fie şi cu puţin bogăţia.

Patima lui pentru bani nu-şi găseşte săturare, nu cunoaşte mulţumire. Iar această patimă îl scufundă din ce în ce mai adânc în păcatul cel cu multe chipuri, în diverse răutăţi, în zădărnicia lumii. De aceea diavolul nu se osteneşte mult cu bogaţii. Îi încătuşează lesne cu bogăţii şi-i duce la pierzanie. Iată, aşadar, de ce Domnul a spus că „celor ce se încred în bogăţii le este foarte greu să intre în Împărăţia lui Dumnezeu" şi că „mai lesne îi este cămilei să treacă prin urechile acului decât bogatului să intre în Împărăţia lui Dumnezeu " (Marcu 10, 24-25).

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Problemele Vieții, traducere de Cristian Spătărelu și Daniela Filioreanu, Editura Egumenița, pp. 44-45)

Tânărul bogat. Predica Sfântului Luca al Crimeei despre cei bogaţi şi despre săracii care râvnesc la plăceri şi averi. Ce vrea de la noi Hristos?

Aţi ascultat astăzi pericopa evanghelică despre tânărul bogat, care n-a dorit să îşi împartă averea pentru a moşteni Împărăţia Cerurilor.

Atunci Domnul a spus că este mai greu pentru un bogat să intre în Împărăţia Cerurilor decât o cămilă prin urechile acului.

Parcă nu mai este oportun să vorbim despre avere, fiindcă în ţara noastră nu mai sunt bogaţi, ci toţi sunt egali. Totuşi cred că, ascultând cuvântul meu, veţi vedea că întotdeauna şi în toate timpurile este momentul să vorbim despre bogăţie.

Înainte să vă tâlcuiesc cuvintele lui Hristos adresate tânărului bogat, fiţi atenţi la ceea ce a scris Sfântul apostol Iacov despre cei bogaţi: "Ascultaţi acum voi bogaţilor: plângeţi şi vă tânguiţi de necazurile ce vor să vină asupra voastră. Bogăţia voastră a putrezit şi hainele voastre le-au mâncat moliile. Aurul vostru şi argintul au ruginit, şi rugina lor va fi mărturie împotriva voastră, şi trupurile voastre ca focul le va mânca: aţi strâns comori în vremea din urmă. Iată, plata pe care voi aţi oprit-o, lucrătorilor ce v-au secerat ţarinile strigă, şi strigătele seceră-

torilor au ajuns la urechile Domnului Savaot. V-aţi desfătat pe pământ şi v-aţi dezmierdat; v-aţi îmbuibat inimile în ziua înjunghierii. L-aţi osândit pe cel drept şi L-aţi omorât; El nu va ţine piept“. (Iacov 5, 1-6)

Vedeţi ce cuvinte cumplite a spus Sfântul apostol Iacov despre cei bogaţi, cât de înfricoşător i-a zugrăvit? Şi ce poate fi mai cumplit decât cuvântul Domnului Iisus Hristos despre faptul că bogatului îi este greu să intre în împărăţia lui Dumnezeu?

De ce este aşa? În acele timpuri, când Domnul a venit pe pământ, în sânul poporului israelit era dominantă părerea că bogăţia reprezintă binecuvântarea lui Dumnezeu: bogaţii erau cinstiţi, respectaţi, li se acorda o deosebită cinstire.

Când Domnul a spus aceste cuvinte uimitoare despre bogăţia care împiedică intrarea în Împărăţia lui Dumnezeu, ucenicii Lui cu mirare au întrebat: “Atunci cine poate să se mântuiască?“ Doar şi ei îi considerau pe bogaţi binecuvântaţi de Dumnezeu, prin urmare, dacă bogaţii nu se vor mântui, atunci cine? Domnul le-a spus: “Aceasta e cu neputinţă la oameni, dar la Dumnezeu toate sunt cu putinţă“.

Să pătrundem sensul acestor cuvinte. Când tânărul şi-a exprimat dorinţa de a-L urma pe Domnul, acesta l-a întrebat: “Dar ştii poruncile?“

“Da - a spus el - desigur, ştiu toate poruncile, toate acestea le-am păzit din copilărie!“

Însă Domnul i-a arătat lui şi tuturor că nu este de ajuns doar să îndeplineşti poruncile Vechiului Testament, acele zece porunci pe care şi voi le cunoaşteţi.

De ce nu este de ajuns? Doar evreii gândeau că totul se reduce la aceasta, că cel care le îndeplineşte va fi curat şi sfânt şi va intra în Împărăţia lui Dumnezeu. Iar Hrisots le-a spus că lucrurile nu stau chiar aşa.

Ce recomandă poruncile Vechiului Testament?

⇒ *Prima poruncă recomandă să ne închinăm unui singur Dumnezeu şi doar pe El să-L cinstim; ea interzice să cinstim oricare alţi dumnezei, cu excepţia Dumnezeului celui adevărat.*
⇒ *Cea de-a doua poruncă interzice să te închini idolilor. Dar cei care nu se închină idolilor şi zeilor sunt cumva sfinţi şi curaţi? Doar noi toţi Îl cinstim pe Unul Dumnezeu, nimeni dintre noi nu se închină la idoli!*

- ⇒ *Prin Moise, Dumnezeu a poruncit să-i cinsteşti pe tatăl şi pe mama ta, să nu-i superi. Oare suntem noi sfinţi dacă îi cinstim pe părinţii noştri, nu-i supărăm şi nu-i alungăm din casă la bătrâneţe? Oare doar aceasta ne îndreptăţeşte în faţa lui Dumnezeu?*
- ⇒ *Moise a poruncit să nu desfrânăm, să nu ucidem, să nu furăm, să nu dăm mărturie mincinoasă, să nu invidiem pe aproapele nostru şi să nu pofitm soţia aproapelui nostru. Dar dacă noi nu suntem ucigaşi, nu suntem hoţi, nu suntem martori mincinoşi, nu suntem desfrânaţi, dacă nu răpim din invidie averile fraţilor noştri, oare suntem sfinţi, oare suntem curaţi în faţa lui Dumnezeu?*

Toate poruncile Vechiului Testament au o exprimare negativă: nu fi aşa, nu fi altfel. Dar ele nu spun cum trebuie să fim. Ele doar interzic cele mai grave păcate. Au fost destinate unui popor barbar, care urma să fie îndreptat în cele elementare.

Domnul nostru Iisus a spus despre Sine că nu a venit să strice Legea, ci s-o împlinească. Iar cuvântul "a împlini" în limba slavonă are două semnificaţii - "a împlini" şi "a plini".

Domnul nostru Iisus Hristos ne-a adus Legea nouă, desăvârşită faţă de Legea veche a lui Moise. El ne-a dat poruncile mântuirii, ne-a lăsat Fericirile. A spus că cei blânzi, sfinţi şi curaţi înaintea lui Dumnezeu vor moşteni Împărăţia Cerurilor, iar nu cei care nu sunt hoţi, ucigaşi, care au împlinit poruncile Legii din Sinai, ci aceia care au desăvârşirea duhovnicească, cei care sunt plini de smerenie, ai căror ochi varsa râuri de lacrimi de umilinţă în faţa acelor orori care ne împresoară tot timpul vieţii noastre.

El a vorbit despre fericirea celor blânzi şi a celor care flămânzesc şi însetoşează de dreptate. El a vorbit despre fericirea celor milostivi şi făcători de pace. El a făgăduit Împărăţia Cerurilor celor care au suferit prigoană pentru dreptate, care au fost izgoniţi şi ocărâţi, care au fost defăimaţi din pricina numelui Lui. Iată cine este sfânt şi curat - cel care are desăvârşirea duhovnicească. Domnul cere de la noi toţi să fim desăvârşiţi, precum Tatăl nostru Cel ceresc desăvârşit este.

Domnul, în predica sa de pe munte, a dat astfel de prescripţii, încât inima noastră se cutremură. Cum să nu ne îngrijim pentru ziua de mâine, cum să ne iertăm duşmanii, cum să-i iubim, cum să dăm cămaşa de pe noi? Dar toate acestea trebuie să le îndeplinim ca să putem fi desăvârşiţi.

Domnul Iisus Hristos i-a spus tânărului care căuta desăvârşirea şi care împlinise toată Legea cea Veche: “Dacă vrei să fii desăvârşit, du-te, vinde-ţi averile, dă-le săracilor şi vei avea comoara în cer, şi vino de-Mi urmează Mie!“

Şi a plecat tânărul bogat cu tristeţe, pentru că era mare averea lui şi nu putea să îndeplinească această cerinţă a lui Hristos.

De ce anume i-a prezentat o astfel de cerinţă Domnul? De ce a cerut El ca băiatul să vândă totul şi să împartă săracilor? Deoarece a avea mare bogăţie este incompatibil cu împlinirea poruncilor lui Hristos. Oare poate omul, ai cărui ochi izvorăsc lacrimi la vederea necazurilor şi a amarului fraţilor săi, oare poate cel milostiv şi smerit să vadă toate acestea şi în continuare să-şi înmulţească averea, să construiască casă, să strângă bani, să cumpere cai şi obiecte luxoase care nu-i sunt necesare?

Desigur, nu poate, pentru că în cazul în care acesta este milostiv, el va da totul. Iar dacă păstrează pentru sine bogăţia sa, înseamnă că se iubeşte pe sine mai mult decât pe aproapele său, iar Domnul ne-a poruncit să-l iubim pe aproapele nostru ca pe noi înşine. Dacă îi vom iubi pe apropiaţii noştri astfel, oare nu vom da celui care are nevoie şi celui flămând tot ceea ce avem? Oare vom putea trăi cu acea viaţă necreştină, cu care trăiesc miliardarii americani, care au depozite pline cu aur? Pe luxul nebun îşi risipesc aceste bogăţii, pe distracţii absurde, revoltătoare îşi risipesc banii dobândiţi cu sudoarea şi sângele celor care au muncit pentru ei. Iar Domnul îi pedepseşte pentru aceasta prin copiii lor, pentru că ştim din cărţile miliardarilor că nu există oameni mai dispreţuiţi, mai neînsemnaţi în ochii oamenilor decât fetele şi fiii lor - aceste stârpituri, aceşti oameni pervertiţi, care nu au nici un ideal înalt, ocupaţi doar cu distracţiile şi cu plăcerile de care s-au plictisit, de care s-au săturat.

Iată că şi Domnul Iisus Hristos spune că, dacă nu vrem să ne despărţim de bogăţia noastră, atunci nu vom putea intra în Împărăţia lui Dumnezeu, fiindcă rămânem cruzi la inimă, egoişti şi aspri.

Dar este oare locul unora ca aceştia în Împărăţia lui Dumnezeu? Aflăm că-i este mai uşor cămilei să treacă prin urechile acului decât unui bogat să intre în Împărăţia Cerurilor.

Ce legătură au aceste cuvinte ale lui Hristos, toate aceste lămuriri, cu noi, cei care nu avem bogăţii? Răspunsul este: una directă. Observaţi ce dăunează sufletului celor bogaţi. Le dăunează faptul că bunurile pământeşti, plăcerile, luxul sunt puse mai presus de orice, mai presus decât bunurile duhovniceşti pe care le apreciază

oamenii care nu au bogaţii pământeşti, materiale, dar care sunt bogaţi de dragostea de Dumnezeu, de dragostea de aproapele.

Cine este stăpânit de bunurile pământeşti, cine caută plăcerea, suferă tocmai de păcatul care îl împiedică să intre în Împărăţia lui Dumnezeu.

Dar puţini sunt oare printre noi cei care nu au bogăţii, care trăiesc în mizerie sau care au un venit mediu - oare puţini sunt printre noi cei care însetează după bunurile materiale, distracţii şi plăceri, cei care nu se fac vinovaţi de păcatul bogaţilor pentru că n-au bogăţie, dar dacă ar avea-o, ar păcătui la fel ca şi acel bogat la porţile căruia stătea săracul Lazăr?

Dacă noi, care nu avem bogăţii, însetăm după plăceri, dacă ne stabilim ca scop al vieţii noastre bunăstarea pământească, dacă toate gândurile noastre sunt îndreptate spre aranjarea cât mai comod a vieţii pământeşti, dacă tindem spre aceasta, atunci, cu siguranţă, suntem departe de ceea ce ne-a poruncit Domnul Iisus Hristos. Pentru că oamenii care tind spre curăţia inimii, oamenii cu inimile pline de îndurare doresc să comunice cu Dumnezeu, cer harul şi dragostea Lui, vor să fie fraţi şi surori în Hristos.

Cel mai necăjit sărac, care nu are vreo avere pământească, dar care Îi slujeşte lui Dumnezeu, de multe ori se arată mai bogat decât cei mai bogaţi oameni din lume. Cu harul lui Dumnezeu, cu căinţa inimii, cu dragostea şi compasiunea pentru cei flămânzi şi necăjiţi, cu acestea este el bogat, dar mai întâi de toate cu dragostea fierbinte faţă de Dumnezeu Mântuitorul.

Acum este de înţeles răspunsul Domnului la întrebarea ucenicilor Săi uimiţi: “Doamne, dar cine poate să se mântuiască?“ El le-a răspuns: “La oameni aceasta este cu neputinţă, la Dumnezeu însă este cu putinţă“.

La Dumnezeu totul este posibil. Lui Dumnezeu îi este cu putinţă să lipsească de bunurile duhovniceşti pe cei nemiloşi şi aspri. El poate să dea cea mai mare bucurie săracilor nenorociţi şi nefericiţi, care mor de foame.

Dumnezeu îi poate mântui pe toţi. El îl poate mântui şi pe cel bogat - în cazul în care acesta se pocăieşte, îşi dispreţuieşte bogăţia şi îndeplineşte cuvintele lui Hristos: “Du-te, vinde averea ta şi dă-o săracilor şi vino şi urmează-Mi Mie!“

Astfel a procedat unul dintre cei mai mari sfinţi, cuviosul Antonie cel mare. El şi-a pierdut la vârsta de 20 de ani părinţii, de la care a moştenit o impresionantă avere.

Odată a auzit în biserica cuvintele Evangheliei: “Dacă vrei să fii desăvârşit, du-te, vinde-ţi averile, dă-le săracilor şi vei avea comoară în cer, şi vino de-Mi urmează mie!“

Aceste cuvinte l-au uimit pe Antonie şi au pătruns adânc în inima lui, cuprinzându-i pe deplin gândurile. Aşa că a mers, şi-a vândut averea, a împărţit-o săracilor, apoi s-a retras în pustia africană îndepărtată, în care a trăit până la adânci bătrâneţi, renunţând la bunurile pământeşti, dar primind o bogăţie duhovnicească nemăsurată de la Dumnezeu.

El a devenit văzător cu duhul, făcător de minuni, a devenit frate şi prieten al lui Dumnezeu.

Toţi ar trebui să cugetăm la cuvintele lui Hristos despre faptul că îi este mai uşor cămilei să treacă prin urechile acului decât celui bogat să intre în Împărăţia Cerurilor.

Să îndepărtăm de la noi alipirea de bunurile pământeşti!

Să tindem doar spre un singur lucru - spre a deveni prieteni ai lui Dumnezeu, fraţi ai lui Dumnezeu, care Îl iubesc pe Hristos, spre a fi iubiţi ai Lui.

(Din: Sfântul Luca al Crimeei, Predici, Ed. Sophia, Bucureşti, 2009)

Părintele Arsenie Boca – Tânărul bogat (I)

Un tânăr frământat de întrebări; de cea mai mare întrebare: ce să fac să moştenesc viaţa cea veşnică? Auzise de „Proorocul".

Se apropie de Mântuitorul cu cuviinţă, ca unul ce era de neam bun: ***„Învăţătorule bune, ce să fac să moştenesc viaţa cea veşnică ?"***

Mântuitorul îi întrerupe întrebarea: ***„Ce mă numeşti «bun» - singur Dumnezeu e bun".***

Ca şi când ar fi vrut să-1 corecteze de mai înainte în părerea ce-o avea tânărul despre bunătate sau chiar despre bunătatea sa. (Sunt oameni care se bat în piept că-s cinstiţi. Aşa o fi; dar să nu creadă că cinstea e numai atâta câtă o au ei. Cinstea şi bunătatea câtă o avem noi e o măsură prea mică faţă de mărimea ei adevărată, cum sunt acestea numai la Dumnezeu). Iată cum îl ridică dintr-o dată la o înţelegere mai adevărată despre bunătate.

Mântuitorul ştia sigur că tânărul nu-L cunoaşte, ci-L socoteşte numai ca pe un Prooroc în Israel.

- ***„Ştii poruncile Legii ?"*** (Şi i le spune Mântuitorul pe scurt: să nu curveşti, să nu ucizi, să nu furi şi celelalte; începe cu porunca ce l-ar primejdui mai mult - tânăr fiind.) Deci dacă vrei să intri în viaţă, ţine poruncile.

Tânărul „voind să se îndrepteze" - unii din părinţi spun: vrând să se laude înaintea Mântuitorului, mărturiseşte că toate acestea le-a păzit din tinereţele sale. E de crezut; familiile alese păzesc poruncile legii. Totuşi tânărul acesta, deşi împlinise poruncile, stăruia în el nemulţumirea cu sine însuşi şi cu omeneasca sa bunătate.

- ***„Vrei să fii desăvârşit? Mergi vinde-ţi averile tale şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în cer şi vino urmează-Mi Mie !"***

La nimeni până aici n-a cerut Iisus să-şi vândă averile! Tânărul voia mai mult decât intrarea în viaţă, de pe urma împlinirii poruncilor.

„Vrei să fii desăvârşit ?" - împlineşte sfaturile! Pe cuvântul acesta se întemeiază călugăria! Deci iată ce făgăduinţă dau călugării: că împlinesc mai mult decât poruncile; se făgăduiesc să împlinească sfaturile: al sărăciei, al vieţuirii curate şi al urmării Mântuitorului, ascultători făcându-se lui Dumnezeu şi povăţuitorilor lor.

Aici tânărul, luat oarecum pe neaşteptate, nu şi-a dat seama Cine îl cheamă şi la ce îl cheamă. N-a adâncit răspunsul Mântuitorului şi a plecat întristat.

Mântuitorul, dând din cap, a văzut că era lipit cu inima de bogăţie şi n-a cugetat destul de adânc. Şi a zis ucenicilor cuvântul acesta: ***„Cât de anevoie vor intra bogaţii în împărăţia lui Dumnezeu",*** - gândindu-se la ispitele şi primejdiile bogăţiei.

Atunci au zis ucenicii: ***„Doamne, dar cine poate să se mântuiască ?"*** Era credinţa la cei vechi că bogaţii se pot mântui mai uşor, ca unii ce au miei şi boi şi pot aduce jertfe, pe când cei săraci n-au de unde aduce jertfe.

„Ceea ce la oameni e cu neputinţă, e cu putinţă la Dumnezeu!" Jertfele oamenilor nu pot să-i mântuiască, ci numai jertfa de pe Cruce a Mântuitorului ne este dată spre mântuire.

Înţelesul bogăţiei: Nu sărăcia te mântuieşte, nici bogăţia nu te osândeşte; precum nici bogăţia nu te mântuieşte, nici sărăcia nu te osândeşte, ci cum ai sufletul tău şi faţă de bogăţie şi faţă de sărăcie. Eşti sărac şi zorit cu gândul după avere, iată că nu te mântuieşte sărăcia ta. Eşti bogat, dar desfăcut cu inima de bogăţia ta, iată că nu

te primejduieşte bogăţia ta. Cum stai cu sufletul şi faţă de una şi faţă de alta, de la asta atârnă mântuirea sau osânda ta.

Iată împăraţi care s-au mântuit: Sfântul împărat Constantin şi maica sa, Elena; împărăteasa Irina; Sfântul Ioan Gură de Aur era de neam înalt şi având bogăţie; Sfântul Vasile avea bogăţie, dar avea inima dezlipită de ea şi trăia ca şi cum n-ar fi avut-o.Sfântul Vasile a întemeiat din averea sa primul spital. Maica Domnului nu era o cerşetoare. Sfântul Marcu avea case în Ierusalim. Pescarii aveau oameni angajaţi.

Mai departe ştim din predanie despre tânărul acela, că după Răstignirea Mântuitorului şi după înviere, dovedindu-şi dumnezeirea Sa, după înălţare şi după Pogorârea Duhului Sfânt, a auzit şi el despre toate acestea şi abia atunci şi-a dat seama cine era Cel cu care vorbise el şi nu L-a înţeles. Iar când a văzut uciderea lui Ştefan şi liniştea lui cerească, precum şi propovăduirea pe faţă şi fără nici o frică a Apostolilor, a venit acasă şi s-a mărturisit creştin, lepădându-se de toate, aşa cum îl sfătuise Iisus.

(Sâmbăta, rezumat după omilia I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan, 25.XI.1946)

Părintele Arsenie Boca – Tânărul bogat (II)

Bogatul auzise că este viaţă veşnică. El o dorea din cauza bogăţiei sale, cu care dorea să fie veşnic. Aceasta se vede din tristeţea cu care a plecat de la Cel Veşnic.

Tânărul întreabă: ***ce are de făcut pentru a dobândi veşnicia?***

Iisus îi răspunde scurt: ***poruncile.***

Tânărul, vrând să atragă atenţia asupra sa, întreabă, care? - şi apoi puţin îi pasă dacă la urmă minte: ***„Toate acestea le-am păzit din tinereţele mele !"***

Şi mai nădăjduia şi o laudă, de aceea mai şi întreabă pe Iisus: ***„Ce dar îmi mai lipseşte?"***

Dar, în loc să primească o laudă înaintea poporului, primeşte o demascare. Zici că ai împlinit toate poruncile, că iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi; iată ai prilejul să dovedeşti cu fapta, lucrul care-ţi mai lipseşte: ***„Vinde-ţi averile şi le dă săracilor apoi vino de-Mi urmează Mie !"***

La această întorsătură a lucrurilor nu se aştepta tânărul fariseu. Averile sale nu erau adunate din iubirea de-aproapelui, ci din averea de-aproapelui. Pe urmă averea, care nu era toată legitimă, cerea şi certificat moral, recunoaşterea cinstei şi

corectitudinei şi toată slava deşartă, la care a trebuit să renunţe ruşinat. Cu această lecţie „a plecat întristat".

Tristă bogăţie. Pe urma întristării tânărului, Iisus arată marea piedică a lipirii inimii de bogăţie, cu care nu se poate intra în împărăţie.
Ucenicii auzind întreabă înspăimântaţi: ***„Atunci cine poate să se mântuiască ?" -*** că fiecare are câte ceva pe lângă inima lui.

Dar Iisus le răspunde: ***„Ceea ce este cu neputinţă la oameni, este cu putinţă la Dumnezeu".*** Şi Dumnezeu are multe posibilităţi de a dezlega inima bogaţilor de bogăţie. Vinovăţia bogăţiei e că ţine inima omului legată aici şi deformează omul încât nu mai iubeşte pe oameni, ci se înarmează împotriva lor. Pentru „cinstitul" bogat, ceilalţi oameni sunt „hoţi". Bogăţia măreşte inegalitatea dintre oameni, care naşte ura.

Atitudinea sufletului faţă de bogăţie trebuie să fie ca a unui administrator al bunurilor altuia. Noi suntem iconomi. Câtă vreme iconomisim averile după legea iubirii de oameni, Stăpânul averii ne-o menţine; dar dacă uzurpăm dreptul lui Dumnezeu, o pierdem şi ne pierdem. Trebuie să fim cu avuţia ca şi cum n-am avea-o. ***„Cei ce se folosesc de lumea aceasta să fie ca şi cum nu s-ar folosi de ea" (I Corinteni 7,31).*** Lumea întreagă, condusă după legi împotriva lui Dumnezeu, tot la Dumnezeu ajunge, dar la Dumnezeu ca „sfârşit" al lumii.

Prislop,Dumineca XXX şi a XII-a
18.XII.49. Luca 18, 18-27 şi Matei 19, 16-26

117. Tânărul bogat

Sinceritatea acestui tânăr nu poate fi bănuită de făţărnicie, de vreme ce „a alergat şi îngenunchind înaintea Lui L-a întrebat” despre viaţa veşnică.

Obişnuit făţărnicia nu cade în genunchi. Iar dacă ar fi fost aşa de mare făţărnicie, altfel ar fi vorbit şi Iisus.

Dar, după ce-şi mărturiseşte tânărul buna creştere în Legea Domnului, „atunci Iisus căutând la el, l-a iubit şi i-a zis: «una-ţi mai lipseşte: mergi şi vinde-ţi câte ai şi le dă săracilor, şi vino de-Mi urmează Mie !»” Era o chemare între cei 70 de ucenici.
Iubirea lui Iisus ar fi trebuit să-l desfacă de câte avea; dar, până în sfârşit, tot l-au desfăcut cele de după înviere.

[Prislop: 22.XII.49. Joi XXXI, Marcu 10,17-27.]

„Cu anevoie va intra bogatul în împărăţia lui Dumnezeu”:

1. *Bogatul de averi.*
2. *Bogatul de succese.*

Despre succese se pot spune aceleaşi lucruri ca şi despre bogăţii: că umflă. Şi umflaţii nu intră pe uşa cea strâmtă, pe care mulţi au redus-o la urechile acului. Beşica mândriei creşte din fumurile succeselor. Poate că aici se va fi aflând raţiunea pentru care „sunt fericiţi” înfrânţii, dar nu prea feriţi de înfrângeri. Trebuie să învăţăm a privi succesul şi înfrângerea, ca pe doi soţi nedespărţiţi: doi mincinoşi, care ne mint unde ne prind.

[Prislop, 24.III.50]

118. Întrebarea întrebărilor

„Cine poate să se mântuiască ?” Întrebarea aceasta: a „îngrozit”, a „înspăimântat” şi „înfricoşat” pe apostoli. Ei şi-au pus întrebarea aceasta prima dată. Omul nu poate să se mântuiască: nu-şi poate asigura veşnicia sa. De aceea a răspuns Iisus: ***„Aceasta-i cu neputinţă la oameni, dar nu la Dumnezeu”.***

Totuşi de ce nu scăpăm de întrebare ? Întrebarea e provocată de veşnicul din noi (cf. Ecclesiast 3,11). Dumnezeu dezlănţuie în noi întrebări la care numai El poate răspunde. Iar răspunsul nu-1 dă nimănui în cursul vieţii, căci cine ştie, poate că ar sparge limitele de acum ale omului. Calea mântuirii e arătată de Iisus. Cine trăieşte şi moare ca Iisus, se va mântui.

Iată un răspuns. Prin Iisus, Dumnezeu a dat omului răspunsul la întrebarea „Cine poate să se mântuiască ?” Omul trebuie să ajungă el însuşi un răspuns la întrebarea sa. De aceea e o întrebare îngrozitoare. Răspunsul îl costă uneori şi viaţa. Lepădarea de sine, de avere, de toată rudenia lumii, de viaţă chiar, pentru Iisus şi Evanghelie, toate sunt de fapt răspunsul la înfricoşata întrebare.

Toate aceste riscuri ale lepădărilor asigură „însutit” posesiunea lor „încă în viaţa aceasta, în mijlocul prigonirilor”. Toată lumea e a ta, când ai renunţat la ea. Atunci eşti mai tare ca ea şi ea ascultă de tine. Această renunţare totală asigură „pentru veacul viitor viaţa veşnică”.

Fiecare om are ţesut în destinul său răspunsul la întrebarea mântuirii. Omul trebuie să-şi actualizeze Sensul său în lume. Aşa-şi construieşte răspunsul. De aceea întrebarea e perfect legitimă.

Mai greu e răspunsul răspunzătorilor de oameni: „Ori te-or asculta ori nu, tu, fiul omului, să nu te temi de ei, şi de vorbele lor să nu te sperii, deşi ei vor fi pentru tine spini şi ciulini şi ai să trăieşti între ei ca între scorpii, să nu te temi de vorbele lor şi de faţa lor să nu te sperii, ci să le spui cuvintele Mele, ori te-or asculta, ori nu te-or asculta" (Ezechiel 2,5-7). Trădarea misiunii, sau chiar şi numai împlinirea ei cu „nepăsare" (Ieremia 8,11) îţi pune în pumni sângele oamenilor care mor pedepsiţi cu dreptate, după păcatele lor, dar cu ei te pierzi şi tu, că n-ai avut pentru ei iubirea, care nu i-ar fi lăsat să moară. „Iar dacă tu ai prevestit pe păcătos să se abată de la calea lui şi el nu s-a abătut, atunci el va muri pentru păcatele lui, iar tu ţi-ai mântuit viaţa" (Ezechiel 33,9).

Întru atât răspunsul e atârnător şi de om, întrucât ajută sau nu mântuirea oamenilor. E răspunsul despre corelaţia în care ne găsim - trăim chiar, - ca mijlocitori între Dumnezeu şi oameni. E un răspuns de răspunderi.

Prislop, Vineri XXXI - Marcu 10,23-32; 23.XII.49

129. „Nu eşti prea departe de Împărăţie"

Aceasta e poziţia cărturarului care L-a întrebat pe Iisus: „care e cea mai mare poruncă din Lege ?" Se vede că avea cărturarul îndoielile lui privitoare la valoarea jertfelor şi arderilor de tot, despre care s-a şi exprimat că n-au nici un preţ.

În faţa cărturarului dispăruse şi rostul de simbol şi rostul de icoană nedesăvârşită a ceea ce avea să vie: adevărat cu rost şi cu putere. Simplificase jertfele, ceremoniile, tipicul, formalismul şi cine ştie până unde ar mai fi mers cu cenzura.

Iisus îi răspunde la întrebare, rezumând Legea în cele două porunci: iubirea de Dumnezeu şi cea asemenea acesteia, a iubirii de oameni, pe care Iisus le unifică. Deşi Iisus le-a repetat din Lege, cuvânt cu cuvânt, totuşi e semnificativă exprimarea acestei porunci: iubirea lui Dumnezeu e poruncă, dată de împlinit „din toată inima", din „tot sufletul", „din tot cugetul" şi „din toată puterea". O poruncă repartizată şi pe facultăţile sufletului, dar dată şi totalitar sau colectiv sufletului ca întreg. E dată şi conştiinţei şi cunoştinţei; şi sentimentului sau entuziasmului şi voinţei sau chiar iuţimii.

Căutarea lui Dumnezeu, urmărirea lui Dumnezeu, potrivit cu fiecare facultate în parte şi cu toate unificate, e o poruncă iniţială sau fundamentală. Poate că tocmai această căutare a lui Dumnezeu, la tensiuni ultime şi totalitare, e ceea ce creşte sufletul din împărăţia veacului acestuia în Împărăţia lui Dumnezeu. - Decât că nu-i destul numai să ştii aceasta, ci mai trebuie să fii şi existenţial angajat în această dramă a iubirii şi cunoştinţei.

Cărturarul a „confirmat" răspunsul Mântuitorului, cam din oarecare „superioritate" a omului care-şi permite să cântărească până şi răspunsurile lui Dumnezeu.

Iisus, văzând că are cumpănă critică şi deosebeşte bine porunca iubirii de practicile jertfelor, i-a zis: „Nu eşti departe de împărăţia lui Dumnezeu"...

Enigmatic cuvânt. Poate tocmai de aceea cuprinde o mulţime de răspunsuri.

- ⇒ *Între oamenii sortiţi potopului şi Noe din corabie, nu erau la mijloc decât suta de ani, cât a lucrat Noe corabia, în ochii lor, şi grosimea corăbiei.*
- ⇒ *Între cele cinci fecioare înţelepte şi cele cinci nebune, diferenţa era o aprovizionare de ulei.*
- ⇒ *Între cei doi tâlhari de pe cruce, diferenţa între destinele lor veşnice erau doar câteva cuvinte.*

Cărturarul avea împărăţia lui Dumnezeu în faţă şi vorbea cu ea, dar n-o vedea de ochi. Nu era departe de Împărăţia lui Dumnezeu, dar nu era în împărăţie. Ce folos că, urmărit de-o fiară, scapi până la uşa unei case de adăpost în pădure, dar n-ai avut grijă să iei cheia de-acasă. Iar Iisus e nu numai cheia, ci şi uşa împărăţiei de scăpare.

Sunt mulţi cărturari „aproape de Împărăţia lui Dumnezeu". Sunt toţi cei ce cred în Dumnezeu, dar nu cred în Iisus Hristos. Cărturarii moderni au simplificat tot aparatul religiei, depăşind cu totul pe cărturarul antic, care a vorbit cu Iisus. Aceştia au rămas cu un Dumnezeu abstract, care nu le mai cere nimic, nici măcar recunoaşterea existenţei. Drept aceea se mulţumesc foarte bine cu un Dumnezeu pe care îl deduc ei, creat de ei chiar, un Dumnezeu al lor, fie absolut inaccesibil, fie chiar gelos pe propria Sa creaţie care, în ordinea existenţei are, fie valoarea de postulat (presupunere ce se impune cu necesitate logică), fie valoarea de pură fantezie.

Fără Revelaţia lui Dumnezeu în Iisus Hristos, şi fără angajarea în toate consecinţele concrete ale acestei Revelaţii, cărturarii rămân aproape pe dinafară de Împărăţia lui Dumnezeu.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Duminica a 30-a după Rusalii – Păzirea poruncilor

Închipuiţi-vă un vapor falnic izbindu-se de o stâncă în mijlocul oceanului şi începând să se scufunde. Ce vor face cei de pe punte? Unul se apucă de catarg şi caută să se ţină la suprafaţă; altul se agaţă de un butoi; altul prinde un colac de salvare; altul, fără nimic, se aruncă în apă şi înoată. Cineva lasă la apă o barcă dar, în loc să pună îndată mâna pe vâsle, stă să încarce barca cu tot ce apucă de pe vasul care se scufundă.

Cine dintre aceştia se primejduieşte mai mult? Cine piere mai jalnic? Cel care pare mai în siguranţă piere în chipul cel mai de plâns: cel din barcă, cel care cară la lucruri de pe vaporul naufragiat. Acesta e în cea mai mare primejdie. Şi-a încărcat câţiva saci de făină, pe urmă începe să care lăzi cu vinaţuri. Ia tot ce-i cade la mână, haine, pături, cearceafuri ("O să-mi trebuiască vreodată", îşi zice). Tot aruncându-şi ochii încolo şi încoace, vede argintării şi candelabre aurite. Nici acestea nu-s de lepădat. Colo putini cu brânză, cu peşte sărat, ici butoaie de ulei, orez, legume fel de fel ("Toate îmi trebuie!"). Sunt cufere, saci de bani. Totul se încarcă, nici vorbă. Cum să laşi atâtea scaune elegante, măsuţe lustruite, fotolii îmbietoare, dacă poţi să le iei? Aşadar, în barcă! Barca se tot îngreunează, se cufundă tot mai mult. Mai are omul nevoie şi de petrol, şi de cărbune. Facem loc şi pentru acestea. Dar şi de cărţi e nevoie, pentru că altfel cum să-ţi treci timpul până ajungi la ţărm? Şi pianele, şi viorile, şi fluierele sunt bune ca să-ţi treacă

vremea. Le luăm şi pe ele. Corabia e plină ochi, abia mai pluteşte.”Cam atât”, îşi zice omul, şi ia în sfârşit loc în barcă.

Dar tot n-are stare: au mai rămas atâtea, nu-i păcat de ele? Se întoarce, mai ia câte ceva. “Acum, chiar că ajunge”. Dar cele rămase pe vapor nu-i dau pace. Vaporul s-a scufundat. Omul nostru vâsleşte, cu părere de rău pentru lucrurile pierdute. Încet, încet, se îndreaptă spre ţărm, dar apa a ajuns aproape de marginea bărcii. Mai e câte unul în valuri care ar vrea să se salveze şi el intrând în barcă, dar omul nostru mai degrabă I-ar ucide, decât să-i facă loc. Tot încărcându-şi barca de avuţii, şi-a încărcat şi sufletul de răutăţi. Vântul suflă cu furie şi valurile se ridică tot mai mari.

Acum, omul trebuie în sfârşit să se gândească să scape cu viaţă, şi începe să arunce afară apa din barcă. Văzând că nu ajută la nimic, prinde să zvârle, cu tristeţe, lucrurile adunate. Le aruncă mai întâi pe cele ieftine. Apoi le vine rândul şi celor de preţ. A obosit încărcând, şi acum nu mai are putere să le ridice din nou ca să le arunce în mare. Şi apa creşte, şi înghite barca şi tot ce-i în ea şi pe omul dintrînsa.

Aşa e viaţa, şi acesta-i sfârşitul celor nesăţioşi. Ei se înşeală crezând că lumea e un vapor care se scufundă, un vas fără căpitan, fără cârmaci, fără nimeni care să-i poarte de grijă: biată epavă care nu foloseşte la nimic decât la a lua dintrînsa tot ce se poate.

Dar, în mijlocul forfotei şi-a lăcomiei de-a goli corabia vieţii, apare dintr-o dată Căpitanul. El îşi pune mâna peste corabie, ca să arate că-i a Sa. Spune că vasul nu se scufundă, că numai pare – şi anume celor cu vedere scurtă, celor nepricepuţi, celor care nu-s deprinşi cu viaţa în larg. El, Căpitanul, e la bord din începutul începutului, având grijă de pasageri. Aceştia se schimbă, dar El rămâne, călăuzind corabia într-ascuns. Ştie de unde vine vaporul, ştie şi încotro se duce. Ştie calea, şi marea nu-L înspăimântă.

Este Domnul nostru Iisus Hristos. Cu blândeţe, dar plin de hotărâre, coboară în ape şi îşi întinde mâna spre cei ce se îneacă. Cei ce nu au nimic în mâini şi înoată neîmpiedicaţi, ajung primii şi prind mâna mântuitoare. Celor însă care şi-au încărcat barca mai-mai să dea pe deasupra, le e cel mai greu să-i răspundă; acestora li se pare că, ieşind din găoacea lor cu mâinile goale şi pornind pe valuri către Domnul, au să piară în ape şi ei, şi El. Nu cred în El; cred mai mult în barca pe care o au sub picioare.

Văzându-i pe aceştia, citind în nefericitele lor suflete, cunoscând încă şi mai nefericita lor nădejde în lucruri moarte, Hristos se întoarce spre cei pe care i-a mântuit şi spune: Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în Împărăţia Cerurilor.

Domnul a vorbit adesea despre aceste lucruri, arătându-Şi limpede învăţătura despre ele. O astfel de împrejurare ne înfăţişează şi Evanghelia de astăzi.

Şi iată, venind un tânăr Ia El, I-a zis: Învăţătorule bun, ce bine să fac, ca să am viaţa veşnică? Matei şi Marcu spun că acest tânăr avea multe avuţii. Luca adaugă că era dregător (Luca 18, 19). Întâlnirea a avut loc pe un drum în Iudeea, după frumoasa întâmplare cu pruncii aduşi la Iisus, când Domnul le-a poruncit ucenicilor: ***Lăsaţi copiii să vină la Mine… căci Împărăţia lui Dumnezeu este a unora ca aceştia (Luca 18, 16). Binecuvântându-i pe copii, a adăugat că cine nu va primi împărăţia cu credinţă şi bucurie copilărească, nu va intra întrînsa. Arătând că astfel de prunci nevinovaţi sunt locuitori ai Împărăţiei lui Dumnezeu, Domnul a pornit mai departe pe drumurile Iudeii.*** Atunci a alergat la El acel tânăr bogat şi îngenunchind înaintea Lui, Îl întreba Marcu 10, 17 cele de mai sus. Felul în care tânărul s-a apropiat de Hristos e vrednic de toată lauda; cu atât mai mult e întristător felul în care s-a despărţit de El. A alergat la Hristos; a căzut în genunchi înaintea Lui; a căutat la El sfat despre cel mai de seamă lucru din lumea aceasta: despre viaţa veşnică, despre dobândirea ei. A venit cu toată inima, nu ca fariseii care căutau să-L ispitească pe Domnul. Era întrînsul o foame a duhului; înconjurat de bogăţiile dinafară, acest om îşi simţea sărăcia lăuntrică.

Învăţătorule bun… Cu aceste cuvinte s-a îndreptat tânărul spre Hristos. Cel care şi-a petrecut toată viaţa în temniţă, fără altă lumină decât a unui opaiţ, păcătuieşte oare atunci când, văzând pentru întâia oară soarele, îl numeşte şi pe acesta opaiţ? Ce bine să fac? întrebarea era fără îndoială pusă în contextul bogăţiilor sale, cum se întâmplă de obicei cu cei avuţi, care nu pot face o deosebire între ei şi averile lor, nici nu se pot gândi la sine fără a se gândi şi la bogăţiile pe care le au. Ce să fac – ce lucru bun – cu averea mea, ca să am viaţa veşnică? Fără să-şi dea seama cu Cine vorbeşte, nu-şi dădea seama nici ce spune. Cât s-ar fi bucurat să audă pe învăţătorul sfătuindu-l cum să câştige el, cu bogăţiile lui, ceea ce nu se poate cumpăra cu lumea întreagă: viaţa veşnică!

Iar El a zis: De ce-mi zici bun? Nimeni nu este bun decât numai Unul Dumnezeu. Domnul, cunoscătorul de inimi, a pătruns gândurile tânărului, le-a citit ca pe o carte deschisă. ***A văzut că tânărul nu ştie cine este El, socotindu-L a fi doar un om bun şi un bun învăţător.*** De aceea, prin aceste cuvinte, a vrut să înalţe

gândirea tânărului. ***Dacă sunt un om ca toţi oamenii, pentru ce mă numeşti bun, iar dacă ştii cine sunt, de ce nu spui pe faţă, fără să-mi zici “Învăţătorule”?*** Numai Dumnezeu este bun în toată puterea cuvântului; oamenii cumsecade pot fi numiţi “buni” doar în comparaţie cu cei care nu sunt buni. Dar, faţă de Dumnezeu, nimeni nu se poate numi “bun”, Dumnezeu singur este singurul bun. ***Mântuitorul aşadar nu l-a mustrat pe tânăr pentru că L-a numit pe El “bun”, ci pentru că L-a numit bun socotindu-L un om de rând. N-a vrut Domnul să spună: “Eu nu sunt bun”, ci: “Eu nu sunt un om ca toţi oamenii, un muritor oarecare. Sunt Cel despre care singur se poate spune că este bun”.***

După această lămurire, Domnul răspunde la întrebările tânărului bogat. ***De vrei să intri în viaţă păzeşte poruncile. El I-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu săvârşeşti adulter, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb; cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta şi să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi.*** Iată cerinţele intrării în viaţă. Tânărul însă nu întreba cum să intre în viaţă, ci cum să aibă viaţă, cum să o câştige, cum să o moştenească. ***Ignoranţa de care a dat dovadă în privinţa Persoanei lui Iisus, o dovedeşte acum şi în privinţa vieţii veşnice. Şi după ce Domnul l-a îndreptat cu privire la Sine, îl îndreaptă acum şi cu privire la viaţa veşnică. Viaţa veşnică îşi are treptele ei: pe o treaptă sunt cei care doar se mântuiesc; pe alta cei desăvârşiţi.***

Apostolii vor şedea pe douăsprezece tronuri şi vor judeca pe cele douăsprezece seminţii ale Iui Israel, pe când ceilalţi, cei mântuiţi, nici nu vor sta pe vreun tron, nici nu vor judeca pe nimeni, cu toate că şi cei dintâi şi cei din urmă vor fi în viaţa veşnică. ***Nu ştiţi că sfinţii vor judeca lumea? Întreabă Apostolul Pavel pe Corinteni (I Corinteni 6, 2).*** Ei vor judeca nu numai lucrurile din această lume, ci şi pe îngeri. Nu toţi cei mântuiţi vor judeca, ci numai cei desăvârşiţi, sfinţii lui Dumnezeu.

Preacurata, Preasfânta Fecioară Maica lui Dumnezeu, e mai cinstită decât heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât serafimii; apostolii sunt înaintea tuturor sfinţilor, sfinţii înaintea drepţilor, iar drepţii înaintea celor doar mântuiţi. Desăvârşiţi sunt cei care, în afară de sine, au mântuit pe alţii cu puterea numelui lui Hristos; iar mântuiţii sunt cei care abia pe ei s-au mântuit. ***În casa Tatălui Meu multe locaşuri sunt (Ioan 14, 2), a spus Mântuitorul însuşi.*** De n-ar fi aşa, ar fi spus El că este? Acelaşi lucru îl spune şi în împrejurarea de faţă, doar că altfel. În împărăţie nu sunt toţi deopotrivă; una e slava celor intraţi în împărăţie, şi alta slava celor desăvârşiţi în împărăţie.

Să ne întoarcem la cerinţele intrării în împărăţie, şi vom auzi de pe înseşi buzele Adevărului care sunt cerinţele desăvârşirii. ***Ce se cere, aşadar, ca să intri în împărăţie, în viaţa veşnică?*** ***Să păzeşti poruncile.*** Care anume? Toate. Întâi pe cele care opresc de la rău, apoi pe cele care poruncesc facerea de bine, după cuvântul proorocului: ***Fereşte-te de rău, şi fă binele (Psalm 33, 13).*** Trebuie aşadar să ne ferim mai întâi de rău, să ţinem răul departe; numai aşa vom putea să facem binele. ***De aceea Domnul întăreşte întâi poruncile prohibitive, şi abia apoi pe cele pozitive, iar nu în ordinea în care le-a primit Moise. Să nu ucizi, să nu săvârşeşti adulter, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb – acestea sunt cele patru porunci care înseamnă întoarcerea de către rău; iar a cinsti pe tatăl nostru şi pe mama noastră şi a ne iubi aproapele sunt porunci care înseamnă săvârşirea binelui. Câtă vreme le săvârşeşti pe cele dintâi, nu le poţi săvârşi pe celelalte. Cine e în stare să ucidă pe aproapele său, fireşte că nu-l poate iubi; cine preacurveşte, nu ştie ce este iubirea.*** Pomenind aceste şase porunci Domnul nu urmăreşte să aşeze toate poruncile în ordine, ci doar pe câteva mai însemnate. Acest lucru se vede mai întâi din faptul că Domnul trece sub tăcere porunca de căpetenie, porunca poruncilor: iubirea de Dumnezeu. În al doilea rând, se vede din istorisirile celorlalţi doi Evanghelişti, Marcu şi Luca; aceştia nu pomenesc toate cele şase porunci care apar la Matei. Nici unul, bunăoară, nu spune nimic despre porunca iubirii aproapelui. Iar Marcu, la poruncile de oprelişte, adaugă încă una: “Sa nu înşeli pe nimeni”. Aici Evangheliştii se întregesc, şi nu este între ei nici o nepotrivire. Din cele istorisite de ei se desprinde un lucru: că Domnul nu a vrut să deosebească în vreun fel cele cinci sau şase porunci de celelalte, ci să-i aducă aminte tânărului de toată Legea. Îndemnul de a împlini poruncile Legii Vechi este întărit prin cuvintele rostite înainte: ***Să nu socotiţi că am venit să stric Legea… n-am venit să stric, ci să împlinesc (Matei 5, 17).*** Iar dacă Domnul cel desăvârşit a împlinit toată Legea, cu atât mai mult au să o împlinească cei ce urcă încet treptele anevoioase ale desăvârşirii.

Toate poruncile pomenite de Domnul au un tâlc anume pentru tânărul bogat.

- *Astfel să nu ucizi înseamnă: desfătarea peste măsură a trupului întru bogăţii şi plăceri ucide sufletul.*
- *Să nu săvârşeşti adulter înseamnă: sufletul e închinat lui Dumnezeu ca o mireasă mirelui său. Sufletul care petrece în dragostea avuţiilor şi a strălucirilor pământeşti, în desfătări trecătoare, săvârşeşte adulter împotriva lui Dumnezeu, a mirelui celui fără de moarte.*
- *Să nu furi înseamnă: să nu furi de la suflet ca să dai trupului; să nu furi timpul, grija şi lucrarea ce se cuvin sufletului, şi să le dai trupului.*

Omul bogat întru cele dinafară este, îndeobşte, un nevoiaş lăuntric. Şi de obicei – deşi nu e lege – toate avuţiile omului dinafară sunt jefuite de la omul dinlăuntru: un trup gras e semnul unui suflet slab; podoaba falnică a trupului e semnul golătăţii sufletului; puterea dinafară, semnul neajutorării dinlăuntru.

- *Să nu mărturiseşti strâmb înseamnă: nu cumva să îndreptăţeşti iubirea de avuţii în paguba sufletului tău, pentru că aceasta nu e altceva decât răstălmăcirea adevărului lui Dumnezeu, precum şi mărturie mincinoasă Înaintea lui Dumnezeu şi a cugetului tău.*
- *Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta înseamnă: Nu te cinsti numai pe tine, pentru că ţi-e spre pierzare aceasta; cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, prin care ai venit pe lume, ca în acest chip să cinsteşti pe Dumnezeu, de la Care toţi aţi venit, şi tu şi părinţii tăi.*
- *Iubeşte-ţi aproapele înseamnă: în şcoala primară a uceniciei în bine, învăţăm să ne iubim aproapele ca să ne putem ridica la înălţimea iubirii de Dumnezeu.*

Iubeşte-ţi aproapele, pentru că această iubire te scapă de iubirea de sine care te poate duce la pierzanie. Să iubeşti pe ceilalţi ca pe tine însuţi, ca să fii în bună rânduială, să te faci deopotrivă cu ceilalţi în proprii tăi ochi. Ca nu cumva mândria, pe care avuţiile o hrănesc, să te piardă.

La acest sfat al Domnului, tânărul a răspuns: ***Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipseşte?*** Toate poruncile el le cunoştea şi le împlinea din copilărie, după felul mozaic, pe dinafară. Aici iarăşi se înşela tânărul. ***El credea că Hristos nu i-a spus nimic nou, că doar i-a repetat învăţături vechi, când de fapt orice poruncă veche rostită de Hristos primeşte un înţeles nou, un duh nou, o viaţă nouă. Fiecărei porunci exterioare date de Domnul prin Moise, acelaşi Domn, Hristos, în Zidirea cea Nouă, în Descoperirea cea Nouă, îi dă un înţeles lăuntric adânc.***

Dacă acest tânăr ar fi împlinit poruncile în rostul lor adânc, hristic, şi nu numai pe dinafară, de formă, ca fariseii, ar fi fost dezlegat în duh de avuţiile sale şi nu i-ar fi fost greu să împlinească ceea ce i-a arătat Hristos mai departe. Dar se vede că şi el împlinise poruncile ca fariseul care, rugându-se, se felicita în faţa lui Dumnezeu: ***Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte câştig (Luca 18, 12).*** De aceea el a şi rămas legat de avuţiile sale, nefiind chip să se desfacă de ele şi să-L urmeze pe Hristos. Ce-mi mai lipseşte? L-a întrebat el pe Hristos, dându-şi seama că se află în pragul mântuirii. Se vede că nădăjduia să primească de la Domnul vreo altă poruncă, uşor de împlinit. ***Hristos a văzut cu câtă naivitate se ţinea tânărul acesta de litera Legii, şi, aşa cum ne spune*** **Evanghelistul Marcu,** ***S-a uitat la el cu dragoste (Marcu 10, 21).*** **De ce l-a privit Hristos cu dragoste pe**

tânărul acesta nedesăvârşit? Pentru că formalismul lui nu venea din răutate, ca al fariseilor, ci din naivitate, tânărul fiind, de altfel, plin de bunăvoinţă.

Iisus i-a zis: Daca voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer; după aceea, vino şi urmează-Mi Mie. Ci, auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe avuţii. Domnul i-a spus, la sfârşit, un cuvânt nou, un cuvânt greu şi neaşteptat. I l-a spus scrutând adâncimile inimii lui, i l-a spus chiar ştiind că acest cuvânt nu-i va putea despărţi sufletul de averile sale, logodindu-l lui Dumnezeu. Şi a spus acest cuvânt nu numai pentru acel tânăr, ci şi pentru ucenicii care, de faţă fiind, ascultau.

Dacă voieşti să fii desăvârşit. Aceasta nu este numai calea întru împărăţie, ci şi stăpânirea întru împărăţie. Du-te, vinde averea ta. Mergi şi arată-te stăpân al avuţiilor tale, şi nu rob al lor. Averile au pus stăpânire pe tine, nu tu pe ele. Ţi-au cuprins sufletul încetul cu încetul şi l-au predat diavolului. Mergi dar şi vinde-le, dă-le celor care au nevoie de ele, fă acest lucru ca stăpân peste viaţa ta, nu ca rob. Mergi şi desfă legătura nelegiuită dintre sufletul tău şi ceea ce ai. Mergi şi fii liber. Du-te şi scapă-ţi sufletul de sub povara pământului, de sub praful trupescului, din stricăciunea desfătării cu bogăţia. Porunceşte sufletului tău să-Mi urmeze Mie. Trimite-l, dezlegat de toate, să vină după Mine. Sufletul e cel mai bogat atunci când nu are nimic. E în cea mai mare siguranţă când nu se întovărăşeşte cu nimeni afară de Mine. Vinde totul, împarte săracilor. Săracii sunt cei care folosesc bogăţiile tale nu ca să se împodobească cu ele, nu ca să se înrobească lor, ci ca să aibă pâinea cea de toate zilele, ca să poată îndura viaţa, ca să aibă şi ei un sprijin. ***Tot ce dai în chip de bun trupesc se va întoarce preschimbat în bun duhovnicesc. Vezi, sufletul îţi e sărac, săracă îţi e inima, săracă şi mintea. Se vor îmbogăţi toate cu bogăţiile trebuitoare când tu te vei fi scuturat de bogăţiile prisositoare.***

De ce l-a sfătuit Domnul pe tânăr să-şi vândă întâi averile şi să le dea săracilor, şi nu i-a spus doar: "Lasă totul, nu te mai întoarce la casa ta, vino după Mine!" Astfel i-a vorbit celui ce voia să se întoarcă să-şi îngroape tatăl: ***Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor (Luca 9, 60).*** Tânărului bogat însă nu i-a vorbit aşa Domnul, şi pentru două pricini:

- *mai întâi, pentru că dacă nu şi-ar fi vândut averile, s-ar fi găsit vreo rudă care să le moştenească, sau vecini care să şi le însuşească, părăsite fiind, şi astfel s-ar fi îmbogăţit acei oameni şi ar fi ajuns în starea de mai înainte a tânărului, în robia averilor în care fusese el.*
- *În al doilea rând, trimiţându-l pe tânăr să-şi împartă averile la săraci, Domnul a urmărit să trezească întrînsul iubirea şi mila pentru semenii lui,*

să-l aducă la starea bucuriei de a da şi de a face bine. Pentru aceasta i-a vestit răsplăta veşnică, fericirea veşnică în ceruri, unde molia nu roade, nici rugina nu macină, nici hoţii nu fură.

Bunurile pe care le vei primi sunt nesfârşit mai mari decât cele de care te lipseşti. La ce-ţi mai sunt bune averile pământului când vei muri azi sau mâine? Ruinele din lumea aceasta te ruinează în lumea viitoare. Însă comoara pe care o vei avea în ceruri te aşteaptă acolo şi o afli când te vei despărţi de lumea aceasta – şi ceasul nu întârzie să bată. O afli şi nimeni nu o ia de la tine, e a ta în veci. Astfel mângâindu-l cu încredinţarea comorii din ceruri pentru păruta pierdere din această lume, Mântuitorul îl cheamă pe tânăr la Sine: Vino şi urmează-Mi Mie. După ce ai lăsat toate, vino întreg după Mine, căci nu poţi merge după Mine cu un picior, iar cu celălalt după bogăţiile tale, nu poţi să te uiţi la Mine cu un ochi, şi cu celălalt la bogăţiile tale. Nu. Nu poţi să slujeşti la doi stăpâni.

Zadarnic însă. Tânărul a ascultat cu luare-aminte, a înţeles ce i se cere şi s-a întristat foarte tare, căci avea multe avuţii. Era foarte bogat. Adică: era foarte legat de avuţiile sale, era prea înrobit lor, prea slab ca să se smulgă dintre bălăriile care l-au năpădit. Era asemeni seminţei bune căzute între spini, care prinde rădăcină dar este repede înăbuşită şi nu rodeşte. Multele sale avuţii erau spinii care se îndeseau împrejurul inimii sale. A vrut gospodarul să smulgă spinii şi să lase sămânţă în bătaia soarelui, să crească nestingherită, dar nu a putut; l-au împiedicat prisosurile vătămătoare, şi i-a fost lui ca celui care s-a înecat cu tot cu barca plină ochi. Domnul a întins spre el mâna-I mântuitoare ca să-l apuce şi să-l ia înapoi în corabie; dar el a rămas cu lucrurile încărcate spre pierzarea sa. Aşa s-a despărţit tânărul cel bogat de Hristos, Căpitanul Corăbiei Vieţii, şi s-a pierdut în ape cu tot ce a avut.

Iar Iisus a zis ucenicilor Săi: Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în Împărăţia Cerurilor. Şi iarăşi zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în Împărăţia lui Dumnezeu. Nici un cuvânt al lui Hristos nu a fost aruncat zadarnic în brazda acestei lumi. Când vorbele nu i-au fost înţelese de cei cărora le-au fost spuse, au fost înţelese de alţii care le auzeau. Cuvintele lui Hristos au fost spuse pentru tânărul bogat, dar şi pentru ucenicii care erau de faţă. Tânărului nu i-au folosit la nimic, dar ucenicilor da. De aceea, după plecarea tânărului Domnul S-a întors către ei şi le-a arătat cât de greu este pentru omul bogat să intre în Împărăţia Cerurilor. Nu a spus că-i cu neputinţă să intre, ci că este foarte, foarte greu.

Că nu-i cu neputinţă se vede limpede din Sfânta Scriptură.

- ✓ *Avraam era foarte bogat, dar credinţa l-a legat de Dumnezeu, nu de avuţii, l-a legat mai strâns decât de singurul său fiu. Sunt pulbere şi cenuşă, striga Avraam din mijlocul bogăţiilor sale (Facere 18, 27).*
- ✓ *Cu adevărat şi dreptul Iov era foarte bogat, dar multele sale averi nu l-au împiedicat să se smerească şi să fie ascultător de Dumnezeu, atât în propăşire cât şi în nefericire.*
- ✓ *Boaz, străbunicul lui David, a fost bogat, dar a plăcut lui Dumnezeu prin buna lui voire.*
- ✓ *Iosif din Arimateia era bogat, însă bogăţia nu i-a fost în dauna evlaviei către Hristos, nici grijii pentru El în moarte: I-a dat Domnului însuşi mormântul nou pe care îl pregătise pentru sine.*
- ✓ *Şi încă mulţi alţii care au plăcut lui Dumnezeu de-a lungul istoriei Bisericii au fost bogaţi, şi cu toate acestea s-au mântuit şi au moştenit Împărăţia lui Dumnezeu, nefiind legaţi cu inima de averile lor pământeşti pe care le socoteau a fi praf şi cenuşă, ci numai de Hristos.*

Bogăţia nu este rea în sine, după cum nu este rău în sine nimic din ceea ce a zidit Dumnezeu. Rea este legarea omului de bogăţii, de pământuri, de avere; rele sunt patimile pe care bogăţia le aduce cu sine şi le hrăneşte: curvia, lăcomia, beţia, lăudăroşenia, deşertăciunea, mândria, dispreţul faţă de alţii, defăimarea sărmanilor, uitarea lui Dumnezeu şi toate celelalte ad infinitum, care toate sunt rele. Puţini sunt cei în stare să se împotrivească ispitei ascunse în bogăţie, să se ridice deasupra avuţiilor, să fie stăpâni slobozi iar nu robi legaţi.

Mai presus de toate, omului bogat îi vine greu să postească, iar fără post nu este nici îmblânzirea trupului, nici smerenie, nici adevărata rugăciune. De aceea spune Domnul că este greu pentru un bogat să intre în Împărăţia Cerurilor. Dar nici nu spune că pentru sărac este uşor să intre. Sărăcia îşi are ispitele ei, la fel ca şi bogăţia. ***Bogatul se mântuieşte prin fapte de milostenie, ca şi prin smerenie, iar săracul prin multa răbdare şi nădejde în Dumnezeu. Nu va fi mântuire pentru bogatul împietrit şi mândru, nici pentru săracul care-şi pierde nădejdea în Dumnezeu şi-şi plânge soarta. În lumea aceasta nici bogăţia nici sărăcia nu sunt la întâmplare ci după preaînţeleapta lui Dumnezeu Pronie.*** Ar putea Dumnezeu într-o clipă să-i facă pe toţi oamenii deopotrivă de bogaţi, dar acest lucru este curată nebunie. Ar însemna ca oamenii să fie cu totul dezlegaţi unul de altul. Cine s-ar mai mântui atunci? Cum ar mai putea să se mântuie cineva? Pentru că oamenii se mântuiesc unii prin alţii. Bogatul e legat de sărac iar săracul de bogat; învăţatul de cel neştiutor iar neştiutorul de cel cu ştiinţă; cel sănătos de cel bolnav, iar bolnavul de cel teafăr. Jertfa materială se plăteşte cu aurul duhovnicesc, jertfa spirituală a cărturarului se plăteşte cu moneda materială de cel neînvăţat. Ajutorul fizic pe care-l dă cel sănătos este plătit de cel bolnav cu monedă duhovnicească şi

vice versa: jertfa duhovnicească a bolnavului (care le aduce oamenilor aminte de Dumnezeu şi de Judecată) este plătită cu slujire fizică de către cel sănătos.Toate se întreţes ca într-un covor multicolor. O lume într-o singură culoare ar orbi orice privire.

Cum ar putea bogatul să-şi mântuiască sufletul prin milostenie şi să se scuture de mândrie şi împietrire, fără cel sărac? Şi cum ar putea săracul să-şi mântuie sufletul prin răbdare, îndurând, sau să şi-l piardă cârtind şi pizmuind, fără cel bogat? Cum să se mântuie neştiutorul, fără smerenie şi fără ascultare de cel învăţat? Iar acesta cum să se mântuiască fără mila faţă de cel neştiutor şi fără stradanie întru folosul lui? Cum să nu se piardă amândoi, unul prin invidie şi sălbăticie iar altul prin dispreţ şi trufie? Fără cei în suferinţă, cum să-şi scape sufletele cei sănătoşi arătându-le milă, îngrijindu-i şi rugându-se pentru ei? Iar arătându-se nepăsători faţă de cei bolnavi, părăsindu-i şi lăudându-se cu sănătatea lor, cum să nu se piardă cei teferi? Iar suferinzii, fără cei sănătoşi, cum şi-ar mântui sufletele lor prin supunere şi recunoştinţă, cum şi le-ar pierde pizmuind şi urând sănătatea altora?

Domnul l-a lăsat pe om să aleagă. Nu este om pe lume în faţa căruia să nu se deschidă două drumuri: al mântuirii şi al pierzaniei. În aceasta stă toată libertatea omului. Bogăţia poate mântui un om, şi îl poate pierde, după cum şi sărăcia poate mântui sau duce pe cineva la pierzare. La fel ştiinţa şi neştiinţa, boala şi sănătatea. Totul depinde de ceea ce omul alege. Hristos îi cheamă pe oameni la înţelegere, nu la silă. De aceea El nu îi porunceşte tânărului bogat: “să intri în viaţă!”, ci spune: De vrei să intri în viaţă. Nu îi porunceşte: “Fii desăvârşit!”, ci zice: Dacă voieşti să fii desăvârşit. Dacă vrei! ***Aşa vorbeşte Dumnezeu fiinţelor libere, cuvântătoare. Dumnezeu vrea ca toţi să meargă pe calea cea dreaptă, vrea ca toţi să se mântuiască, dar lucrul acesta înseamnă că omului îi stă deschisă în faţă şi calea pierzării.***

Şi iarăşi zic vouă, zice Domnul, că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în Împărăţia lui Dumnezeu. Cuvântul “cămilă” nu însemna doar animalul, ci şi un odgon gros cu care se priponeau corăbiile în port ca să nu le ia vântul. Se pare că Domnul la acest odgon gros S-a gândit aici. Mai uşor trece funia cea mai groasă prin urechile acului decât intră un bogat în Împărăţia lui Dumnezeu. Aproape cu neputinţă, s-ar zice, şi chiar dacă nu cu totul, oricum foarte greu. Aceste cuvinte au fost rostite de însuşi Cel ce cunoaşte slăbiciunea firii omeneşti şi uşurinţa cu care sufletul se lasă ademenit de bogăţii, lipindu-se de pământ fără a se mai putea smulge vreodată.

Auzind, ucenicii s-au uimit foarte, zicând: Dar cine poate să se mântuiască? Dar de ce erau uimiţi ucenicii acum, ei care făcuseră ceea ce tânărul bogat nu fusese în stare să facă? Ei lăsaseră toate şi urmaseră lui Hristos. Înţeleptul Gură de Aur lămureşte în chip minunat: ucenicii nu se temeau pentru ei înşişi, ci pentru ceilalţi, printre care se aflau mulţi bogaţi. De dragul altora s-au uimit ucenicii de înfricoşătoarele cuvinte ale lui Hristos. Domnul i-a trimis în lume să mântuiască pe oameni. Dar ce să faci pentru atâta omenire bogată dacă e aproape cu neputinţă să intre bogaţii în împărăţia lui Dumnezeu? Grija pentru oameni le apăsa sufletul şi de aceea au întrebat: Dar cine poate să se mântuiască? De parcă ar fi fost ei mai milostivi decât Hristos! De parcă ar fi avut ei mai multă dragoste de oameni decât Hristos!

Dar Iisus, privind la ei, le-a zis: La oameni aceasta e cu neputinţă, la Dumnezeu însă toate sunt cu putinţă. Domnul nu s-a uitat numai la feţele lor, n-a privit doar în ochii lor ci chiar în adâncimile inimii lor – şi a citit în ele neştiinţa şi frica. Nu cunoşteau încă puterea lui Dumnezeu, de aceea se temeau de lucrurile lui Dumnezeu. Ceea ce la oameni nu se poate, se poate la Dumnezeu. Şi ce nu se poate la oameni? Sau, altfel spus, ***ce bine ar putea face oamenii fără ajutorul lui Dumnezeu? Nici unul. Fără Dumnezeu nu se mântuiesc nici săracii nici bogaţii. Fără Mine nu puteţi face nimic, a spus Domnul.*** Iar Apostolul Pavel, care murise sieşi şi trăia în Hristos, a întărit aceste cuvinte spunând: ***Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întăreşte (Filipeni 4, 13).*** Harul Duhului Sfânt poate să încălzească până şi inima celui mai bogat dintre bogaţi, să o dezlege de avuţiile sale, să o dezlipească de pământ şi să o ridice în calea mântuirii. La Dumnezeu toate sunt cu putinţă.

Dumnezeul nostru este atotputernic. Cuvântul Său cel tare a zidit lumea, mâna Sa cea tare ţine bolta cerească. El, Atotputernicul, cu adevărat poate să mântuiască pe cei ce caută mântuirea. Oricare ar fi aşezarea şi starea noastră pe pământ, oricare ar fi împrejurările vieţii noastre, Atotputernicul poate să ne mântuiască. Dar nu numai că poate; vrea. Atotputernic şi milostiv e Dumnezeul nostru. Să ne grăbim a-I ieşi în întâmpinare, pentru că El ne cheamă, pentru că El ne aşteaptă. Se bucură împreună cu toţi sfinţii îngeri numai şi văzând că ne-am întors faţa spre El. Să ne întoarcem, O, să ne întoarcem la El, să alergăm spre patria noastră cea adevărată ca să-L întâlnim pe Dumnezeul nostru cel atotputernic şi bun. Să ne grăbim mai înainte ca moartea să ne bată în uşă şi să strige: “E prea târziu!”

Slavă Dumnezeului nostru cel atotputernic şi milostiv, slavă Treimii Celei de o fiinţă şi nedespărţită, Tatălui, Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(extrase din: Predici – Sfântul Nicolae Velimirovici, Ed. Sophia, 2003)

Când tihna noastră este o tihnă mincinoasă… Sfântul Teofan Zăvorâtul despre mâhnirea tânărului bogat: De ce nu ne întoarcem cu toată fiinţa la Dumnezeu?

După cum o rădăcinuţă de iederă, crescând, acoperă un copac întreg şi câteodată îl înăbuşă, aşa şi păcatul, rămânând în noi prin vreo latură a sa, umple cu duhul său toată viaţa noastră şi spurcă toate faptele noastre, făcându-le netrebnice în ochii lui Dumnezeu. Atunci înseşi faptele săvârşite, chipurile, pentru a face placul Domnului devin armă a patimii pe care o răsfăţăm în noi, adică evlavia devine armă a păcatului şi a lumii, iar formele slujirii lui Dumnezeu - acoperire a faptelor nedumnezeieşti. Şi reiese că noi suntem un fruct frumos la înfăţişare, cu putreziciune sau viermi înăuntrul său. Multe persoane care iubesc lumea au conştiinţa împăcată. Frica pierzării veşnice le împinge să facă unele fapte potrivit poruncilor evanghelice, însă autocompătimirea le ţine în slujba lumii şi a păcatului.

Sfântul Teofan Zăvorâtul: Este, oare, desăvârşită întoarcerea noastră?

În Evanghelie se vorbeşte despre un tânăr bogat, care căuta mântuirea şi nu era în stare să o găsească (Mt. 19,16-22). Tânărul acela voia să se mântuiască şi făcea ceva pentru mântuire, însă avea anumite împătimiri, care, după cum îi spunea conştiinţa, erau incompatibile cu lucrarea mântuirii. Auzind de Mântuitorul, tânărul căuta să stea de vorbă cu El, poate că în nădejdea de a găsi în învăţătura Lui vreo îndreptăţire pentru dispoziţiile strâmbe din taina sufletului său. „Poate că, gândea el, pentru mântuire sunt de ajuns doar faptele pe care le fac eu, şi Dumnezeu nu mă

va osândi pentru strâmbătăţile din inima mea”. După cum ştiţi, el se înşela în aşteptarea sa. Mântuitorul i-a spus asemenea cuvinte, că tânărul a plecat de la El mâhnit (Mt. 19, 22). Domnul a pretins de la el ca jertfă tocmai ceea ce el dorea să păstreze pentru sine. Avea multe avuţii (Mt. 19, 22), se desfăta de ele şi de tot ce ţinea de asta: îndestulare, poziţie de vază între oameni, onoruri, o anumită treaptă de autoritate şi putinţa de a face prin alţii şi în mijlocul altora tot ce voia. El făcea şi fapte bune, însă acestea nu-l costau nimic; împlinirea lor nu cerea de la el nici un fel de jertfe. Domnul a văzut de la prima privire aruncată asupra tânărului boala de care era molipsit sufletul lui. Apoi, după ce a atins uşor ceea ce făcea el, a apăsat cu toată greutatea hotărârii Sale dumnezeieşti pe ceea ce el ascundea în sine - pe împătimirea lui de agoniseli...

„Ai împlinit, zice, toate poruncile… acum, dacă voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor, şi vei avea comoară în ceruri; lasă totul, vino şi urmează Mie!” (Mt. 19,21)

A avea comoară în ceruri: ce poate fi mai de preţ decât acest lucru? Şi totuşi, tânărul a plecat mâhnit… negreşit, pentru că ceea ce avea pe pământ era pentru el mai de preţ decât ceea ce îi fusese făgăduit în ceruri. Şi totuşi, nu putem spune că nu se îngrijea de mântuire. Toată problema lui consta în aceea că nu avea întoarcere desăvârşită spre Dumnezeu. El voia să-şi mântuiască sufletul, dar nici de iubirea lucrurilor lumeşti nu voia să se lase, iar lucrurile acestea două sunt incompatibile între ele… Unde e Domnul, acolo nu e nimic lumesc. Şi unde e ceva lumesc, acolo nu-i nimic de-al Domnului.

Având un asemenea exemplu de dezaprobare dumnezeiască pentru întoarcerea nedesăvârşită către El, să ne întoarcem, fraţilor, spre noi înşine şi să ne cercetăm: oare este desăvârşită întoarcerea noastră? Dacă nu, să ne străduim s-o facem desăvârşită. Oare suntem aşa de rupţi de împătimiri, încât putem spune că suntem gata în orice clipă să facem tot ce va cere Domnul? Dacă nu, să ne îngrijim a ridica ruperea noastră de împătimiri la această treaptă. Pentru că principalul este să aducem totul jertfă voii lui Dumnezeu. Când se săvârşeşte în noi o asemenea cotitură, întoarcerea noastră este deplină şi nu vor fi piedici din nici o parte atât ca noi să ne arătăm desăvârşiţi cât şi ca Domnul să ne recunoască astfel.

Pasărea care nu este nici legată, nici închisă în colivie, zboară fără împiedicare pe întinderea văzduhului: şi cel care s-a dezlegat din toate părţile de împătimirile lumii lucrează slobod, fără împiedicare, pe tărâmul voii lui Dumnezeu. Iar cine lasă în sine vreo împătimire este slobod doar până când se aduce atingere împătimirii respective. Îndată ce Domnul va cere să fie jertfită şi aceasta, omul se tulbură, se

simte strâmtorat şi asemenea tânărului din Evanghelie, se depărtează de Dumnezeu, deşi o face cu mâhnire.

Dacă privim din afară la acel tânăr şi la cei asemenea lui, putem zice cu părere de rău: „Uite cât s-au ostenit, şi degeaba!" Dar dacă cercetăm esenţa lucrurilor, se va arăta că ei nu s-au ostenit aproape deloc.

Cea dintâi osteneală este tocmai cea în care dai înapoi. Păcatul, care trăieşte în noi - sau, mai bine zis, vrăjmaşul, care lucrerază prin el - este viclean foarte şi se pricepe şase ascundă sub măştile cele mai luminoase. Toţi ştiu că fiecare dintre noi poate avea o mulţime de dispoziţii şi înclinări reprobabile, însă întotdeauna sunt între ele una sau două dominante în jurul cărora se grupează toate celelalte. Când se aprinde dorinţa mântuirii, conştiinţa cere să dezrădăcinăm tot ce este nedrept, fără să ne cruţăm pe noi înşine şi fără să luăm în seamă nici o durere a inimii noastre. Începe munca lăuntrică. Cel de bună credinţă e gata să aducă totul jertfă Domnului, pe când sufletele care şchioapătă de amândouă picioarele şi suferă de autocompătimire, deşi se leapădă de multele lucruri pe care nu pun preţ, păstrează totdeauna în ele ceea ce nutreşte cu precădere egoismul lor, şi prin aceasta strică totul. Ele cred că au făcut mult, însă în fond n-au făcut nimic; cred că la asemenea fapte ale lor nu contează prea mult că ai o trăsătură a iubirii de păcat sau faţă de lume, în timp ce pentru ei personal în acest puţin stă totul - tot păcatul şi toată lumea.

Când copacului i se taie multele rădăcini, însă rămâne una singură, tot mai trăieşte, şi înfloreşte, şi aduce roadă: şi păcatul şi lumea înfloresc în noi pe de-a-ntregul, deşi pare că le slujim doar cu o părticică... Iar de aici iată ce reiese: după cum o rădăcinuţă de iederă, crescând, acoperă un copac întreg şi câteodată îl înăbuşă, aşa şi păcatul, rămânând în noi prin vreo latură a sa, umple cu duhul său toată viaţa noastră şi spurcă toate faptele noastre, făcându-le netrebnice în ochii lui Dumnezeu. Atunci înseşi faptele săvârşite, chipurile, pentru a face placul Domnului devin armă a patimii pe care o răsfăţăm în noi, adică evlavia devine arma a păcatului şi a lumii, iar formele slujirii lui Dumnezeu - acoperire a faptelor nedumnezeieşti. Şi reiese că noi suntem un fruct frumos la înfăţişare, cu putreziciune sau viermi înăuntrul său. Multe persoane care iubesc lumea au conştiinţa împăcată. Frica pierzării veşnice le împinge să facă unele fapte potrivit poruncilor evanghelice, însă autocompătimirea le ţine în slujba lumii şi a păcatului. Ele cred că s-au îndreptat, însă de fapt sunt ceea ce spune Domnul: nu eşti nici cald, nici rece: te voi vărsa din gura Mea (Apoc. 3,16). Izbăveşte-ne, Doamne, de această soartă!

Cain a adus jertfă lui Dumnezeu… iar Dumnezeu n-a băgat-o în seamă. De ce? Pentru că a adus ceea ce nu îi era drag. Avraam este slăvit în întreaga lume ca părinte al credincioşilor, pentru că la cererea Domnului a fost gata să îl jertfească, sau îl şi jertfise deja în inima sa, pe fiul său cel iubit, unul-născut, a jertfit ceea ce îi era mai scump decât orice… Asemenea jertfă cere Dumnezeu şi de la fiecare dintre noi… Şi pe bună dreptate! El însuşi a făcut şi face totul pentru noi. Nu doar că ne-a făcut, ne păzeşte şi are grijă de noi, ci când a venit vremea să întocmească mântuirea noastră, n-a folosit pentru aceasta vreo făptură nimicnică, ci pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a trimis în lume, şi nu ca să lucreze aici ca un stăpân, ci ca să fie înjosit, chinuit şi dat la moarte. După o asemenea Jertfă din partea Domnului pentru noi, de la care jertfă pentru Domnul ne putem da în lături noi în chip legiuit?

Cei care într-un colţişor de taină al inimii ascund vreun idoluţ al iubirii de lume şi al iubirii de păcat cred, poate, că viclenia lor nu se va face cunoscută nimănui. Ce-i drept, Rahela a izbutit să ascundă de căutările tatălui său idolul pe care i-l furase. Dar cum să ne ascundem de atotcercetătorul şi atotvăzătorul ochi al lui Dumnezeu? Trăim şi lucrăm înaintea feţei lui Dumnezeu. Sau poate că socoate cineva că ceea ce păstrează el din împătimirile lumeşti şi din deprinderile păcătoase nu are însemnătate? Dar să se pună fiecare, în conştiinţa sa, înaintea lui Dumnezeu şi să judece fără răstălmăciri şi fără ascunderi după deget: dacă nu vrem să renunţăm la ceva de dragul Domnului, e ca şi cum I-am spune: „Asta e pentru Tine, cealaltă - pentru mine”. Dar cum se poate una ca asta, de vreme ce ştim limpede că El cere de la noi totul, cere şi ceea ce păstrăm pentru noi înşine? Oricât de puţin însemnat ar fi ceea ce păstrăm din lume în inimă, îndată ce din pricina acelui lucru intrăm în dispută cu Dumnezeu, ne punem contra lui Dumnezeu, ne împotrivim Lui, suntem luptători împotriva lui Dumnezeu în toată regula. Şi nu numai atât: dacă de dragul împătimirii de ceva Îi refuzăm lui Dumnezeu supunerea noastră înseamnă că obiectul împătimirii noastre ne e mai drag decât Dunnnezeu. Dacă ne e mai drag decât Dumnezeu, înseamnă că el este dumnezeul nostru, pentru că dumnezeul inimii este ceea ce-i e mai drag decât orice. Aşadar, dumnezeul nostru este ceea ce nu-i Dumnezeu, şi noi suntem nişte închinători la idoli… Oare acesta este un lucru de nimic?

Nu e mai bine, fraţilor, ca după aceea să încetăm să mai socotim neînsemnate împătimirile noastre iubitoare de lume şi să ne îngrijim a deştepta conştiinţa adormită şi a o sili să râvnească ruperea definitivă de toate împătimirile? Tihna noastră, dacă chiar avem tihnă, este o tihnă mincinoasă. Domnul, care e drept, ne va pune în împrejurări în care se va tulbura tot lăuntrul nostru şi abaterile inimii noastre vor fi date în vileag în faţa tuturor. Şi atunci, nu este mai bine să

preîntâmpinăm asta şi prin schimbarea paşnică a dispoziţiilor noastre să abatem de la noi chinurile, care nu ne vor mai aduce nici un folos?

Propun toate acestea iubirii voastre de înţelepciune, pentru ca, intrând în voi înşivă, să vă judecaţi singuri şi să vă pregătiţi să-I aduceţi în dar Domnului, Mântuitorului nostru, şi să-I şi aduceţi cu fapta, toate iubirile care nu sunt pe placul Lui, să vă revizuiţi şi să vă îndreptaţi toate neregularităţile şi strâmbătăţile inimii, care sub buna regulă exterioară ascunde câteodată scopuri şi patimi lumeşti, ca să vă înfăţişaţi lui Dumnezeu fecioara curată (II Cor. 11, 2), neavând pată sau zbârcitură ori altceva de acest fel (Efes. 5, 27). Amin!”

(Din: Sfântul Teofan Zăvorâtul, “Ştiinţa rugăciunii”, Editura Sophia, 2008)

A treizecea duminică după Cincizecime [Col. 3, 12-16; Lc. 18, 18-27].

Sfinţii strămoşi - iată nişte oameni cu adevărat mari! Şi dacă generalizăm, va reieşi că, într-adevăr, mari sunt numai aceia care fac parte dintre plinitorii voinţei lui Dumnezeu cu privire la neamul omenesc, a voinţei lui Dumnezeu ca atare, fiindcă multe lucruri rele se întâmplă fără voia Lui. Ci numai cu îngăduinţa Lui sunt unii oameni care lucrează cu putere pe alături de voia lui Dumnezeu şi chiar împotriva ei. Şi aceştia pot părea mari, însă nu în sine, ci prin mărimea contramăsurilor pe care le ia dumnezeiasca Pronie pentru a şterge răul pricinuit de ei.

Voia lui Dumnezeu cu privire la mântuirea oamenilor o ştim; dar planurile lui Dumnezeu care privesc petrecerea vremelnică a oamenilor pe pământ ne sunt ascunse. De aceea, ne este greu să ne dăm seama cine lucrează întocmai după voia lui Dumnezeu.

Numai un criteriu negativ poate fi socotit ca potrivit: cine lucrează împotriva hotărârii dumnezeieşti privitoare la mântuirea veşnică a oamenilor, acela nu poate fi socotit mare, căci e vădit că el se împotriveşte voinţei cunoscute a lui Dumnezeu.

Chiar dacă această voinţă cunoscută priveşte cele veşnice, nu cele vremelnice, este neîndoielnic faptul că o voie a lui Dumnezeu nu poate să se împotrivească celeilalte.

Mitropolitul Augustin de Florina – Predică la Duminica a XXX-a după Rusalii - Viaţa veşnică

„Ce să fac ca să moştenesc viaţa cea veşnică?" (Luca 18,18)

Iubiţii mei, Evanghelia de astăzi spune că un om vine la Hristos. Este tânăr (vezi Matei 19, 22), este sănătos, este „bogat", este chiar „dregător" (Luca 18, 23, 18). Patru bunuri de care atât se mai minunează oamenii, adunate într-o singură persoană. Ce altceva vroia? Sănătate avea, tânăr era, bogăţie avea, dregătorie avea. Cu toate acestea, nu era mulţumit. Înăuntrul său ceva îl preocupa şi o întrebare îi veni pe buze : „Ce să fac? …".

Aduceţi-vă aminte! Aceeaşi întrebare am auzit-o şi din gura unui alt bogat, a bogatului nebun (vezi Luca 12,17), întrebare pe care şi-o pun şi mulţi dintre bogaţii de astăzi, deoarece şi aceştia se îngrijesc de bogăţia pământească. Dar întrebarea „Ce să fac?" a bogatului din Evanghelia de astăzi se deosebeşte mult de a celorlalţi. Aceia se neliniştesc pentru lucrurile mici şi lipsite de importanţă. Acesta se interesează şi întreabă de ceva mare. Dorinţa lui era viaţa cea veşnică.

Viaţa veşnică, iad şi Rai!… Ce sunt acestea? Poate că unii domni moderni vor spune: Auzi colo, „viaţă veşnică", cuvinte ale celor proşti!… Şi totuşi, iubiţii mei, viaţa veşnică există. Există? Dar aveţi dovezi? Desigur că avem. Care dovezi? Nu

vom face aici o conferinţă filosofică, istorică sau psihologică. Vom spune pe scurt următoarele.

Dacă veţi deschide Istoria Universală, din primele pagini, din adâncul Antichităţii şi până astăzi, constatările de pe urma săpăturilor arheologice, monumentele şi mormintele, ca şi cel care s-a descoperit în Verghina, cu inscripţiile şi obiectele ce le conţinea, mărturisesc şi demonstrează că omul trăieşte şi dincolo de mormânt. Toţi cred că omul nu este asemenea animalului care piere, iar după ce trupul i se descompune, nu mai rămâne nimic din fiinţa lui. Omul are suflet nemuritor, trăieşte veşnic.

Dacă lăsăm la o parte istoria şi cercetăm filosofia şi ştiinţa, vom vedea acelaşi lucru. Dacă vom întreba nu pe aşa-numiţii oameni de ştiinţă ai zilelor noastre, care după ce au luat o diplomă au închis cărţile şi joacă biliard şi cărţi, ci pe aceia cărora le-au albit tâmplele studiind, şi dacă vom întreba pe marii filozofi, ca Socrate, Platon, Aristotel, dacă le vom pune întrebarea „Există viaţa veşnică?", ne vor răspunde: Există!

Istoria răspunde DA. Ştiinţa şi filosofia răspund DA. Dacă vom întreba şi psihologia şi ea va răspunde DA. Psihologia, nu cea de suprafaţă, ci cea a profunzimilor (abisală) spune că omul este şi o fiinţă materială, este şi o fiinţă economică, este şi o fiinţă comercială, este şi o fiinţă socială, este multilaterală şi multidimensională. Dar psihologia de astăzi mai spune că omul este o fiinţă limitrofă sau metafizică. Ce înseamnă asta? După cum aici, la graniţă, avem de o parte iubita şi martirica noastră patrie, iar de cealaltă parte un spaţiu străin, adică suntem la graniţa dintre două state, în acelaşi fel şi omul se află la graniţa dintre două lumi. Una este lumea pământească, iar cealaltă este ceea ce va să fie, cea de dincolo de lumea materială. Şi omul participă la ambele.

Dar, fraţii mei, de ce să-i întrebăm pe oamenii de ştiinţă, pe istorici şi pe filosofi? Dacă suntem creştini, ne ajunge o singură mărturie. Mărturiseşte Unul singur că există suflet; şi mărturia Lui valorează mai mult decât oricare alta. Pentru că Acesta nu a spus niciodată vreo minciună; până astăzi, veacurile nu l-au contrazis. ***Şi acest Unul este Domnul nostru Iisus Hristos.*** Ce a spus Hristos? A vorbit despre viaţa veşnică şi a confirmat că există. Şi dacă nu credem în Hristos, în cine, vă rog, vom crede?Pentru Hristos, existenţa sufletului este o realitate neîndoielnică. Nu stă să ţină conferinţe ca filosofii. Este o realitate şi o realitate nu stă nimeni să o demonstreze. Există soare. Cine spune: Veniţi să vă demonstrez că există soare? Ar fi ceva de prisos. Aşadar, după cum soarele străluceşte în lumea fizică, în acelaşi

fel în lumea supranaturală nemurirea sufletului este o certitudine neîndoielnică; există viaţă dincolo de mormânt.

După cum am spus, anticii credeau lucrul acesta. Credeau şi strămoşii noştri, şi bunicile noastre. Credeau toţi şi o semnau cu amândouă mâinile lor, nu doar cu cerneală, ci cu sângele lor. Ce? Ceea ce mărturisim în ultimele articole din Simbolul de Credinţă: „Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să vie. Amin” (art. 11 şi 12).

Aceia credeau. Noi? O, astăzi sunt „zile rele”, după cum a spus Apostolul (Efeseni 5, 16)! Credinţa se împuţinează pe zi ce trece. E ca şi cum am călători în ceaţă (vizibilitate zero). Oamenii cu mici probleme de vedere nu văd nimic în faţa lor. Sau pentru a aduce o altă imagine, ne asemănăm cu păsările pe care le vânează vântul şi ca să se salveze, doar ce văd o gaură de peşteră se reped înăuntru, dar peştera este labirintică. Şi acolo cad captive; zboară nefericite în dreapta – stânga, neştiind unde, în întuneric, să găsească ieşirea. Aşa şi noi, captivi într-o peşteră, ne mişcăm în întuneric şi nu vedem semnalul luminos pe care-l trimite Evanghelia, chemându-ne la viaţa veşnică.

Viaţa veşnică! Aş fi vrut să fiu un Gură de Aur şi un Vasilie (cel mare), ca să vă pun în inimă acest mare adevăr, că există suflet nemuritor, că dincolo de mormânt există viaţă, că viaţa nu se sfârşeşte cu lopata groparului. Nu, mormântul nu este capătul; este începutul unei alte vieţi fără sfârşit. Aceasta o zice Evanghelia, aceasta este credinţa noastră.

Bogatul din Evanghelie credea că dincolo de mormânt există viaţă. Ceea ce îl preocupa era în ce mod ar putea să moştenească viaţa veşnică, care este calea care duce acolo. Şi Hristos îi răspunde: Bună este credinţa, dar care credinţă? Nu cea teoretică, care se limitează la cuvinte; nu cea negativă, care se limitează la păzirea doar a anumitor „Nu-uri…”, pe care le-am auzit astăzi (Luca 18, 20), nu cea formală, care consideră suficient să îndeplinim câteva îndatoriri religioase, să aprindem de pildă o lumânare. Desigur, nici acest gest nu este de lepădat; aprinderea unei lumânări are un simbolism. E ca şi cum ai spune: „Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta” (Luca 23, 42). Dar nu ajunge doar asta; trebuie şi tu însuţi să fii o mică lumânare aprinsă în neamul tău, potrivit poruncii lui Hristos: ***„Voi să fiţi lumina lumii” (Matei 5, 14).***

Sfinţii Bisericii noastre, pentru credinţă, au ajuns până şi la chinuri înfricoşătoare. Sfântul Iacov Persul, de pildă, care este sărbătorit pe 27 noiembrie, trăia în Persia într-o mulţime de închinători la idoli. Era singur. L-au chemat să se lepede de

Hristos. Nu a putut fi înduplecat, nu a cedat. L-au ameninţat, l-au întemniţat, l-au chinuit, l-au tăiat bucăţele-bucăţele, precum face măcelarul cu carnea; i-au tăiat nasul, urechile, mâinile, picioarele, i-au dezrădăcinat dinţii. Dar acesta continua să spună: Cred în Hristos! Aceasta este credinţa care mântuieşte, aceasta este credinţa care duce în Împărăţia cea veşnică.

Fraţii şi părinţii mei! Să ne gândim serios astăzi, că mormântul tatălui şi al mamei noastre nu sunt capătul, nimicnicia. Cine a spus-o? Dincolo de mormânt este o altă viaţă, viaţa veşnică. Să ne pregătim deci. Cel care are de gând să călătorească, îşi scoate bilet şi paşaport. Să nu fim găsiţi nepregătiţi.

***

Într-un palat, împăratul avea un măscărici care să-l distreze cu glumele lui. Într-o zi, vrând să se joace cu el, i-a dat măscăriciului un baston, zicându-i : - Ia-l şi dacă vei găsi unul mai prost ca tine, să i-l dai… Actorul a luat bastonul cu o oarecare amărăciune. După ani, împăratul s-a îmbolnăvit şi era în pericol să moară. S-a dus şi măscăriciul să-l vadă.

- *Mor, îi spune împăratul, plec într-o călătorie lungă, fără întoarcere.*

- *Şi ai făcut vreo pregătire, Majestate?*

- *Nu.*

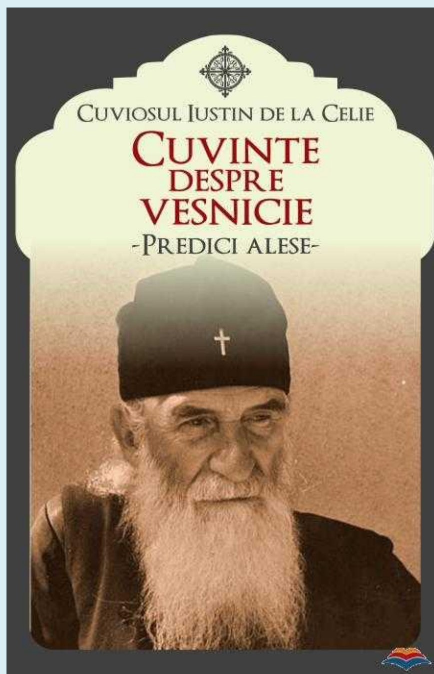
- *Ei, atunci înseamnă că l-am găsit pe cel mai prost ca mine! Ia bastonul!*

&&&

Celelalte greşeli din viaţă sunt mici. Cea mai tragică greşeală este dacă în anii puţini pe care îi trăim nu ne pregătim pentru viaţa cea veşnică.

Dumnezeu să ne învrednicească ca închizând ochii faţă de lumea aceasta deşartă, să ne facem semnul crucii şi să spunem şi noi: ***„Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta” (Luca 23, 42).***

Păzirea poruncilor: Ce este iubirea de Dumnezeu şi ce înseamnă cu adevărat iubirea faţă de om? Sfântul Iustin Popovici despre dragostea mincinoasă şi ucigaşă vs. iubirea izvorâtă din Hristos

Predică la Duminica a cincisprezecea după Cincizecime a Sfântului Iustin Popovici (1961) - Despre cele două porunci cele mai mari

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Fiecare Sfântă Duminică este câte o sfântă şi minunată Bună-Vestire a Evangheliei şi în ea se cuprinde întregul adevăr al Cerului şi al pământului, întotdeauna fiecare cuvânt din Evanghelie este astfel.

În Sfânta Evanghelie de astăzi, oamenii Îl ispitesc pe Dumnezeu! Cum îndrăzneşti, cum poţi tu, omule, să-L ispiteşti pe Dumnezeu?… Se spune în Sfânta Evanghelie: Unul dintre ei, învăţător de Lege, ispitindu-L pe Iisus, L-a întrebat: Învăţătorule, care poruncă este mai mare în Lege? El i-a răspuns: Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău şi cu tot cugetul tău. Aceasta este marea şi întâia poruncă. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi. În aceste două porunci se cuprind toată Legea şi Prorocii. (Matei 22, 35-40)

Cu adevărat, toată legea Cerului şi a pământului. Da, în această lume pământească nu există altă lege în afara acestora două, cele mai importante porunci date nouă de Domnul Hristos. Întâia poruncă: iubirea faţă de Dumnezeu; cea de-a doua: iubirea de oameni.

Ce este această iubire dumnezeiască? Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău şi cu tot cugetul tău. De ce a rânduit Domnul această dragoste ca prima şi cea mai mare poruncă, care cuprinde toate poruncile şi toate legile Cerului şi pământului? Pentru că El a răspuns la întrebarea: Cine este Dumnezeu? Nici un om nu a răspuns la această întrebare. Dar Mântuitorul Hristos prin întreaga Sa viaţă, prin întreaga Sa lucrare, prin fiecare cuvânt de-al Său, a dat răspunsul: Dumnezeu este Dragoste (1 Ioan 4, 8 şi 16). În aceasta este cuprinsă întreaga Bună-Vestire.

Şi ce este omul? La această Mântuitorul a răspuns: Şi omul este dragoste. Ha! Va spune cineva: Ce vorbeşti? Da, şi omul este dragoste, pentru că este făcut după chipul lui Dumnezeu. Omul este reflecţie a dragostei lui Dumnezeu. Dumnezeu este Dragoste. Şi omul este dragoste. Iar aici, în această lume, sunt numai două realităţi: Dumnezeu şi omul, şi pentru mine şi pentru tine. Nu este nimic mai important în această lume afară de Dumnezeu şi de mine, afară de Dumnezeu şi de tine.

Ce se întâmplă cu omul care împlineşte această primă şi cea mai însemnată poruncă, care este iubirea de Dumnezeu? Ce este această iubire de Dumnezeu? Aceasta înseamnă: să aduci inima ta către Dumnezeu, la Dumnezeu, întregul tău suflet să-l încredinţezi lui Dumnezeu, întreaga ta cugetare, întreaga putere; să înapoiezi chipul cel dumnezeiesc lui Dumnezeu; să înapoiezi chipul Chipului celui dintâi; ceea ce este întru tine dumnezeiesc să înapoiezi lui Dumnezeu. Iubirea de Dumnezeu este întoarcerea întru sine a omului şi dăruirea sa lui Dumnezeu.

Spune: Doamne, iată, eu sunt întreg dintru Tine, chipul Tău; iată sufletul meu, iată întreaga mea fiinţă, aceasta este a Ta.

Astfel, această poruncă este o întreagă aducere de sine însuşi lui Dumnezeu. Şi de unde se întoarce acest om atunci când se predă pe sine lui Dumnezeu? Se întoarce dintr-o ţară îndepărtată, ca fiul risipitor, se întoarce din păcate, din moarte; înviază duhovniceşte ca fiul risipitor (Luca 15,13-24) prin pocăinţă. Fiecare om care împlineşte cea dintâi poruncă se întoarce la Dumnezeu din împărăţia răului şi a morţii, din împărăţia diavolului se întoarce la Dumnezeu şi la Împărăţia dumnezeiască.

Şi cum se realizează aceasta? Prin ţinerea Evangheliei, a poruncilor evanghelice. De fapt, această întoarcere la Dumnezeu se realizează prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti. Mântuitorul a spus: Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi, şi vom veni la el şi vom face locaş la el (Ioan 14, 23). Aceasta nu am scris-o eu, sunt dumnezeieştile cuvinte ale Mântuitorului Hristos.

Dacă ţii poruncile Mântuitorului, îţi închini sufletul Lui; fii întotdeauna râvnitor la împlinirea acestor porunci. Sfântul Ioan Teologul, numit apostolul Iubirii, spune: Căci dragostea de Dumnezeu aceasta este: Să păzim poruncile Lui (1 Ioan 5, 3). Aceasta este dovada că-L iubeşti pe Dumnezeu: dacă împlineşti poruncile Sale. Nu poţi spune că-L iubeşti pe Dumnezeu, dar ai răutate şi ranchiună. Te minţi, te înşeli pe tine însuţi.

Ce este iubirea de oameni? Ea izbăveşte chipul dumnezeiesc de ceea ce este ne-dumnezeiesc, împotriva lui Dumnezeu, şi aceasta este: viciul, păcatul, moartea şi diavolul. Se izbăveşte omul de cel mai mare duşman: diavolul, moartea. Aceasta iubire de oameni a arătat-o Domnul Hristos. - Şi ce este iubirea de oameni a omului? Iată ce: Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi (Matei 22, 38-39).

Acesta este răspunsul la întrebarea: Ce este iubirea de oameni, cum să ne purtăm şi eu şi tu faţă de oameni? Aceasta este porunca dumnezeiască cea negreşelnică: după Dumnezeu-Omul; după dragostea lui Dumnezeu, dragostea lui Hristos - dragostea faţă de om; după iubirea de Dumnezeu - iubirea de oameni. Iubirea faţă de om se arată atunci când îl izbăveşte de cel mai mare duşman al său, de păcat şi de moarte. Aceasta este dragostea lui Hristos faţă de om: izbăvirea de moarte.

A doua poruncă: Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi, înseamnă: Când îl iubim pe om, când îl iubim nefăţarnic? Atunci când îl izbăvim de păcate, de iad. Aceasta este iubirea cea adevărată faţă de om.

Întrebare: Dar iubirea părinţilor faţă de copii? Şi iubirea soţului faţă de soţie? Şi iubirea omului faţă de patrie? Oare aceasta nu este dragoste? Noi numim aceasta dragoste, dar, oare, este aceasta dragoste? Toţi aceştia nu au dragoste dacă nu este Hristos acea putere prin care iubim. Dacă părintele nu-şi iubeşte copiii cu dragostea lui Hristos, dacă nu-i educă aşa cum trebuie, dacă nu-i călăuzeşte pe calea cea dreaptă, cum să se izbăvească de păcate? Însă el doar îi creşte şi îi aprobă, iar apoi îi urăşte, îi ucide. Dacă soţul îşi iubeşte soţia numai trupeşte, el este ucigaşul ei. Astfel este cu fiecare dragoste pământească, trupească.

Dacă dragostea faţă de om o trăim întru Domnul, atunci acea dragoste este veşnică şi nepieritoare, este iubirea lui Hristos. Dacă ai un prieten şi crezi că îl iubeşti, dacă îi încurajezi păcatul, te faci ucigaşul său, dacă nu-i atragi atenţia asupra unui oarecare păcat al său: Prietene, să-ţi spun, acest păcat al tău te ucide, te îndepărtează de Dumnezeu. Dacă nu faci aceasta, eşti ucigaş. Te minţi…

A doua poruncă este ca şi cea dintâi. Numai atunci când sufletul este întreg întru Hristos, este îndreptat către om; numai atunci vei iubi cu Dragostea cea veşnică. Fără aceasta, dragostea ta este mincinoasă, este ucigaşă. Numai dragostea lui Hristos este esenţa şi izvorul dragostei adevărate. Dacă omul nu-L iubeşte pe Domnul Hristos, el nu poate iubi pe nimeni - aceasta este minunata şi înfricoşătoarea veste bună. Minunată, căci omul se înalţă la Ceruri şi în veşnicie. Înfricoşătoare, căci dacă nu o împlinim, atunci iubim pe dumnezeul urii - pe diavolul. Dumnezeu este Dragoste - diavolul este ură. Iată în braţele cui te afli atunci. Atunci este înfricoşător să fii om, căci te transformi în diavol.

Astăzi vuieşte Europa de aşa-numita "dragoste faţă de om"... Şi ce vedem? Ce au făcut fără Hristos şi fără dragostea lui Hristos: masacre, războaie, lupte, distrugeri. Ce este Europa de astăzi fără Hristos? Nu le dă voie diavolul, dumnezeul urii, celor care sunt împotriva lui Hristos să-l iubească pe om. Unii ca aceştia se mint pe ei înşişi şi pe oameni, fiindcă nu iubesc omul.

***

Cineva a venit la un ascet şi l-a rugat să-i citească ceva din Sfânta Scriptură. Acela i-a citit chiar aceste două porunci. Când sfântul nevoitor a terminat de citit, acel om a plecat în lume, spunându-i: Atunci când am să împlinesc aceasta, voi veni din nou. Au trecut anii şi el nu a mai venit; trecând doi, trei, zece, cincisprezece ani, atunci numai ce vine omul şi spune:

- Iată-mă, Sfinte Părinte!

- Unde ai fost până acum?, îl întreabă ascetul.

- Am încercat să împlinesc aceste două porunci şi, iată, am stăruit cincisprezece ani şi cu rugăciunile tale am împlinit ceva.

&&&

Iată ce înseamnă Evanghelia Domnului Hristos, atunci când omul voieşte să o împlinească, şi aceasta este cu putinţă numai atunci când urmează Domnului Hristos cu toată inima. Când şi cum să mergem după Domnul Hristos? Mai întâi

prin credinţă. Şi Hristos să se sălăşluiască prin credinţă în inimile voastre (Efeseni 3,17), spune Sfântul apostol Pavel. Iar El se sălăşluieşte întru noi prin fiecare sfânta virtute. Noi ne naştem în primul rând prin dragoste, prin sfânta virtute, apoi prin aceasta sufletul nostru rămâne întru El, în binele Sau, şi atunci El se sălăşluieşte întru noi.

Ce sunt Sfinţii? Sfinţii sunt împlinirea acestor două virtuţi: dragostea faţă de Dumnezeu şi dragostea faţă de om - iubirea de Hristos şi iubirea de oameni. Toţi au avut aceste două virtuţi. Au avut aceste două virtuţi şi nu au avut nevoie de nimic mai mult.

Iată ştiinţa Evangheliei lui Hristos: nu este iubire faţă de om fără iubire de Dumne-zeu (Efeseni 3,17). Numai iubirea faţă de Dumnezeu ne dă puterea să iubim şi omul, să-l iubim chiar şi în păcatul său. Aceasta este ştiinţa Evangheliei. Fiecare creştin este cu adevărat creştin dacă împlineşte aceste două porunci. Întreaga Evanghelie constă în aceste două porunci. În ce măsură am împlinit aceste două porunci ale Domnului Hristos? Unde este inima noastră? Întreabă-te: Oare astăzi am împlinit aceste două porunci? Iar dacă nu, spune-ţi: Astăzi nu am fost creştin. Doamne, dăruieşte-mi putere ca mâine să fiu creştin, pentru ca din toată puterea mea să iubesc pe Domnul Dumnezeul meu şi pe fratele meu!

Slujind Domnului, iubindu-L pe Domnul Hristos, omul nu poate să nu-l iubească pe om. Nu iubi păcatul omului, ci pe om, şi sârguieşte-te ca păcatul să-l scoţi afară, sârguieşte-te să-l izbăveşti pe păcătos de păcate. Aceasta este iubirea cea adevărată. Nu este altă dragoste. Omul este chipul lui Dumnezeu: Dumnezeu este dragoste - omul este dragoste. Eşti creştin dacă respecţi aceste două adevăruri şi trăieşti după ele. Spune-ţi întru sine: Eu sunt chipul lui Dumnezeu, Dumnezeul dragostei, şi trebuie să iubesc. Aceasta este Evanghelia Domnului Hristos şi pentru îngeri şi pentru oameni, şi pentru Cer şi pentru pământ, singura Bună-Vestire în toate lumile.

De aceea ne ostenim ziua şi noaptea să împlinim aceste două porunci, să ne izbăvim de diavol, de păcat, de moarte, şi să dobândim dragostea faţă de Domnul Hristos, şi credinţa în El, căci dragostea lui Hristos lucrează: prin credinţă, prin rugăciune, prin milostivire, prin fiecare sfântă virtute.

Dragostea faţă de Domnul Hristos este cuprinsul, înfăptuirea şi împlinirea acestor două porunci. Lui fie-I toată slava, cinstea şi închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

(din: Cuviosul Iustin de Celie, Cuvinte despre veşnicie - predici alese, Editura Egumeniţa, 2013)

Arhimandritul Sofronie de la Essex: De la etică la fiinţialitate

“Pocăiţi-vă!”: de la etică la fiinţialitate. Pilda din Evanghelie cu tânărul bogat. Despre diferitele nivele: Maria şi Martha. Tema persoanei. “De la Dumnezeul cel mare să ceri numai cele mari”. Pentru suferinţele lui Adam: Hristos, ca răspuns la ele. Pentru înţelegerea “graiului” lui Hristos, urmând Lui. Prin răbdare se primeşte simţământul fiinţei. Despre înfiere: “Al Tău sunt eu”.

“Binecuvântat fie ceasul acesta pe care ni l-a dat Domnul nostru cel bun. În pace şi cu linişte putem vorbi despre diferitele puncte ale căii noastre celei lungi. Minunată este calea noastră: ea ne depăşeşte mintea, şi duhul nostru se vede neputincios a urma “pildei” lui Hristos, Dumnezeul nostru, care a adus pe pământ focul dragostei Tatălui.

Astăzi mă voi opri la tema pocăinţei şi a înfierii, în ciuda faptului că aceste stări, în formele lor culminante, scapă oricărui cuvânt omenesc, noi totuşi vom “înnebuni” şi vom vorbi, în măsura puterii noastre, despre cele ce sunt neţărmurit, negrăit de mari şi de măreţe.

De câte ori am repetat deja că noi ne începem călătoria cu micul pas al pocăinţei. Însă sfârşitul acestei căi, după înţelesul nostru, este îndumnezeirea omului. Când îndrăznim a vorbi despre astfel de lucruri, mulţi oameni, înfricoşându-se, se sfiesc şi se ruşinează. Dar doară de ar şti ei de câtă frică este plin sufletul nostru de a nu

greşi în orişice cuvânt ce priveşte cea mai sfântă decât toţi şi decât toate - Dragostea Tatălui!

Dar cum ne vom apropia de această temă? - Ci lăsând deoparte pentru moment unele amănunte, vom vorbi despre esenţa lucrului. Începutul propovăduirii lui Hristos este cuvântul “Pocăiţi-vă“. Iar dacă îl vom cerceta, vom afla (precum în multe alte cuvinte ale lui Hristos) foarte multe, aş zice, “nivele”; iar noi suntem nevoiţi încă a afla un grai pentru acestea.

Şi iată eu aş numi două dintre nivelele pocăinţei:

- ✓ *unul - cel care rămâne în limitele eticii;*
- ✓ *celălalt - în care se vorbeşte de-acum nu despre elemente etice, ci despre însăşi vecinicia, adică, despre Dumnezeu.*

Primul priveşte nivelul înţelegerii omului ca făptura, şi omul nu poate (şi nici nu înţelege cum e cu putinţă) a deosebi cele două chipuri ale pocăinţei. Pe primul l-aş numi “actul etic“, iar pe celălalt “trecerea de pe o orbită pe alta, veşnică“.

Pentru moment nu vom încerca să lămurim de este cu putinţă sau cu neputinţă a trece de la cele vremelnice la cele veşnice, sau de la etică la fiinţialitate.

O pildă a unui act de pocăinţă adânc şi frumos putem vedea la tânărul din Evanghelie, care înseta după vecinicia Dumnezeiască, şi l-a întrebat pe Hristos ce trebuie să facă pentru a trece de la ale vremii către cele vecinice.

Domnul, căutând cu dragoste către acel tânăr, i-a zis:
- Păzeşte poruncile…

- Care?

- Nu ucide, nu preacurvi, nu răpi…

Tânărul a răspuns:
- Din tinereţile mele am păzit acestea; ce încă nu am ajuns să fac?

Atunci Domnul i-a zis:
- Dacă vrei să fii desăvârşit, părăseşte toate cele dinainte, toate avuţiile şi toate cunoaşterile tale, şi sărac, urmează Mie.

N-a putut purta tânărul.

Din povestirea evanghelică vedem că tânărul cu pricina era un iudeu binecinstitor al acelor vremi când aşteptarea Mesiei se împlinise. Din punct de vedere moral, etic, el se află la un nivel înalt, dar există un alt nivel mai mare, ce are în vedere de acum sfera Dumnezeieştii Fiinţe Nefăcute şi dintru început.

Astfel pilda ne arată că sunt multe gradaţii diferite ale stărilor duhovniceşti ale oamenilor. Trecerea de la vremelnic la veşnic pare cu neputinţă, precum tot cu neputinţă este în matematică trecerea de la număr la infinit. Cele două nu se pot compara.

Altă pildă: Erau în Vithania două surori, Martha şi Maria. Pe amândouă le iubea Hristos, şi amândouă iubeau pe Hristos şi credeau că El este Mesia. Şi iată că atunci când a venit la ele, Martha se ocupa de o mulţime de lucruri legate de primirea oaspeţilor, se ocupa cu gospodăria; iar Maria, când s-a apropiat de ea Purtătorul unui astfel de Duh precum era Hristos, s-a aşezat la picioarele Lui ca, însetată, să audă fiecare cuvânt al Său. Şi ce credeţi? Când Martha, împovărată de muncile şi grijile de zi cu zi, şi de toate greutăţile gospodăriei, s-a întors către Hristos şi i-a zis:
- Spune Mariei să mă ajute.

Domnul i-a răspuns cu dragoste:
- Martho, Martho, tu te grijeşti acum cu atâta dragoste de primirea Mea, însă Maria şi-a ales partea mai mare, iar partea aceasta nu se va lua de la ea.

Vedeţi diferenţa: Planul dragostei etice sau văzute, al relaţiilor noastre fireşti, omeneşti = vrednic de laudă, dar care nu ne dă încă dumnezeiasca vecinicie. Domnul însă zice: Cerul şi Pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

Citind cuvintele lui Hristos, fără să vrem ne amintim: întru început era Cuvântul, şi Cuvântul era către Dumnezeu, şi Dumnezeu era Cuvântul. Vedeţi cât de aproape trăiau cele două surori una de alta, şi în acelaşi timp, ce uriaşă distanţa în setea lor. Una din ele, Maria, era gata să-L primească într-o stare de neluare aminte a neajunsurilor în planul celor de zi cu zi, în timp ce cealaltă îşi arată toată dragostea în fiecare amănunt exterior. Vedeţi diferenţa de nivele: unul - "intru început era Cuvântul"; iar celălalt - dragoste "din toată inima şi din toată mintea," dar care încă nu depăşeşte hotarele vârstei duhovniceşti pe care am numit-o etică. Aşa şi în alte câteva pilde din Evanghelii, aflăm gânduri, idei şi manifestări ale vieţii dintre cele mai adânci, pentru care, trecând la altă terminologie, vom zice că aceasta este "treapta a doua," aceasta deja nu mai este etica, ci fiinţialitatea.

În ultima vreme începem să ne întâlnim pe Pământ cu un fenomen paradoxal: pe de-o parte, zdrobirea întregii omeniri, cu cea mai incredibilă sălbăticie; iar pe de altă parte, năzuinţa de a ajunge la persoana omului - ce anume este omul ca persoană, încotro se întoarce mintea persoanei?

Atunci când începe să crească în noi principiul persoanei, chiar de ne vom afla în vreo temniţă, în duh vom pătrunde deja în neţărmuritele întinderi ale Cosmosului făcut. Omul nu mai vede lucrurile de acum în chip exterior, ci trăieşte lăuntric. Iar hăurile neţărmurite şi fără de fund pe care le contemplă nu este cu putinţă a le defini prin nici un cuvânt omenesc.

Ce să zicem despre hăurile fără fund ce se deschid omului ce se afundă în dragostea lui Hristos? Acele străfunduri abisale - ce caracter au ele, şi de unde sunt? Sunt ele oare exterioare sau lăuntrice? - Noi nu putem nici înţelege aceasta, nici să o definim, şi numai printr-o pocăinţă de ordin fiinţial putem pătrunde în acea lume. Dar şi atunci rămâne necunoscută omului: Oare neţărmurirea ce se deschide înaintea lui există în mod obiectiv, sau este starea minţii noastre celei zidite după chipul Minţii Făcătorului, a lui Dumnezeu însuşi?

Pe această Minte, pe acest Duh, Domnul L-a numit Tată: Duh este Dumnezeu. Şi iată, ne întrebăm: Acest Duh, cum se atinge de noi fără să ne omoare? La începutul vieţii mele la Athos părintele meu duhovnicesc [Sfântul Siluan, n.n.] mi-a spus cuvintele următoare: “Vezi să nu ceri de la Dumnezeu lucruri mici, ci Marelui Dumnezeu, şi tu să-i ceri numai cele mari“.

Avem atunci de-a face cu un contrast: omul cel mai sărac, şi care nu are nimic, dintr-o dată se simte în stăpânirea bogăţiilor neţărmurite ale lui Dumnezeu, din toată facerea Sa. Trecerea aceasta se face în chip cât se poate de liniştit, în împrejurările formelor vieţii obişnuite, dar dacă va fi cu putinţă, omul şi trupeşte se va slobozi de toate, şi va trăi numai cu Acel Dumnezeu.

Da, noi putem simţi că lumea ce ne înconjoară este zidită de Mintea şi Voia acelui Duh pe care îl numim Dumnezeu, şi Dumnezeu-Tatăl: “Să zidim omul dupre chipul Nostru, şi dupre asemănare“. Şi greu ne este să deosebim un punct de unde putem vorbi despre marea tragedie care pe toţi ne zdrobeşte. Suferinţele întregii lumi, de-a lungul a mii de ani… Devine de neînţeles, cum oare Dumnezeu a putut înfăptui astfel încât să se poată ajunge la suferinţe care întrec orice limită?

Despre ce este vorba? Ce a săvârşit Adam? Aş dori să vorbesc despre tragedia aceasta care pe mine însumi m-a zdrobit, şi chiar de mii de ori. Cum este cu putinţă

a răbda astfel de suferinţe de-a lungul miilor de ani care au trecut din clipa când s-a zis: Să fie lumină! - în etica creştină ne uimeşte chipul Omului, al unui singur Om, ce se urcă pe Golgotha spre a lua pe umerii Săi întreaga greutate a blestemului Pământului şi povara tuturor patimilor. Astfel, din punct de vedere etic, nu vedem nimic mai măreţ, nimic mai sfânt decât Hristos. Vorbesc despre acestea pentru că mintea noastră poate primi realitatea Fiinţei lui Dumnezeu, dar fără ca încă să ştie care este caracterul acestui mare Duh.

În anii tinereţii mi s-a întâmplat să citesc cuvintele poetului Puşkin: “Ce vrăjmaşă stăpânire, smulsu-m-a din a nu fi?” Gândul poetului era acela că lumea suferă - şi dacă lumea suferă, atunci ce fel este El, Ziditorul lumii? Dar iată, vine Fiul Lui, ca să vorbească cu omul zidit după chipul lui Dumnezeu şi după asemănare; iar noi contemplăm gândul cel mai nainte de veci pentru om al lui Dumnezeu, Făcătorul nostru. Şi dacă omul se vede pe sine în Hristos, dintru început tot atât de bun ca însuşi Dumnezeul care S-a arătat pe Pământ, atunci, fireşte, dacă acest lucru ni s-a arătat în Duhul Sfânt, de-acum nu ne mai putem duce nici unde de la acel mare Act al Fiinţei Dumnezeieşti. Înseamnă că nu Ziditorul nostru este vinovat de suferinţe, ci făptura potenţial asemănătoare Lui - omul, chipul lui Dumnezeu-Absolutul.

Şi iată, Numele Lui îl chemăm: “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul Tatălui carele ridici păcatul lumii, miluieşte pre noi. Cela ce ridici păcatele lumii, primeşte rugăciunea noastră. Cel ce şezi de-a dreapta Tatălui, Tu Unul, cu adevărat eşti Sfânt“. Şi nu este sfârşit închinării noastre înaintea Acelui Chip după care este zidit omul.

Şi deci, când omul este dus cu mintea şi cu inima în sfera dumnezeiască, după aceea mintea să va fi purtată tot mereu anume în acele sfere. Şi cum este cu putinţă a se depărta de “acolo”? Toate întrec mintea noastră, putinţele noastre, şi nici o încercare a minţii nu va reuşi să dobândească descoperirea adâncurilor Dumnezeirii însăşi.

Iertaţi-mă, iubiţii mei. Puţină vreme mi-a rămas să vorbesc cu voi, şi de aceea mă grăbesc. Vorbind cu voi, să ştiţi că eu nimic altceva nu pretind, fără numai a vă împărtăşi bătaia inimii. Căci ne este înfricoşat a zice mai departe, fiindcă Domnul ne cheamă să urmăm Lui. Iar El, unde merge? - în grădina Ghethsimani, noaptea, iar apoi la Golgotha.

Aşadar, devenind creştini, şi căutând asupra suferinţelor întregii lumi, începem cumva să înţelegem “graiul” lui Hristos. Apostolii Ioan şi Iacov I-au cerut să le dea să şadă de-a dreapta şi de-a stânga lui Hristos. Iar Hristos a zis:

- Dar voi puteţi oare să beţi paharul, şi să vă botezaţi cu botezul cu care Eu mă botez?

Ei au zis:
- Putem.

Că Tată al nostru al tuturor, Hristos le răspunde cu dragoste:
- Da, voi veţi bea paharul, şi veţi primi botezul pe care l-am primit Eu însumi.

Şi noi, ca duh, “bem paharul şi ne botezăm precum Domnul S-a botezat“. Cât de înţelept a fost rânduit în Biserică de către Părinţi: treptat, de la lucruri mărunte, dintr-o dată suntem duşi la a vedea măreţii până şi în lucruri neînsemnate. Iată adevăratul Om, chipul lui Dumnezeu. Şi anume pentru a reface în noi înşine chipul, cel ce a fost întunecat de păcat şi de patimi josnice, ducem lupta noastră - lupta nevoinţei monahale. Atunci mintea noastră renaşte, şi vede lucrurile într-o altă ordine şi într-o altă lumină. Totuşi aceasta nu înseamnă nicidecum că ea s-a slobozit de patimi…

În epoca noastră lumea din afară se îndepărtează de Hristos, şi acesta este aspectul cel mai dureros, mai tragic, mai cumplit, al evenimentelor lumii noastre: A doua oară a pierde pe Hristos, precum L-a pierdut Adam în Rai - cum este cu putinţă? Ci vom răbda micile frecuşuri în viaţa noastră de toate zilele, şi vom trece cumva cu vederea alunecările către mânie, către vrăjmăşie, către orice ar fi între noi - pentru că trebuie să vedem suferinţele omului, iar nu părţile lui cele rele. - În realitate acesta este “material” pentru marea fiinţare despre care nu putem încă vorbi. Şi calea noastră începe cu cele cu care eu termin aproape fiecare cuvântare: în cele mai mici nimicuri, rămâneţi cu mintea acolo unde este Domnul, “după catapeteasma” Zilei a opta - petreceţi cu mintea acolo, iar cu trupul învăţaţi-vă să trăiţi în condiţiile de aci. Duhul omului este pus în el pentru a începe să simtă fiinţa. Iar Domnul adesea se poartă cu noi ca şi cum El nici nu ar înţelege neputinţa noastră. Şi nici nu ar fi cu putinţă a răbda o astfel de lume, dacă Hristos nu era Dumnezeu. Iar dacă este Dumnezeu, atunci toate sunt cu putinţă. Şi noi, Acestui Tată al nostru, cu toate suferinţele noastre, îi spunem: “Slavă Ţie, Dumnezeule cel înalt, slavă Ţie în vecii vecilor“.

Când a primit Israil înfierea? - Când ne rugăm lui Dumnezeu, atunci, după sfatul duhovnicului athonit, nu vom cere lucruri mici, ci Marelui Dumnezeu îi vom cere numai cele mari. Cu toate acestea, trebuie osebite cele două momente: unde se termină lumea etică şi unde începe dumnezeiasca fiinţialitate.

În Psalmi aflăm expresia: Al Tău sunt eu, mântuieşte-mă. Când rostim acele cuvinte, ele ne pot părea exagerate în îndrăzneala lor. Cum spui tu, omule: Al Tău sunt eu, mântuieşte-mă. Oare crezi că Dumnezeu are nevoie de tine? Oare ceea ce faci este aşa de măreţ, încât însuşi Dumnezeu este dator să-ţi vină în întâmpinare?

Ci se apropie clipa când dintr-o dată Dumnezeu spune omului: Fiul meu eşti tu, eu astăzi te-am născut. Când noi ne rugăm: Al Tău sunt eu, mântuieşte-mă, nu trebuie să depăşim planul etic.

Aşa că, în Rai, strămoşul nostru a făcut un pas neghiob: a încercat să dobândească dumnezeirea fără Dumnezeu însuşi - pas naiv, copilăresc.

Aşadar, când însuşi Dumnezeu aduce acea "îndreptare" şi zice: "Da, tu eşti fiul Meu", atunci înfierea îşi primeşte trăsătura veşnică. Dar dacă eu zic: "Eu sunt al Tău," o voi spune numai în limitele firii mele etice: "Mai bun decât Tine eu nu văd. Dar Tu mântuieşte-mă. Nicidecum nu înseamnă că sunt fiul Tău, câtă vreme Tu însuţi nu porţi mărturie pentru mine că sunt al Tău fiu".

Citim în Evanghelie că s-a auzit glasul Tatălui: "Fiul Meu eşti Tu, pre El să ascultaţi". Deci a fost nevoie de mărturia Tatălui însuşi, pentru a întări ca ultim fapt adevărul că Iisus Hristos era Fiul Tatălui".

(Din: Arhimandritul Sofronie, Cuvântări duhovniceşti, vol. I, Editura Reîntregirea, Albă Iulia, 2004)

Sfântul Petru Damaschin despre răbdare, împrăştiere, mândrie, mulţumire şi sfătuire: "Cel ce nu vrea să se smerească rămâne în întuneric…"

"Ajunge nebunia [mândriei] fără alt păcat, pentru pierderea sufletului".

"Cel ce a luat de la Dumnezeu dar şi se arată cu nemulţumire îşi pregăteşte pierderea acestui dar, fiindcă s-a făcut pe sine nevrednic de darul lui Dumnezeu".

***

Pomenirea Sfântului sfinţit mucenic Petru Damaschinul (9 februarie)

Unii zic că Sfântul acesta Petru Damaschinul a trăit în veacul al optulea, iar alţii, că în al doisprezecelea. Această nelămurire vine din aceea că au fost doi Damaschini [sfinţi locuitori în Damasc - oraş în Siria de astăzi, n.n.] cu numele de Petru.

Cel despre care vorbim acum a fost un mare nevoitor. El era prea milostiv. Pentru aceasta Damaschinul nu avea nici măcar o carte; ci mai curând împrumuta cărţi ca să le citească. El citea cu râvnă, strângând înţelepciunea precum albina mierea. Un timp el a fost episcop în Damasc, dar când a stat împotriva credinţei islamice şi a

ereziei manihee, arabii i-au tăiat limba şi l-au aruncat în surghiun în Arabia cea mai dinăuntru. Dar cu toate acestea Dumnezeu i-a dat darul grăirii, astfel încât şi în surghiun el predica Sfânta Evanghelie şi îi întorcea pe mulţi la credinţa în Hristos. El a alcătuit şi lăsat posterităţii o prea scumpă carte de învăţătura duhovnicească. A murit mărturisitor şi mucenic şi s-a mutat la locaşurile cele cereşti ale Împărăţiei lui Hristos.

(în: Sfântul Nicolae Velimirovici, "Proloagele de la Ohrida", vol I, Editura Cartea Ortodoxă - Egumeniţa, 2005)

Petru Damaschin este autorul unei scrieri în două cărţi, o veritabilă sinteză a spiritualităţii creştine de până la el. Aceasta poate fi considerată prima metodă sau primul itinerar al vieţii duhovniceşti apărut în Răsăritul creştin. Faţă de autorii mai vechi, el evidenţiază legătura organică dintre virtuţi şi pune accentul pe caracterul practic al vieţii duhovniceşti.

Petru Damaschin a fost un monah, cel mai probabil isihast, pe care Nicodim Aghioritul, orientându-se după apelativul „Damaschin", îl identifică cu Petru, episcop în Damasc în cea de-a doua jumătate a secolului al VIII-lea.

Din „Cronograful" lui Teofan aflăm că în urma polemicilor sale cu arabii şi cu maniheii a fost exilat în Arabia, unde a suferit moarte mucenicească.

El este pomenit în Sinaxar la 9 februarie ca fiind decapitat, deşi Teofan ne spune că ar fi vorba despre Petru de Majuma, căruia i s-a tăiat capul în aceeaşi perioadă.

(din: Făptuirea şi contemplaţia la Petru Damaschin, de Dragoş-Mihail Olteanu, în "Ziarul Lumina", 5 martie 2010)

Despre zidirea sufletului prin virtuţi

"Orice om, zice marele Vasile, are nevoie înainte de toate de răbdare, ca pământul de ploaie ca să aşeze pe ea, cum zice apostolul, temelia sau credinţa. Pe aceasta zideşte treptat dreapta socoteală, ca un ziditor încercat casa sufletului, aşezând necontenit lut din pământul smereniei, ca să ţină la un loc piatră cu piatră, sau virtute cu virtute, până ce se aşează acoperişul, sau dragostea desăvârşită. Atunci intră Stăpânul casei şi locuieşte în suflet, dacă are paznici buni la uşă, care ţin totdeauna arme în mâini, adică cugetări luminoase şi lucrări vrednice de Dumnezeu, ce pot păzi pe Împărat netulburat; dacă nu are ca paznic o femeie, iar

aceasta având mâinile ocupate cu lucrul, cum zice Sfântul Nil, tâlcuind vechea istorie (II Regi 4:6). De aceea, zice, nu a aşezat patriarhul Avraam femeia ca paznic la uşă, ci mai degrabă un gând bărbătesc şi ager, şi acesta purtând ca arme, pe lângă altele, şi sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu, cum zice Apostolul, ca să-i taie pe cei ce ar intra la el, sau să-i alunge. Căci neaţipind şi stând drept, ucide gândurile străine printr-o lucrare ce li se opune şi printr-un cuvânt ce le grăieşte împotrivă şi alungă tot ce intră în inimă în afară de scopul lui Dumnezeu, prin dispreţuirea şi lepădarea lui, ca mintea luminată să nu se desfacă nicidecum de la vederea lui Dumnezeu şi de la cugetările dumnezeieşti.

Iar acesta este lucrul liniştii, zice Sfântul Nil, precum în altă parte aducând mărturie dumnezeiasca Scriptură, lămureşte că împrăştierea este pricina întunecării minţii. Şi pe drept cuvânt. Căci dacă mintea nu e ţinută din toate părţile, ca apa în matcă, nu se poate aduna cugetarea în sine, tot aşa şi ca să urce şi la Dumnezeu. Iar neurcându-se cineva cu mintea şi negustând ceva din cele de sus, cum va putea dispreţui uşor cele de jos? Aşadar suntem datori să alergăm prin credinţă, după Apostol, având cu răbdare, ca lucru al nostru, să bine-plăcem lui Dumnezeu.

Şi venind vremea, cei ce aleargă bine ajung să cunoască şi să înţeleagă din parte, iar pe urmă totul, în veacul viitor, când se vor topi oglinzile, adică viaţa aceasta stricăcioasă. (I Cor. XIII, 12). Atunci sufletul nu va mai pofti împotriva trupului, nici împotriva Duhului, precum lenea nu va mai putea aduce uitarea şi nici uitarea neştiinţă; lucru pe care-l pătimim astăzi cei mulţi încât trebuie să scriem ca să ne aducem aminte. Căci adeseori ne-a venit la fiecare vreo înţelegere de la sine, şi am predat-o scrisului spre ţinerea de minte. Iar în vreme de război am avut-o ca mijloc de ajutorare, sau de uşurare, sau de mulţumire, dacă avea mărturia dumnezeieştii Scripturi. Dar dacă am fost fără grijă în privinţa unora ca acestea, nu s-a mai aflat când am avut lipsă de ea, şi ne-am păgubit de folosul ei, din pricina uitării celei atotrele. De aceea suntem datori să învăţăm cu lucrul virtuţile, şi nu numai cu cuvântul, ca prin deprinderea cu ele, să se păzească amintirea binelui. Căci: «Nu este, zice Apostolul Împărăţia lui Dumnezeu în cuvânt, ci în putere».

Fiindcă cel ce caută cu lucrul acela vede paguba şi câştigul în lucrul cu care se îndeletniceşte, zice Sfântul Isaac, ci acela poate dă sfat altora, ca unul ce l-a păţit adeseori şi l-a învăţat cu cercarea. Pentru că sunt, zice, lucruri bune la arătare, dar ascund o pagubă destul de însemnată; şi sunt altele rele la arătare, dar cuprind în ele cel mai mare câştig. De aceea nu este, zice, tot omul vrednic de încercare, ca să dea un sfat celor ce cauta, ci numai acela care a luat de la Dumnezeu darul deosebirii şi a dobândit din stăruirea în nevoinţă o minte străvăzătoare, cum zice Sfântul Maxim. Iar acesta trebuie să fie cu multă smerenie şi să nu dea sfaturi

tuturor, numai celor ce le cer de bunăvoie, şi întreabă nesilit, şi învaţă după rânduială. Să facă aşa, pentru ca prin smerenie şi prin întrebarea de bunăvoie a celui ce întreabă, să se întipărească cuvântul în sufletul celui ce-l aude, şi să se încălzească din credinţă, văzând pe sfătuitor, bun, asemenea sfătuitorului aceluia minunat, pe care L-a numit Isaia proorocul: «Dumnezeu tare, biruitor»... şi celelalte, adică asemenea Domnului nostru Iisus Hristos. Căci Acesta a zis către cel ce-L chema: «Cine M-a pus pe Mine judecător şi împărţitor peste voi?». Măcar că zice altădată: «Toată judecata a dat-o Tatăl, Fiului». Prin aceasta ne-a arătat, ca în toate, şi în privinţa aceasta calea mântuirii, prin sfânta Lui smerenie. El nu sileşte pe nimeni, ci zice: «Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine şi să-Mi urmeze mie»; adică să nu-şi facă despre sine nici o grijă, ci precum eu fac şi rabd moartea sensibilă şi de bunăvoie pentru toţi, aşa şi acela să-Mi urmeze cu lucrul şi cu cuvântul ca apostolii şi mucenicii, iar de nu, să rabde măcar moartea voii sale proprii.

Iar către bogatul acela zice: «De voieşti să fii desăvârşit, mergi, vinde-ţi averile…» şi celelalte. Despre acesta zice Sfântul Vasile că a minţit zicând că a păzit poruncile. Căci dacă le-ar fi păzit, nu ar fi avut averi multe, o dată ce Legea spune mai întâi de toate: «Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din tot sufletul». Căci zicând: «din tot sufletul tău», nu a lăsat pe cel ce iubeşte pe Dumnezeu să iubească şi altceva, pentru care întristându-se, să rămână în robia lui. Şi iarăşi zice:«Să iubeşti pe aproapele tău», adică pe orice om, «ca pe tine însuţi». Dar cum păzeşte această poruncă, dacă în vreme ce mulţi alţii sunt lipsiţi de hrană zilnică, el are averi multe şi aceasta cu împătimire?Căci dacă le-ar avea ca Avraam, Iov şi ceilalţi drepţi, ca averi ale lui Dumnezeu, nu s-ar fi depărtat întristându-se.

De asemenea şi Gură de Aur zice: «A crezut că cele zise lui de către Domnul sunt adevărate, pentru aceea s-a şi depărtat întristându-se; dar n-a avut putere să le împlinească. Că mulţi sunt, cei ce cred cuvintele Scripturilor, dar n-au putere să împlinească cele scrise».

*

Mare bine este dragostea şi sfatul cu smerenie

Acestea deci şi alte multe le sfătuieşte Domnul. De asemenea şi apostolii care scriu: “vă rugăm pe voi, iubiţilor, se faceţi aceasta şi aceasta”. Dar noi nu binevoim să-i rugăm pe cei ce cer de la noi sfat, ca văzându-ne pe noi cum ne smerim şi-i cinstim, să asculte cu bucurie şi să ia [în]credinţare că le grăim cuvântul Scripturii cu multă dragoste şi smerenie, şi să se grăbească să răspundă la cinstirea şi dragostea pe care le-o arătăm noi şi împreună cu acestea să primească cele grele şi

prin dragoste să li se arate uşoare. Căci ştim că Sfântul apostol Petru, auzind adeseori de cruce şi moarte; se bucura şi se simţea cu sufletul ca şi când n-auzea nimic de felul acesta, din dragostea care avea de învăţător. Iar despre minuni n-avea nici o grijă, ca necredincioşii, ci zicea: «Tu ai cuvintele vieţii veşnice…» şi celelalte. (…).

Şi iarăşi zice apostolul Pavel, scriind către fraţi: «Uneori suntem cuprinşi de dorinţa să vă dăm nu numai Evanghelia lui Hristos, ci şi sufletele noastre; iar alteori, să ne facem robii voştri pentru Hristos». Iar scriind lui Timotei îi spune să aibă pe cei mai bătrâni ca pe părinţi, iar pe cei mai tineri ca pe nişte fraţi. Dar cine este în stare să cuprindă smerenia sfinţilor şi dragostea arzătoare pe care o aveau către Dumnezeu şi către aproapele?

Dar nu numai la aceştia suntem datori să luăm aminte, ci şi la cei către care grăim sau scriem. Căci cel ce vrea să îndrume sau să dea sfat cuiva sau să-i aducă aminte de ceva, cum zice Scărarul, e dator mai întâi să se curăţească de patimi, ca să cunoască în chip nemincinos scopul lui Dumnezeu şi starea celui ce cere de la el cuvânt. Fiindcă nu tuturor li se potriveşte acelaşi leac, chiar dacă neputinţa este poate aceeaşi. Pe urmă să se încredinţeze de la cel ce cere sfat, dacă face aceasta din faptul că e supus cu trup şi suflet, sau se roagă de la sine cu căldura credinţei şi caută sfat, fără să-l aducă dascălul la aceasta, sau dimpotrivă îl sileşte vreo altă trebuinţă spre a se preface că e datornic să audă sfat. Să ne încredinţeze de aceasta, ca nu cumva să cadă amândoi în minciună şi vorbărie, în vicleşug şi în alte multe.

În acest caz, unul e silit de cei ce învaţă, zice-se, pe el, să spună lucruri pe care nu le voieşte şi minte cu neruşinare şi se preface că vrea să facă binele. Iar celălalt linguşeşte cu vicleşug pe cel pe care-l învaţă, ca să afle cele ascunse în cugetul lui, punând în mişcare orice meşteşug şi cât mai multă vorbă. Din vorbă multă însă, cum zice Solomon, nu lipseşte păcatul. De asemenea şi marele Vasile a scris care sunt păcatele acesteia.

Iar acestea s-au zis nu ca să ne oprim de a sfătui pe cei ce vin la noi supuşi şi cu credinţă tare, mai ales când suntem nepatimitori, ci ca să nu învăţăm cu înfumurare, din slava deşartă, pe cei ce nu vor să asculte cu lucrul şi din credinţa fierbinte, cum o facem când suntem pătimaşi. Nici să nu facem aceasta ca nişte stăpâni, ci cum ziceau Părinţii: Fără întrebare de la fraţi nu trebuie să grăiască cineva de dragul folosului, ca binele să se facă din hotărâre liberă. Căci apostolii ne cer să fim nu ca unii ce stăpânesc peste turmă, ci ca unii ce ne facem chip turmei! Iar către Sfântul Timotei zice apostolul: «Trebuie ca mai întâi plugarul să se împărtăşească din roade»; prin aceasta cere ca cele ce vrea să le înveţe cineva să le

împlinească întâi el însuşi. Sau iarăşi: «Nimeni să nu dispreţuiască tinereţea ta», adică să nu faci nimic ca un tânăr, ci să fii ca un desăvârşit în Hristos.

Asemenea şi în Pateric se zice că fără întrebare de la fraţi, nu grăiau Părinţii pentru mântuirea sufletului, ci socoteau aceasta grăire deşartă. Şi pe drept cuvânt. Căci noi ne pomenim dând drumul cuvântului, prin aceea că ne închipuim că avem o cunoştinţă mai presus de alţii. Şi de fapt cu cât suntem mai vinovaţi, cu atât socotim că avem mai multă slobozenie. Pe când sfinţii, cu cât sunt mai aproape de Dumnezeu, cu atât se ţin pe ei mai păcătoşi, zice bătrânul Dorotei. Căci fiind copleşiţi de cunoştinţa despre Dumnezeu, ca unii ce s-au împărtăşit de ea, simt că nu mai ştiu ce să spună. Asemenea şi Sfinţii Îngeri, din pricina bucuriei şi a uimirii nemărginite, nu se mai satură de a prea mări. Şi pentru că s-au învrednicit să prea mărească pe un astfel de Stăpân, neîncetat prea măresc, minunându-se de cele făcute de El, cum a zis Gură de Aur, şi sporind la o tot mai mare cunoştinţă, cum zice Teologul. Şi precum puterile înţelegătoare îşi împărtăşesc unele altora luminare, tot aşa şi oamenii cuvântători se învaţă unii de la alţii; unii, luând cercarea din dumnezeieştile Scripturi, învaţă pe cei mai de jos; iar alţii învăţând mintal de la Duhul Sfânt descoperă şi altora tainele descoperite lor prin Scriptură. De aceea toţi trebuie să ne smerim înaintea lui Dumnezeu şi întreolaltă, ca unii ce am primit existenţa şi toate celelalte de la Dumnezeu; şi tot de la El cunoştinţa unii prin alţii.

Şi cel ce are smerenie se luminează şi mai mult. Iar cel ce nu vrea să se smerească rămâne în întuneric, ca cel ce a fost mai înainte Luceafăr, iar mai pe urmă diavol. Aceasta fiind cel dintâi din ceata cea mai de jos a puterilor înţelegătoare, adică a zecea de la ceata cea mai de sus, care stă înaintea scaunului înfricoşat, şi din cea dintâi de la pământ, pentru că s-a înălţat, a ajuns împreună cu cei ce au ascultat de el nu numai dedesubtul celor nouă cete şi al nostru al pământenilor, ci şi dedesubtul celor de sub pământ, fiind aruncat în tartar, din pricina nerecunoştinţei. De aceea s-a spus adeseori că ajunge nebunia [mândriei] fără alt păcat, pentru pierderea sufletului.

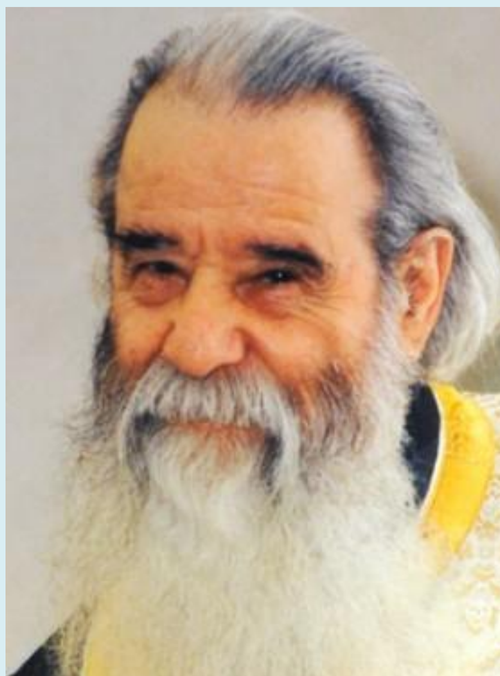
Căci cel ce are păcate mici e lăsat să cadă în mai mari, spune Sfântul Isaac, şi cel ce a luat de la Dumnezeu dar, şi se arată cu nemulţumire, îşi pregăteşte pierderea acestui dar, fiindcă s-a făcut pe sine nevrednic de darul lui Dumnezeu, cum zice marele Vasile. Căci mulţumirea se roagă. Dar să nu fie mulţumirea ca a fariseului aceluia, care osândeşte pe alţii, iar pe sine se îndreptăţeşte, ci mai degrabă ca una ce se îndatorează pe sine mai mult decât toţi, şi mulţumeşte, copleşită de uimire, ca una ce a cunoscut negrăită îndelungă-răbdare şi îngăduinţa lui Dumnezeu. Ba nu numai atât, ci ea trebuie să se minuneze cum Dumnezeu cel supralăudat, neavând

lipsă de nimic, primeşte mulţumire de la noi, care-L mâniem şi-L amărâm pururea după atâtea binefaceri de obşte şi particulare despre care a scris Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu şi ceilalţi Părinţi, binefaceri nu numai trupeşti, ci şi sufleteşti, de multe feluri, cărora nu este număr.

Una din acestea este şi aceea că unele lucruri aflătoare în dumnezeieştile Scripturi sunt limpezi şi uşor de înţeles, iar altele nelămurite, greu de cuprins, ca prin cele dintâi să ne atragă pe cei mai trândavi la credinţă şi la căutarea şi a celorlalte, ca să nu cădem, dintr-o prea mare înţelegere, în deznădejde şi necredinţă; iar prin celelalte, ca să nu ne atragem o şi mai mare osândă, dispreţuind cuvântul înţeles, ci ca, cei ce vor, ostenindu-se de bunăvoie să caute cu lucrul cele ascunse şi să aibă laudă din aceasta, cum zice Gură de Aur.

(“Din dumnezeieştile învăţături duhovniceşti ale cuviosului părintelui nostru Petru Damaschin“, în Filocalia, vol. 5, Editura Harisma, Bucureşti, 1995)

Părintele Constantin Galeriu - Predică la Duminica a 30-a după Rusalii - Dregătorul bogat – păzirea poruncilor

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Binecuvântaţi şi dreptmăritori creştini ai Sfintei Biserici a Domnului nostrum Iisus Hristos, Dumnezeiasca Evanghelie a acestei duminici este aceeaşi cu cea ascultată de noi în Duminica a XII-a după Rusalii, cu unele mici deosebiri. Astăzi însă ascultăm de la Sfântul Evanghelist Luca, după ce în Duminica a XII-a am ascultat-o de la Sfântul Evanghelist Matei (XIX, 16-26). Noi, împărţind această pericopă în două, am tâlcuit partea întâi la Duminca a XII-a după Rusalii, spre a ne ocupa în această duminică de partea a doua a acestei sfinte Evanghelii. Dar se cuvine să facem o legătură duhovnicească a celor spuse atunci cu cele ce urmează în finalul întâlnirii Mântuitorului cu un dregător bogat, pentru că despre o asemenea întâlnire, bogată şi ea în rosturi vitale şi mântuitoare, este vorba.

Precum ne spune dumnezeiasca Evanghelie, un tânăr dregător bogat vine la Mântuitorul, se pleacă înaintea Lui şi Îl întreabă: ***"Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci? Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu. Ştii poruncile: să nu săvârşesti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta. Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele. Auzind, Iisus i-a zis: Încă una îţi lipseşte: Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor, şi vei avea***

comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie. Iar el, auzind acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat. Şi văzându-l întristat, Iisus a zis: Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu! Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu. Zis-au cei ce ascultau: Şi cine poate să se mântuiască? Iar El a zis: Cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu" (Luca 18, 18-27).

Mântuitorul – Bunătatea dumnezeiască întrupată – atrage atenţia cu tărie acestui dregător lumesc, care vedea în Iisus doar un om, un învăţător, că Binele e în Cel Unic bun – Dumnezeu – şi din acest unic Izvor al binelui ne adăpăm toţi, şi aşa ne putem afla toţi unitatea în bine şi adevăr.

Apoi îl întreabă: ***"Ştii poruncile? Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta".*** În poruncile divine se află viaţa divină, viaţa de veci a Autorului lor: Dumnezeu cel viu. ***A păzi poruncile cu acea conştiinţă că în ele e prezent Cel Veşnic, înseamnă începutul ieşirii din lumea neascultării, a orgoliului narcisist, a păcatului, a morţii, şi a intra în lumina zilei celei neinserate a Împărăţiei lui Dumnezeu.***

Căci, dacă, spre pildă, cel ce ucide poartă în el deja sămânţa morţii, cel ce dă viaţă şi salvează viaţă îşi descoperă arvuna vieţii. Simţea o asemenea stare tânărul bogat? Nu cumva simţirea, dulceaţa bogăţiilor acestei lumi, îl ţine în lumea celor ce se trec şi pier? Într-adevăr, răspunsul lui: ***"Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele"*** arată această lipsă tragică.

Mântuitorul Însuşi i-o aduce la cunoştinţă. ***"Auzind Iisus i-a zis: Încă una îţi lipseşte: vinde toate câte ai şi le împarte săracilor, şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de-Mi urmează Mie".***

"Una îţi lipseşte!". Când Mântuitorul a fost primit ca oaspete în casa surorilor Marta şi Maria, ni s-a dat să auzim acelaşi cuvânt. ***"Maria aşezându-se la picioarele Domnului ascultă cuvintele Lui. Marta se silea cu multă slujire să pregătească ospăţ şi a zis: Doamne, au nu socoteşti că sora mea m-a lăsat singură să slujesc… . Iar Domnul i-a zis: Marto, Marto, te grijeşti şi pentru multe te sileşti, dar un lucru trebuie. Maria partea cea bună şi-a ales care nu se va lua de la ea" (Luca 10, 38-42).*** Amândouă surorile slujeau Domnului, fiecare în felul ei. Dar un lucru rămâne de trebuinţă absolută, eternă: "Unicul necesar" – urmarea lui Hristos, Dumnezeu-Omul, starea în faţa Lui.

Aceasta nu înseamnă să blestemi, să arunci anatema asupra lucrurilor acestei lumi, care sunt daruri ale lui Dumnezeu. Dar a te închina lor înseamnă a avea soarta lor. ***"Omule, zice un suflet creştin, tu te transformi în ceea ce iubeşti: în Dumnezeu (după har), dacă tu Îl iubeşti pe Dumnezeu; în pământ, dacă tu iubeşti doar pământul".*** Nu poţi să nu iei seama că am ajuns atât de pervertiţi, încât sufletul nostru ascultă prea mult glasul şi chemările celor trecătoare. Ochii, urechile, gustul, mirosul, toate sunt îndreptate spre cele ce o clipă ne îndulcesc şi pier.

Ne-am pervertit într-atât conştiinţa, încât să se spună de către unii sărmani "filosofi" că "în intelect nu există nimic care să nu fi fost înainte de simţuri". Şi cum prin simţurile din afară intră cele dinafară, pieritoare, s-a şi zis: "Moartea intră prin ferestre", adică prin simţuri, care sunt ca nişte ferestre zidite în trupul nostru, dar prin care ne-a fost dat să privim, prin toate făpturile, spre Ziditorul lor. ***Şi ne aducem aici aminte de cuvântul spus de Dumnezeu unui suflet sfânt: "Lumea face atâta zgomot la urechile voastre, încât glasul Meu nu-L mai auziţi".***

A auzit dregătorul bogat glasul lui Iisus? A auzit el un glas, dar fără înţelesul lui, fără să-i simtă chemarea. Bietele lui simţuri erau doar trupeşti, pervertite. Pentru a auzi şi înţelege glasul lui Dumnezeu, şi din Scripturi, şi din făpturi, ne trebuie ceea ce numesc Părinţii "simţirea înţelegătoare" – simţirea minţii; "simţirea duhovnicească", cum o numeşte Sfântul Simeon Noul Teolog. Simţirea prezenţei Duhului Sfânt în noi, prin Care credem şi mărturisim: ***"Domn (şi Dumnezeu) este Iisus Hristos" (I Corinteni 12, 3). Şi prin Acelaşi Duh Sfânt ne simţim şi noi fraţi cu Hristos Domnul şi înfiaţi de Dumnezeu, strigând: Avva! Părinte! (Romani 8, 15).***

Prin Sfintele Taine se deschide în noi tocmai această simţire duhovnicească. La Sfântul Botez ne rugăm: "Dezbracă de pe noi învechitura, ne înnoieşte spre viaţa de veci, ne umple de puterea Sfântului Duh, spre unirea cu Hristos...". Iar prin Taina Sfântului Mir se pecetluiesc cu "Pecetea darului Duhului Sfânt" toate încheieturile şi simţurile trupului, tocmai pentru a dobândi în Duhul Sfânt sensibilitatea, simţirea duhovnicească. ***Simţurile, văzul, auzul, mirosul, gustul, pipăitul, nu se strică (păcatul le strică), ci se spiritualizează prin har, se fac instrumente, căi ale primirii descoperirilor dumnezeieşti.***

"Duhul Sfânt strămută lucrările simţurilor din afară spre simţurile dinlăuntru – de pildă vederea spre mintea care priveşte lumina vieţii; auzul spre înţelegere; gustul spre puterea deosebitoare a raţiunii; mirosul spre cunoaşterea minţii; iar pipăitul îl strămută spre starea de veghe a inimii – ca să petrecem viaţă îngerească pe pământ", învaţă cuviosul Nichita Stithatul.

De aceea ne şi rugăm: “Doamne, luminează-mi ochii gândului, înţelepţeşte-mă să înţeleg poruncile Tale, să fac voia Ta”. Psalmistul mărturiseşte: ***“Auzului meu vei da bucurie şi veselie” (Psalmul 50, 9). Credinciosul, împărtăşindu-se cu trupul şi sângele dumnezeiesc, exclamă, în Liturghie: “Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc, am aflat credinţa cea adevărată...”; sau îşi zice, împreună cu Sfântul Simeon Noul Teolog, că “darul i s-a făcut pahar al băuturii dumnezeieşti şi al undei nemuritoare, umplându-se de desfătare cerească cu care singuri îngerii se desfată şi sunt păstraţi nestricăcioşi”.*** Aceasta este înălţarea şi pregustarea, arvuna încă de aici a veacului viitor şi a vieţii de veci cu Hristos. Aceasta ne scoate din platitudine, din plictiseală şi monotonia unei vieţi fără relief, pe care numai harul divin îl poate oferi, şi ne salvează din înspăimântătoarea stricăciune a feluritelor patimi – mânia drogurilor, prostituţie, crimă, sinucidere. Aşa înţelegem şi pe fraţii noştri, sărmani necredincioşi, atei: simţirea duhovnicească le este atrofiată, candelele stinse, uşa închisă (Matei 25, 10).

Dar dregătorul din Evanghelie? “Auzind acestea (adică urmarea deplină a lui Hristos) s-a întristat, căci era foarte bogat”. Şi Iisus, privindu-l cum se depărta de El întristat, sclav al lanţurilor lui lăuntrice, rosteşte: ***“Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu! Mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu”. Imagine pe care unii tâlcuitori o explică astfel: se află în Ierusalim o portiţă a cetăţii prin care nu puteau intra decât oiţele, iar cămilele, care le însoţeau, nu puteau pătrunde, precum nici animalele sălbatice, distrugătoare. Mai curând puteau intra cămilele cu poverile lor, decât bogaţii, cu şi mai mari poveri.***

Iar cei ce ascultau surprinşi, îngrijoraţi, întreabă, ca şi noi: ***“Atunci cine poate să se mântuiască? Iisus a zis: Cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu”.*** Taină a iubirii dumnezeieşti care ne cheamă mereu. A iubirii Lui, Care, în Hristos, a venit la noi în chipul robului, al săracului, al pelerinului, la uşile noastre, la durerile şi lipsurile noastre, şi ne spune: ***“Eu îţi sunt inimiii tale de toate: Eu îţi sunt tată, Eu frate, Eu mire, Eu casă; Eu îţi sunt hrănitor, Eu haină, Eu rădăcină, Eu temelie. Tot ce vrei aceea îţi sunt. Ca să nu ai lipsă de nimic. Voi fi în slujba ta. Eu îţi sunt şi prieten, şi oaspe, şi cap, şi frate, şi soră, şi mamă. Îţi sunt toate. Numai poartă-te sincer cu mine. Sărac făcutu-M-am pentru tine, pribeag; răstignitu-M-am pentru tine pe Cruce şi am fost pus în mormânt. Sus intervin pe lângă Tatăl pentru tine. Tu eşti pentru Mine totul; şi frate, şi împreună moştenitor, şi prieten, şi mădular (al trupului Meu). Ce mai vrei încă?” (Sfântul Ioan Gură de Aur).***

Amin.

Ierodiacon Visarion Iugulescu - Predică la Duminica a XXX -a după Rusalii - Păzirea poruncilor

Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci? (Luca XVIII, 18)

Fraţi creştini, întrebarea aceasta a fost pusă Mântuitorului nostru Iisus Hristos, de un tânăr bogat, pe care-l interesa viaţa veşnică. Întrebarea aceasta trebuie să şi-o pună fiecare om pământean care aleargă după paradisul pierdut, după fericirea pentru care a fost zidit şi după care sufletul doreşte.

Vedem ce mare frământare sufletească avea tânărul bogat din Sfânta Evanghelie de astăzi. Cu toată tinereţea şi bogăţia lui, el se grăbeşte să afle calea care duce la viaţa veşnică. Îl interesa lucrul acesta, căci vede cum toată bogăţia lui este trecătoare şi va trebui s-o lase şi să plece pe un drum necunoscut în veşnicie. El vede nesiguranţa şi deşertăciunea acestei vieţi vremelnice, pentru că ***aşa cum spunea Fericitul Augustin pe bună dreptate viaţa aceasta vremelnică în care trăim, nici nu merită să se numească viaţă, fiindcă este plină de necazuri şi supărări, de dureri şi suferinţe de tot felul.***

În fiecare zi bogaţi şi săraci ne confruntăm cu necazuri şi suferinţe într-un fel sau altul. Prin urmare în viaţa aceasta nu ne putem numi moştenitori, ci mai degrabă nişte călători. Sfânta Scriptură aseamănă viaţa aceasta trecătoare a omului cu umbra şi visul, suflarea şi aburul, sunetul şi cuvântul, iarba şi floarea câmpului, cu corabia pe valuri şi cu vulturul în zbor, căci toate sunt trecătoare.

Să vedem acum care este viaţa veşnică, în ce ţară se va putea trăi ea şi ce condiţii ni se pun ca să ajungem acolo. Noi creştinii ortodocşi mărturisim, credem şi nădăjduim, că după judecata de apoi, urmează viaţa veşnică, de aceea şi zicem în "Simbolul Credinţei”: "Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie”.

Viaţa veşnică constă în cunoaşterea lui Dumnezeu şi a Fiului Său Iisus Hristos. Această viaţă veşnică începe însă de pe pământ, pentru toţi cei care cred cu adevărat şi urmează învăţăturile Lui, care constă în lepădarea de lume cu păcatele şi fărădelegile ei. Viaţa veşnică este făgăduită tuturor creştinilor adevăraţi şi e dată de Dumnezeu prin Fiul Său, de aceea ea se numeşte moştenire. Împăratul nostru, Iisus Hristos, guvernează Împărăţia Cerurilor în care vor intra şi vor trăi sufletele drepţilor în viaţa viitoare.

Acolo, în Împărăţia lui Dumnezeu, este "sânul lui Avraam" unde se mângâie cei ce au fost chinuiţi şi asupriţi pe lumea aceasta, cei ce au suferit boală, sărăcie şi n-au cârtit. ***Pentru a fi cetăţeni ai acestei împărăţi şi să vieţuim fericiţi acolo, nu ni se cere ca să fim de viţă împărătească, nici să avem putere, ranguri şi bogăţii, ci o prefacere sufletească.*** Dacă Dumnezeu nu ne cere nici bani, nici avere ca să putem intra în viaţa veşnică din Împărăţia Cerurilor, ne cere totuşi altceva şi anume "păzirea poruncilor" aşa cum vedem că i-a spus tânărului din Sfânta Evanghelie de astăzi: ***"Dacă vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile!". Prin păzirea poruncilor dovedim că-L iubim pe Dumnezeu. Domnul Hristos zice: "Cine are poruncile Mele şi le păzeşte, acela Mă iubeşte". Din sfintele porunci învăţăm cum trebuie să trăim pe pământ, ca nişte copii ai lui Dumnezeu, căci Împărăţia Lui începe aşa cum am spus din lumea aceasta. De aceea fiii Lui trebuie să se roage, zicând: "Vie Împărăţia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ".***

Cele zece porunci de care ne spune Sfânta Scriptură ca să le păzim se găsesc în cartea "Exod" (Ieşire) la capitolul XX. Să ne oprim deci asupra lor şi să vedem cum stăm noi cu păzirea acestor porunci înaintea lui Dumnezeu. ***Am călcat noi vreuna din aceste porunci?***

Iată prima poruncă: "Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, să nu ai alţi dumnezei afară de Mine!". Aceasta înseamnă că Dumnezeu Cel nespus de mare şi Atotputernic este Dumnezeul tău şi vrea să aibă o legătură aşa de strânsă cu tine, întocmai ca o mamă care-şi duce copilul de mână. Mama zice despre copil că este al ei, iar copilul zice despre mamă că este a lui. Tot aşa vrea şi Dumnezeu să fie legătura dintre El şi noi, ca să putem zice aşa cum scrie în psalmi: ***"Tu eşti Dumnezeul meu!".***

Eşti tu în legătură cu Dumnezeu frate creştine, sau gândeşti aşa precum auzim pe mulţi spunând: "Cred în Dumnezeu, dar nu vreau să am de-a face cu El". Sau poate tăgăduieşti pe faţă existenţa lui Dumnezeu? Dacă este aşa te înşeli amarnic. În această privinţă a tăgăduirii lui Dumnezeu, mulţi au ajuns aşa de departe încât le este ruşine să mai rostească numele lui Dumnezeu. Aşa se face că de multe ori

auzim expresii ca acestea: "Natura l-a făcut aşa!” "Soarta nemiloasă l-a răpit din mijlocul nostru!” "Norocul l-a ajutat!” Iată nesocotirea numelui lui Dumnezeu. Astfel de oameni dovedesc prin aceasta că au alţi dumnezei în inima lor cărora li se închină şi pe care îi ascultă.

Ce legătură este între tine şi Dumnezeu, iubite frate? El este Dumnezeul tău? Ocupă El primul loc în gândirea, inima şi viaţa ta? Te temi tu de El? Îi eşti recunoscător, îl asculţi şi te supui Lui întru totul? El care ştie toate poate să privească cu plăcere la trecutul tău, înăuntrul inimii tale, şi în viaţa ta de acum? Privirea Lui nu descoperă ceva vrednic de osândit? Gândeşte-te bine, vezi unde-ţi este greşeala şi repară cât mai repede cerând iertare pentru toate greşelile.

A doua poruncă: "Să nu faci chip cioplit, nici vreo înfăţişare a celor ce sunt în ceruri sus şi pe pământ jos, în ape şi sub pământ! Să nu te închini lor şi să nu le slujeşti!” Idol este orice lucru care ocupă locul lui Dumnezeu Cel viu şi nevăzut în inima, mintea şi ochiul omului. Idol poate fi banul şi averea când ţii la acestea mai mult ca la orice.

Sfântul apostol Pavel scrie Efesenilor: ***"Căci ştiţi bine că nici curvarii, nici stricaţii, nici lacomii de avere care sunt închinători la idoli, n-au parte de moştenire în Împărăţia lui Dumnezeu”.*** Dumnezeul lor, scrie acelaşi apostol Filipenilor, este pântecele.

Idol poate să-ţi fie bărbatul, femeia sau copilul la care ţii mai mult ca la Dumnezeu. Domnul Hristos zice: ***"Cine iubeşte pe tată, ori pe mamă mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine. Şi cine iubeşte pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine”.***

Că omul iubeşte pe ai săi mai mult decât pe Dumnezeu se vede din felul cum se poartă atunci când, de pildă, îi moare copilul. În durerea lui începe să se certe cu Dumnezeu şi aceasta dovedeşte că fiul i-a fost un idol.

O mulţime de idoli moderni s-au ivit acum pe pământ şi chiar în casele creştinilor: filme pornografice pe casete video, reviste cu imagini imorale pe care tinerii le afişează pe pereţii camerelor unde locuiesc în locul icoanelor, spurcându-şi mintea, inima şi ochii.

Dar cel mai rău idol dintre toţi este eu-l tău, adică tu însuţi, când nu urmăreşti decât folosul tău, plăcerea ta şi nu trăieşti decât pentru tine. Atunci tu singur eşti dumnezeul tău, idolul tău.

Cercetează-te bine iubite frate şi vezi încotro se îndreaptă cu deosebire gândurile tale, plăcerile tale, inima ta şi vei afla de îndată idolul sau idolii tăi.

Urmează porunca a treia: "Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deşert, că nu va lăsa Domnul nepedepsit pe cel ce ia în deşert numele Lui'. Cine cinsteşte pe un om, cinsteşte şi numele lui şi cine îşi bate joc de numele cuiva îşi bate joc şi de cel ce poartă acel nume. Tot aşa este şi cu Dumnezeu. Numele şi fiinţa Lui sunt una. Oamenii ar trebui să-I rostească numele cu frică şi respect, cu recunoştinţă şi iubire, ştiind că El, Dumnezeu, este nemărginit de mare, de faţă în tot locul, că El a făcut toate şi le poartă de grijă, că El vede şi judecă totul, că este sfânt şi înfricoşat.

Dacă judecăm în lumina celor spuse cum întrebuinţează oamenii de astăzi numele lui Dumnezeu, ne vom încredinţa cât de mult îl necinstesc. - Ce mai faci? Întreabă cineva pe un cunoscut. - Slavă Domnului, bine! Răspunde celălalt, deşi nici prin minte nu-i trecea să slăvească pe Dumnezeu. El răspunde astfel, pentru că aşa merge vorba. Aşa se necinsteşte numele lui Dumnezeu. Tu ce ai face omule, dacă cineva ţi-ar striga fără rost numele într-una? Desigur că te-ai supăra socotind că acela îşi bate joc de tine.

Dar iată cum auzim adesea pe unii zicând: "Of, Doamne Dumnezeule!" "Of, Doamne, Doamne!" "Pentru numele lui Dumnezeu!" acestea le zice omul la supărare, fără nici un gând la Dumnezeu şi ajutorul Lui. Şi atunci stăm şi ne întrebăm: Ce caută numele sfânt al lui Dumnezeu în toate supărările şi păcatele omului? Ba mai mult, pe alţii îi auzi zicând: "Pe Dumnezeul meu!" sau "Zău!" Cuvântul "zău" este un vechi cuvânt românesc şi s-ar putea traduce în expresia "martor îmi este Dumnezeu". Pe alţii îi auzim cu jurăminte de felul acesta: "Să mă bată Dumnezeu!" sau "Să mă trăsnească Dumnezeu din cer!" astfel Îl iau pe Dumnezeu ca martor la nimicurile, minciunile şi înşelăciunile lor.

Mulţi au jurat şi jură strâmb pentru un câştig păcătos şi multe blesteme de tot soiul umblă din gură în gură fără ca oamenii să gândească cât de greu păcătuiesc prin aceasta. Ce să mai spunem de înjurăturile murdare pe care le auzim la tot pasul nu numai din gură celor mari dar şi din gura celor mici, batjocorind cu toţii numele lui Dumnezeu.
De foarte multe ori numele lui Dumnezeu este rostit şi chemat în acele locuri drăceşti, aşa cum sunt descântecele, vrăjitoriile, ghicitul, spiritismul şi altele.

Iubite frate, cugetă adânc la toate acestea şi vezi dacă nu cumva eşti prins în mreaja vreuneia din aceste ispite şi nu mai poţi scăpa de ea. Gândeşte-te bine ca să nu fie prea târziu atunci când te vei întâlni cu Dumnezeu în faţă la judecată.

Să vedem acum ce spune porunca a patra: "Adu-ţi aminte de ziua odihnei ca să o sfinţeşti. Lucrează şase zile şi-ţi fă în acelea toate treburile tale, iar ziua a şaptea este odihna Domnului Dumnezeului tău; să nu faci în acea zi nici un lucru, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici sluga ta, nici slujnica ta, nici boul tău, nici asinul tău, nici orice dobitoc al tău, nici străinul care rămâne la tine". Până la Domnul Hristos ziua de odihnă era sâmbăta şi o ţineau numai evreii în cinstea lui Dumnezeu, care-i scăpase din robia egiptenilor. Era mai mult o sărbătoare naţională evreiască, dar şi simbolică. Venind însă Domnul Iisus Hristos pentru noi a fost răstignit şi îngropat, a înviat în dimineaţa zilei de duminică şi ne-a eliberat din robia iadului, nu a Egiptului, din ghearele satanei, nu ale lui Faraon. Ne-a lăsat această zi la toţi creştinii din toate popoarele ca să o ţinem şi să o cinstim, căci duminică este ziua Domnului.

Cum trebuie să cinstim noi ziua Domnului? Să mergem la biserică, să-I aducem închinăciuni, laude şi mulţumiri, daruri, prinoase şi jertfă de laudă; să citim Sfânta Scriptură, vieţile sfinţilor şi alte cărţi religioase, să facem rugăciuni, să înălţăm cântări religioase, să spunem şi altora despre Dumnezeu; să cercetăm bolnavii de prin azile şi spitale şi orice altă faptă bună.

Dar cine se mai gândeşte astăzi la astfel de lucruri? Ce au făcut oamenii din ziua duminicii, ştim cu toţii. Dintr-o zi care ar fi trebuit să fie închinată Domnului, ei au făcut o zi pentru diavol şi păcate, ca şi cum Dumnezeu ar fi zis că şase zile să lucrezi, iar a şaptea să-ţi faci de cap. Într-adevăr pentru cei mai mulţi, duminica înseamnă a trândăvi, a petrece, a chefui în beţii, a se distra în dansuri, serate, baluri, dezmăţ şi multe altele. Unii muncesc din greu o săptămână întreagă şi abia aşteaptă să-şi ia plata pentru ca apoi duminică să intre în cârciumă şi să nu mai iasă de acolo până nu-şi beau minţile şi banii. A doua zi nu mai au nici un chef de muncă, pentru că mintea este tulburată, capul greu şi trupul otrăvit de băutură. Casa le este ca vai de ea şi aşa o duc în certuri şi neînţelegeri, înjurături şi bătăi, lipsă şi amar. Copiii văd la părinţii lor pilde rele şi astfel li se pregăteşte un viitor nenorocit.
Proorocul Isaia spune la cap. I, 13: ***"zilele de odihnă unite cu nelegiuirea nu le mai pot suferi".*** Iată de ce, nu greşim când spunem că această zi în loc să fie o zi de odihnă trupească şi de binecuvântare sufletească, este pentru cei mai mulţi o zi de păcat, de ruşine şi de pierzare. Păcatul se lăfăieşte în această zi mai mult ca în oricare altă zi din săptămână.

Să ne gândim deci fraţi creştini serios la aceste lucruri şi să ne întrebăm dacă am sfinţit cu adevărat această zi şi dacă ne-am sfinţit noi mai mult în această zi, decât în celelalte?!

Iată acum porunca a cincea: "Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta”. A cinsti pe părinţi înseamnă a-i respecta şi asculta, a te supune lor, a-i ajuta, a-i preţui şi a-i iubi. Ai ascultat tu frate creştine totdeauna pe părinţii tăi? Nu i-ai supărat niciodată? Adu-ţi aminte de câte ori le-ai întors vorba, i-ai supărat cu încăpăţânarea şi îndărătnicia ta, de câte ori i-ai făcut să suspine şi să verse lacrimi din pricina ta?! De câte ori i-ai dispreţuit în inima ta, socotindu-i învechiţi, rămaşi în urmă, fără pricepere?! Poate că le-ai dorit şi moartea ca să intri mai repede în moştenire. Poate că ai ridicat mâna asupra lor şi poate chiar i-ai lovit, sau poate că i-ai blestemat în faţă ori după moarte. Poate că i-ai lăsat să ducă lipsă şi nu i-ai ajutat şi poate că i-ai amărât aşa de mult că le-ai coborât viaţa în mormânt.

În Sfânta Scriptură a Vechiului Testament se spune că cine va blestema sau va vorbi de rău pe tatăl său, pe mama sa, ori i-a lovit, să fie pedepsit cu moartea. Tot acolo se spune că fiului care-şi bate joc de tatăl său şi dispreţuieşte ascultarea de mamă, să-i scoată corbii ochii şi să-i mănânce puii de vultur (Proverbe XXX, 17).

Din nenorocire mulţi părinţi se fac nerespectaţi de copiii lor mai ales când tatăl este beţiv, hoţ, uşuratic şi stricat, ori iute la mânie şi fără frică de Dumnezeu. Ce se va alege de cinstea de care are drept din partea copiilor? Ce fel de cinste pot aduce copiii părinţilor care sunt mereu în certuri şi neînţelegeri şi care învaţă pe copii chiar să înjure, să mintă şi să fure? Ce respect să mai aibă copiii faţă de astfel de părinţi? Vai de copiii care au astfel de părinţi şi vai de părinţii care dau astfel de pilde rele copiilor lor.

Se pune însă întrebarea: sunt oare datori copiii să cinstească pe astfel de părinţi? Răspunsul este: DA! Sfânta Scriptură nu scoate pe copii de sub ascultarea părinţilor, decât atunci când părinţii lor le-ar cere ceva împotriva lui Dumnezeu. Iată ce scrie proorocul Iezechiel la cap. XX, 18-19: ***"Nu vă purtaţi după rânduielile părinţilor voştri şi obiceiurile lor să nu le păziţi. Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru; purtaţi-vă după poruncile Mele şi hotărârile Mele păziţi-le şi le împliniţi!”*** Iar în Noul Testament porunca sună aşa: ***"Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta!”*** această poruncă este însoţită de făgăduinţa că vei fi fericit şi vei trăi ani mulţi pe pământ.

Deci, iubiţi creştini să ne gândim cu toţii la această poruncă şi să vedem dacă am împlinit-o întocmai. Am ascultat noi de părinţii noştri când ne învăţau la bine şi

când ne arătau calea cea bună? Nu cumva ne mustră conştiinţa când ne aducem aminte de purtările noastre faţă de ei şi când nu-i ascultăm? Să căutăm deci şi să facem pocăinţă cerând iertare de la Dumnezeu pentru păcatul acesta, căci rău am făcut înaintea Domnului, neascultând de părinţii noştri.

Am ajuns la porunca a şasea: "Să nu ucizi!" Pe mulţi îi auzi în vremea noastră zicând: n-am omorât pe nimeni, de asta nu mă tem. Dar să cercetăm mai cu de-amănuntul şi să vedem în Sfânta Scriptură în câte feluri se poate face păcatul acesta. Mai întâi trebuie să recunoaştem cu durere că omorurile se înmulţesc şi pe zi ce trece o viaţă de om înseamnă tot mai puţin. Omoară hoţul care intră în casă să fure şi e surprins. Omoară furiosul în nebunia lui şi se omoară oamenii între ei atunci când au gânduri de răzbunare. Omoară beţivul pe tovarăşul lui de băutură, când se iau la ceartă din lucruri de nimic. Omoară tatăl pe fecior şi feciorul pe tatăl său. Omoară soţul pe soţie sau soţia pe soţ din gelozie, din trai rău sau pentru ca să se desfacă legătura cununiei şi să trăiască în desfrânare. Omoară cei care se ocupă cu avorturi, precum şi femeia însărcinată care avortează.

Dar omor nu este ceea ce se înţelege de obicei prin acest cuvânt, ci tot ce poate să ducă la omor, sau numai să scurteze viaţa cuiva. Aşa se întâmplă când cel bolnav de boală molipsitoare nu fereşte pe cei din jur care se îmbolnăvesc la rândul lor şi mor.

Omorul se poate săvârşi şi cu vorba, aşa cum vedem în Vechiul Testament că s-au sfătuit între ei vrăjmaşii proorocului Ieremia şi au zis: "Haide să-l omorâm cu vorba!”

Tot Sfânta Scriptură spune că moartea şi viaţa sunt în puterea limbii. Cuvintele grele sunt ca nişte cuţite ascuţite care intră în inimă până la prăsele. Cine ponegreşte numele bun al cuiva prin vorbiri de rău, adesea îi sapă groapa. Cine sminteşte suflete şi duce pe oameni la pierzare, tot omor săvârşeşte. Nu este nevoie să fi ajuns la faptă ca să fi socotit ucigaş, ci este destul ca să urăşti pe cineva pentru că înaintea lui Dumnezeu să fi vinovat de ucidere. Iată ce scrie Sfântul Evanghelist Ioan: ***"Oricine urăşte pe fratele său, este ucigaş”.*** Ura este, deci, sămânţa uciderii, iar uciderea este de cele mai multe ori înfăptuirea unui gând de ură. Dumnezeu se uită la inimă şi vede acolo ura, acea rădăcină otrăvită de unde vine uciderea.

Iată iubiţi creştini câte răutăţi şi câte păcate şi să ne întrebăm acum dacă n-am călcat şi noi în vreun chip oarecare această poruncă?! Eu atât aş vrea să vă întreb: ***este oare cineva care să nu fi urât niciodată pe nimeni?*** Oare nu ţi-a părut bine de răul sau moartea vrăjmaşului tău? Priviţi în lumina dumnezeieştii Scripturi această

poruncă şi vedeţi că foarte mult o călcăm. Să fim atenţi căci dacă ura are putere să ne mânjească mâinile de sângele aproapelui nostru, apoi rugăciunile nu ne sunt primite. Să luăm în serios toate aceste lucruri şi să ascultăm Cuvântul lui Dumnezeu ca să nu mai greşim.

Acum porunca a şaptea: "Să nu fii desfrânat!" Cine nu observă oare că în zilele noastre a pierit cu totul ruşinea, iar cine nu are ruşine de oameni, nu are nici frică de Dumnezeu?! După ce că omul este pornit spre păcat din firea lui păcătoasă, mai vin şi din afară tot felul de aţâţări din cărţi, reviste şi tablouri în care păcatul desfrânării este zugrăvit foarte atrăgător. Am văzut astfel de tablouri în case de oameni care se cred serioşi şi chiar morali. Apoi cum să mai stea mintea la locul ei, inima şi nervii, dacă femeile se îndoapă la rând cu bărbaţii de alcool şi tutun şi aduc pe lume copii bolnavi cu mintea, epileptici şi îndrăciţi?! Majoritatea femeilor au întrecut orice bun simţ şi s-au pus în slujba satanei prin îmbrăcăminte şi lux arătându-şi în multe feluri goliciunea trupului. Păcatul acesta este grozav de molipsitor şi se răspândeşte cu o mare iuţeală. Aşa se explică faptul că cei tineri fac păcate murdare prin internate şi cămine mai ales acolo unde sunt mai mulţi la un loc.

Din această cauză a păcatului desfrânării, soţii se despart şi copiii rămân pe drumuri plângând. A ajuns lumea cu păcatul acesta ca şi cei din Sodoma şi Gomora, pe care Dumnezeu i-a ars cu foc şi pucioasă. Cine vrea să ajungă în viaţa veşnică să se ferească de aceste blestemăţii.

Să ne abatem ochii de la aceste deşertăciuni şi să nu lăsăm ca să ne spurce mintea şi inima nici o imagine atrăgătoare despre desfrâu. Părinţii să fie atenţi şi să cerceteze ce vizionează copiii lor la televizor, pentru că şi aici sunt multe imagini nepermise. Să fugim ca de otravă, de tutun şi de băuturile alcoolice, căci cine nu se fereşte de acestea nu se va putea lăsa nici de păcatul desfrâului şi nu va ajunge în viaţa veşnică.

În porunca a opta Dumnezeu zice: "Să nu furi!” Se ştie că a fura înseamnă a lua lucrul altuia, fie el mare, fie el mic. A fura un leu, sau o mie, înaintea lui Dumnezeu tot furt se numeşte. Pornirea spre acest păcat se arată la om încă de când este copil. Copiii îşi fură jucăriile unii altora, îşi fură creioane, stilouri sau caiete şi fură chiar din banii părinţilor din casă. Cineva ar putea zice că acestea sunt nimicuri, dar de la cele mici se ajunge la cele mari. Nu valoarea lucrului furat, ci furtul însuşi acesta este păcat.
Să dăm însă unele pilde de furturi peste care oamenii trec de obicei.

- *Când din greşeală ţi s-a dat un rest mai mare, iar tu ai băgat de seamă şi nu l-ai dat înapoi, ai furat.*
- *Când vezi că vânzătorul s-a înşelat, iar tu ai tăcut ca să plăteşti mai puţin, ai furat.*
- *Când ai călătorit în tren sau în tramvai fără bilet, ai furat.*
- *Când cumperi ceva pentru altcineva şi spui că ai dat mai mult, ai furat.*
- *Cine înşeală la cântar fură.*
- *Cine vinde marfă proastă şi pretind preţ ca pentru una bună, fură.*
- *Cine cumpără lucru de furat, fură.*
- *Lăptarul care pune apă în lapte, ca şi croitorul care opreşte din stofă, fură şi ei.*
- *Meseriaşul care ia materiale de unde lucrează, fură.*
- *Omul plătit cu ziua, nesupravegheat care nu lucrează, fură ca şi şcolarul care copiază la lucrare.*
- *Cine se împrumută şi nu dă înapoi, fură.*
- *Şi tot furt se cheamă când dai bani cu camătă.*
- *Cine ia din grădina altuia, fură.*

Vai de cel ce strânge câştiguri nelegiuite pentru casa lui, spune proorocul Avacum. Ce ziceţi iubiţi creştini despre toate acestea? Ne judecăm noi singuri ca să vedem dacă averea pe care am strâns-o are ceva necurat în ea? Nu cumva ai ceva în casa ta de furat? Nu cumva banii de la CEC sunt tot de furat? Să ştiţi că şi banii pe care îi câştigi duminică sunt tot de furat, pentru că se fură ziua Domnului. Să fim cu luare aminte şi să ne cercetăm bine, spovedindu-ne, căci greu vom răspunde la urmă pentru aceste păcate.

Să mergem mai departe şi să vedem ce zice porunca a nouă: "Să nu fii mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău!” Domnul Hristos spune că diavolul este tatăl minciunii. El, diavolul, a venit cu minciuni la Adam şi Eva când i-a înşelat şi i-a făcut să păcătuiască.

Sfânta Scriptură spune că toţi oamenii sunt nişte mincinoşi, iar cine ar îndrăzni să spună că el n-a minţit niciodată, tocmai atunci spune o mare minciună. Se spun minciuni prin cărţi şi ziare, în prăvălii şi în tribunale. Dar unde nu se minte? Părinţii îi mint pe copii cu fel de fel de basme ca să nu plângă. Copiii îi mint pe părinţi la tot pasul, ca şi pe profesori când merg la şcoală cu lecţiile nefăcute. Omul ticluieşte minciuna şi apoi zice: ce era să fac, n-am avut încotro şi a trebuit să mint?! Mint bogaţii care vor să pară săraci şi mint şi săracii care vor să pară bogaţi, lăudându-se. Mint linguşitorii pe acei de la care aşteaptă ceva şi exagerează lucrurile. Mint cei ce nu spun întocmai cum s-au petrecut lucrurile, ca şi cei ce

răspândesc zvonuri neîntemeiate. Mint adeseori cei ce vorbesc pe alţii în spate, precum şi cei ce umblă cu intrigi şi clevetiri. Unii mint că se tem de oameni, iar alţii mint ca să facă unora pe plac.

În Vechiul Testament în cartea Proverbe cap. VI scrie că ***şapte lucruri urăşte Domnul şi anume: ochii trufaşi, limba mincinoasă, mâinile care varsă sânge nevinovat, inima care urzeşte planuri nelegiuite, picioarele care aleargă repede la rele, martorul mincinos şi pe cel ce stârneşte certuri între fraţi.*** La Apocalipsă vedem cum Dumnezeu pune păcatul minciunii în rând cu vrăjitorii, desfrânaţii, închinătorii la idoli şi ucigaşii. Să ne îngrozim şi noi de păcatul acesta fraţi creştini şi de câte forme are, cutremurându-ne până în adâncul fiinţei noastre şi hotărându-ne să nu-l mai facem.

Iată-ne ajunşi la a zecea poruncă care zice: "Să nu pofteşti casa aproapelui tău, nici femeia aproapelui tău, nici ogorul lui, nici sluga lui, nici boul lui, nici asinul lui, nici unul din dobitoacele lui şi nimic din câte are aproapele tău!" Porunca aceasta ne vorbeşte de pofta dinlăuntru, de pofta păcătoasă, care dacă nu este ucisă, omul ajunge să facă păcatul cu fapta.

Spre lămurire să punem câteva întrebări: nu ai văzut la cineva un lucru şi nu ţi s-a părut că acela îl are, iar tu nu? N-ai zis niciodată despre nimeni, de ce lui îi merge bine şi mie îmi merge rău? N-a fost nimeni de care să-ţi fi părut bine că i s-a întâmplat un rău, sau să-ţi fi părut rău că i s-a întâmplat bine? Ajunşi aici trebuie să subliniem pizma şi invidia dintre şcolari, precum şi dintre fraţi şi surori. Nici nu s-a răcit bine mormântul părinţilor, că şi încep certurile pentru moştenire, fiecare pizmuind pe celălalt că a luat mai mult. Mulţi bolnavi invidiază pe cei sănătoşi şi tot aşa o mulţime de răutăţi şi păcate care-l împiedică pe om de la mântuire.

Iubite frate şi soră, gândeşte-te bine dacă în viaţa ta n-ai poftit ceva din cele ale aproapelui tău şi să nu spui aşa cum zic unii că dacă n-au omorât şi n-au pus foc, n-au păcate.

Să recunoaştem iubiţilor că fiecare ne regăsim în călcători a unei porunci a lui Dumnezeu şi să luăm în serios mântuirea sufletului. Dacă am ajuns la cunoştinţa aceasta şi ne dăm seama că suntem plini de păcate, că am călcat poruncile şi suntem greşiţi înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor şi a sfinţilor, apoi să ştiţi că un singur lucru mai avem de făcut: pocăinţa cu lacrimi amare. ***Să avem grijă să ne spălăm hainele trupului şi ale sufletului de întinăciuni cu lacrimi amare, cu pocăinţă şi fapte bune, căci e singura posibilitate pe care o putem avea.***

La Apocalipsă Domnul zice: ***"Ferice de cei ce-şi spală hainele, ca să aibă dreptul la pomul vieţii şi să intre pe porţi în cetate!"***

În altă parte se spune: ***"Nimic întinat nu va intra în cetate şi nimeni care trăieşte în spurcăciuni şi în minciună".***

Gândul care trebuie să ne cutremure pe noi muritorii este veşnicia, nemurirea şi nu moartea. Când se desparte sufletul de trup el va fi repartizat de Dumnezeu ori în viaţa veşnică în Împărăţia Sa, ori în chinurile iadului în împărăţia satanei. Depinde cum ne va afla Domnul la moarte, cât de curaţi, cât de spălaţi prin pocăinţă şi sfinţiţi. Plata se face la sfârşit, nu la început şi să luăm aminte că mulţi zic că au făcut fapte bune, dar dacă moartea îi află în cine ştie ce păcate grele, va fi vai de ei! ***Vezi acum frate creştine, stai, gândeşte bine şi judecă cu mintea ta pe ce cale să apuci: sus la Tatăl între sfinţi, sau jos la diavolul între scrâşniri de dinţi!***

Rugăciune

Doamne, Dumnezeul nostru Mântuitorule prea Milostive, fă-ne parte de Împărăţia Ta cea cerească. Iartă-ne păcatele, ajută-ne Doamne să ne spălăm cu lacrimile pocăinţei şi dă-ne şi nouă viaţa cea veşnică ca să fim cu Tine şi să Te slăvim în vecii vecilor. Amin.

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Predică la Duminica a 30-a după Rusalii (2013) - Tânărul bogat

Iubiţii mei, imposibilul, cu sensul de foarte greu de realizat, de făcut, e tot mai prezent în mentalitatea noastră!

Pentru că e tot mai prezentă în noi neputinţa. Simţirea faptului că nu suntem în stare de lucruri de proporţii, grandioase…şi adesea, nici de cele elementare…

Ne e teamă să construim o familie, o carieră, o casă, o Biserică…pentru că toate acestea cer efort. Efort până la epuizare…şi după…

Egoismul tot mai pronunţat, lejeritatea din ce în ce mai posacă, mai tristă, mai individualistă, ne spun să nu ne implicăm prea mult, să avem grijă de noi, să nu facem lucruri serioase…ci să ne strecurăm…

Pe de o parte, vrem rezultate palpabile şi performante intelectuale la minut, pe de altă parte excludem tot deranjul, efortul, toată suferinţa din viaţa noastră.

Pentru că vrem să ne câştigăm banii, să ne vedem de-ale noastre…şi să nu luăm în calcul problemele de fond.

Din acest motiv problemele de fond (minimalizarea omului, sărăcia, corupţia, lipsa de moralitate, mortalitatea galopantă etc.) sunt tratate ca subiecte generale/ filosofice/ comice şi care nu au de-a face cu noi, dacă astăzi, în mod practic, noi n-avem nici o boală…şi nici o problemă.

Numai că atunci când ne deranjează…boala, sărăcia, excluderea noastră socială şi pe care le vedem, imediat, ca pe un deranj venit din partea lui Dumnezeu…problemele de fond devin probleme personale.

Pentru că nu ne găsim timp să reflectăm la ce se petrece în jurul nostru…tocmai pentru că nu ne facem lumea şi problemele ei drept problemele noastre.

În Evanghelia de azi însă [Lc. 18, 18-27], problemele lumii, adică „cele ce sunt imposibile [ta adinata] la oameni" [v. 27, GNT], nu sunt trecute cu vederea de către Dumnezeu.

Nouă ne place să credem, că dacă noi suntem în boală, fără loc de muncă, fără prieteni, fără sprijin…acestea sunt problemele cele mai importante ale lumii…sau să considerăm probleme importante, grele, dramatice ale lumii…doar pe cele de care ne-am lovit noi în mod direct.

Însă, la Dumnezeu…toate cele care sunt grele, foarte grele, imposibile pentru noi…sunt cu putinţă [dinata] [Ibidem]. Sunt posibile.

Şi de aici încolo avem o discuţie teologică despre prezenţa lui Dumnezeu în viaţa lumii şi în viaţa fiecăruia dintre noi.

Pentru că lucrurile imposibile pentru noi, împreună cu El sunt posibile.

Şi să discutăm câteva lucruri care par imposibile…la început dar nu sunt!

Când copilul începe clasa întâi toate lucrurile i se par grele, sunt noi pentru el, cer mult efort. Însă dacă se lasă antrenat în tot ceea ce înseamnă şcoală, dacă e serios cu învăţătura, constată că poate să înveţe să scrie, să citească, să înţeleagă.

Căsătoria pare un drum extrem de dificil la început…dar apoi constaţi, dacă e făcută după voia lui Dumnezeu, că însoţirea sfântă este o bucurie ce te împlineşte.

La fel de imposibile par şi preoţia, viaţa monahală sau drumul interior al curăţirii de patimi…Dar când faci paşi zilnici în teritoriul lor…şi privind lucrurile din

interior…bucuriile, luminările dumnezeieşti, frumuseţea sfântă a vieţuirii ortodoxe depăşesc toate fricile, păcatele, durerile noastre.

Pentru că problema de fond a Evangheliei de azi e aceea a renunţării…la ceea ce îţi place, la ceea ce te face să te simţi confortabil, apărat, neexpus vitregiilor vieţii.

Când? Atunci când vrei să fii desăvârşit, slobod de tot ceea ce te ţine captiv lumii terestre.

Pentru că Domnul i-a cerut să renunţe la averile sale, făcându-le milostenie, pentru ca să devină ucenic al Lui [v. 22].

Iar renunţarea la tine implică nu numai să te depărtezi de tot ceea ce ai în casă şi în conturi, ci, în primul rând…renunţarea la tot ce nu seamănă în tine cu Dumnezeu. Renunţarea la tot ce nu e în tine de la Dumnezeu.

Pentru că Domnul i-a cerut şi ne cere să ne lepădăm…de alipirea noastră pătimaşă de lucruri.

Asta însemnând că nu lucrurile sunt de vină (casa, maşina, banii) sau oamenii (familia, prietenii, rudele) ci raportarea noastră la oameni şi lucruri.

Adesea însă, acest Lc. 18, 22, e înţeles ca o chemare strictă la monahism. Adică înţeles numai în sens literalist: vinzi tot, vii la Mănăstire, lumea rămâne în urmă.

Numai că monahismul, ca şi convertirea…nu sunt doar început…ci începutul acesta trebuie urmat de sute de mii de schimbări de lucruri în noi înşine.

Adică începutul la care ne cheamă Domnul, acela al lepădării de gândirea la întâmplare, de acţiunea la întâmplare, de îndrăgostirea de oameni şi de lucruri la întâmplare…înseamnă intrarea în şcoala continuă a curăţirii de patimi…unde toată ziua te retuşezi la gânduri, sentimente, atitudini, comportament, raportare la tot ce există.

Şi pentru că nu ai multă experienţă la început…dar şi continuu e nevoie de un ajutor de încredere, de un om sau de mai mulţi, cu care să te sfătuieşti asupra a diverse probleme…îţi spovedeşti gândurile tale unor oameni trecuţi prin aceeaşi experienţă…ca să îţi certifice dacă gândurile, sentimentele, acţiunile în nu, care se mişcă la tine în suflet, sunt de la Dumnezeu sau de la demoni.

Apelezi la ei…dar pe măsură ce continuu priveşti în tine…şi vezi ce gânduri îţi intră în inimă, ce gânduri te provoacă, ce înseamnă fraza citită, ce a vrut să spună confratele X prin ce mi-a spus, cum trebuie să mă comport la masă, la Biserică sau în pat cu soţia mea, trebuie să plătesc lumina şi telefonul, trebuie să ajung la serviciu la ora aia, trebuie să îl sun pe celălalt…

Tot ceea ce noi numim viaţa noastră interioară e sub privirea lui Dumnezeu…şi dacă par imposibile, la început, ordonarea adâncului nostru şi umplerea noastră de slava lui Dumnezeu…cu ajutorul Lui…vedem că imposibilul devine posibil.

Pentru că Domnul le-a spus lor şi nouă…că imposibilul-posibil nu ţine de singularizarea omului, de închiderea lui în casă…ci de deschiderea lui spre Dumnezeu, pentru ca împlinirea să fie reală.

Tocmai de aceea insist pe dialog, pe comunicarea reală, de adâncime…pentru că astfel aflăm ce nu facem, ce nu suntem, ce nu avem în comparaţie cu alţii.

Sau dacă şi cei cu care noi discutăm sunt tot căzuţi ca noi şi n-au mare lucru să ne arate…totuşi dialogul e foarte important, pentru că ne ajută să ne întărim unii pe alţii în aşteptare, în nepactizarea cu deznădejdea.

Prefer să discut cu un om beat, cu un curvar, cu un drogat, cu un satanist, cu un şmecheraş plin de tupeu…decât cu unul care nu mai are poftă de viaţă şi care vrea să-şi pună ştreangul de gât.

Cel care nu se mai suportă nici pe sine…nu îşi mai dă nici o şansă la schimbare…dar cel care caută fericirea acolo unde nu e, în diverse păcate sau ideologii, e un om recuperabil…dacă doreşte sensuri înalte.

Da, încrederea în sine egolatră şi prosperitatea financiară şi robusteţea sănătăţii…te pot face să nu poţi trece…în nici o inimă!…

Să nu îţi pese decât de „binele” tău îngust.

Te pot face un animal răpitor…care să nu vrei să fii bun cu nici o inimă…care să nu vrei să fii prieten cu nimeni…care să nu ai nici o milă faţă de cineva.

Dar când Domnul se va atinge de nesimţirea ta…şi vei simţi, din plin, boala, neputinţa, lipsa de iubire, indiferenţa faţă de tine…atunci vei vedea ce cavou ai devenit.

Pentru că alipirea interioară de ceva…înseamnă smochinirea noastră sufletească.

Ne stafidim, ne zbârcim, ne îmbătrânim sufletul prin orice iubire păgână, adică prin orice amestecare cu păcatul, prin orice alipire pătimaşă de ceva anume.

Acesta e şi motivul pentru care, atunci când un păcătos notoriu se pocăieşte, lumea tratează cazul ca pe ceva imposibil…tot la fel de imposibil ca trecerea unei cămile printr-un ac sau a unui tren printr-o cană cu ceai.

Însă imposibilul convertirii marilor păcătoşi ai pământului…nu e o neputinţă a lui Dumnezeu ci e o lipsă de voinţă minimală.

Demonii ar avea nevoie doar de o clipă pentru ca să se pocăiască…La fel şi oamenii…

Numai că şi demonii şi oamenii care nu se pocăiesc ţin foarte mult la ei, adică la neschimbare, bat pasul pe loc şi de aceea imposibilul lor pare imposibil predestinat.

Însă pe nimeni nu a predestinat Dumnezeu să devină Iuda vânzătorul, actriţă porno, criminal în serie, pedofil sau drogat!

Devii ceea ce crezi că trebuie să devii.

Eşti liber să alegi…

Tocmai de aceea poţi să te faci de râs, în mod jalnic, în faţa istoriei…cum poţi să înspăimânţi prin frumuseţea ta duhovnicească şi prin opera ta întreaga istorie.

Iar un Dumnezeu, Care te lasă să alegi, e un Dumnezeu Care nu Se teme de alegerile neconforme cu normalitatea.

Dumnezeul, Care te lasă să faci cele mai abominabile crime, nu e un Dumnezeu indiferent, slab şi fricos…ci un Dumnezeu care ştie cât valorează libertatea.

Pentru că libertatea valorează cât valorează sfinţenia.

Iar sfinţenia este conştientizarea abisală că nu există vreo împlinire a omului în afara relaţiei veşnice cu Dumnezeu.

Pentru acest lucru, pentru iubirea deplină pentru Dumnezeu, pentru iubirea liberă şi arhi-entuziastă pentru Dumnezeu, Dumnezeu i-a făcut pe Îngeri şi pe oameni liberi…şi pentru adevărata relaţie, Dumnezeu respectă şi falsele trăiri ale libertăţii.

Aşa că Iadul nu este „o grandioasă operă a libertăţii umane" ci este „oribilul eşec al libertăţii umane".

Şi ori de câte ori ne permitem să facem din libertatea noastră…o înrobire a noastră faţă de demoni…creăm, la infinit, consecinţele eşecului libertăţii: păcatele, moartea şi iadul.

Însă în persoana Sa divino-umană, Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, a învins păcatele, moartea şi iadul, pentru că a trecut biruitor, faţă de toate păcatele, prin moarte şi a coborât în iad ca un Atotputernic, stricând stăpânirea demonilor şi a morţii.

Iar fiecare dintre noi, înlăuntrul nostru, putem birui orice păcat, întreaga moarte sufletească, care e o consecinţă a păcatelor noastre…şi să trecem şi noi prin moartea, ca despărţire a sufletului de trup, pentru ca să moştenim Împărăţia lui Dumnezeu.

De aceea, în postul acesta preabinecuvântat al Naşterii sale, Domnul ne spune prin Evanghelia Sa, că El a venit la noi cu totul pentru ca să ne facă cu totul ai Lui şi, prin urmare, că nu există motiv întemeiat pentru care noi să ne ferim să avem o relaţie stabilă şi veşnică cu El.

Nici tinereţea, nici frumuseţea, nici banii, nici cariera, nici familia, nici ideologiile, nici asociaţiile oculte, nici tot iadul la un loc…nu ne pot opri din relaţia noastră cu Dumnezeu…dacă noi dorim această preasfântă relaţie cu Dumnezeu.

Şi prin aceasta înţelegem de ce este inevitabilă raportarea la Dumnezeu în viaţa noastră: pentru că El este izvorul existenţei noastre şi Cel în funcţie de care viaţa noastră se împlineşte sau se ratează veşnic.

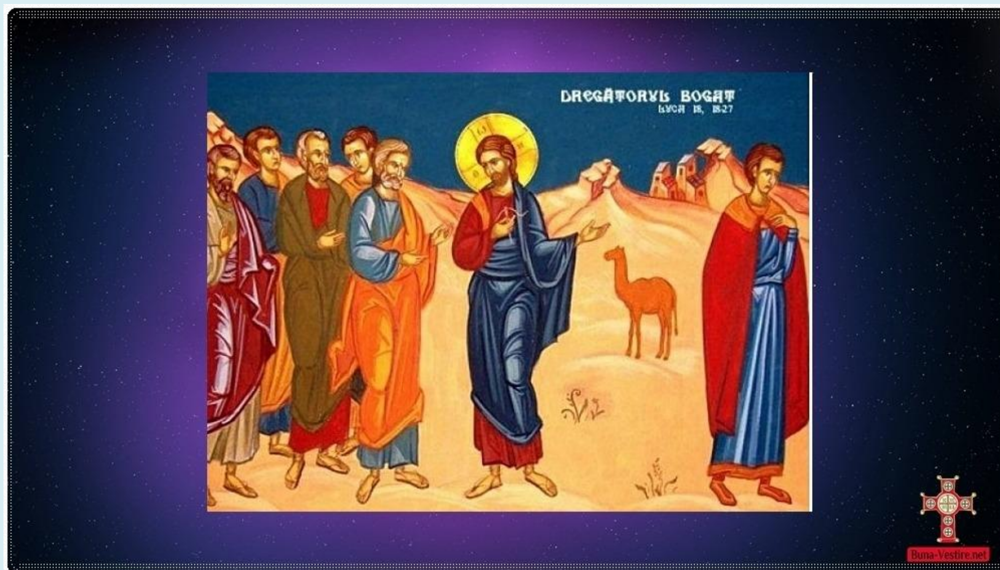
Să ne umplem aşadar de frumuseţea copilăriei Domnului, începând lupta cu patimile şi cu poftele din noi, dacă dorim să ajungem la starea desăvârşirii!

Să începem cu începutul: cu postul în tot ceea ce facem, adică cu dezlipirea noastră pătimaşă faţă de lucruri, faţă de grija excesivă la noi şi la viitorul nostru.

Dumnezeu ştie mai bine viitorul nostru decât noi…dar noi nu Îl lăsăm să Îşi facă treaba în viaţa noastră.

Pentru că, dacă noi am căuta sfinţenia Lui, aşa cum El ne-a spus-o, El ar sări imediat să ne ajute cu problemele noastre de tot felul. Amin!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Predică la Duminica a 30-a după Rusalii (2019)

Iubiții mei, tinerii vor mai multe…decât pot, iar bătrânii nu mai pot să facă multe din cele pe care le vor!

De aceea nu e bună tinerețea care vrea fără să poată…după cum nu e bună nici bătrânețea care nu își conștientizează neputințele, limitările…

Însă tânărul care face pe măsura la cât poate și bătrânul care se rezumă la cât mai poate…dar face totul pe măsura înțelepciunii sale…sunt cei care duc o nație mai departe…și ajută Biserica în mod real.

Pentru că noi trebuie să încurajăm tinerii…dar nu la orice lucru.

Noi trebuie să îi sprijinim să se cunoască pe ei înșiși…dar nu să îi ideologizăm în scopurile noastre meschine…și nici să ne împlinim, prin ei, frustrările personale.

Tinerii au potențial, au vigoare, au sănătate, au așteptări…dar nu toți sunt Enescu sau Sfântul Pavel.

Iar a le scoate coarne în cap, a-i face să se creadă cei mai răpitori de pe pământ, cei mai valabili, cei mai talentați…înseamnă a-i transforma în rebuturi.

Pentru că nu toți tinerii vor ajunge mari personalități în viața lor…după cum nici un handicap nu e de netrecut.

Trebuie să fim cinstiți cu cei tineri! Să îi impulsionăm spre drumul lor, spre ceea ce vedem că pot face (dacă vedem acest lucru în ei…cu harul lui Dumnezeu) şi nu să îiîmpingem, pe toți, spre aceeași direcție.

Pentru că fiecare are direcția lui…și nu sunt toți la grămadă…

Tânărul de azi, din Evanghelie (Luca 18, 18-27) a vrut un răspuns…pentru care nu era pregătit. A vrut un răspuns peste măsura lui… Și l-a primit la modul dureros…

Alții însă sunt în stare să renunțe la avere, la serviciul lor, la casa lor, la demnitatea lor…la tot…pentru o ideologie, pentru o năzăreală, pentru o filosofie, pentru o obsesie, pentru o persoană iubită… Însă puțini sunt cei care renunță la tot pentru Dumnezeu.

Sau, dimpotrivă, care nu renunță la nimic…au de toate…dar în inima lor se comportă ca și când nu ar fi legați de nimic și de nimeni…

Da, tinerii pot renunța! Renunță la limba lor, la demnitatea lor, la firescul lor…din prostie…renunță la familia lor din teribilism…își iau viața din orgoliu… Tinerii pot renunța…

Însă Evanghelia de azi nu e despre renunțare…ci despre căutarea desăvârșirii! Despre căutarea lui mai sus, mai înalt, mai curat, mai frumos, mai sfânt…

Pentru că tânărul bogat de azi a vrut să știe ce e mai sus de starea lui…a vrut mai multul…dar s-a blocat în act…în deliberare…fără să mai vrea eliberarea survenită în urma actului.

Fiindcă nu averea…nu renunțarea la ea era desăvârșirea…ci eliberarea de presiunea/ constrângerea/ ochii dulci ai averii e drumul spre desăvârșire.

Căci nu postul e eliberarea…ci ceea ce se coboară în urma postului în noi.

Nu ducerea la Mănăstire…sau milostenia e desăvârșirea…ci ceea ce se produce în noi după renunțare, după fapta bună, după asceză…e drum spre desăvârșire.

Pentru că desăvârșirea nu e act…ci stare! Desăvârșirea e aprofundarea stării de renunțare continuă la tine…pentru ca slava lui Dumnezeu să te pătrundă și mai profund… Căci dacă ești în stare să renunți la averi, la poziția ta socială, la tabieturile tale, la prietenii tăi…ești în stare să renunți continuu… Renunțarea nu ca lașitate…ci ca biruință asupra posesiunii pătimașe.

Însă poți să renunți la toate…fără să te desparți de toate! Pentru că oricât ai da…chiar dacă ai rămâne gol, sărac lipit pământului…totuși ai trup…și nevoi ale lui….și nu poți să renunți la ceea ce înseamnă supraviețuirea ta…

Așa că tinerețea poate să renunțe…la proastele ei obiceiuri…dar poate să învețe de la Dumnezeu și cum să fie paradoxală.

Pentru că ceea ce pare imposibil la oameni…la Dumnezeu nu e imposibil!

Cu Dumnezeu poți să te educi, poți să-ți faci familie, poți să te nevoiești, poți să te sfințești, poți să te umpli de erudiție, poți să îți împlinești vocația… Da, nu e imposibil!

Iar maturii și bătrânii care îți spun ție, tinere, că aceste lucruri sunt imposibile…sunt niște oameni ratați, care nu s-au lăsat cu totul în mâna lui Dumnezeu și de aceea nu s-a prea ales mare lucru de ei!

A te contamina de neîncrederea, de sarcasmul și de invidia lor…înseamnă a ajunge ca ei: un grețos… De aceea, pentru a nu ajunge ca ei, fii ca tine!

Fii ca cel pe care Dumnezeu îl vrea!

Și dacă tu, tânărul de azi, te ratezi ca și mulți alții…nu propovădui ratarea celor care nu o cunosc! Însă bătrânii reali sunt cei care au fost nişte tineri bătrâni. Nişte tineri care au adunat, care au strâns cunoaștere, frumusețe, cumințenie, distincţie, asceză, care s-au creat ca niște persoane viguroase, comunionale, chintesențiale.

Căci ce să duci spre 50, 60, 70, 80, 90 de ani…în afară de erudiție și sfințenie?

Să duci basme despre cu cine te-ai culcat, de câte ori te-ai îmbătat, cu cine te-ai drogat, cu cine te-ai bătut la fotbal? Nu!

Ci omul real e o operă…în continuă finisare!

O operă a lui Dumnezeu plină de har…dar și de trudă, de învățare din căderi, de învățare din marile exemple ale umanității.

Așadar, iubiții mei, nu fiți tineri cu minte de copii și nici bătrâni cu minte de tineri! Fiți oameni cu mintea lui Hristos, plini de multă cunoaștere, de multă bunătate, de multă renunțare la păcat…și la tot ceea ce stresează, în mod real, pe aproapele. Amin!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Praedicationes vol 6

Preot Gheorghe Sălăgian - Predică la Duminica a XXX-a după Rusalii – Dregătorul bogat şi păzirea poruncilor

"Şi L-a întrebat un dregător, zicând: Învăţătorule bun, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?" (Luca 18,18).

Iubiţi credincioşi! Această întrebare a fost pusă Mântuitorului Iisus Hristos de un tânăr bogat, pe care îl interesa viaţa veşnică. Întrebarea aceasta ar trebui să şi-o pună fiecare pământean care aleargă după Paradisul pierdut, după fericirea în care a fost zidit şi care i-a rămas în adâncul sufletului. Cu atât mai mult, această întrebare ar trebui să şi-o pună tinerii zilelor noastre - în general şi tinerii ortodocşi ai zilelor noastre - în special. Mă adresez tinerilor din zilele noastre la modul general, dar mai ales – tinerilor zilelor noastre - în mod special, atrăgându-le atenţia căci, Ortodoxia fiind dreapta credinţă, responsabilitatea tinerilor ortodocşi este mult mai mare, răsplata pentru împlinirea poruncilor este mult mai mare, dar şi pedeapsa pentru încălcarea lor de către tinerii ortodocşi este mult mai mare.

Acestă frământare sufletească a avut-o şi tânărul bogat din Sfânta Evanghelie de astăzi. O astfel de frământare ar trebui s-o aibă şi elevii de gimnaziu, liceenii şi studenţii care provin din familii bogate şi care, în procesul de învăţământ îşi sfidează profesorii cu multă mândrie şi slavă deşartă, încrezându-se în puterea financiară a părinţilor, punând de multe ori pe profesori, diriginţi, etc., într-o postură jenantă, care poate avea ca deznodământ chiar şi desfacerea contractului de muncă a cadrului didactic.

Să revenim la tânărul bogat din această pericopă evanghelică. Cu toată tinereţea şi bogăţia lui, el se grăbeşte să afle calea care duce la viaţa veşnică; îl interesează lucrul acesta (iar alţii nici nu vor să audă de aşa ceva) şi vrea să ştie ce trebuie să facă ca să moştenească viaţa veşnică. ***El vede că bogăţia lui este trecătoare şi va trebui s-o lase şi să plece pe un drum necunoscut în veşnicie. El vede nesiguranţa şi deşertăciunea acestei vieţi vremelnice, despre care, pe bună dreptate, afirmă Fericitul Augustin că nici nu merită să se numească viaţa, fiindcă este plină de necazuri, supărări, dureri şi suferinţe de tot felul. În fiecare zi ne confruntăm cu aceste suferinţe şi avem parte de ele, şi cei bogaţi şi cei săraci; toţi avem parte de aceste necazuri şi suferinţe într-un fel sau altul, aşa că, în viaţa aceasta, pe pământ, nici nu ne putem numi moştenitori, ci mai degrabă nişte săraci călători.***

Să vedem acum care este viaţa veşnică şi în ce ţară se va putea trăi viaţă veşnică şi ce condiţii ni se pun ca să ajungem acolo? Noi, creştinii ortodocşi, mărturisim, credem şi nădăjduim că după Judecata de apoi urmează viaţa veşnică; de aceea zicem în Simbolul credinţei: "Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie!". ***Viaţa veşnică constă în cunoaşterea lui Dumnezeu şi a Fiului Său Iisus Hristos, care zice: "Iar viaţa veşnică aceasta este: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu Adevărat şi pe Iisus Hristos, pe care L-ai trimis" (Ioan 17,3). Această viaţă veşnică începe încă de pe pământ pentru toţi aceia care cred cu adevărat şi urmează învăţăturile Lui, adică se leapădă de lumea cu toate păcatele şi fărădelegile ei. Viaţa veşnică este făgăduită tuturor creştinilor adevăraţi şi este dată de Dumnezeu prin Fiul Său, de aceea viaţa veşnică se numeşte moştenire.***

Mai departe, evanghelistul Luca relatează: ***"Iar Iisus i-a zis: De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun, decât numai Unul Dumnezeu. Cunoşti poruncile: Să nu te desfrânezi, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta. Iar el a zis: Pe toate acestea le-am păzit din tinereţea mea. Şi auzind Iisus, i-a zis: Încă una îţi lipseşte: Vinde tot ce ai şi împarte-le săracilor şi vei avea comoară în cer; şi vino, urmează-Mi Mie. Iar el, auzind acestea, s-a întristat, fiindcă era foarte bogat" (Luca 18,19-23).*** Se pare unora că omul acesta să fi fost un oarecare viclean şi căuta să-l "vâneze" pe Iisus în cuvinte, însă nu se vede acest defect, ci doar iubirea de arginţi, fiindcă şi Iisus Hristos l-a mustrat în acest fel. El vine la Iisus dorind să cunoască viaţa veşnică, ca un iubitor de averi, de unde reiese că nimeni nu este aşa iubitor de viaţă, ca omul iubitor de averi. Acest tânăr a socotit că Iisus îl va sfătui în vreun chip prin care veşnic va trăi, desfătându-se întru stăpânirea averilor. După ce Domnul i-a zis că lepădarea averilor este pricinuitoare de viaţă veşnică - s-a întristat foarte tare, pentru că el

avea nevoie de viaţa veşnică ca să aibă averile multă vreme. El vine la Iisus ca la un simplu om şi învăţător.

Domnul însă, îi arată că nu se cuvine să vină la El ca la un simplu om, zicându-i: ***"De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun, decât numai unul Dumnezeu" (Luca 18,19). Iisus vrea să-i zică: "Dacă Mă socoteşti din cei mulţi, de ce-Mi zici bun? Căci nici un om pământean nu este bun pe acest pământ. În urma păcatului strămoşesc, firea omenească este înclinată mai mult spre rău, decât spre bine.*** Iisus vrea să-i zică: "Dacă-Mi zici bun, de ce Mă mai numeşti Învăţător?", căci nu poate un Învăţător să fie rău, ca un învăţător (cred că vă daţi seama care este deosebirea între Învăţător şi învăţător. Învăţătorul este Hristos, iar învăţători există mulţi, promovaţi de oameni supuşi greşelior. Iisus vrea să-i zică: "Dacă sunt Învăţător, prin excelenţă sunt bun. Dacă sunt învăţător, numai sunt Dumnezeu, ci sunt un om învăţat, supus greşelilor.

Împăratul nostru Iisus Hristos guvernează Împărăţia Cerurilor în care vor intra şi vor trăi sufletele drepţilor în viaţa viitoare. Acolo, în Împărăţia lui Dumnezeu se mângâie cei ce au fost chinuiţi şi asupriţi în lumea aceasta, cei care au suferit boli, sărăcie, nedreptăţi şi n-au cârtit. Iată, numai atunci nedreptăţile din parte altora ne sunt de folos înaintea lui Dumnezeu, împotriva căror nu cârtim, ci le suportăm cu demnitate. Pentru a fi cetăţeni ai acestei împărăţii veşnice.

Pentru a fi cetăţeni ai Împărăţiei veşnice, ca să vieţuim şi să fim fericiţi acolo, nu ni se cere să fim de viţă împărătească, nici ranguri, nici putere, nici bogăţii, ci o profundă transformare sufletească, transformare care nu se poate realiza fără păzirea poruncilor, aşa cum Mântuitorul i-a zis acestui tânăr bogat: "Cunoşti poruncile?" (Luca 18,20). Din sfintele porunci învăţăm cum trebuie să trăim pe pământ ca nişte copii ai lui Dumnezeu, căci Împărăţia Lui începe de aici de pe pământ, din lumea aceasta. Iisus îi enumeră câteva din poruncile din Decalog, astfel: Să nu te desfrânezi, să nu ucizi, să nu mărturiseşti strâmb…, etc. Iisus i le-a spus pe acestea pe care omul le poate încălca cu multă uşurinţă, mai ales la desfrâu, care are cauză focul plăcerii şi la ucidere, care are cauză focul mâniei. De asemenea a fura este foarte uşor.

Tânărul, la auzul acestor porunci, stăpân pe sine - după cum se credea, I-a zis lui Iisus: ***"Pe toate acestea le-am păzit din tinereţea mea" (Luca 18,21).*** Auzind Iisus, i-a zis: ***"Încă una îţi lipseşte: Vinde tot ce ai şi împarte-le săracilor şi vei avea comoară în cer; şi vino, urmează-Mi Mie" (Luca 18,22),*** dar: ***"el auzind acestea s-a întristat, fiindcă era foarte bogat" (Luca 18,23).***

Mântuitorul îl sfătuieşte să împartă averile, nu rudelor, ci săracilor, împărţirea s-o facă cu dreaptă judecată, nu la întâmplare. De asemenea, Domnul îl sfătuieşte pe tânăr să Îl şi urmeze, în virtutea de a deveni ucenic al Său. Ca unui iubitor de averi, Domnul i-a făgăduit comoara din ceruri, dar n-a luat aminte la acest îndemn, deoarece el era rob al averilor pământeşti. ***El s-a întristat când Iisus l-a sfătuit să împartă averile săracilor, deoarece el dorea o viaţă veşnică aici pe pământ, în felul în care noi o trăim, el să fie înconjurat de averi, slugi, numai să dea porunci, iar acestea toate să i se îndeplinească cu cea mai mare precizie. Totuşi, acest tânăr avea o calitate demnă de remarcat: faptul că s-a întristat la îndemnul Mântuitorului de a vinde averile, îl arată că nu era viclean ca şi fariseii, care nu se întristau, ci mai tare se sălbăticeau.***

Pr. lect univ. dr. Constantin Necula - Predică la Duminica a XXX-a după Rusalii - “Atunci, cine poate să se mântuiască?"

(Duminica a XXX-a după Rusalii; Lc 18,18-27)

Întotdeauna m-am gândit că un răspuns bun se naşte dintr-o întrebare sănătoasă, fără sămânţa de ispitire. Plină de dorinţa cunoaşterii, în sensul adânc pe care Hristos l-a dat acesteia: ***"Să Te cunoască pe Tine (Tată), Singurul Dumnezeu adevărat, şi pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis Tu..." (În 17, 3).***

Or, cel puţin în Duminica aceasta, ochii noştri nu trebuie să privească la alta decât la adânca pedagogie a Mântuitorului, care foloseşte prilejul de a afirma Legea lui Moise (Lc 18,20), ba chiar de a pune în faţa noastră pe unul care, cu osârdie, din vreme de tinereţe (adică din timpul cel mai greu de pus limitări vieţii), a împlinit norma. Că nu-i în stare să facă pasul mai departe, nu-l lipseşte pe acela de meritele unui model.

Teribilul adaos al Evangheliei "vinde tot ce ai, împarte la săraci, şi vei avea comoară în ceruri", cu deplina chemare: "apoi vino şi urmează Mie" (Lc 18,22), sună greu şi pentru noi, cei care nici măcar ale legii nu le-am plinit sau, dacă am făcut-o, puţini am făcut-o din tinereţile noastre. Este încă una din chemările acelea prin care Hristos te obligă să vezi că nu există întuneric şi lumină, viaţă şi moarte, bine şi rău, nuanţările fiind, cel puţin moral, periculoase. Nu-i vorba aici de

maniheism moral, adică nu există decât alb şi negru, ci de o urgenţă pe care, nu de puţine ori, o uităm: acel "întâi să fim şi apoi să facem" al lui Traian Dorz, care până azi pune pe gânduri.

Omul din Evanghelia de astăzi n-avea, cum zice românul, "stofă" de Apostol. Moralitatea lui nu-i dădea şi nebunia de a împlini mai "multul" cerut de Hristos, mai "înaltul" sau, altfel spus, pe el nu l-ar fi cucerit nebunia Crucii. Un soi de Iuda? Probabil. Şi pe acela îl putem bănui acceptabil din punct de vedere al Legii - Hristos nu alege elemente de "sminteală" în apostolat -, dar când trebuie să crească, floare de seră fiind, nu suferă lucirea Soarelui-Hristos...

Ba că grea treabă a propus Hristos ne arată şi reacţia Apostolilor şi a celorlalţi împreună cu ei. Căci dacă greu va fi bogatului - chiar aşa, aproape virtuos - să se mântuiască, cum va fi şi pentru mine posibilă mântuirea? Două lucruri mi-au rămas pe inimă cuprinse la această Evanghelie. Unul, pe care personal l-am citit la părintele Teofil Părăianu: un vultur, a cărui gheară e prinsă în cursă, face din vultur "un vultur prins în cursă", şi nu unul gata de zbor. Celălalt l-am aflat recitind Patericul (în traducerea excelentă a lui Cristian Bădiliţa, Polirom, 2003), la avva Antonie stând scris (19): ***"Câţiva fraţi s-au dus la avva Antonie şi îi zic: Spune-ne un cuvânt cum să ne mântuim. Bătrânul le zice: Aţi ascultat Scriptura, vă ajunge! Ei au zis: Dar vrem să ascultăm şi de la tine, părinte! Atunci, bătrânul le-a zis: Spune Evanghelia: "Dacă cineva te loveşte peste obrazul drept, întoarce-i-l şi pe celălalt" (Mt 5, 39). Ei răspund: Nu putem să facem aceasta. Bătrânul zice: Dacă nu puteţi întoarce şi celălalt obraz, măcar suportaţi prima lovitură. Ei răspund: Nici asta nu putem. Bătrânul: Dacă nu puteţi asta, măcar nu daţi înapoi ce aţi primit. Ei răspund: Nici asta nu putem. Atunci bătrânul spune ucenicului său: Pregăteşte-le un pic de fiertură, căci sunt slăbiţi. Dacă asta nu puteţi şi aceea nu doriţi, ce să fac pentru voi? E nevoie de rugăciune!" (ed. cât, pg.48).***

În esenţă, Hristos este excelent tâlcuit prin cele două zise: omului, oricât de măreţ pare că este, îi este suficientă "o gheară în cursă" (un păcat, o ezitare în Hristos), ca din stăpân al înălţimilor cu Hristos să fie biet "vultur prins". Pe de altă parte, Sfântul Antonie ne arată că "a fi cu putinţă la Dumnezeu" înseamnă a ne încredinţa - şi prin supunere - Lui, Celui Ce toate le ţine.

Par ironii amândouă zisele. Mai ales cea de-a doua chiar este ironie. La adresa acelora care, cerând să cunoască tot mai mult, cât mai mult, uită că, în esenţă, singura cunoaştere autentică este aceea pe care Domnul a făcut-o cunoscută prin Evanghelia Sa (În 17, 3). Iar începutul cunoştinţei este smerita cugetare, după cum

tot avva Antonie zice: ***"Am văzut toate mrejele duşmanului întinse pe pământ şi, suspinând, m-am întrebat: Cine oare ne va scăpa din ele? Şi am auzit un glas spunându-mi: Smerenia, Antonie" (7, ed. cât. pg. 44).*** Căci ea, smerenia, face ca Dumnezeu să ne "vadă" şi să intrăm în bucuria Lui.

(Extras din cartea: Pr. lect univ. dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Pr. Constantin Necula - Știi poruncile... Încă una îți lipsește... (Luca 18, 18-27)

Pare că e pornită Biserica pe bogați și bogăție, la prima vedere. V-am reamintit, în ultimul gând publicat, cum anume au crescut textele Evangheliilor în jurul ideii de bogăție. Astăzi e un dregător. Bogat. Preocupat de sine și de progres - la prima vedere. Domnul îi taxează lingușeala: Pentru ce Mă numești Bun. Nimeni nu este Bun, decât unul Dumnezeu! (Luca 18.19). Nu. Nu se dezice de dumnezeirea Sa Domnul, ci îl pune la punct pe cel prea atins de prea marea încredere în sine. Îl simte persuasiv înspre judecare. Și îl pune la punct. Iar punctul e Scriptura despre care dregătorul crede că o știe. Domnul Hristos îi confirmă știința de carte. Iar omul cade în autoreferință: Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele (Luca 18.21) Ceea ce nu e rău. Doar că se pare că degeaba le ține. Porunca Domnului îl lasă mut în mărturie: Încă una îți lipsește: Vinde toate câte ai și le împarte săracilor, și vei avea comoară în ceruri; și vino de urmează Mie" (Luca 18. 22). Una se pare că sunt două, în fond. Lepădarea de avere și urmarea lui Hristos. Oare care-l va fi întristat pe om?

Desigur, prima exigență. Hristos vădind că ne știe bine. Ne este ușor să împlinim angajamente etice lipsite de conținut. Dar e greu, tare greu, să renunțăm la ale noastre pentru a dărui celui care nu are. Exercițiul este simplu. Poruncile Vechiului Testament te ajutau să vezi pe aproapele. A nu trăda, a nu ucide, a nu fura, a nu minți și a cinsti părinții sunt cinci din cele zece porunci. Abia în cererea „suplimentară" sunt celelalte cinci porunci care lipsesc: a vinde, a da, a urma. Înseamnă a asuma. A gândi. A nu te lenevi în a fi cu Dumnezeu.

Boală grea la dregători teoretizarea. Mai ales când le dă mâna. Bogați fiind. Bogăția îi face să pară siguri pe ei cu soluții la îndemână. Privind însă spre aproapele prin ochii sărăcirii de bună voie nu mai este chiar așa ușor. Ține omul poruncile dar nu-L vede pe Dumnezeu în aproapele. Aici e hiba discursului său. Strânge, are, drege - că de aceea se numește dregător, nu - dar nu are aproapele de model în întâlnirea cu Dumnezeu. Pare că împlinește niște obligații exterioare, dar fără tragere de inimă, fără el. Cam ca noi. Care am învățat să trăim fără noi. Ba, uneori, chiar împotriva noastră. Hăituiți de noi înșine. Bogăția afișată de dregător nu ia ochii lui Hristos Iisus. El vede dincolo de sclipiri goliciunea. E singurul care de secole ne strigă în față că suntem goi pe scena pe care ne umflăm în pene a fi dregători. Manageri de sens fals. Și ne-o spune, adeseori, cu liniște. Și alteori cu forța exorcizării de dracul autosuficienței.

Domnul vede adânc în sufletul bogatului fractura de orgoliu. Era bogat ca să se vadă, nu ca să dăruiască. De aici reacția Domnului. Seamănă pe rând cu ceilalți bogați pe care i-am întâlnit pe calea către Postul Nașterii Domnului: bogatul neatent la drama lui Lazăr, neatentul la moarte ce-și dezvoltă depozitele, dar e așteptat de moarte, obștea gherghesenilor care țin la porci mai mult decât la oameni... Păguboșii Evangheliei.

Ce spune Hristos pare simplu, dar nu este deloc așa. Fiecare avem un unghi mort. În care nu am vrea să ne privească Hristos. Ne așezăm în el. E o patimă, de cele mai multe ori. O ascundem o vreme. Apoi ne subjugă atât de mult încât se zărește în modul nostru de a fi, de a ști să fim. Nimeni nu e fără colțul acesta. E viermănos și miroase a neputință - de cele mai multe ori. Cei care se mint îl parfumează. Nu ieși de acolo fără efort. Fără să lupți. Dând senzația unui om slab, care refuză să-și mai urmeze păcatele spre a fi... fericit. Împlinit. Căutătura lui Hristos în colțul acela ne salvează. Îți spune ce să faci pentru a nu mai trăi ca un prefăcut. Un mort care se dă viu. E cumplit și lupta e dureroasă. Poți scăpa de un păcat și să te prăbușești în altul. De foarte multe ori rănești în jur. Deseori oamenii pe care-i iubești. Alteori pe cei părtași cu tine în același păcat. A ieși din colțul morții e provocarea pe care Hristos ne-o face de fiecare dată.

De aceea ea apare și aici în Evanghelia celui ce pare ortoprax. Adică bun practician al poruncilor. Dar Hristos vădește că ortopraxia nu există. Că dacă nu are adâncimea lepădării de sine este mai mult piedică decât binecuvântare. Că nereușind să ieși din prăpastia încrederii în propria interpretare a Scripturii, te avânți pe meterezele decăderii permanente. Strașnic pedagog Dumnezeul nostru. Lingușit, ceartă. Lămurit, îndreaptă. Îndreptând, te cheamă. Chemând, te trimite. Și poate acestea toate pentru că Răstignit, Învie!

Acesta este exercițiul propus de Biserică prin Taina Spovedaniei, taină a Pocăinței. Să descoperi că ținerea poruncilor nu se poate realiza impersonal. Că Biserica nu este simplă prestatoare de servicii. Că Domnul Hristos vede prin tine colțul acela, viermănos - întunecat. Și că are mereu soluție. Dar nu fără tine. Oricât de dregător și prin aceasta oricât de bogat ai fi. Pentru că bogăția și dregătoria rareori te scutește de tristețe. Așa și pe omul acesta din Evanghelie. Așa și cu noi. Când trebuie să renunțăm la ceva dobândit depresionăm. Ne cuprinde o anxietate din care foarte puțini, spre deloc, își revin. E falsa nemurire prin care ne hrănim ifosele. E incredibila naivitate de a crede că suntem cineva fără Hristos. Suntem astfel dedați autorănirii cu tristeți de oameni neatenți la Harul lui Dumnezeu. Intră greu oamenii cu averi în Împărăție pentru că nu mai văd Împărăția ci și-au făcut din avere împărăție. Pe care o cred veșnică. De unde aroganța lor, vorba lor jignitoare, autosuficiența cultivată, incapacitatea de a crede că mai pot învăța ceva. Boală grea a ști fără să poți fi vreodată împlinire de poruncă.

Vindecarea de neputința de a rămâne om când lingușitorii și averea te fac să crezi că ești nemuritor vine dintr-un exercițiu simplu. Prea simplu ca să fie realizabil ușor: urmarea lui Hristos. Unii vor falsifica mereu legi și porunci pentru a părea că sunt în regulă cu ele. Ba uneori ne vor și argumenta declasarea legii în favoarea interesului lor personal. Ne vor amăgi cu averi pe care nu sunt dispuși să le împartă de fapt cu nimeni. Își vor crea cămările de interese și influente mecanisme de șantaj și co-interesare. Dar Hristos? Pe El nu-l duce nimeni de nas. Pentru El nu doar porunca, ci și sufletul pus în plinirea ei contează. Nu vă mințiți. Cine nu-L urmează nu intră în Împărăție, ci se prăbușește sub idoli.

Sursa: tribuna.ro

Pr. Constantin Necula - „Ce să fac ca să moștenesc viața de veci?” (Luca 18.18-27)

Evanghelia Duminicii acesteia ne vine dinaintea sufletului adusă de un alt text, anterior. În versetele care deschid contextul acestei lecturi Domnul Hristos le oferă celor care-L ascultau modelul împlinirii întru Împărăție. Căci duceau pruncii la El ca să Se atingă de ei și aceasta naște reacția ucenicilor. Îi certau. În acord cu Legea copiii nu erau parte integrantă a comunității religioase. Erau niște intruși, deși reprezentau rezervorul uman al neamului lui Israel. Și asta era suficient. Hristos îndeamnă să vedem mai mult. Căci îi cheamă pe copii la Sine și spune: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci Împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia. Adevărat grăiesc vouă: Cine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un prunc, nu va intra în ea” (Luca 18.16-18). Modelul nu este simplu.

Maria Montessori va spune că în fapt asemănarea cu copiii ține de calitatea acestora de a fi ascultători. De a sorbi ascultarea cu ochii nevinovăției. Personal cred că în fapt Domnul ne spune că pruncii, ce îi supăraseră pe cuminții săi ucenici prin agitația lor simpatică, nu se fariseiesc. Când iubesc, iubesc. Zâmbetul lor real nu poate fi cumpărat. Parcă pentru a ne oferi un contra-exemplu Luca insistă asupra tânărului dregător bogat.

El îl abordează pe Hristos. Vine și-i adresează întrebarea corectă în termenii incorecți. Pentru că „Bunule Învățător, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?” (Luca 18.18) nu este o adresare acceptată de Mântuitorul. Care abia spusese ce să facem pentru mântuire: să preluăm atitudinea și conținutul curăției copiilor. Mai întâi

Domnul „amendează” lingușeala dregătorului. Bunule erau cuvinte de adresat lui Dumnezeu. Nu. Nu-și neagă dumnezeirea prin aceasta Domnul dar ne cere să fim atenți. Să-i spunem pe nume când îl cunoaștem nu doar când vrem să intrăm în vorbă cu El. Vizibil, și nu e prima dată, Domnul Hristos nu acceptă lingușeala.

Totuși, pentru că fusese întrebat public iar El nu se ascunde în tăcere când provocarea e de conținut și merită răspuns, răspunde omului cu aceste cuvinte: „Știi poruncile: Să nu săvârșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta” (Luca 18.20). Pare doar jumătate din Decalog. Dar sunt poruncile care acordă Legii greutatea care o apropie de Evanghelie până astăzi. Ce spune Domnul este că nu poți sări peste Decalog să ajungi direct la Fericiri și împlinirea Legii e fundamentală dobândirii virtuților.

Dacă adăugăm la aceste porunci și cearta din deschiderea dialogului - care ține cont de prima poruncă a Decalogului, aceea a unicității lui Dumnezeu și a credinței în El - vedem că tânărul era un bun „funcționar” al legii. Probabil că de aceea și era dregător. Omul este încântat. Cel puțin în planul poruncilor rostite de Hristos este un om corect. Le ține din tinerețile lui. Deși este limpede că argumentul nu îl entuziasmează pe Domnul Hristos. Mântuitorul pare că are un soi de RMN de conștiință și-i cere să împlinească un precept care nu era în Lege: „vinde tot ce ai și împarte săracilor!” (Luca 18.22). Și-i oferă și recompensa: „și vei avea comoară în ceruri”. Pare că motivația nu stă în picioare. Omul nostru era unul extrem de practic. La el conta - ca și pentru noi, de cele mai multe ori - comoara aceasta de pe pământ. Binele imediat, făcut cu mâinile noastre. La care ținem, după cum se vede, mult mai mult decât la toate comorile viitoare din cer. Bogatul întristat e răspunsul la propunerea lui Hristos de a fi un sărac fericit. Sau măcar zâmbitor.

Omul nu-i de judecat. Așa suntem toți. Și mai ales în ultima perioadă ne încrâncenăm tot mai tare să avem nu să fim. Domnul îi cere dregătorului să se deșarte pe sine. Să renunțe la avere pentru săraci. Săracii în chipul cărora se ascunde Domnul Însuși. Nu doar comori cerești propune Domnul omului bogat ci și să-i urmeze Lui. Tristețea poate că a venit și de aici. Ce să faci fără avere urmând un sărac prin definire imediată? Un Om pe care-l abordezi cu niște cuvinte ce i se potrivesc numai lui Dumnezeu și care renunță și la acestea. Pentru că Hristos îi cere de fapt să iasă din auto-idolatrie și din idolatrizarea stării sale de bine. Boală grea și astăzi. Boala autosuficienței întărită de o oarecare bunăstare care dă senzația fericirii. Hristos propune opusul acestei minciuni acceptate drept normalitate. Și dacă privim în jur vom vedea că, în fapt, nu s-a schimbat nimic în abordarea umană. Credem în continuare, de exemplu, că dacă am reușit în afaceri asta ne dă dreptul să fim profesori de morală, arbitrii de eleganță ori retori educaționali. Domnul ne

spune că numai renunțând la ceea ce credem că am dobândit, dobândim ceea ce ne va face să fim cu adevărat credincioși împărăției. Ne cere să fim bogăție celorlalți pentru a avea cu adevărat bogăție. Nu. Nu este filozofie. Testați și încercați să vorbiți cu acei oameni a căror bogăție vă ispitește. Desigur dacă vă acceptă de parteneri de dialog. Și urmăriți-le logica fericirii în care vă spun că se scaldă.

Din nefericire vremurile pe care le străbatem ne-au dovedit, a câta oară, că Domnul Hristos are dreptate. În urma noastră rămâne numai ce punem în mâna omului aflat în nevoi și săracului onest. Rămâne numai ce dăruim în numele lui Dumnezeu sau, dacă vă e mai ușor, în numele bunătății noastre. Chipul nostru rămâne pe toate ctitoriile pe care le zidim din adâncul de bunătate care ne motivează pentru cer. Orice construcție din orgoliu nu este decât dărâmătură în vânt. Poate părea ciudat că Domnul ne aduce aminte un lucru pe care îl știm: „Cât de greu vor intra cei ce au averi în Împărăția lui Dumnezeu!” (Luca 18.24). Nu. Nu e un discurs împotriva acumulării de capital ci împotriva disfuncțiilor umane ce se nasc din avere: ifose, indiferențe, neghiobii emise cu aerul filozofării neprețuite. El ne spune că orice avere - chiar cea intelectuală ori sufletească, dacă vreți - poate corupe idealul Împărăției cerurilor din sufletul nostru. De aceea ne îndeamnă să fim asemeni copiilor. A căror avere unică sunt părinții. Care sunt muritori dar nu perisabili în planul moștenirii veșniciei.

Părintele Ion Buga - Predică la Duminica a XXX-a după Rusalii - (Dregătorul bogat – păzirea poruncilor)

În măsura în care fiecare Liturghie îşi înţelege şi îşi asimilează textul Evangheliei citite, în acea măsură Liturghia se împlineşte. Altfel nu este decât o repetare nesfârşită de mii de ani a unui ceremonial mecanicist; nimeni nu pricepe nimic şi mai ales nu se schimbă nimeni cu nimic. De aceea oricând veţi merge la biserică, mergeţi la Evanghelie. Evanghelia este Biserică, nouă în fiecare zi. De aceea nu se pune aceiaşi Evanghelie în fiecare zi şi pune în fiecare zi altă Evanghelie.

Evanghelia de astăzi este esenţială pentru creştinism. Dovada că nu a fost înţeleasă: nu a înţeles nici tânărul, dar nu a înţeles nimeni; căci am ajuns unde suntem.. Mai recunoaşte cineva pe Hristos în lumea lui Hristos?! Ne pare rău, dar nu…De ce, unde s-a greşit?

În primul rând, trebuie să reţinem un anumit punct din Evanghelie. Este firească neliniştea tânărului bogat, dar nu a ştiut cât este de profundă. El a crezut că este unul dintre cei care cu adevărat caută altceva. Prin anii ’60, a apărut mişcarea hippy şi a apărut în sânul celei mai bogate societăţi a vremii, societatea englezească; Anglia, de 4-5 sute de ani deţine vârful bunăstării în Europa; dovadă că a reuşit să îmbogăţească şi America tot Anglia; partea de nord este partea bogată, pentru că a aparţinut englezilor; partea de sud aparţinând spaniolilor şi portughezilor nu a fost atât de bogată şi nici nu este; în sânul acestei societăţi, care

avea tot ce-i trebuia, apare neliniştea tânărului din Evanghelia de astăzi. Abia la vârf poate să înceapă adevărata nelinişte; abia acolo se poate pune adevărata întrebare; de acolo în sus, poate să înceapă altceva. Şi acei tineri hippy care au rupt-o cu bunăstarea în care se născuseră şi pe care o aveau venită din generaţii nesfârşite, acei tineri au avut această putere să se rupă de un trecut; să iasă dintr-un dat; nu era al lor, nu îi reprezenta, pentru că ei nu participaseră acolo cu nimic. Ei vroiau să fie ei înşişi.

Aşa cum tânărul de astăzi, era foarte bogat dar simţea că îi lipseşte ceva: lipsea el. El nu era, el era depăşit de datul care venise până la el. Deci reuşeşte să se desprindă, măcar intenţional; intenţia lui a fost bună. Şi vine la Iisus să Îl întrebe. Din nou este bine, căci putea să se ducă la un om de talia lui, la un rabin cel puţin la fel de bogat ca şi el. ***Totuşi el intuieşte că dacă este vorba de altceva, cu totul deosebit, acela era Iisus, Care nu semăna cu nimic din tot ce exista atunci şi totuşi semăna cu toţi. Semăna cu absolut toţi; şi cu bogaţii şi cu săracii şi cu păcătoşii şi cu drepţii. El, Iisus, comunica, avea o legătură tainică, de suflet, cu toată gama existenţială a vremii. Iisus era un om între oameni.***
Tânărul se duce la el şi a ales bine. În altă lume, astfel de oameni cu aşa întrebări se duceau şi se adresau oracolelor. Tânărul acesta merge şi pune întrebarea unde trebuie. La un om, dar care avea altceva decât ce aveau toţi, avea tot, dar parcă ceva acolo exista într-un deasupra. Şi îi pune întrebarea bună. Mântuitorul îl avertizează asupra unei exagerări; El a tăiat pornirea noastră de linguşire, de aplaudare. „Pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu''. El nu făcea exces de modestie. El trimitea mereu la realitate.

Iisus nu nega bunătatea Lui, ci trimitea la bunătatea tuturor. Nimeni nu este bun, dar nimeni nu este numai rău. În momentul în care izolezi pe un singur om şi spui că acela este bun, înseamnă că toţi ceilalţi sunt răi. Şi să ne ferim să privim pe un om ca fiind numai rău, pentru că l-ai ucis atunci…Şi nici să îi spui cuiva că este numai bun, pentru că, de fapt, minţi tu;căci ştii că nu îl iubeşti la nivelul acela; în momentul în care se va dovedi că nu este bun ce vei face, îl vei urî? De aceea este bine să nu îţi faci idoli vii…să-i lăsăm pe undeva, în ambele posibilităţi de trecere.

Tânărul pune deci această întrebare: ***„Învăţătorule bun, ce să fac ca să moştenesc viaţa cea veşnică?"*** Bună adresare, bună adresă dar răspunsul este mai complicat puţin şi Mântuitorul o ia progresiv, întrebându-l de porunci. El răspunde că nu numai că le ştie, dar le-a împlinit. Avem aici un caz destul de interesant: este cazul Legii vechi. Omul acesta era un reprezentant ideal al Legii vechi. Nu lipsea nimic de acolo, nici trupeşte, nici social, nici spiritual. Spiritualitatea vremii la el era la nivelul optim. Mântuitorul îi spune: „Dacă vrei să fii desăvârşit…''Ori el era

desăvârşit; avea tot ce îi trebuie, fusese un om corect, împlinise poruncile, era desăvârşit. Care desăvârşire urmează acum? El era desăvârşit în Legea lui Dumnezeu. El cinsteşte pe Dumnezeu. De aici încolo începe Hristos. De unde? De la limita religiozităţii celei mai înalte a lumii din toate timpurile. Mântuitorul vine în religiozitatea perfectă a poporului ales, a poporului Revelaţiei. Poporul acela împlinise ad literam, o lege dată de Dumnezeu lui. Ce ajunsese el cu desăvârşirea aceea o ştim foarte bine. Cu acea desăvârşire, pe calea lui Dumnezeu ucideau tot omul care nu era în acea desăvârşire. Inclusiv pe Iisus, pe care comparându-L cu desăvârşirea lor religioasă, dumnezeiască, L-au găsit hulitor, ca om. „Om fiind, te faci pe Tine Fiu al lui Dumnezeu''. Noi Îl ştim pe Dumnezeu, noi care I-am păzit poruncile şi care am fost omorâţi când le-am călcat.

Ei împliniseră cu toată măsura această poruncă dumnezeiască. Ce lipsea însă de acolo? Lipsea omul. Ei ucideau pe om pentru Dumnezeu. Să le fi poruncit lor Dumnezeu aşa ceva?

Aici vine Mântuitorul şi aşază lucrurile la mijloc, între Dumnezeu şi om. Îl aduce pe Dumnezeu la oameni şi îi ridică pe oameni cu adevărat, până la Dumnezeul bun. Nu la Dumnezeul straşnic, neiertător, care ucidea orice mişcare – cel puţin aşa înţelegeau ei – căci Dumnezeu nu le spusese asta.

Şi atunci Mântuitorul spune aşa: ***„Vinde tot ce ai şi vino şi-Mi urmează Mie''.*** În primul rând de ce să vândă? Bogăţia aceea era rea? Nu era rea, dar îi putea face concurenţă lui Dumnezeu. „În pântecele plin nu stă frica de Dumnezeu''. Să ne gândim că tare suntem aproape de Dumnezeu, în Postul Paştelui, până în ziua de Paşti; pentru că postim, toate sunt uşoare; şi sufletul în noi este uşor; dar cum am umplut pântecele în ziua de Paşti sau de Crăciun, Dumnezeu nu mai are loc, suntem grei, mintea s-a înceţoşat şi…dormim. De aceea bogăţia nu este rea, dar este în plus pentru un anumit drum. Aşa cum o corabie ca să poată pluti pe valuri înalte, e nevoie să fie aruncat balastul, în anumite situaţii, la fel este şi pentru cel care pluteşte pe oceanul minunat al spiritualităţii divine şi vrea să se înalţe, trebuie să-şi creeze condiţia zborului…

Dar până aici nu este nimic deosebit faţă de învăţăturile tuturor maeştrilor vremurilor, ale filozofilor…suntem în limitele normale şi minunate ale legii omeneşti. Abia acum se punctează specificul unic al creştinismului: „Vino şi-Mi urmează Mie!''Toţi creştinii după Hristos, cu excepţia câtorva veacuri, s-au dus oriunde, au urmat înălţimi şi căi de mare excepţie. Însă niciunul nu a rămas cu Hristos. Toţi au spus că este prea puţin Iisus, şi prin nevoinţe uimitoare au trecut de El…

Iisus care mânca cu păcătoşii, cu vameşii, cu leproşii, cu senatorii, cu învăţătorii de Lege, nu părea excepţional. Or, majoritatea creştinilor râvnitori au vrut să fie mult mai mult. Şi nu au lipsit niciodată astfel de extreme. De ce nu trimite Iisus la ele? Ioan Botezătorul era foarte aproape de El; şi el nu a avut viaţă omenească normală, ci numai excepţională; de aceea el era înger în trup. Şi Ilie Tesviteanul era la fel, era de o înălţime dumnezeiască…dar înjunghie cu mâna lui 450 de preoţi, de oameni…De ce? Tocmai pentru că el era prea sus ca să nu dispreţuiască pe oameni. Iisus nu a înjunghiat pe nimeni, nici chiar pe cei care L-au înjunghiat. De aceea măsura este El. Pentru că se poate ucide şi în sus şi în jos. Putem ajunge neoameni, indiferent în ce direcţie o luăm, trecând pe lângă om…Ori de câte ori vom trece pe lângă om, am omorât omul. Preotul şi levitul, în numele lui Dumnezeu, căutându-L pe Dumnezeu, trec înainte spre Dumnezeu şi lasă pe cel căzut, aproape mort, în urmă, în moarte. De ce? Pentru că noi nu avem nevoie de om, noi căutăm pe Dumnezeu. Oare?
Iată că Mântuitorul nu trimite altundeva aici, în această Evanghelie, care este hotărâtoare pentru creştinism. Creştinismul nu a ajuns unde trebuie, şi aceasta pentru că nu a înţeles aceste câteva cuvinte spuse de Mântuitorul. ,,Urmează-Mi Mie’’. Mie, care Sunt, concret, care sunt iubire, care sunt în faţa ta, căruia nu-mi lipseşte nimic, dar nici nu-mi prisoseşte. Căci Iisus nu avea nimic în plus, dar nu I-a lipsit ceva. Şi noi dacă am şti cine suntem, nu am avea nevoie să îngrămădim lucruri inutile, bogăţii ale nimănui, în jurul nostru şi chiar că nu ne-ar lipsi nimic. Care este bogăţia omului? Este omul. Cel de la scăldătoarea Vitezda îi spune Mântuitorului ceea ce cu adevărat constituie tragedia noastră: ,,N-am om’’.

Şi pentru că Dumnezeu ştie ce-i trebuie omului, I s-a dăruit lui în Iisus, ca om. Că dacă ai Dumnezeu, dar nu ai om, eşti un monstru, fie el şi al sfinţeniei…Şi cel mai rău demon este cel al sfinţeniei. Lucifer, care este prima cădere înainte de căderea umană, şi el a fost un sfânt, cel mai mare după Dumnezeu, era cea mai sfântă fiinţă din univers. Dar pe el l-a dărâmat demonul sfinţeniei. Nu exagerăm. În numele sfinţeniei s-au făcut toate războaiele, de după Hristos, până astăzi. (În Apus a existat războiul de o sută de ani, de 30 de ani apoi, între hughenoţi şi catolici, în numele sfinţeniei.ş.a.)

De aceea Mântuitorul nu trimite dincolo de om: ,,Vino şi-Mi urmează Mie’’. Cum să Îl urmăm pe Iisus? Să fim ca El. Cum a fost El? Era minunat, era plăcut, era blând, era înţelept, era viu. Nu L-a durut nimic, niciodată, nu a fost bolnav. Dacă L-am urma pe Iisus nu am fi bolnavi niciodată. El nu putea să fie bolnav, pentru că boala este consecinţa răului, a păcatului. Iisus nu avea păcat, de aceea nu avea boală. Avea suferinţă, dar nu a Lui, pe a noastră o avea. Am luat noi asupra noastră, vreodată, suferinţa celuilalt? L-am compătimit, cel mult. Cum poţi să

salvezi un om din păcatul lui dacă îl condamni şi tu?! Şi noi asta facem. Îi judecăm pe oameni, pe tot omul îl judecăm pentru păcat. Când te doare păcatul celuilalt? Când celălalt este copilul tău. În clipa aceea, mai mult tu eşti în păcatul acela şi suferi mai mult decât el. Abia de acolo începe mântuirea lui, prin tine, şi prin tine mai departe la Iisus, care a luat asupra Lui şi cu adevărat, toate păcatele noastre.

De aceea trimiterea reală, concret mântuitoare nu ideatică, ESTE IISUS HRISTOS. De aceea sunt organizaţii care trimit la Dumnezeu, la Marele Arhitect, trimit foarte departe şi foarte adânc dar niciodată la Hristos. Trimit la orice numai la Iisus Hristos şi crucea Lui, nu. Trimit la altceva mult mai select, mai elevat şi crâncen, cu îndârjire, dar nu la IISUS. Cel mai periculos lucru pentru creştini, dovadă că am ajuns unde am ajuns, este un Dumnezeu fără om. Acela nu este Hristos.
Singurul Dumnezeu adevărat este Cel Care a fost şi este Singurul Om adevărat. ,,Numai Dumnezeu putea să fie atât de uman''(Leonardo B). Evanghelia de azi ne cheamă la om, fiindcă pe aici se ajunge la ,,Dumnezeul bun''al Evangheliei.

Să ne ajute Dumnezeu să îl găsim pe om. Şi când l-am găsit pe om, L-am găsit pe Dumnezeu.

Spune SfântulTeofil al Antiohiei, păgânului Autolic, care îi cere: ,,Arată-mi pe Dumnezeu!'' şi SfântulTeofil îi spune: ,,Arată-mi omul din tine şi ţi-L voi arăta pe Dumnezeu''.

Căutaţi omul şi din afară dar mai înainte dinlăuntru. Dacă îl găsiţi aici, cu adevărat veţi vedea că a apărut imediat ,,Dumnezeu la fereastra sufletului nostru''(M.Sorescu).

(Sursa: Pr.prof. Ion Buga,,Nimeni nu a grăit vreodată ca Omul acesta'' Predici din exil, Editura Sf.Gheorghe-Vechi Bucureşti, 2009, pag.414-419)

Părintele Ion Cârciuleanu - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - Ce să fac să moştenesc viaţa de veci?

Persoana şi cuvântul Domnului Iisus Hristos au reprezentat pentru contemporanii săi o atracţie deosebită. Nu numai oamenii de rând, dar şi unii din clasele mai înalte, dintre bogaţi şi farisei, ostaşi, bărbaţi şi femei veneau să-L asculte, să-I ceară vindecări de boli, să-I ceară un sfat sau numai să-I pună întrebări. El vorbea "ca unul care are putere", iar faptele Lui erau uimitoare: "niciodată n-am văzut aşa în Israil", ziceau ei, şi pe bună dreptate.

Minuni au făcut şi unii prooroci din Vechiul Testament, dar nici unul nu s-a ridicat, şi nici nu se putea ridica, la înălţimea Domnului Iisus, căci El era Fiul lui Dumnezeu care s-a făcut Fiu omenesc, ca să mântuiască pe om din robia păcatului. Cuvântul Lui este ***"viu şi lucrător şi mai ascuţit decât orice sabie cu două tăişuri, şi pătrunde până la despărţirea sufletului şi duhului, dintre încheieturi şi măduvă, şi destoinic este să judece simţirile şi cugetările inimii" (Evrei 4, 12),*** operând acolo, înlăuntrul omului, acea trezire la o viaţă nouă.

Sfânta Evanghelie de astăzi ne pune în faţă un tânăr bogat şi dregător, care vine la Mântuitorul Iisus cu întrebarea: ***"Învăţătorule bun, ce să fac să moştenesc viaţa de veci?" (Luca 18, 18).***

Întrebarea aceasta frământă inima noastră, a tuturor credincioşilor. Este o întrebare tainică; este neliniştea vieţii noastre duhovniceşti. Noi, creştinii, ne punem totdeauna întrebări despre trăirea vieţii după voia lui Dumnezeu. Ne străduim să o îmbunătăţim, pentru a ne înălţa duhovniceşte. Suntem încredinţaţi că viaţa este cel mai mare dar pe care ni l-a făcut Dumnezeu; că numai ea ne oferă putinţa de a cunoaşte lumea după rânduiala ei şi că ea singură ne oferă calea spre a-i descoperi tainele şi rostul lor.

În această conştiinţă stă şi îndemnul pentru luminarea minţii şi înfăptuirii virtuţii în spiritul dobândirii desăvârşirii. Sub acest aspect, viaţa este pentru noi o minune zilnică, ce pune în mişcare toată fiinţa noastră oferind minţii nesfârşite categorii de lucrări, în scopul ridicării spre cele înalte. De aceea dorinţa credinciosului este să nu se despartă de viaţă, să trăiască veşnic. De aici porneşte acel dor care frământă fără încetare, şi care se trezeşte deodată chiar şi în conştiinţa cea mai încărcată de păcat, zguduind-o cu cuvintele: “Ce să fac eu pentru a câştiga împărăţia veşnică?”

În cazul tânărului din pericopa evanghelică de astăzi, insistăm asupra celor adăugate de Sfântul Evanghelist Marcu, care ne relatează că Iisus l-a primit pe tânăr cu dragoste, atunci când acesta i-a adresat întrebarea (Marcu 10, 21). Ce vor să însemne aceste cuvinte? De ce oare spune evanghelistul că Iisus l-a iubit pe tânărul acesta? Răspunul este că Iisus l-a iubit pentru că în acel moment tânărul dorea sincer să se încredinţeze despre cele ce trebuie să împlinească spre a dobândi viaţa veşnică. El avea un fond bun şi căuta să depăşească propria neputinţă şi mărginire, şi simţea că Iisus este mai presus de Legea cea veche, transmisă prin prooroci; El era însăşi Legea de la capătul plinirii vremii.

Deci, tânărul acesta, cu partea bună a sufletului său, intuise că Iisus nu era un învăţător de lege oarecare, nu era un profet obişnuit, ci era cineva care stăpânea tainele ascunse ale dumnezeirii şi cunoştea calea mântuirii oamenilor. De aceea venise la El. Tânărul intuise, totodată, marea iubire dumnezeiască şi de necuprins, pe care Mântuitorul o întrupa şi o realiza pe pământ şi L-a numit “Învăţător bun”. ***Cât despre întrebarea pusă, Iisus are pentru acest om, ca şi pentru toţi oamenii, răspunsul scurt şi limpede: “Păzeşte poruncile”, împlineşte voia lui Dumnezeu, cuprinsă în poruncile Lui!***

Dregătorul declară că le-a păzit din tinereţe; el aştepta de la Iisus ceva deosebit, ceva mai mult decât ştia el. Tocmai de aceea Iisus îi indică o cale deosebită de a putea moşteni viaţa veşnică, o cale care nu mai e poruncă, ci un sfat. ***“Îţi mai lipseşte un lucru, i-a zis atunci Iisus, vinde câte ai, împarte la săraci şi vei avea comoara în ceruri; apoi vino de Mă urmează”.*** Acest cuvânt l-a întristat pe

dregătorul care era foarte bogat. El a plecat trist pentru că nu-i venea uşor să se despartă de avuţiile lui, fapt care l-a făcut pe Iisus să spună cât de greu este să intre întru Împărăţia lui Dumnezeu omul robit cu totul de bunurile acestei lumi. E mai uşor să treacă cămila (sau funia) prin urechile acului decât pentru un bogat să intre întru împărăţia lui Dumnezeu. E greu, dar nu e imposibil. Zaheu Vameşul a înţeles acest lucru şi a dat jumătate din averea lui săracilor, şi a întors împătrit celor pe care el i-a asuprit sau păgubit. El a înţeles că spre împărăţia lui Dumnezeu nu se poate înălţa cel încărcat cu grijile şi averile pământeşti. Se ştie că şi păsările, numai acelea pot zbura, care au oasele goale, celelalte cu greu se pot avânta spre înalt, le trage în jos greutatea oaselor lor.

Aşa şi creştinul, numai gol, lipsit de orice împătimire lumească, se poate înălţa la cer.

Tânărul bogat, în loc să se bucure că i s-a dat prilej să fie sprijinitor şi ocrotitor al vieţii, care înseamnă căldură, freamăt, lumină, zâmbet, dăruire, jertfă, s-a întristat, pentru că, pradă egoismului şi lăcomiei, nu se gândise niciodată să folosească avuţiile sale pentru îndulcirea vieţii altora. El nu se învrednicise niciodată să guste bucuria vieţii în mijlocul semenilor săi, al fraţilor săi. Chiar dacă va fi citit vreodată cuvintele psalmistului: ***"Cât este de dulce şi cât este de frumos să fie fraţii împreună",*** nu va fi fost în stare niciodată să coboare în mijlocul celor năpăstuiţi, spre a le vedea durerile şi spre a le alina. ***El n-a înţeles, astfel, că şi viaţa veşnică îşi are bogăţiile ei şi că această bogăţie este bucuria comorilor cunoaşterii şi dragostei lui Dumnezeu, bucuria vieţii fără de moarte, unde înţelegerea, mila şi pacea sunt desăvârşite.***

Dar lucrul cel mai important pe care îl cere Mântuitorul tânărului din Evanghelie, şi nouă tuturor, este cuprins în ultimele cuvinte: "Vino de-Mi urmează Mie!" Care este sensul acestei chemări? Cine suntem noi ca Dumnezeu să ne strige fiecăruia în parte "Urmează-Mă!" şi încă cu repetată stăruinţă? Prin ce am meritat noi patimile şi moartea Domnului? Căci multe păcate apasă cugetele noastre.

Şi totuşi, nouă credincioşilor, ni se adresează Iisus fiecăruia în parte: "Urmează Mie!" şi aceasta pentru că, după credinţa noastră, omul are ceva sublim în el, ceva care îl face stăpânul lumii, ceva ce îl apropie de îngeri: chipul lui Dumnezeu. Acest chip minunat, pe care Dumnezeu ni l-a dat şi pe care noi l-am întinat cu păcatele noastre, acest chip strigă înlăuntrul nostru ca şi tânărul din Evanghelia de astăzi: Doamne, ce să fac pentru a moşteni viaţa de veci? Chipul acesta divin, care ne-a fost dăruit, ne este cerut acum de Iisus, în această clipă a restituirii absolute.

Tânărul din Evanghelie n-a înţeles chemarea lui Iisus. N-a înţeles-o pentru că deşi sufletul lui, chipul lui Dumnezeu din el, striga cu durere, după mântuire, ochii îi erau întunecaţi, ca ai orbului, de dragostea pentru averea sa, şi această dragoste stârpise din sufletul său iubirea pentru aproapele. Privind după el, Mântuitorul a rostit atunci dureroasa constatare care va răsuna peste veacuri în inimile noastre: ***“Cât de greu vor intra cei ce sunt robiţi averilor, în împărăţia lui Dumnezeu!” Auzind aceste cuvinte, apostolii au crezut, pentru o clipă, că nimeni nu se poate mântui prin propriile sale puteri. Cutremuraţi de acest adevăr, care se descoperă inimii lor pentru prima dată, au întrebat cu teamă: “Atunci, Doamne, cine poate să se mântuiască?”*** La care Mântuitorul răspunde: ***“Cele ce sunt cu neputinţă la oameni, sunt cu putinţă la Dumnezeu”.*** Acest răspuns a rămas pentru totdeauna cea mai mare mângâiere şi o puternică încurajare pentru noi. El are ca temei un univers de necuprins, arătat de Sfântul Evanghelist Ioan într-o definiţie scurtă: ***“Dumnezeu este iubire” (Ioan 4, 8).***

“Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică” (Ioan 3, 16). Această nemărginită dragoste a lui Dumnezeu, “care face să răsară soarele şi peste cei buni şi peste cei răi” (Mat. 5, 45), a realizat pentru noi, toţi cei ce cred, mântuirea generală, numită, în învăţătura Bisericii, mântuirea obiectivă. Deci, ceea ce a fost “cu neputinţă la oameni”, fiind pentru ei “o taină din veac ascunsă”, a fost cu putinţă la Dumnezeu şi şi-a găsit împlinirea binecuvântată prin jertfa Sa. Domnul Iisus Hristos a adus mântuirea tuturor, chiar şi tâlharului de pe cruce. Această mântuire ne-a fost oferită în dar, şi se află la îndemâna celor ce cred.

Am putea spune că în această Evanghelie este vorba despre două căi, două feluri de a urma lui Hristos, despre două mijloace de a ajunge la mântuire şi viaţă veşnică.

- **Una este calea poruncilor.** *Ea nu cere jertfirea bunurilor vieţii, renunţarea la casă, soţie, familie etc. Ni se cere doar să nu ne lipim sufletele cu totul de ele, ci să le folosim spre a câştiga prin cele trecătoare pe cele veşnice, prin cele de pe pământ pe cele din cer, prin a păzi poruncile.*
- **A doua cale e** *mai scurtă, mai directă; dar, desigur, mai grea. Ea nu e poruncă, ci* **un sfat adresat celor care, pentru dragostea lui Dumnezeu, pentru dorinţa de a sluji oamenilor şi lui Dumnezeu, se jertfesc pe ei înşişi, renunţând de bună voie chiar la cele îngăduite.**

Această făgăduinţă o întăreşte Iisus prin cuvânt, când zice: ***“În casa Tatălui Meu mai multe lăcaşuri sunt” (Ioan 19, 27-28),*** vrând să arate prin aceasta că sunt mai

multe trepte de fericire şi răsplătire pentru cei ce I-au urmat Lui, precum, desigur, sunt mai multe grade de osândire pentru cei ce au călcat poruncile Lui.

De aceea, cu drept cuvânt, îndeamnă Sfântul Apostol Pavel să ia fiecare o hotărâre şi să preţuiască după cuviinţă marele şi minunatul dar al mântuirii: ***"Să nu stăm nepăsători, spune el, faţă de o mântuire aşa de mare, care, după ce a fost vestită întâi de Domnul, ne-a fost adeverită de cei ce au auzit-o, în timp ce Dumnezeu întărea mărturia lor cu semne, puteri şi diferite minuni şi cu darurile Duhului Sfânt, împărţite după voia Sa" (Evrei 2, 3-4).***

Întotdeauna omul a căutat pe Dumnezeu şi a dorit să se apropie de El şi să aibă parte de viaţa cea veşnică, care este la Dumnezeu.

L-a căutat chiar şi în veacurile întunecate dinainte de Hristos, când mintea omului, întunecată de păcat, îl făcea să identifice pe Dumnezeu Creatorul cu creatura sa; când oamenii ***"au schimbat mărirea lui Dumnezeu celui nestricăcios, întru asemănarea chipului celui stricăcios şi a păsărilor şi a dobitoacelor…, când au schimbat adevărul lui Dumnezeu în minciună şi s-au închinat şi au slujit făpturii în loc să slujească Făcătorului" (Romani 1, 23-25).***

Oricând şi în orice situaţie am fi, sufletul nostru este însetat după Dumnezeu. ***"Ne-ai făcut pe noi pentru Tine, Doamne, şi neliniştit este sufletul meu până se va odihni în Tine", a zis Fericitul Augustin.***

De aceea, tânărul din Evanghelie trebuie să ne fie drag tuturor prin întrebarea pe care şi-o pune. El ne este drag – cu toată dezertarea din faţa Mântuitorului -, şi pentru că este simbolul tuturor credincioşilor preocupaţi de problema mântuirii.

Evangheliştii Marcu şi Luca nu pomenesc despre un tânăr, ci despre "un om oarecare" sau "un dregător". Aici găsim legea universală a dorului credincioşilor după o viaţă în Hristos şi cu Hristos. Găsim nevoia credincioşilor de a se naşte din nou, pe care a simţit-o Nicodim când a mers noaptea la Iisus. Aici găsim gustul amar pe care ni-l toarnă în suflet o viaţă uşoară, trăită în bogăţii şi plăceri. Găsim momentul sufletesc al realităţii afirmate de Mântuitorul, că ce folos dacă am avea în stăpânire lumea întreagă, dacă nu suntem în stare să ne mulţumim sufletul. Acest "om oarecare" din Evanghelie poate fi oricare dintre noi. ***Acest "om oarecare" este credinciosul neliniştit, dinamic, care vrea ceva, vrea să se mântuiască. Este sufletul încărcat de amărăciunea decepţiilor, care caută adăpostul darurilor lui Iisus.***

Ori de câte ori privesc un om în rugăciune în faţa icoanei, în genunchi, rostesc în gândul meu: iată, un om s-a apropiat de Iisus şi i-a zis: Doamne, ce să fac să moştenesc viaţa de veci? Văd un suflet frământat, un suflet chinuit de întrebări, văd "un om oarecare" în căutarea unei rezolvări asupra problemei vieţii şi simt ecoul şoaptelor lui, le aud: "toate le-am păzit din tinereţile mele…" Eu avuţie nu am; am totuşi ceva: păcatele mele. Sunt bogat în păcate. Am şi eu bogăţia mea de care nu m-am lepădat încă.

Am venit la Tine, Doamne, ca omul din Evanghelie. Doamne, ajută-mă să nu plec întristat.

Suntem în faţa sfintelor sărbători ale Crăciunului. Ne apropiem şi de sfârşitul unui an de viaţă. Ce avem de spus lui Iisus? Ştiu că mulţi dintre cei ce ne-am rugat azi, aici, am încercat urcuşul spre mai bine, am încercat izbăvirea şi găsirea uşii împărăţiei lui Dumnezeu spre desăvârşire, însă nu toţi am reuşit.
N-am reuşit pentru că am pornit singuri la drum, fără Hristos.

N-am renunţat la falsele lumini ale pământului în schimbul luminii lui Hristos, Domnul nostru. Am rămas prinşi pe mai departe de unele fapte păcătoase care ne gonesc pe drumul ce duce spre roşcovele fiului rătăcit.

Dar o dată cu naşterea Sa, Mântuitorul ne pregăteşte şi renaşterea noastră, netezându-ne drumul spre mântuire. Alături de scutecele Betleemului, ni se pregăteşte şi haina noastră pe care o vom îmbrăca atunci când vom merge în faţa lui Iisus. E haina căinţei, ţesută din urzeala părerii de rău şi beteala făgăduinţelor bune: ***Bine eşti cuvântat, Doamne, învaţă-ne pe noi poruncile Tale. Învredniceşte-ne pe noi să te iubim şi să împlinim poruncile Tale. Învaţă-ne pe noi să facem pururea voia Ta! Amin.***

Părintele Iosif Trifa – Evanghelia Duminicii a 30-a după Rusalii - (Dregătorul bogat; păzirea poruncilor) - „Şi s-a întristat, căci era bogat foarte"…

Să luăm aminte! Nu cumva să credeţi că Evanghelia de mai sus ar cere de la noi să ne vindem averile şi să le dăm săracilor, ca să ne putem mântui. Nu avuţia şi strângerea ei sunt o piedică pentru Împărăţia lui Dumnezeu, ci piedicile sunt beteşugurile sufleteşti ce le scorneşte avuţia în sufletul nostru, dacă nu băgăm de seamă.

O evanghelie din duminicile trecute ne arată un om pe care avuţia îl aruncase în braţele băuturilor şi desfătărilor, iar Evanghelia de mai sus ne arată pe un altul, ce-şi făcuse din bogăţie un idol pe care îl avea mai drag şi mai de preţ decât mântuirea lui sufletească. ***„Bogăţia de ar curge, nu vă lipiţi inima de ea, zicea Psalmistul.*** Dar greşeala aceasta este că oamenii îşi lipesc mai mult inima de bogăţiile pământeşti decât de Mântuitorul şi de bogăţiile cele sufleteşti.

În multe chipuri şi feluri se poate vedea şi azi Evanghelia de mai sus. Eu am văzut-o şi astă-vară într un sat. *Ieşiseră domnii de la judecătorie în afacerea unui om ce pârâse pe altul că s-a băgat cu hotarul spre el. Cel pârât tăgăduia (cu toate că se vedea bine că şi-a lărgit hotarul cu strâmbul). Atunci judecătorul l-a poftit pe cel pârât să pună jurământ. Pârâtul a stat puţin pe gânduri şi o dată a pus piciorul pe piatra de pe hotar şi a jurat, sau mai bine zis şi-a dat sufletul pentru o bucată lată de 50 de centimetri de pământ (cam un sfert cât i-ar fi trebuit de groapă). Ca şi în chipul de alături, şi pe omul acela Evanghelia îl chema să iasă din lăcomie şi să plece după Iisus, dar lăcomia şi diavolul îl îndemnau de la spate: „Nu te lăsa,*

omule… sporeşte-ţi averea!“ Şi omul a ascultat glasul lăcomiei şi L-a părăsit pe Iisus… pentru o brazdă de pământ.

O, câte fac oamenii să-şi sporească averile: jură strâmb, înşală, fură, omoară şi îşi vând sufletul în sute de feluri, apucaţi de lăcomia de a-şi înmulţi avuţiile. De aceea zice Iisus: ***Cu anevoie vor intra cei avuţi în Împărăţia lui Dumnezeu.***

Cititorule! La întrebarea „Ce trebuie să fac ca să moştenesc viaţa de veci?“ acesta este răspunsul cel bun: să pleci după Hristos, să te pui în slujba Lui cu tot ce ai: cu averea ta, cu banii tăi, cu inima ta, cu ochii tăi, cu mâinile tale, cu picioarele tale, cu gura, cu vorba, cu scrisul şi sfatul tău. Asta înseamnă şi să te lepezi de toate patimile şi păcatele tale. Dar sminteala-i tocmai asta că, în asemănarea omului din Evanghelie, oamenii nu-şi pun tot ce au în slujba lui Hristos; nu vor să se despartă de anumite patimi şi plăceri. Sunt mulţi creştini foarte evlavioşi… până când nu-i vorba de punga şi averea lor, dar îndată ce vrei să le deschizi şi punga pentru vreo faptă bună, ai gătat-o aici.

Creştinilor! Moştenitorii Împărăţiei lui Dumnezeu pot fi numai fiii lui Dumnezeu, iar fiii lui Dumnezeu pot fi numai aceia care L-au primit pe Hristos şi trăiesc cu Hristos; iar a trăi cu Hristos înseamnă că El este stăpân şi poruncitor în casa sufletului nostru. Dar când îl bagi pe cineva stăpân şi poruncitor în casa ta, trebuie să-i dai lui cheile de la toate încăperile tale: de la casă, de la cămară, de la lada cu bani, de la pod, de la pivniţă… Dacă nici casa, nici cămara, nici lada, nici punga ta nu se deschid niciodată pentru cei săraci şi pentru alte fapte bune, acesta e semnul cel rău că tu nu L-ai primit cu adevărat pe Hristos şi Evanghelia Lui.

Israelitenii în pustie au făcut din aur şi temple, şi idoli

Biblia ne spune că israelitenii de două ori şi-au strâns şi topit aurăriile. O dată, când femeile şi-au topit podoabele de aur, iar Aron a făcut din ele un viţel de aur – idol – la care se închinau şi înaintea căruia jucau, în vreme ce Moise, sus pe muntele Sinai, vorbea cu Dumnezeu (Ieşire cap. 32).

Altă dată au strâns toate vasele şi uneltele de aur şi de argint şi Moise a împodobit cu ele „cortul cel sfânt“ (Ieşire cap. 36).

Aşadar, israelitenii au strâns o dată aurul pentru slujba idolilor, adică a dracilor, iar altă dată şi-au pus aurul în slujba şi mărirea lui Dumnezeu. Şi oamenii de astăzi îşi pun banii (aurul) unii în slujba lui Dumnezeu, unii în slujba idolilor şi a diavolilor. Banii cu care se înfrumuseţează biserici, se cumpără cărţi bune, banii care satură pe

cei flămânzi, îmbracă pe cei goi şi ajută pe cei lipsiţi sunt banii cei buni, în slujba lui Dumnezeu. Iar banii cei cu care se fac chefuri, beţii, păcate şi destrăbălări sunt banii cei răi, puşi în slujba dracilor.

Cititorule! Banii tăi în a cui slujbă stau?

Banul ca slugă

Banul e bun şi folositor, dar numai până când este sluga noastră, adică face numai ceea ce îi poruncim noi şi ascultă de noi.

Dar îndată ce banul se face el stăpân asupra noastră şi ne porunceşte el, atunci nu mai e bun; a intrat satan în el; s-a făcut unealta diavolului.
Să băgăm de seamă neîncetat ca banii noştri să nu se facă idoli şi unelte ale diavolului.

„Pune-ţi comoara ta întru poruncile Celui Preaînalt, şi mai mult va folosi ţie decât banii“. „Pierde banii pentru cel sărac şi necăjit, ca să nu ruginească sub piatră spre pierzarea ta“… zice înţeleptul Sirah la capitolul 29, versetele 13-14.

„Cel ce iubeşte banii nu se va îndrepta“… „Mulţi au căzut pentru bani şi înaintea lor le-a fost pieirea“. „Privegherea banilor topeşte trupul şi grija lor strică somnul“ (Înţelepciunea lui Sirah 31, 5-6).

De ce s-a spânzurat un zgârcit

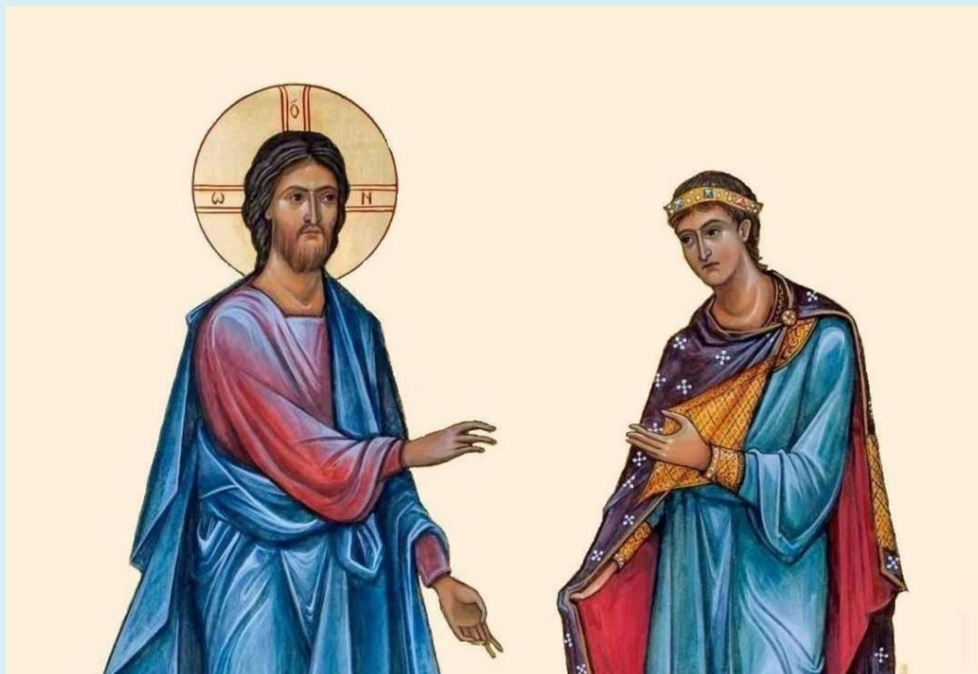
O revistă din Anglia scrie că, într-un orăşel de acolo, un faimos zgârcit s-a spânzurat din cauza unui vis: visase că întreaga avere şi-o împărţise săracilor. Sculându-se buimăcit de grozăvenia acestui vis, a luat un ştreang şi s-a spânzurat. Iată ce-i în stare să facă diavolul cu ajutorul zgârceniei. Zgârcenia e un beteşug greu şi de suflet pierzător.

Banca cea mai bună

Într-un loc zice Scriptura că ***„cel ce miluieşte pe sărac, dă împrumut lui Dumnezeu“ (Pilde 19, 17).*** Ce vorbă mare este aceasta: a împrumuta pe Dumnezeu, Cel ce toate le are în a Sa mână şi de nimic nu are lipsă! Pentru cei săraci, El însă e gata a lua împrumut banii noştri. Pentru voi, toţi cei ce aveţi acum bani din belşug, iată banca cea mai bună care vă dă camăta cea mai mare: banca milostivirii şi ajutorării celor săraci.

(Părintele Iosif Trifa, Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an)

Părintele Iosif Trifa - Să-I dai Lui cheile de la toate încăperile tale

Matei XIX, 16-26

Duminică avem la rând Evanghelia cu tânărul cel bogat care s-a apropiat de Iisus cu întrebarea: Învăţătorule bune, ce voi face să moştenesc viaţa de veci? Păzeşte poruncile, i-a zis Domnul. Le-am păzit, a răspuns tânărul. Şi i-a zis Iisus lui: Încă una îţi lipseşte: împarte-ţi averile la săraci şi vino după Mine. Iar tânărul, auzind acestea, s-a întristat, căci era bogat foarte. Şi a zis Iisus: Cât de anevoie vor intra în Împărăţia lui Dumnezeu cei avuţi!

Să cercetăm înţelesul acestei evanghelii. Întâi să ne întrebăm: de ce a venit tânărul la Iisus? Ce l-a adus la Iisus, căci avea şi avere şi avea şi paza poruncilor? A venit la Iisus, pentru că nici una, nici alta nu-i dădeau liniştea şi pacea sufletească. Sufletul nostru se doreşte spre izvorul păcii şi fericirii: spre Iisus Mântuitorul. Tânărul din evanghelie plecase spre acest izvor pentru a veni la El, dar, vai, nu L-a aflat. El îi adresează Domnului cuvintele: „Învăţătorule bune“; el venise la Domnul ca la un mare cărturar, ca la un rabin învăţat; de aceea Mântuitorul îi răspunde: „Ce Mă numeşti bun?“

Mântuitorul vede îndată sufletul acestui tânăr; îl vede stăpânit de patima iubirii de avuţii, vede înlăuntrul lui idolul iubirii de avuţii. „Încă una îţi lipseşte - îi zice Domnul: leapădă-te de avuţiile tale şi vino după Mine“. Adică Mântuitorul zicea:

„Tu, tânărule, ţi-ai făcut un idol din bani şi din averi… până când pe acest idol îl iubeşti mai mult decât pe Dumnezeu şi pe sufletul tău, nu poţi dobândi fericirea“.

Mântuitorul l-a pus pe tânărul din evanghelie la hotarul, la răspântia mântuirii sufleteşti, dar el n-a putut trece acest hotar. ,,S-a întristat, căci era bogat foarte, ţinea mai mult la avuţie decât la Domnul“.

Aici este cheia înţelegerii evangheliei cu tânărul cel avut; Domnul cere de la noi o viaţă predată cu totul Lui, cere de la noi să ne despărţim de toate patimile şi de toţi idolii noştri şi să mergem după El. Înţelesul acestei evanghelii nu este vinderea averilor, ci este porunca cea mare de a trăi o viaţă predată cu totul Domnului. Vinderea averilor şi împărţirea lor la săraci încă nu înseamnă nici pe departe mântuirea sufletului. Eu pot să dau săracilor tot ce am, iar inima să o las diavolului; am dobândit, oare, ceva? Pot să mă lepăd de averi, dar să rămân cu plăcerile; am dobândit ceva? Hotărât că nu! ,,Şi de aş împărţi săracilor toată avuţia mea, iar dragoste nu am (pe Domnul nu Îl am), nici un folos nu-mi este“ (I Cor. 13, 3).

Mântuitorul a cerut de la tânărul din evanghelie lepădarea de avuţii, pentru că ştia că era stăpânit de patima asta. De la alţii Domnul cere, tot aşa, să se lepede de pizme, mânii, înşelăciuni, minciuni şi alte răutăţi. ,,Cel ce vrea să vină după Mine - a zis într-alt loc Iisus - trebuie să se lepede de sine.“ Şi lepădarea de sine este un lucru tot atât de însemnat ca şi lepădarea de idolul iubirii de argint şi de avuţii.

Să nu creadă cineva că evanghelia ne-ar învăţa că trebuie să urâm avuţiile şi să le dispreţuim. O, nu! Dar cere evanghelia să nu facem un idol din ele; să nu le iubim mai mult decât pe cele sufleteşti; să nu ne înecăm în spinii lor. ,,Tot cel ce iubeşte pe tată sau mamă - tot cel ce iubeşte lumea - mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine“ (Matei 10, 37). ,,Bogăţia de ar curge, nu vă lipiţi inima de ea (Ps. 60, 10), ,,căci unde este comoara voastră, acolo este şi inima voastră (Luca 12, 34).

Dar greşeala creştinilor de azi e tocmai aici. Comoara de care se lipeşte inima noastră sunt averile şi plăcerile. Iubim mai mult cele lumeşti decât cele sufleteşti; iubim mai mult lumea decât pe Domnul. Evanghelia ne pune şi pe noi neîncetat la hotarul mântuirii sufleteşti, dar, vai, cât de puţini pot trece acest hotar, pentru că oamenii iubesc mai mult lumea decât pe Domnul şi sufletul lor.

- *A fi un creştin adevărat înseamnă a trăi o viaţă predată cu totul Domnului.*
- *A fi un creştin adevărat înseamnă a merge pe urmele Domnului orice ar fi să pierdem şi orice ar fi să se întâmple.*

- *A fi un creştin adevărat înseamnă ca toată comoara noastră, toată dragostea şi bucuria noastră să fie scumpul nostru Mântuitor.*
- *A fi un creştin adevărat înseamnă să-L ai pe Domnul de Stăpân şi poruncitor în casa ta şi în viaţa ta. Să-I dai Lui cheile de la toate încăperile tale: de la casă, de la cămară, de la pod, de la pivniţă, de la inimă, de la lada cu bani etc.*

Tânărul din evanghelie Îi dăduse Domnului toate cheile, dar când a venit rândul să dea cheia de la bani şi avuţii, de asta nu s-a îndurat. ,,S-a depărtat întristat, căci era bogat foarte"…

Desigur, tot aşa s-ar întâmpla - tot aşa se întâmplă - şi azi când Domnul cere cheile noastre. Unii dau bucuros o parte din chei, dar de altele nu se îndură. N-ar da unii bucuroşi şi cheile de la anumite plăceri.

Eu m-aş scrie în Oastea Domnului - zicea un om - dacă mi-aţi lăsa pipa şi femeile. O, în ce minciună trăiesc cei mai mulţi creştini de azi! Îşi închipuie oamenii că pot dobândi mântuirea cu paza unor porunci şi cu lăsarea numai de unele răutăţi. Creştinismul de azi şi creştinii de azi sunt reflectaţi clar în oglinda evangheliei din această duminică. Până e vorba de anumite datorii, „porunci" şi „sfaturi", totul merge bine; dar când lucrul ajunge la predare, la o viaţă predată cu totul Domnului, oamenii se depărtează întristaţi, ca şi bogatul din evanghelie.

Du-te într-un sat şi vorbeşte poporului despre datoriile lor de creştini, despre ţinerea poruncilor şi despre alte sfaturi morale. Totul merge bine… oamenii te ascultă cu drag. Dar când le spui că trebuie să o rupă cu cârciumile, cu jocurile, cu petrecerile şi cu alte răutăţi şi plăceri lumeşti; când îi chemi să intre în Oastea Domnului, să trăiască o viaţă cu Domnul, se întristează îndată şi te părăsesc (ba încă te şi batjocoresc). Totul merge bine până le dai oamenilor „sfaturi morale", Dar îndată ce-i chemi să plece pe urmele Domnului, s-a gătat. Vai, ce lucru grozav este acesta!

Creştinii de azi caută mântuirea în afară de Hristos, în afară de o viaţă trăită cu El. Dar mântuirea se poate afla numai într-o viaţă trăită cu El şi predată cu totul Lui.

Socrate şi darurile

Despre filozoful Socrate se spune că odată, de ziua numelui său, învăţăceii şi admiratorii lui i-au adus fel de fel de daruri scumpe. Pe urmă, a venit un sărac şi a zis:

- Învăţătorule, eu n-am avut daruri să-ţi aduc; eu n am avut altceva să-ţi aduc decât pe mine însumi! Dispune de mine cum voieşti.

- Acesta-i darul meu cel mai scump! a zis Socrate.

Acesta este, fratele meu, darul cel mai scump pe care-l iubeşte şi-l aşteaptă Scumpul nostru Învăţător şi Mântuitor: o viaţă predată Lui, o viaţă trăită cu El şi predată cu totul în slujba Lui.

O predare

Oastea Domnului a reuşit să-I predea lui Dumnezeu multe suflete şi vieţi. În „Lumina Satelor“ din anul 1927, s-a publicat următoarea prea frumoasă predare: „Rog pe Bunul Dumnezeu să-mi fie Tată, pe Iisus Îl rog să-mi fie Stăpân şi Mântuitor, pe Duhul Sfânt, Cârmuitor; Biblia şi Biserica să-mi fie călăuza vieţii mele, copiii lui Dumnezeu să-mi fie prietenii mei… Mă predau cu totul Domnului să Se folosească El de mine cum va afla de bine. Am făcut această făgăduinţă din voie slobodă. Dumnezeu să-mi dea har şi ajutor să o pot ţine“…

Ce trebuie să fac să moştenesc viaţa veşnică? a întrebat tânărul din evanghelie. Să vii după Mine! i-a răspuns Domnul. Tot aşa ne-ar răspunde şi nouă dacă L-am întreba: Doamne, ce trebuie să facem ca să moştenim viaţa de veci? Să veniţi după Mine… să trăiţi o viaţă predată şi închinată Mie…

Ce Mă numiţi Bun?

Fără această predare, creştinismul nostru n-ajunge nimic. „Ce Mă numeşti bun şi nu vrei să vii după Mine?“ i-a zis Iisus tânărului din evanghelie. Tot aşa ne-ar putea zice şi nouă:
Ce Mă numiţi bun, şi nu mă iubiţi?…
Ce Mă numiţi Învăţător, şi nu veniţi după Mine?…
Ce Mă numiţi Mântuitor, şi nu Mă lăsaţi să vă mântuiesc?…
Ce Mă numiţi Stăpân, şi nu-Mi slujiţi Mie?…
Ce Mă numiţi Atotputernic şi nu vă încredeţi în Mine?…
Ce Mă numiţi Viaţă, şi nu doriţi Viaţa?…
Ce Mă numiţi Cale şi nu umblaţi pe ea?…
Ce Mă numiţi Înţelept, şi nu Mă întrebaţi nimic?…
Ce Mă numiţi Lumină, şi iubiţi întunericul?…
Ce-Mi ziceţi Doamne, Doamne, şi nu faceţi voia Mea? (Luca 6, 46)…

În această icoană grozavă şi dureroasă trăiesc creştinii şi creştinătatea de azi.

Iisuse, Scumpul nostru Mântuitor, ajută-ne să trăim o viaţă cu Tine, o viaţă predată Ţie, o viaţă pusă cu totul în slujba Ta! Amin.

O fetiţă a făcut de ruşine pe învăţaţi

O ceată de învăţaţi s-a strâns odată la o dispută despre Dumnezeire. Unii spu¬neau una; alţii, alta şi nu se puteau înţelege asupra întrebării lor dacă este Dumnezeu şi cum ar fi Dumnezeu? Unul dintre ei zicea:
- Nu este Dumnezeu; copilul când se naşte n-are credinţă; numai părinţii i-o apasă cu de-a sila în ceara inimii sale.

Atunci un altul zise:
- Să aducem aici un copil şi să vedem cum i s a tipărit credinţa în ceara inimii.

Aduseră o fetiţă şi o întrebară ce ştie ea despre Dumnezeu şi cum şi-L închipuie ea pe Dumnezeu? Atunci fetiţa, desfăcându-şi pieptul, astfel grăi:
- Eu cred că bunul Dumnezeu este atât de mare, încât nu-L pot cuprinde cerul şi pământul, dar, pe de altă parte, este atât de mic, încât încape aici, în inimioa-ra mea…

Învăţaţii rămaseră ruşinaţi de acest minunat răspuns şi pricepură şi ei că Dumnezeu nu se poate afla prin ocoşeli omeneşti, ci numai prin credinţă.

Bogatul şi călătorul

Un biet călător sărac ceru sălaş la casa unui bogat zgârcit.
- Mergi de aici, se răsti bogatul, căci doar casa mea nu-i un han la drumul mare pentru călători!

- Îngăduie-mi, te rog, răspunse săracul, să-ţi pun trei întrebări şi apoi voi pleca în drumul meu.
Cine a locuit aici înainte de dumneata?
- Tata.
- Dar înainte de dânsul?
- Bunicul.
- Şi, după dumneata, cine va locui aici?
- Fiul meu.

- Precum se vede, zise săracul, aici în casa asta nu stă nimeni de statornicie. Se duc unii şi vin alţii. Nişte călători sunteţi şi dumneavoastră, iar casa asta e un han în care ar trebui să primiţi şi pe cei săraci.

Cuvintele săracului străpunseră inima bogatului zgârcit. Din acea clipă, n-a mai respins pe săraci, ci s a făcut un izvor de milă şi milostivire pentru ei.

Părintele Iosif Trifa - Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an.

Traian Dorz - Cum v-a iertat Hristos

Îngăduiţi-vă unii pe alţii, şi dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertaţi-vă unul pe altul. Cum v-a iertat Hristos aşa iertaţi-vă şi voi. (Coloseni 3, 13)

Îngăduiţi-vă unii pe alţii – spune Cuvântul Domnului aici – şi dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertaţi-vă unul pe altul. Cum v-a iertat Hristos, aşa iertaţi-vă şi voi. Aceasta este singura judecată la care are dreptul să se ducă un adevărat credincios al lui Iisus: judecata iertării. Acesta este singurul drept al omului duhovnicesc: dreptul de a ierta. Aceasta este singura răzbunare îngăduită sufletului născut din Dumnezeu: iertarea.

O iertare cum a avut şi el din partea lui Hristos. O iertare totală. O iertare imediată. O iertare pe totdeauna.

Două feluri de oameni ne pot greşi nouă: vrăjmaşii noştri, ori cei care nu-L cunosc pe Dumnezeu. Şi fraţii noştri, ori cei care cunosc Cuvântul Sfânt. ***Faţă de vrăjmaşi, Hristos a avut o iertare fără condiţii. Nu le-a cerut şi n-a aşteptat niciodată să-şi ceară iertare, nici să recunoască vreodată că I-au greşit. În chiar timpul păcătuirii contra Lui, Domnul S-a rugat pentru iertarea lor, fără să aştepte ca acestora să le pară rău că I-au păcătuit şi să-I ceară iertare, ca apoi să-i ierte. Aşa trebuie să facem şi noi cu vrăjmaşii.***

Dar faţă de fratele care îţi păcătuieşte, Mântuitorul a spus că dacă îi pare rău şi te roagă să-l ierţi, atunci eşti dator să-l ierţi. ***De şapte ori pe zi dacă îţi păcătuieşte şi zice: Îmi pare rău! să-l ierţi (Lc 17, 4).*** În aceste condiţii, Mântuitorul spune că trebuie să-l ierţi pe fratele, şi în Mt 18, 15: dacă îşi cere iertare. Şi în urma cererii de iertare porunceşte iertarea şi în Lev 19, 17. Tot aşa şi în Tatăl Nostru (Mt 6, 12).

Pe cel ce păcătuieşte fără ştiinţă, Bunul Dumnezeu îl iartă, găsindu-i dezvinovăţire în faptul că n-a ştiut ce face (Lc 23, 34; Fapte 3, 17; 17, 30). Şi tot aşa i-a iertat şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi îi iartă şi astăzi.

Dar pe cel ce păcătuieşte având ştiinţă, având cunoştinţă despre păcat şi despre datoria de căinţă şi de lacrimi pentru păcatul său, pe acela nu-l iartă fără acestea nici Dumnezeu. Şi nu ne cere s-o facem asta nici noi.

Pentru că un om care cunoaşte porunca: „Să nu păcătuieşti“ şi totuşi păcătuieşte cu voinţa şi cu ştiinţa sa, acela este un înrăit, un suflet stăpânit de diavolul, care găseşte plăcere în păcat şi mulţumire în rău.

Desigur, nu te vei răzbuna dacă nu-ţi cere iertare… Dar păcatul lui pentru care n-a cerut şi n-a primit iertarea va fi ţinut înaintea lui Dumnezeu (In 20, 23).

Iertarea pentru cel care nu ştie este deci fără condiţii. Dar iertarea pentru cel care ştie este condiţionată de părerea lui de rău că a păcătuit şi de cererea lui sinceră de iertare.

Aşa ne-a iertat pe noi Hristos. Nici El nu ne-a iertat decât atunci când am venit la picioarele Lui cu lacrimi de căinţă şi de părere de rău pentru păcatele din trecut. Şi cu legământ sfânt pentru viitor, să nu mai păcătuim.

Numai astfel am intrat în iertarea şi în părtăşia Lui. Şi numai trăind în această ferire de păcat putem avea părtăşie cu El şi ne putem bucura de roadele iertării Sale. Altfel, nu.

Sufletul meu şi fiul meu iubit, şi tu trebuie să fii încredinţat de acest lucru. Dacă greşeşti fără voie cuiva, nu te ruşina niciodată să recunoşti că ai greşit, ci du-te îndată şi mărturiseşte-ţi vina înaintea celui căruia ai săvârşit-o şi cere-i sincer şi din toată inima iertare. Şi dacă l-ai păgubit cu ceva, întoarce-i înapoi tot ce-i mai poţi întoarce, pentru a repara deplin tot răul pe care l-ai făcut. Fă tot acest lucru care eşti dator, din toată inima ta şi cu toată părerea de rău pentru răul făcut.

Dacă este om acela căruia i-ai greşit, se va bucura de sinceritatea ta şi iertarea lui sinceră vă va umple de bucurie şi de pace şi pe tine şi pe el.

Dacă este neom şi te va respinge şi va jigni sinceritatea ta, atunci, după ce tu ai făcut totul, rămâi liniştit, încredinţând totul lui Dumnezeu, Care va avea ultimul cuvânt în toate judecăţile omeneşti.

Acest lucru fă-l cu atât mai mult, mai grabnic şi mai zdrobit, atunci când ai păcătuit cu ştiinţa şi repetat împotriva oricărui om. Dar mai ales când ai păcătuit împotriva unui frate, a unui părinte şi a unui binefăcător al tău. Atunci cererea de iertare şi dovada părerii de rău trebuie să-ţi fie adânci, amare, fierbinţi şi zdrobitoare, după mărimea păcatului făcut.

Altfel, nu poate fi primită o iertare deplină, nici din partea oamenilor, nici din partea lui Dumnezeu.

Şi ce nu se iartă în viaţa asta nu va avea iertare nici în viaţa viitoare.

Şi vai de sufletul care va trebui să ispăşească acolo ceea ce n-a vrut să mărturisească aici!

Traian Dorz, din Hristos – Puterea Apostoliei

Traian Dorz - Problema mântuirii

Mâine e duminica aceea când se citeşte în toate bisericile noastre Evanghelia cu „tânărul bogat” care a venit la Domnul. Scrie despre el şi Sfântul Evanghelist Matei, şi Marcu, şi Luca. Fiecare aminteşte una dintre părţile interesante ale vieţii acestui tânăr. Am dori să amintim aceste lucruri nu numai pentru că mâine e duminică şi se citeşte în bisericile noastre această evanghelie, ci pentru că în ea sunt cuprinse nişte lucruri de foarte, foarte mare însemnătate pentru fiecare dintre noi…

Am vrea să citim împreună această Evanghelie şi după aceea să gândim adânc asupra înţelesului acestor adevăruri pe care Mântuitorul ni le-a înfăţişat şi la care e bine dacă fiecare dintre noi luăm bine seama, pentru că într-una dintre aceste şapte probleme cuprinse în această Evanghelie ne găsim fiecare dintre noi. Să ne cântărim fiecare în lumina şi în Cuvântul voii lui Dumnezeu şi să ne cercetăm noi înşine în care dintre aceste stări suntem.

Să ţinem minte nişte lucruri foarte însemnate pentru fiecare, pentru că ***noi trebuie să ştim: „Nici unul dintre cuvintele lui Dumnezeu nu e lipsit de putere”, nici de înţeles, nici de adevăr.***

Sunt şapte probleme mari:
1. o mare problemă – problema mântuirii;
2. o mare grabă;

3. o mare întrebare;
4. un mare răspuns;
5. o mare condiţie;
6. o mare întristare;
7. un mare faliment.

1. Prima problemă este problema mântuirii. Mântuitorul era atunci în cetatea aceea. Şi el, tânărul bogat, foarte, foarte ocupat cu atâtea treburi de peste zi, deşi a auzit că Mântuitorul este acolo şi propovăduieşte Evanghelia de mult timp, a alergat la Mântuitorul în ultimul moment.

Ce bine când omul se preocupă de mântuirea sufletului său! Însă nu-i bine să lase acest lucru pentru ultimul moment. S-a întâmplat că acest tânăr L-a mai ajuns pe Domnul; dar se putea întâmpla, cum foarte mulţi dintre cei ce lasă lucrul mântuirii şi problema mântuirii până în cel din urmă moment, să nu mai ajungă niciodată să-L mai întâlnească pe Domnul Iisus. Câteva clipe dacă ar fi întârziat acest om, nu-L mai ajungea nici el pe Mântuitorul.

O mare problemă este problema mântuirii. Nici una nu-i mai mare decât ea. Orice lucru poate să facă omul, la orice vreme, dar mântuirea sufletului nu se găseşte oricând.

Există o vreme când Mântuitorul este în faţa noastră…
Există o vreme când Mântuitorul trece pe lângă noi…
Există o vreme când Mântuitorul este aproape de noi, de cetatea noastră… în satul nostru, poate chiar şi în casa noastră.

Acest lucru este de cea mai mare însemnătate; să ne preocupăm atunci de mântuirea sufletului nostru. Nici una dintre probleme nu-i mai importantă decât asta. Oamenii se preocupă astăzi de orice. Şi de multe probleme. Cele două mari probleme care preocupă astăzi omenirea sunt foamea şi războiul. N-auzi nicăieri decât oameni îngrijoraţi de aceste două lucruri. Pot fi şi acestea însemnate, dar mai însemnată este mântuirea sufletului nostru.

Dacă noi n-avem mântuirea sufletului nostru, poate să fie belşug de pâine, belşug de toate, în zadar…

Dacă n-avem mântuirea sufletului, poate să fie pace cât e întinderea lumii acesteia… Nouă nu ne foloseşte la nimic, pentru că odată şi odată viaţa noastră tot încetează. Odată şi odată viaţa noastră de pe pământ tot se sfârşeşte. Că se sfârşeşte

în foame sau se sfârşeşte în război, sau se sfârşeşte pe pat liniştit, sau undeva într-un accident, într-un fel trebuie să se sfârşească această viaţă, pentru că tot ce are început are şi sfârşit. Dar nu este tot una cum sfârşeşte viaţa noastră: dacă sfârşeşte o viaţă mântuită sau sfârşeşte o viaţă pierdută. Nu problema războiului şi a foamei sunt în primul rând cele mai arzătoare probleme, ci problema mântuirii este cea mai arzătoare problemă pentru fiecare dintre noi.

E fericit acela care şi-o pune! Despre acel tânăr spune o Evanghelie că era un fruntaş… Altă Evanghelie spune că era tânăr… Altă Evanghelie spune că era un om… Un om, unul tânăr şi unul dintre cei de frunte. Poate fruntaş prin studiile lui, poate fruntaş prin funcţia lui. Poate fruntaş în alt fel… Oricum, era un om care a înţeles însă, în ultimul moment, că trebuie să caute mântuirea – şi a alergat la Iisus. Şi ce bine că L-a găsit! Şi spune că a alergat înaintea Lui, în ultimul moment, a îngenuncheat şi i-a spus: „Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?”.

Nu există un început mai frumos! Nu există o întâlnire mai frumoasă a cuiva cu Dumnezeu decât în felul acesta: să îngenunchezi înaintea Lui şi să te preocupe singura şi cea mai arzătoare problemă: problema mântuirii sufleteşti. „Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?” În altă Evanghelie spune: „Ce bine să fac?”.

E o problemă foarte însemnată! Nu ştiu câţi dintre noi ne-am pus-o cu adevărat, în modul cel mai arzător.

Îl binecuvântăm pe Domnul pentru toţi acei care, din tinereţea lor, au făcut acest legământ, care s-au hotărât pentru Domnul şi au venit la Domnul. Şi au ascultat şi Domnul i-a ascultat. S-a oprit lângă ei, i-a iubit şi le-a răspuns: „Ştii ce să faci”. Mântuitorul l-a pus la încercare pe acest tânăr şi i-a zis: „Ştii poruncile… să nu faci… să nu faci… să nu faci…”.

Mântuirea nu stă în „să nu faci”. Mântuirea stă în „să faci!”. Legea scrie: „Să nu faci… să nu faci… să nu faci…”, dar Mântuitorul a adus o altă lege: legea dragostei, care spune: „Să faci”.

„Ce vreţi să vă facă vouă oamenii, să faceţi şi voi la fel”. Să nu faceţi ca păgânii. Să faceţi mai mult ca păgânii. Păgânii iubesc pe cei care-i iubesc pe ei. Voi trebuie să-i iubiţi şi pe cei care vă urăsc pe voi. Păgânii fac bine la cei care le fac bine. Voi trebuie să faceţi bine la cei care vă fac rău.

În felul acesta Mântuitorul a legat mântuirea nu de porunca „Să nu faci”, ci de porunca cea mare „Să faci!”. Cuvântul acesta pe care Mântuitorul l-a spus cuprinde naşterea din nou şi viaţa veşnică.

Aş vrea să facem o întrebare aici: Şi-au pus într-adevăr toţi cei care suntem aici această arzătoare şi unică, şi însemnată problemă a mântuirii cu adevărat? Slăvit să fie Domnul! Cunoaştem atât de multe suflete şi feţe de aici pe care se vede lumina Domnului şi pacea iertării primită prin pocăinţă şi prin naşterea din nou. Dar poate că sunt aici şi suflete care n-au fost niciodată în faţa Domnului cu această problemă arzătoare… Care nu şi-au pus încă din tot sufletul lor, mai presus de orice altceva, problema mântuirii.

Acestor suflete am vrea să le aducem astăzi în faţă pe acest tânăr din Evanghelie. Un tânăr!… N-a aşteptat până când să fie bătrân… N-a aşteptat până când să fie bolnav… N-a aşteptat până când să fie sărac… Ci a venit când era fruntaş, când era în culmea puterii sale, a tinereţii sale, a situaţiei sale materiale – şi a venit la Domnul Iisus punând problema mântuirii sale.

Dragii mei fraţi şi surori, cunoscuţi sau necunoscuţi, Dumnezeu vă ştie şi El ne cunoaşte pe fiecare. Am spus, Domnul a rânduit cine să fie aici şi ce să se vorbească aici. Şi Domnul a rânduit, că El a ştiut cine vine şi care e starea fiecăruia.

Domnul a rânduit aici câte un cuvânt pentru fiecare. Poate că cuvântul acesta este trimis în chip deosebit acum acelora care niciodată nu s-au întâlnit încă cu Hristos. Poate că sunt aici suflete care nu şi-au pus problema mântuirii mai arzătoare decât orice. Au zis: „Întâi să mă căsătoresc”. Sau au zis: „Întâi să-mi fac casă”; sau „Întâi să-mi căsătoresc copilul”; sau au zis: „Întâi să-mi aranjez alte probleme… Şi după aceea voi vedea şi de problema mântuirii”.

Nu, dragii mei! Învăţaţi de la tânărul din Evanghelia de astăzi să puneţi mai presus de orice problema mântuirii, în primul rând, că după aceea se pot rezolva uşor şi celelalte lucruri, dacă Dumnezeu va mai îngădui să mai avem timp, să avem zile, să avem ceasuri în viaţa noastră.

Dar ziua de mâine nu-i sigură pentru nimeni, nici ziua de astăzi nu poate fi chiar sigură pentru toţi. Atât de mulţi care încep dimineaţa nu sfârşesc această zi niciodată sau, de cele mai multe ori, seara, în pace. Atât de mulţi care au început seara nu mai ajung dimineaţa în pace, pentru că viaţa nu-i sigură pentru nimeni, dar

moartea e sigură pentru toţi. Atât de mulţi şi-au sfârşit pe neaşteptate ziua şi viaţa! De aceea problema mântuirii este cea mai importantă pentru fiecare.

Să vă puneţi această problemă! Că, dacă întâi căutăm Împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, celelalte uşor ni se dau pe deasupra, toate, că ştie Dumnezeu că avem nevoie de ele. Dar dacă n-avem mântuirea sufletului nostru, ce facem?

Pe frontispiciul unei şcoli mari, înainte, era scris:
„Cartea este necesară!
Pâinea este necesară!
Dar Hristos este cel mai necesar!”.

Ne trebuie carte, ne trebuie pâine – toate sunt adevărate, dar Hristos ne trebuie mai mult în primul rând. Ne trebuie viaţă, ne trebuie hrană, ne trebuie pace, ne trebuie de toate, dar mântuirea sufletului nostru, iertarea păcatelor, împăcarea noastră cu Dumnezeu, naşterea noastră din nou, asta ne trebuie în cel dintâi rând şi fiecăruia. Că, dacă noi ne-am întors la Dumnezeu cu adevărat, şi pâinea e mai binecuvântată şi ne-o aşteptăm în mod mai cinstit, mai frumos, mai vrednic.

Şi cartea este mai binecuvântată, pentru că-i înţelegem lumina şi o iubim şi mai mult şi atunci ştim ce să alegem din tot ce auzim şi din tot ceea ce citim: numai ce este spre folos şi spre mântuirea noastră şi a semenilor noştri. Dar dacă noi nu-L avem pe Dumnezeu, şi pâinea o câştigăm cei mai mulţi în mod necinstit, şi cartea nu foloseşte cuiva decât să ajungă mai rău, mai stricat, mai nefericit decât era dacă n-avea carte.

Cu Hristos toate sunt binecuvântate. Fără El, acestea n-au nici o valoare, ci, dimpotrivă, păcatul le otrăveşte şi ajung o nenorocire şi pentru cel care le cere, şi pentru cel care îl ajută să le aibă sau are de a face cu el.

2. A doua problemă importantă este graba. În căutarea mântuirii trebuie grabă. În căutarea mântuirii nu trebuie amânat de azi pe mâine. Au fost foarte mulţi care au amânat pe mâine, dar n-au mai ajuns mâine, pentru că a venit nenorocirea. Cunoaştem o mulţime şi o mulţime de cazuri, nu ne-ar ajunge timpul să le enumerăm pe toate la rând, însă fiecare dintre noi, dacă ne aducem aminte şi putem privi în jurul nostru, vedem atâtea cazuri şi nenorociri în viaţa acelora care au avut ocazia să se întoarcă la Dumnezeu, dar au amânat.

„Lasă pe mâine, lasă pe mai târziu, lasă pe anul viitor”… Şi în felul acesta, păcatul i-a cuprins şi i-a nimicit, şi i-a luat în pierzare pe toţi.

Al doilea lucru după aflarea trebuinţei mântuirii este graba. Nu mai amâna! Spune Cuvântul Domnului aşa: „Luaţi seama, câtă vreme se spune: «Astăzi!»”, nimeni să nu-şi împietrească inima, ca „să nu se trezească venit prea târziu”. Mulţi au venit prea târziu!…

În pilda cu cele zece fecioare avem o foarte tristă înştiinţare şi o foarte serioasă înştiinţare pentru fiecare dintre noi. Să nu amânăm problema mântuirii, să nu lăsăm grija pregătirii noastre pentru întâlnirea cu Dumnezeu pentru mâine sau pentru mai târziu.

„Astăzi, dacă auziţi glasul Lui, nu vă împietriţi inimile”, „Căutaţi pe Mântuitorul câtă vreme se poate găsi”. Acest tânăr L-a găsit pe Mântuitorul chiar în clipa când El era să plece.

Ştie Domnul de câte ori va mai trebui să mai fie aici adunări şi cercetări biblice…
Ştie Domnul dacă vom mai ajunge sau nu. Dacă toţi câţi suntem în seara aceasta aici vom mai ajunge încă o dată sau încă o seară, sau încă o zi în care să ni se predice Evanghelia şi să ni se spună chemarea Mântuitorului.

E bine ca cei ce aud acum să primească această chemare, să aranjeze problema mântuirii câtă vreme Domnul este aproape, câtă vreme noi încă suntem în viaţă, câtă vreme cei care n-au încă mântuire Îl mai au pe Domnul în faţa lor şi pot să se întoarcă la El, ca să capete iertarea păcatelor şi pacea cu Dumnezeu.

3. Întrebarea aceasta: „Ce să fac ca să pot fi mântuit?” este cea mai mare întrebare. Foarte mulţi oameni pun foarte multe întrebări: şi când citesc Cuvântul lui Dumnezeu, şi când se predică Evanghelia, şi când merg pe drum, şi în distracţiile lor pun foarte multe întrebări.

Unii cercetează Biblia ca să afle profeţii de războaie, despre timpurile din urmă, despre Armaghedon şi cine ştie despre ce, despre împărăţia de o mie de ani… Cercetează Biblia ca să găsească acolo motive de a se certa pe chestii religioase unii cu alţii. Aceasta este o cercetare vinovată a Cuvântului lui Dumnezeu.
Cea mai bună cercetare este aceea când omul caută cum poate să fie mântuit şi întreabă el Biblia: „Ce să fac ca să fiu eu mântuit? Ce să fac ca să am eu păcatele iertate, să am iertarea şi împăcarea cu Dumnezeu?… Ce să fac?”.
Aceasta este cea mai mare întrebare şi cu acest gând trebuie să cercetăm noi Biblia.
Şi această întrebare trebuie să o avem noi totdeauna înaintea Domnului: „Ce să fac? Ce bine să fac? Ce bine să fac?”.

Domnul Iisus a spus atunci: „Primul bine pe care poţi să-l faci este să asculţi Cuvântul lui Dumnezeu!”. Cuvântul lui Dumnezeu spune: „Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea lui şi să Mă urmeze”. Şi „Unde voi fi Eu, acolo va fi şi ucenicul Meu”.

4. Cel dintâi lucru este naşterea din nou. Cuvântul pe care ţi-l spune Domnul, răspunsul cel mai potrivit la întrebarea „Ce să fac să fiu mântuit?”, este: Să te naşti din nou! Să te predai Domnului, să te hotărăşti pentru El, să începi o viaţă nouă cu El, ca să capeţi iertarea păcatelor. Şi aceasta este cel mai însemnat lucru.

Acuma suntem în postul Crăciunului, aşteptăm Naşterea Mântuitorului, aşteptăm Naşterea Fiului lui Dumnezeu, Care a venit în lume să-i mântuiască pe cei păcătoşi, Care a venit în lume să ridice păcatele lumii, Care a venit în lume să-Şi dea viaţa pentru toţi oamenii.

Toţi copiii se nasc ca să trăiască…

El S-a născut ca să moară!… Să moară pentru noi toţi. Dacă El n-ar fi murit, noi nu ne-am fi putut ridica niciodată ochii cu nădejde spre mântuirea lui Dumnezeu. El a venit să moară pentru noi toţi, în locul nostru, şi El Şi-a dat Viaţa ca să avem iertarea şi răscumpărarea păcatelor.

Cel mai mare lucru este iertarea păcatelor.

Suntem în vremea postului… Foarte mulţi s-au mărturisit şi s-au împărtăşit, poate că… Alţii poate că vor face acest lucru, pregătindu-se spre întâmpinarea sărbătorii minunate a Naşterii Domnului Iisus. Dar oare ne-am pus noi întrebarea cu adevărat: în mărturisirea aceasta, în această Taină a Pocăinţei, am pus noi cu adevărat tot sufletul nostru, lacrimile noastre, gândul nostru hotărât de a ne întoarce la Dumnezeu şi a ne mărturisi cu adevărat în faţa lui Dumnezeu, ca să căpătăm iertarea păcatelor?

Pentru că numai în urma unei mărturisiri adevărate şi-n urma unei pocăinţe adevărate se capătă iertarea păcatelor.

Sfinţii Părinţi spun: „Nu există mai multe pocăinţe; una singură există”… Şi aceasta este naşterea din nou, taina convertirii, taina transformării noastre, taina pe care Mântuitorul nostru a spus-o lui Nicodim în Ioan capitolul 3, când el vine şi spune: „Învăţătorule, ştiu că eşti un trimis de la Dumnezeu, că nimeni nu poate să facă faptele pe care le faci Tu, dacă nu-i Dumnezeu cu el”.

Mântuitorul i-a spus limpede şi repede, şi i-a tăiat-o scurt: „Dacă nu vă naşteţi din nou, cu nici un chip nu veţi vedea Împărăţia lui Dumnezeu!”.

Şi omul acesta întreabă cum poate un om bătrân să se nască din nou încă o dată. Nu înţelegea! El înţelegea fireşte, cum înţeleg şi astăzi, tot fireşte, cei mai mulţi. Cei mai mulţi cred că la Ioan capitolul 3 este vorba despre botez… Nu-i adevărat! Acolo-i vorba despre naştere din nou, despre pocăinţă. Pocăinţa este o taină între cele şapte Taine ale Bisericii noastre. Şi Pocăinţa aceasta este naşterea din nou.

Mântuitorul îi cere lui Nicodim: „Să te naşti din nou, din «apă» şi din «duh»!…” Nu din apa cea moartă care nu naşte nici un duh, ci din „Apa cea Vie” – care este Cuvântul lui Dumnezeu care curăţă mintea şi înnoieşte mintea – şi din Duhul lui Dumnezeu, Care este puterea şi care înnoieşte inima omului. Cele două însuşiri ale omului: mintea cea nouă şi inima cea nouă – asta este naşterea din nou şi făptura cea nouă. Aceasta este lucrarea pe care o cere Dumnezeu.

Nu-i vorba despre botez la Ioan capitolul 3. Este vorba despre naşterea din nou, căci este legământul, hotărârea, predarea în slujba lui Dumnezeu, care este Taina Pocăinţei instituită în Biserica noastră, care înseamnă această convertire şi înnoirea vieţii omului, fără de care nu există mântuire.

Spune: „Dacă nu te naşti din apă şi din duh”… adică din Cuvântul lui Dumnezeu care înnoieşte inima, cu nici un chip nu vei putea intra în Împărăţia lui Dumnezeu. În versetul 3 spune: „nu vei putea vedea”… În versetul 5 spune: „nu vei putea intra”… fără naşterea din nou. Şi Cuvântul Domnului, în atâtea locuri, întregeşte acest adevăr şi îl spune limpede. Numai oamenii care au întuneric peste mintea lor sau sunt preocupaţi nu de trăirea şi de ascultarea, şi de înţelegerea Cuvântului lui Dumnezeu, ci de nişte gânduri fireşti, lumeşti, pământeşti… aceştia nu înţeleg adevărul şi aceştia au peste mintea lor o maramă care le ascunde adevărul.

Adevărul acesta este! Şi, dacă suntem în zilele sfântului post, şi, dacă trebuie şi simţim – şi în Cuvântul, şi în credinţa noastră este rânduiala aceasta de mărturisire şi pocăinţă – atunci aceasta să o facem. Pentru că aceasta este ceea ce cere Dumnezeu de la noi. Pocăinţa, care nu-i de patru ori pe an sau de o sută de ori în viaţă, ci este o singură dată, care rămâne pentru totdeauna şi trăieşte, şi vieţuieşte, şi lucrează, şi rodeşte în noi viaţa cea nouă, curată şi sfântă pe care a cerut-o Domnul şi pe care apoi trebuie să o trăim aşa cum o cere El. Pentru că numai în felul acesta, căpătând iertarea şi păstrându-o, noi ne putem face vrednici să intrăm pe porţi în cetate, pentru că este scris: „Nimic întinat nu va intra acolo!”. Nimeni

care trăieşte în stricăciune şi în minciună. În spurcăciunea ascunsă, în spurcăciune lăuntrică şi în minciună, şi în prefăcătorie în afară.

Să înţelegem deci, din Evanghelia aceasta sfântă şi din porunca aceasta sfântă, ce este necesar pentru noi toţi. Cine a trecut prin Taina aceasta a Pocăinţei, adică a naşterii din nou, să se păstreze acum curat, aşa cum l-a sfinţit Domnul. Dacă i-au fost iertate păcatele, să rămână în această curăţie, ca să se poată bucura pentru totdeauna; în orice vreme va veni chemarea Domnului, el să poată merge fericit şi liniştit la Domnul, ştiind sigur că păcatele îi sunt iertate prin harul lui Dumnezeu şi că el, păstrându-se în curăţie şi în ascultare, şi-a păstrat aceasta după ce şi-a făcut curăţire în casă, el şi-a păstrat curăţia până la sfârşit.

5. Condiţia aceasta este pusă clar de Domnul în Cuvântul Său. Este răspunsul lui Hristos. Dar în faţa acestui răspuns, mulţi rămân nehotărâţi şi necredincioşi ca acest tânăr din Evanghelie.

Să ne slujească tuturor ca un avertisment foarte serios, ca un exemplu foarte important: ce înseamnă începutul bun şi sfârşitul rău!…

Ce frumos a început acest tânăr! S-a grăbit să vină, L-a ajuns pe Domnul, a îngenuncheat în faţa Lui, I-a vorbit aşa de frumos lui Dumnezeu, a cerut aşa de limpede un răspuns şi Domnul i-a spus aşa de clar care este răspunsul mântuirii… Dar când a aflat condiţia, tot elanul, toată voioşia lui, tot avântul lui frumos de la început s-au ofilit dintr-o dată. El şi-a aplecat capul întristat când Mântuitorul i-a pus condiţia: „Leapădă-te de lucrurile acestea! Urmează-Mă pe Mine, încrede-te şi nu vei duce lipsă niciodată de nimic. Fii sigur de asta”. După ce-ţi capeţi iertarea păcatelor, Domnul va avea grijă şi de pâinea ta, şi de casa ta, şi de rostul vieţii tale…

Aici vine încrederea noastră în Dumnezeu şi aici se arată într-adevăr valoarea unui om credincios: se bizuie el pe Dumnezeu sau nu se bizuie? Atât de mulţi, chiar şi dintre cei credincioşi, se frământă astăzi cu problema hranei, cu problema mâncării!… Ţi-e şi groază, silă să asculţi… Cum tu, credincios, să-ţi pui problema mâncării?… Să strâng, să grămădesc aici atât de multe, pentru că nu mă bizui eu pe Dumnezeu, – mă bizui numai pe cămara mea.

Se vede aici câtă slabă credinţă avem noi! Păi, dacă Dumnezeu este Stăpânul nostru şi noi ne încredem în El şi spunem din toată inima „…pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi” şi dacă noi muncim conştiincios şi cinstit la locul nostru de muncă şi ne facem datoria cinstit în mijlocul alor noştri, cum, noi ne mai

îndoim de grija şi de ocrotirea lui Dumnezeu? Sigur că nu suntem leneşi… Sigur că nu suntem risipitori… Atunci de ce suntem noi necredincioşi şi nu ne bizuim pe puterea şi pe grija lui Dumnezeu?

Iar dacă ajungem ca Domnul să îngăduie să trecem şi prin vremuri de încercare, de ce nu acceptăm mai bine înfrânarea şi răbdarea? Am trecut prin vremuri de acestea atâţia ani de zile, am cunoscut foametea şi lipsa, şi setea. Aveam o bucăţică de pâine de o sută de grame şi o cană de apă pe zi şi atâta aer cât intra pe gaura cheii; dar am avut încredere în Dumnezeu. Şi, când n-am avut pâine, Domnul ne-a dat dorinţa să postim. Ştii ce putere ai? Nici foame, nici durere, nici oboseală nu simţi când Dumnezeu îţi dă putere de post şi rugăciune.

Am fost atât de risipitori şi de necredincioşi, am avut atâta pâine şi am aruncat-o la gunoi. Merităm să trecem şi prin anumite încercări, dar nu ducem lipsă şi nu avem foamete… Numai îngrijorarea aceasta care este un păcat, lăcomia care este un păcat, acestea sunt cele care ne frământă. Nu rabdă nimeni de foame, nici nu va răbda, însă trăiesc sub această teroare a groazei care vine din păcat şi din necredinţă – şi acesta este un rău, o vină în faţa lui Dumnezeu. Mai ales când zici că eşti şi credincios!

Nu ne bizuim noi pe Dumnezeu? Ne preocupăm noi mai mult de problemele jumătăţii inferioare a trupului nostru, în loc să ne ocupăm de problemele cele mai importante: mântuirea sufletului nostru şi vieţuirea în sfinţenie, în evlavie, în cinste, în demnitate, în tot ce-i frumos şi cerut de Dumnezeu.

Totdeauna a garantat El pâinea şi odihna, şi pacea, şi sănătatea celui care a fost credincios şi cinstit. Atunci, cum să nu ne bizuim noi pe puterea lui Dumnezeu şi cum să ne îndoim noi de grija Lui? Cum a făcut acest tânăr care era foarte bogat, când i s-a cerut lui să renunţe la ceea ce erau în avantaj lumesc pentru el, în loc să se bucure că are ceva să dea săracilor, să dea celor ce n-au… Prin aceasta se poate vedea dacă un om s-a întors la Dumnezeu: cât de mult se iubeşte pe sine şi cât de mult îl iubeşte pe semenul său. Dumnezeu i-a dat acestui om avuţii. Oriunde sunt avuţii îngrămădite, acolo s-a făcut un rău, un păcat, o nelegiuire… Pentru că, în mod cinstit, omul nu reuşeşte să-şi strângă bogăţii. Cel care a strâns bogăţii a făcut o nedreptate undeva, l-a nedreptăţit pe un semen al său.

Mântuitorul cerea acum: „Dă înapoi ce nu era al tău, ceea ce ai luat pe nedrept de la semenul tău”… Şi el făcea nu o milostenie, ci un act de dreptate.

Zacheu, care s-a întors la Dumnezeu, a simţit aceasta din îndemnul Duhului şi a spus: „Doamne, jumătate din averea mea o dau săracului”… pentru că, într-adevăr, el simţea că averea aceasta era adunată pe nedrept, prin exploatarea săracilor, a celorlalţi. El nu făcea decât să-şi plătească datoria pe care, în mod normal, trebuia să o plătească la cei de la care luase el avuţia.

Aşa face un credincios! Fără să-i spună nimeni, dă ce nu este al său, ceea ce a adunat pe nedrept… Lui, Duhul lui Dumnezeu, dacă e sincer în inima lui, îi spune: „Întoarce înapoi ce ai luat pe nedrept. Dacă te-ai întors la Dumnezeu, repară răul pe care l-ai făcut”…

Zici că te-ai întors la Dumnezeu, dar n-ai reparat nimic din răul pe care l-ai făcut… Atunci nici nu te-ai întors la Dumnezeu.

Un frate care fusese tâmplar, după ce se întorsese la Domnul, s-a dus pe la toţi clienţii lui şi le-a dus înapoi toţi banii pe care-i luase în plus, peste cât se cuvenea să ia pentru munca pe care le-o făcuse. Asta era dovada – cea dintâi dovadă – că el era credincios adevărat.

Un alt frate, croitor, care încasase şi el mai mult decât trebuia să ia normal pentru munca lui, s-a dus înapoi pe la clienţii lui şi le-a spus:
– Uite, frate, eu am încasat atunci… Acuma m-am întors la Dumnezeu… Acuma simt povara unui lucru făcut cu nedreptate. Eu numai atunci ştiu că m-am despovărat de păcatele mele, când am dat înapoi ce ţineam pe nedrept.
Aşa face un om care cu adevărat s-a întors la Dumnezeu!

Şi el trebuia să facă la fel, dacă voia să se bucure că Domnul Iisus îi dă ocazia să dea înapoi săracilor ceea ce luase pe nedrept. Şi să se încreadă în Dumnezeu, pentru că niciodată cel ce se încrede în Domnul nu moare de foame, nu rămâne de ruşine şi nu ajunge în pierzare, în sărăcie şi în lipsuri, pentru că se bizuie pe Domnul. Şi, dacă Dumnezeu ne dă mântuirea prin Jertfa Sa, cu atât mai mult ne dă pâinea de care avem nevoie, atunci când vrem noi cu adevărat să facem voia Lui. Este o condiţie, deci. Cine se întoarce la Dumnezeu trebuie să facă ceea ce îi cere Dumnezeu: să se lepede de ceea ce este povara, apăsarea, împovărarea sufletului său. Şi el, împăcându-se cu Dumnezeu, scapă de urmările păcatelor şi de pedeapsa păcatelor sale.

Aceasta este o condiţie fără de care nimeni nu poate nădăjdui mântuirea lui Dumnezeu; pentru că noi, dacă ne-am întors cu adevărat la Dumnezeu, ne-am

lepădat de noi înşine şi atunci trebuie să reparăm tot răul pe care l-am făcut înainte de a ne întoarce la Dumnezeu.

Tânărul acest n-a dorit mântuirea cu adevărat. Şi când Mântuitorul l-a înştiinţat şi i-a spus în faţă condiţia mântuirii, el a plecat de la Domnul foarte întristat.

6. O mare întristare. Se poate că în seara aceasta au venit aici suflete preocupate de problema mântuirii, care doresc mântuirea, care caută mântuirea şi care au ajuns poate în ultimul moment să audă Cuvântul Domnului. Şi acum, Domnul Iisus le pune în faţă condiţia: „să te lepezi de tine, să te naşti din nou, să te predai Domnului, să te hotărăşti pentru El şi să rezolvi, şi să îndrepţi, şi să limpezeşti şi problemele sufletului care te apasă” – adică să-ţi cercetezi viaţa din trecut.

Adevărata pocăinţă cuprinde îndreptarea răului făcut, nu numai mărturisirea lui. Dacă ai făcut o nedreptate şi-i spui cuiva: „Îmi pare rău că am făcut o nedreptate…”, nu-i de-ajuns numai că spui „Îmi pare rău”… Trebuie să te duci să îndrepţi, să-l despăgubeşti pe cel pe care l-ai păgubit.

Să-ţi mărturiseşti în faţa Domnului păcatele făcute în faţa lui Dumnezeu; dar păcatele făcute în faţa oamenilor trebuie să le mărturiseşti şi în faţa oamenilor. Şi să le îndrepţi! Numai atunci capeţi iertare cu adevărat. Altfel, ne înşelăm pe noi înşine, crezând că-L înşelăm pe Dumnezeu. Adevărata mărturisire nu-i aceea în care te duci şi spui: „Părinte, îmi pare foarte rău că am păcătuit”, şi el zice: „Da, prin harul care mi-a fost dat, te iert şi te dezleg de păcatele tale”, şi cu asta m-am rezolvat. Mâine mă duc şi fac tot aşa… Sau continui răul pe care l-am făcut. Am nedreptăţit pe cineva, păstrez banul pe care l-am luat pe nedrept în buzunar… Am mărturisit eu aşa, de formă, şi am primit o iertare de formă.

Asta e o înşelare pentru mine, dar pentru Dumnezeu nu. Dumnezeu dă iertarea numai atunci când omul se îndreaptă cu adevărat. Cum a primit Zacheu iertarea. Cum au primit toţi cei care s-au întors la Dumnezeu şi s-au hotărât. Numai atunci capeţi iertarea. Altfel facem numai o formă cu care ne amăgim noi înşine şi cu care credem că Îl amăgim şi pe Dumnezeu.

Nu! Adevărata pocăinţă nu se face de o sută de ori sau de patru ori pe an. Se face o singură dată – şi să rămână omul în ea cu hotărâre şi cu legământ. Aceasta este Taina Pocăinţei. Asta este mărturisirea, când omul spune în faţa lui Dumnezeu: „Îmi pare rău”, şi se duce şi îndreaptă răul făcut, pentru totdeauna, pentru că numai în felul acesta Dumnezeu dă iertarea păcatelor.

Ştiţi, iertarea păcatelor nu-i un lucru uşor. Păcatul e ceva foarte, foarte greu. Oamenii nu-şi dau seama ce mare şi ce greu lucru este păcatul în faţa lui Dumnezeu. Nu există iertare pentru păcate. Oamenii se înşeală că există iertare. Nu există iertare, ci numai ispăşire pentru păcate. Dacă privim la Crucea lui Hristos, vedem cum se ispăşeşte păcatul. Nu există păcate iertate fără ispăşire. Acei care s-au întors la Dumnezeu sunt iertaţi pentru că păcatele lor le-a ispăşit Hristos.

Când te întorci la Dumnezeu, spui: „Doamne Iisuse, cu Sângele Tău curăţeşte păcatele mele şi spală sufletul meu". Atunci Sângele lui Hristos te curăţeşte, pentru că El a suferit pentru ele şi iertarea aceea o căpătăm numai pentru că a suferit El în locul nostru.

Dar cine nu se întoarce la Dumnezeu cu toată inima, cine nu pune acest legământ şi nu se leapădă de păcat, şi nu se uneşte cu Hristos, acela nu a căpătat iertarea. Acela va trebui el să ispăşească ori pe pământ, ori sub pământ, ori şi pe pământ, şi sub pământ, pentru că păcatul este un lucru îngrozitor de greu. Numai Sângele lui Hristos îl spală pe acela care se pocăieşte sincer şi se leapădă de păcat şi doreşte să trăiască după voia lui Dumnezeu. Altfel nu există iertare. Şi aceasta o va vedea în ziua morţii, în clipa morţii, când se va întâlni cu adevărat cu plata şi cu osânda păcatelor sale.

Cine vrea să capete iertarea, acela trebuie să se întoarcă la Dumnezeu cu adevărat, cum s-a întors Zacheu, şi să repare dintr-o dată: „Dacă am nedreptăţit pe cineva, dau înapoi", pentru că nu există adevărata noastră pocăinţă fără corectarea şi fără îndreptarea răului.

Mergi şi te mărturiseşti astăzi, şi mâine mergi la aceleaşi păcate. Asta este o amăgire. Noi ne înşelăm singuri crezând că Îl înşelăm pe Dumnezeu; şi este scris „Nu vă înşelaţi, Dumnezeu nu Se lasă să fie batjocorit. Ce seamănă omul, aceea va şi secera". Semeni păcat – păcat culegi, pedeapsa păcatului. Cine seamănă în firea pământească, culege moartea. Cine seamănă în firea duhovnicească, culege viaţa cea veşnică. Numai aşa există iertare şi mântuire.

Oamenii, fiindcă trăiesc în păcat, fie că nu cunosc, fie că, şi dacă cunosc, nu mărturisesc, pentru că cuvântul lor îi mustră pe ei înşişi în primul rând. Dar cine vrea ca să împlinească cu conştiinţa curată şi temătoare de Dumnezeu voia lui Dumnezeu, acela nu numai că el însuşi va face acest lucru, ci atunci nu va putea să nu spună şi altora să-l facă.

Deci condiţia mântuirii este naşterea din nou şi întoarcerea cu adevărat la Dumnezeu, pocăinţa sinceră, care e una pentru totdeauna. O taină este. Cum este un Botez, cum este o căsătorie, cum este nunta, cum sunt celelalte Taine, una pentru totdeauna, aşa este şi Taina Pocăinţei.

„Mai lesne este să treacă o cămilă prin urechile acului, decât un om bogat să intre în Împărăţia lui Dumnezeu". „Urechile acului" era un loc, o strâmtoare, un loc foarte îngust printre două stânci. Aşa se numeau acele stânci: „Urechile Acului". Şi era aşa de strâmtă intrarea aceea, că nu putea să intre prin ea decât, cu foarte mare greutate, un om foarte slab şi fără nici un bagaj. O cămilă, nici vorbă, nu putea să intre pe acolo. Aşa zice o explicaţie. Că altfel ar fi fără sens să zici „o cămilă prin urechile acului"… Cei care erau atunci acolo cunoşteau foarte bine amănuntele locurilor şi această strâmtoare dintre două stânci, care era strâmtă, cum ai zice, ca urechile acului. Şi atunci, pentru că era o strâmtoare aşa mică, Mântuitorul i-a înştiinţat, zicând: „Uite, mai uşor ar putea trece o cămilă pe-acolo"… ceea ce era imposibil să se poată, decât să intre un bogat în Împărăţia lui Dumnezeu.

În altă parte spune: „Mai uşor intră o frânghie pe urechea acului". Şi asta era cumva potrivit.

În orice caz însă, este vorba despre o comparaţie care arată imposibilitatea de a intra în Împărăţia lui Dumnezeu unul care nu se întoarce cu adevărat, care ţine mai mult la lucrurile pământeşti şi la lucrurile fireşti, decât la Împărăţia lui Dumnezeu şi la mântuirea sufletului său.

Să luăm exemplu din întâmplarea cu acest tânăr din Evanghelie. Toate aceste lucruri au fost scrise pentru învăţătura noastră. Să luăm seama la aceste lucruri, pentru ca să nu păţim şi noi la fel. Ce s-a ales din toată bogăţia lui astăzi? Ce s-a ales la 10, 20, la 50 de ani după întâmplarea asta a lui? Ce s-a ales de toată situaţia şi avuţia pentru care el a renunţat atunci la mântuire şi la viaţa veşnică? Sigur că nu s-a ales nimic nici de el, nici de lucrurile lui.

Aşa se va alege şi de noi şi de lucrurile noastre, ale celor a căror dragoste şi credinţă, şi ataşament sunt mai mari faţă de lucrurile trecătoare, decât faţă de mântuire şi faţă de Dumnezeu. Luaţi învăţătură din pilda aceasta, că toate sunt scrise pentru învăţătura şi mântuirea noastră.

Nu faceţi ca acest tânăr. Dacă aţi venit la Domnul, dacă L-aţi întrebat, dacă aţi auzit Cuvântul Lui, dacă aţi auzit condiţia mântuirii, nu vă îndepărtaţi de Domnul,

gândindu-vă cu tristeţe şi cu lăcomie la bunurile acestea – că şi aşa mâine, dacă nu le ia nenorocirea pe ele de la noi, ne ia moartea pe noi de la ele şi tot ne despărţim.

Mântuirea este o avuţie veşnică şi Cel care ne dă mântuirea şi care ne dă iertarea păcatelor ne dă şi garanţia că El ne va da şi pâinea de care avem nevoie, şi casa unde trebuie să ne adăpostim, şi haina cu care să ne îmbrăcăm, să nu îngheţăm de frig şi să nu murim de foame.

Aveţi încredere în Dumnezeu! Iată, sunt atâţia ani de când oamenii cărora li se luaseră pământul se temeau că vor muri de foame. Iată că nu au murit de foame. Dumnezeu le-a dat pâinea şi le-o dă cu belşug şi îndestulare şi astăzi. Şi de astăzi înainte Dumnezeu ne va da pâinea de care avem nevoie, dacă vom munci cinstit şi nu vom risipi.

Însă mântuirea nu o putem căpăta decât astăzi. Ştiţi ce se poate întâmpla? Ce s-a întâmplat şi cu acel tânăr care s-a dus la Mântuitorul şi nu L-a mai găsit. Sau a venit moartea şi, chiar dacă a mai trecut Mântuitorul pe-acolo, el n-a mai avut când să meargă şi n-a mai avut cum să afle mântuirea.

Ori se depărtează Domnul de noi, ori noi de El… Ori se duce harul mântuirii de la noi, ori se duce viaţa noastră din lumea aceasta.
Nu avem totdeauna ocazia să-L întâlnim pe Dumnezeu.
N-avem totdeauna ocazia să căpătăm mântuirea.
Se întâmplă că Domnul Se depărtează sau că noi ne depărtăm. Dacă astăzi, când Domnul este aproape şi când Cuvântul Lui este lângă noi, noi refuzăm şi renunţăm la El, să ştiţi, se poate întâmpla să nu-L mai întâlnim niciodată.

Primiţi pe Domnul astăzi şi nu plecaţi întristaţi de la El. Hotărâţi-vă pentru El, aruncaţi-vă în braţele Domnului cu credinţă, că Acel care ne-a dat pâinea când aveam nevoie şi nici nu eram credincioşi, cu atât mai mult ne-o va da când vom fi credincioşi. „Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui…” şi nu vă depărtaţi de El, pentru că, după depărtarea de Hristos, poate să vină falimentul cel mare.

7. Un mare faliment. Poate să vină falimentul mare, pierzarea cea mare, osânda cea mare, depărtarea de la faţa lui Dumnezeu. Şi nu există un mai nenorocit om pe pământ decât acela care s-a depărtat de la Dumnezeu fără mântuire şi care s-a depărtat de Hristos fără pocăinţă. În seara aceasta Îi mulţumim lui Dumnezeu că ne-a dat această ocazie. Suntem fericiţi oriunde ne întâlnim unii cu ceilalţi. Îl

binecuvântăm pe Domnul pentru fiecare prilej pe care ni-l dă când putem să petrecem în jurul Cuvântului Său. Seri ca acestea nu sunt multe.

Mântuitorul nu trece şi nu va trece la nesfârşit pe uliţele satului nostru şi pe lângă casele noastre. Dacă El ne dă prilejul acum, e bine să prindem acest prilej, din pilda cu tânărul bogat şi întâmplarea lui din Evanghelia de mâine, şi din Evanghelia pe care Domnul ne-a deschis-o astăzi ca să înţelegem acest lucru de foarte mare însemnătate pentru noi. Cei care am venit la Domnul şi ne-am hotărât pentru El, binecuvântaţi pe Domnul şi să rămâneţi pentru totdeauna alipiţi de El. Încredeţi-vă în El şi nu purtaţi grijă de nimic. Dumnezeul nostru va purta de grijă de toate trebuinţele noastre, dacă noi ne facem datoria în locul unde suntem, faţă de obligaţiile pe care le avem şi în mijlocul semenilor şi al societăţii noastre.

Dar cel dintâi lucru este mântuirea sufletului.

Nu-l amânaţi! Şi nu puneţi pe primul plan alte preocupări decât mântuirea sufletului. Aceasta să o rezolvaţi. Dacă aţi rezolvat-o, fiţi liniştiţi, ţineţi de ea, vegheaţi asupra ei. Dacă aţi primit darul acesta, păstraţi-l cu toată grija, pentru că nu există un alt dar mai mare; toate celelalte ne vor fi luate. Acesta singur va trece cu noi în veşnicie.

Să-L binecuvântăm pe Domnul şi să ţinem seama de toate aceste lucruri. Cuvântul mărturisit în această seară să ne ţină deci gândul treaz asupra acestor îndatoriri. Datoria de părinţi. Datoria de mame, în primul rând. Datoria înfrânării, datoria rugăciunii, datoria evlaviei. Şi, înainte de a primi copilul şi apoi după ce l-am primit, [să avem] toată grija şi temerea de Domnul în creşterea lui – aşa să-l creştem. Dumnezeu are nevoie de oameni sfinţi, care să poarte Cuvântul Său. Ce am fi făcut noi dacă nu ar fi fost câte o mamă credincioasă care să-şi ceară lui Dumnezeu [copilul] cu lacrimi, să-l primească cu mulţumire şi să-l crească cu teamă, cu evlavie în faţa lui Dumnezeu?…

Dacă n-ar fi fost mama lui Moise…

Dacă n-ar fi fost mama lui David… Mama Sfântului Ioan Gură de Aur, mama Sfântului Samuel, mama Sfântului Ioan Botezătorul, Scumpa, Sfânta Maică a Domnului Iisus…

Ce minunate au fost aceste fiinţe scumpe şi cu câtă dragoste şi grijă, cu câtă temere şi cu câtă evlavie s-au retras în rugăciune, în post, în înfrânare când au primit ele făgăduinţa că vor naşte un copil! Aşa trebuie să facă mama care cere, care aşteaptă,

care primeşte făgăduinţa unui copil. Aveţi grijă de zilele de post, de zilele de rugăciune, de zilele de sărbătoare.

Înfrânaţi-vă, feriţi-vă, ca să fie binecuvântaţi acei pe care îi veţi naşte şi să fie spre slava lui Dumnezeu.

Noi aşteptăm în Lucrarea lui Dumnezeu oameni sfinţi, mărturisitori puternici…

Părintele Iosif a fost un profet, un profet al poporului nostru. Când se va scrie viaţa mamei lui veţi vedea câte lacrimi, câtă rugăciune, câtă credinţă a avut această sfântă femeie în faţa lui Dumnezeu. De aceea fiul ei a fost un om binecuvântat şi în urma lui au venit atâtea binecuvântări în poporul nostru.

Avem nevoie de profeţi. Fiecare rând de oameni are nevoie de un profet care să ducă mai departe steagul Evangheliei. Noi ştim că este undeva… Nu-l cunoaştem, dar ştim… Eu m-am uitat de ani de zile peste feţele tinerilor din adunări şi m-am rugat lui Dumnezeu să nu lase poporul acesta fără un apostol, fără un trimis, fără un mărturisitor puternic, care să fie în stare să se jertfească, să sufere, să ardă, să mărturisească, dar să ţină steagul Domnului Iisus şi flacăra focului sfânt aprinsă pe altarul credinţei poporului nostru.

Ştim că este. Dumnezeu ştie cine este.

Nici cei din Egipt nu-l cunoşteau – cum spune la Exod capitolul 2, versetul 2, despre Moise că era „un tânăr frumos, un copil frumos”.

Şi la Samuel spune despre David că era un tinerel cu părul bălai, cu ochi frumoşi şi cu faţă frumoasă.

Nimeni nu-i cunoştea. Dumnezeu ştia şi, la vremea potrivită, l-a arătat şi pe Moise, şi pe David.

Nimeni nu L-a cunoscut nici pe Domnul, numai omul lui Dumnezeu când L-a văzut – Simion bătrânul, la Templu – a văzut asupra Lui semnul lui Dumnezeu, semnul divinităţii.

La vremea când trebuie să se arate, Dumnezeu îl va arăta. Ştim însă că este. Dumnezeu n-a lăsat şi nu va lăsa Lucrarea Lui fără un îndrumător, fără oameni de valoare, fără un trimis al lui Dumnezeu care să poarte steagul.

Noi trebuie să ne rugăm, pentru ca acest om binecuvântat să fie. Pentru ca mama care-l va naşte să fie o mamă binecuvântată, care să-l îndrume şi care să-l sfătuiască.

Cum l-a îndrumat mama sa pe Moise…
Cum l-a îndrumat mama pe David…
Cum l-a îndrumat mama pe Sfântul Ioan Botezătorul…
Cum L-a îndrumat Maica Sfântă pe Domnul Iisus…
Cum l-a crescut mama pe Sfântul Ioan Gură de Aur…
Sau mama sfântului Părinte Iosif…

Ştim că există, pentru că Dumnezeu încă binecuvântează neamul nostru cu mame sfinte. Sunt atâtea mame sfinte! Şi, dacă sunt aici atâţia tineri binecuvântaţi de Dumnezeu, e dovadă că sunt mame sfinte care i-au avut cu rugăciune şi i-au crescut cu lacrimi în faţa Domnului.

Şi binecuvântăm Numele Domnului şi Îi mulţumim pentru aceşti tineri şi pentru aceste mame. Ştim că între aceste mame este una căreia Dumnezeu i l-a dat pe acela care va purta mai departe steagul în Lucrarea Lui.

Noi nu-l vedem acuma. Când va fi nevoie, Dumnezeu îl va arăta şi voi veţi vedea peste el semnul divin. Au oamenii lui Dumnezeu un semn şi în cuvintele lor, şi pe faţa lor. Numai ochii sfinţi îi văd. Doar aceştia sunt binecuvântaţi de Dumnezeu, ei vor vedea când se va ivi acolo… Acolo va avea peste el toate binecuvântările, cum le-a avut Moise, cum le-a avut David, cum le-a avut Sfântul Ioan Botezătorul. Şi atunci, cei care vor fi în vremea aceea îl vor recunoaşte şi-l vor urma. Vor recunoaşte că este trimisul lui Dumnezeu. Dumnezeu nu va lăsa nici Lucrarea aceasta fără un trimis al Său. La vremea potrivită se va arăta.

Când se va arăta şi îl veţi vedea, însoţiţi-l, sprijiniţi-l, urmaţi-l, pentru că poate că va trebui să înfruntaţi un alt faraon sau un alt Goliat. Şi el e acela pe care Dumnezeu l-a rânduit să ducă Lucrarea Lui la biruinţă.

Numai acei care vor fi în vremea aceea să-l recunoască, să-l însoţească şi să fie una în jurul lui. Cine-l va însoţi şi îl va ajuta va fi binecuvântat. Cine-l va dispreţui va fi blestemat şi osândit, şi lepădat din poporul lui Dumnezeu.

Domnul să binecuvânteze şi mai departe Lucrarea Sa cu multă bucurie şi credinţă. Să binecuvânteze mamele care au copii sfinţi şi taţii care îi îndrumă sănătos. Să-i binecuvânteze pe acei copii sfinţi pe care Dumnezeu i-a rânduit să fie purtătorii de

steag şi, mai ales, pe acela care va trebui să ia steagul luptei sfinte. Poate că acela va duce Lucrarea pe porţile Canaanului Ceresc, porţile Ierusalimului şi, în cântările de slavă, cei care vom fi plecat îi vom vedea şi-i vom întâmpina cu bucurie, ca pe acei care au dus mai cu multă bucurie şi vrednicie Lucrarea pe care Domnul ne-a încredinţat-o şi nouă.

De aceea, fiţi o inimă şi un gând. Cei care puteţi lucra cu cuvântul, lucraţi cu cuvântul. Ceilalţi, cu lacrimile, cu genunchii, cu inima în faţa lui Dumnezeu, pentru ca atunci, în ziua răsplătirii, să fim găsiţi vrednici toţi, să ne putem bucura de răsplata pregătită de Dumnezeu acelora care au luat parte cu adevărat şi din toată inima la Lucrarea sănătoasă şi vie a lui Dumnezeu. Fie că a fost copil, fie că a fost bătrân, fie că a fost mamă, fie că a fost tată, fie că a fost frate, fie că a fost fiu, să fim găsiţi vrednici cu toţii să ne putem împărtăşi atunci de răsplata pregătită şi de cununa pe care ne-a pregătit-o Domnul şi Mântuitorul nostru.

Până atunci, să ne ajute Domnul ca, în mijlocul neamului nostru şi în mijlocul patriei noastre, să fim nişte membri sănătoşi, nişte cetăţeni cinstiţi, nişte oameni vrednici în toate privinţele, că aşa ne porunceşte nouă Hristos: drepţi, iubitori, ascultători, smeriţi, curaţi cu inima, harnici în toate privinţele, pentru că aceasta este porunca lui Dumnezeu şi binecuvântarea Lui pentru oricine vrea să trăiască şi să moară fericit, ca să poată fi găsit vrednic să facă parte din poporul lui Dumnezeu şi din mulţimea cea binecuvântată a acelor despre care scrie că ţin în mâini ramuri de finici şi au pe frunţi cununile slavei.

Domnul să vă binecuvânteze pe toţi! Să-i binecuvânteze pe cei care s-au predat Lui şi s-au hotărât pentru El cu statornicie în credinţa lor şi cu o tot mai frumoasă umblare şi trăire până la sfârşit.

Dar dacă este cineva aici care încă nu s-a predat Domnului, care încă nu s-a hotărât, – să nu vă întoarceţi cu întristare şi cu faliment.

Domnul Iisus este aici, între ai Săi, şi chemarea aceasta e din partea Lui.

Cu aceste cuvinte, Îi mulţumim Domnului pentru tot ajutorul pe care ni l-a dat şi-i îndemnăm încă o dată pe toţi cei care au auzit Cuvântul Său şi au ceva din îndemnul Duhului Sfânt să facă acest lucru acum. Amin.

Slăvit să fie Domnul!

(Fragment din Vorbirea fratelui Traian Dorz la botezul de la Buciumi – 28 noiembrie 1981)

Traian Dorz, din Lumina iubitului Fiu - Mândria şi gloata

Dorinţa după slava lumii şi după lauda oamenilor este o deşertăciune care se tot umflă şi tot creşte până se face atât de mare încât ea singură ocupă toată inima în care s-a încuibat. În inima aceea apoi nimic altceva nu mai poate să încapă.

Credinţa (şi smerenia ei) este vrăjmaşul de moarte al dorinţei după slava lumii. De aceea, în orice inimă unde s-a aşezat credinţa adevărată, acolo umblarea după slava lumii şi după laudele oamenilor este nimicită.

Credinţa adevărată umblă numai după slava lui Dumnezeu.Şi, după cum este cu neputinţă să creadă în Hristos acela care umblă după slava lumii, tot aşa este cu neputinţă să umble după slava lumii acela care crede cu adevărat în Hristos.

Nu dintr-o modestie prefăcută, nici dintr-o smerenie făţarnică, ci dintr-o încredinţare adâncă, izvorâtă din adevăr, noi trebuie să respingem toate ispitele laudei.

Ai un talent şi te mândreşti cu el, aşteptând laude? Ai o pricepere, un dar, o pregătire deosebită? Ai o slujbă înaltă, o avere, o autoritate mai aleasă? Fă mai mult bine cu acestea! Eşti dator să faci, căci de aceea le-ai şi primit pentru o vreme. Şi vei da seama dacă n-ai făcut.

Fă binele acum, căci în curând toate posibilităţile de a-l face îţi vor fi luate şi nu multă vreme le vei avea.

Umblă mai mult cu ele după slava lui Dumnezeu şi după foloasele lui Hristos, că şi aşa în curând vei pierde totul!

Satana fură tot ce nu-I dai de bunăvoie lui Dumnezeu.

În faţa judecăţii, numai Hristos Singur vă va putea scăpa!

Dar, dacă nu vreţi să veniţi astăzi la El ca să-L luaţi Apărător şi Mântuitor, în ziua aceea va fi prea târziu.

În faţa tuturor învinuitorilor, El nu vă va apăra cu nimic. El nu vă va cunoaşte, fiindcă voi n-aţi venit pe la El să-L cunoaşteţi (Mt 7, 23). Voi v-aţi dus pe la Moise, pe la Aaron, pe la botez, pe la sabat, pe la limbi, pe la ceremonii – dar nu pe la Hristos, ca să cereţi de la El iertarea şi mântuirea Sa cu pocăinţă sinceră.

Poate Moise sau Avraam te vor cunoaşte.
Poate Pavel sau Petru te vor şti,
poate Anton sau Nicolae te-au văzut… – dar ei înşişi te vor învinui în Ziua Aceea şi se vor lepăda de tine, căci şi ei te-au chemat, prin cuvântul şi exemplul lor, să vii la Hristos, aşa cum au făcut şi ei, dar tu nici pe ei nu i-ai ascultat. Cine te va apăra atunci?

O, suflete, nu-ţi pune nădejdea în nimeni altcineva în afară de Hristos, căci nimeni nu te poate izbăvi decât El (Fapte 4, 12).

Dacă te predai Lui şi trăieşti în El, Hristos te va ierta şi nimeni pe lume nu te va mai osândi (Rom 3, 22-23). Căci te va apăra El. Altfel vei fi osândit de toţi şi nimeni nu va mai fi să te scape.

Oricine are o adevărată credinţă este cu neputinţă să nu ajungă la Hristos, pentru că şi Scriptura, şi Tradiţia, şi cele vechi, şi cele noi, şi cele ce se văd, şi cele ce nu se pot vedea, dacă le cercetezi adânc şi cu un cuget curat, dornic după Adevăr, este cu neputinţă să nu te ducă la Hristos. Se cere numai să crezi şi să asculţi cele scrise acolo.

Sunt în viaţa omului stări în care sufletul doreşte mai mult ca orice retragerea din mijlocul frământărilor şi din zgomotul vieţii. Atunci mulţimea îţi ajunge o povoară cu mare greu de suportat. Chiar şi cei mai apropiaţi îţi sunt o greutate. Şi nimic nu doreşti mai mult decât să nu vezi oameni. Să plângi şi să te rogi singur.

Orice despărţire are o tainică durere în ea, orice plecare este umbrită de mâhnire şi tristeţe. Chiar şi acelea care ştii bine că nu-s pentru totdeauna. Dacă cel de care te desparţi ţi-a fost prieten adevărat şi credincios. Iubirea nu poate fi niciodată

nepăsătoare şi nesimţitoare. Ceva din fiinţa noastă se rupe, cu plecarea fiecăruia din cei iubiţi. Şi simţim în sufletul nostru golul lor pe care nimic şi nimeni nu-l poate umple. În astfel de clipe, numai retragerea în rugăciune şi numai lacrimile vărsate în singurătate ne pot mângâia şi linişti sufletul zdrobit şi duhul adânc sfâşiat. Să căutăm uşurarea lor!

Ca tot ceea ce se rupe, sufletul are, în durere, şi el nevoie de linişte şi de timp, să-şi închidă şi să-şi vindece rana. Atunci trebuie lăsat în pace. Sau plâns lângă el în tăcere.

Nimic nu-i mai nenorocit pentru un popor decât să ajungă gloată.
Şi nimic nu-i mai nenorocit pentru un om decât să ajungă în gloată.
Gloata este o adunătură de oameni care nu pot judeca niciodată limpede şi ordonat.
Gloata n-are cap, ci este condusă totdeauna de instincte, de pofte şi de cruzime.
Când e condusă de judecată, de minte, de cap, atunci nu mai este gloată, este unitate ordonată.

Spiritul gloatei este totdeauna primejdios. Cine ajunge în gloată nu mai poate avea o judecată a lui, fiindcă duhul gloatei, mentalitatea gloatei, influenţa puternică a gloatei îl robesc, îl întunecă, îl anulează şi-l târăsc. Gloata tocmai fiindcă nu judecă şi nu mai poate judeca singură este totdeauna o unealtă primejdioasă şi totdeauna ieftină, de care s-au folosit cu uşurinţă marii călăi ai omenirii şi marii vrăjmaşi ai lui Hristos.

E ciudat cum te nimiceşte duhul gloatei şi cum te goleşte de tot eul tău, robindu-te. După ce te-ai desfăcut din gloată, te miri uneori tu însuşi cum ai putut să faci aşa de „normal“ şi atât de uşor lucruri care sunt atât de străine de sufletul tău. Lucruri pe care nu erai niciodată în stare să le săvârşeşti afară din gloată.

Fereşte-te totdeauna de gloată, dacă nu eşti un duh puternic, spre a putea impune gloatei cu tărie drumul ordinii, al disciplinei şi al judecăţii sănătoase!
Fereşte-te totdeauna de gloată când este împinsă de curiozitate, de foame, de ură, de răzbunare sau de nebunie.
Fereşte-te totdeauna de gloata dezlănţuită, condusă de mincinoşi, de călăi şi de demagogi, fiindcă totdeauna va ajunge la fapte de cruzime neînchipuită şi îngrozitoare.
Pentru că gloata dezlănţuită nu mai are creier. Ci numai pântec şi pumni.
Nu poartă flori, ci numai pari şi pietre.

Hristos nu se adresează decât fiecăruia în parte, nu gloatei.

El cheamă la Dânsul pe fiecare suflet deosebit, nu grămadă.
Căci adevărat credincios este numai acela care duce în primul rând o viaţă individuală cu Hristos.

Un adevărat credincios nu se va mulţumi numai cu rugăciunea de la biserică sau de la adunare, ci va avea el însuşi cămăruţa lui de rugăciune. Va avea părtăşia tainică a lui însuşi cu Domnul Iisus. Fără această părtăşie, toate celelalte nu înseamnă mare lucru.

Dacă rămâi în gloată, uşor poţi ajunge dintr-un prieten al lui Hristos un vrăjmaş al Lui, fiindcă gloata se schimbă foarte uşor. Vai, şi astăzi, cea mai mare parte din sufletele care merg după Hristos sunt tot gloată. În ocaziile cele mai grele vezi cu tristeţe că e aşa.

E atâta nevoie uneori să şezi cu cei iubiţi ai tăi! Tot timpul lucrezi cu ei, umbli cu ei, mănânci cu ei sau departe de ei, dar aşa de puţin şezi cu ei! Şederea cu cei iubiţi îţi dă o bucurie unică. Clipele petrecute împreună cu ei sunt totdeauna de neuitat.

O Doamne, dă-ne fericirea de a sta cât mai mult împreună cu Tine şi cu ai noştri.

Amin.

Traian Dorz - Suflet frământat …

Suflet frământat de gânduri,
ce alergi şi ce te zbaţi,
ce doreşti să afli-n lume
– şi ce caţi?

Cauţi în lume bogăţie,
ochii ţi-s de ea robiţi?
– mulţi o au, dar câţi sunt oare
fericiţi?

Cauţi în lumea asta slavă,
cauţi laude – tumult –
câţi le au – şi nu vor oare
şi mai mult?

Desfătări doreşti în lume
şi paharul lor să-nghiţi?
– mulţi le au, dar câţi sunt oare
fericiţi?

Poţi afla în lume totul,
tot ce vrei şi ce cauţi tu,
fericire-adevărată
însă nu!

Doar când pe Iisus Îl cauţi
şi pe El când L-ai găsit,
doar atunci eşti, – doar atunci eşti

fericit!…

Traian Dorz, Cântări uitate

Toate-averile din lume

Toate-averile din lume sunt un fum,
tot ce ai poţi pierde astăzi, chiar acum,
singura avere care n-are-apus
e Iisus, e Iisus, e Iisus, e Iisus!…

Să-L câştigi,
să-L câştigi pe El
vinde casă, uită masă,
totul lasă
numai să-L câştigi,
numai să-L câştigi pe El!

Nu-i mărgăritar pe lume, aur nu-i,
nu-i nimic, nimic să aibă preţul Lui.
Lucrul care trebuieşte mai presus
e Iisus, e Iisus, e Iisus, e Iisus…

Toată slava lumii piere, cum e scris,
toate-s trudă şi durere, scrum şi vis,
doar o slavă ţine veşnic, jos şi Sus:
e Iisus, e Iisus, e Iisus…

Traian Dorz, din Cântarea Învierii

Traian Dorz - Pe cei bogaţi …

Pe cei bogaţi fă-i, Doamne, să vadă cât de goi
rămânem toţi când Mâna Ţi-o-nchizi de către noi.

Pe cei săraci fă-i, Doamne, să vadă ce bogaţi
putem cu toţii-ajunge de mila Ta purtaţi.

Pe cei trufaşi fă-i, Doamne, să afle tremurând
măsura ce uitată nu trebuie nicicând.

Pe cei smeriţi fă-i, Doamne, să afle fericiţi
ce mari sunt cei ce umblă cu-adevărat smeriţi.

Pe cei nălţaţi fă-i, Doamne, să caute şi spre jos,
pe cei căzuţi, să caute spre Cer mai curajos,
pe câţi le merge bine, să nu prea râdă-acum,
pe cei zdrobiţi fă-i, Doamne, să nu prea plângă-n drum,

Ci toţi să-şi amintească, în orice stare sunt,
că toate trec, – nimica nu-i veşnic pe pământ!
Să caute-a face bine, cât pot şi au prilej,
căci prea curând şi sigur îi spulberă-un vârtej!

Traian Dorz, Cântări de drum

Bogatul meu Prieten

Bogatul meu Prieten, Iisuse adorat,
o, numai al Tău aur e scump cu-adevărat,
Tu ai al bucuriei nemărginit senin
de-mbrăţişări şi cântec întotdeauna plin.

O, dacă Te-ar cunoaşte,
Iisuse, cei lipsiţi,
cum ar veni la Tine
şi-ar fi îmbogăţiţi!

Tu ai al mângâierii belşug desăvârşit
prin care faci durerea un cântec fericit,
Tu ai a izbăvirii nenumărate căi
prin care scapi în lume viaţa alor Tăi.

Tu ai ale Iubirii nebănuite stări,
să dai însingurării cereşti îmbrăţişări,
Tu ai al Veşniciei răstimp dumnezeiesc
în care să Te dărui la cei ce Te iubesc.

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - “Un lucru îţi lipseşte”

Doar “un lucru” poate să schimbe totul. Un oficiu poştal care a costat mai multe milioane de dolari a fost construit într-unul dintre marile noastre oraşe, în urmă cu câţiva ani. Era perfect cu excepţia unui singur lucru. Nu avea în hol nici o cutie pentru depunerea scrisorilor sau a pachetelor. Nu este nevoie de cât de un singur lucru pentru a da peste cap soarta evenimentelor.

În noaptea invadării Normandiei, Hitler luase doar un somnifer, cerând să nu fie deranjat. Putem spune, într-o anumită măsură, că un somnifer a determinat soarta celui de-al doilea război mondial.

Un glonţ tras, care vine cu viteză mare spre tine, poate să îţi schimbe radical viaţa… omorându-te.

O singură literă greşită în comenzile date computerului a făcut ca racheta trimisă spre Venus să o ia aiurea, costând guvernul 18,5 milioane de dolari.

Doar “un lucru” poate să schimbe totul şi în lumea spirituală a unui om. Poate să facă viaţa plină şi roditoare, sau dimpotrivă sterilă. Acesta este cazul tânărului bogat care a venit la Iisus, după cum aflăm din Evanghelia de astăzi. Deşi era bogat, nu era pe deplin satisfăcut. Unii psihologi cred că nemulţumirea nu este

neapărat un semn de slăbiciune, ci de creştere. Ei sugerează că oamenii care trăiesc o nelinişte sunt de fapt împinşi de o putere interioară spre un nou stadiu al creşterii lor. Aceasta înseamnă că nu trebuie să ne ajustăm după stadiul actual, ci să o luăm la pas înainte, spre noul stadiu spre care ne împinge nemulţumirea. Cu alte cuvinte, ***Dumnezeu nu ne lasă să trăim mulţumiţi de noi, la un stadiu animalic, ci ne umple inimile cu un uriaş gol, până când, asemenea tânărului bogat, vom începe să căutăm "viaţa de veci".***

Ce să fac?

Pentru prima oară în viaţa sa, tânărul a auzit pe cineva vorbind despre nevoile profunde ale sufletului şi a întrebat: ***"Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?"*** Iar Iisus i-a spus: ***"Ştii poruncile: să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta."*** Iar tânărul a răspuns: ***"Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele."*** Cu câtă mândrie trebuie că a spus aceste cuvinte! Dar Iisus când aude acestea, îi spune: ***"Încă un lucru îţi lipseşte: vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie."*** La auzul acestor cuvinte tânărul s-a întristat, pentru că era foarte bogat. A plecat, fără să mai vrea să mai vorbească cu Iisus vreodată.

Testul suprem

Doar "un lucru" îl ţinea departe de Dumnezeu: bunurile lui. S-a lăudat că a respectat toate poruncile. Iisus l-a testat atunci. "Să nu ai alţi dumnezei afară de mine." Aici tânărul bogat a clacat, pentru că el avea alţi dumnezei mai importanţi decât adevăratul Dumnezeu. La acest test reacţia sa, ne spune Evanghelia, a fost următoarea: ***"s-a întristat, căci era foarte bogat".*** Acum a înţeles că drumul spre inima lui Dumnezeu presupune predarea tuturor iubirilor, inclusiv a celei de bani, pentru iubirea lui Dumnezeu. Iubirea sa, ca a multora, stătea în lucrurile materiale. Doar "un lucru" îi stătea în cale pentru a ajunge în Împărăţia cerurilor, dar acel "un lucru" era suficient ca să piardă lupta.

"Vinde toate câte ai…"

"Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie." Aceasta a fost reţeta specială dată de Iisus unei persoane cu nevoi speciale. Iisus nu spune aici că sărăcia este o cerinţă sau un ideal pentru oricine. Şi în nici un caz nu critică bunurile materiale. Nu există nici un indiciu biblic cum că Iisus i-ar fi cerut vreodată lui Iacob sau lui Ioan să renunţe la barca de pescuit, nici că i-ar fi cerut Mariei şi Martei să îşi vândă casa din Betania. Iisus, ca un Medic

Bun, nu prescrie acelaşi medicament pentru orice pacient. Tânărul lăsase ca bunurile lui să crească asemenea unui zid între el şi Dumnezeu. Iisus nu a avut nevoie decât de o privire pentru a-l diagnostica, privind în sufletul lui. De aceea i-a spus: “Du-te şi vinde tot ce ai.” Am spus că aceste cuvinte ar fi ca o reţetă, dar poate mai potrivit ar fi să spunem că sunt ca o operaţie chirurgicală! Pentru că Iisus este Medicul Bun, dar şi Chirurgul Bun. El crede în remedii drastice atunci când problemele sunt profunde şi acute. De aceea, spune el, “dacă bogăţia ta te face să păcătuieşti, tai-o”. Acest om era atât de lipit de bunurile sale materiale încât doar o operaţie chirurgicală îl mai putea salva.

Care este oare acel “un lucru” ce ne ţine departe de Dumnezeu? Oricare ar fi, trebuie să îl tratăm ca şi cum ar fi cancer. Scăpaţi imediat de el, oricât de dureros ar fi, tăind chiar în carne vie, iar apoi veniţi, urmaţi-mi – ne spune Iisus. Acest “un lucru” poate să fie alcoolul. Lăsat de capul lui, alcoolul pătrunde fibra omului în profunzime, îi preia voinţa şi devine ca o boală, ucigând capacitatea respectivului de a lua decizii pentru el. La alţii acest “un lucru” poate să fie succesul. Destramă caracterul, îi transformă în aroganţi, snobi, nerecunoscători. Sau acel “un lucru” poate fi banul. Îngustează perspectiva omului şi îl face să vadă totul, bunuri şi oameni deopotrivă, exprimat în lei grei.

Etica lui Socrate versus cea a lui Platon

“Un lucru îţi lipseşte.” Da, veţi spune, dar acest tânăr a respectat toate celelalte porunci. De ce l-a condamnat atunci Iisus pentru “un lucru”? Socrate pretindea că o persoană este în regulă din punct de vedere moral dacă aspectele negative din viaţa sa sunt egalate într-o balanţă imaginară de aspectele pozitive. Dacă ar fi cântărite viciile şi virtuţile unui om, şi s-ar vedea că virtuţile cântăresc mai mult decât viciile, atunci acest om, spunea Socrate, este un om bun, moral vorbind. Dacă un om ar fi zgârcit, dar în rest bun, atunci înseamnă că nu e nimic în neregulă cu el; dacă are un temperament violent dar este darnic cu cauzele bune, atunci avem în faţă o persoană morală.

Platon, pe de altă parte, nu era de acord cu Socrate. El afirma că personalitatea unui om, asemenea unui lanţ, este atât de puternică cât veriga cea mai slabă. Scara căreia îi lipsesc câteva lemne este inutilă. Barca ce are o singură scândură putrezită se va scufunda, chiar dacă toate celelalte sunt perfecte. Sau să privim lucrurile astfel: aţi vrea oare, ca bancher, un casier care să fie cinstit în 99% din timp, dar care să delapideze un dolar la fiecare sută de dolari care trece prin mâinile lui? A-l asculta pe Domnul în 99 dintre cazuri atunci când este uşor să faci aceasta nu

valorează prea mult. Testul real stă în cel de-al 100-lea caz în care este greu să faci acest lucru.

Dumnezeul nostru gândeşte din acest punct de vedere ca Platon. Nu ca Socrate. Un lucru, spune El, poate să dea totul peste cap. Un singur păcat poate să ruineze o viaţă altfel morală. "Un lucru îţi lipseşte", i-a spus El tânărului bogat din Evanghelia de astăzi. ***"Pentru că cine va păzi toată legea", scrie Iacob, "dar va greşi într-o singură poruncă, s-a făcut vinovat faţă de toate poruncile. Căci Cel ce a zis: 'Să nu săvârşeşti adulter', a zis şi: 'Să nu ucizi'. Şi dacă nu săvârşeşti adulter, dar ucizi, te-ai făcut călcător de lege" (Iacob 2,10-11).***

Uşa închisă

"Un lucru îţi lipseşte." Unii dintre noi avem anumite încăperi din casa noastră în care nu dorim ca Dumnezeu să intre. Ţinem încăperile acestea zidite bine. Pentru tânărul din Evanghelia de astăzi, această încăpere era lumea banilor. Nu vroia ca Iisus să intre în această încăpere. Poate pentru noi această încăpere este ocupată de sufocanta ambiţie de a reuşi în carieră, indiferent pe câţi trebuie să îi calci între timp în picioare. Pentru unii, poate să fie ocupată de vechiul păcat al refuzului spovezii. Sau poate această încăpere zidită este ocupată de sexualitatea noastră căreia suntem hotărâţi să ne supunem, orice ni s-ar întâmpla, oricât ne-ar costa. Pentru alţii poate să fie o ură adâncă faţă de cineva, ură ce stă între noi şi Dumnezeu, furându-ne pacea. Dumnezeu poate să aibă orice doreşte de la noi, dar nu acel "un lucru". Poate să intre în orice încăpere, dar nu în aceasta!

Cu alte cuvinte, facem din religie doar un sector oarecare al vieţii noastre. Avem sectorul social, sectorul intelectual, sectorul recreativ, sectoarele pentru politică, finanţe, afaceri, ştiinţe, şi avem şi un sector al religiei. Ni se pare că cel mai groaznic lucru pe care am putea să îl facem este să lăsăm sectorul religiei să interfereze cu celelalte sectoare. Am auzit spunându-se de exemplu că nu trebuie să amestecăm religia cu politica sau cu afacerile. Fiecare cu ale lui. Aşa ceva a încercat să facă şi tânărul din Evanghelia de astăzi. Dumnezeu ţine de sinagogă, credea el. Dumnezeu nu are nimic de-a face cu lumea finanţelor, cu bunurile materiale. Dar Iisus insistă spunând că de Dumnezeu ţin toate sectoarele vieţii, toate încăperile casei în care trăim, ale căror uşi, fără vreo excepţie, trebuie să îi fie deschise. Nu facem aşa, iar El bate la uşile pe care le ţinem închise. "Un singur lucru îţi lipseşte."

"Vino de-Mi urmează"

Când Domnul nostru Iisus Hristos i-a întâlnit pe Andrei, Matei, Iacob, Ioan, Petru şi pe alţi apostoli, le-a adresat invitaţia: “Urmează-mi!” Se notează în Evanghelie faptul că aceştia au răspuns lăsând toate şi urmându-l pe Iisus. Aceeaşi invitaţie îi este adresată de Iisus tânărului bogat: “vino de urmează Mie”. Şi el a fost invitat de Iisus să fie apostol ca Matei, Petru, Ioan. Dacă l-ar fi urmat pe Iisus, astăzi l-am fi avut în calendar, menţionat ca Apostol; nu l-a urmat, aşa că nici măcar numele nu i-l ştim. “Un lucru” l-a ţinut departe de Dumnezeu – iubirea lui pentru bunuri.

Care este acel “un lucru” în viaţa noastră? Este vreun păcat de care refuzăm să ne despărţim? Este vreo parte din noi pe care refuzăm să o deschidem în faţa lui Dumnezeu? Avem cumva vreo iubire care este deasupra iubirii ce i-o purtăm lui Dumnezeu? Există vreo persoană pe care refuzăm să o iertăm? Orice ar fi, mesajul lui Hristos pentru noi este acesta: chiar şi un singur păcat, atâta timp cât nu renunţăm la el şi nu căutăm iertarea lui Dumnezeu, ne poate ţine în afara Împărăţiei Cerurilor.

Acesta sunt eu!

Un dramaturg spunea odată că o piesă de teatru place în măsura în care ne face să spunem: “Oh, Doamne – acesta sunt eu!” Pericopa de astăzi este asemenea unei piese de teatru. Dacă ne uităm la tânărul bogat şi ne spunem în inimă: “Acesta sunt eu!”, atunci pericopa şi-a atins scopul. Pentru că atunci înseamnă că am devenit conştienţi de acel “un lucru” care ne lipseşte, care ne împiedică să câştigăm de la Iisus viaţa veşnică.

(Traducere: Oana Capan)

Pr. George Dimopoulos - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - Cum să moştenim viaţa veşnică

Un om, iubiţi fraţi, s-a apropiat de Hristos. Nu era un om bătrân, ci mai degrabă tânăr. Nu era sărac. Dimpotrivă, "era foarte bogat". Nu era un om rău; şi nu era ca ceilalţi evrei care încercau să îl ispitească şi să îl prindă în cursă pe Iisus Învăţătorul. După cum ne spune Marcu, el a atras imediat iubirea lui Hristos: ***"Iisus, privind la el cu dragoste" (Marcu 16,21).*** El era un tânăr drept, şi dorea să devină perfect. Trăia pe pământ, dar contempla cerul. Avea multe bogăţii, dar căuta lucrurile bune ale cerului. Era plin de sete şi dorinţă după viaţa veşnică. Şi astfel, tânărul îi adresează lui Iisus Hristos întrebarea sa: "ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?" Veşnicia. Viaţa veşnică. Acesta este destinul omului. Împreună cu Sfântul Pavel şi noi mărturisim: ***"Căci nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe aceea ce va să fie" (Evrei 13,14).*** Despre acest subiect, iubiţi fraţi, suntem chemaţi să vă vorbim astăzi.

Cea mai sigură realitate este moartea. Toate celelalte sunt relative – bogăţia şi gloria; fericirea şi nefericirea; bucuria şi durerea; progresul şi regresul. Moartea suflă pretutindeni. Putem adormi seara şi să nu ne mai trezim dimineaţa. Putem merge cu maşina, cu trenul, cu vaporul, spre orice destinaţie şi să întâlnim moartea. La cimitir putem vedea rude cumpărând un loc de mormânt pentru un om care chiar ieri cumpărase pământ pe care să construiască. Părăsim zgomotul şi agitaţia oraşului pentru a ne relaxa, şi ne întoarcem acasă trişti, deoarece am fost martorii

unui accident în care au murit mulţi oameni. Pe pământ, pe mare, în aer – moartea pluteşte deasupra tuturor, aşteptând, căutând, ascuţindu-şi coasa pentru a secera mii în fiecare zi. Pavel numeşte moartea ***“vrăjmaşul cel din urmă, care va fi nimicit” (1Corinteni 15,26).***

Moarte. Morminte. Sunt peste tot. Peste tot putem auzi plânsul jelaniei. În faţa acestei înspăimântătoare viziuni a morţii, omul se opreşte şi întreabă: Ce este dincolo de mormânt? Este ceva mai mult decât viermi şi putrezire? Răspunsul unui materialist sau al unui ateu, amândouă negative, ar fi probabil: “credincios sau necredincios, drept sau nedrept, Sfântul Pavel sau Nero, binefăcător al societăţii sau beţiv al oraşului, toţi sfârşesc în nimic… în zero”. Desigur, opiniile materialistului şi ale ateului sunt inacceptabile pentru noi. Inacceptabile nu doar pentru credincioşi, ci pentru toţi oamenii înzestraţi moral şi intelectual. Un om de ştiinţă inteligent, de exemplu, când construieşte un motor gigantic, nu pune niciodată nici cea mai mică rotiţă fără un scop definit. Milioanele de fire şi complicatul sistem de panouri de comandă de pe Apollo 15, aşa cum au explicat experţii la TV, fiecare au servit unui scop separat şi definit. Dacă omul este atent să nu construiască nimic inutil, nu putem să credem că Dumnezeu, Creatorul Atotştiutor, este şi mai atent în a crea toate lucrurile cu un scop?

Psihologia tuturor raselor afirmă acest lucru. De-a lungul secolelor, omenirea din întreaga lume, indiferent de educaţie sau de condiţii sociale, a avut o înclinaţie înnăscută spre a afirma ideea nemuririi. Toate cultele religioase au acelaşi scop – a fi pe placul divinului – pentru a dobândi o judecată favorabilă în viaţa veşnică.

Unul dintre apologeţii Bisericii din secolul al doilea a scris: “Sunt nemuritor, şi chiar dacă voi arde, sau dacă vulturii vor mânca trupul meu, nelăsând nici o părticică din existenţa mea trupească, tot voi exista şi voi continua să trăiesc în casa Domnului”. Astfel vorbeşte filozofiei pure şi reprezentanţilor ei.

Cicero spunea odată: “natura nu ne-a pus în această lume să locuim pentru totdeauna, ci pentru o scurtă perioadă de timp. Ziua în care voi pleca spre societatea cerească, spre consiliul sufletelor, şi voi lăsa departe în urma mea grijile mele şi mizeriile pământului; acea zi mi-o doresc foarte mult”.

Socrate, în timpul ultimelor ore ale vieţii sale, în închisoare, a discutat despre moarte cu discipolii săi. El a încercat să îi convingă să nu fie îngrijoraţi, pentru că îndată ce el va bea otrava, va ajunge pe pământul prosperităţii şi al fericirii, unde domneşte dreptatea supremă. Socrate credea că se va întâlni cu judecători lipsiţi de neputinţele omeneşti, nu asemenea judecătorilor din Atena. Ei îl vor judeca cu o

judecată dreaptă pe care nu a primit-o pe pământ. Cu o astfel de încredere în viaţa veşnică şi în judecata finală, Socrate şi-a închis ochii pe pământ, doar pentru a-i deschide în cer.

Însă dincolo de glasul logicii, al conştiinţei, al mărturiei universale a omului; dincolo de glasurile filozofilor se aude un glas – glasul Fiului Unul Născut, Iisus din Nazaret, venit din cer. Este glasul lui Iisus Hristos, vorbind în mod repetat în Evanghelii despre viaţa veşnică, despre Împărăţia Cerurilor, Împărăţia lui Dumnezeu, despre starea de fericire, despre Ierusalimul ceresc etc. Hristos pe cruce l-a chemat pe tâlharul pocăit în Rai: ***“Adevărat grăiesc ţie, astăzi vei fi cu Mine în Rai” (Luca 23,43).***

Ce este Raiul? Şi viaţa veşnică? Sunt acolo grădini şi păduri, izvoare, curge oare lapte şi miere? Este plin de fete frumoase, mâncare şi băutură pe săturate? Bineînţeles că nu, fraţii mei. Hristos ne-a asigurat că există viaţă veşnică dincolo de mormânt. Dar El ne-a spus de asemenea că nici una dintre plăcerile lumeşti nu mai există acolo, şi nici măcar nu se pot compara cu ceea ce există în viaţa de apoi. Evanghelia nu ne oferă o altă descriere, deoarece Împărăţia lui Dumnezeu şi viaţa în acea Împărăţie nu pot fi descrise în cuvinte.

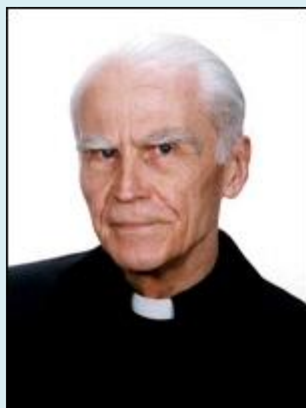
Sfântul Pavel, datorită sfinţeniei sale şi slujirii de nepreţuit pe care a adus-o Bisericii, a fost dus de Spirit într-o viziune a Raiului. Dar când a revenit pe pământ, nu a putut să explice cu înţelegerea umană starea din acea viaţă: ***“a fost răpit în Rai şi a auzit cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască” (2Corinteni 12,1-6).*** În altă parte Pavel scrie: ***“Ci precum este scris: Cele ce ochiul n-a văzut şi urechea n-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El” (1Corinteni 2,9).***

Fraţilor, viaţa veşnică există, dar cine dintre noi o va moşteni? Să ne gândim la această întrebare. Răspunsul depinde de examinarea încercărilor şi durerilor vieţii.

Amin.

(Traducere: Oana Capan)

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - Dialogul cu tânărul bogat

În convorbirea cu tânărul bogat pe care ne-o prezintă astăzi Sfântul evanghelist Luca (XVIII, 18-27) şi, în paralel, şi ceilalţi doi evanghelişti sinoptici, Matei (XIX, 16-27) şi Marcu (X, 17-22), ***Iisus ne pune în faţa ochilor sufleteşti cele două căi pe care se poate ajunge la scopul nostru ultim: viaţa de veci.***

Cea dintâi, mai uşoară şi, oarecum, mai largă, este calea trasată de decalog, de cele zece porunci, cale comună tuturor oamenilor, căci Dumnezeu le-a întipărit în însăşi firea omului, în conştiinţa lui, în momentul când l-a creat cu suflet nemuritor; iar mai târziu, când omul, alunecat în excesele pasiunilor, era ameninţat să le dea cu totul uitării, Dumnezeu a intervenit pentru a doua oară, oferindu-le, prin Moise, lumii întregi, gravate pe cele două table de piatră, ca omul să le poată citi şi cu ochii trupeşti, dacă cei sufleteşti i s-ar fi întunecat.

Fericirea ori nefericirea, pacea ori dezordinea şi deznădejdea omenirii – aşa cum istoria a dovedit-o întotdeauna şi o dovedeşte şi astăzi sub ochii noştri – atârnă de respectarea ori încălcarea celor zece comandamente morale. Ele sunt jaloanele, dar şi balustrada de siguranţă şi sprijin, care ne indică urcuşul şi ne călăuzesc spre culmile însorite ale fericirii veşnice.

În cartea Proverbelor, Spiritul Sfânt, prin înţeleptul Solomon, ne îndeamnă: ***"Ţine poruncile mele legate mereu de inima ta; pune-le împrejurul gâtului tău ca un colier; când umbli, să umble şi ele cu tine; ele să te păzească în timp ce vei dormi; de îndată ce te vei trezi, vorbeşte cu ele: căci poruncile sunt ca o flacără şi legea ca o lumină, iar mustrarea pe care ne-o fac pentru greşelile noastre este calea vieţii" (VI 21-23).***

A doua cale, mai anevoioasă şi mai îngustă decât aceea a poruncilor divine, este calea celor trei sfaturi evanghelice:

- *a sărăciei liber acceptate,*
- *a castităţii perfecte şi*
- *a ascultării de bună voie ,*

cale rezervată celor chemaţi de Dumnezeu printr-o alegere specială, celor care, dorind desăvârşirea, nu se mulţumesc numai cu păzirea poruncilor, ci, aprinşi de iubirea de Dumnezeu, se consacră Lui printr-o renunţare totală la sine şi la lume, adică la lucruri care în sine nu sunt rele, dar constituie totuşi pentru suflet o primejdie şi o piedică în calea sfinţirii şi mântuirii. Acestea sunt: bunurile pământeşti, plăcerile trupeşti şi voinţa proprie.

La bunurile pământeşti se renunţă prin votul sărăciei, la plăcerile trupeşti prin votul castităţii, iar la dreptul de a-şi exercita liber voinţa, prin votul ascultării de bună-voie.

Aceste trei voturi ce corespund celor trei sfaturi evanghelice, trasate de însuşi Iisus prin pilda vieţii Sale, constituie calea pe care El invită sufletele alese să-L urmeze îndeaproape, fie rămânând în lume, fie, mai ales, retrăgându-se în mănăstire.

Iisus este Săracul prin excelenţă care nu a avut nimic propriu, nici măcar pe ce să-Şi plece capul. El este, de asemenea, singurul care nu a simţit în trupul Său preacurat ghimpele ispitei: “Cine dintre voi mă poate acuza de păcat?” Tot El este cel care, din prima clipă a existenţei Sale ca om, a renunţat la propria Sa voinţă, făcându-Şi din viaţă un neîntrerupt act de supunere totală la voinţa Tatălui ceresc: ***“Am venit pe pământ nu să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis”. “Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis şi să săvârşesc lucrul Lui” (Ioan IV, 34).*** Iar Apostolul neamurilor zice despre Iisus: ***“S-a smerit pe Sine luând chipul robului, S-a smerit ascultător făcându-Se până la moarte, şi încă până la moartea pe Cruce” (Filipeni II, 8).*** Pe acest drum eroic, Iisus a fost urmat cu o totală dăruire, până la moarte, de nesfârşita pleiadă de suflete care, începând cu Apostolii, s-au consacrat Maestrului şi Mirelui lor divin, renunţând la ei înşişi şi la lume.

Pe această cale îl chema Iisus şi pe tânărul bogat, care, deşi avea o situaţie materială şi socială deosebită, nu era mulţumit cu sine. Simţea că Dumnezeu îi cerea ceva mai mult. Dorea o viaţă care să-i asigure veşnicia, dar nu ştia ce anume avea de făcut în acest scop. Profitând de întâlnirea cu Iisus, dincolo de Iordan, îl

întreabă: ***“Învăţătorule bun, ce bine voi face ca să moştenesc viaţa de veci?” (Matei XIX 16).*** Mântuitorul îi răspunde: ***“Poruncile le ştii: Să nu fii desfrânat, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, să cinsteşti pe tatăl şi pe mama ta” (Matei XIX, 19).*** Tânărul îi răspunde că toate acestea le-a păzit din tinereţe şi doreşte să i se spună “ce îi mai lipseşte” (Ibid. v. 20).

La acest răspuns ce exprimă curăţia şi nobleţea celui ce îi stătea în faţă, Iisus rămâne atât de plăcut surprins, încât – cum notează Sfântul Marcu – “privindu-l, l-a iubit”, adică s-a oglindit pe faţa lui Iisus dragostea ce i-o arăta tânărului. Iisus adaugă: ***“Încă una îţi lipseşte: Vinde toate pe câte le ai şi dă-le săracilor şi vei avea comoară în cer şi vino după mine” (Luca XVIII, 22).*** Mântuitorul îl cheamă deci mai sus, să îmbrăţişeze sfaturile evanghelice, ca, astfel, liber de orice legătură, să-L urmeze îndeaproape pe El: să schimbe bunurile pământeşti cu comorile cereşti.

Tânărul nu se aştepta să i se ceară o jertfă atât de mare: să se despoaie de tot avutul agonisit cu trudă şi să păşească sărac pe urmele lui Iisus. Dorea comori cereşti, dar nu cu preţul despărţirii de avuţie, casă şi familie. Și, deodată, ca printr-o străfulgerare, simţi că aripile avântului spre culmi i se frâng şi, ca şi cum s-ar fi prăbuşit în el ceva măreţ, plecă întristat. ***“Iar tânărul*** – remarcă Sfântul evanghelist Matei, în textul paralel – ***plecă întristat, căci avea bogăţii multe”.***

Aci, spontan, ne întrebăm: ***Ce se va fi ales, oare, în final, de acest tânăr cinstit, drept, curat, pe de o parte, iar pe de altă parte refuzând chemarea la perfecţiune? S-a mântuit ori s-a osândit?*** Sfântul Augustin este de părere că nu s-a mântuit; şi aceasta nu pentru că sfatul pe care l-a respins îi fusese dat de însuşi Iisus, izvorul sfinţeniei, ci pentru faptul că inima îi era atât de stăpânită şi alipită de avuţie, încât nu avea tăria necesară să înfrunte multele ispite de care cei ce o posedă sunt atât de asaltaţi, încât uită cu totul de interesul suprem al sufletului, ajungând în situaţia bogatului nesăbuit din Evanghelia duminicii trecute, surprins de judecata lui Dumnezeu, în timp ce singura preocupare îi era cum să-şi adăpostească recolta atât de îmbelşugată, încât nu îi mai încăpea în vechile hambare. Părerea Sfântului Augustin este îndreptăţită şi de reflecţia pe care o face Iisus, văzându-l pe tânăr întristat: ***“Cât de cu anevoie vor intra cei bogaţi în împărăţia lui Dumnezeu! Căci mai uşor va trece funia corabiei prin urechile acului decât bogatul în împărăţia lui Dumnezeu” (Luca XVIII 24-25). “Dar cine se va putea mântui?”*** – îl întreabă cei de faţă. ***“Cele ce sunt cu neputinţă oamenilor, îi sunt cu putinţă lui Dumnezeu”*** – le răspunde Iisus.

Aşadar, legătura bunurilor vremelnice cu care sufletul este încătuşat nu poate fi ruptă decât prin harul atotputernic al lui Dumnezeu, har care, prin rugăciune şi împărtăşirea cu Sfintele Taine, îl luminează pe cel ce le posedă ca să se considere doar ca administrator al lor, ele fiind în planul lui Dumnezeu simple instrumente, mijloace, şi nu scop, menite să fie folosite nu numai pentru nevoile materiale şi spirituale ale celui ce le posedă, ci şi pentru ale celor năpăstuiţi, prin acte şi opere de milostenie, dată fiind solidaritatea şi comuniunea vitală ce trebuie să existe între creştini, membrele Trupului Tainic al lui Hristos.

Iubiţi credincioşi, în vorbirea de pe Munte, Iisus ne avertizează: ***"Nu puteţi sluji şi lui Dumnezeu şi Mamonei" (Matei VI 24),*** adică avuţiei. Sufletul este destinat să fie tronul lui Dumnezeu. Menirea creaturilor, a tot ce există, este de a mi-L aduce pe Dumnezeu în suflet, în fiinţa Mea. El nu suportă ca locaşul Său să-l împart cu ceea ce nu este El. Iată de ce, precum rostul unui ac este de a trece cât mai repede aţa prin cele două bucăţi de stofă pe care croitorul vrea să le îmbine, şi câtă vreme acul rămâne pe loc firul de aţă nu poate uni cele două bucăţi, tot astfel rostul oricărui bun pământesc, oricărei creaţii este de a ne uni sufletul cu Dumnezeu prin iubire. Câtă vreme acel bun rămâne în sufletul meu, unirea mea cu Dumnezeu nu se poate săvârşi, eu rămânând departe de El, expus dezordinii, abuzurilor de tot felul, asupra cărora ne atrage atenţia Sfântul Pavel, în Epistola I către Timotei: ***"Rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint, pe care unii, poftind-o, au rătăcit de la credinţă şi s-au străpuns cu dureri multe" (6, 10).*** Iată pentru ce el ne avertizează: ***"Cel care se foloseşte de lumea aceasta, să fie ca şi cum nu s-ar folosi, căci trece chipul lumii acesteia" (I Corinteni VII, 31).***

Să veghem deci şi să ne rugăm ca nu cumva să ajungem în starea de plâns de a fi îngropaţi cu inima în mult-puţinul ce îl posedăm, ci să rămânem detaşaţi de tot ce nu este Dumnezeu şi nu ne conduce la El, pentru a ne umple cu El, prin fapte de milostenie, singura comoară ce o putem duce în veşnicie.

Acesta este sensul adevărat al primei fericiri: ***"Fericiţi cei săraci cu spiritul căci a lor este Împărăţia Cerurilor."*** Comit o mare greşeală cei ce prin sintagma "sărac cu duhul" înţeleg om redus la minte, căci ar fi o blasfemie a afirma că Iisus, însăşi atotştiinţa şi înţelepciunea, să fericească pe cei proşti şi ignoranţi. Nu, "sărac cu spiritul" este omul al cărui suflet este golit de tot ce este bun pământesc şi dezlipit afectiv de acestea.

Pliniu cel Bătrân (23-79 d. Cr.), în cartea sa Istoria naturală, afirmă că Apelles, cel mai mare pictor al Greciei antice, avea deviza Nulla dies sine linea (- să nu treacă nici o zi fără să trag o linie). La fel să facem şi noi, să nu lăsăm să treacă nici o zi

fără a face un bine. A trăi cu adevărat creştineşte este nu numai a nu face rău. Tânărul nu îl întreabă pe Iisus ce rău să nu facă, ci ce bine să facă. Împărăţia lui Dumnezeu se contruieşte prin fapte bune. De aceea, nu e destul dacă la examenul pe care îl facem seara conştiinţa ne spune că nu am comis nici un rău, ci trebuie să insistăm asupra binelui pe care l-am omis, adică pe care trebuia să-l facem şi nu l-am făcut. Dacă vom pune accentul pe această latură pozitivă, activă a vieţii noastre de creştin, care presupune dăruire de sine şi detaşare sufletească de ceea ce avem, pentru desăvârşirea noastră şi a semenilor, vom experimenta cu inima bucuria primei fericiri: ***"Fericiţi cei săraci cu spiritul căci a lor este Împărăţia Cerurilor."***

Amin.

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - Sărăcia sau ascultarea de Domnul este izvor de mântuire

Fraţilor, înainte de toate, ar trebui să fim cu luare aminte la cuvintele Apostolului pe care l-am ascultat astăzi. Iată ce le-a scris Sfântul Pavel colosenilor: ***"Ca aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi iubiţi, îmbrăcaţi-vă cu duioşie îndurătoare, bunătate, umilinţă, blândeţe, răbdare. Răbdaţi-vă între voi şi iertaţi-vă unii pe alţii, dacă cineva are vreo plângere împotriva cuiva. După cum Domnul v-a iertat vouă, aşa faceţi şi voi. Mai presus de toate acestea puneţi însă dragostea: ea este legătura desăvârşită. Pacea lui Hristos să domnească în inimile voastre; la ea aţi fost chemaţi, să fiţi un singur Trup. Fiţi recunoscători. Cuvântul lui Iisus să locuiască în voi din plin. Învăţaţi-vă şi mustraţi-vă unii pe alţii cu toată înţelepciunea" (Col. 3, 12-16).***

Respectarea acestor învăţături sfinte ar fi pentru noi (toţi) foarte folositoare ca să trăim cum se cuvine în acest timp de post şi de pregătire în vederea celebrării Naşterii Domnului. În acest sens, Evanghelia de astăzi ne avertizează pe toţi care suntem în căutarea Împărăţiei Cerurilor să respectăm poruncile: să nu înfăptuim adulter, să nu minţim, să nu furăm, să ne cinstim părinţii, şi mai presus de acestea să avem grijă de cei mai săraci. Dar se mai aminteşte de o poruncă… Oare care este? Pentru a răspunde cum se cuvine trebuie să ne întrebăm de ce tânărul s-a întristat şi a plecat? El pleacă deoarece nu ascultă de îndemnul lui Iisus. De aici reiese că porunca poruncilor constă în a asculta sfaturile lui Iisus şi a le urma.

Iată ce implică postul, iată ce implică îndreptarea paşilor noştri pe calea mântuirii: ascultarea de Iisus. Oare astăzi unde, când şi cum putem să stăm de vorbă cu Mântuitorul? Iubiţilor! În Taina Spovedaniei ne întâlnim cu darul milei Lui şi cu iertarea păcatelor noastre; în Taina Împărtăşaniei ne dăruieşte jertfa Lui, adică trupul şi sângele Său vărsat, pentru ca noi să primim plinătatea vieţii; în cuvintele

Sfintei Scripturi (când ne facem timp să o citim) ne mustră ca să ne abată de la rele, dar ne şi încurajează şi ne întăreşte cu înţelepciunea Sa dătătoare de lumină şi pace în drumul nostru pământesc pentru ca să facem fapte vrednice de mântuire. Pe Domnul îl întâlnim şi în persoana semenilor noştri bolnavi, săraci, abandonaţi. Să ne aducem aminte că şi un pahar de apă dat acestora contează în economia mântuirii.

Din textul Evangheliei de astăzi rezultă că a fi bogat înseamnă a fi plin de sine, a fi încăpăţânat, a nu asculta de nimeni, nici chiar de Dumnezeu. Prin urmare, a fi sărac înseamnă a recunoaşte că am primit toate de la Domnul, că El ne-a creat pentru viaţa de veci; a-L recunoaşte pe Iisus ca adevărat Învăţător al nostru, a recunoaşte că avem nevoie de iertarea Lui şi a ne ierta între noi precum şi El ne-a iertat. În acest sens, "sărăcia" evanghelică nu este un sfat, ci o poruncă. "Sărăcia" este ataşamentul ucenicului care vine la Biserică cu umilinţă, cade la picioarele Domnului şi-I cere iertare, apoi ascultă şi împlineşte învăţăturile Domnului. Pentru un creştin, "sărăcia " nu este facultativă ci este un imperativ, este condiţia de bază: calea cea mai sigură pentru a ajunge la desăvârşire şi, prin urmare, la mântuire.

"Bogatul" care afirmă că a respectat toate poruncile dă dovadă de falsitate, deoarece este plin de sine şi cu inima închisă faţă de alţii. Nu respectă porunca cea mai elementară şi cea mai mare: solidaritatea cu aproapele. "El pleacă trist" şi rămâne în continuare cu "bogăţiile lui" – cu încăpăţânarea lui şi cu ideea falsă despre sine cum că ar fi mai bun şi mai cinstit decât alţii -, dar rămâne singur şi abandonat. Tristeţea lui îşi are rădăcinile în iubirea – greşită – de sine însuşi.

"Ce să fac pentru ca să am viaţa veşnică?" Întrebarea acestui "tânăr" s-ar părea că porneşte dintr-o inimă plină de credinţă. De fapt, el dorea să se laude şi să se mândrească în faţa lui Iisus. Pe de altă parte, cerinţa lui, adică viaţa veşnică, nu este o viaţă plictisitoare ori lipsită de sentimente. Ea este viaţa totală, împlinită şi fericită: este viaţa viaţă. Prin urmare, întrebarea tânărului nu este atât de religioasă. Reprezintă, mai degrabă, dorinţa omului după fericire şi continua căutare a bucuriilor şi a plăcerilor. Răspunsul lui Iisus este minunat: un şir de reguli care, dacă sunt respectate, duc la împlinirea acestei dorinţe – ajută viaţa să fie trăită în plinătatea ei.

Codul stradal nu este neapărat o serie de restricţii, ci, mai degrabă, reguli care, dacă sunt respectate, dau naştere la o circulaţie în siguranţă pe drumurile publice. Tot aşa şi poruncile: dacă sunt respectate, conduc omul la fericirea veşnică. Bogăţia? După Evanghelie nu este dată de câţi bani are cineva în buzunar. Evanghelia vorbeşte de bogăţia inimii omului: de faptul că omul se închide în sine,

este plin de preocupările lumii acesteia, este egoist şi dispreţuitor faţă de alţii. După Iisus, acest tânăr greşeşte, pierde ocazia vieţii sale, deoarece nu-şi investeşte viaţa sa (adevărata bogăţie), timpul şi disponibilitatea sa în a-L urma pe Domnul, ci fuge de Domnul.

Acest tânăr nu şi-a împlinit vocaţia, chemarea, adică mântuirea sufletului, deoarece nu era liber şi nu mai comanda el, ci preocupările şi "bogăţiile" lui îl conduceau pe el. Atunci când bogăţia comandă, iar omul ca şi un sclav i se supune, banul nu mai este un instrument, un mijloc lăsat să-l slujească pe om, ci devine un idol căruia omul i se închină. Noi, oamenii, avem nevoie de bani, dar banii trebuie să rămână sluga noastă. Spunea cineva că: "Banul este un bun slujitor, dar un rău patron". Mila Domnului l-a vizitat pe tânăr şi i-a arătat că viaţa veşnică nu se cumpără pe bani, dar "bogăţiile" lui "materiale" nu i-au permis să asculte de glasul Domnului pentru ca să se realizeze spiritual. Dintre Dumnezeu şi Mamona, tânărul alege Mamona, dar în loc de bucuria celui care a găsit o comoară este invadat de tristeţea celui care a pierdut tot ce avea mai bun.

Într-adevăr, este greu pentru cei bogaţi să intre în Împărăţia lui Dumnezeu, dar este greu şi pentru alţii, adică pentru cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi nu-l împlinesc, adică nu aduc roadă. Oare nu suntem cu toţii prea maturi, inteligenţi şi atotştiutori pentru a intra în Împărăţia lui Dumnezeu, în care intră doar copiii?

Lăudat să fie Iisus!

Pr. Olimpiu Todorean - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - Tânărul bogat

Iubiţi credincioşi, în postul Crăciunului ni se propun spre meditaţie aspecte concrete, existenţiale ale trăirii creştine. Chiar şi în această duminică, a treizecea după Rusalii, pericopa evanghelică ne propune situaţi concrete. Ni se propune, faţă de alegerea generală, o alegere radicală a trăirii creştine, o alegere pe care creştinul trebuie să o facă dacă vrea să fie un creştin autentic, adevărat. Dacă primeşti Legea, Poruncile lui Dumnezeu şi, dacă le şi practici, este un har de la Dumnezeu. Dar Iisus Hristos este mai exigent. El cere să faci alegeri absolute dacă vrei să-L urmezi. Icoana din această duminică este cea a chemării şi condiţiilor extreme ale urmării.

Un tânăr bogat îi aleargă în întâmpinare lui Iisus şi cade în genunchi, întrebându-l ce trebuie să facă pentru a obţine viaţa veşnică. Aşa cum toţi trei evangheliştii prezintă acest episod, tânărul bogat îl recunoaşte pe Iisus ca "Învăţătorule", dar crede mai mult decât atât, căci nu cazi în genunchi înaintea unui învăţător şi nici nu-i spui "Învăţătorule bune"… "Bun – va spune Iisus – este numai Dumnezeu".

Întrebarea tânărului este importantă: "ce trebuie să fac pentru a avea viaţa veşnică?" Tânărul doreşte mântuirea. Mai au, oare, sens, în zilele în care trăim şi în societatea în care ne aflăm, cuvinte ca mântuire şi viaţă veşnică? Şi totuşi, măcar cu alţi termeni, măcar în subconştient, sunt lucruri pe care le dorim. Poate că nu le căutăm în Hristos. Poate vedem mântuirea în sănătatea, în bunăstarea fizică. Poate ne iluzionăm că vom deveni nemuritori, mai devreme sau mai târziu. Dar le dorim.

Întrebarea tânărului bogat ţinteşte mai departe. Este o întrebare plină de semnificaţii. Este o întrebare care va aduce răspunsul la toate întrebările pe care ni le facem: ce rost are viaţa, ce rost are existenţa mea sau a celuilalt de lângă mine, ce să fac cu propria-mi viaţă, de ce şi pentru ce mai suntem în lume?

Iisus, care cunoaşte foarte bine inima omului, a tânărului, care era, cu siguranţă, un evreu practicant, aduce în discuţie poruncile. Răspunsul lui Iisus la întrebarea tânărului este: cunoaşterea poruncilor, adică, a Cuvântului lui Dumnezeu. A observa, a pune în practică Cuvântul lui Dumnezeu: aceasta este garanţia pentru obţinerea vieţii veşnice. Dar tânărul le-a făcut pe toate acestea şi Iisus este mişcat de această disponibilitate a tânărului, de frumuseţea sa interioară. De câte ori nu rămânem şi noi mişcaţi înaintea miracolelor de onestitate, sinceritate, curăţie, pasiune pentru idealuri autentice a persoanelor din jurul nostru? Iisus s-a uitat la el cu dragoste. Imaginea este însufleţitoare. Îl place astfel încât continuă: un singur lucru îţi lipseşte: “du-te, vinde tot ceea ce ai… apoi vino şi urmează-mă”.

“Căci, viu este Cuvântul lui Dumnezeu şi înfăptuitor, şi mai tăios decât orice sabie cu două ascuţişuri, şi pătrunzător până la despărţitura sufletului şi spiritului, a încheieturilor şi măduvelor, şi scrutător al cumpănirilor şi cugetărilor inimii” (Ev. 4,12-13). Aceste cuvinte ale Sfântului Pavel descriu puterea exigentă (devastatoare) a cuvintelor lui Iisus, a invitaţiei Sale de a vinde toate lucrurile şi a dărui săracilor, condiţie obligatorie pentru a-L urma pe Hristos.

Cuvântul lui Dumnezeu, penetrează, scrutează chiar cu violenţă aşa cm o spune şi profetul Ieremia ***“Doamne, Tu m-ai aprins şi, iată, sunt înflăcărat; Tu eşti mai tare decât mine şi ai biruit” (20,7)*** sau ***“lasă casa, sau fraţi sau surori, sau mamă sau tată, sau copii sau ţarine…” (Mc. 10,30).*** Acest lucru îl cere Iisus. Nu se discută a lăsa doar bunurile materiale, ci şi priorităţile familiei ce sunt poruncite: “cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta”.

Discursul lui Iisus pare extremist, de nepropus, inuman dacă nu am întrezări un orizont al convertiri care restituie tot binele. Citim, în Înţelepciunea lui Solomon, rugăciunea făcută darului Înţelepciunii: ***“De-aceea m-am rugat să mi se dea pricepere, şi astfel mi-a fost dată; şi am cerut, şi iată, că spiritul înţelepciunii mi-a şi venit. De dragul ei fugit-am de sceptre şi de tronuri, iar bogăţia-n cumpeni cu ea mi-a fost nimic. Cu piatra cea mai scumpă nu i-am făcut pereche; de i se pune-alături, tot aurul din lume nu e decât nisip, şi-n faţa ei argintul nu e decât noroi. Iubirea mea asupră-i a pus un preţ mai mare decât pe sănătate, decât pe frumuseţe; şi mai presus am pus-o chiar de lumina însăşi, căci strălucirea ei***

nicicând nu oboseşte. Şi totuşi, ea mi-aduse în viaţă tot ce-i mai bun; din mâna ei primit-am averi nenumărate” (7,7-11).

Pentru ea, autorul spune că a renunţat la tot. Dar odată cu “înţelepciunea”, atunci când a primit-o, spune: “împreună cu ea mi-au venit toate bunătăţile, căci în mâinile ei sunt bogăţii nenumărate”. Chiar şi Iisus spune că oricine va lăsa bunurile şi neamurile ***“pentru El sau pentru Evanghelie…va primi însutit, acum, în prezent, sute de case şi fraţi, şi surori, şi copiii, şi ţarine, chiar şi prigoniri, iar în veacul ce va să vină, viaţa veşnică” (Mc. 10,30).*** Radicalitatea, exigenţa creştină comportă deci bogăţie, bucurie, include o recompensă. Această bucurie, această recompensă sunt însă strâns legate de prigoniri. Am putea spune că, fără persecuţie, altfel spus martiriu, nu suntem siguri dacă ne aflăm pe calea cea dreaptă, pe urma lui Iisus. Mesia al nostru este în aparenţă un om înfrânt. Suntem ucenicii unui om care suferă, lăsându-se crucificat pentru noi.
Probabil că acest fapt îl avertizează pe tânărul bogat – relatarea evanghelică începe să vorbească deja despre un Isus ca model de suferinţă şi evanghelistul Marcu inserează episodul între a doua şi a treia anunţare a patimii. Poate că sunt multe bunurile care îl împiedică să înţeleagă ce bogăţie mare este să renunţi la toate pentru Hristos… şi, întristându-se, tânărul s-a îndepărtat. ***“Cât de greu, zice Iisus, este pentru un bogat să intre în Împărăţia Cerului…dar nimic nu este imposibil la Dumnezeu”.***

Dar nu numai apostolii contemporani lui Iisus, nu numai cei care au călătorit cu ei pe drumurile Galileii, de la Iudeea la Samaria, sunt chemaţi să-l urmeze. Invitaţia ajunge până în zilele noastre. Mai mult, a şi ajuns deja. Botezul ne-a făcut ucenici ai Crucificatului înviat. Ne-a dat dreptul să dăm mărturie despre Iisus. Ne-a făcut altfel de bogaţi, altfel de buni, altfel de sfinţi. Nu ne rămâne decât să fim coerenţi în trăirea noastră.

Între cei ce îl urmau pe Iisus erau multe persoane bogate, ce nu au fost niciodată mustrate de Domnul pentru bogăţiile lor, nici nu au fost obligate vreodată să-şi vândă bunurile. Acele persoane, în fapt, îl ajutau pe Iisus şi pe apostoli în ministerul de servire ajutându-i pe săraci.

Petru, vorbind în numele celor doisprezece, exclamă: “Iată, noi am lăsat totul şi te-am urmat”. În realitate, nu au lăsat nimic, deoarece Iisus urcă adesea “în barca lui Petru” şi intră în “casa lui Petru”. Dar au lăsat totul, au îndepărtat totul din inimă, punându-şi barca şi casa la dispoziţia Evangheliei!

Iubiţi credincioşi, acesta este sensul harului lui Dumnezeu ce opera asupra lor şi asupra noastră şi Iisus ne poate garanta că vom primi în schimb însutit pe acest pământ, iar în veacul ce va veni, viaţa veşnică. Amin.

Pr. Vasile Rob - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - Ţine poruncile Mele legate mereu de inima ta

"Ţine poruncile Mele legate mereu de inima ta; ele să te păzească, deoarece, mustrarea pe care acestea ţi-o fac, pentru greşelile tale, este calea vieţi, calea mântuiri"

Dintre toate realităţile acestei lumi cea mai sigură realitate este moartea! Toate celelalte sunt pe cât de relative pe atât de trecătoare. În schimb moartea ne găseşte în cele mai diverse locuri; în maşină, în tren, pe stradă, acasă şi a.s.m.d. Peste tot plutesc nori acestei realităţi. De aceea, în această situaţie, uni dintre oameni îşi pun întrebarea: oare ce este dincolo de clipa morţi? Şi, mai ales, vom moşteni viaţa veşnică ?

De această cale era interesat şi tânărul din Evanghelia de astăzi, care îi confirma lui Iisus că încă de mic a ţinut toate poruncile scrise în Tablele Legii lui Moise.

Înainte de a merge mai departe trebuie să arătăm câte şi care sunt căile moşteniri vieţi de veci, a mântuiri.

Prima cale, mai uşoară, este tocmai cea trasată de Decalog, de cele 10 porunci şi pe care tânărul spune că a mers până atunci. Fericirea sau nefericirea, pacea sau

războiul, ordinea sau dezordinea din lume, depind de ţinerea sau încălcarea acestor 10 porunci.

Cea de a doua cale, ceva mai strâmtă, este aceea a celor trei sfaturi evanghelice: sărăcia liber consimţită; castitatea perfectă şi ascultarea de bună voie, care sunt trasate de Iisus prin pilda vieţi sale.

Pe această cale îl îndreaptă Iisus pe acest tânăr. La auzul celor ce trebuie să facă pentru a deveni desăvârşit, tânărul pleacă trist şi îngândurat, fără să mai rostească vreo vorbă.

Concluzia. Iată cât de mare piedică poate să fie averea, uneori, în calea mântuiri pentru cel care o iubeşte şi îşi face un scop în sine din acumularea ei. Aceasta este şi cauza pentru care Iisus spune acea metaforă cu acul şi cu funia. Şi din această cauză Biserica ne aminteşte şi reaminteşte, mereu, unde este locul în care trebuie să ne depozităm comorile noastre şi mai ales, care sunt aceste comori ce rămân sigure în veşnicie.

Alexandru Macedon, pentru a arăta ca în groapă nu duce nimic din cele ce a avut pe pământ, a pus să i se facă sicriul în aşa fel ca mâinile să-i rămână afară.

Tânărului din Evanghelia de astăzi i-a lipsit un singur lucru, ca să devină săvârşit, renunţarea la averea pământească. Dar nouă, oare, care este acel lucru care ne opreşte a merge pe calea mântuiri? Sau, la ce lucru am dori să renunţăm pentru a ne mântui?

Pliniu cel Bătrân (23 – 79) în cartea sa "Istoria Naturală" ne spune că Aplles, cel mai mare pictor al Greciei antice, avea următoarea deviză în viaţă: "Nulla dies sine linea" adică, să nu treacă nici o zi fără ca să trag o linie.

La fel să facem şi noi, să nu lăsăm să treacă nici o zi fără să facem un bine. Iar la examenul de conştiinţă pe care trebuie să-l facem la sfârşitul zilei, nu este destul să fim liniştiţi că am reuşit să nu facem nici un rău, ci trebuie să insistem asupra binelui pe care-l puteam face dar l-am omis. Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica a XIII-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXX-a după Rusalii) - Tânărul bogat

"Un tânăr s-a apropiat de Iisus Hristos întrebându-L: Bunule învăţător, ce trebuie să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?
- Ştii poruncile, – i-a răspuns Iisus."

Dacă vrei să intri în viaţa veşnică şi doreşti să fii fericit pentru totdeauna în Cer, atunci păzeşte poruncile. Poruncile lui Dumnezeu, reprezintă singura cale a fericirii pământeşti şi garanţia vieţii fericite eterne din cer. Altă cale spre cer nu este şi nu va fi niciodată.

În lume există legi după care aceasta se conduce, fără de care viaţa în societate ar fi fost imposibilă. Planetele şi stelele de pe cer, răsăritul şi apusul soarelui, cursul anului, mişcările apelor şi mărilor, sunt lăsate de Dumnezeu Creatorul prin legea naturală, sădită la începutul creaţiei, prin care este menţinută în existenţă întreaga lume văzută şi nevăzută. Sfânta Scriptură spune: ***«Că El a poruncit şi s-au făcut. Aşezatu-le-a pe ele în veac şi în veacul veacului, poruncă a pus, şi nu se va călca» (Psalmul 148, 5-6).***

Dumnezeu în înţelepciunea Sa a oferit omenirii cele zece porunci pe muntele Sinai. Poruncile lui Dumnezeu sunt bazate pe legea naturală, înscrisă în inima omului, în conştiinţa noastră. Fiecare om simte că ignorarea lui Dumnezeu, uciderea unei

persoane nevinovate, dezonorarea părinţilor, mărturia mincinoasă, tâlhăria, desfrânarea, nedreptatea, mânia, ura, reprezintă fapte rele – păcate. Sfântul Pavel, în epistola către Romani scrie, că păgânii care nu au cunoscut revelaţia lui Dumnezeu şi care nu au auzit niciodată despre Sfânta Scriptură, au legea lui Dumnezeu întipărită în inimă (vezi Romani 2, 14-15). Poruncile lui Dumnezeu sunt obligatorii pentru oamenii tuturor timpurilor, până la sfârşitul acestei lumi şi nimeni pe pământ nu poate să priveze pe vreun om de poruncile lui Dumnezeu. Iisus Hristos menţionează în mod categoric: ***«Adevărat vă zic vouă: Înainte de a trece cerul şi pământul, o iotă sau o cirtă din lege nu va trece, până ce se vor face toate» (Matei 5, 18). «Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece» (Matei 24, 35).***

Poruncile lui Dumnezeu oferite pentru binele nostru sunt o binecuvântare pentru toţi oamenii de pe pământ. Oare de ce întâlnim atâtea rele, boli, lacrimi şi dezastre, care nu se termină? Omul tuturor timpurilor se întreabă de ce? Pentru că oamenii încalcă poruncile lui Dumnezeu! Împotrivindu-ne lui Dumnezeu lovim în noi şi în legile după care noi ne desfăşurăm existenţa în această lume. Încălcând Legea, distrugem armonia din noi şi din jurul nostru. De ce tâlharii atacă oameni nevinovaţi? De ce anual mor milioane de copii nenăscuţi? Pentru că oamenii nu respectă porunca a cincea: “Nu ucide!” Pentru ce se nasc anual milioane de copii din părinţi necăsătoriţi? Oare de ce înfiorătoarea SIDA se răspândeşte în mod alarmant pe întreg pământul? Datorită faptului că oamenii nu respectă cea de-a şasea poruncă a lui Dumnezeu. De ce Dumnezeu a trimis pe pământ groaznicul potop, iar cu focul şi cu pucioasa a ars Sodoma şi Gomora? Pentru că oamenii au nesocotit poruncile lui Dumnezeu!

Să ne imaginăm situaţia în care toţi oamenii dintr-o ţară şi-ar propune ca în decursul unei săptămâni, să păzească cele zece porunci ale lui Dumnezeu în mod conştiincios şi că ar respecta acea propunere. Cât de fericită ar fi acea săptămână! Oamenii care ar cumpăra publicaţii, ar observa, că paginile lor ar fi aproape goale, pentru că nu ar mai fi despre ce să se scrie, nu ar fi fapte rele, informaţii mincinoase scrise în mod deliberat, iar paginile cu imagini imorale nu ar exista deloc. Copiii, tinerii şi vârstnicii, toţi membrii familiilor s-ar ruga zilnic. Ieşind din casă, nici unul nu şi-ar încuia uşa, deoarece nu ar mai fi hoţi, căci porunca a şaptea spune “Să nu furi!”. Mai mult decât aceasta! Hoţii ar returna banii furaţi. Părinţii nu şi-ar mai face griji în privinţa copiilor care au plecat să se joace, ştiind că aceştia se vor juca în pace. Cei care s-au supărat şi s-au duşmănit între ei şi-ar cere iertare unul de la altul, deoarece porunca lui Dumnezeu spune să trăieşti cu toţi în pace. În fiecare familie, în fiecare locuinţă ar fi pace, linişte, fără mânie, fără reproşuri. Duminica bisericile ar fi pline de oameni care se roagă, căci porunca lui

Dumnezeu spune, să-L preamăreşti pe Domnul. Ce viaţă fericită ar fi aceasta! Din păcate, pare o lume utopică. Noi suntem obligaţi, cu ajutorul harului lui Dumnezeu, să păzim poruncile Domnului. În Cartea Legii – Deuteronomul, Domnul spune: ***«Căci porunca aceasta care ţi-o poruncesc Eu astăzi nu este neînţeleasă de tine şi nu este grea pentru tine» (Deut. 30, 11).*** Nimic nu este peste puterile omului, însă se arată peste voinţa plecată spre rău şi păcat. Sfântul Apostol Ioan scrie: ***«Căci iubirea de Dumnezeu aceasta este: să păzim poruncile Lui. Iar poruncile Lui nu sunt grele» (1 Ioan 5, 3).***

Unul dintre conducătorii Asiei Mici, scria la începutul secolului II o scrisoare Împăratului Traian, în care spunea: "Creştinii – sunt oameni, care în mod deliberat se obligă să evite faptele rele, aceştia niciodată nu acceptă să fure, nu rup legătura căsătoriei, niciodată nu permit nedreptatea, întotdeauna sunt atenţi la cuvinte şi nu-şi însuşesc vreun lucru străin". Minunată mărturie adusă de un păgân pentru creştinii primelor secole! Se mai ridică creştinismul contemporan la înălţimea morală dorită de Dumnezeu ?

În momentul când poporul evreu s-a apropiat de tărâmul promis, după lunga lor călătorie prin pustiu, Profetul Moise a spus: ***«Iată eu vă pun înainte binecuvântare şi blestem; Binecuvântare veţi avea dacă veţi asculta poruncile Dumnezeului vostru, pe care vi le spun eu astăzi; iar blestem, dacă nu veţi asculta poruncile Domnului Dumnezeului vostru (Deuteronom 11, 26-28).***

Poporul israelit a promis în mod solemn să păzească toate poruncile lui Dumnezeu. Leviţii au devenit cei care s-au aflat lângă altar, iar poporul de ambele părţi ale altarului. Leviţii au strigat cu voce puternică: ***«Blestemat să fie cel ce va face idol cioplit sau turnat, lucru de mână de meşter şi urâciune înaintea Domnului şi-l va pune la loc ascuns! Iar tot poporul a răspuns: Amin! Blestemat să fie cel ce va vorbi de rău pe tatăl său şi pe mama sa! Şi tot poporul a răspuns: Amin!… Blestemat să fie cel ce va ucide în ascuns pe aproapele său! Şi tot poporul a răspuns : Amin!… Blestemat să fie tot omul, care nu va împlini toate cuvintele legii acesteia şi nu va urma după ea! Şi tot poporul să zică Amin! (Deuteronom 27, 15-26).*** Aceste blesteme se repetă de şaisprezece ori. Iar după fiecare blestem poporul repetă: Amin. Adică, aşa să fie! Profetul Moise s-a adresat poporului: ***«Ca martori împotriva voastră iau astăzi cerul şi pământul: Viaţă şi moarte ţi-am pus eu astăzi înainte, şi binecuvântare şi blestem. Alege viaţa ca să trăieşti tu şi urmaşii tăi» (Deuteronom 30, 19).*** Dar Israel, ca prototip al omului care este chemat să respecte o lege, este împins de slăbiciunile moştenite de natura umană decăzută prin păcat.

Alege porunca, trăieşte după voinţa Domnului şi vei fi fericit! Psalmistul lui Dumnezeu spune: «***Pace multă au cei ce iubesc legea Ta şi nu se smintesc» (Psalmul 119, 165). «Bună-mi este mie legea gurii Tale, mai mult decât mii de comori de aur şi argint.» (Psalmul 119, 72).***

Apostolul Ioan ne învaţă: ***«Căci iubirea de Dumnezeu aceasta este: să păzim poruncile Lui. Iar poruncile Lui nu sunt grele» (1 Ioan 5, 3).*** Iisus Hristos, la Cina cea de pe Urmă, a adresat către Apostolii Săi cuvintele: ***«Rămâneţi în iubirea Mea! Dacă păziţi poruncile Mele, veţi rămâne întru iubirea Mea» (Ioan 15, 9-10). De ce ne temem de iubire?*** În Evanghelia după Sfântul Matei este înscrisă învăţătura lui Hristos: ***«Cel, ce va strica una din aceste porunci, foarte mici, şi va învăţa aşa pe oameni, foarte mic se va chema în Împărăţia Cerurilor. Iar cel ce va face şi va învăţa, acesta mare se va chema în Împărăţia Cerurilor » (Matei 5, 19).***

Rugăciune

Iisuse, Preaiubit Mântuitor, doresc cu ajutorul Tău să păstrez legile iubirii, cuprinse în Decalogul Tatălui Tău şi al nostru, datorită cărora pot să-mi petrec întreaga viaţă în Tine. Fie ca să fiu străbătut permanent de graţia Spiritului Sfânt pentru a păzi poruncile Tale. Uşurează-mi acest lucru şi întăreşte-mă în iubirea şi pacea Ta. Fă, să-mi cufund spiritul meu într-al Tău, aşa de adânc şi puternic, spre a putea fi cu totul absorbit de voinţa Ta, cu care să mă unesc în toate, uitând de mine însumi, să cunosc permanent numai iubirea Ta.

O, Iubire pură, deschide-mi bunătatea Ta, mie care sunt atât de sărman şi sărac în ea, varsă în mine toate izvoarele îndurărilor Tale, distruge barierele care îmi stau în calea practicării iubirii faţă de Tine, Dumnezeul meu. Cufundă-mă în prăpastia celei mai delicate iubiri şi a bunătăţii Tale, pentru a pieri în abisul nobleţii şi bunătăţii Tale, precum picătura de ploaie în adâncul oceanului. Amin. (După Sfânta Gertruda)

Pr. James Thornton - Predică la Apostolul din Duminica a XXX-a - „Legătura desăvârşirii”

Acum aproape o lună, epistola duminicală pe a cărei am citit-o era, ca şi astăzi, din Epistola către Coloseni a Sfântului Pavel. A fost, de fapt, alcătuită din opt versete care le premerg pe cele citite astăzi. Poate vă amintiţi că cele citite atunci se ocupau de preschimbarea sinelui. Ni s-a spus de către Sfântul Pavel să ne lepădăm de omul cel vechi, omul Căderii lui Adam, şi să ne îmbrăcăm cu omul cel nou, omul exemplificat de Iisus Hristos, Omul ce corespunde cu adevărat pe deplin chipului lui Dumnezeu.

In acea citire, Sfântul Pavel ne sfătuia că, dacă dorim să devenim mai vârtos omul cel nou, să ne lepădăm mânia, iuţimea, răutatea, hula [şi] cuvântul de ruşine din gura noastră. Şi încă, nu trebuie să ne minţim unul pe altul.

Acestea sunt însuşirile negative pe care trebuie să ne străduim a le izgoni din personalităţile noastre. Citirea de astăzi dezvoltă acest concept, relatând virtuţile, calităţile pozitive pe care trebuie să căutăm a le întipări şi le întări în noi. Înainte de a vorbi despre aceste virtuţi, trebuie să fie limpede precum cristalul că această preschimbare dramatică cerută de Sfântul Pavel are nevoie de timp pentru a o dobândi. Pentru mare parte dintre noi, ea nu se dobândeşte într-un ceas sau într-o zi. Înlăturarea trăsăturilor de caracter înrădăcinate în noi la Cădere se aseamănă,

mai degrabă unui urcuş anevoios. Păcatul şi ispitele celui viclean ne îndeamnă să păşim pe calea mai uşoară, înspre căile omului celui vechi.

Pentru a dobândi din nou ce am pierdut la cădere, pentru a ne recăpăta adevărata noastră fire, este nevoie, mai întâi, să înţelegem că această sarcină nu este una uşoară. Ea cere o străduinţă plină de hotărâre, deoarece urmează de obicei calea cea mai anevoioasă. O căpetenie de oşti care dă greş în a-şi pregăti oastea pentru război fiindcă îşi închipuie că vrăjmaşul este o pradă uşoară, uşor de învins, va avea o mulţime de surprize neplăcute mai târziu, în toiul luptei. Aşa şi cu noi. Trebuie să ne pregătim pentru ce este mai greu şi nu trebuie să ne amăgim nici despre puterea vrăjmaşului nostru, nici despre miza din urmă a bătăliei.

În al doilea rând, dacă ne închipuim că avem tăria şi puterea să îndeplinim singuri această sarcină, atunci am pierdut lupta chiar înainte ca ea să înceapă. Suntem în mâinile lui Dumnezeu, suntem în grija lui Dumnezeu, depindem de El aşa cum depinde un prunc nou-născut de părinţii săi. Fără harul Său, nu putem face absolut nimic.

Orice putere am avea, ea se supune harului şi sprijinului de la Dumnezeu. De aceea, o parte integrantă a acestei lupte este rugăciunea neîncetată către Dumnezeu, pentru ajutor şi călăuzire necontenită.

Sfântul Pavel ne învaţă în Apostolul de astăzi că, deoarece noi, ortodocşii, suntem nişte aleşi ai lui Dumnezeu , trebuie să avem o ţinută duhovnicească. Trebuie să ne însuşim – vorbesc acum despre un act de voinţă, de asumare a noilor obiceiuri -, trebuie să ne însuşim ca parte a alcătuirii psihologice lăuntrice nişte simţăminte adânci de milosârdii ale îndurării, bunătate, smerenie, blândeţe, îndelungă-răbdare, îngăduind unul pe altul şi iertând unul altuia de are cineva împotriva cuiva pâră. Deşi am mai vorbit şi înainte despre marea parte a acestor virtuţi, va fi de folos să o facem încă o dată.

Cuvântul milosârdie înseamnă a arăta îndurare cuiva care, strict vorbind, nu o merită. Expresia grecească din original, splaghhna oiktirmou (tradusă milosârdiile îndurărilor), lărgeşte acest concept pentru a cuprinde noţiunile de milă şi îndurare. Trebuie să ne milostivim de cel în suferinţă şi să încercăm a-i alina durerea. Trebuie să arătăm milă, îndurare şi compasiune în relaţiile zilnice cu alţi bărbaţi şi femei, şi să nu ne folosim de necazul altuia în scopuri egoiste. Nu trebuie nici să îi judecăm aspru pe ceilalţi, socotindu-ne a fi atât de sus, încât să le pricinuim durere doar de dragul măririi sinelui nostru.

Bunătatea cuprinde lucruri precum simpatia şi dărnicia, precum şi o căldură lăuntrică şi o inimă bună. Suntem buni într-un înţeles scripturistic atunci când ne iubim fratele ca pe noi înşine, atunci când ne pasă de interesele sale tot atât cât de cele ale noastre. Atitudinea contemporană de „mâncătorie reciprocă” a oamenilor unul faţă de celălalt este cât se poate de depărtată de bunătate.

Oamenii cu mentalităţi păgâne detestă smerenia sau umilinţa. Ei îşi închipuie că aceasta ar însemna o degradare înjositoare. Nu este aşa. Conceptul ortodox de smerenie este întemeiat pe conştientizarea faptului că suntem făcuţi de Dumnezeu, suntem fãpturile Sale, iar prăpastia ce ne desparte de Dânsul este nemărginită. În ce-i priveşte pe ceilalţi bărbaţi şi femei, nu trebuie să fim înfumuraţi şi dispreţuitori, ci să ne purtăm în aşa fel, încât să recunoaştem existenţa chipului lui Dumnezeu întipărit în fiecare dintre ei.

În înţelesul dat de Sfântul Pavel, blândeţea cu siguranţă nu înseamnă pasivitate sau cedare atunci când astfel de atitudini nu sunt potrivite, de pildă în lupta cu răul. Blândeţea înseamnă pur şi simplu să fim amabili, blajini cu ceilalţi, înceţi la mânie, lipsiţi de trufie.
Suntem îndelung-răbdători atunci când arătăm răbdare. ***Gândiţi-vă pentru o clipă cât de des păcătuim fiecare.Gândiţi-vă cât de îndelung-răbdător este Dumnezeu. Pentru un singur păcat de moarte, ne-ar putea zdrobi, ne-ar putea nimici din Zidirea Sa, însă nu o face. Ne dă şanse, una după alta, ca să mai încercăm o dată. Dumnezeu este îndelung-răbdător. Are răbdare. Aşa ni se porunceşte şi nouă să fim cu aproapele. Oricât de obositori şi de vicleni ar putea fi uneori ceilalţi, să fim siguri că nici noi nu părem mai buni în ochii altora şi, cu siguranţă, nu părem mai buni în ochii lui Dumnezeu. Să le dăm aşadar şansa pe care şi noi o aşteptăm de la ei, ca şi de la Dumnezeu.***

Personalităţile omeneşti se ciocnesc în chip inevitabil. Unii pot avea idiosincrazii pe care le găsim iritante, care ne aduc răspândire. Trebuie să fim îngăduitori. Dumnezeu nu ne cere să ne placă însuşirile supărătoare ale celorlalţi, trebuie însă să încercăm să fim îngăduitori şi să nu osândim oamenii pentru ceea ce socotim a fi neputinţe sau ciudăţenii ale fiecăruia. Trebuie şi să fim iertători. Sfântul Pavel scrie: Precum Şi Hristos v-a iertat vouă, aşa şi voi. Ce se mai poate adăuga?

Sfântul Pavel spune: Iar peste toate acestea (îmbrăcaţi-vă întru) dragoste, care este legătura desăvârşirii. Peste toate acestea! Mai presus de toate! Cuvântul grecesc folosit aici, agapi, este tradus ca dragoste; ţinând în minte faptul că greaca are mai multe cuvinte cu diferite înţelesuri pentru dragoste, să analizăm împreună înţelesul folosit de Sfântul Pavel în acest verset. Sfântul Apostol vorbeşte aici de

acel simţământ adânc al părtăşiei, al respectului reciproc, al afecţiunii şi al bunăvoinţei – care ar trebui să fie însemnul de căpătâi ale creştinilor. Aceasta este, declară Sfântul Pavel, legătura desăvârşirii. Arhiepiscopul teolog Hrisostom de Etna explică: Adevărata dragoste de obşte leagă laolaltă fiinţele omeneşti în acelaşi cuget, acelaşi trup, acelaşi viitor, aceeaşi mântuire. Ea face ca dorinţele noastre egoiste să devină una cu dorinţele celorlalţi, preschimbând astfel egoismul. Estompează deosebirile dintre indivizi. Îi uneşte pe toţi intr-un singur trup…. Aceasta este dragostea de fraţi.

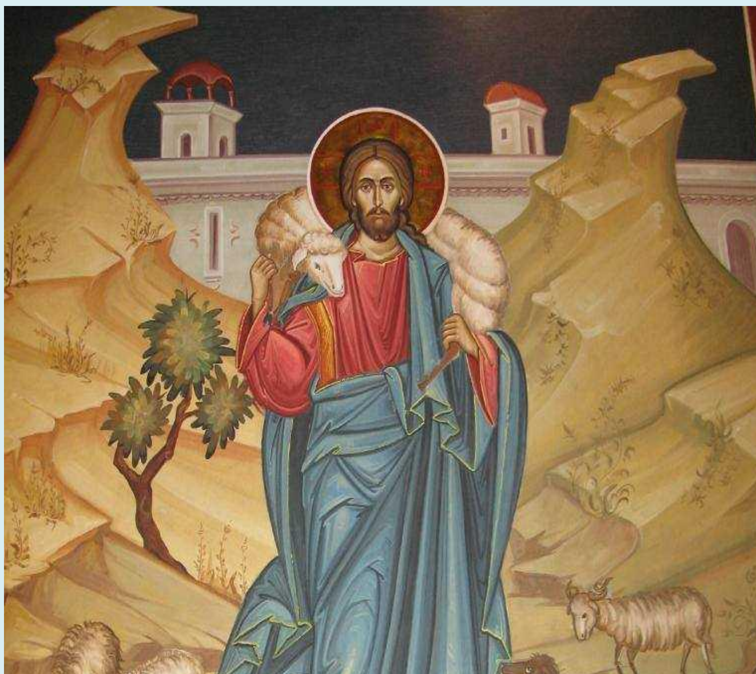
Sfântul Pavel rezumă toate cele zise mai sus, spunându-ne că trebuie să ne lăsăm inimile a fi stăpânite de pacea lui Dumnezeu. Dacă îngăduim patimilor proprii să ne stăpânească inima sau dacă îngăduim părerilor şi ideilor altora să stăpânească, cădem în rătăcire şi, mai mult, părtăşia este ruptă. Doar atunci când pacea lui Dumnezeu domneşte în noi, devenim cu adevărat o parte a acelui un [singur] trup care este Biserica Ortodoxă, lucru pentru care aducem mulţumire.

Sfântul Apostol încheie prin a cere ca Cuvântul lui Hristos să locuiască în Coloseni, ca această obşte creştină să se înveţe şi să se povăţuiască reciproc cu psalmi şi cu laude şi cu cântări duhovniceşti, cu mulţumire cântând întru inimile [lor] (…) Domnului. Deoarece ne străduim să fim acelaşi trup, împărtăşind acelaşi cuget, (…) acelaşi viitor, aceeaşi mântuire, este firesc ca ortodocşii să se înveţe şi să se povăţuiască între ei, deoarece în adevăratul creştinism, după cum a exclamat marele Ivan Mihailovici Andreiev (1894-1974), „toţi sunt pentru unul şi unul pentru toţi…” Împreună ne mântuim; de unii singuri, cu sinele înălţat la culme, pierim.

Mulţi dintre oamenii de astăzi cred că o parohie puternică şi înfloritoare poate fi clădită prin reclame în ziare, la televiziune şi prin organizarea de festivaluri anuale. Deşi nici unul din aceste lucruri nu este neapărat rău, adevărata obşte ortodoxă întrebuinţează criterii duhovniceşti pentru a-şi măsura succesul. Aşadar, dacă facem ca între noi să domnească virtuţile creştine, milosârdiile îndurării, bunătatea, smerenia, blândeţea, îndelunga-răbdare, îngăduinţa (…), iertarea (…) şi dragostea, devenind însuşirile de căpătâi ale vieţii parohiei, izbânda noastră va fi nemăsurată, iar pacea lui Dumnezeu din noi ne va fi spre slavă, va fi legătura desăvârşirii şi trăiniciei noastre.

“Din Apostol Citire….”, Pr. James Thornton
Ed. Egumeniţa, Trad.: Radu Hagiu

Arhim. Varnava Iankos - Cui ne dăm inma? Păcatul suficienței de sine

Arhim. Varnava Iankos: Păcatul suficienței de sine

Astăzi am citit pericopa evanghelică a celor chemaţi la cina cea mare (v. Luca 14, 16-24 Matei 22, 1-14), în care Domnul nostru i-a chemat pe oameni la cina domnească. Prin aceasta se simbolizează şi se indică Cina Stăpânească, Cina în timpul căreia se oferă Hristos, se oferă Trupul şi Sângele Lui.

În cadrul parabolei se menţionează că oamenii au pretextat un oarecare motiv serios, aparent logic şi omenesc ca să refuze invitaţia. Pricina a fost aceea a nevoii grijilor vieţii, aşa cum este menţionat

- *că unul, din pricina ogorului, a proprietăţilor pe care le cumpărase şi pe care le avea de îngrijit şi de controlat, nu a mai avut timp pentru a participa la Cina Domnului.*
- *Despre altul se menţionează că făcuse o afacere comercială: cumpărase - se spune - cinci perechi de boi. Potrivit Sfinţilor Părinţi, prin cele cinci perechi de boi sunt simbolizate cele cinci simţuri. Aşadar, nevoia şi dependenţa omului de viaţa simţurilor nu i-au mai lăsat vreme şi dispoziţie pentru Cina Domnului.*
- *Un altul a pretextat promisiunile datorate femeii lui, atunci când a zis „femeie mi-am luat şi de aceea nu pot veni”.*

Atunci Domnul, mâniindu-se, l-a îndemnat pe slujitorul său, pe îngerul său, să alerge pe drumuri şi să-i aducă pe invalizi, pe orbi şi pe şchiopi şi, dacă mai este loc, să-i silească şi pe ceilalţi să intre înăuntru la acei cină. Şi, încheie Domnul spunând, că mulţi sunt chemaţi, dar puţini aleşi.

Aici se arată taina responsabilităţii şi libertăţii noastre personale. Adică faptul dacă ne vom hotărî să considerăm drept cel mai important eveniment al vieţii noastre comuniunea cu Hristos sau comuniunea cu mediul omenesc imediat.

Domnul doreşte aici să decodifice taina libertăţii omului, taina voinţei lui. Însă voinţa lui, unde anume se concentrează şi cum se judecă? Nu se judecă după fenomenele exterioare, dacă avem familie, dacă venim la Biserică, dacă urmărim o viaţă armonioasă social, ci după faptul de a arăta şi de a descoperi unde este dată inima noastră.

În cele din urmă, ceea ce judecă calitatea stării noastre duhovniceşti este faptul de a arăta unde este dată inima noastră, ce stăpâneşte în ea şi care nume stăpâneşte în inima noastră.

Ceea ce este extrem de primejdios şi se vede şi în această parabolă este „omul bun". Omul bun [cel care se crede bun, drept, corect - n.n.], omul legalist, este uneori cea mai mare piedică pentru raportarea la Hristos.

„Omul bun" de obicei este împletit cu suficienţa de sine. Acela care se simte bine cu viaţa lui, cu munca lui, cu familia lui, cu investiţiile lui, care le-a pregătit atât de bine înlăuntrul lui, încât să zică „acum sunt în regulă, pot să mă bucur înlăuntrul meu, pot să mă desfăt de viaţa mea".

Visul oricărui om, probabil şi al celui mai bun creştin este să-şi împlinească scopurile sale, care însă scopuri se epuizează în planul biologic al familiei, în planul biologic al celor mai bune investiţii, astfel încât să lase o moştenire bună şi dreaptă. Dar ca să fie întoarsă inima noastră spre Hristos, în nici un caz.

Cineva ar putea spune „dar eu am şi una, am şi pe cealaltă". Nu se poate să o ai şi pe una şi pe cealaltă. Aceasta este altă înşelare. Problema este ca toate acestea să fie Hristos, să devină Hristos, să se preschimbe în Hristos, să devină Dumnezeiască Liturghie în inima noastră.
Inima mea să fie jertfelnic şi să-mi jertfesc voia mea nu ca să-i slujesc pe oamenii mei, ci ca să-L slujesc pe Hristos. Atunci se justifică şi oamenii mei. Inima mea să

fie jertfelnic, unde sunt chemat să-mi transfigurez viaţa mea, petrecerea mea cotidiană în posibilitatea şi prezenţa lui Hristos.

„Dar nu fac eu aceasta?”, ar putea spune cineva? “Pentru familia mea mă lupt din răsputeri, mă străduiesc să devin şi iubitor de oameni, pentru ea lucrez.” Nu, în realitate nu este aşa. Cum putem să judecăm corect starea noastră? Să vedem dacă toate acestea vin să ne creeze o asigurare sentimentală sau o putere propulsoare spre Hristos.

Nu acestea reprezintă ţinta noastră. Nu este perspectiva vieţii noastre. Cel ce spune că scopul familiei este naşterea de prunci este încă un om pământesc. Scopul vieţii de familie şi al căsătoriei este Hristos. Iar copiii noştri se poate să devină un antidot al lui Hristos, să devină un fapt potrivnic lui Hristos, care ne satisfac în locul lui Hristos şi nu prin Hristos şi spre Hristos.

Prin urmare, toată problema este să cercetăm în interiorul nostru cine este comoara noastră. Să analizăm mai mult acest lucru. Se poate ca cineva să fie păstor şi să facă pastoraţie în Biserică şi să adune lume. Un altul ar putea să fie un lucrător social şi să lucreze pentru lume. Dar toate acestea să fie făcute pentru propria lor recunoaştere, pentru propria lor slavă şi nu ca să fie o posibilitate propulsoare spre Hristos şi o posibilitate a mărturisirii şi a descoperirii lui Hristos.

Prin urmare, toate acestea nu se mişcă într-un plan exterior, aşadar [nu contează] cât de dinamici şi de muncitori suntem, ci în ce măsură putem să ajungem la o abordare isihastă şi de comuniune a noastră şi a inimii noastre. Aşadar, dacă ne vor fi luate toate acestea, care reprezintă o comoară pentru noi, munca noastră, poate chiar şi lucrarea noastră creştină, putem noi să ne simţim bine? Rămânem oameni deplini? Sau simţim că ne-am pierdut pământul de sub picioare?

Dacă ne-am pierdut averea noastră, dacă ne-am pierdut sănătatea, dacă ne-am pierdut familia noastră, dacă dăm greş chiar şi în creşterea copiilor noştri, ne pierdem pământul de sub picioare, sau există ceva mai puternic, şi acesta este Hristos? Piatra credinţei, Hristos, acolo sus unde este zidită Biserica noastră. […]

Atunci vom înţelege că adevărata cină nu sunt nici proprietăţile noastre, nici perechile de boi, nici femeia noastră, nici bărbatul nostru şi copiii noştri. Adevărata cină este aceea la care ne cheamă Domnul nostru.

De ce însă preferă să-i lase deoparte pe cei chemaţi? Cine sunt cei chemaţi? Noi suntem, despre noi vrea să spună Hristos aici. Noi, care suntem nişte creştini

aranjaţi, cu serviciul nostru, cu familia noastră, cu lupta noastră, cu Liturghia noastră. Despre noi vrea să spună. Şi ce va face Domnul? Ne va lăsa pe noi şi-i va invita pe cei ce sunt în afara Bisericii. Care nu-L cunosc pe Hristos, însă au gândul cel bun, dar nu le-a descoperit nimeni adevărul lui Hristos. Deşi se pare că ei au o viaţă extra-bisericească, cu toate acestea, au mărinimie, au bunătatea lui Hristos, care, dacă li s-ar fi descoperit Hristos, L-ar fi recunoscut şi ar fi zis: „Acesta este comoara, nimeni nu ne-a zis de El, nimeni nu ni L-a arătat asa cum este El cu adevărat".

Pe aceştia îi va alege Hristos. Nu-i va alege pe cei aranjaţi. Îi va alege pe aceia care căutau adevărul si nu-l cunoşteau, pentru care nu s-a aflat vreun vestitor adevărat al Cuvântului lui Hristos, ca să le arate adevărul şi să-i odihnească. Au alergat la orice fel de sistem filosofic ca sa caute „gunoaiele de sub tinichele". Şi le va spune Hristos: „Aici este Adevărul", şi ei vor spune „dar noi pe acesta l-am căutat de atâta timp. Aici este Viața".

Pentru că viaţa este Trupul şi Sângele lui Hristos şi prin această viaţă învie şi cotidianul nostru.

(din: Preot Varnava Iankos, Biserica păcătoşilor, Editura Egumeniţa, 2016)

Pr. Valentin Mordasov - Învăţături fundamentale pentru mântuirea sufletului (I)

Învăţături despre mântuirea sufletului - Scurtă îndrumare

Fii evlavios. Pe părinţii duhovniceşti, pe tatăl tău şi pe mama ta, pe conducători şi pe toţi oamenii de bine cinsteşte-i şi urmează sfaturile lor folositoare. Respectă-i pe oamenii în vârstă. Faţă de mai-marii tăi fii respectuos, cu cei de-o seamă cu tine fii amabil, cu cei mai mici, binevoitor. Iubeşte nu doar pe prieteni şi pe cei ce-ţi fac bine, ci şi pe vrăjmaşii tăi, şi roagă-te pentru ei. Aminteşte-ţi că rostul tău în lume este ca în orice împrejurare să faci bine aproapelui tău, pe cât îţi stă în putere. Nu te certa şi nu te învrăjbi cu nimeni.

Bun lucru este să-ţi înfrânezi mânia, să ierţi celui ce ţi-a greşit şi să dai celui care îţi cere. Te-a supărat cineva? Iartă-l. Ai supărat pe cineva? Împacă-te cu el. Fereşte-te nu doar de faptele rele, ci şi de cuvintele necuviincioase. Când vorbeşte cineva dintre cei mai mari, taci şi ascultă. Nu crede oricărui zvon. Nu dori tot ce vezi. Fii drept, nu dori nimic din ce nu este al tău. Cu atât mai mult nu fura şi nu deposeda, ci fii mulţumit cu ceea ce ai tu. Cele de care ai nevoie dobândeşte-le prin propria muncă. Dă înapoi ceea ce ai luat cu împrumut. Împlineşte ceea ce ai promis. Nu te lăuda niciodată. Fii curajos, gata de muncă, lăsând la o parte nepăsarea celor leneşi. Dragostea de muncă este plăcută lui Dumnezeu, iar ţie de folos.

Nu deznădajdui la necaz. La bucurie nu-ţi pierde cumpătarea. Celui care cere dă-i, dacă ai; pe cel sărac ajută-l pe cât poţi. Nu invidia pe nimeni, fii binevoitor faţă de

toţi. Nu fi egoist şi mândru. Fii prietenos faţă de toţi, dar nu te purta linguşitor faţă de nimeni. Salută-i pe toţi cei pe care-i întâlneşti. Asemenea şi celor care te salută, răspunde-le la salut. Celui care te întreabă răspunde-i, pe cel neştiutor îndrumă-l. Pe cei trişti mângâie-i. Slujeşte oricui poţi.

Scurtă regulă folositoare de suflet, care duce la mantuire

- *să te însemnezi corect cu semnul sfintei cruci;*
- *să taci înţelept;*
- *să ai duh binevoitor faţă de toţi;*
- *deasă pocăinţă în faţa lui Dumnezeu cu rugăciunea: „Doamne, iartă-mă şi ajută-mă! Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine!”;*
- *să urmăreşti gândurile potrivnice lui Dumnezeu şi să le alungi cu numele lui Dumnezeu;*
- *să treci de la lucrurile văzute la Numele nevăzut al lui Dumnezeu (a se vedea Comoara duhovnicească a Sfântului Tihon de Zadonsk);*
- *mărturisirea trebuie să fie sinceră;*
- *să te consideri pe tine mai rău şi mai păcătos decât toţi;*
- *tăierea voii şi a gândirii proprii, chiar când ea pare bună (fă totul cu sfat, adică cu sfatul părintelui duhovnicesc);*
- *deasă cugetare la plecarea ta din lumea aceasta în viaţa veşnică.*

Îndeplinind acestea, cu harul lui Hristos te vei mântui.

Pentru dobândirea fericirii veşnice sunt necesare:
⇒ credinţa în Iisus Hristos;
⇒ dragostea de Dumnezeu şi de aproapele;
⇒ păzirea tuturor poruncilor lui Dumnezeu;
⇒ împărtăşirea cu Sfântul Trup şi Sânge ale Domnului Iisus Hristos;
⇒ faptele bune;
⇒ să fii membru al Sfintei Biserici Ortodoxe;
⇒ pocăinţă sinceră pentru păcatele proprii.

1. Credinţa în Iisus Hristos

Dumnezeu este Duh Sfânt. Lucrarea Sa este prezentă în tot ceea ce a creat. Strămoşii noştri, care au trăit înainte de venirea lui Hristos, credeau în Cel ce va să vină. Ei citeau Scriptura, dar nu înţelegeau, pentru că nu erau luminaţi de Duhul Sfânt. Cu toate acestea, ei duceau o viaţă morală şi sunt un exemplu pentru noi.

- ✓ Noe şi-a construit arca timp de aproape 100 de ani, i-a avertizat pe oameni despre mânia lui Dumnezeu care se va abate asupra lor, i-a chemat la pocăinţă, în ciuda faptului că mulţi îl luau în râs.
- ✓ Enoh se purta cu evlavie în faţa lui Dumnezeu, îşi închipuia că Domnul îl priveşte zi şi noapte şi vede faptele lui. Atât de mult a bineplăcut el lui Dumnezeu, încât a fost înălţat la cer.
- ✓ Iar Iov, câte a răbdat prin îngăduinţa lui Dumnezeu! Cât au încercat să-l convingă să cedeze, însă el a rămas credincios şi statornic! Chiar şi atunci când zăcea în gunoi şi praf, părăsit de toţi, el Îl lăuda pe Dumnezeu.
- ✓ Dreptul Avraam, făcând voia lui Dumnezeu, a lăsat toate şi a mers în ţara pe care i-a arătat-o El. Avraam ne învaţă adevărata credinţă. Ne învaţă de asemenea ospitalitatea. El îi primea pe toţi străinii, între care S-a aflat şi Domnul. Avraam era atât de credincios şi de ascultător de Dumnezeu, încât nu a pregetat să se pregătească a-l aduce jertfă pe fiul său unul-născut, când Domnul i-a cerut-o. El ne învaţă ascultarea pe noi, preoţii, pe conducători, pe părinţi etc.
- ✓ Prorocul David ne învaţă credinţa, pocăinţa şi rugăciunea.

Şi aşa mai departe, la oricine am vrea să ne referim, toţi ne învaţă credinţa şi ceva de folos; ne învaţă înţelepciunea, ascultarea. Niciodată să nu părăsim rugăciunea, precum Daniel şi cei şapte tineri. De la toţi putem sorbi înţelepciune duhovnicească şi să învăţăm credinţa. În viaţă trebuie să căutăm compania oamenilor credincioşi, înţelepţi, plăcuţi lui Dumnezeu, tari în credinţă. Să vorbim cu ei despre Dumnezeu. Să citim cuvântul lui Dumnezeu.

Lectura ne întăreşte în viaţa duhovnicească. Credinţa însăşi apare din citirea şi ascultarea cuvântului lui Dumnezeu. Fiecare carte duhovnicească ne oferă ceva nou în cunoaşterea lui Dumnezeu. Cercetează-te şi alege-ţi lectura în funcţie de necesitatea şi setea pe care le descoperi în inimă: un acatist, Psaltirea, Evanghelia, o operă a unui Sfânt Părinte sau altceva. Citeşte, îndreptează-ţi viaţa pas cu pas, ca să dobândeşti credinţă tare.

A-ţi zidi fericirea interioară înseamnă a lucra la dobândirea Duhului Sfânt în credinţă şi în adevăr. Printr-o viaţă bună dobândeşte o inimă bună, umple-o de har. Pentru aceasta, învaţă cuvântul lui Dumnezeu în trei feluri:

1) din Evanghelie;
2) din explicarea lui în scrierile Sfinţilor Părinţi, nevoitori ai Bisericii Ortodoxe,
3) din vieţile sfinţilor, luând aminte la viaţa lor şi la felul cum au slujit lui Dumnezeu.

Mulţi nevoitori sunt trecuţi în rândul sfinţilor. Nu este, oare, acesta un exemplu de credinţă sfântă pentru noi?

Obişnuieşte-te să citeşti: dimineaţă din Evanghelie, în timpul zilei tâlcuirile Sfinţilor Părinţi, iar seara din vieţile sfinţilor. Fie ca sufletul tău să devină pământ binecuvântat pentru a primi sămânţa - cuvântul lui Dumnezeu. Să te faci plăcut lui Dumnezeu cu înţelegere.

Se spune că există oameni trupeşti şi oameni duhovniceşti. Care e deosebirea dintre ei? Cel trupesc trăieşte împlinind poftele trupului său, iar cel duhovnicesc trăieşte în credinţă, lucrând pentru a se face plăcut lui Dumnezeu. După roadele lor îi veţi cunoaşte. Cel trupesc face răul şi uită că l-a făcut, dar ţine minte atunci când cineva îi face lui rău; cel duhovnicesc iartă. Cel trupesc fură, cel duhovnicesc se leapădă de ale sale etc. Cel duhovnicesc dobândeşte Duhul Sfânt, îşi întăreşte credinţa; cel trupesc dobândeşte duhul rău, prin faptele sale rele devenind sălaş al acestui duh. Duhul rău îl duce în cele din urmă la pierzanie, dacă acel om nu-şi vine în fire.

Soarbe înţelepciunea duhovnicească, ce întăreşte credinţa. Pentru aceasta există:
1) Biserica lui Dumnezeu;
2) cărţile sfinte;
3) oamenii duhovniceşti.

Pentru aceasta am primit darul timpului, care este mai de preţ decât toate comorile. Trebuie să-l preţuim aşa cum îl preţuiau vechii negustori. Cât de mult timp pierdem în zadar în convorbiri deşarte, curiozităţi, fantezii, somn peste măsură etc! Mult folos dobândim în schimb de la timpul petrecut în rugăciune, în citirea sfintelor cărţi, în cugetarea la veşnicie, în săvârşirea faptelor bune etc. Când sărbătoreşti Anul nou, gândeşte-te întotdeauna la darul timpului încredinţat ţie şi la felul în care îl foloseşti.

Caută să-ţi petreci viaţa în credinţă, după legea dată nouă de Domnul Iisus Hristos şi în comuniune cu El. Să crezi şi să ştii că Hristos Se găseşte în cei care suferă fără vină şi fără cârtire, se află în cei care cred în El, când vorbesc despre Dumnezeu. Acolo unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Domnului, este prezent şi Dumnezeu. El este prezent în cei plăcuţi Lui. Este prezent în chip deosebit în noii mucenici ruşi. Omul care L-a cunoscut pe Duhul Sfânt prin credinţă simte prezenţa Lui: aşa cum curentul electric trece nevăzut prin fire, tot aşa şi harul nevăzut vine în om, iar acesta îi simte prezenţa ca bucurie care îi cuprinde întreaga fiinţă.

Omul care nu crede trăieşte ca un orb. Evanghelia ne vorbeşte despre Zaheu, care dorea atât de mult să-L vadă şi să-L cunoască pe Dumnezeu, încât s-a căţărat într-un dud, neţinând cont de funcţia sa importantă. Tot aşa şi noi trebuie să credem în Dumnezeu şi să tindem spre El. Scopul oricărei cunoaşteri este Dumnezeu!

Evanghelia ne vorbeşte despre vremea în care israeliţii, ca popor ales, s-au învrednicit să-L vadă cu ochii lor pe Mesia. Au văzut minuni şi vindecări, au auzit cuvântul din gura Domnului Însuşi, însă nu au crezut în El, ci au strigat: „Răstigneşte-L, răstigneşte-L!” Atunci harul lui Dumnezeu s-a luat de la ei. [1]

Rusia este un pământ binecuvântat cu un har deosebit. Credinţa ne mântuieşte. Noi ne adunăm acum în această veche biserică, pe pământul sfânt al Pskovului, care a fost hotar în faţa duşmanilor ce au încercat să cucerească Rusia de la apus, fapt amintit şi de cronicari. Catolicii au încercat să cucerească şi să distrugă duhul Ortodoxiei, însă fără izbândă, pentru că sfinţii noştri s-au rugat pentru Rusia.

Noi prea mărim pe Sfânta întocmai cu apostolii cneghina Olga şi pe Sfântul cneaz binecredincios Alexandru Nevski, în schimă Alexie, care, cu sfintele lor rugăciuni, până astăzi susţin şi întăresc poporul rus. Prea mărim pe Sfântul cuvios Nicandru, pe Sava de Krapetk, pe Cornelie de Pecerska, pe Cornelie de Krapetk, pe Ioasaf de Snetogorsk, pe Onufrie de Malsk şi alţi sfinţi, tari în credinţă, care au strălucit pe pământul Pskovului. Sfânta Biserică ne învaţă să mergem pe calea Ortodoxiei, privind la viaţa sfinţilor.

Aceştia au trăit pe pământul sfânt al Pskovului, au fost oameni ca şi noi, cu ajutorul lui Dumnezeu s-au curăţit de păcate şi au dobândit îndrăzneala la El, Căruia se roagă pentru noi, păcătoşii. Evanghelia ne îndeamnă pe noi, cei credincioşi, să nu ne îngrijim foarte mult de cele pământeşti, ci să căutăm mai întâi Împărăţia Cerurilor, iar celelalte se vor adăuga nouă. Pe primul loc trebuie să fie dorinţa de a bineplăcea lui Dumnezeu, iar toate celelalte - pe planul al doilea. Unde este inima noastră, acolo este şi comoara noastră.

---

1 *În Talmudul evreiesc există o menţiune de la anul 70 după Hristos despre faptul că Dumnezeu a încetat să primească jertfa lor, adică mielul junghiat, care după rugăciunile arhiereului lua asupra sa păcatele poporului lui Israel. Sângele lui, amestecat cu apă, era folosit pentru stropirea celor care se rugau ca semn al curăţirii. Se scrie că jertfa de curăţire nu mai este primită de Domnul de 37 de ani, adică din momentul răstignirii Fiului lui Dumnezeu, precum este spus în Scriptură: Milă voiesc, iar nu jertfă. Astfel, la evrei până astăzi nu există curăţire.*

Este bine să năzuim la hrană duhovnicească, asemenea Mariei, dar, trăind pe pământ, trebuie să împlinim şi cele ale Martei. Nu trebuie să exagerăm, cum a făcut monahul care a mers într-o mănăstire doar pentru a se ruga; iar când nu l-au chemat la masa nici prima, nici a doua şi nici a treia zi, a înţeles că trebuie să şi muncească.

În vremea noastră s-a răspândit foarte mult necredinţa. Ea exista şi înainte, dar nu era atât de multă. Din cauza necredinţei poporului, Domnul nu a făcut minuni în Nazaret, spunând că nici un proroc nu este bine primit în patria sa. Văzându-L zi de zi, ani de-a rândul, poporul era obişnuit cu El, devenind surd şi mut, deşi auzea despre minuni şi descoperiri făcute de El în alte locuri.

Deseori, suntem şi noi ca acei oameni: nu ne folosim de apa cea vie care este aproape de noi (în Biserică), ci bem din bălţi murdare (secte, eresuri, superstiţii). Exemple găsim şi în trecutul nostru. Astfel, Serafim de Sarov nu era cinstit ca făcător de minuni în sfânta lui mănăstire, ci, dimpotrivă, el a fost prigonit. Asemenea s-a întâmplat şi cu cuviosul Nicandru. Nici Ambrozie de la Optina nu era preţuit.

Astfel, oameni care vin de departe la un stareţ induhovnicit primesc comoara duhovnicească, o primesc în inimă şi o duc cu ei, iar cei din jurul său nu cunosc această comoară. Trebuie să-i preţuim pe cei din jurul nostru; nu doar pe preoţi, ci pur şi simplu pe oamenii duhovniceşti. Pe Iacob, fratele Domnului, nu-l cinsteau ca pe un făcător de minuni, dar îl cinsteau pentru credinţă, pentru sfinţenia lui, pentru viaţa lui fără de păcat.

Unii oameni îi întreabă despre problemele lor pe preoţi, dar fără folos, pentru că nu împlinesc ceea ce li se spune şi n-au credinţă. Dacă găseşte credinţă la om, Domnul îndreptează şi corectează toate. Dar fără credinţă, chiar şi cel mai înţelept stareţ nu-l va putea mântui pe om. Aşa s-a întâmplat şi cu locuitorii Nazaretului: deşi Domnul era cu ei, nu erau ei în stare să primească cele spre mântuire. La fel este şi în mănăstirile de azi. Cum a spus un monah: „Serafimi sunt mulţi, dar nu este nici un Serafim de Sarov.”

Din cauza necredinţei au apărut foarte multe boli duhovniceşti, mulţi demonizaţi. Vrăjmaşul îşi găseşte sălaş în sufletele care nu se află sub ocrotirea harului lui Dumnezeu. Conform profeţiilor stareţilor, la sfârşitul veacurilor cei bolnavi duhovniceşte vor fi atât de mulţi, încât oamenii şi diavolii vor fi una, iar iadul va rămâne pustiu.

Când omul trăieşte după voia lui Dumnezeu, demonii n-au putere asupra lui. Fără o viaţă după voia lui Dumnezeu rămâne doar forma exterioară a credinţei. Viaţa păcătoasă nu exclude întotdeauna credinţa, dar te îndepărtează de Dumnezeu. Pot fi bolnavi duhovniceşte chiar şi preoţii şi monahii, dacă ei duc o viaţă păcătoasă.

În Evanghelie sunt descrise unele întâmplări minunate, când demonii îl recunosc pe Dumnezeu şi se cutremură, în timp ce contemporanii Săi nu-L cunosc, nu-L înţeleg, nu cred în El şi nu se tem de El. Demonii Îi spun Domnului: „De ce ne chinui înainte de vreme?”, adică înainte de judecata lui Dumnezeu. Oamenii însă permit să fie chinuiţi de demoni. Vrăjitorii contemporani, extrasensii [2] şi magii sunt slujitori ai demonilor. Ei pot trimite demonii la om, dar demonii nu pot pune stăpânire pe om fără motiv. Motivele sunt următoarele: nu-L cunoşti pe Dumnezeu, nu crezi, nu porţi cruce, nu te împărtăşeşti, nu citeşti Psaltirea, Evanghelia, faci fapte rele.

Dacă omul este apărat de credinţă şi de faptele ei, nu trebuie să se teamă de demoni. Demonii n-au putere nici măcar asupra porcilor fără îngăduinţa lui Dumnezeu.

Vieţile Sfinţilor Ciprian şi Justina ne vorbesc despre puterea credinţei, despre biruinţa lui Hristos. Ciprian era un vrăjitor puternic, având în subordinea lui o legiune de demoni. Cu toate acestea, când tânărul aprins de dragoste faţă de fecioara Justina i-a cerut să-l ajute s-o seducă, Ciprian n-a putut face nimic, pentru că fecioara era o creştină cu credinţă tare şi care se ruga lui Dumnezeu. Atunci Ciprian însuşi s-a întors la Dumnezeu, dar fiind chinuit de demoni nu şi-a găsit liniştea până nu şi-a făcut cruce. Atunci vrăjmaşul s-a retras. Acest lucru ne încredinţează de puterea semnului crucii. Fă-ţi cruce des, fă-o corect, închipuind exact semnul crucii asupra ta. Aminteşte-ţi că aceasta este arma noastră duhovnicească. Însemnează-te cu evlavie, atent, cu rugăciune.

Cuviosul Ambrozie de la Optina spunea că nu toţi ajung generali în viaţa duhovnicească, dar soldat este obligat să fie fiecare creştin. Nu toţi pot atinge sfinţenia Mariei Egipteanca, care, cu darul lui Dumnezeu, ştia cuvintele Scripturii fără să le fi învăţat vreodată. Mai demult existau şi în Rusia astfel de cărţi vii - stareţii. Acum ne-au rămas doar cărţile, în care găsim toate îndrumările de care avem nevoie. Trebuie doar să ne folosim de ele.

---

2 *Persoane cu percepţii extrasenzoriale, de ex: parapsihologii, bioenergoterapeuţii, radiestezişt ii etc*

Printre multele minuni ale Domnului se afla şi vindecarea unui surd şi mut. De multe ori şi noi suntem surzi. Suntem surzi la spovedanie, când nu ştim ce să spunem şi lăsăm pe seama noastră păcate nemărturisite. Suntem surzi când este hulită credinţa şi Biserica, iar noi tăcem şi nu apărăm slava lui Dumnezeu. Când trebuie să învăţăm, să devenim mai iscusiţi, să adunăm ştiinţa duhovnicească, cât de des suntem surzi! În schimb când ar trebui să tăcem, ca de pildă în cazul în care suntem jigniţi de cineva, atunci nu o facem, deşi acest lucru este necesar pentru smerirea noastră şi pentru dobândirea blândeţii.

Mulţimi de protestanţi au umplut pământul nostru sfânt. Ei răstălmăcesc învăţătura creştină. Cei care îi ascultă adeseori se îmbolnăvesc duhovniceşte. Erezia este foarte periculoasă pentru suflet. Feriţi-vă de ea! Să nu aveţi comuniune duhovnicească cu ereticii! Nu intraţi în discuţii cu ei, nu primiţi nici un fel de milostenie din partea lor şi cu atât mai puţin cărţi, Evanghelia etc. Pentru aceşti rătăciţi te poţi doar ruga. Domnul îngăduie ereziile şi rătăcirile, pentru că omului îi este dată raţiunea şi voia liberă, ca să se lămurească unde este adevărul. Dumnezeu nu vrea să aibă robi, ci fii liberi. Nu trebuie să tragi pe nimeni cu forţa în Rai.

Nu-ţi aroga Împărăţia cerurilor, asemenea ereticilor, care consideră că din moment ce cred se vor mântui obligatoriu, pentru că ei se consideră deja sfinţi. Şi în biserica noastră sunt astfel de credincioşi, care se mândresc cu credinţa lor şi nu doresc să vorbească cu cei necredincioşi, privindu-i de sus. Uneori cei ce slujesc în biserică au un comportament trufaş: consideră că lor le este permis să vorbească în biserică, să împingă oamenii pentru a-şi face loc, să comande, să judece.

Un altul gândeşte despre sine: „Eu sunt credincios, iar cutare este fără Dumnezeu şi beţiv. Ce asemănare poate fi între mine şi el? Aceasta este o părere de sine periculoasă, mai ales pentru slujitorii bisericeşti. Preotul sau diaconul gândesc astfel, iar apoi vezi că încep dintr-o dată să bea sau să-şi adune averi. Este o mare ispită. Vrăjmaşul loveşte în lucruri mărunte, de la care se ajunge apoi la cele mari. Deprinderea rea este periculoasă, pentru că ea duce la păcat şi la patimă, în timp ce deprinderea bună duce la virtute.

Viaţa să fie conform credinţei! Trăieşti tu astfel? Trebuie să ne punem la încercare: credem noi, oare, în Evanghelie, împlinim noi voia lui Dumnezeu cu conştiinţa curată? Oare citim cuvântul lui Dumnezeu? Oare nu ne îndreptăţim? Oare ne curăţim sufletul prin spovedanie şi prin împărtăşanie? Avem noi întotdeauna în faţa ochilor înfricoşata zi a Judecăţii lui Dumnezeu? Nu preferăm, oare, viaţa pământească, trecătoare, fericirii veşnice? Cercetează-te pe tine însuţi şi vei afla cum

trebuie să împlineşti voia lui Dumnezeu, pentru ce trebuie să te rogi şi ce trebuie să indreptezi la tine. Trebuie să căutăm Împărăţia lui Dumnezeu, cum ne învaţă cuviosul Serafim de Sarov, ca Duhul Sfânt să Se sălăşluiască în noi. Întăreşte-ţi credinţa prin fapte, fără de care, după cuvântul apostolului, ea este moartă. Aceste fapte sunt: postul, rugăciunea, nevoinţa de dragul lui Hristos.

a) Să luăm ca exemplu postul. Pentru unii oameni, pântecele este dumnezeul lor. Ortodocşii învaţă înfrânarea de la mâncare: nu trebuie să mănânci înaintea Sfintei Liturghii din zilele de duminică şi în sărbători. Mâncarea este preferabil să fie pregătită mai simplu în zilele de post. În timpul preparării mâncării este obligatoriu să te rogi.

Trebuie să te rogi şi în timpul mesei, căci astfel nu vei mânca în exces. Nu uita de asemenea să te rogi înainte de masă şi să-I mulţumeşti lui Dumnezeu după masă. Aminteşte-ţi că mâncarea consumată în tăcere este ca pâinea, iar cea consumată cu rugăciune şi mulţumire - ca mierea. Se spune de asemenea că mâncarea însoţită de discuţii, glume, dispute, judecarea aproapelui se consumă ca gunoiul.

Hrănindu-ţi trupul, nu uita să-ţi hrăneşti şi sufletul. În acest scop, la mănăstire (dar mai demult şi în casele oamenilor simpli) în timpul mesei se citeşte cu voce tare din vieţile sfinţilor sau din alte cărţi duhovniceşti. Aminteşte-ţi că lăcomia pântecelui este păcat de moarte. Pântecele sătul te duce în iad. Hrana simplă te deprinde cu cumpătarea, care este una dintre cele mai importante virtuţi. Pentru a hrăni oamenii, Domnul avea mâncare simplă: pâine şi peşte. 12 coşuri cu firimituri au strâns ucenicii după hrănirea a 5000 de flămânzi: acesta este un exemplu de cumpătare. Cumpătarea lasă mai mult loc şi resurse pentru lucrarea milosteniei. Astfel, o virtute atrage după sine altă virtute.

Cinsteşte în mod deosebit posturile lungi ale anului bisericesc. Să simţi postul ca pe o sărbătoare pentru suflet. Postul ne dă putere să ne abţinem de la rău şi ne întăreşte credinţa. Postul este dragoste de aproapele. Postul este o lucrare sfântă. Postul este cercetare de sine, cugetare la păcate: la felul cum trebuie să le evităm, cum să îndreptăm păcatele săvârşite înainte, cum să dezrădăcinăm deprinderile rele şi plăcerile păcătoase.

Posteşte nu doar în privinţa mâncării, ci şi cu ochii, cu urechile, cu limba.

În post curăţeşte-te prin spovedanie şi împărtăşeşte-te. În post este bine să încerci să urmezi prorocului şi Botezătorului Domnului, Ioan Înaintemergătorul, care era foarte înfrânat atât la mâncare, cât şi la îmbrăcăminte şi trai. El vieţuia solitar din

copilărie, iar însingurarea îl apropie cel mai mult pe om de Dumnezeu. Sfinţii Părinţi prevesteau că în vremurile din urmă puţini vor putea afla calea însingurării. Acest lucru se poate observa astăzi: prin televizor ne intră în casă tot felul de oameni, vrăjitori, dansatori şi mulţi alţii, pe care n-ar trebui să-i primim în nici un chip.

b) Sora şi prietena postului este rugăciunea. Putem învăţa să ne rugăm cu ajutorul cărţilor de rugăciune atât de accesibile nouă şi al acatistelor. Aceste rugăciuni sunt alcătuite de Sfinţii Părinţi şi în ele ni se descoperă felul în care se rugau ei. Iată un exemplu pentru noi!

În timpul postului, datorită înfrânării sporeşte credinţa şi ne vine mai uşor să ne rugăm şi să citim cărţile sfinte. Nu nesocoti citirea rugăciunilor de dimineaţă şi de seară (să-ţi faci din aceasta o regulă).

Dacă nu poţi, atunci cu sfatul părintelui duhovnicesc citeşte pravila Sfântului Serafim dimineaţa, la amiază şi seară:
Tatăl nostru - de trei ori;
Născătoare de Dumnezeu Fecioară - de trei ori;
Crezul - o dată.

Dar ia seama că această pravilă trebuie completată cu rostirea Rugăciunii lui Iisus în cursul zilei. Roagă-te stăruitor, până când vei simţi în inimă roadele rugăciunii: pacea, bucuria, harul. Roagă-te cum se ruga văduva de judecătorul nedrept, insistând până când i-a împlinit rugămintea. Învaţă-te să stărui cu rugăciunea ta la Dumnezeu, ca să dobândeşti pacea lăuntrică şi credinţă tare.

Stăruieşte în practicarea Rugăciunii lui Iisus astfel încât rugăciunea rostită („a buzelor”) să devină rugăciune a minţii, apoi aceasta să devină a inimii, pentru ca, în cele din urmă, rugăciunea inimii să se transforme în rugăciune contemplativă, însă ţine minte că aceasta din urmă este cea mai înaltă formă de rugăciune şi este darul lui Dumnezeu. Nu te avânta spre dânsa, ca să nu cazi în amăgire. Dacă năzuieşti la dobândirea ei, caută un îndrumător.

Vrăjmaşii rugăciunii sunt: agitaţia, vorbirea deşartă, bârfa, aflarea ştirilor, jocurile (de cărţi, şahul etc), televizorul, imaginile necuviincioase, cărţile mondene, ziarele. Însingurarea este învăţătoarea înţelepciunii şi a rugăciunii. Ea naşte sfinţenia. Duşmanul mântuirii, ştiind folosul însingurării, aduce plictiseală, deznădejde, tristeţe: omul rămas singur se indispune, suferă, plânge. Foloseşte-te corect de însingurare: nu te gândi la nimic altceva în afară de Dumnezeu.

Închinăciunile ajută credinţei; ele antrenează în rugăciune şi trupul, alungând lenea şi plictiseala. Fă închinăciuni cu râvnă şi cu zdrobire de inimă.

c) Domnul ne-a spus: „Nevoiţi-vă”, „Intraţi pe poarta cea strâmtă”.

Este o poruncă adresată tuturor. „Nevoiţi-vă” reprezintă îndemnul la nevoinţa de dragul lui Hristos. „Uşile strâmte” înseamnă silirea de sine, strâmtorarea proprie de dragul lui Hristos: nu vrei să te ridici la rugăciune - ridică-te; este post - înfrânează-te, rabdă; eşti mânios - stăpâneşte-te, cedează; iartă duşmanului tău, întoarce răul cu binele; mâncarea gustoasă refuz-o. Iată, nevoieşte-te şi tu astfel.

Esenţa creştinismului o constituie aceste nenumărate nevoinţe. Viaţa nevoitorului este plină de efort, de necazuri, din moment ce firea noastră păcătoasă cere altceva, atrăgându-ne la păcat. Nevoinţa alungă păcatul, iar lupta cu deprinderile rele învaţă răbdarea necazurilor şi curăţeşte sufletul. Nevoitorii dobândesc pacea lăuntrică cu ajutorul binecuvântat al lui Dumnezeu.

d) O altă mare nevoinţă ne-o descoperă apostolul Petru: răbdarea necazurilor pentru Hristos. Pentru suferinţele de care avem parte în viaţa noastră scurtă ni se dăruieşte fericirea veşnică; pentru încercări dobândim răsplata.

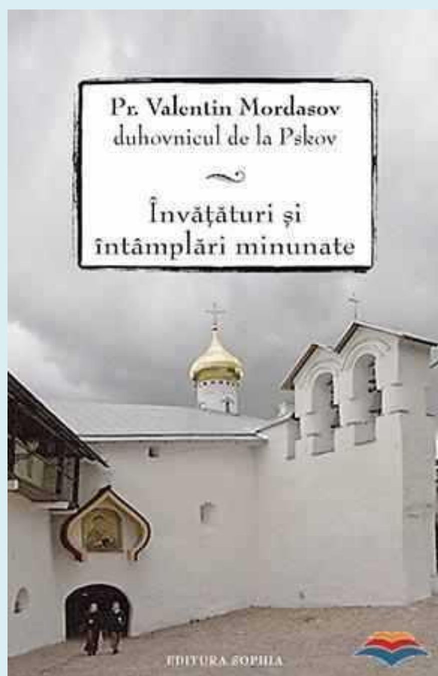
Astfel, Bonifatie era rob, beţiv, desfrânat, însă când a primit moartea mucenicească pentru Hristos a devenit sfânt. Răbdarea suferinţelor se dă celor curajoşi. Creştinul nu trebuie să se înfricoşeze de ele, ci de chinurile veşnice.

Devin mucenici nu doar cei care au răbdat chinuri trupeşti, ci şi cei care au răbdat chinuri sufleteşti. Întăreşte-te în răbdarea necazurilor închipuindu-ţi cu gândul chinurile suferite de cei care au pătimit pentru Hristos. În timpul prigoanelor străduiţi-vă să rămâneţi uniţi; dacă eşti slab, fugi, dar când eşti prins nu nega credinţa. Iertarea păcatelor este răsplata pentru statornicia în credinţă! Când nu este cazul, nu risca, nu te expune pericolului. Nădăjduieşte în Dumnezeu şi nu deznădăjdui niciodată, fiindcă deznădejdea este păcatul lui Iuda, sinucidere duhovnicească. Credinţa ta să fie puternică!

(Va urma)

(Din: Pr. Valentin Mordasov, duhovnicul de la Pskov: Învăţături şi întâmplări minunate, Editura Sophia, 2011)

Învăţături fundamentale pentru mântuirea sufletului (II): “Trebuie să fii hotărât pentru Dumnezeu, iar nu să faci pe plac cererilor necinstite ale oamenilor!”

Continuare de la: Învăţături fundamentale pentru mântuirea sufletului (I) - vezi mai sus

2. Dragostea de Dumnezeu şi de aproapele

“Întăreşte credinţa prin dragoste. Roagă-te: „Doamne, cred, ajută necredinţei mele!”, cum se ruga tatăl iubitor pentru fiul său bolnav. Aşa se ruga şi iubitoarea de Dumnezeu Varvara, marea muceniţă, pe care tatăl o ferea de cunoaşterea lui Dumnezeu, închizând-o într-un turn, izolând-o de lumea Ortodoxiei. Însă Varvara era înţeleaptă; ea L-a cunoscut pe Dumnezeu din cele create de El: cerul, pământul, stelele, luna, soarele, natura. L-a cunoscut şi L-a iubit mai mult decât orice pe lume. Tatăl ei, închinător la idoli şi prigonitor al creştinilor, i-a luat viaţa, tăindu-i capul. El nu şi-a cruţat propria fiică de dragul idolilor neînsufleţiţi, dar, fără să-şi dea seama, el însuşi i-a oferit cununa muceniciei.

Credinţa ortodoxă ne învaţă să-i iubim şi să-i cinstim pe părinţii noştri, dar această dragoste nu trebuie să fie mai mare decât dragostea de Dumnezeu. Astfel, marea muceniţă Varvara ne învaţă statornicia în credinţa şi dragostea de Dumnezeu. Câţi oameni a adus ea la adevărata credinţă prin exemplul ei, prin cuvânt şi faptă!

Adeseori rudele ne propun să împlinim voia lor păcătoasă: „Nu merge la biserică, dormi duminică!”, „De ce te îmbraci ca o evlavioasă?” etc.

Vrăjmaşul mântuirii se ridică împotriva noastră prin soţ, copii, vecini sau alte persoane. Uneori relaţiile bune dintre oameni se menţin până când află despre cineva că e credincios şi merge la biserică. Din acel moment relaţiile se schimbă.

Domnul spune: N-am venit să aduc pace, ci sabie. Această sabie este pentru a despărţi pe cel păcătos de cel drept. Apostolii spuneau în astfel de situaţii: Drept este să ascultăm mai mult de Dumnezeu, iar nu de voi.

În situaţia amintită mai înainte, trebuie să fii hotărât pentru Dumnezeu, iar nu să faci pe plac cererilor lor necinstite. Nu te teme să suporţi insultele, defăimarea pentru credinţă. Milioane de oameni au suferit punându-şi chiar viaţa pentru Domnul. Nu te ruşina de credinţă, pentru ca Domnul să nu Se ruşineze mai apoi de noi.

Apostolul Petru spunea că nouă ni s-a dat nu doar să credem, ci şi să pătimim. De aceea, fii statornic! Cel care va suferi pentru cuvântul lui Dumnezeu şi pentru credinţa ortodoxă va primi mare răsplata! La sfârşitul veacurilor, chiar şi cel mai păcătos om care nu va primi pecetea lui antihrist şi nu se va lepăda de Dumnezeu va merge în Împărăţia Cerurilor.

Pentru întărirea în dragoste, trebuie să cugetăm mai des la viaţa lui Iisus Hristos. Când un ucenic oarecare a venit la stareţ cu o plângere asupra celui care l-a nedreptăţit, stareţul l-a întrebat: „Oare eşti tu mai bun decât Domnul? Cât a răbdat El!”

Astfel şi noi: în orice întristare, încercare, boală, suferinţă trebuie să ne gândim mai des la chinurile, răbdarea, smerenia şi blândeţea Mântuitorului. Meditează în sufletul tău despre Domnul, munceşte duhovniceşte, citeşte, ca să creşti în dragostea lui Dumnezeu.

Cea mai puternică armă a demonilor este să ne asalteze cu tot felul de gânduri, ca să ne împiedice să ne gândim la Dumnezeu şi să ne rugăm. Dacă, de exemplu, un monah a ajuns la rugăciunea contemplativă, atunci el experimentează Raiul şi este aproape de Dumnezeu. Asupra noastră, a simplilor mireni, harul, adică dragostea lui Dumnezeu, se pogoară în timpul cugetării duhovniceşti.

Cugetarea duhovnicească este mântuitoare pentru noi: ea ne dă trezvie, aşază toate la locurile lor, ne distrage de la grijile lumeşti. Dumnezeu vede neîncetat cu ce se ocupă inima noastră şi este gelos. Şi gândurile noastre sunt cunoscute în cer. Cugetând, ne rugăm în interiorul nostru. Cel mai bun mijloc de cugetare este Sfânta Scriptură, cuvântul lui Dumnezeu. Cel care-L iubeşte pe Dumnezeu se luminează prin cugetarea duhovnicească, iar prin smerenie şi pocăinţă se curăţeşte şi se apropie de Dumnezeu.

Orice muncă trebuie însoţită de cugetarea la Dumnezeu, de aceea serviciul creştinului trebuie să fie plăcut lui Dumnezeu şi folositor oamenilor. Cugetarea la Dumnezeu (esenţa rugăciunii) îl ajută pe om să scape de deprinderile rele: fumat, beţie, lăcomia pântecelui etc. Cel care Îl iubeşte pe Dumnezeu nu poate sluji la doi domni.

Sfânta Biserică o cinsteşte pe Maria Magdalena cea întocmai cu apostolii. Ne amintim că, pentru dragostea şi închinarea ei, a fost prima căreia i S-a arătat Domnul după Înviere. Ea Îl iubea pe Dumnezeu sincer, din toată inima, dovedind prin fapte dragostea sa. Ea însăşi a venit de câteva ori la mormântul Domnului, învăţându-ne şi pe noi să venim înaintea tuturor la casa lui Dumnezeu şi, cu atât mai mult, să nu întârziem. Ea a renunţat la tot ce avea şi a dobândit pace, eliberare de patimi, smerenie, blândeţe, răbdare, darul propovăduirii şi al facerii de minuni.

Maria Magdalena, care a stat lângă Crucea Domnului, ne învaţă să-L iubim pe Dumnezeu, să stăm alături de ea şi să plângem pentru suferinţele Mântuitorului şi pentru păcatele noastre şi să ne rugăm; să respectăm miercurea şi vinerea ca zile mari ale suferinţelor lui Hristos şi să nu uităm de post în aceste zile. Ea i-a dăruit împăratului oul care s-a înroşit în mâinile ei, dovedind moartea nevinovată a Mântuitorului, iar împăratul l-a pedepsit pe Pilat. Trebuie s-o urmăm pe Maria Magdalena şi în curajul ei de a mărturisi adevărul.

Legea lui Dumnezeu ne învaţă că femeia trebuie să tacă în biserică, dar în familie şi în societate femeii care Îl iubeşte pe Dumnezeu îi este permis să semene cuvântul lui Dumnezeu, însă cu înţelepciune, dacă oamenii se interesează, întreabă, ascultă. Trebuie să te rogi întotdeauna înainte să vorbeşti, să nu înveţi cu superioritate, să urmăreşti ca omul să fie în dispoziţia potrivită pentru a asculta cuvântul lui Dumnezeu. Mântuindu-l pe altul, mântuieşte-te pe tine însăţi: ia seamă la tine şi nu arunca mărgăritare porcilor, ca nu cumva ei să se întoarcă şi să te sfâşie.

3. Păzirea tuturor poruncilor lui Dumnezeu

Zece porunci a înmânat Domnul poporului israelit prin Moise, prorocul Său. Creştinilor le sunt cunoscute de asemenea, ca şi tânărului din Evanghelie, care le păzea din tinereţea sa. Însă, după învăţătura cărturarilor şi a fariseilor, el L-a întrebat pe Hristos: „Care dintre ele este cea mai mare?” La aceasta, Domnul i-a răspuns: „Păzeşte-le pe toate şi te vei mântui.”

Iată-le:

- să-L iubeşti pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul şi din tot cugetul tău;
- să nu-ţi faci chip cioplit;
- să cinsteşti numele lui Dumnezeu;
- aminteşte-ţi de ziua sâmbetei şi sfinţeşte-o pe ea (la creştini este ziua duminicii);
- cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta;
- să nu ucizi;
- să nu fii desfrânat;
- să nu furi;
- să nu mărturiseşti strâmb;
- să nu invidiezi şi să nu doreşti ceva străin.

Poruncile sunt legea duhovnicească ce trebuie păzită de toţi credincioşii. Fiecare din porunci este la fel de importantă în faţa lui Dumnezeu. De aceea, cine încalcă una, încalcă toată legea. Dar dacă vrei să fii desăvârşit, după cum ne învaţă Hristos, lasă tot şi urmează-Mi Mie. Domnul ne cheamă să lepădăm cele pământeşti, materiale, pentru a învăţa de la Dânsul să dobândim cele duhovniceşti.Pentru aceasta ne-a fost dată Evanghelia.

Evanghelia cuprinde cele despre mântuirea noastră, dar este străbătută de două porunci care exprimă însăşi esenţa ei:

- dragostea de Dumnezeu;
- dragostea de aproapele.

Poruncile îndeamnă la dobândirea a doua virtuţi: a iubirii de Dumnezeu şi a dragostei. Dragostea de Dumnezeu este deasa cugetare la Dumnezeu, după cum am spus.

Cugetarea la Dumnezeu poate fi rugăciunea, care este de patru feluri:

⇒ *rugăciune de iertare;*
⇒ *rugăciune de pocăinţă;*

⇒ *rugăciune de mulţumire;*
⇒ *rugăciune de prea mărire.*

Cugetarea la Dumnezeu poate fi şi gândul de mulţumire pentru viaţa proprie, pentru toate bunurile pământeşti, pentru experienţele dăruite de Domnul, pentru necazuri şi supărări şi pentru efectul lor tămăduitor, pentru întâlnirile providenţiale cu anumiţi oameni etc. Ea poate fi de asemenea cugetarea la viaţa pământească a Domnului nostru, la Patimile Sale îndurate pentru noi.

Ea poate lua şi forma altor gânduri, despre care ne învaţă Sfinţii Părinţi, ca de pildă Sfântul Siluan Athonitul. El a dus o viaţă plăcută lui Dumnezeu. A murit în anul 1938, lăsând în urma învăţătura sa scrisă, pe care noi avem fericirea s-o citim. Scrierile sale respiră dragoste, insuflă nădejde, ne învaţă să nu cădem în deznădejde, care este mai rea decât hula de Dumnezeu.

Cuviosul Siluan ne învaţă să-l învingem pe duşmanul nostru prin smerenie şi pocăinţă; ne învaţă bărbăţia de a ne ridica dacă am căzut şi de a nu ne tulbura dacă harul se retrage pentru un timp de la noi. Necazul şi primejdiile i-au învăţat pe mulţi arta rugăciunii. Câte lacrimi şi câtă nevoinţă sunt necesare pentru a dobândi smerenia! Sufletul smerit este mulţumit în toate şi face bine tuturor. Credincioşii înţelepţi şi care îndeplinesc voia Domnului sunt fii ai lui Dumnezeu, iar simplii credincioşi sunt robi ai lui Dumnezeu.

Pentru vrăjmaş şi pentru cel care te-a nedreptăţit trebuie să te rogi îndată, pentru ca atitudinea faţă de dânsul să nu nimicească în inimă dragostea. Inima plină de dragostea de Domnul devine în numele Lui îngăduitoare şi paşnică cu aproapele său.

Străduieşte-te să-i înţelepţeşti pe copii şi pe apropiaţii tăi care au rătăcit de la viaţa evlavioasă numai prin rugăciune.

La împărtăşanie să mergi cu sentimentul evlaviei, al pocăinţei şi al nevredniciei. Citirea Sfintei Scripturi luminează sufletul şi înmulţeşte dragostea. Când omul nu înţelege Sfânta Scriptură înseamnă că este nevoie să-şi îndrepteze viaţa. Cine mustră pe cei răi, dar nu se roagă pentru dânşii, pierde harul şi dragostea. Când gândeşti rău despre oameni, duhul rău intră în inimă, nimicind dragostea.

Cel ce împlineşte voia lui Dumnezeu, adică poruncile Lui, este mulţumit în toate, este recunoscător lui Dumnezeu şi are dragoste permanentă şi har. Aşa era, de

pildă, Sfântul Ioan de Kronstadt. Permanent înconjurat de oameni, zâmbea şi era mulţumit întotdeauna, inima lui fiind copleşită de dragoste.

Rugăciunea de mulţumire către Dumnezeu are o mare putere. Dacă ne vom îndrepta neîncetat mintea către Dumnezeu, nu ne vom întrista din pricina celor pământeşti. Dar noi suntem neputincioşi. De aceea gândurile noastre sunt atrase necontenit spre cele pământeşti. Când se întâmplă astfel, prin rugăciunea de pocăinţă întoarce din nou gândul tău la Dumnezeu, izvorul nesecat al dragostei atotdesăvârşite. Şi repet: pentru a nu sluji la doi domni, trebuie să cugetăm numai la Dumnezeu şi să dobândim dragostea Lui dumnezeiască prin împlinirea poruncilor Sale.

În pilda despre spicele de grâu şi despre neghina semănată în lanul Domnului de vrăjmaşul neamului omenesc, Domnul Hristos ne spune: Cel ce are urechi de auzit să audă.

În lanul Domnului cresc, amestecate, şi spicele de grâu, şi neghina: şi dragostea, şi ura. Fereşte-te de adunările rele. În vechime, cei sănătoşi îi evitau pe bolnavii de lepră. Acum trebuie să ne ferim de lepra duhovnicească (patimi, deprinderi rele), ca să nu ne îmbolnăvim. Mărul stricat nu poate fi sănătos, iar cel sănătos se poate strica, dacă stă lângă cel stricat. Este bine să-l vizitezi pe cel bolnav, dar dacă acest lucru dăunează sufletului tău, renunţă.

Este bine să mergi în pelerinaj la locuri sfinte, izvoare, moaşte, dar dacă călătoria îţi ruinează sufletul, renunţă. Domnul, care ne iubeşte, doreşte vindecarea noastră sufletească şi ne dă pentru aceasta harul Sfântului Duh, îndeosebi pe două căi: prin rugăciunea bisericească şi prin Sfintele Taine. La acestea se adaugă o a treia: dragostea şi lucrarea ta. În viaţă, fiecare om primeşte un talant. Dar cum folosim noi acest talant? Spre slava lui Dumnezeu, în folosul aproapelui, pentru mântuirea sufletului nostru? Nu mai este mult şi Domnul ne va întreba despre aceasta. Ce vom răspunde?

Când omul crede în Dumnezeu, Îl iubeşte, merge la biserică, păzeşte poruncile Lui şi se roagă, Domnul Însuşi îi dăruieşte pe deasupra cele pământeşti de care are nevoie.

Sfântul Ioan de Kronstadt primea multe donaţii; cu o mână le primea, iar cu cealaltă le împărţea. Avraam era bogat şi ospitalier, primind în casa sa pe toţi cei care treceau pe acea cale: le oferea hrană, băutură şi adăpost pentru odihnă.

Deseori, caravane întregi găzduiau la el. Şi dreptul Iov era bogat. El a îndurat încercarea Domnului fără cârtire.

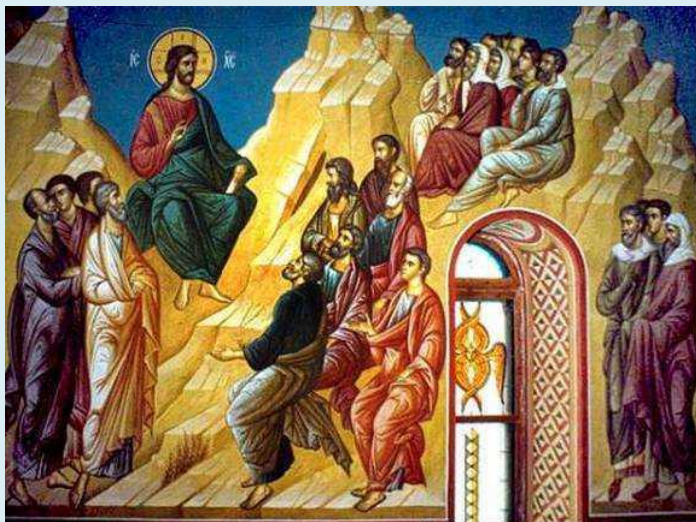
De la toţi aceştia trebuie să învăţăm cum să folosim bunurile pământeşti dăruite de Domnul; să-L iubim pe Dumnezeu şi să păzim poruncile Lui; să chivernisim cu înţelepciune bunurile noastre, astfel încât bogăţia să nu ne fie spre pierzare, iar sărăcia să ne fie spre mântuire.

Să ştim că mântuirea noastră constă şi în împlinirea îndatoririlor noastre, şi în păzirea poruncilor lui Dumnezeu. Odată cu scoaterea Crucii, la mijlocul Postului mare, Sfânta Biserică ne aminteşte despre nevoinţa purtării Crucii. Însuşi Domnul ne-a dat exemplu. El a răbdat chin şi moarte pentru păcatele noastre, a arătat o neînchipuit de mare dragoste faţă de Tatăl şi faţă de neamul omenesc. Să fim vrednici de ea!”

(Va urma)

(Din: Pr. Valentin Mordasov, duhovnicul de la Pskov: Învăţături şi întâmplări minunate, Editura Sophia, 2011)

“Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor…”

“Când cineva I-a spus Domnului: Dă-mi voie să merg mai întâi să-l îngrop pe tatăl meu, El i-a răspuns: Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor, iar tu vino de-Mi urmează Mie. Morţii sunt oamenii cu sufletul mort. Cei morţi duhovniceşte sunt cei în care nu viază Duhul lui Dumnezeu, care nu-L cunosc pe Tatăl Ceresc, care nu se roagă şi nu-I cer nimic. Ei sunt nişte orfani pe pământ. Se zbat, adună, chefuiesc şi mor.

Există şi altfel de morţi duhovniceşte: cei care se roagă şi merg la biserică, dar vorbesc de rău, înjură, beau, se bat, adică ascultă, dar nu împlinesc cuvântul lui Dumnezeu.

Cele cinci fecioare înţelepte şi cele cinci nebune: acesta este chipul duhovnicesc al celor care frecventează biserica.

Cei morţi duhovniceşte sunt cei care nu se luptă cu patimile şi cu deprinderile dăunătoare: a vorbi întinat, a bea, a împlini pofta pântecelui, a înjura. Plăcerea pântecelui pare o deprindere nevinovată, dar stareţii învaţă că pântecele sătul te duce în iad.

Mai sunt şi aceia care în viaţă au parte de vreo suferinţă: sărăcie, boală sau altceva. Dacă trăiesc cârtind, înjurând, invidiind, bând, şi ei sunt morţi sufleteşte.

În Împărăţia cerurilor vor intra cei care Îl slăvesc pe Dumnezeu, ca acel monah care a suferit toată viaţa din cauza unei răni la picior care nu se vindeca. Deşi nu dusese o viaţă ireproşabilă, când a murit şi a trebuit să treacă prin vămile

văzduhului, lumina care provenea de la rana sa îi alunga pe toţi demonii-vameşi, sufletul său fiind îndreptăţit prin faptul că îşi purtase suferinţa fără cârtire. De aceea, lasă şi tu morţii să-şi îngroape morţii lor şi urmează Domnului!”

(Din: Pr. Valentin Mordasov, duhovnicul de la Pskov: Învăţături şi întâmplări minunate, Editura Sophia, 2011)

***

Doxologia: Sală arhiplină, la conferința ASCOR susținută de IPS Nicolae, mitropolit de Mesogias şi Lavreotiki

[…]

„Cu compromisuri și cu hotărâri care nu sunt decisive nu poate cineva să meargă pe drumul cel drept”

În continuare, IPS Nicolae a vorbit această legătura puternică ce există între tinerețe și viața Bisericii, aducând și câteva argumentări biblice:

„În primul rând, tinerii sunt decisivi, hotărâți, apoi, în interiorul lor, au o anumită doză de eroism, de entuziasm, un simț al libertății, iar în al treilea rând, ei se identifică cu noul, cu schimbarea, cu revolta. În plus, ei au viziunea viitorului. Aceste elemente și caracteristici se află și în viața și în învățătura Bisericii noastre.

Despre duhul decisiv ne spune Hristos că «cel ce nu este cu mine, este împotriva Mea" și că nimeni nu«poate sluji și lui Dumnezeu și lui mamona», iar când și-a chemat la slujire ucenicii, aceștia au decis singuri alegerea lor. Un om care este îmbătrânit și obosit de viață nu poate să facă cu ușurință și în mod rapid alegerile.

Când Hristos i-a spus unui ucenic «Vino după Mine», iar acela i-a răspuns «Lasă-mă mai întâi să-mi îngrop tatăl», Mântuitorul nu s-a temut că o să-l piardă replicându-i: «Lasă morții să-și îngroape pe morții lor», ci l-a pus în fața unei decizii definitive. Așa funcționează Biserica. Cu compromisuri și cu hotărâri care nu sunt decisive nu poate cineva să meargă pe drumul cel drept și să facă alegerea corectă.

La fel, în invitația de a-L urma, Hristos îndeamnă pe cel care face acest lucru să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-L urmeze. Nu există deloc în această invitație promisiuni lumești. În acest mod i-a chemat și pe ucenicii Săi, și aceștia I-au urmat, ucenici care erau majoritatea tineri și hotărâți. Așa s-a comportat Biserica cu marile ei mesaje, punându-i pe oameni în fața unor dileme clare.

La fel, în episodul cu tânărul bogat din Evanghelie, căruia Mântuitorul îi spune că dacă vrea să fie desăvârșit, să-și vândă toată avuția, să o împartă la săraci, iar apoi să-i urmeze Lui, se spune că acesta s-a întristat. El era un tânâr cu o gândire îmbătrânită, a preferat siguranța bogăției sale în loc să-și asume riscul desăvârșirii".

Cele trei poveri care îl îngreunează pe om

IPS Nicolae a vorbit la conferința ASCOR, printre altele, și despre ce cum putem găsi adevărata libertate:

„Există trei poveri care ne îngreunează: o povară este voința, cealaltă dreptul pe care fiecare dintre noi îl cerem, iar a treia este părerea pe care o avem.

Dacă cineva și-ar face o spovedanie interioară, ar vedea cum voința îi este sugrumată de păcate, sentimentele îi sunt astupate de mulțimea drepturilor pe care le cere, iar mintea îi este prinsă ca într-o închisoare de mulțimea gândurilor și părerilor pe care le are. Peste toate aceste poveri, vine cuvântul lui Dumnezeu, care ne cheamă să ne eliberăm mai întâi de eul nostru, de noi înșine, cu alte cuvinte, să ne eliberăm de egoismul nostru. Așadar, nu există o predică mai bună pentru și despre libertate decât predica Bisericii, fiindcă ea ne spune «Iubește pe Hristos, și fă ce vrei»".

[…]

Predania ortodoxă, apostolică despre necesitatea lepădării de lume (de patimi) pentru toţi cei care caută mântuirea: “Există un singur creştinism, o singură învăţătură creştină, care vine de la Domnul Însuşi”

“Contemporanii noştri, care pălăvrăgesc despre dragostea creştinească, nu bagă în seamă condiţia principală pentru ajungerea la ea…”

***

Despre Sfinţii Apostoli

De câţiva ani studiem împreună viaţa creştinească făptuitoare după Sfinţii Părinţi, şi acum este un prilej potrivit pentru a privi la cei a căror pomenire o vom face în zilele ce se apropie ale sărbătorii Sfintei Cincizecimi - la apostoli - şi a ne da seama cum a fost calea şi experienţa lor. Acum, împotriva Sfinţilor Părinţi, împotriva lucrării lor, împotriva a ceea ce se numeşte ascetism creştin se ridică nu numai feluriţii învăţători sectanţi, ci şi oameni care îşi dau numele de ortodocşi. Ei spun că această cale a fost născocită de Sfinţii Părinţi, că nu există nimic de felul acesta nici în Evanghelie, nici la apostoli. Pentru a face cunoştinţă cu ceea ce este acolo, trebuie mai întâi de toate să schiţăm, măcar pe scurt, temelia experienţei ascetice creştine.

Ascetismul pleacă de la premiza fundamentală că între Hristos şi lume (lumea ca rău, ca patimi, ca păcat, nu această lume în care trăim) nu există absolut nici o compatibilitate, şi ca atare trebuie să ne lepădăm de lume, să ne depărtăm de ea, chiar dacă trăim în lume. În urma lepădării, după cum ştiţi, vine calea suişului făptuitor.

Omul a fost zidit după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, şi noi am stricat acest chip din noi prin păcat. Acum, mai întâi de toate, trebuie să îl refacem prin Hristos. Hristos a venit în lume să refacă chipul strămoşului căzut. Această refacere se săvârşeşte prin Taina care se numeşte Botez, dar după aceea, fiind predispuşi către păcat, iarăşi schimonosim chipul lui Dumnezeu din noi, iarăşi îl întinăm.

Cea dintâi sarcină a creştinului este, după Sfinţii Părinţi, curăţirea sufletului de patimi; aceasta, după cum spune Theodor al Edessei, nu e în sine o virtute: „Dar ce se cade a căuta după aceasta (după lepădarea de lume - n.a.), dacă nu numai curăţirea de patimi? Pentru că aceasta încă nu este în sine virtute, ci numai pregătire pentru virtute, iar la curăţirea de năravurile cele rele trebuie adăugată şi agonisirea virtuţilor”.

Aşadar, este nevoie şi de calea suişului, de calea desăvârşirii duhovniceşti şi a îndumnezeirii:

„Iar după o asemenea curăţire şi nimicire a tot ce face necurate puterile noastre şi după punerea acestora în bună rânduială, se cere şi suiş către desăvârşirile cele duhovniceşti şi îndumnezeire, pentru că celor ce s-au abătut de la rău li se cuvine să facă binele (Ps. 33, 14)”.

În lucrarea creştină sunt două trepte:
- *prima este curăţirea de păcat şi de patimi,*
- *a doua - suişul către desăvârşirile duhovniceşti şi îndumnezeirea.*

Hristos a venit nu doar ca să refacă chipul strămoşului căzut, ci ne-a dat poruncă: deci, fiţi desăvârşiţi, precum Tatăl vostru Cel ceresc este desăvârşit (Mt. 5, 48).

Tocmai împlinirea acestei culmi a poruncilor este a doua treaptă a lucrării creştine, despre care vorbesc Sfinţii Părinţi: îndumnezeirea, asemănarea cu Dumnezeu după măsura puterilor omeneşti. Cea mai înaltă treaptă în acest suiş este dragostea, pentru că Dumnezeu este dragoste. Despre aceasta vorbeşte Ioan Scărarul, însă acelaşi lucru îl găsim şi la alţi asceţi.

De pildă, fericitul Diadoh scrie: „Pictorii încep prin a schiţa cu o singură culoare chipul omului, iar după aceea, punând treptat culoare peste culoare, înfăţişează chipul celui pe care îl zugrăvesc asemenea cu acesta chiar până la firele părului: şi sfântul har al lui Dumnezeu la început reface în om prin botez trăsăturile chipului dumnezeiesc, aducându-l în starea în care era când a fost zidit”.

Aşadar, şi aici vedem că mai întâi de toate se reface acest desen, trăsăturile chipului dumnezeiesc, întorcându-l pe om la starea dintru început, în care era când a fost zidit - şi tocmai asta este curăţirea de patimi, întoarcerea la frumuseţea cea dintâi, la Adam cel întâi-zidit: „…Iar când va vedea că noi poftim cu toată voia noastră frumuseţea asemănării dumnezeieşti şi că stăm goi şi fără frică în atelierul ei, atunci virtute după virtute făcând să înflorească în suflet şi din slavă în slavă înălţând chipul ei, îi va adăuga trăsăturile asemănării dumnezeieşti: şi simţirea ne arată cum se răsfrâng în noi trăsăturile asemănării cu Dumnezeu, iar desăvârşirea asemănării o vom cunoaşte din lumânarea harului”.

Astfel, fericitul Diadoh compară refacerea chipului dumnezeiesc din om cu o schiţă a unui pictor, iar aşternerea culorilor peste această schiţă - cu asemănarea cu Dumnezeu, cu dobândirea virtuţilor creştineşti.

„Când se face portretul cuiva, dacă se adaugă cea mai plăcută dintre culori şi cea mai trebuincioasă din trăsături, îl fac asemănător până şi la zâmbet cu cel pictat: şi când dumnezeiescul har zugrăveşte în cineva dumnezeiasca asemănare, luminoasa trăsătură a dragostei, fiind adăugată, arată că trăsăturile chipului dumnezeiesc au fost înălţate pe de-a-ntregul la frumuseţea asemănării cu Dumnezeu”.

Aşadar, cea mai plăcută dintre toate culorile şi cea mai trebuincioasă dintre toate trăsăturile în acest proces al îndumnezeirii e dragostea, care, fiind adăugată la chipul omenesc, îl face „asemănător până şi la zâmbet cu cel pictat”. Dragostea este cea mai mare şi cea mai de pe urmă virtute, rezultatul final al desăvârşirii creştine. ***Dacă este să facem suma celor spuse până acum, vom găsi că, potrivit învăţăturii Sfinţilor Părinţi, calea creştinului are treptele următoare:***

- ⇒ *lepădarea de lume,*
- ⇒ *curăţirea de patimi,*
- ⇒ *suişul către desăvârşire,*
- ⇒ *îndumnezeirea.*

Cea mai mare virtute, care stă pe cea mai înaltă treaptă a scării acesteia, este dragostea, pentru că Dumnezeu dragoste este.

La început suntem datori [a merge] pe calea lepădării de lume, a refuzului de a sluji diavolului şi a ascultării de Dumnezeu, iar apoi a vieţii după porunci. Suntem puşi de Dumnezeu în împrejurări care, cu ajutorul necazurilor şi încercărilor, ne curăţesc, şi în aceste necazuri şi încercări trebuie să alergăm la Dumnezeu rugându-ne cu rugăciune însoţită de plâns, pentru că plânsul este „mâhnirea înrădăcinată în sufletul ce se pocăieşte". Plânsul de pocăinţă - iată ce ne eliberează de păcat, de patimi, de stricăciunea sufletului.

Să cercetăm acum epistolele soborniceşti ale apostolilor, care sunt adresate nu unei Biserici anume, ci tuturor Bisericilor. Ştim care sunt epistolele acestea: o epistolă sobornicească a apostolului Iacov, două ale lui Petru, trei ale lui Ioan Teologul şi una a apostolului Iuda. Scopul cuvântului meu de acum este să arate că şi la apostoli sunt deja schiţate toate aceste elemente ale lucrării duhovniceşti, pe care le vedem la Sfinţii Părinţi. Şi nu numai atât: dacă ne vom uita la ceea ce scrie apostolul Iacov, mai întâi de toate vom găsi la el începutul acestei căi - lepădarea de lume, iar apoi lupta cu păcatul, ceea ce noi numim „curăţirea sufletului de patimi“, întreaga epistolă este îndreptată împotriva păcatului şi zugrăveşte prima parte a căii acesteia, despre care numai ce am vorbit.

Petru scrie deja nu doar despre păcat, ci şi despre virtute. El spune că trebuie nu numai să ne curăţim, ci şi să ne facem oşteni ai virtuţii, vorbeşte despre ceea ce se numeşte la Sfinţii Părinţi „îndumnezeire" şi suiş la desăvârşirea duhovnicească: adăugaţi la credinţa voastră fapta bună, la fapta bună - cunoştinţa, la cunoştinţă - înfrânarea, la înfrânare - răbdare, la răbdare - buna credinţă, la buna credinţă - iubirea frăţească, iar la iubirea frăţească - dragostea (2 Pt. 1, 5-7).

Şi el, ca şi Sfinţii Părinţi, încheie cu dragostea, pentru că Dumnezeu dragoste este - ea încununează calea desăvârşirii duhovniceşti şi duce la cea mai înaltă treaptă a îndumnezeirii.

Ceea ce Petru încă abia dă de înţeles, Ioan descoperă cu putere mare, fiindcă Ioan vorbeşte despre dragoste ca despre încununarea căii lucrării duhovniceşti. Iar contemporanii noştri, care pălăvrăgesc despre dragostea creştinească, nu bagă în seamă condiţia principală pentru ajungerea la ea.

Aşadar, apostolii ne arată aceeaşi rânduială a lucrării duhovniceşti pe care v-am arătat-o pe temeiul mărturiilor Sfinţilor Părinţi.

Să cercetăm epistola apostolului Iacov, care face obiectul cuvântului nostru. Se spune că lepădarea de lume este o născocire a Sfinţilor Părinţi - dar ia uitaţi ce

spune Domnul la Cina cea de Taină: de vă urăşte pe voi lumea, să ştiţi că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât. Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său - dar întrucât nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea vă urăşte pe voi lumea (În. 15, 18-19).

Da, Împărăţia lui Dumnezeu nu este din această lume, ci de la Dumnezeu, care este cea mai mare dragoste şi cea mai înaltă desăvârşire. De aceea se şi spune despre apostoli: şi lumea i-a urât pe ei, fiindcă nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume (În. 17, 14).

Cu putere mare vorbeşte despre aceasta şi Iacov. Este vrednic de luare-aminte faptul că apostolul Iacov a fost cel dintâi episcop al Bisericii din Ierusalim - el cârmuia întreaga Biserică a Iudeei. Faptul acesta dă mărturie despre data timpurie a scrisorii, întrucât presupune că ea să fi fost scrisă atunci când creştinii erau cu precădere iudei; mai apoi au intrat în Biserica cei din neamuri. Avem de-a face cu o epistolă timpurie, şi marea noastră bucurie este că ea vorbeşte despre lepădarea de lume.

Nu ştiţi, oare, că prietenia lumii este duşmănie faţă de Dumnezeu? Cine deci va voi să fie prieten cu lumea se face vrăjmaş lui Dumnezeu (Iac. 4, 4).

El pune deodată în faţa turmei sale problema: cu cine vrei să fii prieten - cu lumea sau cu Dumnezeu? Dacă-L alegi pe Dumnezeu, atunci în ce constă buna credinţă pe cele dintâi trepte ale vieţii creştine? Cucernicia curată şi neîntinată înaintea lui Dumnezeu şi Tatălui, aceasta este: să cercetăm pe orfani şi pe văduve în necazurile lor, şi să ne păzim pe noi fără pată din partea lumii (Iac. 1, 27).

Aşadar, lepădarea de lume nu a fost născocită nicidecum de către Sfinţii Părinţi - Domnul Însuşi a vorbit despre ea, înţelegând prin lume ceea ce trage către pământ, şi primul episcop al Ierusalimului - fratele Domnului - face din lepădarea de lume punctul de plecare al căii creştine.

De obicei se spune că apostolii nu făceau decât să propovăduiască învăţătura creştină, fără să fie cei ce călăuzeau lucrarea duhovnicească a turmei - aceasta însă nu corespunde adevărului.

În aceeaşi epistolă a lui Iacov se vorbeşte nu numai despre învăţarea şi despre ascultarea Cuvântului. Apostolul cheamă la împlinire, la suişul făptuitor: fiţi, dar, plinitori ai cuvântului, nu doar ascultători ai lui, amăgindu-vă pe voi înşivă (Iac. 1, 22).

Iacov este cel dintâi care dă îndrumările acestea ascetice. Nu cel ce ascultă şi uită, ci acela care împlineşte cuvântul va fi fericit, potrivit apostolului. Toate acestea se află în deplină potrivire cu ceea ce ne spun Sfinţii Părinţi. Aduceţi-vă aminte numai de Scară - calea suişului făptuitor.

Amintesc şi cuvintele apostolului Iacov în care se spune că singura credinţă nu mântuieşte: arată-mi credinţa ta din faptele tale, iar eu îţi voi arăta credinţa mea din faptele mele. Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci - însă şi dracii cred, şi se cutremură. Vrei dar să înţelegi, omule nesocotit, că credinţa fără de fapte moartă este? (Iac. 2, 18-20). „Vedeţi", spune apostolul, „prin ce se poate îndreptăţi omul? Prin credinţă - da, prin credinţă, însă nu prin credinţă moartă, fiindcă şi dracii cred, şi se cutremură, ci prin credinţa care duce la fapte şi, de asemenea, prin aceste fapte, care vin din credinţa creştină vie".

Aşadar, nu avem nevoie doar să ne lepădăm de lume, ci şi să mergem pe calea suişului făptuitor, să fim nu ascultători uituci, ci împlinitori ai legii lui Dumnezeu. Şi atunci, pe care cale să mergem? Pe calea de care vorbesc Sfinţii Părinţi - calea ascultării de voia lui Dumnezeu.

Noi ştim că Domnul S-a făcut ascultător până la moarte, şi încă moarte de cruce (Filip. 2, 8), în grădina Ghetsimani, deşi L-a rugat pe Tatăl: treacă de la Mine paharul acesta, însă S-a lepădat de voia Sa: nu cum voiesc Eu, ci cum Tu voieşti, aşa să fie (Mt. 26, 39).

Şi nouă ne-a poruncit să ne rugăm: „fie voia Ta". Creştinilor de curând veniţi la credinţă, apostolul le spune: supuneţi-vă, deci, lui Dumnezeu; staţi împotriva diavolului, şi el va fugi de la voi (Iac. 4, 7).

Dacă vom apuca pe calea ascultării, a împlinirii voii lui Dumnezeu, harul botezului va intra, ca să zicem aşa, în vigoare. Acum ni se pare că dacă ne-am botezat n-avem ce să mai vorbim de păcat - asta e tot o născocire de-a Părinţilor. Apostolul Iacov însă, deşi le scrie celor de curând veniţi la credinţă, celor care deja cred în Hristos şi s-au botezat, nu se teme de asta şi, întemeindu-se pe ceea ce a auzit de la Domnul Însuşi, îşi începe povaţa astfel: apropiaţi-vă de Dumnezeu, şi Se va apropia şi El de voi. Curăţiţi-vă mâinile, păcătoşilor, şi sfinţiţi-vă inimile, cei îndoielnici (Iac. 4, 8).

Sfinţii Părinţi ne învaţă că străbaterea căii creştine este însoţită de ispite, de încercări care întăresc în noi credinţa şi ne dezvoltă răbdarea, care ne ajută în lupta pe care o purtăm cu păcatul pentru a ne curăţi sufletul.

În zilele noastre, mulţi presupun că spusele Părinţilor, care erau călugări, nu ne privesc pe noi, cei trăitori în lume, nu în mănăstiri, că de toate acestea nu au nevoie cei ce n-au făcut legământul lepădării de lume. Dar iată cum îşi începe apostolul Iacov epistola: mare bucurie să socotiţi, fraţii mei, când cădeţi în felurite ispite, ştiind că încercarea credinţei voastre lucrează răbdarea (Iac. 1,2).

Pesemne vă amintiţi ce spune Ioan Scărarul despre cele trei feluri de răbdare a ispitelor:
1) cu întristare,
2) fără întristare,
3) cu bucurie.

Iată învăţătura despre ispită, din care se trage şi învăţătura despre răbdare, pe care o ştiţi de la Sfinţii Părinţi şi care îşi are rădăcina în Evanghelie, pentru că Domnul spune: întru răbdarea voastră veţi mântui sufletele voastre (Lc. 21, 19).

Dar iată ce găsim la apostolul Iacov: drept aceea, fiţi îndelung-răbdători, fraţilor, până la venirea Domnului. Iată, plugarul aşteaptă roada cea scumpă a pământului, îndelung răbdând, până ce primeşte ploaia timpurie şi ploaia târzie. Fiţi, dar, şi voi îndelung-răbdători, întăriţi inimile voastre, căci venirea Domnului s-a apropiat (Iac. 5, 7-8). Şi încercarea credinţei voastre, spune el altundeva, lucrează răbdarea (Iac. 1,3).

Sfinţii Părinţi spun că pentru a ne desăvârşi avem nevoie nu numai să ne ostenim şi să răbdăm ispite, ci şi să avem rugăciune; iată, şi apostolul Iacov scrie: este vreunul dintre voi în suferinţă? Să se roage. Este cineva vesel? Să cânte psalmi (Iac. 5, 13) - iar psalmii sunt tot rugăciune, rugăciunea marelui psalmist.

Mărturisiţi-vă deci unul altuia păcatele şi vă rugaţi unul pentru altul ca să vă vindecaţi, că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului (Iac. 5,16). Deci, rugăciunea e lucrarea de temelie ce ne ajută şi în răbdare, şi în încercări, şi în pătimiri.

Să vedem acum ce-i cu învăţătura despre patimi. Sfinţii Părinţi spun că păcatul e stricăciunea şi moartea sufletului. Apostolul lacov spune: pofta, zămislind, naşte păcat, iar păcatul, odată săvârşit, aduce moarte (Iac. 1, 15).

Iată şi aici învăţătura despre păcat ca moarte; şi cel care îşi abate aproapele de la păcat învie un suflet care e pe moarte sau a murit - asta acoperă multe greşeli.

Asceţilor noştri li se impută adeseori chemarea la plâns. „Pentru ce să plângem?" Dacă ai păcate, înseamnă că trebuie să plângi - plânsul, zic Sfinţii Părinţi, este mâhnirea înrădăcinată în sufletul ce se pocăieşte. Iar la apostol ce găsim? Pătrundeţi-vă de durere, întristaţi-vă şi jeliţi; râsul intoarcă-se în plâns şi bucuria voastră în întristare (Iac. 4, 9).

Da, dacă doriţi să mergeţi pe calea îndumnezeirii, atunci curăţiţi-vă: curăţiţi-vă mâinile, păcătoşilor, şi sfinţiţi-vă inimile, voi, cei îndoielnici (Iac. 4, 8).

Băgaţi de seamă că Iacov dă o listă aproape completă a patimilor despre lupta cu care vorbesc Sfinţii Părinţi. Ca să nu vă îngreunez prea tare, voi înşira numai câteva.

Mai întâi de toate, mânia. Războiul cu această patimă a fost elaborat în mare amănunţime de către Sfinţii Părinţi, şi despre ea vorbeşte şi apostolul care a fost cel dintâi înainte-stătător al Bisericii din Ierusalim.

După aceea, el vorbeşte despre o patimă pe care o cunoaştem la fel de bine din scrierile Sfinţilor Părinţi - despre multa grăire şi despre lupta cu limba proprie: dacă cineva socoteşte că este binecredincios, dar nu îşi ţine limba în frâu, ci îşi amăgeşte inima, buna credinţă a acestuia este zadarnică (Iac. 1, 26).

Şi în continuare: dacă nu greşeşte cineva în cuvânt, acela este bărbat desăvârşit, în stare să înfrâneze şi tot trupul (Iac. 3,2).

Cu şi mai multă putere grăieşte altundeva: dacă noi punem în gura cailor frâul ca să ni-i supunem, ducem noi şi trupul lor întreg. Iată, şi corăbiile, măcar că sunt atât de mari şi împinse de vânturi aprige, sunt totuşi purtate de o cârmă foarte mică încotro hotărăşte vrerea cârmaciului. Aşa şi limba: mic mădular este, dar cu mari lucruri se făleşte! Iată, puţin foc, şi cât codru aprinde! (Iac. 3, 3-5) - iar de aici vine şi minciuna: foc este şi limba, podoabă a nedreptăţii (Iac. 3, 6).

Exact la fel ne întâlnim în epistola apostolului Iacov şi cu menţionarea altor patimi, care nu au fost nicidecum născocite de către cei care s-au mântuit în munţi şi în peşteri şi în crăpăturile pământului (Evr. 11, 38), ci care sunt în fiecare din noi, pentru că nu pustnicilor, celor ce au fugit de lume, le scrie apostolul.

Iată ce bine vorbeşte apostolul Iacov şi în privinţa osândirii: nu va grăiţi de rău unul pe altul, fraţilor. Cel ce grăieşte de rău pe frate ori judecă pe fratele său

grăieşte de rău legea şi judecă legea - iar dacă judeci legea nu eşti împlinitor al legii, ci judecător (Iac. 4, 11).

Şi Sfinţii Părinţi ne previn mereu, amintind că cel ce îşi judecă aproapele se pune în locul Judecătorului Ceresc.

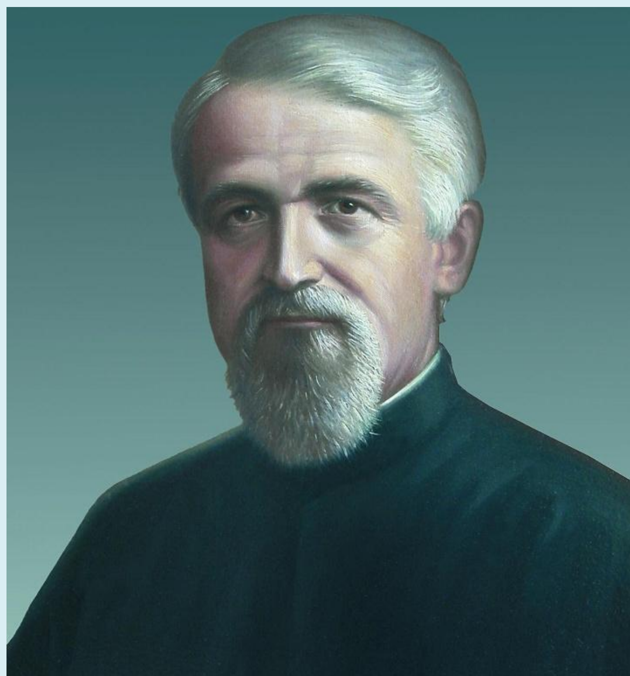
La fel şi în privinţa invidiei, patimă care adeseori nu îi dă pace omului nici în această viaţă. Iacov scrie: iar dacă aveţi gelozie amară şi zavistie în inimile voastre, să nu vă lăudaţi, nici să nu minţiţi împotriva adevărului, înţelepciunea aceasta nu vine de Sus, ci este pământească, sufletească, drăcească. Deci, unde este pizmă şi zavistie, acolo este neorânduială şi orice lucru rău (Iac. 3, 16).

El scoate în evidenţă patimile a căror combatere stă la temelia lucrării duhovniceşti în prima parte a vieţii creştine. Vreau să vă amintesc încă o dată de scopul pentru care vă spun toate acestea. Nu aţi căpătat aici nici o noutate, însă vreau să vă spun că există o singură lucrare creştină; ea nu a fost născocită în secolul al V-lea sau al VII-lea, ci doar a fost lămurită mai îndeaproape de către Sfinţii Părinţi, Dascăli ai bisericii şi Păstori, potrivit cerinţelor vieţii. Apostolul Iacov ne descoperă aceeaşi cale - calea vrajbei cu lumea, calea împotrivirii faţă de diavol şi a supunerii faţă de Dumnezeu, calea curăţirii de păcat, calea ispitelor şi a luptei, calea plânsului pentru păcate.

Există un singur creştinism, o singură învăţătură creştină, care vine de la Domnul Însuşi. Luaţi fie şi numai răbdarea. Când Domnul a pus-o la încercare pe femeia cananeeancă, până şi ucenicii s-au apropiat de El rugându-L s-o miluiască - asta, chipurile, din dragoste, însă de fapt fiindcă se săturaseră de strigătele ei. Şi când El i-a răspuns din nou nu ca Mântuitor, ci cum i-ar fi răspuns orişicare iudeu din acele vremi: nu este bine să iei pâinea copiilor şi s-o arunci câinilor (Mt. 15, 26), nu ne-a arătat oare prin asta că avem neapărată nevoie de răbdare, că şi noi trebuie să fim îndelung-răbdători în cererile noastre şi smeriţi, şi atunci El, văzând smerenia noastră, va spune, cum i-a spus şi ei: mare este credinţa ta; fie ţie precum voieşti (Mt. 15, 28).

(Din: Sfântul sfinţit mucenic Serghie Meciov, "Cum să supravieţuim duhovniceşte", Editurile Sophia şi Cartea Ortodoxă, 2008)

Părintele Dumitru Stăniloae - Cuvânt teologic la Duminica a 30-a după Rusalii (Dregătorul bogat – Păzirea poruncilor) - Patimi şi afecte

Posibilitatea naşterii patimilor este dată prin existenţa afectelor naturale. ***„Patimile condamnabile şi contrare firii, care atârnă de noi – zice Sfântul Maxim Mărturisitorul - nu-şi au sursa în noi altfel decât în mişcarea afectelor conforme cu firea.“***

Ce sunt aceste afecte conforme cu firea şi cum au răsărit în firea noastră? Ele sunt numite de Sfântul Maxim tot patimi (πάθη), întrucât reprezintă şi ele o trăsătură de pasivitate a firii noastre. Ba, ele reprezintă chiar o pasivitate mai deplină decât patimile contrare firii. Căci la naşterea şi creşterea celor din urmă a contribuit într-o anumită măsură şi voia noastră, chiar dacă mai pe urmă ele ne stăpânesc cu totul. În acest sens, ele au depins de noi ca să se nască şi să crească, şi întrucâtva depinde de noi ca să ne eliberăm de ele. ***Însă afectele conforme cu firea nu atârnă câtuşi de puţin de noi. De aceea am spus că ele manifestă în mod şi mai accentuat aspectul de pasivitate al firii noastre. Şi tot de aceea ele ţin cu totul de fire, şi nicidecum de voinţă, nefiind prin urmare condamnabile. Astfel de afecte sunt: pofta după mâncare, plăcerea de mâncare, frica, întristarea. Mai mult chiar, ele sunt necesare firii noastre, ajutând la conservarea ei.***

Totuşi, ele nu fac parte din constituţia originară a firii, nefiind create odată cu ea. Ci ele au odrăslit în fire după căderea omului din starea de desăvârşire. Ele au

pătruns în partea mai puţin raţională a firii, accentuând trăsăturile iraţionale ale acesteia, după ce prin cădere s-a slăbit raţiunea, spiritul.

Ele reprezintă, cu alte cuvinte, aspectul de animalitate (necuvântător) al firii noastre, accentuat după căderea din viaţa paradisiacă spirituală, unită cu Dumnezeu. În această trăsătură animalică a lor stă şi inferioritatea, dar şi nevinovăţia lor. Căci aşa cum animalele sunt nevinovate în manifestările instinctuale ale organismului lor, aşa este şi omul, atâta vreme cât aceste afecte rămân în graniţele lor, servind existenţei lui biologice. Dar prin faptul că omul este şi spirit, şi deci are o aspiraţie ireductibilă către infinit, el îşi poate asocia această aspiraţie cu afectele de ordin biologic, transformându-le în patimi, adică în afecte exagerate, străbătute de o sete infinită de satisfacere. Din trăsături animalice, ele devin trăsături diabolice, prin elementul spiritual care le colorează.

Am spus că afectele acestea nu sunt condamnabile în ele însele, conformându-ne unei expresii a Sfântului Maxim Mărturisitorul. Ideea trebuie însă precizată, în sensul că la om afectele niciodată nu se găsesc într-o stare de totală indiferenţă morală, datorită reflexiei spirituale ce se apleacă asupra lor, care sau le ţine în marginile care le fac utile firii, sau toarnă în ele tendinţe infinite. Doar dacă sunt ţinute în aceste margini prin voinţă ele sunt nevinovate. Dar când se abat de la această muchie, într-o parte sau alta, devin rele (patimi) sau bune, după cum omul tinde prin ele spre Dumnezeu, sau, invers, se leagă prin ele exclusiv de lume. ***De aceea, în alt loc, Sfântul Maxim, răspunzând la întrebarea dacă „afectele sunt rele prin ele însele“, zice: „Afectele devin bune în cei ce se străduiesc, atunci când, desfăcându-le cu înţelepciune de cele trupeşti, le folosesc spre câştigarea celor cereşti. De pildă, pofta o pot preface în mişcarea unui dor spiritual după cele dumnezeieşti; plăcerea, în bucuria curată pentru conlucrarea minţii cu darurile dumnezeieşti; frica, în grija de a ocoli osânda viitoare de pe urma păcatelor; iar întristarea, în pocăinţa care ne aduce întristarea de pe urma răului săvârşit în timpul de aici“.***

Aşa cum, adică, afectele pot deveni patimi, tot aşa pot deveni porniri bune, după cum setea de infinit a omului ca fiinţă spirituală se orientează spre lume sau spre Dumnezeu. Ele devin bune şi când sunt menţinute în funcţia lor biologică necesară, adică în marginile necesare conservării trupului, prin gândul la Dumnezeu. Desigur, în acest caz nu sunt la fel de bune ca atunci când sunt îndreptate exclusiv spre Dumnezeu. Asceza nu trebuie să lupte pentru desfiinţarea lor, dar nu trebuie să se dezintereseze de ele, căci altfel uşor pot deveni patimi; ci trebuie să le observe mereu, ţinându-le în frâu. Prin aceasta omul se întăreşte în latura sa spirituală, disciplinându-se zi de zi, „Dumnezeu rânduind în felul acesta ca omul să

vie la conştiinţa măreţiei sale de fiinţă raţională“. Ele sunt o otravă în fire, dar o otravă care ne poate fi spre vindecarea muşcăturii veninoase a celui rău.

Neintrând prin definiţie în fire, afectele acestea nu sunt destinate să treacă (împreună) cu fiinţa noastră şi în viaţa viitoare. Acolo vom fi „minţi pure“, în sensul de subiecte preocupate numai de înţelegere şi de iubire spirituală, asemenea îngerilor. „Căci afectele care conservă viaţa de aici nu se pot muta împreună cu noi la viaţa nemuritoare şi veşnică.“ Vom fi „minţi pure“, aşa cum am fost şi creaţi, înţelegerea adevărată şi bucuria spirituală curată constituind viaţa proprie fiinţei noastre.

Evidenţa că în esenţă suntem înţelegere pură şi iubire spirituală îl determină pe Sfântul Maxim să considere că afectivitatea trupească nu face parte din fiinţa noastră; dar, pe de altă parte, evidenţa imposibilităţii de a ne conserva viaţa pământească înăbuşindu-ne afectele îl face să le lege în mod necesar de fire, în existenţa ei actuală pământească, găsind soluţia în ideea că ele au apărut după cădere, dar nu sunt condamnabile. Adică, afectivitatea trupească, legată de starea actuală a noastră, este ceva inferior în raport cu firea noastră, dar totuşi ceva necesar în existenţa ei pământească actuală.

Acest element de afectivitate trupească ce creşte din latura biologică nu este condamnabil şi nu trebuie să luptăm împotriva lui, căci el constituie baza creşterii noastre în viaţa spirituală. Sfântul Maxim, în asentimentul întregii asceze răsăritene, nu este un adversar al vieţii biologice. Asceza înseamnă, în spiritul cugetării răsăritene, frână şi disciplinare a biologicului, nu luptă de exterminare. Ba mai mult, asceza înseamnă „sublimarea“ acestui element de afectivitate trupească, nu abolirea lui. ***Creştinismul nu mântuie omul de o anumită parte a fiinţei lui, ci îl mântuie în întregime. Puterea manifestată în aceste afecte este atrasă şi ea ca să slujească omului în urcuşul lui spre Dumnezeu. Afectele pot primi o trăsătură spirituală şi ele pot da un accent sporit iubirii noastre de Dumnezeu. Dumnezeu începe să fie văzut şi iubit prin ele. Ele devin transparente pentru Dumnezeu şi pentru mintea ce caută spre Dumnezeu.***

Acesta este sensul transfigurării sau al spiritualizării lor. Căci punând frâu şi măsură plăcerii de cele materiale, se produce un transfer al acestei energii a fiinţei noastre, în favoarea spiritului, crescând plăcerea pentru bunurile spirituale. Plăcerea biologică, prin măsura ce i-o impunem, devine nevinovată; iar marele plus care a fost oprit de a se manifesta pe plan fiziologic s-a transfigurat pe plan spiritual. Încât, în loc de a spune că afectele acestea încetează de a mai exista la trecerea noastră din viaţa de aici, poate este mai bine a spune că energia lor se

transferă toată în favoarea spiritului. Şi poate că aşa se explică şi apariţia lor în fire după căderea în păcat, ca un transfer al energiei spirituale pe planul inferior biologic. Plăcerea fiinţei noastre pentru legătura cu altceva s-a întors atunci de la Dumnezeu şi de la sufletul semenilor, spre lume, făcând să crească plăcerile trupeşti produse de legătura cu ea. Căci este greu de conceput că forţa acestor afecte a venit de undeva din afară.

În acest sens s-ar putea înţelege explicarea ce o dă Sfântul Maxim celor doi pomi din Rai, pomului vieţii şi pomului cunoştinţei binelui şi răului, şi adeziunii lui Adam la cel din urmă. „Deci întrucât omul a venit în existenţă alcătuit din suflet mintal şi din trup înzestrat cu simţuri, după un prim înţeles, pomul vieţii este mintea sufletului, în care îşi are scaunul înţelepciunea, iar pomul cunoştinţei binelui şi răului este simţirea trupului, în care este vădit că-şi are imboldul mişcarea iraţională. Omul, primind porunca divină să nu se atingă cu fapta gustării de această simţire, nu a păzit-o. Amândoi pomii, adică atât mintea, cât şi simţirea, au, după Scriptură, puterea de a deosebi între anumite lucruri. Astfel, mintea are puterea de a deosebi între cele spirituale şi cele supuse simţurilor, între cele vremelnice şi cele veşnice. Mai bine zis, ea fiind puterea de discernământ a sufletului, îl îndeamnă ca de cele dintâi să se prindă cu toată sârguinţa, iar pe celelalte să le dispreţuiască. Iar simţirea are puterea de a deosebi între plăcerea şi durerea trupului. Altfel spus, aceasta fiind o putere a trupurilor însufleţite şi sensibile, convinge pe om să îmbrăţişeze pe cea dintâi (adică plăcerea) şi să respingă pe cea de-a doua (durerea). Când deci omul nu este preocupat de a face altă deosebire decât cea între simţirea trupească de plăcere şi durere, calcă porunca dumnezeiască, mâncând din pomul cunoştinţei binelui şi răului. El are, adică, iraţionalitatea simţirii ca singură normă de discernământ în slujba conservării trupului. Iar prin ea se prinde cu totul de plăcere, ca de ceea ce este bine, şi se fereşte de durere, ca de ceea ce e rău.“

Înclinarea omului îndreptându-se spre cele sensibile, s-a stârnit în trupul lui plăcerea pentru ele. Aceasta s-a făcut în paguba activităţii mintale, care s-a redus considerabil, împreună cu plăcerea legată de ea. Omul şi-a întors toată energia spre lucrurile supuse simţurilor, dând plăcerii de ele cea mai mare intensitate. Odată stârnită, afecţiunea simţirii nu mai poate fi complet înlăturată din om în viaţa pământească. Dar poate fi în parte limitată, în parte ţinută în orientarea spre bunurile spiritului şi spre bunurile veşnice. Chiar printr-o parte a ei, prin durere, care urmează totdeauna plăcerii, omul poate învăţa să se împotrivească plăcerii. Din nefericire, el face invers: durerea care urmează plăcerii, în loc să-l facă să evite plăcerea, ca sursă a ei (ce unitar este pomul experienţei binelui şi răului!), îl

împinge din nou în plăcere ca să scape de ea, înfăşurându-se tot mai mult în acest lanţ vicios.

S-ar părea că din teoria afectelor, aşa cum este dezvoltată de Sfântul Maxim Mărturisitorul, rezultă că toată patima rea care poate creşte din ele este de natură senzitivă, şi deci slava deşartă şi mândria ar rămâne neexplicate. De aceea, trebuie să vedem dacă nu există cumva vreo legătură şi între mândrie şi patimile care ţintuiesc trupul de lumea aceasta văzută.

De fapt, privind lucrurile mai atent, vedem că mândria, la urma urmelor, chiar aceea care nu creşte de pe urma bunurilor sensibile, este prilejuită totuşi de anumite destoinicii în legătură cu lumea şi este posibilă prin faptul că omul are în vedere pe semenii săi, faţă de care se crede superior. Dacă ar avea conştiinţa unei absolute singurătăţi, sau conştiinţa că stă cu faţa spre Dumnezeu, nu ar fi posibilă mândria în el. Într-un fel oarecare, mândria este tot o biruinţă a lumii asupra omului, o biruinţă a simţirii, ca percepere superficială a lumii, asupra minţii, care vede chiar prin lume, dincolo de lume, pe Dumnezeu. Ba, s-ar putea spune că şi în îngerii care au căzut, deşi sunt lipsiţi de trup, mândria s-a născut prin faptul că au privit spre lumea creată a omului, faţă de care s-au simţit superiori. Energia prin care căutau să se îmbogăţească din Dumnezeu s-a transformat în energie prin care căutau să se îmbogăţească stăpânind asupra altora, inferiori lor. Iar mânia ce se dezvoltă dintr-un afect care lipeşte pe om prea mult de lume îşi are sursa tot în simţirea nestăpânită de minte.

Reţinând că „afectul este o mişcare iraţională a sufletului, provocată de ideea de bine sau de rău“, deci în sine încă nedeterminată, să vedem mai îndeaproape care sunt cauzele care fac ca el să devină, din afect, o patimă contra firii, sau ce face ca el să se îndrepte spre rău.

Cauzele ultime ale patimilor şi efectele lor

În interpretarea pe care o dă celor doi pomi din Rai, Sfântul Maxim ne-a indicat şi cauzele primordiale şi de totdeauna ale patimilor. Întrucât patima este în fiinţa ei o întoarcere a aspiraţiei infinite a omului spre altă ţintă decât cea naturală, spre lumea care îngustează şi face pe om egoist, şi nu spre Dumnezeu, Care-l lărgeşte şi-l face bun, întrebarea este: cum e posibil să se menţină omul în această orientare greşită, umflând afectele peste măsura necesară? Când se răspunde că pricina căderii omului a fost mândria, nu s-a dat un răspuns la întrebarea despre prima cauză a răului, pentru că mândria este deja un rău, o patimă.

Căutând să pătrundă în acest ultim ţinut misterios în care s-a zămislit prima mişcare păcătoasă a fiinţei umane şi unde îşi are ea permanent motorul ei, Sfântul Maxim se opreşte la o influenţă a duhului satanic, care a aruncat o adiere de confuzie în mintea omului. Sub ispita lui, omul a avut o scurtă întunecare a inteligenţei, uitând care este cauza lui adevărată şi deci ţinta lui, întorcându-şi deci dorinţa dinspre ea spre lume. Această scurtă amăgire a fost uşurată de atracţia ce o exercitau formele frumoase şi promisiunile dulci ale lumii asupra simţurilor sale. Lumea era aci, în imediată apropiere, cu toate chemările şi făgăduinţele ei; Dumnezeu era şi El aici, dar mai greu de sesizat şi cu făgăduieli de bucurii mai spiritualizate şi mai îndepărtate. În influenţa amăgitoare a duhului rău şi în sensibilitatea omului trebuie să se caute primele cauze ale patimilor. O primă slăbire a lucrării înţelegătoare a minţii s-a soldat imediat, în celălalt taler al balanţei, cu o intensificare a lucrării simţurilor. Mai bine zis, aceasta a atras la sine toată energia ce trebuia omul să o pună în activarea minţii, în sensul transpunerii de care vorbim. Sau însăşi mintea s-a pus în slujba simţurilor, „s-a amestecat în simţire“, preocupându-se şi ea exclusiv de scoaterea în relief a tuturor aspectelor voluptuoase ale lumii văzute, „realizând o cunoaştere compusă şi pierzătoare a celor sensibile, producătoare de patimă“.

Mintea şi-a uitat de rostul ei propriu, de a cunoaşte pe Cel înrudit cu ea, Care este şi El spirit personal în stare să umple dorul ei infinit de cunoaştere cu infinitatea Lui, şi a intrat într-o slujbă străină, inferioară ei, care nu-i poate satisface setea de infinit. Că acest lucru este posibil, ne-o spune şi ***Sfântul Antonie**, zicând: „Mintea cea de rând este lumească şi schimbătoare…, ba şi firea şi-o schimbă“;* sau: ***„Sufletul, dacă nu are minte bună şi vieţuire cuvioasă, este orb şi nu cunoaşte pe Dumnezeu, Făcătorul şi Binefăcătorul tuturor“;*** sau: ***„Sufletul (adică mintea), coborându-se în trup, îndată se întunecă de întristare şi de plăcere şi se pierde“.***

Lumea a atras şi atrage simţirea, iar prin simţire, şi mintea, prin făgăduinţele ei sensibile, dulci. Aceasta pentru că simţirea în sensul de lucrare de percepţie a simţurilor este întovărăşită totdeauna de o senzaţie de plăcere sau de durere, mai mult sau mai puţin intense, în sesizarea lucrurilor lumii. Ba, lucrarea de percepţie a simţurilor este în stare să sesizeze anticipat plăcerile sau durerile ce le pot da lucrurile. De altfel însăşi vederea lucrurilor este însoţită de o plăcere sau de o durere, înainte de orice posedare a lor.

Simţirea are, prin urmare, un îndoit conţinut şi un îndoit înţeles: unul gnoseologic, şi altul afectiv. Calitatea aceasta a ei de a sesiza, prin lucrarea de percepţie, plăcerea ce o pot da lucrurile, sau de a experia în perceperea lor o senzaţie de plăcere, o face primejdioasă pentru om. Sau, prin această calitate a ei, lumea

devine primejdioasă, căci evident că, între plăcere şi durere, dacă este lăsată de capul ei, fără o conducere din partea raţiunii, simţirea va alege totdeauna plăcerea. Şi în plăcere stă forţa ei, care face adeseori ca raţiunea, ca funcţie de judecată, să cedeze, iar mintea, ca funcţie de cunoaştere, să se pună în serviciul ei.

Deci trei factori, sau trei cauze, produc patimile în om:
a) mintea slăbită în lucrarea ei autonomă şi proprie;
b) lucrarea de percepţie simţuală, care a devenit precumpănitoare, care a ieşit din subordinea minţii, ba chiar a atras mintea în subordinea ei, şi
c) o alergare exclusivă şi iraţională după plăcere – până la cea procurată de laudele semenilor – şi, concomitent cu ea, o fugă speriată de durere.

Aceste trei cauze sunt atât de împletite, încât în fiecare dintre ele sunt implicate celelalte.

Patimile reprezintă aşadar o precumpănire cantitativă şi ierarhică a simţurilor asupra spiritului din om. Dacă afectele reprezintă o simţualitate ţinută în frâu de spirit, patimile sunt o debordare a simţualităţii, peste orice măsură. Astfel, dacă afectele sunt un minimum de pasivitate, dar acest minimum necesar este impus de fire şi nu mai atârnă de voinţa noastră, patimile sunt o sporire de pasivitate peste ceea ce este necesar, peste ceea ce este impus de necesităţile firii, adică dintr-o concesie neobligatorie a voinţei, însemnând o robie provocată cu voia.

Afectele sunt „patimi conforme cu firea“, pentru că slujesc la conservarea firii. Patimile sunt contrare firii (παρά φύσιν), pentru că nu sunt de folos acesteia, ba reprezintă o orientare păgubitoare firii şi o răsturnare a ierarhiei din om.

Sfântul Antonie face următoarea deosebire între afecte şi patimi: „Nu cele ce se fac după fire sunt păcate, ci cele rele prin alegerea cu voia. Nu este păcat a mânca, ci a mânca nemulţumind, fără cuviinţă şi fără înfrânare. Căci eşti dator să-ţi ţii trupul în viaţă, însă fără nici un gând rău. Nu este păcat a privi curat, ci a privi cu pizmă, cu mândrie şi cu poftă. Nu este păcat a asculta liniştit, ci este păcat a asculta cu mânie. Nu este păcat neînfrânarea limbii la mulţumire şi rugăciune, dar este păcat la vorbirea de rău. Nu este păcat să lucreze mâinile milostenie, ci ucidere şi răpiri. Şi aşa, fiecare dintre mădularele noastre păcătuieşte când din slobodă alegere lucrează cele rele în loc de cele bune, împotriva voii lui Dumnezeu“.

Cu alte cuvinte, nu sunt vinovate nici plăcerile împreunate cu ceea ce săvârşeşte în mod necesar fiecare mădular. Dar sunt vinovate plăcerile căutate prin fapte care nu

sunt necesare. Este vinovat plusul sau devierea lucrării simţurilor în căutarea cu orice preţ a plăcerii. Tocmai de aceea, patimile duc firea la dezordine, la slăbirea şi descompunerea trupului, din cauza slăbirii spiritului care-l ţinea în ordine. Iar simţirea slăbirii îl duce pe om tot mai departe, în pornirea de a-şi reface puterea dintr-o sursă incapabilă să-l întărească. Într-adevăr, ceea ce duce tot înainte pe om la rostogolirea pe panta patimilor este o teamă ascunsă de moarte.

Preotul profesor Dumitru Stăniloae, Ascetica şi mistica Bisericii Ortodoxe, EIBMBOR, 2002, pp. 82-92. (Sublinierile din text aparţin redacţiei "Ziarului Lumina").

(Cuvânt teologic preluat de pe www.ziarullumina.ro şi publicat şi în săptămânalul "Lumina de Duminică" din data de 24 noiembrie 2013)

Dregătorul bogat - paza poruncilor. Predici: “Suntem robiţi de cotidianul efemer, trăim în această alergătură bezmetică şi nu mai reuşim să ne bucurăm de ceea ce Dumnezeu ne-a dăruit”

24.11.2012

Predica părintelui Gheorghe Holbea (2009)

Zis-au lui cei care-L ascultau: “Şi cine poate să se mântuiască? Cele ce sunt cu neputinţă la oameni, sunt cu putinţă la Dumnezeu”.

- Întâlnirea dintre Mântuitorul Iisus Hristos şi dregătorul din Evanghelia de astăzi este o întâlnire în care se verifică cea mai profundă realitate a vieţii omului.

- Dregătorul a împlinit toate poruncile încă din tinereţile sale, un singur lucru îi mai lipsea. El şi-a dat seama în adâncul fiinţei sale că tot ceea ce are nu este de ajuns şi, deşi averea sa îi oferea un anumit confort, el realizează că ceva îi lipseşte, voia mai mult, voia cu adevărat să moştenească viaţa veşnică.

- Suntem cufundaţi în grija cotidiană şi în activitatea noastră zilnică şi credem că prin asta ne împlinim scopul şi sensul vieţii. Nimic mai fals decât acest lucru. Mântuitorul Iisus Hristos ne atrage atenţia că nu “a avea” este vocaţia omului, ci prin “a avea” el trebuie să fie cu adevărat chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Prin “a avea” el trebuie să ajungă la “a fi”, după pecetea Sfintei Treimi, adică să fie

dragoste, comuniune şi iubire, mai întâi cu Dumnezeu şi apoi prin harul lui Dumnezeu să fie în comuniune cu ceilalţi.

- Este vorba despre o devoţiune esenţială pentru viaţa noastră: “Ori de mâncaţi, ori de beţi, ori altceva de faceţi, toate să le faceţi spre slava lui Dumnezeu”. Sfântul apostol Pavel reia acelaşi motiv în Epistolele sale, arătând că toate activităţile vieţii noastre trebuie să fie direcţionate într-un singur scop: întâlnirea cu Dumnezeu, şi mai mult decât atât, comuniunea cu Dumnezeu. Deci este mai mult decât o simplă întâlnire, decât o simplă constatare a faptului că viaţa mea este legată de darul lui Dumnezeu, este vorba despre comuniunea cu Dumnezeu, care înseamnă predarea în mâinile lui Dumnezeu. Dregătorul din Evanghelia de azi trebuia să facă acest exerciţiu esenţial în viaţa fiecăruia dintre noi. El trebuia să se arunce în braţele lui Dumnezeu, să renunţe la tot ceea ce credea el că poate să-i asigure stabilitatea în această viaţă, satisfacţia şi bucuria vieţii.

- Să fim în stare să renunţăm la tot ceea ce credem că dă sens vieţii noastre, să fim în stare să le răstignim, să le lăsăm, transformându-le în cale de comuniune şi dragoste. Însă acest lucru e foarte greu de săvârşit de fiecare dintre noi. Suntem atât de robiţi de acest cotidian efemer, suntem atât de prinşi în acest mecanism social şi economic, încât uităm complet de chemarea pe care Dumnezeu ne-o face din momentul în care ne naştem, chemarea spre comuniunea cu El: “Eu am venit ca lumea viaţă să aibă şi să aibă din belşug..”

- Materia trebuie să devină “Ale Tale, dintru ale Tale”, trebuie să fie adusă lui Dumnezeu ca jerftă.

- Toate aceste bogăţii ne sunt date de Dumnezeu: “Ce ai tu să nu-ţi fi dat Dumnezeu?”

- Toate aceste daruri materiale, lumea aceasta şi cosmosul acesta au ca preot pe omul care este numit de Sfântul Maxim Mărturisitorul “microcosmos”. Tot ceea ce există, există prin darul lui Dumnezeu, din dragostea lui Dumnezeu.

- Ce înseamnă mântuirea? Mântuirea este împlinirea vocaţiei pentru care ne-am născut în această viaţă, împlinirea chemării pe care Dumnezeu a lăsat-o în fiecare dintre noi, împlinirea şi desăvârşirea fiinţei noastre trupeşti şi sufleteşti, această împlinire pe care sfinţii părinţi o numesc “îndumnezeirea omului”. Această îndumnezeire o săvârşeşte Dumnezeu dar cu voia noastră. Dumnezeu ne cheamă să ne mântuim într-un timp şi într-un spaţiu al nostru, fără să ne gândim că înainte s-ar putea să fi fost vremuri mai bune pentru mântuire sau că s-ar putea să vină

vremuri mai bune. Clipa de faţă este o clipă mântuitoare pe care va trebui să nu o ratăm.

- Fiecare vreme pe care Dumnezeu o îngăduie şi o dăruieşte fiecărei generaţii, este o vreme mântuitoare, iar materia este prilej de îndumnezeire, prilej de mântuire, dar nu trebuie să ne poticnim în ea, ci să o transformăm prin vocaţia noastră de "preoţi" ai creaţiei, de împărtăşire de Dumnezeu.

- Prin Tainele Bisericii, materia devine prilej de sfinţire şi prilej de Sfânta Împărtăşanie.

- Mântuitorul nu condamnă bogăţia, materia, ci faptul că noi ne poticnim în ele şi nu-L mai vedem pe Dumnezeu. Trăim în această alergătură bezmetică, cotidiană, şi nu mai reuşim să ne bucurăm de ceea ce Dumnezeu ne-a dăruit. Nu mai avem timp să ne bucurăm, să ne mirăm şi devenim robi ai cotidianului care ne aruncă în monotonie şi în ultimă instanţă în deznădejea lipsei de sens a vieţii noastre.

- Noi nu suntem niciodată singuri.

- Cea mai mare încercare pe trebuie să o trecem este aceasta: să rămânem cu noi înşine. Când rămânem cu noi înşine, vedem cât de bogaţi sau cât de săraci suntem. Au rămas cu ei înşişi cei care au suferit în închisori, rămânem cu noi înşine când suntem în boală şi suferinţe, în momentul în care averile materiale nu mai au nici o valoare, pentru că ele nu pot contribui la această vindecare lăuntrică, sufletească.

- Lecţia pe care Mântuitorul Iisus Hristos încearcă să o ofere dregătorului este aceasta: Degeaba eşti bogat, eşti sărac, pentru că n-ai rămas niciodată cu tine însuţi să vezi ceea ce eşti. Şi dacă vrei să rămâi cu tine însuţi, să vezi ceea ce eşti cu adevărat, atunci vinde tot ceea ce ai, vinde tot ceea ce crezi că reprezintă viaţa ta şi vino şi urmează-Mi Mie. Atunci rămâi cu tine însuţi şi vezi cât eşti de gol de Dumnezeu şi cât eşti de plin de tine însuţi. Şi dacă eşti plin de tine însuţi şi gol de Hristos, atunci nu vei ajunge decât la disperare. Eşti cel mai sărac, chiar dacă eşti bogat.

- Logica lumii de astăzi este o logică falimentară: vrem să devenim "cei mai bogaţi oameni din cimitir", dar nu bogaţi în Împărăţia cerurilor.

- Sfânta Evanghelie de astăzi ne arată că mântuirea este aici, în noi înşine, ne arată că bogăţia este, de fapt, bogăţia lăuntrică, cea cu care putem merge oriunde, putem merge prin pustia lumii acesteia, putem merge prin această pustiire cu care diavolul

încearcă să ne descurajeze: cu boli, cu suferinţe şi cu tot ceea ce înseamnă această descurajare până la moarte. Însă în momentul în care noi conştientizăm că Îl avem pe Dumnezeu întotdeauna ca Părinte, că îndrăznim să-L rugăm să fie împreună cu noi, să ne ţină de mână în calitatea Sa de Părinte.

- Mântuirea este darul lui Dumnezeu şi oricât ni s-ar părea de imposibil, de greu: "Cele ce sunt cu neputinţă la oameni, sunt cu putinţă la Dumnezeu" . Să îndrăznim să-L rugăm pe Dumnezeu să ne dăruiască această bogăţie lăuntrică şi această conştiinţă: "Doamne, unde vom pleca de la Tine, că la Tine sunt cuvintele vieţii veşnice!". Să-L căutăm pe Dumnezeu indiferent de vremuri, pentru că El este aici, înlăuntrul nostru.

***

Predica părintelui Hrisostom de la Putna (2009): "Învăţătorule bun, ce bine să fac ca să moştenesc viaţa de veci?"

- Fericit este acela care înţelege că nu are nimic bun întru el, că nu este nimic prin sine însuşi, că tot ceea ce are, are de la Dumnezeu.

- Noi am fost creaţi de Dumnezeu din iubire. Am fost aduşi de la nefiinţă la fiinţă ca să ne împărtăşim de Tainele Lui.

- Tot ceea ce avem, inclusiv viaţa, nu ne aparţine pentru că nu noi am creat-o, ci Dumnezeu. Tot ceea ce avem, tot ceea ce suntem, este dragostea. Această avere pe care atunci când crezi că o ai în mână şi o ţii mai strâns, atunci îţi scapă printre degete. Când spui "Este a mea", ai pierdut-o. Dragostea este singura avere care ne este încredinţată numai spre folosul celorlalţi. Numai atunci când o dăruieşti, când o imparţi, poate deveni un urcuş spre desăvârşire, poate rămâne în tine. Dar a ta nu va fi, ci a celorlalţi prin tine.

- Nu este rău să cauţi sau să lupţi pentru desăvârşire, însuşi Hristos ne îndeamnă să fim desăvârşiţi. Ceea ce este rău e faptul că noi căutăm desăvârşirea în noi înşine şi prin noi înşine.

- Singur Dumnezeu este bun, dar este atât de bun, încât această bunătate El ne-o încredinţează, aceasta este averea şi bogăţia noastră, aceasta este chemarea cea dintâi. Noi nu reuşim să împlinim poruncile, darămite desăvârşirea, şi acest lucru se întâmplă pentru că noi nu tratăm această chemare a lui Dumnezeu cu suficientă seriozitate, nu încercăm să o înţelegem mai adânc. Ni se pare că putem moşteni

viaţa de veci, dormind, umblând pe căi lăturalnice sau rămânând nepăsători. Indiferenţa este cea care se opune iubirii, nu ura.

- Poruncile lui Dumnezeu nu trebuie să fie înţelese ca nişte limitări, ca nişte poveri. Dumnezeu însă nu obligă pe nimeni, pentru că nu are nevoie de nişte maşini, de nişte sclavi. Dacă privim astfel lucrurile vom putea căuta spre ceea ce avem nevoie, adică spre viaţă, pace, linişte, bucurie, avem nevoie să ne fie bine şi binele este Dumnezeu. Deci de Dumnezeu avem nevoie. El este viaţa, pe El trebuie să-L căutăm. Pe Dumnezeu Îl găsim în porunci dar şi în depăşirea lor.

- Dacă vrem să mergem către viaţă, trebuie să ne luptăm să smulgem tot ceea ce se opune vieţii. Toate acestea ne împiedică să ne asemănăm cu Dumnezeu, ne împiedică să moştenim viaţa veşnică.

- Păcatul ne opreşte de a mai fi familiari cu Dumnezeu.

- Ar trebui să ne întrebăm fiecare ce bogăţie avem noi, ce îmbrăţişăm cu atâta ardoare, încât nu am renunţa nici pentru Împărăţia lui Dumnezeu. Bogăţia nu numai că ne înrobeşte, dar ne depărtează şi de fratele nostru.

- Sfântul evanghelist Marcu ne spune că acest tânăr a alergat către Hristos, ba chiar a căzut în genunchi. Era râvnitor. Avea în sine o bogăţie pe care fiecare o avem, dar pe care o minimalizăm, căutând mereu ceva mai înalt. Această bogăţie era dorinţa inimii. Ea singură este în stare să coboare cerul pe pământ şi ne poate aduce mila lui Dumnezeu atât de aproape.

- “Dumnezeu priveşte cu ochii milostivirii Sale nu spre ceea ce ai fost, nici spre ceea ce eşti, ci spre ceea ce vrei să fii”. Această dorinţă trebuie să o păzim curată în noi, orice ar fi, căci ea nu este altceva decât sămânţa pe care Dumnezeu a sădit-o în sufletul nostru. Iată ce spune proorocul Isaia: “Precum se pogoară ploaia şi zăpada din cer şi nu se mai întoarce până nu adapă pământul şi-l face de răsare, şi rodeşte, şi dă sămânţa semănătorului şi pâine spre mâncare, aşa va fi Cuvântul Meu, care iese din gura Mea. El nu se întoarce către Mine fără să dea rod. El face voia Mea şi îşi îndeplineşte rostul lui.”

- Aşadar, când vom vedea pe fratele nostru căzut, lovit, descurajat, dar încă zbătându-se, să nu ne grăbim să tragem concluzia că este pierdut şi să înţelegem că acest suflet este în mâna lui Dumnezeu. De acest suflet Dumnezeu se ocupă personal, cu cea mai mare atenţie, cu cea mai atentă purtare de grijă. El este doar într-o fază a urcuşului său, încă nu s-a sfârşit tot. Dumnezeu lucrează chiar atunci

la sufletul său, căci este o sămânţă în sufletul său care creşte, chiar dacă mai încet, dar creşte şi va aduce rod. La fel este cu fiecare dintre noi.

- Tradiţia ne spune că tânărul din Evanghelia de azi, şi-a vândut averea, a ajuns chiar episcop şi L-a urmat pe Hristos într-atât încât a suferit şi moarte mucenicească. Iată cum sămânţa a adus rod şi încă rod bogat.

- Nu spune Sfânta Evanghelia ce s-a întâmplat cu tânărul, însă nu spune nici că Hristos i-ar fi adus vreun reproş acestui tânăr.

- Vom pleca şi noi întristaţi, fie pentru că nu suntem în stare să împlinim poruncile, fie pentru că avem o bogăţie la care nu suntem gata să renunţăm. Însă, atâta timp cât suntem în viaţă, mai este timp de pocăinţă, de întoarcere. Atât timp cât noi căutăm mântuirea, să îndrăznim, că nu vom muri, pentru că Însuşi Dumnezeu se ocupă de fiecare dintre noi, aşa cum spune şi Sfântul Pavel: "Sunt încredinţat de aceasta, că Cel ce a început în voi lucrul cel bun, îl va duce până la capăt, până în ziua lui Hristos Iisus". El ne cheamă, să nu întârziem.

- Dacă încă ne-am trezit dimineaţa, înseamnă că Dumnezeu ştie că putem mai mult, mai avem încă ceva în noi care se poate schimba. Este timp, dar timpul acesta este înşelător, trece, zboară şi nu se mai întoarce.

- Sfântul Ioan Gură de Aur, spune că Hristos, privind la noi cu dragoste, ne spune: "Eu sunt tată, Eu îţi sunt frate, Eu îţi sunt mire, Eu îţi sunt casă, Eu îţi sunt hrană, Eu îţi sunt rădăcină, Eu îţi sunt temelie, sunt tot ce vrei. Ca să n-ai nevoie de nimic Eu îţi voi şi sluji, căci am venit să slujesc, nu să Mi se slujească. Eu îţi sunt şi prieten, şi mădular, şi cap, şi frate, şi soră şi mamă. Eu sunt totul. Un singur lucru îţi cer: să-Mi fie apropiat Mie. Eu sunt sărac pentru tine, cerşetor pentru tine, pe cruce pentru tine, în mormânt pentru tine. Sus, pentru tine mijlocesc, jos, solitor am venit pentru tine de la Tatăl. Tu eşti totul pentru mine: şi frate, şi împreună-moştenitor, şi prieten, şi mădular. Ce vrei mai mult? Pentru ce întorci spatele Celui ce te iubeşte? Pentru ce te osteneşti pentru lume? Pentru ce torni apă într-un vas găurit? Că aceasta faci când te osteneşti pentru viaţa aceasta pământească. Pentru ce-ţi bagi mâna în foc? Pentru ce dai pumni în aer, pentru ce alergi în zadar?"

Aceasta este nădejdea. La oameni este cu neputinţă, dar Dumnezeu poate şi nu numai că poate, El vrea. Dumnezeu este cu noi şi atunci nimic nu este prea mult, nimic nu este prea greu. Amin.

***

Predica IPS Bartolomeu Anania (2000)

- Nu materia sau bogăţia în sine este păcat, dar bogăţia devine păcat întrucât este un fel de drog, ne face să ne pierdem libertatea (analogia banului cu vinul şi beţia). Este ispititor, oferă tentaţii şi foarte puţini îi rezistă, în realitate.

- Viciile ne fac să ne pierdem libertatea, întrucât ajung să ne stăpânească; nu omul este stăpânul averii, ci averea îl stăpâneşte pe om, iar în momentul în care omul şi-a pierdut libertatea, şi-a pierdut şi mântuirea, pentru că nu mai are puterea de opţiune, el nu mai poate deosebi binele de rău, începe să orbească.

- Dar "Ceea ce este cu neputinţă la oameni este cu putinţă la Dumnezeu". Dumnezeu poate să mântuiască şi pe cei bogaţi, dacă aceştia se îndreaptă spre Dumnezeu ca să le lumineze minţile şi să se reechilibreze.

- A tinde către desăvârşire înseamnă a-ţi redobândi libertatea pe care ţi-a dăruit-o Dumnezeu, a renunţa la ceea ce te stăpâneşte pentru a fi un om liber, pentru că dacă nu eşti un om liber nu eşti capabil de mântuire.

- "Nimeni nu este bun, fără numai Unul Dumnezeu": există o strategie a dialogului pe care a folosit-o Mântuitorul Hristos, aceea de îngloba răspunsul într-o întrebare. Logica interioară a acestui scurt dialog ne face să înţelegem următoarea situaţie: omul crede că Iisus este un Om bun; Iisus afirmă că bun este numai Dumnezeu, ceea ce înseamnă că El se recomandă pe Sine drept Dumnezeu. Astfel, dacă omul e dispus să-i acorde acest credit, atunci este dator să facă tot ceea ce-i spune Cel din faţa lui, adică "Bunul Dumnezeu".

- Tânărul a plecat întristat nu doar pentru că nu era în stare să renunţe la avere, ci şi pentru că nu putea să asculte o povaţă, o poruncă de la Dumnezeu.

- Acest om nu era doar bogat, era şi dregător, nu era un om de rând, nu făcea parte din mulţime. Era un om puternic, deţinea o anumită putere la un anumit nivel. Puterea în sine este neutră, depinde cum este folosită. Când zicem un om puternic, zicem un conducător cu mână de fier.

- Dacă în puterea monarhică absolută puterea venea de sus în jos, în democraţie puterea vine de jos în sus, este ceea ce facem noi astăzi mergând la urne. La noi există încă această mentalitate: "Cine vine la putere?", "Cine preia puterea?", "Cine ne va conduce?". Iar noi, care de-abia de 10 ani am ieşit de sub un lung şir de dictaturi, încă nu ne-am însuşit mentalitatea democratică şi anume, că puterea

vine de la noi, de la cei care votăm,vine de jos şi că dregătorul pe care-l trimitem în Parlament nu este altceva decât delegatul nostru, împuternicitul nostru ca să conducă în numele nostru şi pentru noi, pentru binele nostru. Oare sunt mulţi cei ce ştiu că cuvântul “ministru” înseamnă “slujitor”?

Până şi doi dintre cei mai apropiaţi ucenici ai Domnului, Iacob şi Ioan, au fost ispitiţi de perspectiva puterii şi L-au rugat pe Mântuitorul că atunci când va fi împărat, să-i pună unul de-a dreapta şi unul de-a stânga Sa, adică să fie primii Săi dregători, mai sus decât ceilalţi fraţi ai lor. Hristos a dat următorul răspuns: “Cel ce va vrea să fie primul între voi, să vă fie vouă slugă, iar cel ce va vrea să fie mai mare peste voi, să fie sluga tuturor.” Principiul creştin elaborat de Mântuitorul Hristos în aceste cuvinte, este acela că un înalt demnitar este servitorul poporului, este în slujba celor care l-au ales.

- Să aşezăm la temelia vieţii noastre sociale şi politice principiul creştin, acela de slujire. În virtutea acestui principiu nu se mai poate vorbi de setea de putere, ci de setea puterii de a sluji.

- Cel care a venit la Iisus era şi bogat şi puternic. Nu întotdeauna bogăţia este asociată puterii, însă deseori se întâmplă să fie aşa. Deseori un om bogat se întâmplă să obţină puterea tocmai prin bani, prin bogăţia lui şi se întâmplă ca un om odată ajuns la putere să-şi propună să devină bogat şi devine foarte bogat. Nu aceasta este porunca Evangheliei.

- Să-L rugăm pe Dumnezeu că mai cu seamă astăzi când ne alegem noi conducători pe care îi delegăm şi îi trimitem acolo sus să ne cârmuiască ţara, să le dăruiască Dumnezeu înţelepciune, dăruire şi dacă se poate, jertfă. Să nu uite niciodată că sunt şi că trebuie să fie în slujba ţării, în slujba poporului, în slujba societăţii, în slujba binelui obştesc. Un om pe care-l trimitem acolo şi care uită de aceste principii sau nu va fi dispus să le ia în seamă, nu merită respectul şi încrederea noastră.

Predici la Evanghelia dregătorului bogat (Arhim. Policarp şi Nichifor): "Mântuitorul nu a venit să asigure succesul în lume, nu a venit să ne asigure pământeşte. Să nu câştigăm obiecte şi să pierdem omul!"

30.11.2014

"Aceasta este cea mai mare tragedie şi este, din păcate, probabil ţara secolului nostru, când oamenii se sfâşie unii pe alţii ca să se 'realizeze'"

Arhimandrit Policarp Chitulescu: Predică la Dregătorul bogat - Păzirea poruncilor (24 noiembrie 2013) - Mănăstirea Radu Vodă (Bucureşti): Bogăţia sinelui care ne desparte de Hristos şi "civilizaţia" luptei dintre oameni

Fraţi creştini, iată că, de-a lungul acestor duminici care au pregătit deschiderea postului Naşterii Domnului, şi chiar primele duminici din acest post ne pun înainte mai multe persoane care întreabă despre mântuire, despre cum se poate cineva mântui. Şi, dacă observăm cu atenţie, ele sunt persoane diferite, dar mai ales bine poziţionate cumva în lumea aceasta.

Acum câteva duminici aveam pe cel care întreba cine este aproapele său, şi Mântuitorul îi spune pilda Samarineanului milostiv, altă dată un dregător bogat întreabă care este cea mai mare poruncă, iar acum Sfântul evanghelist Luca ne spune că un om oarecare Îl întreabă pe Mântuitorul: "Ce să fac ca să moştenesc

Viaţa veşnică?” Însă finalul ne arată că nu era chiar un om oarecare: era un om bogat, un om care era aşezat “bine” în lumea aceasta, era poziţionat - cum am crede noi astăzi - “sigur”.

Dar aceşti oameni - care, iată, sunt căutaţi sau doriţi sau a căror ipostază e dorită foarte mult în lumea noastră - sunt neliniştiţi, sunt frământaţi, ceea ce arată că liniştea noastră nu vine din lucruri, sau din mulţimea lor, ci din altă parte vine aşezarea noastră sufletească şi rostul nostru pământesc.

Şi acest om Îl întreabă pe Mântuitorul, iar Mântuitorul îi răspunde, ştiind că el e bogat. Îi spune: “Ştii poruncile: să nu ucizi, să nu furi, să nu minţi, să nu desfrânezi, cinsteşte pe mama şi pe tata”.

Desigur că aceste porunci au legătură şi cu viaţa bogatului, pentru că bogăţia fără Dumnezeu, sau mai degrabă alergarea, sau goana după bogăţie fără Dumnezeu, duce la lucrurile acestea. Duce la furt pentru că omul care dobândeşte este ispitit de lăcomie, doreşte să-şi sporească avutul şi aproape întotdeauna face aceasta, îşi sporeşte avuţia prin furt, prin înşelăciune, prin lăcomie.

“Să nu desfrânezi” pentru că bogăţia aduce o oarecare siguranţă de sine, o încredere în sine, o mândrie, un orgoliu, şi care îmbată pe om şi la propriu şi la figurat, şi urmează desfrânarea, această patimă cumplită. Şi desfrânarea mai înseamnă şi trădarea lui Dumnezeu, pentru că noi avem legământ cu Dumnezeu, cu Hristos, cu Biserica lui Hristos, prin botez. În clipa când noi Îl părăsim pe Dumnezeu, sau părăsim închinarea la Dumnezeu şi ne închinăm la idoli prin patimile noastre, prin păcatele noastre, atunci desfrânăm. Chiar dacă poate nu e şi trupul implicat în această desfrânare.

Apoi, îi mai spune: “Cinsteşte pe mama şi pe tata”. Şi ştim prea bine că, de foarte multe ori, oamenii care s-au poziţionat oarecum bine în lumea aceasta uită de părinţii lor sau îi părăsesc, în loc să îi îngrijească, îi neglijează şi îi izgonesc. Am întâlnit multe situaţii de felul acesta. Şi, deci, Mântuitorul nu întâmplător i-a amintit aceste porunci.

Dar aş mai vrea să spun şi faptul că se poate că un om în lumea noastră să nu desfrâneze, să nu fure, să nu mintă dar, totuşi, să nu Îl urmeze pe Hristos. Deci nu neapărat împlinirea acestei sume de fapte poate să însemne că Îl slujeşti pe Dumnezeu. Aceste fapte, sau această înfrânare [de la rău] trebuie închinate lui Dumnezeu, pentru că un om poate să nu facă aceste răutăţi dintr-o oarecare dorinţă de performanţă personală, sau ca să îşi protejeze sinele, sau pentru un confort

personal, nu pentru că Îl slujeşte pe Hristos şi pentru că îşi doreşte veşnicia, viaţa veşnică. Şi iată de ce Mantuirul nu i-a spus: “Ai împlinit aceste porunci, înseamnă că Îmi urmezi Mie”. Mai este încă ceva, iubiţi creştini. Mântuitorul îi spune: “Dacă vrei să fii desăvârşit” - pentru că desăvârşirea presupune să te asemeni cu Dumnezeu, nu este un lux al vieţii sufleteşti, aşa cum deseori ni se pare, vorbim despre sfinţi ca despre nişte entităţi… supranaturale. Nu, [sfinţii] au fost nişte oameni tot ca noi, dar oameni care au înţeles că viaţa de aici este un firicel scurt care se rupe repede, şi au renunţat să se îmbogăţească lumeşte, şi s-au îmbogăţit în Dumnezeu, exact acesta este mesajul Evangheliei, şi al Evangheliei de astăzi.

Şi Mântuitorul spune: “Vinde tot ce ai, împarte săracilor, şi vei avea comoară în cer. Şi apoi urmează Mie!”

Va să zică urmarea lui Hristos nu se întâmplă până nu vindem tot ce avem, sau ceea ce credem noi că avem. Şi o să spunem: “Bine, dar noi nu avem bogăţii din acestea materiale pe care să le vindem”. Vă voi spune că e mai uşor să renunţi la lucrurile materiale uneori, decât la bogăţia interioară, bogăţia rea interioară pe care o avem. Pentru că bogăţia noastră înseamnă ceea ce preţuim noi mai mult în sufletul nostru: dorinţele noastre, gândurile noastre, micile noastre plăceri, sau obiceiuri sau lucruri, obiecte. Şi această bogăţie interioară, dacă ne umple, nu mai lasă loc iubirii lui Dumnezeu şi nu Îi mai lasă loc lui Hristos să vină în noi. Şi, evident că, dacă ne-am umplut cu asemenea lucruri, nu mai avem loc pentru ceilalţi, nu mai putem iubi.

Şi, nu întâmplător, apostolul de astăzi se referă tocmai la - sau îndeamnă tocmai la - “a ne îmbrăca în iubire, pentru că ea este legătura desăvârşirii”. Deci desăvârşirea este, de fapt, a învăţa să iubim pe celălalt, să descoperim pe Dumnezeu în celălalt, în omul de lângă noi. Ar fi putut Mântuitorul să îi ofere acestui om soluţii mai practice într-un fel, să îi spună să construiască spitale, şcoli - despre care tot vuieşte lumea astăzi, ca şi cum aceasta ar fi scopul final al existenţei omului. Ei bine, Mântuitorul nu îi spune astfel de lucruri - şi care aş spune că erau mai la îndemână într-un fel, chiar dacă un bogat se desparte destul de greu de ceea ce are el. Dar nu îi cere Mântuitorul, pentru că Mântuitorul nu a venit să asigure succesul în lume, nu a venit să ne asigure pământeşte, ci a venit să spună despre Împărăţia Cerurilor. Vrem - nu vrem, ne gândim sau nu ne gândim, tot în faţa acestei realităţi ne aflăm în clipa în care murim, deşi ar trebui să o întâlnim şi să o trăim încă din lumea aceasta. Şi, cu adevărat, cine întâlneşte Împărăţia în lumea aceasta, cine se împărtăşeşte cu Hristos în mod conştient în lumea aceasta, Îl va întâlni şi dincolo. Cine nu poate aici, nici dincolo nu va putea. Şi iată că Mântuitorul spune: “Vinde tot ce ai!” - renunţă, desparte-te de tot ce te-ai legat, de legăturile, de robia în care

te afli, de jugul care te apasă. Şi robia aceasta este, de fapt, acest ataşament pătimaş pe care noi îl avem faţă de lucruri sau obiecte. Să ştiţi, iubiţi creştini, că e mai uşor să fii sărac material - să n-ai bani, să n-ai obiecte - decât să fii sărac sufleteşte [de patimi]: adică să n-ai vicii, să n-ai patimi, să ştii să nu fii lipit de nimic din lumea aceasta.

Sunt unii care poate că au obiecte, dar nu le pasă de ele, nu sunt lipiţi de ele, ar renunţa oricând, nu se mâhnesc de pierderea lor, nu se frământă pentru înmulţirea lor. Şi sunt alţii care sunt săraci material, dar care sunt şi săraci sufleteşte, pentru că nu-L au pe Dumnezeu, sunt umpluţi de alte lucruri care nu au legătură cu Dumnezeu - diferite răutăţi, patimi, lucruri urâte. Şi iată de ce: eşti lipsit de bogăţia materială, dar asta nu înseamnă că eşti mântuit, şi trebuie să te îmbogăţeşti în Dumnezeu.

Şi iubirea nu costă bani. A iubi, a te jerti, a te răstigni pentru Hristos nu presupune cheltuieli; presupune - e adevărat - cheltuirea.. sinelui. Presupune această rupere din sine în favoarea, în beneficiul celorlalţi. Şi viaţa ne pune, de multe ori, în situaţia în care putem să rupem din noi, să ne răstignim atunci când trebuie să iertăm pe cineva care ne-a supărat, când trebuie să cedăm ceva. Câte case, câţi familii, părinţi, fraţi nu se dezbină pentru obiecte, pentru lucruri. Şi atunci înseamnă să rupi ceva din tine, să răstigneşti, ca să câştigi iubirea, să câştigi omul. Nu să câştigăm obiecte şi să pierdem omul de lângă noi. Aceasta este cea mai mare tragedie şi este, din păcate, probabil ţara secolului nostru, când oamenii se sfâşie unii pe alţii ca să se "realizeze". Această iubire de sine este, de fapt, cea mai mare sărăcie sufletească, este - aş spune - iadul trăit înainte de iadul de dincolo, singurătatea veşnică.

Şi, de asemenea, vedem că Mântuitorul dă acest răspuns care aproape i-a înfricoşat şi pe apostoli. Pentru că, până la urmă, omul acela spunea că împlineşte nişte porunci, avea un statut - să spunem - omenesc, împlinise "statura umană": nu fura, nu minţea, nu desfrâna. Dar nu era cu Dumnezeu. Le împlinise poate în litera legii, nu le închinase desăvârşirii. Şi apostolii s-au înfricoşat şi au întrebat: "Dar cine poate, atuncea, să se mântuiască?!"

Şi Mântuitorul explică faptul că nu trebuie să considerăm lucrurile acestea imposibile, sau nu trebuie să le considerăm utopice, ci spune: "Ceea ce la oameni este cu neputinţă, la Dumnezeu este cu putinţă!"

De fapt aici intervine credinţa. Atunci când cred cu adevărat în Dumnezeu, în Hristos - Dumnezeu întrupat, atunci şi fac, atunci chiar am încredere că o să

reuşesc orice mi-aş propune (bun fiind); nu reuşesc acum, voi reuşi mai târziu. Dar omul trebuie să vândă această bogăţie a sa, acest sine al său, să se înstrăineze de sinele său, să ne lepădăm de acest sine. Cum s-ar mai spune lepădare, sau vinde tot ce ai, cum s-ar mai spune?: Luarea crucii şi urmarea lui Hristos. Nu este a renunţa la sine sau răstignirea sinelui, nu înseamnă să îmi iau crucea? Şi ce mai înseamnă? Să fiu asemenea cu Dumnezeu. Nu este chemarea noastră pe care ne-a făcut-o Dumnezeu la început? De ce l-a creat Dumnezeu pe om? Ca să aibă bogăţii pe pământ? Să-şi facă tot felul de lucruri şi pe urmă să moară, când ţi-e lumea mai dragă? Nu! Ar fi absurd, Dumnezeu S-ar fi contrazis pe Sine dacă-l destina pe om unei astfel de "existenţe". E absurd, n-are sens să trăim astfel. Dumnezeu l-a chemat pe om să fie asemenea cu El, ca să-l ţină lângă El în veşnicie.

Şi iată, deci, mesajul Evangheliei de astăzi este că trebuie să aruncăm din viaţa noastră tot ce ne separă de Dumnezeu, tot ce ne înstrăinează de Dumnezeu şi de semenii noştri. Pentru că, până la a-L întâlni pe Dumnezeu în mod personal, într-o experienţă personală, Îl întâlnim în cel de lângă noi, care şi el e creat - ca şi noi - spre această asemănare cu Dumnezeu. Deci, aceasta este aşteptarea Mântuitorului, şi spune că este cu putinţă! Este posibil! Se poate şi în lumea de astăzi.

Cred de asemenea că, în lumea de astăzi - în lumea pe care o considerăm mai "civilizată", sau mai "avansată" în ceea ce priveşte progresul ştiinţei, al tehnicii - în lumea noastră este mai greu într-un fel să renunţi, aş spune, la bogăţia sinelui, la sine, pentru că totul în lumea de astăzi se bazează pe principiul acesta al concurenţei, al luptei - nu o numesc chiar de clasă - dar este o luptă care se dă între oameni, din nefericire. Şi lupta aceasta este foarte păguboasă pentru că ea, de fapt, ne face să ne compromitem sufleteşte, să ne despărţim de oameni, nu mai preţuim omul. Omul - culmea - în atât de proclamata "civilizaţie a drepturilor omului", de fapt omul este cel mai păgubit, omul este cel mai denigrat, omul este cel mai înjurat, cel mai înjosit în această lume. Sigur că totul e de faţadă, aceste "beneficii" aşa zise "pentru om şi pentru civilizaţie" - sunt în beneficiul unora, nu pentru cei mulţi.

Dar, de aceea, noi trebuie să avem atenţie să nu-L pierdem pe Hristos, aceasta este tot ce contează în viaţa noastră, tot pentru ceea ce merită să trăim. NU merită să trăim pentru altceva! Pentru că altceva nu stăpânim.

Uitaţi-vă cum o minte strălucită, atunci când plesneşte un vas de sânge, s-a anulat în secunda următoare, s-a terminat. Cum inima noastră de multe ori vrem să simtă ceva şi nu simte. Deci, nu suntem stăpâni, nu stăpânim de fapt nimic, nu avem nimic. Dar ceea ce este cel mai greu este, deci, să reuşim să ne îmbogăţim în

Hristos. Şi Dumnezeu să ne ajute să avem această dorinţă permanentă, pentru că de fapt credinţa ne motivează să ne îmbogăţim în Hristos şi totodată să ne dorim să ne eliberăm de noi: de bogăţia noastră, de bogăţia aceasta rea din sinele nostru. Pentru că, atunci când un om are daruri sufleteşti de la Hristos, bogăţia aceasta bună el o împarte: nu poţi să fii iubitor cu Hristos şi egoist, evident că e un paradox. Şi din [ceea] ce împarţi, din aceea sporeşti! ***Vedeţi, aceasta este minunăţia credinţei noastre: numai când dăruim şi cât dăruim, aceea ne îmbogăţeşte şi sporeşte de fapt. Şi aceea ne asigură comoara în ceruri, cum spune Hristos. Pentru că noi întâlnim toată investiţia noastră duhovnicească, depinde sub ce formă s-a făcut, c-a fost sub forma materială sau spirituală, toată se găseşte înmulţită, înmiită în Ceruri.***

Interesant este că apostolii, Evanghelia n-a mai continuat cu acest verset, dar apostolii spun: "Doamne, noi am lăsat toate pentru Tine! Am lăsat casă, am lăsat familie, am lăsat avere, bunuri", ce aveau ei acolo, şi Mântuitorul le spune: "Adevărat vă spun vouă că nu e nimeni care să fi lăsat pentru Mine case, sau fraţi, sau surori, sau soţie, şi să nu ia mai mult în lumea aceasta şi Viaţa veşnică!"

Deci cred că Dumnezeu ajută pe cei care renunţă pentru El în lumea aceasta - îi ajută, îi scapă de griji, şi chiar în lumea aceasta un om care are pe Hristos nu mai e neliniştit, nu mai e frământat de viaţa cotidiană, de luptele acestea ale vieţii, inutile, zilnice. Pentru că el priveşte spre altceva, aşa cum spune Sfântul Pavel: Să luptăm să trăim în lumea aceasta - sigur să respirăm, să muncim - dar cu mintea aţintită spre Cer, adică la Hristos.

Şi atunci suntem cu adevărat odihniţi, Dumnezeu ne dă această odihnă. Mântuitorul să ne dea această tărie a credinţei, această dorinţă de renunţare la sine şi să ne sărăcim pentru El, pentru că cine sărăceşte pentru Hristos se îmbogăţeşte în iubire încă de aici şi în lumea cealaltă - cum spune chiar Mântuitorul - va primi plata Vieţii veşnice. Amin!"

****

Arhimandrit Nichifor Horia: Predică la pildă dregătorului bogat - 25 noiembrie 2012: Porunca de a-l vedea pe cel de lângă mine şi modelul Sfintei muceniţe Ecaterina

“Iubiţi credincioşi, am ascultat astăzi Evanghelia “dregătorului bogat”: un tânăr care s-a apropiat de Mântuitorul cu această întrebare: “Învăţătorule bun, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?”

Despre viaţa de veci ştia, din însăşi credinţa pe care o împărtăşea alături de poporul său, că viaţa de aici este o punte spre Viaţa cea veşnică la care suntem chemaţi cu toţii spre a ne împărtăşi şi a cunoaşte desăvârşit pe Dumnezeu. Şi tânărul se apropie de Mântuitorul cu această întrebare, numindu-L “învăţătorule bun”, deşi nu ştia - cum mulţi nu ştiau, din cei ce-L împresurau pe Domnul şi vedeau minunile pe care le făcea şi cuvântul cu putere multă pe care-l spunea - că El este Însuşi Fiul lui Dumnezeu celui Viu. Şi-L credeau a fi un prooroc trimis de Dumnezeu - poate mai învăţat decât alţii, mai bun decât alţii, în mod negreşit - prin care Dumnezeu făcea minuni, dar nicidecum “Dumnezeu”. Şi, de aceea, în mod surprinzător, Mântuitorul îi spune: “Pentru ce Mă numeşti <<bun>>? Nimeni nu este bun, decât numai Dumnezeu!”

Şi cuvântul pe care-l spune tânărului, îl spune şi nouă: pe de o parte, pentru a preţui tot binele pe care-l vedem la un om, toată înţelepciunea care ne este de folos, toată bunătatea sufletului, tot, dar a înţelege că dorul nostru absolut de bine, de înţelepciune, nu poate fi întruchipat într-un singur om; şi că nici un om, pe pământ, nu poate împlini desăvârşit bunătatea pe care Domnul o are asupra oamenilor.

De aceea, un sfânt precum Sfântul Siluan spunea: Nici măcar un gând bun nu ar putea avea omul, de nu ar fi insuflat de Duhul Sfânt.

Iar Duhul Sfânt insuflă pe cei ce sunt oneşti în inima lor, pe cei ce-L caută pe Dumnezeu şi-L cunosc în inima lor, pe cei ce se apleacă cu gând bun asupra

semenilor lor. Încât chiar cei necredincioşi - parafrazând pe Sfântul Siluan - nici un gând bun nu ar putea avea, dacă nu şi asupra lor nu ar veghea Domnul. Poate pentru bunătatea inimii lor pe care încă nu o cunosc, precum tânărul de astăzi nu cunoştea că binele şi bunătatea absolută pe care o căuta era doar în Dumnezeu.

Şi, apoi, îi răspunde Domnul care sunt cheile Vieţii celei veşnice, cheile Împărăţiei - şi-i vesteşte poruncile pe care, altfel, le ştia: Să nu săvârşeşti adulter, să nu furi, să nu ucizi, să nu mărturiseşti strâmb, să cinsteşti pe tatăl tău şi pe mama ta. Şi tânărul Îi răspunde: "Pe toate acestea le-am păzit din tinereţile mele". Şi evanghelistul Marcu spune că atunci, "Domnul a privit cu drag la tânăr"; şi i-a răspuns: "Încă una îţi mai lipseşte - vinde tot ce ai şi dă săracilor şi vei avea comoară în Ceruri. Apoi, vino şi urmează-Mi Mie".

Faptul că "Domnul a privit cu drag la tânăr" arată că tânărul nu minţea şi chiar era preocupat să săvârşească atât cât pricepea, atât cât putea cuprinde, binele pe care-l cunoştea: neucigand, şi neavând pentru ce să ajungă într-o asemenea ură aducătoare de moarte; să nu fure 0 şi probabil că nu avea pentru ce să fure, fiindcă era un tânăr bogat; dacă ar fi fost sărac, dacă n-ar fi avut ce mânca, dacă ar fi fost umilit peste măsură din pricina sărăciei, nu ştim dacă această poruncă "să nu furi" nu l-ar fi tentat sau, poate, nu l-ar fi biruit. Apoi, "să nu săvârşeşti adulter, să nu mărturiseşti strâmb" 0 şi, pe toate acestea, iată, le sădise, luase aminte la ele.

Şi Domnul a privit cu drag la el. Şi spune că "aceasta îţi mai lipseşte: vinde tot ce ai, dă săracilor şi vei avea comoară în Ceruri; apoi, vino şi urmează-Mi Mie".

Îi vesteşte Domnul ceea ce ştiau iudeii de atunci şi ceea ce ştim mai ales noi, astăzi, că între viaţa de aici şi Viaţa veşnică - Viaţa cea adevărată, Viaţa cea nemincinoasă - este o mare legătură: am iubit Adevărul în viaţa de aici şi în Viaţa veşnică se va vădi în sufletul nostru. Judecata, de fapt, va descoperi greşelile noastre, măsura în care noi ne-am amăgit pe noi înşine, chiar în dorul nostru cel mai adânc, în căutarea noastră cea mai adevărată. Şi, de aici şi "deadinsul" cu care evanghelistul vorbeşte de Judecată: adică ură, învinovăţirea pe care o-ntorci spre tine însuţi, că te-ai înşelat în ceea ce căutai, că ţi-ai înşelat - poate - posibilitatea şi potenţa pe care o aveai ca să păşeşti drept în viaţă, Cuvântul lui Dumnezeu şi să te bucuri desăvârşit - poate şi aici - de întâlnirea cu El.

Pentru că în momentul în care, iată, spune Domnul: "vinde tot ce ai şi dă săracilor" nu este un act mecanic, nu este doar o asociaţie pe care o faci expres pentru un bine abstract. Ci "dă săracilor" înseamnă să-l văd pe cel de lângă mine! Să pot să-l văd în suferinţa lui! "Sărac" poate fi omul ce nu are ce mânca şi eu nu-l cred. Când este

suferind şi plin de bube, precum săracul Lazăr, şi eu nu-l văd; pentru că-mi văd doar egoismul meu şi plăcerile mele imediate!

"Sărac" poate fi cel care are cele materiale - şi, poate, din destul - dar rătăceşte în această viaţă şi are nevoie de cuvântul meu; banii mei nu-i trebuie atunci, şi eu trebuie să-l ascult, să-l înţeleg şi să-i pricep nevoia lui! Să nu cred că sunt nişte mofturi întrebările lui şi să cred că "i-ar trebui, poate, un bici pe spate şi mai multă muncă!". "Sărac" este cel care se află într-o clipă de deznădejde. "Sărac" este cel care nu-L cunoaşte pe Dumnezeu şi nu ştie pentru ce trăieşte şi rătăceşte în această viaţă. Şi atunci, în măsura în care ştiu lucrurile acestea, se cuvine ca eu să pot să-l văd, să pot să-i înţeleg necazul, să pot să-l ajut.

Porunca Domnului, pe care i-o vesteşte tânărului, este de a începe să-l vedem pe celălalt, nu ca nişte umbre în ceaţă, ci ca fraţi pe care Domnul ni-i pune alături. Şi-n măsura în care vedem lucrurile acestea înţelegem şi cum lucrează Dumnezeu în istorie, cum lucrează în viaţa noastră.

Iată că Viaţa de veci este în legătură cu [viaţa] aceasta. Domnul îi vesteşte acest cuvânt tânărului bogat pentru că dorinţa lui de a dobândi Viaţa veşnică se poate traduce printr-o dorinţă de a cunoaşte încă de aici, cu adevărat, pe Dumnezeu. Şi nu putea s-o facă pentru că era legat de bogăţiile lui care-i dădeau o siguranţă, nişte plăceri imediate, şi-n aceste plăceri imediate de multe ori nu-l mai vedem pe celălalt în nevoia lui. Şi-i vedem pe cei care ne linguşesc, pe cei cu care ne putem bucura împreună de petrecerile noastre, de aprecierile lor.

Şi bogăţia poate fi nu doar una materială, care ne blochează în a mai înţelege gândul lui Dumnezeu cu noi, ci poate fi una spirituală, când ne lăudăm cu intelectul nostru bogat sau cu carieră pe care-o avem înainte; chiar dacă nu suntem printre bogaţii acestei lumi (sau poate chiar îi dispreţuim pentru bădărănia lor şi pentru abuzurile pe care le fac) dar, noi… ne vedem mult deasupra lor prin faptul că, deşi nu avem această bădărănie - probabil - iată, avem căutări mai înalte, sau aşteptări mai înalte. Bogăţia noastră este cea care ne robeşte şi ne leagă inima mai mult de aceste "cuceriri" decât de Însuşi Dumnezeu.

Dar tânărul de astăzi era legat de bogăţia materială. Şi de aceea Domnul îi vesteşte acestea în mod deosebit pentru el, pentru ca să poată să-L cunoască şi să-L urmeze drept pe Dumnezeu; aşa că atunci când am albeaţa pe ochi nu pot să mă bucur de frumuseţea din jur, când am o afecţiune a ochiului, şi omul s-ar întreba "ce să fac ca să pot să mă bucur şi eu de răsăritul soarelui său de apusul lui, de frumuseţea florilor şi de toate celelate minunate în jur?", ce i-aţi spune? "Păi, fă-ţi o operaţie

pe ochi, ca să poţi vedea!” Operaţia pe ochi, dureroasă, a tânărului era acum această slobozire din povara bogăţiei; şi aceasta, spuneam, ne este îndemnată tuturor atunci când ceva din agonisitele lumii acesteia, ale plăcerii sau ale slavei ne înlănţuie şi nu mai vedem drept pe Dumnezeu. Pentru că bogăţia în sine, atunci când nu ne legăm inima de ea, nu ne este piedică, după cum piedică nu i-a fost lui Avraam şi nu i-a fost lui Iov şi nu le-a fost Patriarhilor - Isaac şi ceilalţi - de a-L cunoaşte pe Dumnezeu şi de a-I sluji Lui.

Dar, pentru tânărul de astăzi, vedem că era piedică. Şi, atunci, “tânărul pleacă întristat” pentru că în bogăţie şi-n plăcerile pe care i le promitea bogăţia şi-n siguranţa pe care i-o promitea bogăţia el îşi avea o altă siguranţă, o altă mângâiere, mai mult decât cea pe care o caută de la Domnul.

Şi Domnul spune acest cuvânt: “Cât de greu vor intra cei bogaţi în Împărăţia Cerurilor!” Cât de greu vor intra cei care, asemenea tânărului, îşi pun nădejdea în agonisita lor şi devin indiferenţi faţă de cei din jur parcă apărându-şi bogăţia. Parcă temându-se ca cel în nevoi să-i ceară ceva din ceea ce el i-ar putea da.

Iată că, astăzi [25 nov. 2012], Biserică ne pune - parcă în oglindă - un alt tânăr: o tânără muceniţă, Sfânta Ecaterina, care era dintr-o familie aleasă, dintr-o familie cu multe bogăţii, cu multă slavă a acestei lumi. Era nu doar bogată - având toate cele ale confortului acestei lumi; şi-ntr-o lume în care polaritatea între bogaţi şi săraci era mai mare şi mai crudă decât cea de astăzi, când sclavii erau socotiţi asemenea animalelor, aproape, stăpânii lor având putere de viaţă şi de moarte asupra lor şi putând să-i lovească fără nici un fel de scrupule. Iată că, într-o asemenea lume, în secolul III - Sfânta Ecaterina s-a născut în [anul] 282 - ea avea privilegiul prin naştere de a se fi născut bogată.

După cum tânărul din Evanghelie înţelegem că avea această bogăţie de la părinţii lui - tânăr fiind, nu avea cum să-şi fi muncit el însuşi bogăţia, cum să şi-o fi chivernisit în vreun fel anume, ci o moştenise de la părinţii lui - asemenea Sfânta Ecaterina era dintr-o familie bogată, tatăl ei fiind guvernator al Alexandriei. Şi tatăl ei, asemenea oricărui tată, investise tot ce avusese în educaţia feţei sale, încât Ecaterina era nu doar bogată, ci şi foarte înţeleaptă, studiind, la vremea respectivă, tot ceea ce îi era accesibil în filosofie, în ştiinţe, fiind ea însăşi conştientă de faptul că aceste daruri erau multe asupra ei. Şi, de aceea, la vârsta la care orice femeie ar fi trebuit să se căsătorească, stătea în espectativă căutând un tânăr pe măsura pregătirii ei (care, cum spuneam, era foarte bogată, foarte înţeleaptă şi foarte frumoasă).

Iată că, în aceste împrejurări, prin mama ei şi printr-un bătrân preot creştin Îl cunoaşte pe Dumnezeu şi, atunci, căutarea ei - firească, asemenea tuturor fetelor din această lume - de a-şi chivernisi o familie, o carieră şi toate celelalte pălesc în fata dorinţei de a-L cunoaşte mai adânc pe Dumnezeu. Încât, la vârsta tinereţii, încă de la 18 ani, toată agonisita ei intelectuală, dar - iată - şi materială aproape este nebăgată în seamă, pentru că, din momentul în care a primit botezul, Sfânta Ecaterina devine preocupată de a-şi adânci mai mult rugăciunea şi cunoaşterea Vieţii celei adevărate. Încât, în acel timp, în care împăraţii impuneau o religie politeistă şi mincinoasă, sfânta devenise şi pentru ceilalţi - încă dinainte de prigoană - mărturisitoare prin puterea trăirii ei.

Iar în momentul în care împăratul Maximian începuse o persecuţie asupra creştinilor impunând în chip deosebit şi autoritar şi abuziv închinarea la idoli, Sfânta Ecaterina vesteşte minciuna unei asemenea "închinări". Unei asemenea "închinări" care, iată, până atunci era obişnuită dar pe care deja mulţi - fiind asemenea ei, dinainte - o vesteau mincinoasă şi o demascau. Şi împăratul se minunează pe de o parte de înţelepciunea ei, de frumuseţea ei, şi - neputându-i sta împotrivă - cheamă pe mai toţi filosofii şi înţelepţii pe care-i avea în cetate pentru ca, prin ei, să se adeverească ceea ce credea: că "nu Dumnezeul propovăduit de Sfânta Ecaterina este cel adevărat" ci ceea ce moştenise şi el, o mulţime de zei gândiţi asemenea oamenilor (căci omul şi-a construit şi el un Dumnezeu după chipul lui, plin de slăbiciuni şi interese şi patimi) şi, mai mult decât atât, un cult al împăratului care avea, pe lângă dimensiunea religioasă, şi una politică (pentru că împăratul se consideră de drept divin, se consideră asemenea zeilor pe care-i propovăduia); atunci, o slăbire a aceste credinţe putea fi o slăbire politică - am zice în zilele de astăzi - o slăbire strategică a puterii imperiale. Şi atunci, şi dintr-un intres omenesc, Împăratul nicicum nu putea gândi a cunoaşte altă putere a religiei, chiar dacă acest Dumnezeu propovăduit era Cel adevărat, pentru că altul era gândul lui, şi gândul politic, ca să zicem aşa.

Iată că Ecaterina vorbeşte cu aceşti înţelepţi şi filozofi, şi ca una ce era exersată în limbajul filozofilor şi în înţelegerea dialectică a lor, le vorbeşte pe limba lor, încât toţi aceştia sunt nu doar miraţi, ci convinşi şi devin ei înşişi creştini. Mai mult, însăşi împărăteasa şi şeful gărzilor ce păzeau închisoarea devin creştini, spre mirarea împăratului.

Viaţa sfintei este una deosebit de frumoasă, şi vă îndemn pe toţi să o citiţi pentru că, în ciuda acestor semne şi minuni, în ciuda cuvântului întărit de Dumnezeu al sfintei, iată, împăratul alege să nu creadă aceasta şi martirizează deopotrivă pe

filozofi şi înţelepţi, pe soţia sa, pe şeful gărzilor imperiale şi mai apoi pe însăşi Sfânta Ecaterina.

Moaştele Sfintei Ecaterina se află astăzi pe muntele Sinai, la mănăstirea închinată ei, mănăstirea Sfintei Ecaterina, şi monahii de acolo, în fiecare an, adeseori sunt în întâmpinarea credincioşilor care vin să se închine sfintei, pentru că moaştele însele s-au descoperit în chip minunat.

Inelele care se împart la mănăstirea Sfânta Ecaterina sunt simbolul logodirii păzite cu adevărat de către sfântă, logodirii cu Mirele Hristos, spre a-I sluji cu neprihănire şi cu credincioşie.

Aşadar, tânărul bogat nu a putut la vremea respectivă să-şi lase bogăţia şi să-I urmeze lui Hristos, şi a plecat întristat, Sfânta Ecaterina şi-a lăsat bogăţia, şi înţelepciunea şi toate celelalte, şi inima ei a rămas plină de bucurie şi de putere chiar în mijlocul chinurilor şi a prigoanei, mergând până acolo încât însăşi moartea neînspăimântând-o, a primit-o ca pe o pecetluire a dreptei credinţe pe care o purta. A trăit cu bucuria şi cu puterea credinţei, a murit cu această mărturisire, şi în timpul vieţii şi în timpul morţii întărind pe toţi prin chipul vieţuirii ei.

Să ne ajute Dumnezeu, iată, că între cei doi tineri pe care îi avem în faţă astăzi, tinerii care suntem, mai puţin sau mai încărcaţi în vârstă, să urmăm mărturisirii Sfintei Ecaterina, şi să căutăm a desluşi ce ne ţine în această viaţă de a urma, precum sfânta, Domnului nostru Iisus Hristos, ce ţine ochii noştri de a privi pe aproapele nostru în ochi cu dragoste şi cu neşovăială, ce ţine inima noastră de a-L vedea pe Dumnezeu în mijlocul nostru şi de a înţelege dragostea pe care ne-o poartă şi pe care vrea să o împărtăşească prin noi tinerilor acestei lumi, şi lumii întregi.

Să ne ajute Dumnezeu ca Evanghelia de astăzi şi pilda Sfintei Ecaterina să ne întărească în lupta cea bună şi în bucuria şi puterea cea adevărată pe care Dumnezeu o împărtăşeşte tuturor celor ce cred în El. Amin”.

Să fim atenţi la chemările lui Dumnezeu din viaţa noastră! Predica părintelui Nichifor Horia la Evanghelia tânărului bogat (2014)

Predică la Duminica a 12-a după Rusalii (Tânărul cel bogat) - Arhimandrit Nichifor Horia (Man. Sfinţii trei Ierarhi, Iaşi, 31 aug. 2014):

Iubiţi credincioşi, în această zi Evanghelia ne arată întâlnirea dintre Mântuitorul şi un tânăr care vine cu o întrebare adâncă şi cu o dorinţă adâncă spre Mântuitorul: aceea de a înţelege, pe de o parte, ce este viaţa veşnică şi cum să trăiască pentru a intra în viaţa veşnică, pentru a moşteni viaţa veşnică. Dacă în Evanghelia pe care o citim acum, după Matei, tânărul spune: Ce să fac pentru ca să am viaţa veşnică?, în celelalte Evanghelii sinoptice, de la Marcu şi de la Luca, vedem că tânărul, pe de o parte, vine îngenunchind către Mântuitorul cu cinste.

Într-una dintre Evanghelii este numit un dregător bogat care vine să întrebe Ce pot să fac ca să moştenesc viaţa veşnică? Problema moştenirii la noi se pune atunci când este vorba de părinţi şi copii. Înţelegem că avem de moştenit nu doar nişte asemănări cu tatăl sau cu mama, mai bune sau mai rele, nu doar nişte înrâuriri de caracter, de voinţă, pe care avem să le cultivăm toată viaţa noastră sau, din contră, să le vindecăm în noi înşine, ci de moştenit şi cele materiale, cele ale agonisitei părinţilor noştri.

Când tânărul spune să moştenesc Împărăţia Cerurilor, evanghelistul arată o înţelegere mai profundă, arată înţelegerea că este o apropiere adâncă între noi şi Dumnezeu, apropiere ce culminează cu rugăciunea pe care ne-o învaţă Mântuitorul, numindu-L pe Dumnezeu Tatăl nostru - nu „Stăpânul nostru”, nu

„Dumnezeul nostru”, ci Tatăl nostru, înţelegând că această moştenire este în virtutea asemănării cu Dumnezeu pe care suntem chemaţi să ne-o însuşim, să o cultivăm şi să o adâncim în noi înşine.

Cuvântul Evangheliei de astăzi este un cuvânt greu şi să ne ajute Dumnezeu să-l înţelegem. Să vinzi tot ce ai - de multe ori cuvântul acesta ar fi greu şi pentru un sărac, şi pentru un om care are coliba sa pe un vârf de deal sau pe un vârf de munte, dar care şi-a găsit acolo tihna şi cele de trebuinţă zi de zi. Cum să spui aceluia: Leapădă tot ce ai, dă săracilor…, când de multe ori acela este cel sărac. Dacă săracului îi este atât de greu să renunţe la ale sale, cu cât mai mult celui bogat, care are şi o anumită desfătare, o anumită plăcere ce vin din nişte înlesniri. Una este când trăiesc cu cele de trebuinţă într-o căsuţă simplă pe un vârf al dealului, alta este când trăiesc într-un castel cu toate îndestulările şi cu cinstea care-mi vine de la cei care mă înconjoară şi care, poate, îmi slujesc.

Ştim, iubiţi credincioşi, că apostolii, întâlnindu-se cu Mântuitorul, au lăsat tot ce au avut şi au urmat Lui. Ne amintim de fiii lui Zevedei, Ioan şi Iacov, care, lăsând toate cele ce aveau - şi erau îndestulaţi, aveau o corabie şi năvoadele lor - şi lăsându-l pe Zevedeu, tatăl lor, şi tot ce aveau, au urmat lui Hristos. Asemenea şi Petru, om căsătorit; ne amintim de soacra lui care era bolnavă. Petru a venit cu Mântuitorul în casa în care locuise - şi era stăpân asupra casei sale, femeia sa şi soacra sa îl cinsteau. Îndeosebi în Vechiul Legământ bărbatul se bucura de o cinste deosebită din partea femeii, a soacrei, a copiilor. Şi lăsându-şi toate acestea, om bătrân, a urmat lui Hristos.

Puterea minunilor lui Dumnezeu şi cuvintele Lui îi uimiseră pe mulţi. Venirea lui Hristos era într-un timp în care arareori mai puteam vorbi de minuni, de fapte cu putere care să însufleţească acel popor aflat sub robie romană. Credinţa stăruia în ei, întărită fiind de oameni mai virtuoşi, de oameni mai puternici în credinţă, dar minuni şi proorocii precum văzuseră la Mântuitorul nu mai văzuse întregul popor iudeu nicicând şi, de aceea, poporul se însufleţise.

Puţini ştiau că este Însuşi Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, dar ucenicii lui Ioan Botezătorul, care văzuseră în el însuşi un mare prooroc, au înţeles că Mântuitorul Iisus Hristos este într-adevăr al lui Dumnezeu, aduce un mare mesaj al lui Dumnezeu. Ba mai mult, cei apropiaţi, Petru şi Andrei, înţeleseseră că este vorba de Mesia Cel mult aşteptat. Cu această putere merg la Natanael şi-i spun: Vino şi vezi! Se zguduiseră multe înţelegeri în poporul dreptslăvitor, unii poticnindu-se, precum fariseii şi cărturarii, care altfel îşi închipuiau venirea lui Mesia, însă poporul cel simplu, înţelegând mesajul acestor minuni şi al acestor cuvinte.

Această putere a minunilor şi a cuvântului înţelegând-o apostolii, au lăsat tot ce aveau dintr-o dată şi au urmat lui Hristos. Dar au urmat la chemarea Mântuitorului. Nu ne spune Evanghelia că vreun om din mulţime, în Predica de pe munte sau în altă parte, lăsându-şi tot ce avea, a venit după Mântuitorul Hristos, ci au fost chemaţi spre aceasta, au fost îndemnaţi să-i urmeze. Şi vedem că apostolii au urmat cuvântului Mântuitorului - un act care te transformă: să laşi toate înţelesurile pe care le aveai până atunci în viaţă, toate deprinderile tale şi să urmezi Domnului.

Petru era pescar, avea familie, avea o rutină a vieţii de zi cu zi; închipuiţi-vă ce a însemnat pentru el să-şi lase toate acestea - pentru familia lui, pe de o parte, care avea siguranţă în el, şi ce a însemnat pentru el, om bătrân. Cum ar fi dacă aş spune unui om la 60 de ani acum să înceapă un nou meşteşug? Greu, cu siguranţă! Ce entuziasm, ce curăţie a sufletului trebuie să fi avut ca să urmeze tânărului Prooroc care Se ivise în faţa lui, dar pe care Îl recunoscuse că Mesia! Şi asemenea toţi ceilalţi apostoli; viaţa lor avea un nou început.

Şi toate alegerile acestea schimbă sufletul nostru. Dar chiar şi aşa, ei n-au intrat într-o stagnare, într-o odihnă: de acum să cunoască desăvârşit pe Dumnezeu, de acum să facă toate minunile, de acum să facă tot. Vedem că în continuare apostolii de multe ori şovăie în credinţă.

Când sunt pe corabie, când se clatină corabia, apostolii întreabă: Doamne, corabia este ameninţată şi Tu dormi? Şi Mântuitorul îi ceartă: Puţin credincioşilor, pentru ce v-aţi îndoit? Vedem că tatăl copilului lunatic, când se adresează apostolilor, mai puţin celor trei, Petru, Ioan şi Iacov, care erau în Muntele Taborului, să vindece pe copilul lunatic, nu au reuşit, în ciuda faptului că toţi avuseseră un asemenea demers înfricoşător de a urma lui Hristos. Toată viaţa apostolilor este o continuă creştere şi osteneală de a cuprinde descoperirea lui Hristos.

Petru, deşi spune Mântuitorului, atunci când îl întreabă: Cine credeţi voi că sunt Eu?, deşi spune Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, Domnul îi spune: Fericit eşti tu, Simone, fiul lui Iona, că nu trup şi sânge ţi-au descoperit ţie aceasta, ci Tatăl Meu Cel din ceruri, acelaşi Petru avea să se cutremure în faţa spălării picioarelor, nu mai înţelegea nimic: Doamne, nu-mi vei spăla în veac Tu mie picioarele!, avea să se lepede dureros şi înfricoşător de Hristos în ziua încercărilor Sale, în ziua în care cerul însuşi s-a cutremurat văzând pe Fiul slavei scuipat şi batjocorit şi omorât pe cruce. Şi Petru avea să se clatine el însuşi, dar înţelegând apoi taina Învierii şi cunoscând desăvârşit pe Dumnezeu, cunoaşterea desăvârşită a lui Dumnezeu în inima lui Petru a dus la o desăvârşită lepădare a fricii, a grijilor acestei lumi şi Petru a devenit apostol puternic în faptă şi în cuvânt şi făcător de

minuni el însuşi, care a avut puterea să mărturisească până la moarte această credinţă.

Aşadar, vedem demersul lui Petru, nu unul uşor. Găseşte puterea să creadă desăvârşit în Hristos, în Mesia, să se lepede de toată înţelegerea vieţii de până atunci şi să urmeze Lui. Înfricoşător lucru. Om bătrân, foarte greu. Greu mai entuziasmezi un om bătrân, care are convingerile sale, înţelegerile sale, ba chiar înţepenirile sale. Foarte greu. Şi iată că Petru a avut această putere şi n-a fost de ajuns. Cât de mult i-a trebuit lui Petru că să cuprindă desăvârşit pe Dumnezeu, fiind chemat de Dumnezeu la această înţelegere!

Văzând toate aceste fapte ale apostolilor, Vieţile Sfinţilor, avem impresia că toate aceste lucruri vor fi fost foarte uşor de făcut şi totul se făcea în chip firesc. E adevărat că, atunci când Dumnezeu face o chemare şi când Hristos a pus o chemare unui om, dă şi o putere pentru acea chemare şi sufletul simte asta şi are o încredinţare. Dar acel cuvânt nu copleşeşte niciodată pe om şi nici libertatea omului.

Şi vedem în cazul Evangheliei de azi, iubiţi credincioşi. Tânărul îl căuta pe Dumnezeu în inima lui, ştia de viaţa veşnică, ştia de Dumnezeu. Ce să fac să moştenesc viaţa veşnică? - viaţa veşnică înseamnă să fiu cu Dumnezeul Cel Viu în adevărul şi iubirea dumnezeiască. Şi Domnul îi spune ceea ce, într-o anume măsură, ştia, aceste porunci care vădesc o frică de Dumnezeu, un efort al voinţei omului de a se înduhovnici, de a face binele: să nu ucizi, să nu curveşti, să nu fii mărturie mincinoasă, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi. Şi tânărul dă acest răspuns: Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele. Avea o frică de Dumnezeu.

Şi accentuez sublinierea lui Marcu evanghelistul: Dumnezeu a privit cu drag la el. Văzând că a făcut toate acestea, îl alege, precum i-a ales pe apostoli. Nu pe toţi i-a chemat Dumnezeu la apostolat şi nu pe toţi i-a chemat Dumnezeu să-şi lepede averile lor. Dar pe acest tânăr, văzându-l înfocat şi râvnitor şi că într-adevăr păzea cele ce-i spunea, îi "plusează" această credinţă, ca să-i mărească şi mai mult credinţa, să-l fericească şi mai mult în proximitatea lui Dumnezeu. Şi-i spune: Vinde tot ce ai şi urmează Mie! Nu aşa cum ar spune cuiva: <Vinde tot ce ai şi rămâi sărac!>, pentru că omul are nevoie aici, pe pământ, de multe lucruri. Ia-i unei gospodine cratiţa şi polonicul şi aragazul şi spune-i: <De acum descurcă-te!> Cum să se descurce biata femeie? Trebuie să-şi facă rost de altele. Şi Dumnezeu ştie acestea şi niciodată n-a prihănit nevoile elementare ale omului.

Iată, dar, că atunci când îi spune să-şi vândă, Dumnezeu îi făcuse o chemare mai înaltă. Şi avea să-i descopere acestui tânăr ceea ce a descoperit apostolilor desăvârşit: Pe Dumnezeul Cel Viu. Şi dacă la ceilalţi apostoli am văzut cum au lepădat firesc toate acestea, nouă ni se pare că au făcut-o fără greutate - au făcut-o cu greutate şi ei! De multe ori citim în Vieţile Sfinţilor că totul curge aşa de lin, ca şi cum un copil se duce la şcoală şi învaţă fără să facă nici un efort. Toate Vieţile Sfinţilor şi ale apostolilor s-au făcut cu osteneală şi cu durere şi poate cu mult mai multe poticneli decât ne închipuim noi! Şi ei au avut delăsările lor şi încercările lor şi îndoielile lor, unele poate sfâşietoare şi adânci.

Toţi avem momente în care nu ne simţim înţeleşi şi nu îi înţelegem pe ceilalţi, nu ne simţim iubiţi de ceilalţi şi nici noi nu ştim să iubim îndeajuns, neînţelegând cuvântul Domnului că poruncă este să sporim dragostea noastră, că aşa intrăm în tainele iubirii dumnezeieşti, sporindu-ne iubirea.

Iată, dar, că tânărului i-a fost greu să facă acest pas, deşi era credincios, deşi era râvnitor, nu a putut în inima lui să facă acest declic. Mântuitorul nu-l ceartă, nu-l prihăneşte, dar vădeşte apostolilor cât de greu este celor care se leagă de moartea înţelesurilor acestei lumi, bogaţi şi săraci deopotrivă, îndeosebi bogaţii, pentru că ei sunt mai înlănţuiţi de slava acestei lumi, de linguşeala ei, de bunurile acesteia. Ne amintim de bogatul care petrecea în porfiră şi vison şi avea toate desfătările şi toată lumea îl linguşea şi-l minţea într-un fel, pentru că aveau nevoie să împărtăşească aceste îndulciri împreună cu el.

De multe ori nu avem urechi de auzit şi ochi de văzut la cele ce ni le vesteşte Dumnezeu prin ceilalţi, dar Dumnezeu fiecăruia ne face chemare precum acestui tânăr, la măsura noastră! Intrând în casa lui Zaheu, nu i-a spus să vândă tot ce avea, nici măcar nu ştim ce a discutat Mântuitorul cu Zaheu, dar ştim că în această întâlnire Zaheu, care fusese mare vameş şi-şi sporise bogăţii înfricoşătoare, multe nedrepte, prin mită şi prin tot felul de alte interpretări ale legii, Zaheu este schimbat! Şi toată această nedreptate o leapădă, spunând: Doamne, de am nedreptăţit pe cineva întorc împătrit! Şi înţelegem că nu doar aici s-a mărginit schimbarea lui Zaheu, că va fi dat înapoi celor pe care i-a nedreptăţit, ci că a devenit un om drept şi, nu ne îndoim, un om milostiv şi învăţat să se mulţumească cu puţin, cu cele necesare doar vieţuirii decente pe pământ. Iată, aceasta de multe ori nu o au bogaţii acestei lumi, care, încrezându-se în bogăţiile lor, în relaţiile lor, ajung să-i sfideze pe ceilalţi, să se obrăznicească, să-i împovăreze. Iar această obrăznicie, mergând până la nedreptăţirea celuilalt, îl scoate pe om din sfera vieţii şi a mântuirii. De aceea Domnul spune: Cât de greu se vor mântui cei bogaţi!

Dar poate nu şi acest tânăr care avea râvnă curată ar fi avut această povară, însă lui i se făcuse o chemare mai înaltă. Spune Sfânta Tradiţie că acest tânăr, după Învierea Mântuitrului, va fi înţeles chemarea ce i se făcuse şi ar fi ajuns un adevărat creştin, ajungând într-un final episcop şi fiind un mărturisitor al dreptei credinţe. Iată, poate şi cu întârziere cuvântul a ajuns la inima lui.

Dumnezeu, în fiecare moment al vieţii noastre, ne face o chemare. Mai mică sau mai mare, precum acestui tânăr, după credinţa noastră. Unuia îi face chemarea să lepede o nedreptate, precum lui Zaheu, pentru că nu poate mai mult, altuia îi face o chemare mai înaltă, pentru că poate mai mult. Finalitatea creşterii noastre duhovniceşti nu poate fi alta decât să-L cunoaştem pe Dumnezeu în această viaţă, pe cât ne este cu putinţă, aproape cum l-au cunoscut ucenicii pe Muntele Taborului. În inima fiecăruia dintre noi stă această chemare şi această fericire. Nu toţi o vom putea împlini desăvârşit, nu tuturor ne sunt date căile care li s-au dat apostolilor sau poate chiar acestui tânăr. Nu putem să anticipăm asemenea chemări. Dar atunci când le identificăm în inima noastră, în sfatul duhovnicului, în sfatul de taină pe care Dumnezeu ni-l spune în inimă - în Evanghelia de astăzi ne învaţă să nu ne poticnim, să credem în Dumnezeu şi să înţelegem că fiecărei chemări a lui Dumnezeu, oricărei renunţări la înţelesurile acestei lumi, îi urmează o îmbogăţire în Hristos şi o lumânare a vieţii, precum a fost în Sfinţii apostoli, precum a fost în Maica Domnului.

Aşadar, Evanghelia de azi ne îndeamnă pe fiecare să fim atenţi în inima noastră la chemările pe care ni le face Dumnezeu. Nu pe toţi ne cheamă să lepădăm toate averile noastre, să mergem la o mănăstire, de pildă. Nu pe toţi ne cheamă să fim pustnici, să fim mari postitori… - fiecare cu harisma lui. Dar să fim atenţi: de este în noi un duh de slăbănogeală, de lenevie şi de moleşeală, de îndulcire cu poftele acestei lumi şi cu descurajarea că nu mai putem face nimic, atunci când ne îngreuiem de aceste delăsări şi ne vedem netrebnici şi ne vedem neputincioşi să ne mai însufleţim de cuvântul lui Dumnezeu, să înţelegem că atunci când bâjbâim de linia aceasta, una din chemările pe care ne-a făcut-o Dumnezeu am nedreptăţit-o, am amânat-o sau n-am ascultat-o.

Să ne dea Domnul puterea să ne întoarcem şi noi de unde am căzut la chemarea lui Dumnezeu de a petrece zilele vieţii noastre cu bucurie, cu credinţă şi cu entuziasm, astfel încât să vrem că zilele vieţii noastre să fie fără de păcat, să fie întru împărtăşirea dragostei cu ceilalţi, nu aşteptând să fiu iubit de ceilalţi ca să încep să iubesc, nu aşteptând să încep să fiu înţeles în toate nevoile mele ca să pot să-i înţeleg pe ceilalţi, ci începând să trăiesc jertfelnic, ştiind că Dumnezeu ne cunoaşte

mişcările inimii şi că acestor gânduri ale inimii le răspunde şi le face înaltă chemare.

Acestor chemări să râvnim şi să le ascultăm pentru ca, într-adevăr, şi noi să ne bucurăm cu apostolii şi cu Maica Domnului şi să-L cunoaştem pe Dumnezeu încă din această viaţă. Amin”.

Predici ale părintelui Ciprian Negreanu care aduc în actualitate Evanghelia despre tânărul bogat: “Noi suntem fariseii. Primim încercări şi ispite la măsura la care ne-am făţărnicit sau am judecat pe alţii”

31.08.2014

La oameni mătuirea este cu neputinţă…

Transcriere parţială a predicii din 2012:

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

În a XII-a duminică după Rusalii, duminică în care avem această pericopă a Evangheliei după Matei, din capitolul 19, avem înfăţişată pilda sau întâmplarea cu acest tânăr bogat, care, aflând că trece un învăţător - după cum îl socotea el - un învăţător bun, un mare profet - nu credea încă că este Dumnezeu - a vrut să ceară de la El cuvânt, socotindu-se şi el printre cei învăţaţi, printre cei cunoscători, chiar printre cei practicanţi ai poruncilor lui Dumnezeu şi chiar printre cei mai de vârf pentru că Mântuitorul i-a zis: “” Ţine poruncile” şi i-a şi spus care [porunci] şi el a sărit repede şi a zis:<<Toate acestea le-am ţinut din tinereţile mele. Ce-mi mai

lipseşte ca să am viaţa veşnică, ca să dobândesc, ca să câştig?>>. Ceea ce spune Mântuitorul la sfârşit apostolilor: <<Aceasta este cu neputinţă>> - mântuirea - <<să se mântuiască cineva este cu neputinţă la om, dar este cu putinţă la Dumnezeu>> nu era nicicum în mintea tânărului acestuia. Tânărul acesta credea că poate face ceva - <<Ce să mai fac ca să dobândesc viaţa veşnică, ca s-o câştig?>> ca şi cum ai zice <<ca s-o cumpăr>>.

Şi să ştiţi că ideea aceasta de a o câştiga, de a o cumpăra cumva, de a da ceva în schimb o avem şi noi, nu numai el. În schimb, una din ideile care greu se împământenesc, greu ne intră în adâncul inimii, care rămân în adâncul inimii, aceea că este cu neputinţă să se mântuiască cineva, că numai Dumnezeu poate să ne dea mântuirea. De aici pleacă o gamă întreagă de greşeli pe care le putem face, de deznădăjduiri şi multe stări de depresie, şi multe învârtoşări împotriva lui Dumnezeu, şi revolte, iar toate pleacă de aici, de la această concepţie greşită pe care o avea şi tânărul acesta. <<Ce să fac ca să dobândesc viaţa veşnică? Ce să fac? Dă-mi să fac ceva sau, dacă se poate, să cumpăr cu ceva>>. Viaţa veşnică [credea că] stătea în puterea lui. El zicea: <<Am ţinut toate poruncile. Oare ce ar mai trebui să fac ca să am viaţa veşnică?>>. El se aştepta ca Mântuitorul să-I spună ceva - cum ni s-ar părea nouă normal sau cum li s-ar fi părut normal oamenilor din vechime: <<Mergi la Ierusalim, închină-te şi te vei mântui!>>. Asta-i mântuirea. Sau ceva foarte practic, care pare a fi, la prima vedere, destul de greu, dar dacă-l faci, uite că te vei mântui!

Mulţi au avut în decursul istoriei această ispită, de a crede că ei fac ceva, în sensul cel mai înalt. Această ispită s-a numit pelagianism, după numele unui ereziarh, Pelaghie {Pelagius], care credea că stă în puterea omului să se mântuiască. Adică Mântuitorul este mare numai prin aceea că a venit să le spună exact o concepţie asemănătoare cu budismul; Mântuitorul a fost mare doar prin aceea că a venit ca un pedagog, ca un învăţător, să ne spună ce avem de făcut în plus. Noi făceam până atunci nişte lucruri, noi facem anumite lucruri bune, dar Dumnezeu ne mai spune ce să facem în plus ca să ne putem mântui, ca să fim mântuiţi, să ne salvăm, să fim iluminaţi, să activăm puterea din noi care este acolo şi noi nu ştim s-o activăm, iar Dumnezeu doar vine şi ne dă cheile sau ne dă căile prin care trebuie să mergem, prin care noi putem să rezolvăm problema. Noi suntem zeii, noi suntem semizeii, noi suntem cei puternici, care deocamdată nu avem forţa să reactivăm sau să activăm această putere şi noi înşine. În rest, Mântuitorul nu a avut alt rol - ziceau pelagienii - şi zicem de multe ori şi noi în mintea noastră, ziceau budiştii. Buddha a avut acest rol de iluminător, de învăţător care să te ajute să te descoperi şi tu ca un zeu, şi tu ai puterile acelea, şi tu ai puterea de a te activa, de a te dovedi zeu,

Dumnezeu, care are în mână toate puterile cosmosului şi nu ştie cum să le folosească. Toate sunt în noi, numai nu ştim să le folosim - ziceau ei. Nu este aşa!

Şi să ştiţi că aşa credea şi acest tânăr. El credea că stă în puterea lui să se mântuiască. O nebunie - nici nu înţelegea ce înseamnă a te mântui sau a câştiga Împărăţia Cerurilor. I se părea nu mare lucru. A socoti nu mare lucru Împărăţia Cerurilor şi toate celelalte şi că le poţi câştiga tu, cu puterea ta, înseamnă să ai o foarte mare mândrie - în sensul că te socoteşti pe tine ceva deosebit, te socoteşti pe tine o valoare extraordinară. Şi suntem o valoare, dar o valoare pentru că Dumnezeu m-a zidit şi pentru că m-a zidit după chipul Său şi nu o valoare în noi înşine. În momentul în care noi ne evaluăm pe noi înşine şi ne mai şi comparăm cu unii sau alţii din jurul nostru, cum şi el probabil că se compara, când a zis <<Eu toate acestea le ţin din tinereţile mele>> - cum zicea Pascal: <<Când mă cercetez pe mine însumi, faţă către faţă cu Dumnezeu, mă apucă deznădejdea>>. Adică, când iau poruncile şi mă cercetez, mă apucă deznădejdea. <<Când mă compar cu ceilalţi mă liniştesc şi încep să mă mândresc>>. Şi aşa este. Să ştiţi că aceasta este una dintre multele noastre greşeli, pentru că mai puţin ne tulburăm că <<uite, măi, cum suntem…>>, când ne întâlnim cu noi înşine în rugăciune, în Dumnezeu, în Evanghelie, când o citim sau în poruncile pe care încercăm să le facem.

Nu cred că există o mai mare întâlnire cu noi înşine şi cu Dumnezeu decât atunci când încercăm să-I facem poruncile. Acolo ne întâlnim cu limitele noastre, că nu putem să le facem cum ar trebui.

Şi acest tânăr, deşi se lăuda cu atâta uşurinţă că <<Eu toate acestea le ţin din tinereţile mele>>, cum putea să zică aşa ceva! <<Să nu desfrânezi>>, zice Mântuitorul, şi ştim că a nu desfrâna nu înseamnă numai în faptă, deşi mă îndoiesc că în toată copilăria şi în toată tinereţea lui să nu fi greşit cu nimic. Şi să zici cu atâta uşurinţă <<Nu am greşit>>… Desfrânarea nu cuprinde numai desfrânarea în faptă, ci şi desfrânarea de unul singur şi cuprinde alte, alte şi multe greşeli în care poate cădea omul şi apoi este şi desfrânarea în gând, de care spusese Mântuitorul: <<Cel ce în inima sa va dori, a şi greşit>>. Şi el cu uşurinţă a zis <<Nu, n-am greşit. Pe acestea le-am rezolvat din tinereţile mele>>. Mai zice Mântuitorul, printre porunci: <<Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi>>, iar el a zis: <<Am ţinut-o>>. Cum ai ţinut-o? Cine poate să spună că ţine această poruncă desăvârşit? Ori e nebun acest om şi nu înţelege ce zice, ori e înşelat, dar un om cu mintea întreagă şi care ştie bine ce zice nu poate să spună că-l iubeşte pe aproapele său ca pe sine însuşi. E aproape cu neputinţă de ţinut; numai Dumnezeu poate să ne ajute şi noi, rugându-l, să o facem şi, vrând să facem această poruncă, numai Dumnezeu ne poate ajuta din când în când să o împlinim - ce să zic de cei care o vor împlini

neîncetat - mare lucru! Dar acest om cu siguranţă era înşelat şi se credea capabil. În primul rând, erezia lui de tip pelagian pleca şi de la faptul că nu se cerceta în amănunţime, ci doar pe departe şi deasupra şi mai mult în comparaţie cu ceilalţi - şi atunci îi venea inima la loc, chiar începea să se mândrească, să se socotească mai deosebit ca mulţi alţii. Şi probabil că faţă de alţii care trăiau în anumite păcate vizibile, el putea să zică de faţă cu întreaga mulţime că a ţinut poruncile din tinereţile sale.

[…]

Să ştiţi că acest fel de a ne închina vizibil [ostentativ, exagerat, “artistic”] în faţa lui Dumnezeu, “ca să ne vadă mulţimile”, nu e plăcut Lui. Parcă ne putem vedea şi pe noi în acest mod [de a ne manifesta evlavia] “vizibil”, în faţa mulţimilor. Poate când sunt acasă şi mă rog îmi fac cruce aşa, dar când sunt cu alţii, îmi fac cruce [mare], să vadă lumea cât de evlavios îmi fac cruce. Sau poate când sunt acasă îmi fac metăniile mai repede, ca să se termine, dar când sunt cu alţii le fac liniştit, [rar], îmi adun mâinile pe piept, fac aşa… Asta nu înseamnă că cei ce fac aşa greşesc, dar dacă este diferenţă între ceea ce faci singur şi ceea ce faci aici [în biserică] înseamnă că e o problemă şi lui Dumnezeu nu-i plac asemenea închinări prefăcute, care nu sunt neapărat dintr-o credinţă adevărată.

Preferă Dumnezeu [pe cei sinceri] şi a spus o pildă în privinţa asta. Întreabă pe cineva: <<cine a ascultat cu adevărat de tatăl său?>>

[Un om avea doi fii. Şi, ducându-se la cel dintâi, i-a zis: Fiule, du-te astăzi şi lucrează în via mea. Iar el, răspunzând, a zis: Mă duc, Doamne, şi nu s-a dus. Mergând la al doilea, i-a zis tot aşa; acesta, răspunzând, a zis: Nu vreau, apoi căindu-se, s-a dus. Care dintr-aceştia doi a făcut voia Tatălui? Zis-au Lui: Cel de-al doilea]. - Matei 21: 28-31

[…] Deci, până la urmă, lui Dumnezeu nu-I plac atât de mult gesturile formale şi exterioare şi de faţadă, dar faptele îi plac. Dacă omul face fapta, chiar dacă gestul e înjumătăţit, e slab, e neputincios, nu ştii bine cum să te închini, cum să faci o faptă bună, eşti ruşinos, eşti timid, dar îl faci până la urmă, e mai mare lucru decât dacă în vorbă - şi ştim şi noi, aşa-i preţuim şi pe oameni, nu pe cei care-n vorbă spun: <<o să te ajut, o să fiu alături de tine până la moarte!>>, cu jurăminte, cum se întâmplă între tineri - nu aceştia ne plac şi nu pe aceştia îi iubim, ci poate pe unul care n-a zis multe lucruri şi care poate nu se pricepe la cuvinte, dar în faptă e acolo, e lângă tine. Aşa cum fiecare îşi iubeşte mama, fratele, soţia sau soţul care poate nu spun mare lucru sau nu se manifestă cine ştie cât de emotiv şi drăgăstos şi duios,

dar la necaz şi la nevoie e alături de tine şi chiar te ajută. Ei, aşa-i şi la Dumnezeu. Lui Dumnezeu nu-i plac aceste gesturi emfatice, de faţadă, să te vadă ceilalţi, să te laude ceilalţi.

Se vede la acest tânăr că el se lega mai mult de ceilalţi, nu de Dumnezeu şi de poruncile lui Dumnezeu. El avea nevoie de aceste gesturi exterioare, de aceste manifestări - să-l vadă lumea. Nu s-a dus ca acei orbi în taină, ca Nicodim noaptea, pe ascuns - el nu avea nevoie să-l vadă cineva, chiar îi era teamă. Tânărul s-a dus să-l vadă toată lumea, să-l ştie toţi: <<uite ce tânăr bun şi cuminte! A venit să mai ceară şi sfat acestui învăţător care trecea pe cale>> şi Mântuitorul l-a vădit, ca el părea pe dinafară, aşa cum zice chiar Mântuitorul despre farisei:

"O, vai vouă fariseilor şi cărturarilor făţarnici, că sunteţi ca mormintele văruite peste care lumea trece. Pe dinafară sunteţi frumoşi şi împodobiţi, iar înăuntru sunteţi oase şi putreziciunea".

Zicea de farisei şi zice şi de noi. Adică pe dinafară arătăm bine, suntem bine, părem foarte smeriţi, foarte cuminţi, foarte înţelegători, îngăduitori, dar în faptă şi când e să fie pusă la încercare credinţa noastră, aici toţi ne simţim cumva slabi… Toţi cădem la testul acesta greu al Mântuitorului. Dar Mântuitorul nu vrea să jignească pe nimeni, nu vrea să supere pe nimeni. Numai cei care cumva au trecut măsura, pe aceia îi încearcă cu vorbe grele şi cu porunci peste măsură, aşa cum [a făcut cu] fariseii făţarnici, prefăcuţi, cu ciucurii lor de la haine, lungi, care arătau câtă rugăciune fac - că ciucurii aceia erau cu tot felul de biluţe pe ei şi însemnau cum să te rogi. Şi acum în Israel umblă cu nişte ciucuri în josul hainei şi pun mâna pe ele - şi de acolo vine şi la noi idea de a avea metanii, din Vechiul Testament.

Şi cu cât erau mai lungi ciucurii, cu cât atârnau mai mult pe jos, cu cât umblai cu Scriptura în mână, mai vizibil, rugându-te, erai mai cinstit. Şi aceştia nu doar că stăteau şi-şi vedeau de treaba lor. Să presupunem că aceşti oameni ar fi făcut numai asta, fără să vină în calea Mântuitorului, fără să-i vrea răul, fără să-l tot întrebe, fără să-l pună la încercare, fără să vrea să-L prindă în cuvânt. Cred că Dumnezeu i-ar fi lăsat, nu i-ar fi supărat pe aceşti oameni. Spunea despre făţărnicie, dar cu multă blândeţe, aşa cum a spus poporului; peste atâtea păcate i-a ajutat să treacă - şi ne ajută să trecem - prin pilde foarte subţiri şi finuţe, din care noi ne dăm seama că… <<eu sunt acela>>, dar nu te jigneşte, nu-ţi spune ţie în faţă ceva. Dumnezeu are atâta fineţe - toţi ne simţim [ne regăsim] în fiul risipitor, toţi ne simţim în sluga venită la nuntă cu haina murdară, în lucrătorii răi de la vie, în toate ne simţim. Dar Dumnezeu n-a spus <<tu eşti acela!>>, ci a spus pilda şi fiecare trage concluzia unde e şi ce trebuie să facă.

Dar la cei care, în loc să-şi vadă de lucrarea lor, de treaba lor, în păcatele lor fiind, au sărit să-l prindă în cuvânt, au sărit să schimbe mintea poporului, să o întoarcă de la credinţă la necredinţă, cu aceia Mântuitorul a fost aspru. E ca şi cum ar zice: atâta timp cât trăieşti în păcatele tale şi nu sări la judecata aproapelui tău şi nu începi să-ţi dai cu cărămidă în piept că cine eşti tu şi "nu sunt toţi ca mine", şi nu începi să te mândreşti, nu te va "necăji", nu te va ispiti Dumnezeu. Dar dacă tu, pe lângă păcatele tale, pe lângă greşelile tale, încerci să te lauzi cu ceea ce eşti, să te dai exemplu altora, să-i judeci pe alţii, s-ar putea ca Dumnezeu să facă cum a făcut cu fariseii şi cărturarii. Şi nu sunt vorbe mai grele în Evanghelie, în Vechiul şi-n Noul Testament decât acestea: "Vai vouă, fariseilor şi cărturarilor făţarnici! Vai vouă!". Nu sunt vorbe mai grele şi e îngrozitor să auzi aşa ceva! Îngrozitor! […]

Părintele Arsenie Boca - pomenirea plecării în veşnicie a marelui mijlocitor şi luminător al neamului. Darurile şi crucea părintelui Arsenie. Când un neam îşi trădează rostul, să se gătească de pedeapsă!

28.11.2014

Predici audio ale Pr. Ciprian Negreanu (Biserica studenţilor din Cluj): 2013 - Despre părintele Arsenie şi întâlnirea cu "Omul durerilor" - în cadrul predicii despre "Dregătorul bogat; porunca cea mai mare din lege"

(de la min. 32)

[…] A fi creştin, cum zicea părintele Arsenie Boca, înseamnă să te întâlneşti cu Dumnezeu măcar o singură dată în viaţă, real, şi să nu îţi ajungă tot restul vieţii să mărturiseşti această întâlnire, între oameni, şi să o explici şi să o înţelegi şi să o deşiri ca pe un ghem pe care trebuie să îl deşiri, să tot înţelegi acea întâlnire, şi parcă nu mai sfârşeşti - cât de multe poţi înţelege dintr-o singură clipă de întâlnire cu Dumnezeu. Pe moment nu realizezi câte ţi-a dat Dumnezeu şi câte ţi se descoperă într-o clipă de întâlnire cu Dumnezeu, ca după aceea să nu mai reuşeşti o viaţă întreagă să tot deşiri din acest ghem şi să nu se mai sfârşească. Şi nu îţi ajunge o viaţă să îl deşiri, de fapt nu îţi ajunge o veşnicie după întâlnirea cu Dumnezeu.

Tot părintele Arsenie Boca zicea că s-a întâlnit cu Dumnezeu. Credea asta şi a mărturisit asta de câteva ori la Sâmbăta.

***

În zile grele ale neamului românesc, atunci când Basarabia a fost cedată fără nici un foc de armă şi când părintele era să înveţe un stil de iconografie la Chişinău şi a fost cedată Basarabia. Şi totul a fost foarte rapid, în foarte puţine zile trebuia eliberată Basarabia, nu numai soldaţii, ci oricine voia să plece, trebuia să plece atunci. În gara din Chişinău era un dezastru, ultimele trenuri erau pline şi pe acoperiş, şi pe scări, cu oamenii care îşi lăsau bagajele acolo în gară, plecau ei, să se salveze ei, chiar dacă nu mai puteau lua nimic; şi părintele era printre cei care trebuiau să plece, şi el povesteşte că, acolo fiind şi fiind îndurerat de ce vedea şi de oamenii care se băteau să intre pe un loc, şi care îşi lepădau munca de o viaţă numai ca să încapă acolo, a văzut lângă el un Om … Fără să-şi dea seama, lângă el a stat un Om [despre] care nu ştie când a venit şi când a plecat, pe care el, mai târziu, nu îndrăznea să creadă că era Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, şi care era îmbrăcat simplu, şi Se uita la acei oameni cu o durere şi cu o frângere a inimii faţă de suferinţa omului, pe care el nu o mai văzuse la nimeni niciodată. Atâta durere imprimată pe un chip de om nu văzuse niciodată, şi Îl numea pe acel Om - Om al durerilor. Omul durerilor de care vorbeşte Isaia şi numeşte pe Hristos «Omul durerilor» şi Îl înfăţişează aşa [fiind] că poartă durerile noastre şi ia suferinţele noastre. Şi atât de impresionat a fost în clipa când L-a văzut, încât lui i s-a frânt inima de durere numai văzând chipul Acelui Om. Adică în faţa acelei realităţi nu i s-a frânt inima, dar în faţa chipului Acelui Om, pe care el încă nu [-L] bănuia că este Hristos; i s-a frânt inima de durere şi s-a aplecat în acea clipă jos să ia ultima lui bucăţică de pâine de care poate depindea viaţa lui.

În asemenea situaţii şi aşa tulburări ultima bucăţică de pâine este de o valoare inestimabilă, şi s-a aplecat să Îi dea ultima lui bucăţică de pâine Acelui Om, [aceea] ce era mai valoros, ce putea şi el să dea în clipa aceea Acelui Om. Şi a fost destul o fracţiune de secundă pentru ca Acel Om să dispară de lângă el; nu avea unde să dispară, nu a mai fost în clipa aceea şi şi-a dat seama chiar în clipa aceea că era Dumnezeu.

Dar - spune el - că atunci, şi din clipa aceea începând, mintea i s-a deschis, şi inima, şi sufletul, încât să poată cuprindă toată durerea lumii - în clipa aceea a simţit - şi toate suferinţele oamenilor, şi toate neputinţele, şi toate durerile nespuse sau spuse, strigăte sau nestrigate şi înţelesuri, şi de ce sunt aceste dureri ale oamenilor, şi de ce vin asupra lor, şi de ce îngăduie Dumnezeu, şi cât Îl doare pe Dumnezeu pentru fiecare om. Toate acestea le-a cunoscut, le-a înţeles parcă într-o

clipă, şi el spunea după aceea că probabil toată această plenitudine de învăţătură, de înţelegere, care a venit atunci şi a intrat în inima lui şi în sufletul său, i-ar fi trebuit 10 vieţi şi nu ar fi putut să o cuprindă citind mii de cărţi, cunoscând mii de dureri, cercetându-le, străduindu-se clipă de clipă să-şi dezlege inima, să se roage, să-şi deschidă inima spre durerea oamenilor; 10 vieţi i-ar fi trebuit să-şi desfacă inima ca să Îl cunoască pe Dumnezeu mai bine, să Îl înţeleagă, să cunoască oamenii, şi tot nu s-ar fi deschis inima lui aşa cum s-a deschis într-o clipă când L-a văzut pe Hristos; într-o clipă şi din clipa aceea a fost părintele Arsenie cel pe care îl ştiţi, şi la care mergea orice om, şi merge şi acum oricine la mormânt, şi-şi pleacă fruntea, şi-şi spune necazul, şi te miri că te aude şi pe tine, şi pe tine, şi pe tine - că de fapt aude Dumnezeu prin iubitul Său, prin ucenicul Său, care şi el şi-a deschis inima spre durerile oamenilor, sau căruia i-a dat Dumnezeu să-şi deschidă inima, că nimic nu este decât de la Dumnezeu.

&&&

A fi creştin, până la urmă, înseamnă această întâlnire într-o clipă cu Dumnezeu, dar la care nu ajungi fără ca tu să te străduieşti măcar cât de puţin să-ţi deschizi inima spre această iubire.

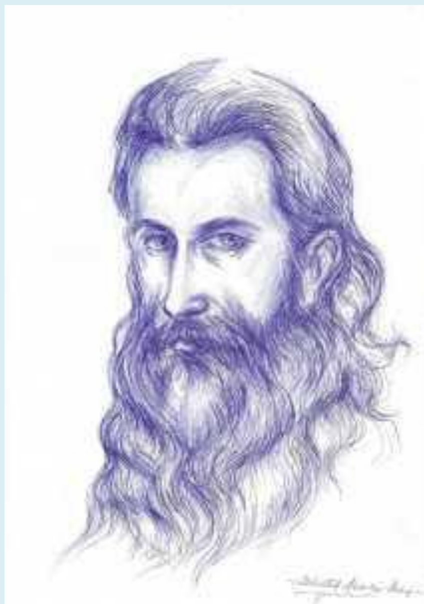
De fapt ce s-a întâmplat atunci, în gara din Chişinău? Părintele şi-a deschis inima spre durerea oamenilor într-o situaţie în care de obicei nu prea îţi vine să îţi deschizi inima. Când peste tine vine necazul, când peste tine vine durerea, nu prea te mai uiţi la durerile celorlalţi, te gândeşti: „Cum o să scap eu!? Unde mă duc!?, Ce fac!? N-am pe nimeni aici! Ce o să fac, vin bolşevicii!” - nu? - „Or să mă aresteze!”. El ştia, era diacon. Clerul era cel puţin trimis în Siberii fără graniţe şi fără hotare, în puşcării cel puţin, dacă nu împuşcaţi. Adică el era dintre cei mai vizaţi de ce se va întâmpla. Şi nu mai erau şanse să scape de acolo şi şi-a lăsat, şi-a deschis puţin inima spre durerile oamenilor într-o asemenea clipă şi a vrut să îşi dea şi ultima bucăţică de pâine, şi nu s-a împins să intre pe scările trenurilor.

Or, această durere pentru ceilalţi Dumnezeu o preţuieşte enorm, şi această uitare de sine în faţa durerii celorlalţi Dumnezeu o preţuieşte. Dacă i s-a dat acest dar părintelui atunci, a fost şi pentru că L-a iubit pe Dumnezeu, cât putea să Îl iubească un monah, un om care cunoaşte cât cunoaşte. Dar nu a fost destul această iubire. E prima poruncă: Să iubeşti pe Dumnezeul tău, dar nu a fost destul această iubire, ea nu îşi arată puterea decât prin iubirea faţă de aproapele, printr-o iubire jertfelnică, vie, adevărată, nu o iubire formală, teoretică. Şi atunci acolo s-a dovedit iubirea lui vie pentru oameni. Că nu i-a păsat nici că el rămâne pe peron şi o să fie luat de bolşevici şi împuşcat poate, şi nu i-a păsat nici că îşi dă ultima bucată de pâine unui necăjit din viaţa lui. Aceea a fost cumva pecetea care a dovedit dragostea lui faţă

de Dumnezeu până la urmă, şi faţă de oameni, şi în clipa aceea Dumnezeu a revărsat dragostea Lui peste el.

De ce nu revarsă Dumnezeu darul Lui peste noi, sau de ce primim parcă tot timpul cu ţârâita darurile Lui Dumnezeu pe care noi le cerem? Cu siguranţă unul dintre răspunsuri e şi acesta: că în dureri şi în necazuri, că Îl iubim pe Dumnezeu puţin asta se ştie, că îl cunoaştem şi mai puţin şi ne străduim să îl cunoaştem foarte puţin, foarte puţin - cu nici un om nu ne străduim aşa de puţin cum ne străduim cu Dumnezeu. Şi cu un coleg de seviciu aflăm cum, ce e cu el, de unde e, ce o fi, de ce e aşa mânios, de ce e aşa trist, că a fost căsătorit de două ori, că n-a avut mamă, că n-a avut tată, că … aflăm multe şi ne interesează să aflăm ce e cu el, îl … dezghiocăm aşa, şi ne interesează şi unde stă, şi ce face, şi cum doarme, şi cum mănâncă până la urmă, dar despre Dumnezeu mai puţin, habar nu avem de multe ori şi ca şi cum S-a născut, şi unde S-a născut şi dacă a trăit, şi cum a trăit, şi ce a făcut, despre Dumnezeu adică, nu avem înaintea lui Dumnezeu îndreptăţire că: ”Eu m-am interesat de tine, Doamne!” Foarte puţin ne interesăm! Poate sunt dintre noi care se interesează mai mult, dar în general Dumnezeu este Fiinţa cea mai nebăgată în seamă dintre cunoscuţii noştri, dintre prieteni, apropiaţi, despre El ştim aproape cele mai puţine lucruri, şi nu ne prea interesează prea multe, şi atunci nici dragostea noastră nu are cum să crească.

Cu cât Îl cunoşti pe Dumnezeu, te farmecă şi Îl iubeşti şi mai mult. Deci, pe de o parte, dacă nu vine peste noi acest dar şi mila lui Dumnezeu pe care noi o vrem, şi pe care o cerem, este pentru că nu Îl iubim pe Dumnezeu, şi nu Îl iubim pentru că nu-L cunoaştem, şi în al doilea rând, pentru că în dureri şi neputinţe noi ne uităm numai la durerea noastră, numai la neputinţa noastră, numai la ispitele noastre, ne plângem de milă, ne văicărim, ne e frică să pierdem şi când avem provizii şi, pe deasupra, ne e frică ca nu cumva să dăm ceva că dacă vin vremuri grele, să avem şi provizii pentru vremuri grele chiar dacă şi în plus şi pe deasupra şi revărsate, dacă se poate, şi nu ne pasă; şi când mă gândesc la provizii mă gândesc şi la cele sufleteşti, la propria ta linişte la care ţii, şi care vrei ca nu cumva să se clintească de acolo, ca nu cumva că întâlnindu-te cu cineva care-i tulburat, sau necăjit să-mi pierd din liniştea mea, şi toată această grijă pentru noi înşine, şi această frică şi dorinţă de a ne proteja numai noi de fapt mărturiseşte că nu iubim pe aproapele ca pe noi înşine, şi atuncea şi iubirea faţă de Dumnezeu nu se adevereşte, şi atunci nici mila lui Dumnezeu nu coboară peste noi, şi toate rămân ca-ntr-un mare blocaj.
Dumnezeu să ne ajute şi să ne întărească!

sursa portret: Gabriela Mihăiţă David (https://albastrude.wordpress.com/)

***

2011: Vindecătorul păcatelor şi liturghisitor în Ceruri

Părintele Arsenie Boca a reuşit, cu ajutorul lui Dumnezeu, ca într-un timp de aproape 50 de ani de comunism, de ateism, să dovedească şi să arate oamenilor păcatele lor; şi acum dacă ne-am întâlni cu părintele, am simţi în primul rând o teamă faţă de el pentru că ne-ar vădi păcatul, ni l-ar spune, ar vrea să ne vindece prin această oglindă pe care ne-ar pune-o în faţă. Dar, din păcate noi nu suntem pregătiţi pentru această vindecare. Am cunoscut oameni care în timpul vieţii părintelui au evitat să-l cunoască pentru că nu erau pregătiţi să audă şi să primească ce avea să le spună părintele.

- În momentul în care ni se spune clar: "Iată, aşa ai făcut, aşa ai greşit şi aşa vede Dumnezeu lucrurile", suntem puşi în situaţia de a ne schimba, însă cei mai mulţi dintre noi nu suntem hotărâţi să părăsim păcatele şi să alegem partea bună.

- Părintele Arsenie Boca a avut acest dar de la Dumnezeu de a descoperi păcatele oamenilor şi a încercat să le vindece, să le cauterizeze. A avut în mână buretele cu oţet sau cu vin pe care îl are samarineanul milostiv, dar nu l-a lăsat deoparte nici pe cel cu untdelemn, pentru a şterge rănile poporului, a neamului acestuia pe care l-a iubit, dar şi de a le curăţa, de a repara ce se mai poate repara.

- Părintele Teofil Părăian spunea că dintre toţi oamenii pe care i-a cunoscut, care au fost lucrători în Biserica lui Dumnezeu, nu a cunoscut unul mai mare ca părintele Arsenie Boca. El n-a cunoscut un alt om care să aducă atâta roadă în Biserica lui Dumnezeu prin osteneala sa: prin spovedanie, prin cuvintele sale de foc, prin oprirea păcatelor, prin recunoaşterea păcatelor, prin pocăinţa pentru păcate, şi prin oprirea blestemelor şi greutăţilor care apăsau peste neamuri întregi pentru păcatele lor.

- Toţi cei care au slujit împreună cu părintele au mărturisit faptul că acesta vorbea la propriu cu Dumnezeu în timpul Liturghiei, de multe ori, că rareori se întâmpla să slujească fără lacrimi. Şi ce lacrimi avea părintele!

La o asemenea Liturghie, într-o vară, în timpul unei secete mari care stăpânea toată ţara şi de care lumea se plângea, părintele s-a rugat ca Dumnezeu să aducă ploaie pe pământ pentru oameni, şi să liniştească seceta şi foametea. Şi rugându-se, a auzit în urechea cea dinlăuntru, zice el, glasul lui Dumnezeu care i-a spus: "Nu te ruga de Mine să le dau ploaie, ci roagă-te de ei să oprească păcatul". Deci părintele auzea chiar şi glasul lui Dumnezeu, se împărtăşea în timpul Liturghiei de lucrarea pe care Dumnezeu o avea cu el. Astfel slujea părintele Arsenie Boca!

- Totuşi, din pricini nebinecuvântate, în '59 a fost oprit de la preoţie, i s-a interzis purtarea hainelor monahale, n-a mai avut voie să primească nici la spovedanie, nici să ţină cuvânt de învăţătură, nimic. Şi aceasta a fost de la vârsta de 49 de ani, vârstă la care a murit Sfântul Ioan Gură de Aur, până la vârsta de 79 de ani, timp în care părintele n-a mai slujit. În faţa unei asemenea hotărâri, fără nici un temei duhovnicesc, părintele, care putea să acuze, să se revolte, să se învârtoşeze, n-a făcut asta. Ascultarea lui de o ierarhie care la vremea aceea se supunea într-o oarecare măsură directivelor dure ale securităţii, a fost desăvârşită, fără cârtire, fără vorbă de rău şi n-a lăsat pe nimeni în preajma lui să vorbească vreodată de rău pe ierarhi.

- Şi acum a rămas în memoria tuturor celor care au fost de faţă din obştea de la Prislop, a maicilor, ziua şi clipa în care părintele se pregătea de Liturghie. Era îmbrăcat în toate veşmintele şi urma să facă Liturghia. Era în timpul Utreniei când a venit această aşa zisă circulară că nu mai poate sluji din ziua aceea. Iar părintele, cu toate că putea să termine slujba pe care o începuse, în clipa în care a primit acest cuvânt a ieşit din altar, şi-a dat jos veşmintele şi a zis: "La strană cu tine, Arsenie, aici ţi-e locul! Ce cauţi tu între preoţi?" Şi acolo a stat, a continuat Utrenia cântând-o până la sfârşit şi n-a mai continuat cu Sfânta Liturghie.

- Şi de atunci şi până în clipa morţii sale, în ziua de 28 noiembrie 1989, n-a mai slujit, deşi au existat preoţi care de nenumărate ori i-au propus să slujească în ascuns. Dar el mereu spunea că nu poate, pentru că este monah, este creştin, şi trebuie să facă ascultare de Biserică.

- A făcut însă câteva cereri către Patriarhie, solicitând permisiunea de a mai sluji o ultimă Liturghie. Şi deşi era bătrân deja, avea peste 70 de ani şi nu mai reprezenta nici un pericol, nu i s-a permis. Astfel, părintele a murit cu acest dor de a mai sluji o ultimă Liturghie. Dar eu cred că Dumnezeu l-a primit în Biserica de sus, acolo unde se spune în Apocalipsă că “Cei care Mă vor mărturisi pe Mine pe pământ, sunt stâlpi în Biserica lui Dumnezeu, stâlpi veşnici pe care Eu voi scrie numele Meu”.

- Şi el va fi acolo stâlp în Biserica lui Dumnezeu şi rugător neîncetat pentru noi, pentru toţi care au trecut măcar o dată pe la mormântul părintelui, şi pentru cei care n-au trecut, va fi mijlocitor neîncetat înaintea lui Dumnezeu şi setea lui de slujire să dea mărturie, să fie martor mărturisitor şi martir al dumnezeirii Fiului lui Dumnezeu pe pământ şi prin Liturghie se va ostoi şi se ostoieşte acolo, în Împărăţia lui Dumnezeu.

***

Lumea credinţei (nr. 11 (136)/nov.2014): Un sfert de veac de la înveşnicirea Părintelui Arsenie, un sfert de veac de la căderea regimului comunist

În Pronia Sa, Bunul Dumnezeu a legat viaţa acestui neîndoielnic sfânt român de o perioadă foarte grea pe care a trebuit să o străbată neamul nostru. Cred cu tărie că în el Domnul a vrut să avem sprijin şi călăuză pentru a rămâne neclintiţi în dreapta credinţă strămoşească. Spun călăuză pentru că învăţăturile pe care ni le-a dat şi lăsat moştenire Părintele Arsenie Boca ne-au fost de mare ajutor atunci, în întunecata perioadă a comunismului, dar şi acum, când pericolul de a ne pierde sufletele este chiar mai mare şi mai pervers. Grija lui părintească pentru mulţi dintre semenii noştri care veneau să-l viziteze, la Sâmbăta de Sus sau Prislop, în anii petrecuţi la biserică din comuna Drăgănescu (…), sfaturile şi minunile pe care nu contenea a le dărui şi a le face cu cei credincioşi, dar nu numai, mărturisesc firesc despre Părintele Arsenie Boca: a fost un purtător de lumină al neamului nostru prin pustiul şi negura întinsă de războiul cel dintre noi, de plaga comunismului, ateismului, materialismului dialectic. O călăuză a neamului în

zbucimatul secol 20 şi totodată pentru mai departe, căci el ne-a spus răspicat cum trebuie să ne păzim: Neamurile au un destin ascuns în Dumnezeu. Când îşi urmează destinul, au apărarea lui Dumnezeu. Când şi-l trădează, să se gătească de pedeapsă!

Crucea Părintelui Arsenie

Se împlinesc în această lună, mai exact pe 28 noiembrie, 25 de ani de când a mers să se odihnească în împărăţia lui Dumnezeu. Dar aşa cum Părintele obişnuia să spună, a continuat şi continuă să ne ajute, chiar mai mult decât a putut-o face atunci când era în această vremelnică lume. Mărturie în acest sens stau miile de pelerini care vin zilnic la mormântul Părintelui de la Prislop, să se roage, să se închine şi să mulţumească pentru ajutorul primit. Tot el a mai spus despre plecarea sa la Domnul: Ştiu unde mă duc, am mai fost acolo!

Apoi, la aproximativ trei săptămâni, în luna decembrie, se împlinesc 25 de ani de la sângerosul moment de recâştigare, mai mult sau mai puţin, a libertăţii noastre. Şi iată cum acestea se leagă, se împletesc, zic eu deloc întâmplător, pentru că Părintele Arsenie Boca a marcat în mai multe feluri căderea comunismului în România.

Aş vrea să ne amintim câteva lucruri despre el, pentru că în acei ani grei de totalitarism nu s-a temut câtuşi de puţin de prigoana şi presiunile pe care le puneau autorităţile comuniste prin sinistrul apărat coercitiv al Securităţii. A ispăşit numeroase pedepse şi persecuţii, începând cu detenţia de la Canalul Morţii, la dezbrăcarea sa de haina preoţească, urmărirea, hărţuirea şi supravegherea permanentă, până la falsele acuzaţii de colaborator cu Mişcarea Legionară, sau la asocierea cu grupurile de rezistenţă din Munţii Făgăraşului. Nu s-a temut câtuşi de puţin, nu s-a clătinat, nu a deznădăjduit, nu a cârtit, ci a primit totul cu bucurie. Şi-a îmbrăţişat crucea lui potrivită de Mântuitorul, căci era legată de un neam întreg de creştini şi a fost un real exemplu pentru acesta. Ne spunea: Să răbdaţi şi voi prigonirile lui antihrist…

Părintele Arsenie Boca a făcut numeroase minuni de vindecare, de rezolvare a problemelor de tot felul pe care le aveau credincioşii. Dragostea lui însuflată din învăţăturile Sfintei Scripturi şi ale Domnului nostru Iisus Hristos a fost neobosită, până în ultimile clipe petrecute aici. A făcut nenumărate preziceri, profeţii şi previziuni, prin viu grai, prin scrierile sale, dar şi prin pictura murală a Bisericii Drăgănescu, ca o atenţionare a noastră despre vremurile ce vor veni şi despre cum să ne păzim de aceste ispite.

Părintele Arsenie, mâna lui Dumnezeu…

Una dintre cele mai cunoscute previziuni a fost aceea despre moartea soţilor Ceauşescu. Auzind despre harul pe care îl avea părintele, pe la sfârşitul anilor ’70 - începutul anilor ’80, Nicolae şi Elena Ceauşescu s-au arătat extrem de interesaţi în a-l întâlni pe Arsenie Boca şi, astfel, l-au chemat la reşedinţa prezidenţială. Ceauşescu, prin cea mai ignoranţă şi atee exprimare, l-a întrebat: Spune, popo, ştii când am să mor? Răspunsul avea să fie unul ce i-a cutremurat pe ambii dictatori la momentul respectiv: Veţi fi omorâţi într-o zi de sărbătoare.

De aici a pornit probabil, întreaga nebunie a lor de a se proteja de un eventual asasinat, luând măsuri foarte drastice de verificare a tuturor obiectelor şi oamenilor cu care veneau în contact direct. Şocul acestora provenea cu siguranţă din faptul că vor fi omorâţi şi nicidecum legat de momentul când avea să se întâmple nefericitul eveniment (într-o zi de sărbătoare), ca o pedeapsă a lui Dumnezeu.

Ar fi trebuit să le fie spre luare aminte întâlnirea cu Părintele Arsenie Boca, dar din păcate nu s-a întâmplat aşa. Mă gândesc la faptul că în acel moment, poate, a fost o ultimă mână întinsă Ceauşeştilor de către Bunul Dumnezeu pentru a le salva sufletele. Cu toate acestea, fiind insensibili la astfel de experienţe, n-au băgat de seamă că trebuie să se teamă de Dumnezeu şi să se pocăiască. În necredinţa lor, au continuat să dărâme biserici şi monumente importante, să distrugă satele şi tradiţiile româneşti, să arunce poporul în frig, foamete şi întuneric, pe parcursul celei mai grele decade de comunism poststalinist, cea aparţinând anilor ’80.

Martori şi mărturii

O altă legătură a sa cu sfârşitul comunismului s-a realizat prin profeţiile legate de viitorul ţării noastre, despre care nu de puţine ori a mărturisit. De-a lungul timpului au fost făcute o serie întreagă de declaraţii ale unor martori de bună-credinţă, care au venit în contact direct cu părintele.

Iată, de pildă, câteva dintre ele: Vezi că eu mor şi nu trece mult timp şi în România va fi vărsare de sânge. (Letiţia Suciu, Anca Şancu şi alţii)

Măi, hai să-ţi spun cum se va descotorosi România de comunism. Toate celelalte ţări comuniste vor face paşnic trecerea de putere de la comunism la capitalism - ca şi când dai cămaşa de pe tine şi iei alta cămaşă -, numai România va face trecerea prin vărsare de sânge şi vor muri mulţi. (Matei Bilboaca din Savastreni)

Îmi pare rău de voi că sunteţi slăbiţi în credinţă. Veţi cădea din cauza fricii. Frica-i de la diavol. Nu vă fie frică pentru a vă salva sufletele! Vor veni vremuri foarte grele, dar toate sunt îngăduite de Dumnezeu, care este tovarăşul de drum al fiecăruia, de la naştere până la moarte. Vor cădea şi cei aleşi. Îmi pare rău că sunteţi cei de pe urmă. Vă vor cerne. Vor pune impozite şi taxe şi alte îngrădiri. Vă vor lua totul! (Septimia Manis din Codlea)

Măi, să ştiţi că mulţi vor pleca din ţară, dar puţini se vor întoarce. (Viorica Fărcaş din Voila)

Profeţiile Părintelui Arsenie Boca s-au săvârşit, fără tăgadă, prin harul dat lui de către Dumnezeu, pentru neclintita sa credinţă, pe care a avut-o permanent, încă din fragedă copilărie, dar şi datorită nemăsuratei sale iubiri pentru neamul românesc.

Arsenie Boca a fost pavăza noastră în acest greu parcurs al comunismului. A fost promis de către maica sa Domnului, încă dinainte de naştere, iar acest lucru a bineplăcut într-atât lui Dumnezeu încât a binevoit întru dânsul a fi Om al Lui pe meleagurile acestea.

Sfântul Ardealului era ca un far de lumină printre noi, iar plecarea sa din această lume a fost nemijlocit legată de sfârşitul unei jumătăţi de veac de totalitarism, în care poporul nostru a îndurat mari nevoinţe spre spălarea păcatelor omenirii, aşa cum spunea părintele. Totodată a marcat şi modul sângeros de trecere către altceva… Nu ştiu exact către ce, pentru că este greu de definit sistemul actual de oportunism împănat cu ilegalitate şi totalitarism de tip corporatist. De fapt, totul pare să ducă tot spre o nouă formă de comunism. Plata cu sângele miilor de tineri sacrificaţi, mucenici ai Domnului fără îndoială, care au spălat păcatele acestui neam, a fost, se pare, fără rezultat vizibil şi imediat. A meritat acest sacrificiu al semenilor noştri, câtuşi de puţin, văzând cu câtă grabă, în necredinţa noastră, ne repezim să facem alte păcate, încă şi mai mari?

Sfinte Părinte Arsenie, roagă-te pentru noi!

Laurenţiu Cosmoiu

Predica importantă a Pr. Florin Stan (Târgu Lăpuş) despre "lupta de gen", războiul secolului XXI şi modelul de sacrificiu al Sfinţilor închisorilor. Îmbogăţirea în Dumnezeu şi renunţarea la "averile" noastre pentru Hristos. Tâlcuirea apocalipsei despre prigoana din urmă a creştinilor: "Să nu ne culcăm pe o ureche că va fi mai uşor, ci să fim pregătiţi pentru o luptă şi mai grea şi pentru mărturisire, poate chiar cu preţul vieţii"

14.12.2017

Preot Florin Stan / Parohia Înălţarea Domnului, Tg. Lăpuş (Maramureş): Cuvânt la duminica Dregătorului bogat. Despre îmbogățirea în Dumnezeu (26 noiembrie 2017)

(transcriere Cuvântul ortodox)

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Dacă aţi fost pe parcursul întregii luni la biserică, aţi observat că în luna noiembrie se citesc în mod obişnuit Evanghelii în care se vorbeşte despre bogaţi şi bogăţie. S-a citit pilda cu bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr, pilda cu bogatul căruia i-a rodit ţarina, iar astăzi s-a citit Evanghelia cu tânărul bogat care a venit la Mântuitorul pentru a cere sfat în legătură cu mântuirea.

Fie că vorbim despre cei bogaţi secularizaţi, de bogaţii care nu au nici un fel de legătură cu credinţa şi cu Dumnezeu, cum ar fi bogatul nemilostiv şi bogatul căruia i-a rodit ţarina, fie că vorbim de bogaţi credincioşi, cum este bogatul din Evanghelia de astăzi, se potrivesc pentru toţi sentinţele Mântuitorului din Predica de pe munte. La un moment dat, în Predica de pe munte Mântuitorul vorbeşte despre bogăţie şi despre dorinţa de bogăţie şi de îmbogăţire şi putem să extragem patru concluzii de acolo şi ele se potrivesc deopotrivă şi Evangheliilor pe care le-am citit săptămânile acestea.

Prima învăţătură a Mântuitorului este că nu putem să slujim la doi domni. Nu putem să slujim şi lui Dumnezeu şi lui Mamona. Fiindcă pe unul îl vom urî şi pe celălalt îl vom iubi, iar de unul ne vom lipi şi pe celălalt îl vom dispreţui. Deci nu putem să-I slujim şi lui Dumnezeu şi lui Mamona - Mamona fiind banul, fiind averea, bogăţia materială.

A doua concluzie este următoarea: comorile materiale sunt perisabile, în timp ce comorile spirituale sunt veşnice. Nu vă adunaţi comori pe pământ, unde molia şi rugina le strică şi unde furii le sapă şi le fură; ci adunaţi-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică şi unde hoţii nu le sapă şi nu le fură. Şi, într-adevăr, am văzut duminica trecută că bogatul căruia i-a rodit ţarina nu a apucat să se bucure de bogăţia sa, pentru că în acea noapte a murit, și toată averea lui a rămas pe pământ.

O a treia învăţătură: omul se leagă de comoara sa; şi, mai grav, chiar este stăpânit de comoara sa. Cum zice Mântuitorul: Unde este comoara ta, acolo va fi şi inima ta.

Iar a patra învăţătură: îmbogăţirea în Dumnezeu şi comorile din ceruri sunt lucrurile cu adevărat vrednice de dorit. Pentru că, într-adevăr, concluzia Evangheliei de săptămâna trecută este aceasta: aşa se întâmplă cu cei ce nu se îmbogăţesc în Dumnezeu. Adică aşa se întâmplă cu cei care caută comori doar pe pământ şi uită de Dumnezeu şi, la final, când trag linie, observă că, de fapt, n-au parte de bogăţia lor. Pentru că viaţa aceasta este scurtă şi, când ni se pare că am dobândit lumea, cum zice una dintre cântările înmormântării, în groapă ne sălăşluim. Este un lucru constatat, dovedit de mii de ani, nu de astăzi. Şi atunci, singura opţiune pentru noi, oamenii, şi pentru noi, creştinii, este aceasta: îmbogăţirea în Dumnezeu.

Pentru că, pe de o parte, Sfânta Scriptură condamnă naivitatea şi ignoranţa celor care cred că se pot îmbogăţi doar în lumea asta şi că, cu bogăţia din lumea aceasta,

pot să câştige totul; iar, pe de altă parte, aceeaşi Sfântă Scriptură ne recomandă, ne îndeamnă să ne îmbogăţim în Dumnezeu. Deci Sfânta Scriptură nu este împotriva îmbogăţirii şi a bogăţiei, numai că face o ierarhie şi arată că bogăţia spirituală este mai vrednică de dorit. Îmbogăţirea spirituală este durabilă, este veşnică, nu o putem pierde atât de uşor cum o putem pierde pe cea fizică, materială.

Şi acum, ce este îmbogăţirea în Dumnezeu de care vorbeşte Sfânta Scriptură? Dacă îmbogăţirea în bani înseamnă să ai bani mulţi, îmbogăţirea în Dumnezeu înseamnă să aduni în viaţa ta mult Dumnezeu. Numai că Dumnezeu nu este un bun, un lucru pe care să-l ai, să-l posezi, să-l aduni în viaţa ta şi să-l foloseşti cum vrei tu. Dumnezeu este o fiinţă, este o Treime de Persoane. Şi să ai mult Dumnezeu în viaţa ta înseamnă să ai multă comuniune cu Dumnezeu. Şi comuniunea este o legătură de iubire, de unire cu cineva. Iar legăturile acestea sunt de intensităţi diferite.

Or, Sfânta Scriptură ne îndeamnă să ne apropiem cât mai mult de Dumnezeu, să întărim cât mai mult legătura aceasta cu Dumnezeu. Iar multa comuniune cu Dumnezeu se câştigă prin multa credinţă, prin multa nădejde, prin multa dragoste faţă de Dumnezeu şi faţă de semeni, prin multa înţelepciune, prin multa bărbăţie sau curaj duhovnicesc, prin multa cumpătare și prin multa dreptate pe care putem să le dobândim pe pământ şi, mai ales, prin multă milostenie şi multă rugăciune. Într-un cuvânt, multa comuniune cu Dumnezeu se câştigă printr-o viaţă virtuoasă, printr-o viaţă sfântă. Asta înseamnă să doreşti să te sfinţeşti. A te sfinţi înseamnă a intra într-o legătură tot mai strânsă cu Dumnezeu, a fi tot mai aproape de Dumnezeu.

Şi cum de Dumnezeu nu poţi să te apropii oricum, ci curăţindu-te de păcate şi înnoindu-ţi viaţa şi sufletul, înseamnă că comuniunea cu Dumnezeu este un efort al nostru de sfinţire. Şi, în felul acesta, noi ne adunăm comori în ceruri. Este o metaforă pe care o foloseşte Sfânta Scriptură, pentru că, de fapt, cea mai mare comoară a unui om este sfinţenia vieţii, sunt virtuţile lui pe care nimeni nu poate să le ia de la el. Credinţa, nădejdea, dragostea sunt virtuţile acestea teologice care ne pun în legătură cu Dumnezeu. Iar apoi sunt virtuţile numite cardinale care ne pun în legătură cu semenii noştri: înţelepciunea, cumpătarea, bărbăţia, curajul. Deci, iată, acestea sunt virtuţile pe care noi, câştigâdu-le, ne adunăm comoară în ceruri.

****

Şi o să vă dau două exemple din Patericul egiptean. Primul, de la Avva Agaton. Se spune că Avva Agaton, precum majoritatea călugărilor din pustie, se ocupa cu împletitul coșurilor și al rogojinilor. Şi s-a dus într-o zi în oraș, probabil în

Alexandria, să-și vândă produsele pe care le-a făcut. Şi se spune că acolo, în Alexandria, după ce şi-a vândut produsele, a văzut un om bolnav, singur, al nimănui, pe care n-avea cine să-l îngrijească. Şi Avva Agaton, din banii pe care i-a câştigat, s-a dus şi a închiriat o cameră în oraş, un loc, şi timp de patru luni de zile a avut grijă de acel bolnav, dându-i mâncare, spălându-l, îngrijindu-l, iar după patru luni omul s-a însănătoşit, iar Avva Agaton a plecat la casa lui. Deci iată o modalitate prin care Avva Agaton s-a îmbogăţit în Dumnezeu. El, teoretic, şi-a pierdut banii pe care i-a câştigat din munca lui; dar, pe de altă parte, şi-a adunat comoară în cer, pentru că, ajutându-şi semenii, de fapt s-a ajutat pe el însuși. Cum spune Sfânta Scriptură a Vechiului Testament: Cine pe sărac miluieşte, pe Dumnezeu împrumută.

***

Un alt exemplu, tot din Patericul egiptean: se spune că Ioan Persul într-o zi a fost atacat de hoţi, care au început să-i ia bunurile, puţinele bunuri pe care le avea, probabil câteva vase, cărţi, dacă o fi avut, dar prea puţin; deci, câteva lucruri de strictă necesitate. Şi, în timp ce hoţii îi luau bunurile, de faţă cu el, bineînţeles, se spune că Avva Ioan Persul s-a dus le ei şi s-a rugat de ei să îi dea voie să le spele picioarele. Adică un contrast total: hoţii îl păgubeau, îl furau, şi el se îngrijea de odihna lor, de curăţirea lor, de liniştea lor fizică; probabil că i-a văzut mai tulburaţi, mai murdari. Şi a făcut acest gest de supremă umilinţă pe care l-a făcut şi Mântuitorul şi se spune în Pateric că, văzând hoţii, s-au umilit, s-au ruşinat, am spune noi, şi chiar s-au pocăit, şi-au schimbat viaţa, adică s-au lăsat de furat, cu alte cuvinte. Deci iată cum, prin binele făcut la superlativ, reuşeşti să-i schimbi şi pe cei din jurul tău.

&&&

În felul acesta vedeţi că unii renunţă la bunurile lor pentru a sluji semenii prin bunurile lor şi-şi adună comori în cer. Nu mai prejos au fost şi Sfinţii închisorilor. Cine sunt Sfinţii închisorilor? Este o sintagmă, o expresie pe care noi o folosim pentru a arăta cele câteva mii de credincioşi în perioada comunistă care au suferit pentru credinţa lor. Şi au fost aici preoţi, medici, profesori, ingineri, muncitori, ţărani, oameni de toate categoriile şi de toate profesiile, de toate vârstele, adolescenţi, adulţi, bătrâni, care au renunţat la comorile lor pământeşti pentru a rămâne împreună cu Hristos, a se îmbogăţi în Dumnezeu şi a-I urma lui Hristos.

Şi care au fost comorile acestor oameni? Pentru unii a fost familia, pentru că familia este o mare comoară pentru noi. Pentru alţii a fost libertatea. Pentru alţii comoara a fost profesia pe care au avut-o, căci au fost oameni cu profesii nobile.

Pentru alţii confortul, iar pentru alţii proprietăţile. Şi oamenii aceştia n-au vrut să renunţe la Hristos, n-au vrut să renunţe la unirea cu Hristos şi au suferit ani grei de detenţie. Sunt multe exemple, mii de oameni pe care am putea să-i numim.

Şi, amintim asta anul acesta, pentru că anul acesta se împlinesc 100 de ani de la momentul în care comunismul a prins contur în lume şi dintr-o poveste, dintr-o teorie, a devenit o realitate, în Rusia pentru început, apoi s-a extins în întreaga lume şi a cuprins aproape jumătate de planetă. Şi de pe urma lui au suferit peste o sută de milioane de oameni, unii din motive politice, dar foarte mulţi şi din motive religioase, pentru că comunismul, prin definiţie, a fost un regim ateu şi a luptat împotriva credinţei, a Bisericii, a preoţilor şi a tuturor oamenilor credincioşi. Şi iată cum unii dintre creştini au ales să nu se lepede de Hristos, să nu facă nici un compromis moral, cu preţul averii lor. În ei s-a împlinit cuvântul Evangheliei care ne cere: Vinde averile tale şi urmează-Mi Mie. Vinde toate câte ai, împarte săracilor, spune Mântuitorul, şi vei avea comoară în ceruri şi vino de urmează Mie.

Iată că oamenii aceştia au renunţat la toate bunurile pe care le-au avut, la familie, la libertate, la profesie, la proprietăţi, la confort, numai ca să rămână cu Hristos. De aceea noi îi supranumim „Sfinţii închisorilor”, chiar dacă nu au fost canonizaţi, chiar dacă încă nu au fost recunoscuţi în mod oficial. Dar, în mod neoficial, fiecare dintre noi simţim că doar o credinţă puternică, doar o viaţă sfântă i-a putut face să îşi păstreze credinţa în condiţii de multe ori inumane, de neimaginat.

Uneori atât de mari au fost chinurile, ca de exemplu la Piteşti, unde s-a făcut între 1958 şi 1960 un experiment de care nici nu ne putem imagina. Când citeşti din cărţi, te cutremuri. Când mai auzi şi mărturiile celor care au supravieţuit şi au putut să scrie sau să povestească, e ceva înfiorător. Te cutremuri să vezi cum efectiv oamenii au devenit diabolici în sensul autentic al cuvântului. Cum nu mai ştiai dacă cel de lângă tine este om sau diavol.

Mesajul acesta de a ne vinde averile şi de a-L urma pe Hristos este un mesaj actual şi se potriveşte fiecăruia dintre noi. Deşi noi avem tendinţa de multe ori să credem că nu suntem bogaţi, dacă ar fi să întreb pe fiecare dintre voi: „Cum te consideri, bogat sau sărac?”, cu siguranţă că marea majoritate ar zice că nu e bogată, ci că suntem oameni modeşti. Ei, să ştiţi că suntem cu toţii bogaţi. Pentru că dincolo de proprietăţile pe care le avem, suntem bogaţi prin faptul că avem familie, prin faptul că avem un acoperiş deasupra capului, avem ce să mâncăm, avem libertate, avem, mulţi dintre noi, o profesie şi un confort personal pe care ni l-am creat. Toate acestea sunt forme de bogăţie. E adevărat că nu sunt doar bani, dar probabil că familia, profesia, libertatea sunt bunuri mult mai valoroase decât ceea ce consi-

derăm noi a fi bogăţie în mod obişnuit. Şi suntem chemaţi, la un moment dat, chiar să renunţăm la ele, aşa cum s-a întâmplat cu cei din perioada comunistă.

Să nu credeţi că ne aşteaptă vremuri mai uşoare. E adevărat că noi, oamenii, trăim cu speranţa de fiecare dată că mâine va fi mai bine. Dar am impresia, citind Sfânta Scriptură, că lucrurile nu vor fi mai simple, ci mai complicate şi mai grele. Dacă secolul 20 a fost secolul în care a fost promovată lupta de clasă, lupta dintre bogaţi şi săraci şi distrugerea diferenţelor de clasă, precum şi lupta de rasă, dintre oamenii de diferite rase, precum a fost cazul nazismului, secolul XXI va fi secolul în care se va duce lupta de gen, o luptă mult mai intensă, mult mai profundă, şi va avea ravagii la fel de mari.

Secolul XXI, vedeţi că deja se conturează, este secolul în care se luptă împotriva genului, se luptă împotriva biologicului. Deja sunt ţări care recunosc un al treilea gen şi probabil în viitor se va recunoaşte un al patrulea, un al cincilea, pentru că se fac tot mai multe experimente genetice, medicina a progresat foarte mult, încât, la un moment dat, ne putem juca cu omul, ne putem juca cu biologicul mai mult decât ne-am putut imagina în trecut. Şi atunci, probabil şi sub această presiune, dar şi din multe alte motive, mai-marii lumii şi puternicii lumii sunt interesaţi să promoveze această luptă de gen, care va fi mult mai dureroasă. Şi vom fi puşi în situaţia de a renunţa la credinţă [sau] de a alege să rămânem cu Hristos cu preţul averii noastre sau chiar al vieţii noastre.

Zilele trecute citeam o ştire, că în Marea Britanie un profesor a fost concediat de la o şcoală pentru că i-a spus unei fete că este fată. Fata pretindea că este băiat. Şi, pentru asta, i s-a desfăcut contractul de muncă.

Sunt mai mulţi ofiţeri de stare civilă din SUA, din Canada, care şi-au pierdut locurile de muncă pentru că au refuzat să oficieze căsătorii între persoane de acelaşi gen. Deci iată doar câteva exemple de oameni care au rămas cu Hristos cu preţul profesiei sau chiar cu preţul libertăţii, pentru că, tot în Statele Unite, o doamnă care din motive de credinţă a refuzat să oficieze căsătoria între persoane de acelaşi gen, a primit şi doi ani de închisoare, nu numai că şi-a pierdut locul de muncă. Ceea ce ei consideră a fi discriminare se pedepseşte şi cu amendă, dar şi cu închisoare în unele ţări. Din punctul nostru de vedere, este o nebunie. Şi atunci eşti pus în situaţia de a recunoaşte o nebunie, de a minţi şi de a te minţi că binele este rău şi răul este bine, de a minţi că bărbatul este femeie şi femeia este bărbat? Eşti pus în situaţia de a minţi sau de a fi deposedat de toate bunurile pe care le ai, bogăţia pe care o ai, libertatea, profesia, poate şi proprietăţile la un moment dat.

Aş vrea, în ultima parte, să citesc din Cartea Apocalipsei, din cap. 12, unde se vorbeşte despre faptul că, în vremurile de pe urmă, lupta răului se va accentua. Şi nu vă spun aceste lucruri ca să vă sperii, pentru că nu este interesul meu să vă sperii, ci să vă fac conştienţi şi să vă trezesc. Adică să nu ne culcăm pe o ureche că va fi mai uşor, ci, dimpotrivă, să fim pregătiți pentru o luptă şi mai grea. Şi trebuie să fim pregătiţi şi pentru martiriu la un moment dat, adică pentru mărturisire, dacă se poate chiar cu preţul vieţii.

Şi se spune în Cartea Apocalipsei, cap. 12, că: S-a arătat din cer un semn mare: o femeie înveşmântată cu soarele şi luna era sub picioarele ei şi pe cap purta cunună din douăsprezece stele. Şi era însărcinată şi striga, chinuindu-se şi muncindu-se ca să nască. Şi alt semn s-a arătat în cer: iată un balaur mare, roşu, având şapte capete şi zece coarne, şi pe capetele lui, şapte cununi împărăteşti. Iar coada lui târa a treia parte din stelele cerului şi le-a aruncat pe pământ. Şi balaurul stătu înaintea femeii, care era să nască, pentru ca să înghită copilul, când se va naşte. Şi a născut un copil de parte bărbătească, care avea să păstorească toate neamurile cu toiag de fier. Şi copilul ei fu răpit la Dumnezeu şi la tronul Lui, Iar femeia a fugit în pustie, unde are loc gătit de Dumnezeu, ca să o hrănească pe ea, acolo, o mie două sute şi şaizeci de zile.

Pe de o parte, femeia aceasta este Maica Domnului, iar copilul este Mântuitorul Iisus Hristos, iar balaurul este diavolul. Pe de altă parte, metafora se aplică şi Bisericii. Biserica este femeia care naşte, cei pe care-i naşte sunt credincioşii, pe care-i naşte prin botez, iar balaurul este diavolul care caută să înghită sufletele credincioşilor.

Şi s-a făcut război în cer: Mihail şi îngerii lui au pornit război cu balaurul. Şi se războia şi balaurul şi îngerii lui. Şi n-a izbutit el, nici nu s-a mai găsit pentru ei loc în cer. Şi a fost aruncat balaurul cel mare, şarpele de demult, care se cheamă diavol şi satana, cel ce înşală pe toată lumea, aruncat a fost pe pământ şi îngerii lui au fost aruncaţi cu el. Şi am auzit glas mare, în cer, zicând: Acum s-a făcut mântuirea şi puterea şi împărăţia Dumnezeului nostru şi stăpânirea Hristosului Său, căci aruncat a fost pârâşul fraţilor noştri, cel ce îi pâra pe ei înaintea Dumnezeului nostru, ziua şi noaptea. Şi ei l-au biruit prin sângele Mielului - adică noi, creştinii, îl biruim pe diavol prin Sângele Mielului, cu care ne împărtăşim, şi prin Jertfa Lui - şi prin cuvântul mărturiei lor - adică pe cel rău îl biruim prin cuvântul mărturiei, adică mărturisind adevărul, mărturisind cuvântul lui Dumnezeu - şi nu şi-au iubit sufletul lor până la moarte - adică eşti capabil să-ţi jertfeşti viaţa pentru adevăr, pentru Hristos.

De aceea vă spuneam că trebuie să fim pregătiţi, pentru că diavolul a fost aruncat pe pământ - având mânie mare, căci ştie că timpul lui e scurt - adică ştie că Dumnezeu nu vă îngădui la infinit ca el să ne ispitească. Iar când a văzut balaurul că a fost aruncat pe pământ, a prigonit pe femeia care născuse pruncul - adică diavolul a prigonit Biserica, care-i naşte pe cei credincioşi. Şi femeii i s-au dat cele două aripi ale marelui vultur, ca să zboare în pustie, la locul ei, unde e hrănită acolo o vreme şi vremuri şi jumătate de vreme, departe de faţa şarpelui. Şi şarpele a aruncat din gura lui, după femeie, apă ca un râu ca s-o ia apa. Şi pământul i-a venit femeii într-ajutor, căci pământul şi-a deschis gura sa şi a înghiţit râul pe care-l aruncase balaurul, din gură. Şi balaurul s-a aprins de mânie asupra femeii şi a pornit să facă război cu ceilalţi din seminţia ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi ţin mărturia lui Iisus.

Auziţi, deci, balaurul s-a aprins de mânie mare asupra femeii, asupra Bisericii, şi a pornit să facă război cu ceilalţi din seminţia ei, cei care sunt creştini. Ce a zis Mântuitorul? Că prigoniţi veţi fi. Sau: Fericiţi cei prigoniţi. Sau: Dacă pe Mine M-au prigonit, şi pe voi vă vor prigoni.

Iar după aceea, în cap. 13, ni se vorbeşte despre faptul că din mare s-a ridicat o fiară foarte înfricoşătoare, care avea zece coarne, şapte capete, pe coarnele ei zece cununi împărăteşti şi pe capetele ei nume de hulă. Fiara fiind un regim politic sau mai multe regimuri politice, care vor servi intereselor diavolului. Diavolul lucrează şi direct, în mod nevăzut, dar lucrează şi indirect, prin oameni, prin regimuri, prin ideologii, prin stăpânitori, pe care-i îndeamnă să lupte împotriva binelui.

Şi fiara pe care am văzut-o era asemenea leopardului, picioarele ei erau ca ale ursului, iar gura ei ca o gură de leu. Şi balaurul i-a dat ei puterea lui şi scaunul lui şi stăpânire mare - deci, vedeţi, diavolul le-a dat celor răi putere mare şi stăpânire mare. Şi unul din capetele fiarei era ca înjunghiat de moarte, dar rana ei cea de moarte fu vindecată şi tot pământul s-a minunat mergând după fiară - vedeţi, fiara are puterea şi de a face minuni şi pe mulţi îi amăgeşte cu puterea ei. Şi s-au închinat balaurului, - adică diavolului - fiindcă i-a dat fiarei stăpânirea; şi s-au închinat fiarei, zicând: Cine este asemenea fiarei şi cine poate să se lupte cu ea? - este o întrebare pe care ne-o punem de fiecare dată când vedem că răul creşte foarte mult. Ne întrebăm: cine oare poate să dărâme un regim politic care luptă împotriva lui Dumnezeu?! Cine oare poate să lupte împotriva răului, care pare atât de puternic şi atât de mare?! Şi, totuşi, este Cine. Şi i s-a dat ei gură să grăiască semeţii şi hule şi i s-a dat putere să lucreze timp de patruzeci şi două de luni. Şi şi-a deschis gura sa spre hula lui Dumnezeu, ca să hulească numele Lui şi cortul Lui şi pe cei ce locuiesc în cer. - vedeţi că s-a dat putere ca să-i hulească pe cei buni, pe

cei ce slujesc lui Dumnezeu şi chiar pe Dumnezeu. Şi i s-a dat să facă război cu sfinţii şi să-i biruiască şi i s-a dat ei stăpânire peste toată seminţia şi poporul şi limba şi neamul. - vedeţi ce înfricoşător, pentru că i s-a dat ei putere să se războiască cu sfinţii şi chiar să-i biruiască, sfinţii fiind creştinii! Şi i se vor închina ei toţi cei ce locuiesc pe pământ, ale căror nume nu sunt scrise, de la întemeierea lumii, în cartea vieţii Mielului celui înjunghiat. Dacă are cineva urechi - să audă! Cine duce în robie de robie are parte; cine cu sabia va ucide trebuie să fie ucis de sabie. Aici este răbdarea şi credinţa sfinţilor. Şi am văzut o altă fiară, ridicându-se din pământ, şi avea două coarne asemenea mielului, dar grăia ca un balaur. Şi toată stăpânirea celei dintâi fiare ea o pune în lucrare, în faţa ei. Şi face pământul şi pe locuitorii de pe el să se închine fiarei celei dintâi, a cărei rană de moarte fusese vindecată. Şi face semne mari, încât şi foc face să se pogoare din cer, pe pământ, înaintea oamenilor, Şi amăgeşte pe cei ce locuiesc pe pământ prin semnele ce i s-au dat să facă înaintea fiarei, zicând celor ce locuiesc pe pământ să facă un chip fiarei care a fost rănită cu sabia şi a rămas în viaţă. Şi i s-a dat ei să insufle duh chipului fiarei, că chipul fiarei să şi grăiască şi să omoare pe toţi câţi nu se vor închina chipului fiarei. Şi ea îi sileşte pe toţi, pe cei mici şi pe cei mari, şi pe cei bogaţi şi pe cei săraci, şi pe cei liberi şi pe cei robi, ca să-şi pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte. Încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei. Aici este înţelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei; căci este număr de om. Şi numărul ei este şase sute şaizeci şi şase.

Deci, iată, din profeţia Sfântului Ioan evanghelistul, că diavolului i s-a dat putere să lupte împotriva noastră şi unii chiar să-şi piardă credinţa. Dar nu spun aceste lucruri ca să vă înfricoşez. Ci e bine să luăm aminte la profeţii, aşa cum şi în vremea Mântuitorului ar fi fost bine ca unii dintre cei care L-au întâlnit pe Hristos, au avut parte de El, să ia aminte la profeţiile Vechiului Testament, că L-ar fi întâlnit şi L-ar fi cunoscut; aşa şi noi, să luăm aminte la profeţiile Noului Testament, ca să fim întăriţi în credinţă şi, la momentul potrivit, să putem să ne ferim de rău. Nu trebuie să ne descurajăm, dar nici nu trebuie să ne amăgim că, dacă suntem creştini, vom fi feriţi de rău şi nici că, dacă ni se întâmplă ceva rău, Dumnezeu nu mai este cu noi. Dumnezeu este cu noi, ne ajută, ne sprijină, ne întăreşte şi ne salvează. Şi, chiar dacă noi, la un moment dat, vom plăti cu preţul vieţii noastre sau al bunurilor pe care le avem, al averilor pe care le avem, al proprietăţilor pe care le avem, să ştim că nu e în zadar, că Dumnezeu primeşte sacrificiul nostru şi-l transformă în comoară în ceruri.

Să dea Dumnezeu să primească ofrandele noastre, ale tuturor, şi jertfele noastre, ale tuturor, ca jertfă bineplăcută şi bine mirositoare în Împărăţia Sa. Amin”.

Gheron Iosif isihastul - Pe cât de mult aleargă omul să-i ajute pe ceilalţi, tot atât prisoseşte harul lui Hristos în el

Este adevărat lucru cât omul aleargă să ajute pe ceilalţi, tot atât prisoseşte harul lui Hristos în el, pentru că iubirea este porunca lui Dumnezeu, prima şi cea mai mare: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din tot sufletul tău şi din toată inima ta". Iar cea de-a doua asemenea ei: „Şi pe aproapele tău ca pe tine însuţi". „În aceste două porunci se cuprind Legea şi prorocii". Cât de mult însetează cineva pentru mântuirea fratelui său, atât de mult este copleşit sufletul său de iubirea lui Dumnezeu.

(Gheron Iosif, Mărturii din viaţa monahală, Editura Bizantină, 2003, p. 323)

Ioan-Lucian Radu - Cât de uşor trece o cămilă printre urechile acului?

Exagerarea voită are scopul de a preda o lecţie.

La finalul unei convorbiri pe care o are cu un tânăr bogat, înalt demnitar în rândul poporului evreu, Hristos rosteşte o sentinţă dramatică: ***„Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu" (Matei 19, 24).***

Aceste cuvinte ale Mântuitorului au generat multe păreri şi speculaţii de-a lungul timpului, din cauza dificultăţii de interpretare a acestora. În primul rând, expresia „urechile acului" este una foarte clară şi face referire la obiectul utilizat la cusutul materialelor, însă polemica s-a învârtit în jurul cuvântului „cămilă", care, la prima vedere nu are absolut nici o legătură cu urechile unui ac. Dintre diversele păreri care au fost emise vom enumera doar pe cele mai concludente.

La ce cămilă face referire Hristos?

Talmudul Babilonian foloseşte un aforism asemănător pentru a descrie lucruri imposibile, spunând că visele „nu-i descoperă cuiva vreun palmier din aur sau vreun elefant care trece printre urechile acului". Plecând de la acest aforism, s-a presupus că evreii din Palestina au înlocuit elefantul, animal întâlnit în Orientul Îndepărtat, cu cămila, animalul comun zonelor israeliene, creând astfel un proverb arhicunoscut.

A doua opinie ar fi aceea că „urechile acului” s-ar referi la o uşă de mici dimensiuni, care era fixată într-una dintre porţile de acces într-o cetate şi care putea fi deschisă după lăsarea întunericului, când porţile mari se închideau. Pentru a putea trece printr-o astfel de deschizătură, o cămilă trebuia neapărat să fie descărcată de poveri, dar chiar şi atunci trecerea era destul de dificilă, cămila riscând să rămână înţepenită. Deşi această trecere era aproape imposibilă, chiar şi dacă animalul în cauză ar fi fost unul de mici dimensiuni, cei care susţin această variantă leagă descărcarea de poveri a cămilei de descărcarea inimii bogatului de povara averilor.

Alţi cercetători, descriind modalitatea lui Iisus de a-şi ţine cuvântările, precizează că El obişnuia să dea exemple din mediul în care se afla în momentul respectiv. De exemplu, când a spus că muntele se poate muta în mare în prezenţa credinţei sau că zidurile Ierusalimului aveau să fie dărâmate, cu siguranţă că s-a aflat în apropierea unui munte şi a cetăţii Ierusalim. Având în vedere că în momentul rostirii expresiei pe care o discutăm nu se afla în apropierea vreunei cetăţi sau în preajma cămilelor, ci în apropierea Iordanului, probabilitatea de a se fi referit la animale şi la porţi strâmte este destul de mică. În plus, proverbul exista cu mult timp înaintea lui Iisus, însă nu există vreo mărturie care să ateste că vreo poartă se numea „urechile acului”, ci, în limbajul comun, ele se numeau „stafide”.

Cei care analizează limba aramaică, limba în care Hristos a predicat, vin să aducă explicaţii şi mai clare. Cuvântul aramaic „gamla”, folosit aici, înseamnă atât „cămilă”, cât şi „funie groasă”, făcută din păr de cămilă, iar înţelesul ei era dat de context. Dacă se vorbea despre călărit sau despre cărat poveri, cu siguranţă că referinţa se făcea la animalul de povară, dar în cazul nostru, când este vorba despre urechile unui ac, sensul corect pentru „gamla” este acela de funie groasă.

Un alt fel de bogăţie

Pentru a înţelege mai bine sensul funiei care trece printre urechile acului, să revenim la contextul în care Hristos a spus aceste cuvinte. El le-a rostit în legătură cu intrarea în împărăţia lui Dumnezeu. Un tânăr bogat, un dregător, adică un înalt demnitar al societăţii evreieşti, aşa cum menţionează Sfântul Evanghelist Luca (18, 18), venise la Iisus pentru a-L întreba cum să moştenească viaţa veşnică, însă a plecat întristat atunci când Iisus i-a spus să-şi vândă averile săracilor, pentru a dobândi comoară în cer, deoarece avea foarte multe bogăţii şi nu avea puterea să se despartă de ele. Tânărul a plecat întristat deoarece răspunsul lui Iisus nu era ceea ce sperase. Era obişnuit cu adunarea de bogăţii, dar nu era obişnuit cu adunarea lor în cer. Cunoştea poruncile, dar nu cunoştea cuvântul şi voia lui Dumnezeu.

Iisus nu dorea să-l lipsească de averi, ci îi oferea bogăţii cu mult superioare celor pământeşti, pe care molia şi rugina le mănâncă, însă tânărul nu se putea dezlipi tocmai de cele perisabile, pentru că ele erau cele care îi ofereau sentimentul de putere. De aceea, pentru a atrage atenţia ucenicilor săi şi, prin ei, a tuturor oamenilor, de trei ori Iisus subliniază aceeaşi idee: ***„Cât de greu vor intra bogaţii în împărăţia lui Dumnezeu! Fiilor, cât de greu este celor ce se încred în bogăţii să intre în împărăţia lui Dumnezeu! Mai lesne este cămilei să treacă prin urechile acului, decât bogatului să intre în împărăţia lui Dumnezeu" (Marcu 10, 23-25).*** Rostind această sentinţă de trei ori, Iisus mărturiseşte clar că dorinţa pentru bogăţie nu trebuie subestimată, deoarece ea are abilitatea de a-l înşela pe om şi de la a-l depărta de la calea care duce în împărăţia lui Dumnezeu. ***„Bogăţia de ar curge, spune psalmistul, nu vă lipiţi inima de ea!" (Psalmul 61, 10).***

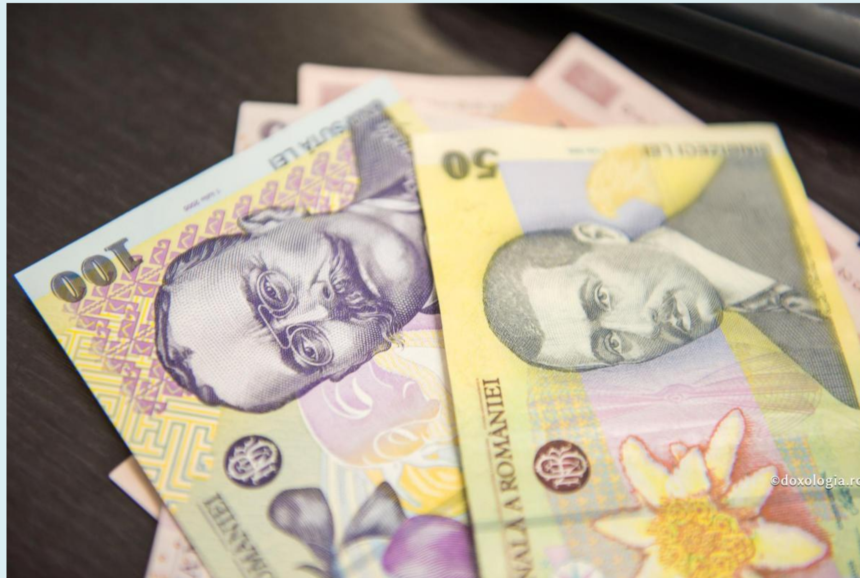
Nu există îndoială că atunci când Iisus spune că o cămilă sau o funie poate trece printre urechile acului, foloseşte o hiperbolă, procedeu stilistic des întâlnit în Sfânta Scriptură. Dar exagerarea voită are scopul de a preda o lecţie: dacă mântuirea unui bogat este omeneşte imposibilă, Mântuitorul declară faptul că Dumnezeu, pentru care nimic nu este imposibil, îl poate mântui pe bogat, cu condiţia ca inima bogatului să se schimbe, mutându-şi ataşamentul de la averile lumeşti, la cele cereşti.

Trece cămila printre urechile acului?

Aşadar, pe baza celor dezbătute până acum, ne punem întrebarea: Poate trece cămila printre urechile acului? Dacă interpretăm cuvintele lui Hristos în mod literal, o cămilă nu va putea trece niciodată printr-un orificiu de câţiva milimetri, asta însemnând că toţi bogaţii ar fi condamnaţi la chinuri, lucru care nu este adevărat, căci Hristos nu condamnă bogăţia în sine, ci ataşamentul maladiv al omului faţă de ea. Sfânta Scriptură ne dă exemplul multor oameni bogaţi care au dus o viaţă pe placul lui Dumnezeu şi au fost consideraţi drepţi, începând cu Avraam, Isaac, Iacov şi continuând până Iosif din Arimateea, Nicodim şi mulţi după ei.

Dar să luăm acum şi celelalte două imagini: funia groasă (ataşamentul bogatului) şi urechile acului (calea strâmtă ce duce la mântuire). Poate o funie groasă să treacă printr-un orificiu aşa de mic? Răspunsul este DA, dar numai dacă este desfăcută în fâşii subţiri. Aşadar, poate intra un bogat în împărăţia lui Dumnezeu? Răspunsul este DA, dar numai dacă se desface de patimile care îi îngroaşă inima.

Adrian Alui Gheorghe - Este bogăția un păcat?

„Cum nu va trece cămila prin urechile acului, așa nu va trece bogatul prin Poarta Raiului”...! Nu-i bogăția un păcat dacă e făcută prin mijloace cinstite și din ea se înfruptă multă lume, cum nu-i sărăcia o virtute dacă omul nu și-a ales drumul renunțării la toate cele lumești, alegând să slujească pe Hristos.

Când corabia este în primejdie să se scufunde, ce face marinarul înțelept? Aruncă peste bord toate averile de pe corabie, ca să își salveze viața, să se salveze pentru Viață!

Cel care nu se îndură să arunce nimic, se scufundă cu toate averile sale, alege moartea trupului și a sufletului. Așa e și omul de azi și așa a fost dintotdeauna: Dumnezeu îi dă de toate, el trebuie să știe să aleagă doar ce îi trebuie, cât îi trebuie.

Un om bogat suferea de o boală gravă și trebuia să se opereze, dar operația costa bani mulți. Nu s-a îndurat să plătească operația, omul a murit, iar averea sa a rămas unor rude care i-au împărțit-o rapid.

(Adrian Alui Gheorghe, Cu părintele Iustin Pârvu despre moarte, jertfă și iubire, Editura Conta, Piatra Neamț, 2006, p.78)

Pr. Nicolae Dascălu - Și totuși, poruncile nu pot fi doar opționale...

24 noi, 2019

Din prima parte a convorbirii Mântuitorului Hristos cu tânărul bogat reținem o enumerare concentrată a poruncilor din Decalog despre care nu se poate spune decât că fac parte din firescul relațiilor interumane și al trăsăturilor sănătoase de caracter: „să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, să iubești pe aproapele tău” (Matei 19, 18-19).

Tânărul confirmă cu naturalețe că păzirea poruncilor i-a fost întotdeauna criteriu de conduită în viață și de aceea Hristos l-a privit cu drag (Marcu 10, 21), ca pe un om aflat pe cale.

În toate timpurile și în toate locurile de pe pământ, ca ființe sociale, oamenii au respectat principii, reguli și cutume comunitare, formulate mai simplu sau mai elaborat, îmbinate cu viața religioasă sau, în vremurile mai noi, codificate în norme seculare. Când sunt prea multe reguli și când se schimbă foarte des, acestea amenință societatea prin formalism și birocrație, când se manifestă tendința de eliminare sau relativizare a acestora apare riscul anarhiei. Duhul Evangheliei nu înlătură rânduielile, ci le interiorizează și le luminează din perspectiva veșniciei.

Privite din perspectiva societății noastre postmoderne, poruncile din Scriptură par a fi astăzi serios amendate sub presiunea libertății umane dominate de mitul că „totul este posibil”. Paradoxal, în epoca în care cunoașterea științifică ocupă etajele supe-

rioare ale demnității umane, legile matematice, fizice și chimice ale macrocosmosului sau microcosmosului nu pot fi puse la îndoială. În schimb, buna rânduială a spiritului uman pare a fi uitată sau supusă unor experimente care se dovedesc de multe ori cel puțin riscante.

Putem face în fiecare zi un simplu exercițiu de anamneză. După ce am urmărit programele de seară de la câteva televiziuni de știri, autohtone sau de aiurea, sau după ce am navigat câteva minute pe oceanul informațional al internetului, să recitim poruncile din Evanghelie. Memoria recentă ne va sesiza rapid disonanțele. Violențele fizice și verbale fac parte din peisajul nostru cotidian. Castitatea și înfrânarea sunt ironizate de libertăți și extravaganțe mai mult sau mai puțin domestice, dar și de o profitabilă industrie a pornografiei, prezentată ca parte a culturii de masă. Corupția este forma scrobită a hoției, societatea investește enorm în sisteme de supraveghere, tehnologii de anchetare și legislații mereu înnoite de combatere a fenomenelor infracționale. Minciuna se strecoară ca ploaia la toate nivelurile, nu doar sub formă de fake news, ci și în strategii complexe de propagandă și manipulare. Părinții ideali sunt niște docili împlinitori ai dorințelor copiilor, persoana aproapelui este văzută doar la nivel de individ.

Și totuși, în lumea aceasta care pare pierdută în autosuficiență și devorare de sine, mai avem oameni care aud glasul lui Dumnezeu și înțeleg că poruncile Lui nu sunt doar materii de studiu opțional. Sunt poate mai ales dintre aceia despre care scrie ***Marcu Ascetul* în Filocalie: „Căci celor botezați în Hristos li s-a dăruit harul în chip tainic; dar el lucrează în ei pe măsura împlinirii poruncilor. Harul nu încetează de a ne ajuta în chip ascuns; dar atârnă de noi să facem binele pentru care avem putere”.**

Astfel, împlinirea poruncilor este poarta „intrării în viață”, a echilibrului din societate și, în relație cu Cerul, șansa chemării la desăvârșire.

Pr. conf. dr. Horia Constantin Oancea - Singura întrebare esențială

Duminica a 30-a după Rusalii (Dregătorul bogat - păzirea poruncilor) Luca 18, 18-27

Există întrebări fundamentale pe care orice om și le pune odată și odată. „De unde vine viața? Încotro ne îndreptăm? Ce sens are viața mea? Există ceva dincolo?" Odată ce acceptă că Dumnezeu este răspunsul la aceste întrebări, omul credincios își va pune inevitabil întrebarea esențială: Ce să fac ca să am parte de Dumnezeu și dincolo? Când nu știe să își răspundă singur, omul apelează la un altul care știe răspunsurile. Că așa stau lucrurile ni se arată îndeosebi în viețile sfinților. „Avva, spune-mi un cuvânt!" este rugămintea frecvent întâlnită în Pateric, adresată de ucenicul care vrea să știe ce să facă pentru mântuirea sufletului său.

În Evanghelia duminicii de astăzi, întrebarea este pusă Mântuitorului de un dregător: „Bunule Învățător, ce să fac ca să moștenesc viața de veci? (Lc. 18, 18). Toți evangheliștii sinoptici - Matei, Marcu și Luca - redau întâmplarea, însă fiecare reține câte un detaliu aparte, astfel încât lectura paralelă a celor trei relatări este edificatoare pentru înțelegerea episodului.

Aceeași întrebare i-a mai fost pusă Mântuitorului de un învățător de lege, cu intenția de a-L încurca (Lc. 10, 25). Acum întrebarea vine din partea unui om sincer. Așa se explică faptul că, deși era demnitar, el îngenunchează în fața lui Iisus

(Mc. 10, 17). Iar Iisus chiar îl îndrăgeşte pe acest om onest, preocupat de dobândirea vieții veșnice (Mc. 10, 21).

Împlinirea poruncilor

Mântuitorul îl îndeamnă pe dregător să împlinească poruncile. „Care?", întreabă acesta (Mt. 19, 18). Întrebarea sa era justificată, căci rabinii din antichitate susțineau că în Lege sunt 613 porunci și că orice evreu era dator să le împlinească. Răspunsul Mântuitorului, din această perspectivă, surprinde prin concizie: „Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta" (Lc. 18, 20).

Iisus i-a recomandat dregătorului să observe cele mai cunoscute porunci din Scriptură. Orice iudeu le cunoștea, pentru că făceau parte din Decalog („Cele zece porunci"). Datorită importanței lor, Legea lui Moise le expune în două rânduri: prima oară în capitolul 20 din Ieșire, apoi în capitolul 5 din Deuteronom.

Prin faptul că îndeamnă la respectarea acestor porunci, Mântuitorul confirmă autoritatea lor și pentru creștini. Deși multe rânduieli ale legislației mozaice au fost abrogate deja din timpul Bisericii primare, Decalogul și-a păstrat autoritatea normativă până în ziua de astăzi. Cele zece porunci sunt cuprinse în mai toate cărțile de rugăciune tipărite în Biserica Ortodoxă Română, la capitolul „Îndatoriri ale creștinilor".

Cele zece porunci reglementează atât conduita omului față de Dumnezeu, cât și pe cea față de alți oameni. Mântuitorul nu îi amintește dregătorului tot Decalogul, ci doar poruncile care se referă la relația omului cu semenii (Iș. 20, 2-17). Să fi avut Iisus în vedere poziția socială a acestui om, faptul că tocmai cei care dețin puterea sunt predispuși să abuzeze de ea, făcând rău și nedreptățindu-și semenii? Nu știm, nu ni se spune. Din cuvintele Mântuitorului reiese doar că, în condiții normale, împlinirea poruncilor i-ar fi fost de ajuns dregătorului pentru a afla calea spre viața veșnică.

De ce sunt aceste porunci o condiție esențială pentru moștenirea vieții veșnice? Cel mai clar răspuns ni-l dă cel care a spus despre sine: „M-am răstignit împreună cu Hristos; şi nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine" (Gal. 2, 20). Sfântul apostol Pavel sintetizează învățătura Mântuitorului, din răspunsurile date învățătorului de lege (Lc. 10, 25-28) și dregătorului (Lc. 18, 18-20), astfel: „Pentru că poruncile: să nu săvârșești adulter; să nu ucizi; să nu furi; să nu mărturisești

strâmb; să nu poftești... și orice altă poruncă ar mai fi se cuprind în acest cuvânt: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți” (Rom. 13, 9).

Iubirea aproapelui este calea spre dobândirea vieții veșnice. Împlinind poruncile, bătătorim această cale.

Dificultatea majoră: renunțarea

Dialogul Mântuitorului cu dregătorul putea să se încheie aici. Întrebarea esențială își primise răspunsul. Dregătorul confirmă că ştie poruncile și că le-a păzit dintotdeauna. Și totuși, simte că încă îi lipsește ceva pentru a putea moșteni viața veșnică. Iar Iisus îi descoperă dificultatea esențială. „Încă una îţi lipseşte: Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie” (Lc. 18, 21).

De-abia acum dialogul se încheie. Dregătorul pleacă întristat, pentru că e foarte bogat. Atât de bogat, încât devenise dependent de avere. În orice dependență, renunțarea la elementul care conferă plăcerea produce tulburări fizice și psihice asupra celui dependent. De aceea „s-a întristat” dregătorul, iar întristarea sa a fost la fel de sinceră și profundă precum dorința inițială de a moșteni viața veșnică. Bunurile proprii nu îi mai asigurau existența, ci i-o înlănțuiau. Renunțarea la tot ceea ce avea i-ar fi redat libertatea. L-ar fi urmat astfel pe Hristos, ar fi agonisit comori în ceruri, ar fi dobândit viața veșnică. Din păcate, povara lui „a avea”, acum și aici, l-a făcut să rateze șansa de „a fi” în Împărăția veșnică a lui Dumnezeu.

Cămila prin urechile acului

Deși dregătorul a plecat (Mt. 19, 22), Mântuitorul rostește o sentință care îl privea pe acesta: „Mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în Împărăția lui Dumnezeu”. Unii tâlcuitori au sugerat că Mântuitorul nu s-a referit aici la cămilă, ci la o funie groasă, confuzia apărând datorită asemănării celor două cuvinte în greacă. Dar Iisus folosește asemănător imaginea cămilei când îi mustră pe farisei și cărturari pentru formalismul excesiv: „Călăuze oarbe, care strecurați țânțarul și înghițiți cămila!” (Mt. 23, 24). Imaginea suprarealistă a cămilei care încearcă să treacă prin urechile acului exprimă cât se poate de realist dificultatea sufletului alipit de averi de a se desprinde de ele.

Puterea de a renunța

Pasajul evanghelic înregistrează și altă sentință a Mântuitorului referitoare la mântuire. Ea îi viza pe cei rămași după plecarea dregătorului, înfricoșați de lipsa oricărei perspective de a se mântui: „Cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu”. (Lc. 18, 27)

Printre ei erau și apostolii, care au lăsat tot - familie și bunuri - pentru a urma lui Iisus. Un sacrificiu care, cu siguranță, nu a fost ușor! Dar renunțarea lor e răsplătită prin făgăduința Mântuitorului că vor dobândi mult mai mult în schimb, chiar și viața veșnică (Lc. 18, 28-30).

Astfel, întrebarea inițială a dregătorului primește acum un răspuns, potrivit pentru orice om, în orice loc și timp ar trăi el: cel care are puterea de a renunța la obstacolul său pentru a urma lui Hristos va moșteni viața veșnică. Iubirea pătimașă de avere este doar un caz, căci orice patimă reprezintă un obstacol în calea urmării lui Hristos!

Părintele Constantin Sturzu - Adevărata avere a Bisericii

Adevărata criză nu este cea economică, socială, culturală şamd, ci este criza de identitate. ***Suferim pentru că nu ne regăsim în ceea ce facem sau avem, şi nu ne regăsim pentru că numai în Dumnezeu putem să ne întâlnim cu noi înşine.***

Una dintre temele favorite ale presei, atunci când îşi propune să pună "într-o lumină proastă" Biserica, este aceea a inventarierii bunurilor sale pământeşti şi a prezentării rezultatelor financiare ale activităţilor sale economice sau specifice cultului, fără a le corela şi cu activitatea sa social-filantropică, culturală, misionară etc. Sigur că "a produce" bunuri materiale nu este menirea principală a Bisericii. Nu se spune în Evanghelii să devenim întreprinzători, în sensul economic al cuvântului, deşi am putea invoca anumite parabole şi în sprijinul unei atari viziuni. Este, în acest context, îndreptăţită înfierarea modului în care Biserica se implică în astfel de chestiuni "lumeşti", a implicării însăşi, chiar?

Înainte de a căuta, împreună, un răspuns la aceste nedumeriri, să comentăm puţin ultimul, cronologic vorbind, moment în care s-a discutat în presă despre "nefirescul" implicării Bisericii într-o activitate care n-ar ţine de "specificul" ei. Este vorba despre "lăcrămaţia" unor reprezentanţi din turism ce vizează centrele de pelerinaj. Dincolo de faptul că, deşi sesizate, autorităţile statului nu au găsit nimic neconform cu legea la aceste centre, este strigător la cer să vină cineva la tine în casă şi să-ţi spună: "N-ai voie să-ţi faci singur de mâncare, trebuie să apelezi la noi, firmele de catering". Cum poţi să îmi interzici ca, în calitate de creştin, să merg în vizită la un alt frate creştin doar apelând la serviciile dumitale de intermediar? De ce să nu pot să merg să mă închin la o altă biserică, din ţară sau din străinătate, decât dacă apelez la o firmă care îşi va pune fireştile adaosuri comerciale? Un grup de studenţi la Geologie nu poate merge într-o excursie de studiu pe munte decât prin intermediul unei agenţii de turism? Atunci de ce credincioşii nu ar putea merge, ghidaţi de un centru de pelerinaj, la locurile sfinte ale creştinismului?

Dimpotrivă, agenţiile de turism ar trebui, dacă tot e "să ne căutăm dreptatea", să ceară permisiunea Bisericii pentru a duce grupurile să viziteze un anumit lăcaş de cult. Sau, măcar să fie recunoscătoare Bisericii pentru că oferă astfel de "puncte de atracţie", de care se poate profita, în sensul bun al cuvântului. Poţi organiza câte excursii doreşti la Ierusalim, dar dacă nu ar exista lăcaşurile de cult de acolo (şi alte locuri sfinte pentru creştinism), "oferta" pe care o poţi pune în faţa potenţialului turist ar fi cu mult mai puţin tentantă decât este în clipa de faţă.

Îmi veţi spune că aducerea în discuţie a pelerinajelor, precum şi a calendarelor bisericeşti sau a obiectelor de cult nu acoperă întreaga problematică a activităţilor lucrative ale Bisericii, anume şi a acelora care nu ţin de specificul Bisericii. Şi vă voi da dreptate.

Dar pentru a aborda şi acest din urmă aspect de natură economică, voi face recurs la Evanghelie. Vă voi trimite chiar la textul ce se va citi mâine în bisericile ortodoxe, de la Luca (18, 18-27), şi care mai este cunoscut ca pericopa dedicată "dregătorului bogat" şi "păzirii poruncilor". Acelui tânăr care ar fi vrut "să moştenească viaţa de veci", Domnul îi spune, în final: "Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie" (Luca 18, 22). Tânărul dregător se întristează însă şi se îndepărtează de Hristos, neîmplinind acest cuvânt. I s-a părut prea mult să-şi împartă averea săracilor. Acest episod a fost şi este, din păcate, multiplicat şi se regăseşte în toate generaţiile de atunci şi până acum. Faptul că cei bogaţi, cei care au averi (mai mari sau mai mici) nu vor să le împartă săracilor (sau cu săracii, oferind, adică, măcar o parte din bunurile lor) este principalul motiv pentru care încă mai avem sărăcie pe suprafaţa pământului.

Există o mărturie cum că, undeva prin acele secole creştine în care averea Bisericii crescuse considerabil (de obicei prin donaţii), s-a găsit cineva care să reproşeze ierarhilor că acceptă o astfel de implicare în lucruri prea "lumeşti". Atunci s-a găsit un slujitor al Domnului care să dea o replică de genul acesta: "Aşa este, ai dreptate. Biserica nu ar trebui să aibă astfel de proprietăţi. Dar nici nu poate să stea cu mâinile în sân văzând atâta lume necăjită: orfani, văduve, bolnavi… Fiindcă tu şi cei care sunteţi în lume nu faceţi milostenie şi nu vă deschideţi pungile voastre către unii ca aceştia, suntem obligaţi noi, cei din Biserică, să facem acest lucru. Şi cum putem îngriji, hrăni, îmbrăca pe cineva dacă nu avem bunuri materiale? Nemilostenia voastră este motivul pentru care noi ne-am implicat în astfel de lucrări." Personal, m-am cutremurat când am auzit prima dată aceste cuvinte, în preajma unui ierarh fiind. Abia atunci am înţeles, pot spune, cu adevărat, de ce îşi "complică viaţa" Biserica implicându-se în activităţi economice, acerb criticate de

cei care îi sunt duşmani (sau de cei neştiutori). I-ar fi mult mai simplu unei eparhii (chiar mult mai comod) să-şi reducă activitatea sa vizibilă doar la ceea ce îi este strict specific. Şi poate că nimeni nu ar avea nimic de reproşat (deşi, chiar şi atunci, s-ar "activa" criticii slabei implicări a Bisericii "în social" şi adepţii ieşirii din "ghetoul liturgic").

Criza de identitate

Biserica nu poate sta impasibilă la suferinţă şi sărăcie, la boală şi necaz, la toate lipsurile pe care le sesizează în lume. Încă nu are forţa de a acoperi şi de a răspunde tuturor cererilor, de multe ori implicarea ei fiind una de natură oarecum simbolică, inclusiv spre a oferi un model care să inspire şi pe alţii. Adevărata avere a Bisericii nu este aceasta materială, pe care conjuncturi lumeşti o obligă, cumva, să o accepte şi să o administreze în folosul omului. Adevărata avere a Bisericii sunt acele suflete milostive care, fără a trâmbiţa în văzul lumii aceasta, jertfesc din bunurile lor, oferind ajutor şi alinare. Când aceştia vor fi suficient de mulţi spre a rezolva toate problemele, Biserica va fi cel mai bogată, chiar şi dacă (sau mai ales dacă) atunci nu ar mai avea nici un petec de pământ în posesie. În general, judecăm la ceilalţi ceea ce noi înşine nu realizăm în viaţă (cine ajută pe aproapele său nu are cum să critice pe un altul care ajută, căci ştie ce efort şi ce bază materială presupune o anume acţiune social-filantropică). Dar unii atacă însăşi ideea de milostenie: "De ce să dau altora din munca mea (sau din moştenirea primită de la ai mei), mai ales că unii au ajuns în diferite nevoi din vina lor, sunt leneşi, beţivi etc.? Care este folosul meu personal aici? La ce mă ajută?"

Răspunsul, la cele trei întrebări de mai sus este simplu: mă ajută să mă regăsesc sau, mai degrabă, să-mi aflu adevărata identitate. Şi pentru a înţelege mai limpede voi face iarăşi recurs la pericopa "dregătorului bogat". Despre acest tânăr cu "funcţie" mare în timpul său, Tradiţia ne spune că a avut nevoie de aproximativ un an până a se hotărî să împlinească acel cuvânt al Domnului. După ce şi-a împărţit averea, s-a adăugat ucenicilor lui Hristos şi, după o vreme, a fost hirotonit episcop undeva prin Asia Mică. Astfel, s-a împlinit cuvântului Domnului şi în privinţa lui: "Nu este nici unul care a lăsat casă, sau femeie, sau fraţi, sau părinţi, sau copii, pentru împărăţia lui Dumnezeu, şi să nu ia cu mult mai mult în vremea aceasta, iar în veacul ce va să vină, viaţă veşnică" (Luca 18, 29-30). Căci tânărul a lepădat o funcţie lumească şi a primit o funcţie bisericească (cu mult mai importantă). A lepădat avere (câtă o fi având) şi i s-au încredinţat nu doar mulţime de suflete spre păstorire, ci şi bunurile acestei comunităţi (care nu erau puţine în vremea aceea, când unii puneau tot ce deţineau "la picioarele apostolilor"). Fiindcă a primit mai mult decât a dat, de ce mai era nevoie de acest "ocol" existenţial în viaţa acestui

tânăr? Simplu. Tânărul nostru a înţeles, în cele din urmă, onest fiind, că era o mare problemă faptul că se identificase cu un anumit statut social, cu o anumită poziţie în comunitate, cu rolul pe care-l juca în familia sa. De aceea îi şi cere Domnul acestuia să le lase pe toate, iar nu pentru că, în sine, aceste lucruri-funcţii-roluri ar fi fost rele.

Şi noi păţim la fel atunci când ajungem să ne identificăm cu ceea ce ţine de exterioritatea noastră. Adevărata criză nu este cea economică, socială, culturală şamd, ci este criza de identitate. Suferim pentru că nu ne regăsim în ceea ce facem sau avem, şi nu ne regăsim pentru că numai în Dumnezeu putem să ne întâlnim cu noi înşine.

Ispita politicianului este să se identifice cu funcţia sa (şi să ţină cu dinţii de aceasta). Ispita bogatului să nu-şi mai conceapă existenţa fără averea sa, a profesorului universitar să nu mai vadă dincolo de această (onorabilă) calitate a sa. Dacă eu constat că am ajuns să mă confund cu funcţia mea şi să nu mai trăiesc cu Hristos, la modul real şi profund, atunci mai bine îmi este să mă retrag din această funcţie. Iar dacă mă lipesc de vreun bun oarecare în mod pătimaş, atunci mai bine îl dau ca milostenie. E infinit mai important să fii (cu Dumnezeu, întru veşnicie), decât să petreci cu cele "ale tale" aici, vreme de câţiva anişori. Filantropia este un exerciţiu de identitate. A da înseamnă a te afla pe tine însuţi. Teamă mi-e că numai exersându-o o putem înţelege cu adevărat.

(Text publicat în cadrul rubricii „Acum, după două mii de ani", în ediţia tipărită a Ziarului de Iaşi.)

Pr. Constantin Sturzu - De ce te întristezi, când Dumnezeu îţi zâmbeşte?

Am asistat, de-a lungul vieţii, la multe convertiri sau reveniri în Biserică. M-am bucurat, de fiecare dată, ca un copil în faţa unei minuni. Am avut multă vreme convingerea că, odată ajuns omul în acest punct, ce este mai greu a trecut. Că nu poate nimeni dintre cei care „gustă şi văd că bun este Domnul” (cf. Psalmi 33, 8) să se mai întoarcă „precum câinele la vărsătura lui” (cf. II Petru 2, 22). Am văzut însă că poţi să ajungi să-L cunoşti pe Dumnezeu, te poţi încredinţa de dragostea Lui, poţi fi martor chiar la multe minuni şi, totuşi, poţi alege, la un moment dat, să-I întorci cu totul spatele. Nu contează dacă ai fost crescut de mic în Biserică sau ai ales la maturitate calea credinţei, ispita e aceeaşi. Şi e veche de pe vremea în care Adam şi Eva, în Rai fiind, alegeau să ignore cuvântul Creatorului lor, preferând să asculte de sfatul unei creaturi precum şarpele (sau satana).

Care e motivul pentru care am alege să ne depărtăm de Dumnezeu, mai ales atunci când El ne oferă totul? De ce se frânge avântul nostru către cele cereşti şi preferăm să ne tăvălim, iar şi iar, în noroiul păcatului?

Posibile răspunsuri la astfel de frământări găsim în relatarea evanghelică din Duminica a 30-a după Rusalii. Dregătorul bogat este un tânăr evlavios, care păzeşte poruncile lui Dumnezeu. Realizează că toate virtuţile sale nu sunt suficiente, că-i mai lipseşte ceva. Acest imbold lăuntric şi această onestitate spirituală îl aduc în faţa lui Hristos. Este traseul pe care-l parcurge orice credincios.

După cum se vede, greu nu este să ajungi înaintea lui Dumnezeu, greu este să rămâi cu El. Căci tânărul dregător refuză să facă pasul decisiv: a-şi împărţi averea săracilor şi a urma lui Hristos. Dacă i s-ar fi spus: „mai împlineşte cutare poruncă şi vei moşteni Împărăţia Cerurilor” - sunt convins că acest om ar fi plecat bucuros. Dar ar fi constatat, nu după multă vreme, că nici o lucrare, nici o virtute nu aduc desăvârşirea şi nici bucuria deplină.

Aşa se întâmplă şi cu cei ce pleacă din Biserică, deşi au cunoscut darul lui Dumnezeu. Ei caută un bine care să fie doar al lor, o „realizare” a lor, prin „munca” lor. Virtuţile pe care le dobândesc îi fac să se simtă importanţi, apreciaţi. Îşi conturează o anumită părere de sine şi se bazează foarte mult pe o identitate pe care şi-o clădesc cu mijloace religioase, dar şi cu elemente ce ţin de criterii lumeşti. Numai că, în esenţă, creştinismul nu este o religie precum sunt celelalte - de fapt, nu este deloc o religie. A fi creştin înseamnă a renunţa la tot, pentru a urma lui Hristos. Tot ceea ce ai acumulat, ai construit până atunci, în Biserică fiind, pare că se năruie. Dar e ca atunci când se lansează o rachetă spre cer şi toată construcţia care o susţinea în poziţie verticală începe să se dărâme. Aşa cum se ataşează şchiopul de cârje, tot aşa suntem şi noi ispitiţi să ne ataşăm de anumite „lucrări creştineşti”, iar nu de Însuşi Hristos. Cădem într-un soi de idolatrie.

Din Evanghelii ştim că au fost mulţi care au ales să urmeze Domnului. Ba chiar unii s-au oferit ei înşişi, precum acel cărturar care a zis: „Învăţătorule, Te voi urma oriunde vei merge” (Matei 8, 19). Te-ai fi aşteptat ca Mântuitorul să-l primească bucuros, iar nu să-i răspundă: „Vulpile au vizuini şi păsările cerului cuiburi; Fiul Omului însă nu are unde să-Şi plece capul” (Matei 8, 20)! Greşeala cărturarului este că el doreşte să ajungă undeva („oriunde”) cu Hristos, nu înţelege că El este Însuşi Calea şi Ţinta.

Cei nemulţumiţi de Biserică, ce rup comuniunea, o pot face şi pentru că li se pare că nu ajung nicăieri, ei vor neapărat să ajungă „undeva”. Nu pricep că a fi în Biserică este deja împlinirea făgăduinţei lui Dumnezeu pentru ei, precum la începuturi, când „Domnul adăuga zilnic Bisericii pe cei ce se mântuiau” (Faptele Apostolilor 2, 47).

Dacă eşti trist şi eşti gata să întorci spatele lui Hristos precum a făcut-o dregătorul bogat înseamnă că s-a petrecut, în prealabil, ceva minunat.

Ca o completare la ceilalţi doi evanghelişti sinoptici, Sfântul apostol şi evanghelist Marcu adaugă un amănunt plin de semnificaţii. După ce dregătorul afirmă că „a păzit toate poruncile încă din tinereţile lui”, ni se spune că „Iisus a privit la el cu

dragoste” (cf. Marcu 10, 20-21). Abia apoi vine îndemnul de a vinde tot spre a împărţi averea săracilor şi de a lua crucea spre a urma lui Hristos. Aşa că e foarte posibil ca tristeţea ta să fie o reacţie la privirea plină de iubire a lui Dumnezeu, care se oferă pe Sine. Inima ta, fiind lipită de lucruri omeneşti sau pământeşti, nu se deschide acestei iubiri. Tristeţea nu e semnul resemnării, ci semn că în inima ta se dă o bătălie.

Tradiţia ne spune că, după aproximativ un an, acel dregător a ales să urmeze totuşi lui Hristos, ajungând chiar episcop. Poate nu eşti pregătit acum, poate încă ţi se mai pare că lumea mai are ceva de oferit sau tu ai ceva de oferit lumii. Tristeţea de acum precede însă zâmbetul tău de mâine, după promisiunea nemincinoasă a Domnului: „întristarea voastră se va preface în bucurie” (Ioan 16, 20).

Dregătorul bogat şi păzirea poruncilor. Radicalismul Evangheliei lui Hristos. Creştinismul nu este ceva comod

Pr. Constantin Sturzu - Iisus a privit cu drag

“Dumnezeu nu ne-a creat pentru a fi mai buni decît alţii, ci pentru a fi dumnezei prin har. Orice altă ţintă în viaţa creştinilor este dezamăgitoare.

O vorbă din popor spune că nu iei nimic cu tine în groapă. Adică, indiferent de câte averi sau bunuri ai acumulat în viaţă, la moarte le laşi pe toate aici, neputând să treci dincolo nici măcar propriul trup, pe care îl lepezi ca pe o haină în mormântul în care vei fi aşezat. A lua ceva cu noi dincolo, pe lumea cealaltă e tot atât de greu pe cât îi este unei cămile să treacă prin urechile unui ac, adică imposibil. Această comparaţie o face Domnul atunci când vorbeşte despre cât de greu le este celor ce-şi lipesc inima de averi să intre în Împărăţia lui Dumnezeu. Locul îl găsim în fragmentul evanghelic ce se va citi mâine în biserici (Luca 18, 18-27).

Un dregător bogat îi cere lui Hristos să-i spună ce să facă pentru a moşteni viaţa de veci. După ce află că a împlinit toate poruncile pe care le-a dat Dumnezeu evreilor prin Moise, că avea deci o viaţă curată din punct de vedere moral, primeşte o “lovitură” neaşteptată: Învăţătorul Iisus îi spune că totuşi îi mai lipseşte un lucru,

acela de a se lepăda de averile sale în folosul celor săraci. Lucru ce îl întristează pe tânărul dregător, "căci era foarte bogat". Iar tradiţia consemnează faptul că a avut nevoie de un an de zile pentru a împlini această ultimă poruncă a Domnului, un an de zbatere şi frământare interioară, la capătul căruia a biruit gândul de a asculta întrutotul de Cuvântul lui Dumnezeu. A vândut averile sale şi a împărţit banii săracilor, apoi s-a adăugat grupului de ucenici care îl urmau pe Iisus, iar mai târziu a devenit episcop undeva în Asia Mică. O poveste, ar spune omul tributar producţiilor cinematografice hollywoodiene, care are happy-end, chiar dacă după ceva suspans.

Cum se termină însă poveştile noastre de viaţă, ale celor care căutăm, precum acel dregător, viaţa cea veşnică? Există şi pe traseul nostru duhovnicesc un moment în care să ne întâlnim cu o poruncă divină ce ne întristează sufletul? Pe care simţim că nu suntem în stare să o împlinim? Cu siguranţă, da. Desigur, nu tuturor li se cere să renunţe la toată averea şi la toate obligaţiile lumeşti şi să urmeze lui Iisus. Această chemare este adresată mai ales călugărilor. Dar pentru fiecare există ceva ca o barieră, ca un plafon pe care îl atinge şi de care, dacă ar avea curajul de a-l străpunge, ar ţâşni cu putere către Lumină.

Cei mai mulţi dintre credincioşii constanţi, practicanţi, împlinesc în general poruncile. Postesc, merg duminica la biserică, se roagă zilnic. Dar cei mai mulţi ajung la un nivel la care intervine un soi de automulţumire. Ceva cam în genul celeia pe care o încerca fariseul care arăta cu degetul către un vameş păcătos rostind cunoscutele cuvinte:

"Dumnezeule, Îţi mulţumesc că nu sunt ca ceilalţi oameni, răpitori, nedrepţi, adulteri, sau ca şi acest vameş"(Luca 18, 11).

Comentând situaţia vieţii duhovniceşti a creştinilor de astăzi, protoiereul Vladimir Vorobiev, rector al Universităţii Ortodoxe "Sf. Tihon" din Moscova, remarcă în volumul "Duhovnicul şi ucenicul" publicat de Editura Sophia în 2009:

"Însă ce este mult întristător în viaţa Bisericii noastre este faptul că poţi vedea venind la biserică oameni de un anumit nivel care însă, la un moment dat, se opresc şi nu mai pot să meargă mai departe. Iar nivelul la care s-au oprit nu este chiar aşa de înalt. De obicei, acesta este nivelul oamenilor care nu săvârşesc păcate de moarte, nu desfrânează, nu beau, nu fură, nu practică magia, nu-şi bat părinţii, nu înjură, poate chiar nu fumează. Se împărtăşesc des, însă dacă iei aminte la ei, nu vei vedea vreun om care să sporească, care să meargă din putere în putere, care să

se apropie de Hristos. Au terminat doar începutul lucrării, ceva pregătitor…” (pag. 117).

Dumnezei prin har

[…] Însă ceea ce se subliniază în finalul volumului “Duhovnicul şi ucenicul” este că însăşi preoţii nu mai îndeamnă, sistematic şi accentuat, pe credincioşi să urce pe treptele sfinţeniei. Ori pentru că ei înşişi nu se străduiesc să le străbată şi nu se pot face călăuze pentru alţii, ori pentru că se mulţumesc că-i văd pe oameni în biserică, departe de capcanele lumii, şi se mulţumesc şi cu atât, mai ales în contextul unei depravări morale tolerată de societate şi chiar legiferată, pe alocuri.

În această cheie putem şi noi decripta “păţania” tânărului bogat care credea că împlineşte toate poruncile, dar care n-avea linişte şi nu se mulţumea cu atât. Simţea că sufletul său este chemat la ceva mai înalt, că asta este doar o etapă. Şi noi avem în adâncul nostru această chemare către mai înalt, dar deseori ne mulţumim să ne eliberăm de patimi şi să avem o viaţă curată din punct de vedere moral. Stadiul curăţirii de patimi, al desăvârşirii morale este doar prima dintre cele trei etape pe care le poate parcurge un creştin, celelalte două fiind lumânarea şi îndumnezeirea. Un vas este curăţit şi pregătit nu pentru a rămâne aşa în proximitatea chiuvetei, ci pentru a fi umplut cu hrană. Tot aşa şi vasul trupului nostru nu este curăţit spre a sta gol, ci pentru a chema pe Dumnezeu să sălăşluiască într-însul din ce în ce mai deplin. Instalându-ne confortabil pe prima treaptă a unei scări şi închipuindu-ne că am ajuns deja în vârf nu ne putem umple decât, eventual, de penibil.

Dumnezeu nu ne-a creat pentru a fi mai buni decât alţii, ci pentru a fi dumnezei prin har. Orice altă ţintă în viaţa creştinilor este dezamăgitoare. Că nu toţi reuşesc să străbată aceste etape, e la fel de adevărat. Dar toţi sunt chemaţi să încerce. Iar Dumnezeu, văzând râvna noastră, va face pogorământ şi va coborî şi mai aproape de noi, cei care nu reuşim să urcăm. De aceea şi pe acel tânăr dregător Iisus “l-a privit cu drag” (Marcu 10, 21). Cu drag ne priveşte şi pe noi pentru că îndrăznim să credem că se poate mai mult pentru viaţa noastră, că nu trebuie să ne oprim într-un echilibru de ordin moral. Chiar şi dacă nu vom putea să ascultăm ce ne spune Domnul atunci şi ne vom întrista, cu siguranţă vom fi mai câştigaţi mai târziu. Căci Dumnezeu îi iubeşte mult pe cei care îndrăznesc să-I ceară mai mult pentru ei, chiar dacă nu pot duce pe moment povara urcuşului“.

sursa: Doxologia

***

Pr. Coman - Despre bogăţie

(fragmente)

Pr. Coman: Am mai spus acest lucru. Avuţia este cea mai mare piedică în calea omului spre Dumnezeu. De orice natură ar fi această avuţie. „Nici o slugă nu poate să slujească la doi stăpâni. Fiindcă sau pe unul îl va urî şi pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va ţine şi pe celălalt îl va dispreţui. Nu puteţi să slujiţi lui Dumnezeu şi lui Mamona“, ca să cităm pe Sfântul Luca (16,13)[1]. Mamona este un cuvânt de origine siriacă şi înseamnă bogăţie.

În viaţa omului, în inima omului, de fapt, bogăţia face cea mai mare concurenţă lui Dumnezeu. Şi nu numai lui Dumnezeu, ci şi semenilor. Bogăţia este un idol, adică un dumnezeu fals. Cine se închină bogăţiei se leapădă de Dumnezeul cel viu şi adevărat. Cine se alipeşte de avuţie, se converteşte la un mod de viaţă egoist, egocentric, deşi sistemul nostru existenţial este unul teocentric. Dacă Dumnezeu este Creatorul lumii şi al nostru, şi raţiunea pentru care ne-a creat este aceea de a-I fi parteneri într-o relaţie de dragoste deschisă veşniciei, atunci când întoarce spatele lui Dumnezeu, omul se înscrie pe o traiectorie existenţială greşită. Rămas cu faţa la Dumnezeu, el se află pe traiectoria împlinirii sale, a sensului şi a vocaţiei sale esenţiale, a raţiunii sale ultime de a fi. Omul este chemat să aleagă între Dumnezeul cel adevărat şi viu, duhovnicesc, al iubirii jertfelnice, al iubirii celuilalt şi zeul banului, Mamona, al iubirii de sine, al plăcerilor egoiste, al culturii materialiste, care slujeşte egoismul sinucigaş.

Mai este şi o explicaţie tehnică, să spun aşa, a faptului că în duminicile acestea revine atât de frecvent tema bogăţiei. În această perioadă se citesc fragmente din Evanghelia după Luca. Sfântul evanghelist Luca este foarte preocupat de problema bogăţiei, ca de altfel şi de multe alte probleme sociale.

Apropos, cei care se ocupă de problematica socială, politicienii noştri - pentru că ne aflăm într-o perioadă de campanie electorală - ar trebui să studieze foarte bine Evanghelia după Luca. Ar găsi aici o foarte complexă şi bogată perspectivă asupra problemelor sociale. Desigur, discursul biblic este un pic radical. Politicienii iubesc un discurs mai nuanţat, mai diplomatic. Diferenţa vine de la obiectivul pe care şi-l propune fiecare. Discursul biblic îşi propune să arate lumii adevărul, fără să urmărească să placă în vreun fel oamenilor, în timp ce limbajul politic caută cu preponderenţă să placă oamenilor.

R. Rădulescu: ***La Mântuitorul Hristos vine, să zicem, un politician al vremii, un dregător, cum îi spune Evanghelia, care este preocupat şi de viaţa de veci. Îl întreabă ce să facă? Mântuitorul îi răspunde dur, pentru că simte tonul linguşitor al dregătorului. Mi se pare că mesajul Evangheliei în legătură cu atitudinea omului faţă de ceea ce posedă, de ceea ce dobândeşte în lumea aceasta, puţin neluat în seamă, care se confruntă cu un eşec, constatăm în jurul nostru, că există preocupare doar pentru lucrurile materiale în viaţa aceasta, avem impresia chiar că ar fi ultimul scop. Toate eforturile noastre merg în direcţia câştigului cât mai mare, a unui serviciu bun, a unei vieţi confortabile. Cum să încadrăm mesajul Mântuitorului Hristos, în viaţa noastră plină de materialitate?***

Pr. Coman: Întâi de toate, va trebui să privim cu luciditate şi cu stăruinţă, să vedem dacă această cultură în care ne aflăm noi şi care este generalizată, pentru că suntem într-o epocă a mondializării, este o cultură convenabilă cu adevărat. Aşa cum aţi definit-o şi dumneavoastră, este o cultură a banului prin excelenţă, a confortului material, a folosului material, a consumului, a plăcerilor materiale şi aşa mai departe. Este o cultură materialistă prin excelenţă. Sunt puţini oamenii care şi-o asumă lucid, conştient, în urma unei îndelungi reflecţii. Toţi suntem prinşi ca într-un iureş de modul acesta de viaţă şi nu ne mai întrebăm dacă, într-adevăr, este profitabil până la capăt. Deci, primul lucru pe care ar trebui să-l facă fiecare om este să se întrebe dacă este mulţumit în adâncul lui de acest mod de viaţă, dacă îl satisface pe deplin.

Să nu mai vorbim despre faptul că această civilizaţie materialistă, a consumului material, este susţinută de cei care beneficiază de pe urma ei, adică de cei care produc. În spatele diferitelor industrii se află o ideologie propagată pe toate canalele şi susţinută cu toate mijloacele posibile. Publicitatea s-a dezvoltat atât de mult, este atât de rafinată, încât strecoară în adâncul conştiinţei noastre motivaţiile unei astfel de vieţi. Ne face să alergăm după himere, pe care nu le prindem, dar ne consumăm viaţa întreagă, alergând după ele. Este o adevărată dramă. Oricine îşi

poate da seama că nu averile nenumărate îi aduc bucuria, ci prezenţa unui suflet lângă el, a unui om, a mamei, a tatălui, a soţului, a soţiei, a copiilor, a vecinului, a prietenului. Un prieten nu-l poţi plăti cu toate averile din lume! Ori, banul este cel care ne strică aproape toate prieteniile. Averile sunt cele care sapă între oameni prăpăstii adânci, între semeni, între fraţi, între părinţi şi copii. Nu este nici o filozofie în a înţelege acest lucru! Şi totuşi, o lume întreagă aleargă după bani! Mă întrebaţi cum este posibil?! Ce să spun, pare o lume în derivă, purtată de vânt pe valurile istoriei, ca o turmă de necuvântătoare. Îndrăznesc să spun lucrul acesta pentru că deseori mă simt pe mine şi pe cei din jurul meu făcând parte din această turmă.

Sunt lucruri atât de evidente. Mântuitorul Hristos le spune cu atâta simplitate, cu atâta claritate, cu atâta fermitate, sentenţios, încât nimeni nu poate comenta nimic, tocmai pentru faptul că lucrurile se pot certifica în propria existenţă.

Dacă ar fi cineva curios să facă un sondaj de opinie, în rândul celor bogaţi, la sfârşitul unei vieţi pline de bogăţie, şi dacă aceştia ar fi oneşti, am avea mărturia eşecului lor existenţial. Dar, la bătrâneţe, nu-i mai caută nimeni pe aceşti oameni, pentru că nu mai slujesc cultura şi ideologia bogăţiei, nu mai slujesc la altarul lui Mamona, ca să spunem lucrurilor pe nume.

(…)

Nu sunt de acord cu exegeţii contemporani nouă, care cred că numai în anumite condiţii bogăţia este piedică în calea omului şi a lui Dumnezeu. Nu, în toate condiţiile, bogăţia este o piedică. Omul bogat nu este milostiv, nu poate fi milostiv!

Teoretic, desigur, dacă este înţelept şi foloseşte bogăţia pentru a face milostenie, atunci bogăţia nu este o piedică în relaţia lui cu Dumnezeu. Nu avem exemple nici în Evanghelii, nici în istorie. Poate, foarte rare exemple. Ca să vedem că nu există excepţii, să citim finalul Evangheliei de astăzi, unde Mântuitorul spune clar şi fără echivoc: „Mai uşor trece o cămilă prin urechile acului, decât să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu!” Există vreun echivoc aici? Există vreo clauză? Apar circumstanţe atenuante, care să ofere vreo şansă bogatului? Eu nu văd nici una!

Mântuitorul Hristos este foarte clar şi foarte radical. Aceasta este Evanghelia! Dacă rămâi agăţat şi de un capăt de aţă, de un lucru care pentru tine este mai preţios decât Dumnezeu, eşti un nefericit.

Îmi amintesc un film, care a circulat foarte mult pe CD-uri: Ostrov se numeşte. Un film extraordinar, în care un călugăr foarte înduhovnicit este perceput aproape ca nebun de ceilalţi, tocmai pentru că îşi asumase întru totul calea lepădării de lume. Acesta dă o lecţie stareţului său, care se ataşase de nişte ciubote, de o plapumă şi de o saltea, pe care le primise în dar. Într-o noapte i le aruncă pe foc şi în mare şi-i spune: „Cât eşti de lipit de aceste cizme, atât eşti de departe şi de nealipit de Dumnezeu!”.

Avem mărturia celor care îl trăiesc pe Dumnezeu, Ii trăiesc apropierea, trăiesc darurile fantastice ale întâlnirii sau ale apropierii sau măcar ale simţirii de la distanţă a dumnezeirii. Ce pace, ce linişte, ce dulceaţă, ce bunătate, ce bucurie, ce prietenie, ce deschidere fantastică asupra omenirii, asupra lumii, ce ierarhie extraordinară a lucrurilor şi a valorilor când ai o mică, fie şi numai o mică percepţie la nivelul simţirii Dumnezeului celui adevărat! La acest nivel, oamenii nu pot judeca scolastic şi teoretic, conceptual.

Lucrurile nu se limpezesc la nivelul abordării teoretice sau al dezbaterii, ci la nivelul experienţei. Stă la îndemâna noastră, a tuturor, să experimentăm bogăţia? Să experimentăm un timp şi lepădarea totală de avuţie, sărăcia! Am experimentat bucatele bogate? Să experimentăm o lună şi bucatele sărace! Am experimentat dănţuirea cu bucurie lumească? Să experimentăm şi întristarea duhovnicească! Să le experimentăm, aşa cum spune Hristos, dând, măcar pentru un timp, ce este al nostru săracilor. Să observăm ce se naşte în noi! De altfel, ideologia despre care vorbeam ţine sus drapelul libertăţii individuale şi al dreptului de opţiune şi alegere. Nu sunt, oare, demne de luat în seamă cuvintele lui Hristos, măcar la nivel experimental?! Ar fi pătruns atât de mult în conştiinţa omenirii acest Personaj, care este Iisus Hristos, dacă vorbele Sale nu ar fi avut relevanţă în adevăr?

R. Rădulescu: ***Se pare că este greu. Greu a fost şi pentru dregător. După ce Hristos îl îndeamnă pe dregătorul bogat să vândă tot, îi mai spune „…vino după Mine!” Vă întreb, ce înseamnă acest îndemn, la ce îl cheamă Mântuitorul Hristos pe dregătorul dornic de veşnicie?***

Pr. Coman: Urmarea lui Hristos este un concept evanghelic esenţial. A urma lui Dumnezeu, a urma calea lui Hristos este intrarea pe calea cea împlinitoare, pe traiectoria existenţială corectă şi sănătoasă. Care este calea lui Hristos, ne întrebăm? Calea lui Hristos este calea jertfirii de sine, calea crucii, a batjocoririi de către ceilalţi, a neînţelegerii şi a morţii. Aceasta este calea lui Hristos! Asta înseamnă „...vino după Mine!” Lasă calea confortului, a bunăstării, a aparentei mulţumiri şi împliniri şi vino pe calea renunţării, pe calea sacrificiului de sine. Eşti

cinstit de lume, ţi se dau onoruri, eşti respectat, lăudat, ai un statut social pentru că eşti bogat?! Calea lui Hristos este să fii gata să renunţi la toate acestea şi să primeşti din partea semenilor dispreţul, batjocură, umilirea etc.

Paradoxal, aceasta este adevărata cale a împlinirii existenţiale şi a vieţii celei adevărate, dacă mai preocupă pe cineva împlinirea în această viaţă! Toţi suntem flămânzi după fericire şi după bucurie, şi le căutăm. Dar nimeni nu mai ia seama, nu se mai întreabă: „este aceasta calea care duce la bucurie?“ Sau, măcar, să-şi propună să verifice şi calea despre care vorbeşte Biserica, de două mii de ani, în numele lui Dumnezeu şi în numele lui Hristos. De aceea îndemn, experimentaţi! Ascultaţi un cuvânt la biserică sau citiţi Evanghelia, aplicaţi-l şi vedeţi! Veţi gusta bucuria pe care nu aţi avut-o niciodată! Dar noi nu reuşim nici măcar să testăm. Vom constata, dramatic, că există potrivnicii! Există înlăuntrul nostru un monstru care se împotriveşte acestor experimentări. Există o construcţie înlăuntrul şi în afara noastră, care se împotriveşte să ne recuperăm traiectoria sănătoasă spre Dumnezeu.

(…)

Este greu. Este greu de unul singur. Nu poate omul singur. Este, însă, posibil cu ajutorul lui Dumnezeu: „Ceea ce la oameni nu este cu putinţă, este cu putinţă la Dumnezeu!”

Recuperăm, astfel, antropologia teologică, adică o înţelegere a omului, în care intră în calcul prezenţa şi lucrarea lui Dumnezeu. Omul, prin construcţie, prin structura sa psihosomatică şi prin vocaţia sa, nu este o fiinţă autonomă, suficientă sieşi. Adică, vine de undeva, fără voia lui, şi se duce undeva, dar nu ştie unde va ajunge. Mărturisim, prin descoperirile dumnezeieşti, că omul este o fiinţă în mâna lui Dumnezeu, nu numai la naştere şi după moarte, ci în fiecare clipă a existenţei sale. De aceea, recursul la Dumnezeu este necesar continuu, moment de moment. Poporul nostru are o vorbă: „Trăieşte cu Dumnezeu sau trăieşte fără Dumnezeu!” A trăi cu Dumnezeu, înseamnă a fi într-o raportare permanentă la Dumnezeu, cu simţul limitelor, cu implorarea şi invocarea ajutorului lui Dumnezeu. Când omul va ajunge la această măsură, desigur, biruindu-şi trufiile, atunci va înţelege ce înseamnă bucuria adevărată a fiinţei smerite, care este el însuşi!”.

(din: Pr. Constantin Coman, “Dreptatea lui Dumnezeu şi dreptatea oamenilor”, Editura Bizantină, Bucureşti, 2010)

“Oamenii sunt foarte trişti când nu reuşesc în proiectele lor, în programele lor. Ei bine, această tristeţe vine tocmai pentru că omul nu concepe să se lepede de ambiţii”. “Provocarea” lui Hristos şi întristarea bogatului “nepregătit” din noi

Drumul crucii (desen de Elena Murariu)

22.08.2015

“Ci, auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe avuţii…” (Matei 19, 22)

R. Rădulescu: ***Să mă lepăd de mine înseamnă să mă lepăd de ideea că eu sunt pe primul loc, eu sunt în centrul lumii, că eu sunt buricul pământului, cum se zice…***

Pr. Coman: … Că eu sunt sensul propriei mele existenţe. Că eu îmi sunt suficient mie-mi! Eu cu bucuriile mele, cu plăcerile mele, cu preocupările mele, cu

proiectele mele, îmi sunt propriul sens. Oamenii sunt foarte trişti când nu reuşesc în proiectele lor, în programele lor. Ei bine, această tristeţe vine tocmai pentru că omul nu concepe să se lepede de ambiţii.

Chemarea Mântuitorului Hristos este una într-adevăr extraordinar de provocatoare. O putem observa, dacă ne aruncăm privirea în mănăstiri. Monahii, mai mult decât noi cei din lume, urmează această cale a Mântuitorului Hristos, la modul foarte propriu: se leapădă de ei, se leapădă de lumea în care s-au născut, de părinţi, de rudenii, de perspectivele unei cariere, de traiul asemenea nouă, şi urmează lui Hristos. Nu mai au nici o altă preocupare sau, mai corect spus, îşi subsumează orice preocupare urmării lui Hristos. A urma lui Hristos înseamnă a urma calea despre care vorbea (…) calea suferinţelor, calea pătimirii, a sacrificiului de sine, a crucii. Sigur nu de dragul de a suferi şi de a pătimi, ci pentru că aceasta este calea care-l face pe om părtaş şi moştenitor al vieţii celei adevărate, care este viaţa împreună cu Dumnezeu. Aceasta este marea provocare!

Dar este omul preocupat de provocarea de a trăi cu Dumnezeu? Ştie omul ce înseamnă a trăi cu Dumnezeu sau ştie numai ce înseamnă să trăiască cu sine şi cu semenii săi? Mântuitorul Hristos spune clar că sensul ultim nu este a trăi cu tine şi cu semenii tăi, ci sensul ultim, plenar, bogat şi împlinitor este a trăi cu Dumnezeu. De ce? Pentru că aşa a făcut Dumnezeu lumea şi pe oameni, aşezând în ei acest rost.

Celor care nu se mulţumesc cu acest răspuns le aduc aminte un cuvânt al Sfântului apostol Pavel: „Dar, omule, tu cine eşti care răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Oare făptura va zice Celui ce a făcut-o: De ce m-ai făcut aşa?” (Rom. 9,20).

R. Rădulescu: ***Mesajul este adresat oricărui creştin sau numai monahilor? Cum să înţelegem mesajul pe care-l transmite Hristos în Evanghelie?***

Pr. Coman: Mesajul este adresat, fără doar şi poate, tuturor oamenilor. Evanghelia Mântuitorului Hristos este o chemare şi o provocare la sens, adresată tuturor oamenilor.

R. Rădulescu: ***Părinte profesor, mă gândesc acum la un lucru: în sinea mea stă personalitatea mea, stă felul meu de a fi om, care contează în relaţiile cu ceilalţi. Mi se cere să renunţ la personalitatea mea, să-mi fie indiferent caracterul meu, identitatea mea. Cum să înţeleg această lepădare?***

Pr. Coman: Vă înţeleg frământările şi neliniştea în faţa acestei provocări. Cred că ar trebui să distingem între o personalitate legitimată social, cu vizibilitate, şi o personalitate nelegitimată social, fără vizibilitate publică. Până la urmă este foarte important ca omul să ştie ce vrea: vrea legitimarea în faţa oamenilor sau în faţa lui Dumnezeu?! Legitimarea în faţa oamenilor suportă riscuri nenumărate, între care cel mai grav este ipocrizia, dedublarea. O imagine socială bună nu echivalează întotdeauna cu o personalitate integră, coerentă, sănătoasă.

- *Personalitatea mona-hului este în primul rând extrem de unitară, pentru că cel care exclude criteriul vizibilităţii, odată cu el exclude şi riscul dedublării.*
- *În al doilea rând, monahul care s-a lepădat de puterile şi de performanţele firii sale create, s-a racordat la resursele dumnezeieşti, infinit mai puternice.*
- *În al treilea rând, eliberat de nevoia de imagine, monahul investeşte exclusiv în edificarea sa lăuntrică, duhovnicească, potenţându-şi funcţiile duhovniceşti: capacitatea de iertare, de înţelegere, de iubire etc.*

Coordonatele specifice ale unei personalităţi lumeşti vor fi deosebite de cele ale unei personalităţi retrase din lume. Primul investeşte în „ambalaj" - iertaţi-mi barbarismul - al doilea investeşte exclusiv în conţinut. Cultura noastră lumească de astăzi este o cultură a imaginii, a vizibilităţii. Exişti dacă eşti vizibil şi „vinzi" dacă imaginea ta este cât mai vizibilă, dar şi cât mai „înfrumuseţată".

Cultura Evangheliei, întrupată într-o măsură foarte mare în spiritualitatea monahală răsăriteană, este o cultură a retragerii din lume, o cultură a lepădării de lume, atât în postura ei exterioară omului, cât şi în cea interioară. ***Cine a cunoscut un monah care a reuşit lepădarea de sine, a întâlnit în acel monah o personalitate extraordinar de puternică, mult mai împlinită, fericită. Aceasta şi pentru faptul că, lepădându-se de sine, s-a eliberat de presiunile egoiste care-l întristează pe om, care sunt amăgitoare şi nu duc la satisfacţie. Iar, pe de altă parte, îl ajută să guste adevărul existenţei, care înseamnă să uite de sine şi să-i cuprindă pe ceilalţi, să-L cuprindă pe Dumnezeu însuşi cu mintea şi cu inima.***

R. Rădulescu: ***Aţi cunoscut asemenea oameni?***

Pr. Coman: Am cunoscut şi pot să vă dau mărturie. M-am întors de câteva săptămâni dintr-un stagiu mai îndelungat la Sfântul Munte, unde am avut bucuria să cunosc foarte mulţi astfel de oameni.

Printre ei am cunoscut chiar un monah retras în pustnicie. N-ar trebui să spun, pentru că mi-a şi spus să nu vorbesc despre el, dar pentru că m-aţi provocat să dau o mărturie concretă… Trăieşte de aproximativ zece ani într-o izolare aproape totală, fără să se îngrijească ce va mânca şi cu ce se va îmbrăca. Am avut revelaţia, cu adevărat, a împlinirii celor despre care vorbeşte Evanghelia de astăzi. A fost cea mai importantă întâlnire din viaţa mea, până acum. Am 55 de ani. Am întâlnit foarte multă lume, foarte mulţi oameni, din toate categoriile: profesori universitari, ierarhi, patriarhi, monahi… Fără să supăr pe nimeni, a fost cea mai importantă întâlnire din viaţa mea. Am văzut în ochii lui, pe faţa lui, în sufletul lui iradierea acestei împliniri dumnezeieşti. Am văzut faţa omului care se leapădă de sine, care nu mai trăieşte pentru sine, ci arde, pur şi simplu, pentru ceilalţi, este realmente un ocean de dragoste. Aşa cum m-a îmbrăţişat acest om, mai întâi cu privirea, cu vorba, şi apoi cu braţele, nu m-a îmbrăţişat nimeni în viaţa mea. M-a topit, pur şi simplu.

Ca să ajungă la această măsură, priveghează opt ore pe noapte în metanie şi în rugăciune. Nu mănâncă decât fructe şi rădăcini, ceaiuri de cele mai multe ori. Merge ore întregi, noaptea, ca să ajungă la o chilie să se împărtăşească. Nu îl cunoaşte aproape nimeni. Eu l-am întâlnit cu totul întâmplător, la înmormântarea unui monah român, unde se adunaseră foarte mulţi călugări. L-am întâlnit şi mi-a dat Dumnezeu gând să-l iscodesc. Ne-am retras deoparte şi acolo a avut loc descoperirea aceea fantastică. Am întâlnit măsura avansată a unui om împlinit.

Omul se va împlini când va fi capabil de iubire. El trebuie să iubească, nu să fie iubit. Când omul iubeşte, simte ce înseamnă să se lepede de sine. Cine iubeşte, nu-i pasă de sine, nici de trupul său, nici de sufletul său.

Cum se spune în Evanghelia de astăzi cine se îngrijeşte să-şi scape sufletul şi-l va pierde, iar cine se leapădă de sine îl va câştiga.

R. Rădulescu: ***Părinte profesor, vorbiţi de oameni care nu au familie, care sunt retraşi din lume. Este posibilă lepădarea de sine în lumea noastră tumultuoasă, dinamică, cu multe responsabilităţi, cu multe preocupări, cu presiuni din toate părţile? Este posibil? Cum să facem?***

Pr. Coman: Nu numai că este posibil, dar este singura cale care ne va duce la împlinire, care ne va face cu adevărat fericiţi. În familia mea, cu soţia, cu copiii, cu vecinii, în parohie, la serviciu, dacă nu voi avea capacitatea să mă lepăd de mine, adică de percepţia şi de interesele mele egoiste de fiecare moment, să renunţ la propria mea dreptate, pe moment sau pe termen lung, să renunţ la propria mea

plăcere în favoarea celuilalt, nu voi face experienţa căii crucii şi nici a împlinirii existenţiale la care ne conduce calea crucii. Nu vorbim de măsura deplinătăţii, ci de cât poate fiecare.

Perspectiva Evangheliei, recapitulată în calea crucii vine în tensiune cu calea lumii, care este perspectiva bucuriei lumeşti şi a plăcerii lumeşti, adică a bucuriei şi a plăcerii pentru tine însuţi. Cuvintele sunt frumoase, dar numai experienţa ne arată dacă o cale este sau nu valabilă. Suntem datori, măcar să încercăm şi calea crucii, a lepădării de sine. Cealaltă cale nu este nevoie să o încercăm pentru că mergem pe ea de când ne naştem. O cunoaştem, îi cunoaştem şi efectele. Luaţi jugul lui Hristos, măcar pentru un timp, renunţaţi la propriile ambiţii, proiecte, plăceri, bucurii, în favoarea celorlalţi. Omul nu-şi are sensul în sine, ci în afară de sine, în celălalt şi, în cele din urmă, în Dumnezeu.

Lumea, omenirea, nu-şi are sensul în sine, ci în afară de sine, iar acest „în afară” este Dumnezeu, Creatorul, Atoateţiitorul Izbăvitorul, Mântuitorul.

Să încerce cineva să-şi mute preocuparea centrată pe sine, spre Dumnezeu şi va vedea ce se întâmplă în el! Măcar la nivel de exerciţiu. Du-te cu mintea şi cu inima, dacă se poate, spre Dumnezeu, ca spre un altcineva!

R. Rădulescu: ***Părinte profesor, schiţaţi, vă rog, portretul omului capabil să-L urmeze pe Hristos lepădându-se de sine. Creionaţi câteva calităţi ale acestui om.***

Pr. Coman: Prima calitate este frământarea sau neliniştea existenţială. Poate să-L descopere pe Hristos şi chemarea Lui, omul frământat de întrebarea „trăiesc în adevăr sau în amăgire? Modul în care trăiesc eu mă împlineşte sau nu mă împlineşte? Sunt mulţumit de mine?!” Dacă nu există această frământare existenţială, să existe măcar spiritul de observaţie, pentru a vedea pădurea de biserici şi de cruci, de care te „loveşti” la tot pasul şi onestitatea de a te întreba ce rost or fi având!

A doua calitate este cunoaşterea de sine şi sinceritatea cu tine însuţi. Cine ajunge să-şi pună întrebarea de mai sus îşi va răspunde cu siguranţă că nu este mulţumit de nivelul la care trăieşte şi va căuta. De aceea îşi oferă şansa să se întrebe dacă nu cumva există o cale care-i poate oferi mai multă fericire?

In fine, o oarecare trezvie, sau vigilenţă, sau atenţie care să-ţi permită să „citeşti” ce se întâmplă cu tine sau în jurul tău. Dumnezeu este într-o continuă vorbire cu fiecare dintre noi şi cu lumea întreagă. De obicei, vorbirea Lui este într-un registru

extrem de discret şi de delicat, propriu existenţelor înzestrate cu duh, un registru duhovnicesc. Dumnezeu Se adresează „de la Duh la duh“:

„Căci cine dintre oameni ştie ale omului, decât duhul omului, care este în el? Aşa şi cele ale lui Dumnezeu, nimeni nu le-a cunoscut, decât Duhul lui Dumnezeu… Omul firesc nu primeşte cele ale Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt nebunie şi nu poate să le înţeleagă, fiindcă ele se judecă duhovniceşte. Dar omul duhovnicesc toate le judecă…” (1 Cor. 2,11,14-15).

Alteori, e drept, dată fiind opacitatea noastră, îngroşarea simţurilor şi împietrirea inimii, foloseşte la mare nevoie şi vorbirea „în tunete şi fulgere”! Onestitatea existenţială ne cere să dăm replică sau să răspundem atunci când chiar percepem vorbirea lui Dumnezeu către noi, „cea în multe rânduri şi în multe feluri!”

Provocarea Evangheliei este o chemare liberă, cu totul liberă. În momentul acesta, ne vor auzi mulţi oameni, care nu s-au gândit niciodată la această chestiune. Momentul acesta este momentul în care provocarea Evangheliei ajunge la urechile lor. Normal ar fi, să existe o reacţie la această provocare”.

***

R. Rădulescu: ***Un om tânăr şi bogat se întâlneşte cu Mântuitorul Hristos. Am putea spune un privilegiat, părinte Constantin. De obicei, oamenii ajung să acumuleze la vârstă mai înaintată, nu la tinereţe. Era probabil un băiat de bani gata, cum spunem noi astăzi. Acest tânăr cere de la Mântuitorul Hristos să-i spună cum să dobândească viaţa veşnică. Vreau să vă întreb, părinte profesor, cum se gândea acest tânăr la viaţa veşnică? Înţelegea el o dimensiune spirituală sau se gândea la un fel de prelungire a acelei stări bune pe care el o avea în momentul în care vorbea cu Mântuitorul Hristos? Ce înţelegea prin viaţă veşnică?***

Pr. Coman: Se gândea ca la un bun pe care ar fi putut să-l adauge avuţiei sale. Se gândea ca la ceva care îi lipsea din patrimoniu şi pe care dorea să şi-l adauge. Această înţelegere se developează în reacţia lui atunci când Mântuitorul Hristos îi propune calea de a dobândi viaţa veşnică. Calea dobândirii vieţii veşnice nu mai era agonisirea, ci contrariul agonisirii, adică renunţare la avuţia agonisită. Aşadar, nimic din logica lui, nimic din aşteptările lui. Viaţa veşnică nu se înscrie în ceva ce omul poate să aibă, poate să posede. Paradoxul este şi mai mare, pentru viaţa veşnică nu numai că nu trebuie să fi agonisit ceva, ci trebuie să te fi lepădat de tot ceea ce ai agonisit. Trebuie să renunţi la tot ce ai, trebuie să dai nu o parte din tot ce ai, ci toată avuţia trebuie să o dai. Evanghelia nu ne spune dacă tânărul va fi

acceptat teoretic adevărul celor spuse de Mântuitorul Hristos, dar fiind prea ataşat avuţiei sale, nu şi l-a putut însuşi practic. Ce ne spune clar este că interesul său pentru viaţa veşnică era mai mic decât cel pentru propria avuţie. Dacă-mi îngăduiţi o comparaţie, aproape vulgară, este posibil să fi funcţionat şi argumentul „nu da vrabia din mână pe cea de pe gard!"

Din nou, logica omenească este surprinsă a fi contrară logicii dumnezeieşti. Tânărul bogat era consecvent filosofiei lumeşti, gândea în termenii omeneşti, ai înţelepciunii şi ai culturii civilizaţiei umane din epoca sa, care nu s-a schimbat deloc nici până astăzi, în timp ce Mântuitorul Hristos îi oferea perspectiva cerească, perspectiva împărăţiei lui Dumnezeu. Această filozofie cerească este plăcută la nivel teoretic, dar când este vorba de a te conforma personal ei, constaţi că-ţi stau în cale mulţime de obstacole.

În fond, exigenţele Evangheliei sunt maximaliste, Evanghelia ne cere nu o îmbunătăţire a vieţii, ci o schimbare radicală a ei. Or, această provocare ne află mai pe toţi nepregătiţi. Tânărul ar fi acceptat probabil să-şi sacrifice parte din avuţie, dar nu pe toată! Şi aceasta pentru că renunţarea la toată avuţia îi afecta filosofia de viaţă.

R. Rădulescu: ***Dar de ce este, părinte profesor, bogăţia, acumularea materială, un obstacol în veşnicia omului, în dimensiunea spirituală a vieţii, în relaţia omului cu Dumnezeu? Un om care a acumulat prin mijloace cinstite, pentru că a fost harnic, inteligent, a ştiut cum să-şi folosească mijloacele ca să ajungă bogat, nu poate acel om să fie şi bogat, să fie şi un bun creştin şi să aibă o bună relaţie cu Dumnezeu?***

Pr. Coman: Teoretic, ar putea. Dar practic, nu poate.

R. Rădulescu: ***Este chiar imposibil?***

Pr. Coman: Este chiar imposibil!

R. Rădulescu: ***Se spune că un bogat nu poate intra în Împărăţia Cerurilor. Mai degrabă intră o cămilă prin urechile acului decât un bogat în Împărăţia Cerurilor!***

Pr. Coman: Eu în faţa acestei dileme, adică, pe de o parte perspectiva Mântuitorului şi a Evangheliei Sale, iar de cealaltă parte perspectiva noastră omenească, mă încredinţez, fără ezitare, perspectivei Mântuitorului Hristos şi renunţ la

propria mea logică. Eu cred în cuvântul Mântuitorului Hristos, care spune că bogăţia este una dintre marile piedici, dacă nu chiar cea mai mare piedică în calea omului spre Dumnezeu, şi chiar în calea omului spre oameni, prin urmare în calea omului spre viaţă, spre viaţa adevărată. Dacă viaţa înseamnă a trăi împreună cu ceilalţi, dacă viaţa înseamnă o relaţie de dragoste, bogăţia este o mare piedică în calea relaţiei de dragoste dintre oameni. Cred că dacă s-ar face nişte statistici cu cei mai bogaţi oameni, sau cu oamenii foarte bogaţi din istorie, s-ar constata acest lucru: - că bogăţia a înăbuşit, oriunde a existat, dragostea dintre oameni, chiar şi dintre soţi, dintre părinţi şi copii…!

R. Rădulescu: ***Sărăcia nu?***

Pr. Coman: Nu, sărăcia niciodată. Poate setea după bogăţie a celor săraci.

R. Rădulescu: ***Din punct de vedere social, sunt probleme între noi, sunt probleme în familie, sunt probleme între oameni şi din cauza sărăciei. Aflăm lucrurile acestea din analizele sociologice. Acum este blamată sărăcia, pentru că ea naşte lipsă de civilizaţie, naşte boli, naşte multe probleme. Trăim într-o lume în care bogăţia este idealul.***

Pr. Coman: Domnule Rădulescu, din perspectivă socială s-ar părea că aveţi dreptate. Dar noi analizăm lucrurile din perspectiva teologică. Adică mergem cu gândul un pic mai departe de limitele lumii noastre, încercăm să-L luăm în calcul pe Dumnezeu. Pe Dumnezeu şi toate implicaţiile Lui pentru existenţa noastră, inclusiv oferta vieţii veşnice. Da, trăim într-o lume în care bogăţia este idealul. Mântuitorul Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, ne spune însă că acest ideal este o amăgire, o cumplită amăgire.

Trebuie spus foarte clar, repetând cuvântul Mântuitorului Hristos, deşi cei din jurul nostru nu par să accepte acest lucru. Sărăcia, să nu uităm, este creată de bogaţii care se îmbogăţesc. Dacă oamenii şi-ar împărţi, cu oarecare logică, ceea ce Dumnezeu dă pentru toţi, nu ar mai exista oameni săraci. Săracii sunt victimele bogaţilor.

Este foarte evident, şi nu este deloc greu să facem radiografia ultimilor 20 de ani din România, ca să înţelegem cum s-au îmbogăţit cei mai mulţi oameni în România. Sigur, în detrimentul celorlalţi, pentru că au fost mai inteligenţi, pentru că au fost mai capabili, pentru că au fost mai abili, pentru că au fost mai la putere, pentru o mie şi una de alte motive. În nici un caz pentru că au fost umani, milostivi, iertători, atenţi cu cei din jurul lor. Afirmaţia aceasta o să-i supere,

probabil, pe cei bogaţi. Sunt şi oameni bogaţi care încearcă să ţină un anume echilibru, consumând mult din bogăţia lor pentru a face milostenie, pentru a ridica biserici. Dumnezeu primeşte orice semn de întoarcere, orice semn de iertare, orice semn de recuperare a stării de normalitate.

Oricum, este adevărat că starea de sărăcie creează anumite premize defavorabile pentru om. Omul decade din civilizaţie, din cultură, cade în zona de supravieţuire. Dar nu sărăcia ca atare este de vină, după părerea mea, ci modul de a vedea sărăcia. Cei mai mulţi văd sărăcia ca lipsă a bogăţiei, şi trăiesc nefericiţi pentru faptul că nu sunt bogaţi, dar visează să fie. Trăiesc, în fond, tot cu filosofia avuţiei. Este şi mai trist şi mai dramatic. Aceştia pierd de două ori: odată că sunt lipsiţi şi suferă din pricina lipsei şi a doua oară pentru că, în fond, trăiesc cu mentalitatea bogatului. Şi pentru ei bogăţia sau avuţia este esenţială, cu singura diferenţă că unii o au, iar ceilalţi râvnesc sau visează la ea.

R. Rădulescu: ***Trăiesc cu dorinţa acelei bogăţii.***

Pr. Coman: Este ca şi când ar avea-o. Pentru că, în fond şi la urma urmei, răul pe care-l aduce bogăţia este tocmai această credinţă a noastră în ea, mentalitatea că avuţia îţi conferă siguranţă, confort, linişte, împlinire. Omul bogat nădăjduieşte în avuţia sa, nu în Dumnezeu. Bogăţia devine un „concurent” redutabil în inima omului pentru Dumnezeu Însuşi. Aici este explicaţia atitudinii radicale a Evangheliei faţă de bogăţie. Cuvântul Mântuitorului este atât de clar: „…unde este comoara ta, acolo va fi şi inima ta.” (Matei 6,21). Noi, oamenii, ne asigurăm punând bani deoparte, crescând bogăţia noastră, şi uităm de Dumnezeu. Dumnezeu este asigurarea, este cauza, este sursa, este finalitatea existenţei noastre. Credinţa noastră este că Dumnezeu este Creatorul nostru, El este Cel care ne ţine continuu în viaţă pe noi şi lumea întreagă. Ciudat şi paradoxal este că noi ne luptăm să punem bani deoparte, pentru a ne asigura viaţa. Bogaţii au mult mai mulţi bani decât le este necesar ca să trăiască normal.

R. Rădulescu: ***Soluţia ar fi să nu-ţi doreşti surplus, să doreşti necesarul. Şi să lupţi, să munceşti, pentru a ţi-l asigura.***

Pr. Coman: Normal ar fi ca omul să trăiască lejer, spontan, liber, cu nădejdea că Dumnezeu a doua zi îi va da ce îi este necesar. Să nu pună deoparte pentru a-şi asigura ziua de mâine. Să nu mai vorbim de cei care vor să-şi asigure şi generaţiile viitoare!

Să vă povestesc, din propria mea experienţă, o întâmplare, apropos de a face economii pentru a-ţi asigura viitorul. Personal, am primit de la Dumnezeu lecţii foarte clare în această direcţie. S-a întâmplat cu mine exact ce se întâmpla cu iudeii în deşert. Le dădea Dumnezeu mană de sus în fiecare zi, dar nu aveau voie să o păstreze de pe o zi pe alta, tocmai pentru a face exerciţiul încredinţării exclusive în Dumnezeu. În perioada studiilor mele la Atena, deşi aveam o bursă mică, am făcut eforturi mari să economisesc ceva, lipsindu-mă de multe lucruri, cu gândul la situaţia din România şi la ziua când aveam să mă întorc în ţară, unde nu aveam nici de unele şi nici părinţi cu posibilităţi de a mă ajuta. La noi era starea care era, nu aveam casă, nu avem nimic, absolut nimic, dar aveam deja trei copii.

R. Rădulescu: ***Anii?***

Pr. Coman: În anul 1983, la Crăciun, m-am întors. Cu economiile pe care le făcusem aş fi reuşit să-mi cumpăr un aragaz, un frigider, un pat, câte ceva în casă. Nu aveam nimic.

Când mi-aduc aminte cum s-a întâmplat totul nu pot să nu recunosc scenariul dumnezeiesc. La plecarea din Atena, am primit în dar, de la un prieten, un portofel de piele. Mi-am pus toate economiile în el. Amintesc de portofel pentru că odată cu el începe derularea scenariului. A doua zi după sosirea în Bucureşti cineva în magazinul Unirea mi-a furat acel portofel cu toate economiile. Era la ora 8.00 dimineaţa. În magazin nu era nimeni, decât eu şi vânzătorii. Fiind liber până la deschiderea birourilor la Patriarhie, am intrat să cumpăr ceva. În 30 de secunde am rămas fără portofel şi fără toate economiile mele. După ce am plătit la casă, în loc să pun portofelul în buzunarul pardesiului, l-am pus pe lângă buzunar şi a căzut jos.

Probabil, una din doamne l-a luat şi văzând atâţia bani, s-a lăsat ispitită. Am fost atât de confuz, încât n-am reuşit să desluşesc lucrurile. Am plecat de acolo fără bani. Era să se piardă totul! A fost o lecţie din partea lui Dumnezeu şi am primit-o ca atare, deşi nu mi-a fost uşor nici mie şi nici familiei mele! Am înţeles că Dumnezeu îmi dăduse „mana” să o consum în ziua respectivă, nu să o economisesc pentru zilele următoare. Pentru că aşa cum îmi purtase de grijă atunci, trebuia să fiu încredinţat că îmi va purta de grijă şi pe mai departe. Dar calculele omeneşti sunt altele.

După ce mi-a luat toate economiile, Dumnezeu mi-a purtat în continuare cu multă generozitate de grijă. M-a lăsat câteva luni să mă zbat, căutând, fără vreun rezultat, un serviciu şi un adăpost, apoi mi s-a oferit, fără să fi visat vreodată, postul de

asistent la Facultatea de teologie şi un post de preot la o parohie în Bucureşti cu casă parohială. Este casa în care înregistrăm acum. O casă boierească, în care am trăit bucuroşi şi liniştiţi cu familia mea, iată de peste un sfert de secol. Simt parcă un pic frustrarea că nu este casa mea, păcătos ce sunt, dar mă repliez rapid gândului că este darul lui Dumnezeu. Este casa bisericii Sfinţii Voievozi, unde slujesc ca preot tot de atâţia ani.

R. Rădulescu: ***Casă parohială.***

Pr. Coman: Dau slavă lui Dumnezeu, cu multă mulţumire, pentru cât am stat şi pentru cât vom sta aici. Vă spun acestea din experienţa mea. Dar toate acestea mi s-au confirmat şi în experienţa altora.

Am la spovedit o doamnă vârstnică, la şaptezeci şi ceva de ani, care mă biruie cu credinţa dânsei. Este ceva extraordinar. A pierdut în urma retrocedărilor casa în care stă de patruzeci şi opt de ani şi pe care ea o cumpărase, în urma retrocedărilor. Nu are nici cea mai mică îngrijorare, nu are nici cea mai mică supărare. Nu s-a gândit la nici o soluţie sau la ce se va întâmpla. Liniştită, când s-a dat ultimul verdict mi-a spus: „Părinte, mulţumesc lui Dumnezeu că am avut unde să stau atâta timp, o să aibă grijă Dumnezeu unde o să stau şi de acum înainte!” Aceasta este o atitudine creştinească.

Într-o astfel de atitudine au loc şi grija faţă de celălalt, şi mila faţă de celălalt, au loc şi dragostea, şi simpatia, şi compasiunea. Are loc timpul pentru celălalt, să stai de vorbă, să te întâlneşti, să te bucuri. Cine are bani şi averi, are foarte multe griji, nu mai are timp de nimeni şi de nimic.

Mi-a devenit aproape o certitudine gândul că, în cele din urmă, bogaţii pier şi săracii rămân, că seminţiile celor bogaţi se pierd, nu se perpetuează, în timp ce ale celor săraci rodesc copii. Nu este deloc întâmplător! De altfel, statisticile arată că familiile bogate nasc copii putini, unu, doi cel mult, în timp ce familiile sărace nasc copii mai mulţi, pentru că sunt mai largi la suflet, mai generoşi.

Paradoxal, cei săraci nu se sperie de venirea celui de-al treilea sau celui de-al cincilea copil, nu se îngrijorează, iar cei mai avuţi se sperie. De ce? Probabil că le afectează un pic confortul sau probabil că se gândesc să ajungă avutul copilului. Se întâmplă, de multe ori, ca neamul celor bogaţi să se stingă repede. Sunt familii celebre de oameni bogaţi, ale căror neamuri s-au stins deja, la prima generaţie, cunoscuţi de noi în veacul al XX-lea.

R. Rădulescu: ***Părinte profesor Constantin Coman, în final revenim la această întâmplare evanghelică, o întrebare care vine în minte oricui citeşte această întâmplare din Evanghelie: „Cine se poate mântui atunci?” Probabil că apostolii au pus întrebarea în acelaşi spirit: de ce un bogat nu poate intra în Împărăţia lui Dumnezeu? Mântuitorul Hristos dă un răspuns, pe care aş vrea sa ni-l explicaţi: „Mântuirea nu este cu putinţă la oameni, dar la Dumnezeu toate sunt cu putinţă!“, adică, Dumnezeu îi mântuieşte şi pe bogaţi. În ce condiţii?***

Pr. Coman: Păi, ce este mântuirea?! Trebuie să acceptăm că acest cuvânt a devenit inaccesibil ca sens, datorită prea desei folosiri. Mântuire înseamnă salvare, scăpare dintr-o situaţie negativă.

În cazul strict teologic, mântuirea este salvarea omului de la stricăciune şi moarte şi ridicarea lui la nivelul unei existenţe neperisabile şi veşnice. Nu este cu putinţă acest lucru omului, pentru că omul, prin natura lui creată, este muritor. Singura lui posibilitatea de a deveni nemuritor este împărtăşirea de o realitate nemuritoare. Acesta este Dumnezeu.

Ca să rezum cât se poate de mult, voi trimite la Evanghelia după Ioan, unde se vorbeşte pe larg despre viaţa veşnică şi despre accesul omului la aceasta. Singura cale este ca omul să se hrănească cu hrană cerească, spune Sfântul evanghelist Ioan, vorbind despre o pâine care coboară din cer, despre o apă vie etc. Dumnezeu oferă această hrană tuturor. Dar ca să-şi împlinească rostul, darul trebuie nu numai să fie dăruit, ci şi primit. Mântuirea echivalează, aşadar, cu recuperarea relaţiei cu Dumnezeu, pentru că din Dumnezeu vin resursele nestricăciunii şi ale nemuririi. Omul nu se poate singur racorda la lumea lui Dumnezeu. Şansa aceasta îi este dată de Dumnezeu care se împărtăşeşte pe Sine lumii şi omului.

Sfântul apostol Pavel vorbeşte pe larg despre mântuirea ca dar, nu ca reuşită a noastră, nu ca performanţă a noastră. Şi bogaţii s-ar putea mântui. Dar de ce îşi riscă ei mântuirea? Pentru că stau cu spatele la Dumnezeu, atunci când Dumnezeu dă darul. Ei nu speră la Dumnezeu, nu nădăjduiesc, nu aşteaptă din această direcţie. Ei stau cu faţa la bogăţia lor, absorbiţi exclusiv de posibilităţile pe care le oferă aceasta. Ei au aşteptări exclusiv de la bogăţia lor. Ori bogăţia nu mântuieşte pe nimeni. Nici virtutea nu mântuieşte pe nimeni. Dumnezeu este Cel care mântuieşte. Dumnezeu dăruieşte darul extraordinar al veşniciei, al depăşirii limitelor acestei vieţi pământeşti. Este o taină mare. Vorbim, poate, prea uşor despre lucruri atât de mari!

Aşadar, şansa mai mare de mântuire este a săracului, a păcătosului, a umilului, a neînvăţatului, a celui lipsit pentru că pur şi simplu acesta este mai deschis darului. Este mai deschis speranţei care vine din afara lui şi chiar dinafară acestei lumi. Nu este în mod necesar foarte aproape, dar are mai multe şanse, în timp ce bogatul nu are [la fel de multe] şanse.

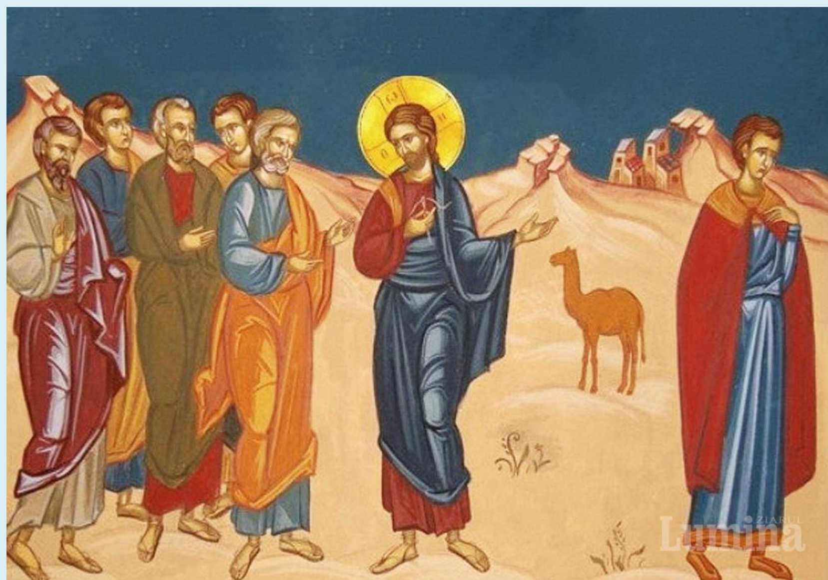
În toate calculele sale, bogatul se întemeiază pe propria avuţie. Acolo sunt aşteptările lui, acolo sunt idealurile lui, acolo sunt strategiile lui, acolo este viziunea lui pentru neamul lui, pentru ţara lui. Dumnezeu nu mai are loc. Este o concurenţă amăgitoare, între oferta lui Dumnezeu şi propria avuţie.

Aş mai dori să spun un lucru: bogaţi nu sunt numai cei care au avuţie materială, sunt şi cei care au bogăţie de orice alt fel. Puterea lumească este şi aceasta o bogăţie. Cultura lumească este şi aceasta o bogăţie. Poziţia socială este şi aceasta o bogăţie.

Sfântul apostol Pavel dă acelaşi verdict în direcţia acestor categorii: „…priviţi chemarea voastră, fraţilor, că nu mulţi sunt înţelepţi după trup, nu mulţi sunt puternici, nu mulţi sunt de bun neam” (1 Cor. 1,26). Orice avuţie „consolidează” egocentrismul, egoismul, încrederea în sine, siguranţa de sine, speranţa în sine şi-l închide pe om în sine.

(din: Pr. Constantin Coman, “Dreptatea lui Dumnezeu şi dreptatea oamenilor”, Editura Bizantină, Bucureşti, 2010)

Pr. Bogdan Racu - Evanghelia de Duminică - Păzirea poruncilor, calea pentru moștenirea vieții de veci

29 noi, 2020

Duminica a 30-a după Rusalii (Dregătorul bogat - păzirea poruncilor) Luca 18, 18-27

Fragmentul din Evanghelia după Luca, așezat de Biserică în această duminică din perioada postului Nașterii Domnului, ne prezintă întâlnirea Mântuitorului cu un dregător, un cunoscător și învățător al Legii Vechiului Testament. Așezat în prima parte a anului bisericesc, acest text ne îndeamnă să călătorim cu întrebarea: Ce să fac ca să moștenesc viața de veci? pe care am auzit-o și în prima duminică a postului și căreia Mântuitorul i-a dat drept răspuns Pilda samarineanului milostiv.

Această întrebare va mai reveni în lectura biblică de la Sfânta Liturghie spre sfârșitul anului bisericesc, în Duminica a 12-a după Rusalii, când se citește fragmentul din Evanghelia de la Matei 19, 16-26, fiind adresată Mântuitorului de un tânăr bogat, ca o preocupare esențială pentru viața duhovnicească a creștinului. Aceeași întrebare care, prin răspunsuri formulate diferit, indică aceeași cale a mântuirii: iubirea aproapelui.

Nu în mod întâmplător, Sfinții părinți au ales ca acest dialog să fie încadrat liturgic într-o perioadă de post, când creștinul acordă o importanță sporită respectării poruncilor, dar trăiește și în atmosfera bucuriei așteptării Nașterii Domnului descrisă

de catavasiile sărbătorii, care se cântă de pe 21 noiembrie (Hristos se naşte, slăviţi-L! Hristos din ceruri, întâmpinaţi-L! Hristos pe pământ, înălţaţi-vă! Cântaţi Domnului tot pământul, şi cu veselie, lăudaţi-L, popoare, că S-a prea slăvit), și de colinde. În această trăire a bucuriei de a dărui, pe care încercăm să o simțim mai intens în această perioadă, ni se așază la inimă și mesajul Evangheliei de astăzi, care ar putea fi rezumat astfel: păzirea poruncilor este calea pentru moștenirea vieții de veci.

Dregătorul care se înfățișează înaintea Mântuitorului Hristos mărturisește că a păzit poruncile Legii din tinerețile sale. El va fi citit cu atenție îndemnul primit de poporul iudeu prin Moise, „Poruncindu-ţi astăzi să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău, să umbli în toate căile Lui şi să împlineşti poruncile Lui, hotărârile Lui şi legile Lui, ca să trăieşti şi să te înmulţeşti şi să te binecuvânteze Domnul Dumnezeul tău pe pământul pe care îl vei stăpâni" (Deut. 30, 16), prin prorocul David, „Fericiți cei fără prihană în cale, care umblă în legea Domnului (...) Tu ai poruncit ca poruncile Tale să fie păzite foarte" (Psalmul 118, 1, 4), sau prin prorocul Ieremia, „Ci iată porunca pe care ţi-am dat-o: Să ascultaţi glasul Meu, şi Eu voi fi Dumnezeul vostru, iar voi Îmi veţi fi poporul Meu, şi să umblaţi pe toată calea pe care vă poruncesc Eu, ea să vă fie bine" (Ieremia 7, 23).

Și cu toate că urmărise să împlinească fiecare prescripție, îndreptându-și de tânăr calea sa prin păzirea cuvintelor Legii (Psalm 118, 9), simțea o neîmplinire în viața sa, pe care Hristos i-o va descoperi ca fiind lipirea inimii de posesiunile materiale. Așadar, nu este suficient să nu facem răul, prin împlinirea poruncilor în litera lor, ci trebuie să facem binele, săvârșindu-le în duhul lor.

Cum trebuie împlinite poruncile lui Dumnezeu?

Potrivit învățăturii de credință, Legea lui Dumnezeu trebuie împlinită în întregime, căci ea este una şi toate poruncile ei sunt date de Dumnezeu. Credinciosul nu trebuie să aleagă ce i se pare lui mai însemnat sau mai folositor din ea, căci atunci ar înlocui legea lui Dumnezeu cu o lege a sa. Sfânta Scriptură spune: „Cine va păzi toată Legea, dar va greşi într-o singură poruncă, s-a făcut vinovat faţă de toate poruncile" (Iacov 2, 10).

- *Pentru o singură vină, Moise a fost pedepsit să nu intre în pământul făgăduit.*
- *Pentru o singură minciună, Anania şi Safira au fost pedepsiţi cu moartea (Fapte 5, 1-10).*

Legea lui Dumnezeu trebuie, apoi, împlinită necontenit, adică în toate împrejurările vieţii, fiindcă numai aşa îşi dovedeşte credinciosul dragostea sa puternică faţă de Dumnezeu, binefăcătorul său cel mai mare. Şi, în sfârşit, ea trebuie împlinită cu toată bucuria. Fapta, oricât de bună ar fi, dacă e făcută împotriva inimii şi cu cârteală, nu are nici un preţ.

„Domnul este ascuns în poruncile Sale”

Nu Dumnezeu are nevoie să-I împlinim poruncile, ci noi avem această nevoie, pentru a pune limită egoismului din noi. De aceea, cei care-și dedică viața lui Hristos și se retrag în mănăstire depun jurământul tăierii voii, adică al ascultării. La fel și în viața de familie, cei doi soți se află într-un exercițiu permanent de tăiere a voii și atenție acordată celuilalt.

„De Mă iubiţi, păziţi poruncile Mele” (Ioan 14, 15) ne îndeamnă Hristos, înțelegând noi că „Şi aceasta este porunca Lui, ca să credem întru numele lui Iisus Hristos, Fiul Său, şi să ne iubim unul pe altul, precum ne-a dat poruncă. Cel ce păzeşte poruncile Lui rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu în el; şi prin aceasta cunoaştem că El rămâne în noi, din Duhul pe care ni L-a dat (I Ioan 3, 23-24)“. ***Poruncile nu sunt niște restricții care ne limitează libertatea, ci calea spre fericirea celor ce-L simt pe Dumnezeu în viața lor.***

„După atotadevărata şi Sfânta Evanghelie a unicului şi de neînlocuitului nostru Domn şi Mântuitor: «Cuvintele pe care vi le-am spus sunt duh şi sunt viaţă» (Ioan 6, 63), căci fiecare dintre ele revarsă din sine o putere mântuitoare, sfinţitoare, plină de har, de viaţă dătătoare şi transfiguratoare. Fără adevărul sfânt al Sfintei Treimi, noi nu ne împărtăşim din acea putere ce se revarsă din Sfânta Treime şi pe care noi o dobândim prin credinţă, putere care ne dă viaţă, ne sfinţeşte, ne îndumnezeieşte şi ne mântuieşte” (Sfântul Iustin Popovici, Credința ortodoxă și viața în Hristos). Împlinirea poruncilor este viața împreună cu Dumnezeu, numită îndeobște viața veșnică.

Cine poate să se mântuiască?

Dregătorul din Evanghelie pleacă întristat de la această întâlnire cu Hristos, după cum și noi ne întristăm atunci când răspunsul lui Dumnezeu la cererile noastre nu este cel mai ușor de urmat. Această întristare este semn al luptei omului cu sinele robit de patimi. De aceea, Domnul nu încearcă să-l convingă, ci doar îi arată calea. Nu-i îngrădește libertatea, dar stă gata să-i acorde ajutorul dumnezeiesc, pentru că nu puterile proprii și nici iscuința în împlinirea poruncilor îl mântuiesc pe om, ci

harul dumnezeiesc. Schimbarea modului de a fi și de a gândi este posibilă numai cu ajutorul lui Dumnezeu, așa cum mărturisim împreună cu Sfântul Simeon Noul Teolog în rugăciunea a șaptea de dinaintea Sfintei Împărtășanii.

Trebuie să reținem că mesajul Evangheliei de astăzi se adresează tuturor, indiferent de starea socială, pentru că este greu să nu se încreadă în cele materiale și celui care are mult și celui care are puțin, dar își dorește mult, așa cum tâlcuiește Sfântul Chiril al Alexandriei: „Dar mai trebuie să înțelegem un lucru. Socotită cum se cuvine, durerea suferită la lepădarea de cele lumești este aceeași, fie că este vorba de mult sau puțin. Haideți să vedem care este adevăratul înțeles al acestui exemplu atât de întâlnit. Să presupunem că doi oameni au trebuit să stea dezbrăcați. Unul s-a dezbrăcat de haine scumpe, în timp ce celălalt a trebuit să lepede numai dintre cele ieftine și ușor de găsit. Oare durerea goliciunii nu va fi aceeași în ambele cazuri? Mai rămâne altceva de lămurit? Cât privește ascultarea și dorința cea bună, cei care, deși în situații diferite, au arătat totuși aceeași ușurință și, dorind, au vândut ceea ce aveau, trebuie așezați pe aceeași treaptă cu cei bogați. Chiar Pavel cel înțelept scrie: Căci, dacă este bunăvoință, bine primit este darul, după cât are cineva, nu după cât nu are (2 Cor. 8, 12)” (Comentariu la Luca, Omilia 124).

Diac. Alexandru Briciu - Arvuna filantropiei

27 noi, 2020

În timpul activităţii Sale pământeşti, Mântuitorul Hristos S-a arătat deschis dialogului în numeroase contexte ce ni s-au păstrat consemnate în scrierile sfinţilor evanghelişti. Roadele înţelepciunii Fiului lui Dumnezeu întrupat se vădesc nu doar din cuvintele desăvârşite ale propovăduirii, ci şi din arta dialogului cu oamenii acelor vremuri. Dregătorul bogat este doar unul dintre puţinii parteneri de dialog ai Mântuitorului consemnaţi în slovele Scripturii.

Vor fi fost mult mai mulţi la număr, dacă ţinem cont că evangheliştii nu au elaborat stenogramele activităţii Învăţătorului lor, ci au reprodus scrieri programatice care le serveau dezvoltării unor anume idei de propovăduire, evident sub bogata inspiraţie a Duhului Sfânt.

În Biserică, întrebarea este călăuză pe calea mântuirii. Din Pateric aflăm că smerenia întrebării dezleagă misterul celui ce împărtăşeşte fratelui o frământare. O constantă a fiecărei întâlniri cu Iisus Hristos este totala transparenţă a celor ce I se înfăţişau. Ucenicii Săi, anonimii care primeau tămăduire de diferite neputinţe, fariseii, cărturarii şi dregătorii erau cărţi deschise în faţa Înţelepciunii lui Dumnezeu.

Când vede că are în faţă un om integru, care caută cu adevărat răspunsuri la întrebări fundamentale, Mântuitorul Hristos îi explică pe măsura înţelegerii lui. În

schimb, când vede vicleşugul din adâncul inimii celor care urmăresc să-L prindă în cuvânt, le răspunde cu replici ce zăgăzuiesc orice continuare a dialogului şi îi respinge drept ispititori şi făţarnici. Exemplul fariseilor aparent interesaţi de părerea Învăţătorului despre dajdia cuvenită cezarului este grăitor în acest sens.

În duminica ce urmează vom auzi la Sfânta Liturghie relatarea Sfântului evanghelist Luca despre întâlnirea Mântuitorului cu un dregător bogat (cap. 18, vv. 18-27). Textul este scurt, dar plin de înţelesuri duhovniceşti. Ca în multe alte relatări scripturistice, ne este de folos să parcurgem şi scrierile celorlalţi doi evanghelişti sinoptici, Matei şi Marcu. La fiecare dintre ei vom regăsi cuvinte sau expresii-cheie care ne luminează imaginea descrisă.

Sfântul Matei îl numeşte „tânăr”, în timp ce Sfântul Marcu arată că, după ce I-a mărturisit că a păzit toate poruncile, Mântuitorul a vorbit „privind la el cu dragoste”. Tânărul dregător a avut o raportare corectă şi un parcurs bun până la un anumit punct. Ne luminează tot evanghelistul Matei, care spune că îndemnul de a-şi vinde averea pentru a o împărţi săracilor este precedat de cuvintele Domnului: „Dacă voieşti să fii desăvârşit”. Aşadar, păzirea poruncilor îl aşeza pe cale, îi oferea un anumit statut social, în timp ce pentru desăvârşire e nevoie de mai mult.

Plecarea tânărului întristat şi cuvintele Fiului lui Dumnezeu despre dificultatea bogaţilor de a intra în Împărăţia cerească au dat naştere la tomuri de teologie. Aparent, tânărul ratează cea mai importantă chemare de care s-au bucurat contemporanii săi: urmarea Învăţătorului. Totuşi, Tradiţia Bisericii ne aduce mângâierea unei eventuale rodiri a cuvintelor Mântuitorului în sufletul tânărului, care Îi primeşte sfatul, se adaugă ucenicilor şi ajunge chiar episcop într-o cetate din Asia Mică.

Bogăţia ca atare nu este piedică în calea desăvârşirii. Totul ţine de raportarea la bunuri. O ştiau şi contemporanii Mântuitorului, din cuvintele Pildelor lui Solomon: „Un nume (bun) e mai de dorit decât o bogăţie; cinstea este mai preţioasă decât argintul şi decât aurul” (22, 1). Judecata finală va fi cu adevărat înfricoşătoare în special în virtutea criteriului binelui pe care am fi putut să-l săvârşim şi nu ne-am învrednicit.

Sfântul Vasile cel mare avertiza încă din secolul 4: „Cu cât înaintezi în bogăţie, cu atât întârzii în iubire”. Dovadă că bogăţia nu este incompatibilă cu sfinţenia o regăsim în multe file ale calendarului. Şi totuşi, nu regăsim apelativul „cel bogat” ataşat nici unui nume de sfânt! „Cel milostiv” da, pentru că dărnicia aduce sfinţenia.

Am văzut aceasta în Anul comemorativ al filantropilor ortodocşi români, când ne-au fost oferite modele de generozitate de-a lungul istoriei. Măsura evanghelică a împărţirii averilor la săraci este greu de îndeplinit. Adunându-ne comoara în inimă (Matei 6, 21), nădăjduim că la Judecată vom afla că am fost, dacă nu desăvârşiţi, măcar „pe cale”.

Ierom. Maxim Morariu - „Averea” și poruncile

Nov. 28, 2020

Text și context

Capitolul ce găzduiește pericopa evanghelică de astăzi debutează cu o parabolă. Hristos vorbește despre dreptatea divină. Se folosește de un exemplu care-i permite, pe baza contrastului, să arate ce diferență este între logica și justiția divină și cea umană. O aduce în atenție pe văduva stăruitoare, tocmai pentru a arăta că, în raport cu ea, omul credincios trebuie să insiste infinit mai puțin, spre a primi cele cerute din partea lui Dumnezeu.

Apoi, vorbește despre credință. Ca de fiecare dată când o face, ține să arate că ea ține de interiorul omului și trebuie să fie asociată cu smerenia. Cum adunarea era mozaicată și în auditoriu, se găseau oameni aparținând tuturor claselor sociale și diferitelor grupări religioase ale vremii, ține ca de fiecare dată, să îi atingă nițel pe farisei. Prezintă unul de-al lor în contrast cu un vameș, un exponent al ocupantului și al corupției sociale. Are grijă să laude atitudinea din templu a celui din urmă, și să arate că aceasta a plăcut lui Dumnezeu mai mult decât cea a celor ce se pretindeau împlinitori ai Legii. În fond, critică formalismul fariseilor și aroganța cu care se proclamau împlinitori ai Legii.

Precum se întâmplă de fiecare dată când au de-a face cu un tămăduitor, oamenii aduc și acum copiii în fața Lui. Să fie binecuvântați. Să le ursească ceva de bine. Să aibă ce povesti nepoților. Motivațiile sunt multiple. Hristos se folosește de

această practică pentru a transmite un nou mesaj cu valoare morală. Pe de-o parte, îi ceartă pe ucenici, care încearcă să-i oprească să facă acest lucru, iar pe de alta laudă curăția inimii pruncilor și o dă exemplu. Din anumite puncte de vedere, lumea păstrase încă, în întregimea ei, anumite aspecte ce defineau copilul. Din păcate, accentele nu căzuseră unde trebuia. La suflet, lumea nu mai era la vârsta copilăriei. Se azvârlise într-o cruntă bătrânețe a imoralității, ce-i zvântase și ultimele urme ale inocenței de pe chip. De aceea era nevoie ca oamenilor să li se ceară să se reîntoarcă la statutul de prunci. Nu să coboare la mintea copiilor, atenție! La sufletul lor!

În învălmășeala ce se iscase, cineva din popor, ridică și el glasul. Are o întrebare. Marcu ține să accentueze că este tânăr, probabil pentru a face o frumoasă tranziție de la pasajul anterior la cel de față. Luca se mulțumește doar să spună că era dregător. Omul are o întrebare, firească și de bun simț. Vrea să știe ce-i de făcut pentru a dobândi viața veșnică.

Hristos și lingușeala

Învățătorul îi răspunde frământării, nu înainte de a-l lua însă nițel în răspăr. Nu-i place stilul, ce mustește a gânduri ascunse, cu care-l abordează omul. E meteahnă de diplomat și comerciant și probabil, l-ar vrea dezbărat de ea. Fiind un om aflat în funcții înalte, ține la etichetă și la anumite dulcegării. I se adresează și Lui, din complezență, cu „bunule învățător". Hristos ține să-l se oprească asupra formulării și să arate că, involuntar, a spus un lucru interesant. Însă, spre a fi înțeles, se cade a fi completat: „nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu." Cu alte cuvinte, fără să vrea, dregătorul curios, I-a mărturisit calitățile divine. Din tonul Lui Hristos se desprind ușoare accente de ironie. Și totuși, nu-l mustră pentru abordare, ci doar ține să arate ce se înțelege din spusele sale.

„Poruncile" și „desăvârșirea"

Ca răspuns la frământarea dregătorului, Mântuitorul îl trimite la textul Scripturii. Arată înspre porunci, ferm și expeditiv: „Ştii poruncile: Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta." Răspunsul e cel așteptat. Omul era un practicant al Legii și nu se arată surprins de cele spuse de El. Ba mai mult, ține să aducă mărturie că i-a urmat toate prescripțiile. Din modul cum o face, dă de înțeles că ar vrea ceva mai mult. Învățătorul nu se lasă așteptat. Din gura Lui ies cuvinte ce-l vor întrista, însă: „Încă una îţi lipseşte: Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie."

Dezinteresul față de cele lumești, venit la pachet cu urmarea Lui, reprezintă calea sigură spre mântuire. Pentru un om ce se simte, însă, legat de realitățile acestei lumi, e un motiv de profundă supărare. Bogat fiind, cel ce-a-ndrăznit să-ntrebe, e nevoit să plece întristat. A primit răspuns la întrebare, dar îndeplinirea lui e peste puterile sufletești ale sale.

Hristos e trist și El. Ca de fiecare dată când răspunsul Său nemulțumește și când în inimile oamenilor găsește lacăt și ferecătură, în loc de dragoste și sălaș. Nu-i necăjit pentru Sine, ci pentru cel de dinaintea Lui. Își dă seama că, în ciuda abundenței bunurilor materiale, cel cu care vorbise e sărac. De-o pauperitate ce-i nocivă. Exclamă cu durere: „Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu!"

Bogații și Împărăția

Să fie aceasta o sentință? E Dumnezeul nostru un adversar declarat al bogăției? Nici vorbă. E unul al dreptății sociale. Dar aceasta nu exclude bogăția, ci doar cere o anumită atitudine în raport cu ea. Bogăția nu reprezintă în mod obligatoriu calea de intrare în iad, la fel cum nici sărăcia nu e drumul absolut înspre Împărăție. Dumnezeu ne-a înzestrat cu libertate și a inclus în ea și originalitatea. Fiecare om este chemat să se mântuiască folosindu-se de ceea ce are la îndemână. În rândul cetei sale, cum spunea titlul unei interesante cărți.

Problema dregătorului rezidă în absolutizarea bogăției. În faptul că, spre deosebire de alți oameni iluștri cu stare, precum Iov, era atât de legat de patrimoniul material de care dispunea, încât nu se putea imagina fără el. Nici măcar în cele mai negre visuri.

Cum cuvintele lui Hristos sperie, ascultătorii încep să vocifereze. Întrebarea ce se iscă pe buzele tuturor e firească și de bun simț: „Şi cine poate să se mântuiască?" Răspunsul e mai mult decât dătător de nădejde: „Cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu." Judecata se face după măsura iubirii, nu a meritocrației. În plus, neputința omenească poate fi transformată de Dumnezeu. E nevoie doar de rugăciune și de mărturisire sinceră.

Aspecte conclusive

Dincolo de valoarea în sine a evenimentului, dialogul cu dregătorul se pretează și la o interpretare simbolică și alegorică. În ipostaza acestui om ne regăsim cu certitudine și noi, fiecare, dacă ne facem o analiză sinceră a conștiinței. Într-o formă

sau alta, într-un moment sau altul al vieții, suntem robiți de te miri ce mărunțiș pe care-l considerăm mai important decât veșnicia.

Mai e apoi un accent asupra căruia merită adăstat nițel. Împărăția cerurilor „se moștenește”. E un fapt bine spus, deși involuntar, de către dregător. Acest lucru arată că ea vine ca un dar. Dumnezeu ne-o oferă în mărinimia Lui, dacă vom ști să dăm dovadă că îi suntem copii iubitori. Apoi, ne conferă statutul de fii, căci ei sunt chemați a o „moșteni”. Dacă pentru un petec de pământ rămas de la părinți, frații se judecă adesea cu anii, oare nu ar merita să facem tot posibilul pentru a moșteni unul de cer?

Pr. Emil Jurcan ia atitudine față de umilirea Bisericii și terfelirea poporului de către conducători și Mass-media: "Fiţi cinstiţi cu poporul. Nu faceţi din boală o afacere! Nu vă îmbogăţiţi pe marginea suferinţei omului! Nu transformaţi poporul într-o turmă urmărită de poliţie, înfricoșată la televizor"

30.11.2020

Pr. Emil Jurcan - Gânduri de părinte, 28 noiembrie 2020 - Pilda dregătorului bogat şi păzirea poruncilor. O replică la politică, din partea Bisericii

„Aş pleca în gândul meu de la Evanghelia pe care o vom auzi: se apropie de Mântuitorul un tânăr bogat, totuşi preocupat de starea lui sufletească, şi Îi zice: Învăţătorule bune, ce să fac să moştenesc viaţa cea veşnică? Mântuitorul îl întreabă: De ce spui că sunt bun? Bun este Dumnezeu. Cu alte cuvinte: Simţi tu că Eu sunt Dumnezeu? Ai venit la Mine ca la Dumnezeu? Sau ai venit doar să mă întrebi, dintr-o curiozitate? Probabil că ai mai întrebat pe mulţi, dar ai fi vrut să vezi ce părere am şi Eu. Sau vrei, într-adevăr, să găseşti calea spre Cer. Îi dă răspuns Mântuitorul: Vinde toate, apoi vino după Mine! Vinde toate câte ai, vine toate câte eşti, câte ai fost tu până în momentul acesta - un om al materiei, al orizontalităţii, un om care ai crezut că materia poate să fie dumnezeul tău, că plăcerea este de fapt viaţa ta în definiţia ei. Nu este! Vinde toate, scapă de această mentalitate şi vino apoi şi stai cu Mine. Simţi tu oare starea Mea dumnezeiască, simţi tu divinul din Mine?

Probabil că această întrebare ar fi trebuit să i-o punem mai ales acum, în această atmosferă de pandemie: Doamne, ce să facem? Doamne, cum să facem? Îţi spunem Învăţător cei care nu avem prea multă credinţă, dar Îţi spunem Dumnezeu cei care credem mult; oricum, tot vrem să Te întrebăm ce să facem. Chiar dacă nu suntem grozav de credincioşi, tot avem nevoie de răspunsul Tău. Dumnezeu aşteaptă să Îl întrebăm. Până acum nu L-am întrebat. Să-L găsim - până acum nu L-am căutat. Dumnezeu aşteaptă să mergem la El, să venim la El, să-I cerem sfatul - n-am făcut-o, ne-am crezut noi deştepţi şi sfătoşi. Şi ne-am trezit că nu putem gestiona. E tot mai greu şi tot mai greu. Ne-ar fi dat Dumnezeu şi răspunsuri şi înţelepciunea Lui. Dacă L-am fi ascultat, poate că am fi fost singurul popor din Europa pentru care pandemia ar fi fost ceva accidental, cu foarte puţine cazuri. Dar trebuia să-L ascultăm. Am fi fost un popor sănătos dacă am fi ştiut să-I cerem Lui sfatul. Cu siguranţă ştim răspunsurile Lui, ştim ce sfaturi ne-ar fi dat El.

În primul rând, Dumnezeu ne-ar fi spus nouă, tuturor: <Fiţi cinstiţi între voi!> Iar conducătorilor le-ar fi spus mai tare, mai apăsat: <Fiţi cinstiţi cu poporul. Nu faceţi din boală o afacere!> Le-ar fi spus lucrul acesta. <Nu vă îmbogăţiţi pe marginea suferinţei omului!>

În al doilea rând, le-ar fi spus tuturor, - şi celor care conduc, în primul rând: <Conştientizaţi poporul, maturizaţi-i, nu-i speriaţi. Nu-i transformaţi într-o turmă urmărită de poliţie, înfricată la televizor. Spuneţi-le că boala trece în momentul când au credinţă multă şi sunt optimişti, că imunitatea trupului se întăreşte în momentul în care omul zâmbeşte. Omul are puterea de a trece cu zâmbet, cu optimism peste tot. Când omul se roagă, capătă mai multă putere.> Ne-ar fi spus Dumnezeu: <Rugaţi-vă tot poporul! Învăţaţi sau reînvăţaţi să vă rugaţi. Rugaţi-vă! Ridicaţi mâinile voastre spre cer toţi. Şi cel mic, şi cel care stă în fruntea Ţării. Începeţi ziua cu Tatăl nostru. Începeţi-o şi sfârşiţi-o tot cu Tatăl nostru. Cereţi de la Tatăl Cel ceresc ajutor şi înţelepciune şi vă vor fi date.>

Şi apoi, mai concret, ne-ar fi spus Dumnezeu - şi aici vreau să dau răspunsul pe care eu, ca teolog, ca om al Bisericii, îl simt, pentru că tot timpul nouă ni s-a spus: Voi nu faceţi politică! Cu alte cuvinte, oricine din presă poate să tragă Biserica de urechi, dar Biserica să nu replice; Biserica să stea cuminte, să ia palme, că de-asta e Biserică, să întoarcă şi celăalt obraz. Adică tu poţi să te urci cu picioarele pe Biserică, Biserica trebuie să primească palme şi să zică mulţumesc. Nu! Biserica are un răspuns. Şi cu siguranţă că fiecare slujitor, fiecare om cuminte ştie exact care este răspunsul.

La replica <Oamenii se îmbolnăvesc de la moaşte>, Biserica ar fi trebuit să spună: <Nu de la moaşte! Dacă voi credeţi că ne înghesuim la moaşte şi la icoane, foarte bine, scoatem moaştele şi icoanele în cele mai mari pieţe şi oamenii şi de la balcoane să se închine, să se plece, să se roage. Vom face lucrul acesta pentru conştientizare.> Aşa ar fi trebuit să faceţi, nu să trimiteţi presa, pe neica nimeni, să filmeze două băbuţe care se ţin una de alta şi să spuneţi că e înghesuială şi de acolo se îmbolnăvesc. Nu de acolo s-au îmbolnăvit oamenii, nu de la moaşte, nu de la icoane, nu de la biserică.

Ne-ar fi spus Dumnezeu: <Nu vă mai certaţi! Nu vă mai certaţi la televizor, nu vă mai certaţi prin parlament. Arătaţi urât, aşa de urât vă stă când vă tot certaţi şi vă acuzaţi. Sunteţi ca nişte ţaţe, vai ce urâţi sunteţi în momentul acela!> Tensiunea voastră devine apoi tensiunea noastră şi oamenii se îmbolnăvesc pentru că ascultă şi primesc tensiunea aceasta a voastră şi trupul lor capătă stres, oboseală, tensiune. Cearta noastră se repercutează asupra noastră negativ. Opriţi să vă certaţi, spuneţi-vă părerea frumos şi găsiţi cea mai bună variantă.> Asta ne-ar fi spus Dumnezeu.

Şi ne-ar mai fi spus tuturor: <Iubiţi-vă Ţara şi neamul! Spuneţi-le românilor şi tuturor celor care trăiesc în Ţara aceasta că sunt frumoşi, că sunt deştepţi, că sunt cuminţi, că ei nu sunt hoţii Europei, nici cerşetorii Europei, nici urâţii Europei, ci sunt harnicii Europei, inteligenţii Europei şi că în Europa aceea occidentală mult-lăudată în care unii cântau cu inconştienţă „Vrem o ţară ca afară”- care afară? În acea Europă există hoţii mult mai mari, de miliarde şi miliarde de euro.> Adică nu noi suntem hoţii Europei. Dimpotrivă, suntem frumoşii spirituali ai Europei. Spuneţi lucrul acesta, făceţi-i pe oameni să zâmbească, să se simtă bine; ei sunt frumoşii spirituali ai Europei, pe primul loc în ceea ce priveşte spiritualitatea şi întâlnirea cu sacrul, cu Dumnezeu. Nici un popor nu este mai frumos ca acest neam. Şi apoi să ne educăm, să mergem la Dumnezeu.

<Opriţi-I - ar fi spus Dumnezeu - pe cei care vin cu sintagma „libertatea presei” [pentru a pretexta atacurile la adresa neamului propriu și a Bisericii - n.n.]. În numele aşa-zisei libertăţi a presei urâţesc neamul nostru, arunca atâtea cuvinte murdare. Asta nu e libertatea presei. Să murdăreşti un popor, o ţară întreagă, ducându-te la televizor sau scriind în mass-media sau să promovezi prin tot felul de site-uri de socializare, prin tot felul de reţele, cât de urâţi, cât de proşti… Opriţi-i! Poporul acesta este poporul lui Dumnezeu.

[…]

Mă întorc la ceea ce am început să vă spun. Un tânăr vine la Mântuitorul şi-i spune: Doamne, ce să fac? Şi Mântuitorul îi spune ce să facă. Din păcate, n-a primit. Din păcate, s-a dus îngândurat, pentru că era prea legate de averea lui, de pământul lui, de nimicul lui.

S-ar putea ca ceea ce v-am spus eu acum să fie exact ca răspunsul Mântuitorului şi mulţi dintre voi veţi zice: nu, nu merge. Am întâlnit de mai multe ori, vorbind cu oamenii, răspunsul: <Aa, asta nu, asta e ideal, e vis, nu se poate; la români nu se poate.> Nu se poate dacă nu vrei! Dacă îl faci conştient pe popor, dacă îi spui: <Tu nu eşti un popor prost! Tu eşti un popor deştept. Hai să vedem cât eşti de înţelept! Tu eşti înţelept!> Şi oamenii vor începe să gândească în profunzime. Când stai cu ei şi-i priveşti în ochi şi le spui lucrul acesta, oamenii sunt receptivi.

Eu simt că oamenii nu sunt răi, doar că atât au fost de hărţuiţi şi de asmuţiţi încât realmente au devenit răi. Asmuţiţi pe Biserică, asmuţiţi pe lucruri frumoase, asmuţiţi împotriva a ceea ce nu trebuiau să fie asmuţiţi. Tot timpul aceşti oameni, prin aceste mizerabile mass-media - pentru că chiar sunt mizerabile; îmi spunea cineva odată: - Părinte, nu mă interesează dacă dumneata le vorbeşti frumos, dacă dumneata faci lucruri frumoase la biserica ta. Pe mine, ca presă, mă interesează dacă te-au prins beat, dacă ţi s-a luat carnetul, cu alte cuvinte mă interesează doar ce este rău, pentru că doar aşa pot să fac rating. Şi-mi era prieten, îmi era apropiat respectivul. Şi am întrebat: - Chiar asta e mişcarea voastră?! Şi mi-a zis: - Da! Deci toată presa caută doar ce este şocant şi rău, mai ales acolo unde lucrurile sunt sensibile, unde este Biserica, unde este credinţa. Şi atunci prin ratingul pe care mi-l fac prin aceste ştiri, vând publicitatea mai scump, adică am mai mulţi bani. Totul se cifrează în bani. Şi am zis: Vai, dar ce rău am ajuns. Din păcate, aici suntem.

Mă întorc la ceea ce vă spuneam: haideţi să ne întoarcem să fim acei oameni ai frumosului, indiferent de bani; în primul rând să fim foarte interesaţi de suflet, de frumos. Să căutăm oamenii frumoşi. Şi să ne impunem punctele frumoase, adică să nu cedăm. Nu vă mai uitaţi la manipularea mass-media. Vă distruge. V-aţi îmbolnăvit mult privind toate ştirile acestea alarmiste. V-aţi îmbolnăvit. Să ştiţi că prima dată boala a intrat în mintea noastră şi apoi în trupul nostru.

Şi există boala, sigur că toată lumea conştientă vine şi îmi zice că există boală, este, într-adevăr, o gripă; dar haideţi s-o tratăm altfel! Medicii să-şi facă datoria, atât cât pot ei face şi să-i suţinem. În al doilea rând, să-i oprim pe cei care ne tensionează, ne obosesc. Să le spunem politicienilor că noi nu mai vrem să ascultăm certuri. Vrem să vedem gânduri frumoase, propuneri interesante, dialog plăcut, care să odihnească, nu să obosească. Adică lucruri în care să văd o gândire profun-

dă, nu un simplu slogan: <Dă-te jos să mă pun eu în locul tău!> - căci deocamdată doar atât am văzut, cu promisiuni mincinoase.

Am vrut astăzi să vă pun la suflet şi o gândire a unui om din Biserică. Cu alte cuvinte, să ştiţi că Biserica gândeşte, şi gândeşte profund. Biserica nu este una strict ceremonială, chemată să mai facă câte un parastas la mormântul eroilor sau la 1 Decembrie. Biserica are un cuvânt de spus.

Şi aş vrea să ne încurajăm unii pe alţii. Fără să jignim, dar să spunem. Să se ştie că avem o verticalitate. Şi, în primul rând, avem o credinţă. Îl ascultăm pe Dumnezeu. Îi ascultăm vocea pe care o simţim în conştiinţa noastră. Vocea lui Dumnezeu este conştiinţa noastră. Să încercăm să nu ne sufocăm această conştiinţă. Să fie conştiinţa lui Dumnezeu în conştiinţa noastră […]”.

Mitropolitul Andrei - Două căi duc la moştenirea vieţii veşnice

Nov 28, 2020

Ne spune Sfântul Luca evanghelistul, că s-a apropiat de Domnul Iisus Hristos un om, care l-a întrebat ce să facă ca să moştenească viaţa de veci. Evanghelistul Matei, când relatează această întâmplare, ne spune că, pe deasupra, omul acesta era tânăr şi Domnul Hristos l-a primit cu drag, pentru că era un tânăr preocupat de viaţa spirituală.

Poate şi atunci, ca şi astăzi, tineretul nu era destul de aşezat ca să fie preocupat de această problemă, aceea de a căuta moştenirea vieţii veşnice, care, de fapt, este cea mai serioasă şi importantă problemă. Astfel că, Domnul Hristos, fiind pedagog absolut, i-a arătat tânărului bogat, preocupat de viaţa spirituală, două căi de moştenire a vieţii veşnice fericite.

Una dintre căi, este cea comună, pe care Domnul Dumnezeu ne-o pune înainte nouă, tuturor. Domnul Hristos i-a spus: „Păzeşte poruncile!" Vedeţi, poruncile lui Dumnezeu ar trebui să le păzim cu toţii. Pe unele dintre ele ni le şi enumeră Domnul Iisus Hristos, în Evanghelia de astăzi.

Mai târziu, Sfântul Marcu Ascetul ne va spune nouă că, Dumnezeu este ascuns în poruncile sale şi cine îi împlineşte poruncile Îl află pe Dumnezeu. Aceasta este o cale comună tuturor. Un om cuminte încearcă să împlinească poruncile lui

Dumnezeu, înţelegându-le în duhul lor, aşa cum Însuşi Domnul Iisus Hristos, în Predica de pe Munte, le-a tâlcuit apostolilor Săi.

Însă, mai este o cale specială de moştenire a vieţii veşnice, iar calea cea specială este calea monahală. Vedeţi, la urmă, tânărul, care după cum reiese din istorisire, era cuminte, a fost încuviinţat de către Domnul Iisus Hristos că păzeşte poruncile, încă din tinereţile lui. Văzând aceasta i-a spus că dacă vrea să fi e desăvârşit, dacă vrea să caute o cale specială de a intra în Împărăţia lui Dumnezeu, ar trebui să vândă tot ce are, să împartă săracilor şi să-I urmeze, pentru a avea comoară în cer. Aici se cuprind cele trei voturi monahale: sărăcie, ascultare şi feciorie.

Tânărul din Evanghelie, fiind foarte bogat, nu s-a putut dezlipi de averea sa şi Mântuitorul a constatat cu durere în suflet cât de greu vor intra cei ce au bogăţii în Împărăţia Cerurilor.

Şi atunci, ca şi acum, cine este stăpânit de iubirea de avere, cu greu se dăruieşte totalmente lui Dumnezeu. Auzind aceasta, ucenicii au întrebat: „Doamne, dar atunci cine poate să se mântuiască?” La această întrebare, Domnul Hristos, pentru a-i mângâia şi încuraja, le răspunde: „Ceea ce la oameni este cu neputinţă, este cu putinţă la Dumnezeu”.

De atunci şi până astăzi, mulţime de oameni, tineri şi bătrâni, îşi pun această problemă esenţială pentru a afla ce trebuie să facă pentru a moşteni viaţa cea de veci.

Acum, noi care suntem maturi, avem această datorie de a le deschide poarta curiozităţii celei sfinte tinerilor noştri, ca să vină şi să-L întrebe pe Domnul Hristos ce trebuie să facă să moştenească viaţa veşnică cea fericită.

Nu le putem pretinde tinerilor să fie bătrâni. Ei trebuie să se bucure de tinereţea lor, dar frumos, cumpătat, aşa cum ne învaţă Sfânta Scriptură, care, în anumite momente li se adresează chiar lor, nepretinzându-le să fie posaci, ci, dimpotrivă, să fie aşa cum trebuie să fie un tânăr, dar să aibă preocupări religioase şi o viaţă morală.

Iată ce zice Solomon, în acest sens, în cartea Eclesiastului, în capitolul 11, începând cu versetul 9: „Bucură-te omule cât eşti tânăr şi inima ta să fie veselă în zilele tinereţilor tale şi mergi în căile inimii tale şi după ce-ţi arată ochii tăi, dar să ştii că pentru toate acestea, Dumnezeu te va duce la judecata Sa”. Cu alte cuvinte, le spune să aibă o noimă întru toate.

Tineri şi bătrâni, trebuie să fim preocupaţi de viaţa spirituală şi să-L întrebăm pe Domnul Hristos ce să facem ca să moştenim această viaţă veşnică fericită. Prima cale deschisă pentru noi, pentru toţi, este cea a păzirii poruncilor. Cea de-a doua, este cea specială, a monahilor.

PS Macarie, în Sfântul Munte, despre diferența dintre moralitate şi viaţa duhovnicească bazată pe o relaţie vie cu Hristos. “Fără pocăință ne aflăm în mare risc să cădem în părere de sine, în înşelare, să ne cufundăm într-o stare căldicică”

14.12.2018

Episcopia Română a Europei de Nord: PS Episcop Macarie în slujire arhierească la Schitul Prodromu din Muntele Athos - „Să ne reîmprospătăm și să ne reîntinerim sufletul prin roua pocăinței”

În aceste zile Preasfințitul părinte episcop Macarie al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord se află în pelerinaj în Muntele Athos, fiind însoțit de un grup de pelerini români din Suedia. Zilele trecute, ierarhul s-a aflat în mijlocul monahilor români din Schitul Lacu, iar duminică, 9 decembrie 2018 a săvârșit Privegherea și Sfânta Liturghie în biserica Schitului românesc Prodromu, fiind înconjurat în slujirea euharistică de părintele stareț Atanasie Floroiu și de un sobor de preoți și diaconi. După Sfânta Liturghie, Preasfințitul Macarie a săvârșit un Trisaghion la mormântul Părintelui Petroniu Tănase, membru al mişcării „Rugul Aprins”, stareţ al schitului românesc Prodromu din Sfântul Munte Athos, dar şi unul din marii duhovnici români.

Referindu-se la pericopa evanghelică (Luca 18, v. 18-27) despre dregătorul bogat și păzirea poruncilor, Preasfințitul Macarie a spus: „Există un prim plan, cel mai evident, cel al diferenței între moralitate și viață în Hristos. Dregătorul bogat respectase toate poruncile din Vechea Lege. În esență, ele constau în cinstirea lui Dumnezeu și a părinților și în ferirea de păcate grele: adulter, crimă, furt, minciună gravă (mărturie calomnioasă împotriva aproapelui). Cine respectă aceste porunci ale decalogului atinge prima treaptă a umanității, anume treapta morală. Cine nu atinge această treaptă se află într-un stadiu, am putea spune, de neomenie. Este neom cine nu-și cinstește părinții trupești sau sufletești și cine comite celelalte fărădelegi. Așadar, ca să putem dori mai mult de la cineva, ca să putem tinde către mai mult, este necesar să atingem, mai întâi, această treaptă.

Însă odată ce suntem aici, Hristos ne arată, prin răspunsul dat dregătorului, că nu suntem încă prietenii Lui. Nu ducem o viață duhovnicească doar prin simpla respectare a decalogului. Pentru aceasta e nevoie de mult mai mult. Așadar, ni se arată diferența între Vechiul și Noul Testament, între viața morală și cea duhovnicească.

Un al doilea plan este cel al averilor de care trebuie să se lepede tânărul dregător. Aceste averi reprezintă orice agonisită, acumulare materială, dar, mai ales, imaterială, pe care am dobândit-o în viața noastră păcătoasă, zi de zi. Acumulăm trăsături de personalitate, păreri, obișnuințe, atașamente, o anume idee despre noi înșine, anumite concepții despre bine și rău, acumulăm, zi de zi, clipă de clipă, multe păcate, stări păcătoase.

Ei bine, iubiții mei, pentru a ne putea apropia de Hristos, pentru a avea o relație vie cu Hristos, noi trebuie mereu și mereu să ne lepădăm de aceste „averi” depozitate straturi, straturi peste sinea noastră, trebuie să ne reconsiderăm mereu și mereu concepțiile, părerile, ideea pe care o avem despre noi înșine și ce facem cu viața noastră.

Dacă nu vom face aceasta, adică dacă nu facem pocăință (metanoia, schimbarea minții), zi de zi, atunci ne aflăm în mare risc să cădem în părere de sine, în înșelare, să ne pietrificăm în moartea sufletului. Riscăm să ne cufundăm într-o stare de întuneric (pe care-l luăm drept lumină), într-o stare căldicică în care dragostea față de Dumnezeu și aproapele se stinge, fiind înlocuită cu egocentrism.

Iar aceasta, dragii mei, se poate întâmpla chiar dacă noi rămânem, în cele exterioare, niște oameni morali, care cinstim pe Dumnezeu, cinstim părinții și nu facem

fărădelegi mari. La arătare oameni evlavioși, pe dinăuntru mucegai și putregai, așa cum se întâmpla cu fariseii pe care Domnul îi numea „morminte văruite”.

Așadar, dacă vrem să-L urmăm cu adevărat pe Hristos, trebuie să punem început bun al pocăinței noastre zi de zi. Iară și iară. Să ne reîmprospătăm și să ne reintinerim sufletul prin roua pocăinței, prin starea umilicioasă a inimii, prin sărăcia cu duhul, adică prin smerirea noastră înaintea lui Dumnezeu, conștienți fiind că suntem slugi netrebnice, orice bine și orice poruncă am fi reușit să facem sau am crede că am reușit să facem”.

PS Macarie este "Alături cu toată inima de părintele arhiepiscop Teodosie de la Tomis și de pelerinii de la Peștera Sfântului apostol Andrei!": "Să nu ne uităm înapoi, ci să privim înainte, la ţinta Hristos!"

29.11.2020

Episcopul Macarie: „Ce să facem pentru a ne mântui? Sunt alături cu toată inima de pelerinii de la Peștera Sfântului apostol Andrei!" Copenhaga, duminică, 29 noiembrie 2020:

(transcrierea unui fragment)

[…] Acum ne întrebăm, aşa cum se întreba şi dregătorul bogat din Evanghelia care s-a citit la dumnezeiasca Liturghie: Ce putem să facem ca să ne mântuim? În momentul în care trebuie să luăm decizii capitale, să le alegem pe cele mântuitoare. Cu alte cuvinte, să nu ne uităm înapoi, ci să privim înainte, la ţintă, iar ţinta noastră este Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Ne mai spune Domnul în Evanghelia după Luca, cap. 9, versetul 62: Nimeni care pune mâna pe plug şi se uită îndărăt nu este potrivit pentru Împărăţia lui Dumnezeu. Aţi auzit?

Nimeni care pune mâna pe plug şi se uită îndărăt - şi nu priveşte la ţintă, nu priveşte înainte, nu merge înainte! - nu este potrivit pentru Împărăţia lui Dumnezeu. Aşadar, să privim înainte, iubite frate şi iubită soră, şi să nu ne uităm în urmă la modul de viaţă trecut pe care trebuie să-l părăsim pentru a-I urma lui Hristos, ca să nu ni se întâmple şi nouă ceea ce i s-a întâmplat soţiei lui Lot, care nu a ascultat

de Dumnezeu şi a privit înapoi spre Gomora, prefăcându-se în stâlp de sare. Aşadar, nu privi înapoi, ci priveşte înainte! Ţinta noastră este Hristos!

Şi să luăm deciziile capitale în aceste vremuri de restrişte, chiar dacă aceasta ar însemna să ne întoarcem intempestiv în ţara noastră sau să ieşim din marile oraşe sau să ne retragem în locuri mai liniştite şi să părăsim modul de viaţă de dinainte sau chiar să rămânem pe loc, încredinţându-ne integral Preamilostivului Dumnezeu. Nu te descuraja, ci priveşte înainte, ţinta este Hristos! El este pacea şi bucuria noastră, Lui trebuie să-I urmăm şi Lui trebuie să ne dedicăm integral.

Mă gândesc cu multă dragoste în aceste zile, fiindcă, iată, Dumnezeu m-a învrednicit să revin în mijlocul dvs, lângă moaştele Sfântului apostol Andrei - fragmente din moaştele Sfântului apostol Andrei se păstrează şi în biserica noastră de aici, de la Copenhaga - şi a devenit o tradiţie ca în fiecare an, în duminica premergătoare prăznuirii Sfântului apostol Andrei, botezătorul poporului român, să fiu în mijlocul fraţiilor voastre, la Copenhaga. Dumnezeu m-a învrednicit să trec peste toate opreliştile şi să fiu în mijlocul dvs.

Iar acum, în comuniune de rugăciune, ne gândim şi la pelerinii care se îndreaptă astăzi şi mâine spre peştera Sfântului apostol Andrei. Îi suntem alături, cu toată inima, părintelui arhiepiscop Teodosie de la Tomis şi tuturor slujitorilor dumnezeiescului altar care, iată, sunt constrânşi în aceste zile în a-şi exercita alături de enoriaşi, libertatea lor religioasă. Le suntem alături tuturor pelerinilor de la peştera Sfântului apostol Andrei şi slujitorilor altarului de la Tomis şi din toate locurile noastre, de acasă, care, în aceste zile, îi aduc cinstire Sfântului apostol Andrei, ocrotitorul României, care ne îndeamnă să urmăm chemării Mântuitorului nostru Iisus Hristos de a împlini apostolatul, aşa cum l-a împlinit şi el, cu timp şi fără timp.

Îi cuprind pe toţi cei care se adună acum în biserici la această frumoasă prăznuire în îmbrăţişarea rugăciunii şi urmăm cu toţii îndemnul apostolesc de a ne purta poverile unii altora întru legătura iubirii. Amin.

PS Calinic Botoşăneanul - Urmarea lui Hristos pe drumul cel greu al lepădării de sine

Cel bogat trebuie să se subţieze atât de mult, adică să renunţe la cele care îi fac plăcere, încât să devină transparent lui Dumnezeu.

Momentul care face subiectul Evangheliei citite la Sfânta Liturghie în Duminca a XXX-a după Rusalii vorbeşte despre primejdia bogăţiei (Matei 19, 16-30; Marcu 10, 17-31 şi Luca 18, 18-30) şi el a urmat binecuvântării pruncilor (Luca 18, 15-17). Mântuitorul Iisus Hristos îi prezintă pe copii drept modele pentru cei care vor să dobândească Împărăţia lui Dumnezeu.

Mişcat de cele auzite, un dregător (în versiunea Sfântului Evanghelist Luca), un tânăr bogat (în versiunea Sfântului Evanghelist Matei) şi unul din mulţime (în versiunea Sfântului Evanghelist Marcu) a venit la El şi, plecându-şi genunchiul, i-a zis: „Învăţătorule bun, ce bine să fac, ca să am viaţa veşnică?" După cum se vede, pe dregător îl preocupa „dobândirea vieţii de veci" (Luca 18, 19). Bogăţia este o cunună pentru cei înţelepţi (Pilde 14, 24). Am putea spune că era un om cu preocupări serioase. Încredinţat că Iisus este deplin autorizat să-i dea cele mai bune sfaturi, tânărul I s-a adresat Lui ca unui învăţător, dar cu însuşirile ce se cuvin numai lui Dumnezeu: ***„Învăţătorule bun, ce bine voi face, ca să am viaţă veşnică?" (Matei 19, 16).*** Modul de adresare a învăţătorului i-a atras atenţia lui Hristos. Dreptul de a stabili condiţiile în care cineva poate să dobândească viaţa de

veci aparţineau doar lui Dumnezeu.Or, tânărul apelează la bunătatea lui Iisus în speranţa că îi va trasa condiţii mai uşoare pentru dobândirea vieţii veşnice.

Hristos nu poate îngădui să se aducă vreo ştirbire bunătăţii lui Dumnezeu şi să abată atenţia tânărului de la Dumnezeu, izvorul oricărui lucru bun (Marcu 10, 18). Mai mult, Iisus îi arată că El nu este ca ceilalţi învăţători de lege, care ar fi acceptat apelativul „bun". Din acest motiv îi atrage atenţia, spunându-i: ***„De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun, fără numai Dumnezeu" (Luca 18, 18).***

Porunci mari și porunci mici

Dumnezeu, în urma sfatului treimic, L-a trimis pe Fiul Său ca să restaureze lumea. Însă aceasta nu se putea face stabilind condiţii mai uşoare decât cele indicate de Părintele Său ceresc. Şi îndată Hristos l-a trimis la poruncile Legii, date de Dumnezeu prin Moise, spunându-i: ***„Iar de vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile" (Matei 19, 17).*** Iisus face trecerea de la „a avea" viaţa veşnică, căci în concepţia iudaică aceasta se putea dobândi prin meritele personale, la „a intra" în viaţa veşnică, arătând că mântuirea este un dar al lui Dumnezeu făcut oamenilor. Neştiind la care porunci face trimitere, dregătorul l-a întrebat pe Hristos: „Care?"

Întrebarea era îndreptăţită, întrucât cărturarii împărţeau poruncile Legii în porunci mari şi mici. Însă nu spuneau care dintre ele sunt poruncile mari şi care sunt cele mici. Pentru a dobândi viaţa de veci era suficient, spuneau ei, să împlineşti doar poruncile mari. Aşa se face că Hristos i le-a enumerat: ***„Să nu ucizi, să nu săvârşeşti adulter, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta şi să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi" (Matei 19, 18-19).*** De fapt, Hristos nu face altceva decât îi aminteşte poruncile din Decalog, de la 6-9 şi porunca 5 (Ieşire 20, 12-16; Deuteronom 5, 16-20). La acestea se adaugă porunca 10 (Ieşire 20, 17 şi Deuteronom 5, 21), formulată însă altfel: ***„să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi" (Matei 19, 19),*** căci numai cel ce îşi iubeşte aproapele nu pofteşte nimic din cele ce îi aparţin. De remarcat este faptul că iubirea de Dumnezeu nu era inclusă în porunca iubirii aproapelui (Levitic 19, 18), deşi erau numite în mod nedespărţit. Ascultându-le, dregătorului nu-i erau străine.

Drumul spre Împărăţia lui Dumnezeu trece pe la poarta săracului

Referatul precizează că pe acestea le păzise din tinereţile sale (Matei 19, 20). Şi totuşi tânărul era dezorientat; nu se putea defini. Trecea printr-o criză de identitate. Simţea că cele impuse de legea mozaică, împlinite cu toată acrivia, nu sunt suficiente. Se temea că poate îi scăpase din vedere vreo poruncă. Aşa se şi explică

rostul întrebării adresate lui Iisus. Aceasta l-a şi făcut să caute un răspuns pertinent, mai ales că sesizase disponibilitatea lui Hristos de a lega o discuţie cu el. Văzând dorinţa sa de a şti ce-i mai lipseşte ca să dobândească viaţa de veci, Hristos l-a privit cu drag (Marcu 10, 21) şi i-a spus: ***„Dacă vrei să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer; şi apoi, luând crucea, vino şi urmează Mie" (Luca 18, 22).*** Adică, realizează-ţi coordonatele personalităţii tale după modelul Crucii lui Hristos. Căci „plinirea Legii" este Hristos. Paradoxul este că desăvârşirea cerută de Dumnezeu nu constă în păzirea tuturor poruncilor, ci în eliberarea întregului om de lucrurile care îi leagă libertatea, care constituie o piedică în calea desăvârşirii. De remarcat este faptul că drumul spre Împărăţia lui Dumnezeu trece exclusiv pe la poarta săracului. Din păcate, spusele lui Hristos l-au întristat foarte tare pe dregător şi l-au făcut să plece mâhnit (Luca 18, 23). Sperase să i se fixeze condiţii mai uşoare pentru a dobândi viaţa veşnică. I s-a descoperit tocmai antipodal şi anume că trebuia să iasă din lumea avuţiilor pentru a intra în lumea Duhului, să îşi desfacă sufletul de legăturile bogăţiilor materiale. Or, pentru iudei, bogăţia era semnul binecuvântării, iar sărăcia cel al blestemului.

Spunându-i: „Ia crucea şi urmează-mi", Hristos i-a sugerat să moară patimii avuţiei, pentru ca numai după aceea să „vină şi să-i urmeze" (Matei 16, 24). Numai că „dregătorul a plecat întristat, căci avea multe avuţii". Avuţii pe care le poseda cu patimă; de aceea, la gândul că le va pierde, s-a întristat de moarte. Nu putea înţelege revendicarea totală a lui Dumnezeu pentru întreg omul, şi nu doar pentru anumite manifestări ale sale. Şi aceasta pentru că religiozitatea lui nu era totală, ci parţială şi fragmentară, rezumându-se doar la o parte a vieţii sale. Şi văzându-l trist, Iisus a zis: ***„Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu" (Luca 18, 24).***

Familia eshatologică

Averile au o deosebită însemnătate asupra sufletului. Te pot mântui sau te pot osândi. Când le idolatrizezi, ele devin păguboase (Efeseni 5, 5), căci întodeauna „a avea" domină asupra lui „a fi". În acest sens, Mântuitorul Însuşi a zis: ***„Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat (zgârcit) în împărăţia lui Dumnezeu" (Matei 19, 24).*** Solomon spune: ***„Nu zăbovi a face bine celui ce are nevoie, când ai putinţa să-l ajuţi. Nu spune aproapelui tău: „Du-te şi vino, mâine îţi voi da!", când poţi să-i dai acum" (Pilde 3, 27-28).*** Cel bogat trebuie să se subţieze atât de mult, adică să renunţe la cele care îi fac plăcere, încât să devină transparent lui Dumnezeu. Din acest motiv, când bogăţiile sunt folosite în scopuri filantropice, ele asigură un loc în veşnicie (Luca 16, 9). Prin urmare,

sărăcia de bună voie nu este o poruncă, ci un îndemn, pentru cel care râvneşte desăvârşirea.

Auzind Apostolii cele spuse de Iisus, s-au mirat, zicând: ***„Dar cine poate să se mântuiască?" (Luca 18, 26).*** Raţionamentul lor era simplu: dacă cei avuţi, care aveau posibilitatea să îndeplinească toate cele poruncite de legea mozaică, numai cu mare greutate se pot mântui, iar cei săraci, neavând posibilităţi materiale, nu pot împlini Legea, cine se mai poate mântui? Atunci, Iisus i-a asigurat, zicând: ***„La oameni aceasta este cu neputinţă, la Dumnezeu însă toate sunt cu putinţă" (Matei 19, 25-26).*** Deci, Dumnezeu poate să-i mântuiască şi pe unii şi pe alţii, cu o singură condiţie: „Să creadă în El. Căci mântuirea nu este rezultatul lui „ce voi face?", ci darul bunătăţii lui Dumnezeu, căci „nimeni nu este bun, fără numai Dumnezeu (Marcu 10, 18).

Însufleţit de răspunsul lui Iisus, Petru se interesează de răsplata pe care o vor primi cei care, ***„lăsând toate ale noastre, am urmat Ţie" (Luca 18, 28).*** Domnul îi asigură că lepădarea lor de toate cele lumeşti şi urmarea Lui nu va rămâne nerăsplătită, căci ***„nu este nici unul care a lăsat casă, sau femeie, sau fraţi, sau părinţi, sau copii, pentru împărăţia lui Dumnezeu, şi să nu ia cu mult mai mult în vremea aceasta, iar în veacul ce va să vină, viaţa veşnică" (Luca 18, 29-30).***

Sfântul Evanghelist Matei consemnează drept recompensă aşezarea Apostolilor pe cele 12 scaune, în calitate de judecători ai celor 12 seminţii ale lui Israel, la „naşterea din nou", adică la Învierea cea de obşte (Matei 19, 28). Răsplata va fi deci de două feluri. Una pe pământ, în această viaţă, constând în bunuri spirituale, capabile să aducă sufletului mai multă bucurie decât cele materiale, şi anume o familie eshatologică, Biserica (Marcu 3, 31-35), şi una în viaţa de după moarte, şi anume prietenia veşnică a sufletului cu Dumnezeu. Astfel, Dumnezeu dăruieşte omului viaţa veşnică încă din prezent, pentru a se continua în viitor, fără a fi întreruptă de faptul biologic al morţii fizice.

Pentru a dobândi însă toate acestea, este subliniat îndemnul de a-L urma pe Hristos pe drumul cel greu al lepădării de toate şi al asumării Crucii.

PS Sebastian, episcopul Slatinei şi Romanaţilor: Predică la Duminica a XXX-a după Rusalii: Dregătorul bogat şi păzirea poruncilor - De la păzirea poruncilor la desăvârşire

Dreptmăritori creştini, Evanghelia propusă spre meditaţie astăzi este cea a Dregătorului bogat, potrivit Sfântului Evanghelist Luca, sau a Tânărului bogat, potrivit textului paralel de la Sfântul Evanghelist Matei (19,16-26). Un bogat, aşadar, vine la Mântuitorul Hristos şi-I pune o întrebare lăudabilă, o întrebare care ar trebui să ne preocupe permanent şi pe noi: „ce să fac să moştenesc viaţa de veci?" Numai că, bogatul acesta, deşi pune o întrebare bună, dovedeşte totuşi o dublă ignoranţă prin felul în care o formulează, ceea ce şi duce la amplificarea şi complicarea dialogului cu Hristos. Care este această dublă ignoranţă?

Întâia necunoaştere a bogatului constă în faptul că acesta nu ştia cu Cine vorbeşte! L-a numit pe Domnul „Învăţătorule bun", dar îl considera un învăţător de lege oarecare. De aceea, Mântuitorul l-a întrebat: „De ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu", iar acela nu a ripostat, să fi zis: „Dar, Doamne, eu asta am vrut să spun, că eşti Dumnezeu şi de aceea Te întreb…" Nu ştia, aşadar, cu Cine vorbeşte.

De ce mai este ignorant bogatul? Pentru felul în care cere „să moştenească viaţa de veci!" Aşa se exprimă el în textul de astăzi de la Sfântul Luca. Cum întreabă tânărul în textul de la Sfântul Evanghelist Matei? „Ce bine să fac, ca să am viaţa de

veci?” Vedeţi? Acela cere „să aibă” viaţa de veci, iar cel de astăzi „să o moştenească“. I-a corectat, însă, Hristos, şi pe unul şi pe celălalt. Ce le-a răspuns El? De vrei să intri “în viaţă — nu dacă vrei „s-o ai“, şi nici dacă vrei s-o moşteneşti” —, păzeşte poruncile. Vedeţi cum tânărul gândea ca un bogat? A pus problema exact în felul în care gândesc bogaţii. A venit la Hristos conştient de multele sale bogăţii, cerând „să moştenească” şi „să aibă” viaţa de veci. Hristos însă a făcut distincţie şi a arătat că una este „să moşteneşti” ori „să ai“, şi alta „să intri în viaţa de veci“. De ce? Pentru că una este calea poruncilor, şi alta calea desăvârşirii, chiar dacă ambele duc în împărăţia lui Dumnezeu.

În viaţa de dincolo, vor fi unii care se vor mântui aşa, “cu milă şi cu îndurările şi cu iubirea de oameni” ale Domnului, şi prea puţini „aleşi“, care vor ajunge „moştenitori” şi chiar “judecători” ai celorlalţi: „au nu ştiţi că sfinţii vor judeca lumea?“ (I Cor. 6, 2). Iar despre Sfinţii Apostoli spune că vor şedea şi ei „pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel” [Mt. 19,28]. Iată, aşadar, două categorii de „cetăţeni” ai împărăţiei Cerurilor: una, a celor mântuiţi, şi alta a celor desăvârşiţi, sau a sfinţilor.
Ei bine, văzând Hristos confuzia din mintea bogatului, i-a răspuns, afirmând mai întâi un creştinism pe măsura priceperii lui şi a celor mai mulţi dintre noi. Ce a spus Domnul că trebuie să facă pentru ca să intre în viaţa de veci? „Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta“. Un creştinism, vasăzică, simplu, comod, confortabil şi la îndemâna oricui, pentru că aduce de faţă numai poruncile prohibitive din Lege, şi anume doar pe acelea ce se referă strict la relaţia cu semenii. De aceea i s-a şi părut extrem de simplu bogatului, care a şi replicat: „Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele“. Atunci, aceasta îţi mai lipseşte, a adăugat Hristos: „Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor… şi vino de urmează Mie“. Ce a făcut atunci bogatul? I-a întors spatele şi a plecat…

Iubiţi credincioşi, ar fi fost foarte comod creştinismul care doar ne-ar fi oprit să săvârşim adulter, să ucidem, să furăm, să mărturisim strâmb ori să ne necinstim părinţii! Ar fi fost, însă, doar un „creştinism uman” sau „umanist” şi o „religie prohibitivă“… Hristos însă a promovat un „creştinism pozitiv“, cerând de la noi şi angajament, devotament şi chiar jertfă, fapt ce nemulţumeşte pe foarte mulţi care, dezamăgiţi, repetă până astăzi gestul tânărului bogat, pun capul în jos şi pleacă „neputincioşi”. Ne-ar fi convenit, poate, un creştinism în care să fie suficient „să nu ucizi, să nu furi, să nu faci desfrânare, să nu depui mărturie mincinoasă etc“. ***Dar, oare, creştinismul aceasta este? O religie al lui „ce să nu facem“?*** Este un creştinism prohibitiv? Dacă ar fi aşa, creştin ar fi tot cel ce nu săvârşeşte răul! Nu,

însă! Evanghelia de astăzi ne atrage atenţia, chiar cu riscul de a-i întoarce şi noi spatele, că adevăratul creştinism înseamnă mult mai mult decât atât…

Spun aceasta, pentru că se întâmplă şi astăzi să vină credincioşi la spovedanie şi să înceapă tot în felul bogatului: „Ştiţi, părinte, n-am făcut mare lucru… n-am furat, n-am dat în cap la nimeni, n-am făcut desfrânare şi… cam atât!“. Şi atunci îi întrebăm; „Frate dragă, ai auzit de milostenie? Ai auzit de compasiune? De iertare? De slujirea celor aflaţi în nevoi? De iubirea aproapelui şi a lui Dumnezeu, căci creştinismul înseamnă şi toate acestea”! ***Adevăratul creştinism nu este doar fugă de păcat, ci este, deopotrivă, şi angajament cu toată fiinţa noastră în cultivarea virtuţilor. Este iubirea lui Dumnezeu şi a aproapelui, chiar dacă acesta din urmă ne-ar fi vrăjmaş. Şi atunci, sigur că, dintr-odată creştinismul nu mai pare atât de „convenabil”, „comod” şi la îndemâna oricui.*** Este şi motivul pentru care mulţi se limitează doar la atitudinea bogatului de astăzi - la creştinismul acela al lui „ce nu trebuie să facem” şi „ce nu e bine să facem“. ***În momentul în care, însă, ni se spune că adevăratul creştinism înseamnă şi post, şi rugăciune, şi milostenie, şi curăţie trupească şi sufletească, şi iubire şi, în scurte cuvinte, multă luptă cu noi înşine, dintr-odată îi întoarcem spatele, sau ne mulţumim doar cu „creştinismul” acela „rudimentar” şi, de fapt, „insuficient”.***

Fraţi creştini, bogatul din evanghelia de astăzi a făcut, fără să-şi propună, un lucru deosebit de valoros: L-a „provocat” pe Hristos să ridice ştacheta şi să vorbească despre creştinismul celor „desăvârşiţi” sau al celor „aleşi”. Adică despre cei care, peste veacuri, nu s-au mulţumit doar cu păzirea poruncilor, ci au tins spre desăvârşire, şi este cazul sfinţilor în general, dar şi al monahilor, care au văzut întotdeauna în invitaţia lui Hristos „Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor, şi vei avea comoară în ceruri, apoi vino de urmează Mie” chemarea la votul desăvârşitei sărăcii. Ce a făcut acela? S-a întristat, pentru că avea multe bogăţii, iar acest lucru L-a determinat pe Domnul să spună ucenicilor un cuvânt teribil de greu, ce a căzut ca plumbul şi peste ei şi peste noi: ***„Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în Împărăţia Cerurilor. Şi iarăşi zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în Împărăţia Cerurilor”.***

Un cuvânt greu şi absolut neconvenabil şi neconfortabil! Căci, acestui soi de devotament şi angajament nu numai bogatul de astăzi i-a întors spatele, plecând acasă întristat, ci şi foarte mulţi dintre noi.

Mulţi oameni întorc şi astăzi spatele creştinismului, ori preferă un creştinism doar al primei faze. Aceştia, poate, s-ar fi bucurat ca tânărul să nu-L fi provocat pe Hristos să ridice ştacheta atât de sus şi să arate ce vasăzică adevăratul creştinism!

Le-ar fi convenit de minune, probabil, un creştinism prohibitiv şi care să privească doar relaţiile interumane! Hristos, însă, arată că adevăratul creştinism nu ne cere doar să fugim de rău, ci să şi căutăm binele şi să-l săvârşim pe el cu toată fiinţa noastră. Mai mult decât atât, Hristos arată bogatului din evanghelie că, dacă voieşte să fie desăvârşit, trebuie să renunţe tocmai la ceea ce iubea el mai mult - avuţiile sale.

Ar putea părea unora că Mântuitorul are ceva cu bogăţia!… Atenţie, însă, care este învăţătura Lui cu privire la bogăţie şi sărăcie: nici bogăţia şi nici sărăcia nu pierd ori mântuiesc prin ele însele. Veţi vedea bogaţi la care avuţia naşte îngâmfare, mândrie, auto suficienţă, lăcomie, nemilostivire, împietrire, dar veţi vedea şi oameni cărora bogăţia nu le-a luat minţile şi nu le-a afectat credinţa ori dragostea faţă de Dumnezeu.

- *Aduceţi-vă aminte de dreptul Avraam care, deşi era cel mai bogat om de pe pământ, striga din mijlocul bogăţiei lui: „pulbere şi cenuşă sunt eu“! (Fc. 18, 27] Şi a iubit pe Dumnezeu atât de mult, încât a fost gata să-şi jertfească nu doar bogăţiile sale – ceea ce n-a făcut bogatul nostru de astăzi — ci pe propriul fiu, Isaac (Fc. cap. 22).*
- *Un alt exemplu, tot din Vechiul Testament, Dreptul Iov. Bogat, cu avuţii nenumărate, pierzându-le pe toate acestea prin îngăduinţa Domnului, L-a iubit totuşi pe El mai mult decât lucrurile cele pieritoare. Căci, deşi şi-a pierdut toată avuţia, a rămas, totuşi, credincios lui Dumnezeu şi răbdător în suferinţă (vezi cartea Iov).*
- *Un altul, Iosif din Arimatea: sfetnic ales, bogat, dar mare admirator al Mântuitorului Hristos, I-a dăruit Domnului propriul său mormânt ca să fie îngropat în el (Mt. 27, 57-60).*

Şi mai sunt şi multe alte exemple de oameni pentru care bogăţia nu a fost numaidecât pierzare. Hristos nici nu a afirmat că este cu neputinţă bogatului să intre în Împărăţia Cerurilor, ci a spus doar că-i va fi foarte, foarte greu să-L iubească pe Dumnezeu şi pe semenul său mai mult decât avuţiile sale…

Atenţie că nici sărăcia nu este virtute, dacă nu este dublată de „sărăcia cu duhul“! Sărăcia poate şi ea împietri, înrăi şi neferici, ducând la hoţie, la dorinţă de câştig urât, la invidie faţă de cei care au mai mult, ori la veşnică nemulţumire cu propria stare, lucruri care nu vor zidi niciodată duhovniceşte. Altundeva trebuie căutat înţelesul cu care Dumnezeu ne previne că bogăţia este periculoasă — şi anume că ne leagă inima de ea, ne răpeşte libertatea, făcându-ne robi ai ei. Or, Hristos nu-Şi doreşte în Împărăţia Sa robi. Aţi văzut cum bogatul a cerut “să moştenească”

Împărăţia Cerurilor, adică să fie stăpân peste ea? Dar cum ar fi putut fi stăpân el, de vreme ce s-a arătat neputincios de a stăpâni peste sine şi a fost robit de propria avuţie, căci, având de ales între Hristos şi avere, a preferat-o pe aceasta din urmă? Nu i-a convenit acest soi de creştinism care cere totul! Şi, de ce oare cere totul? Ei bine, cere totul pentru că numai atunci poţi iubi ***„pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu totul cugetul tău, din tot sufletul tău şi din toată virtutea ta" (Lc. 10, 27),*** când eşti gata să renunţi la toate pentru Dumnezeu. A vrut desăvârşire bogatul: iată calea desăvârşirii!

Dragii mei, Evanghelia de astăzi ne arată tuturor că există un creştinism simplu, comod, confortabil şi la îndemâna oricui, dar care abia dacă ne va mântui… Ce a cerut bogatul, însă? Abia aflat în pragul mântuirii, a dorit şi a râvnit la desăvârşire! De aceea i-a arătat Hristos că, dacă vrea să fie desăvârşit, atunci nu se mai poate mulţumi doar cu păzirea poruncilor, şi încă a celor mai simple… Evanghelia de astăzi nu aşteaptă de la noi, aşadar, doar să fugim de păcat, ci să ne şi agonisim virtuţile. Adică ne cere să arătăm angajament: să postim, să facem milostenie, să ne rugăm, să slujim lui Dumnezeu şi semenilor, să iubim pe Dumnezeu şi pe aproapele, căci acestea „cuprind toată Legea şi proorocii" (Mt. 22,40).

A iubi pe Dumnezeu şi pe aproapele cu toată fiinţa noastră ne obligă să fim gata a renunţa la orice ne-ar putea împiedica de a alerga în urma Lui, iar bogatului de astăzi tocmai avuţiile îi stăteau în cale. De aceea pericopa evanghelică ne îndeamnă să iubim pe Dumnezeu mai mult decât orice ne-ar tenta ori ne-ar putea distrage de la iubirea şi comuniunea cu El, dacă vrem să putem dialoga cu El cu adevărat. Să nu fim tânărul care şi-a plecat privirea şi n-a mai putut răspunde nimic lui Hristos; n-a mai putut rămâne în comuniune, n-a mai putut fi capabil să ţintească spre desăvârşire. S-a mulţumit cu poruncile prohibitive. S-a limitat doar la a nu săvârşi răul şi, pentru aceasta, s-a arătat incapabil să mai săvârşească binele. Iată ce ne cere pericopa de astăzi!

Nu este suficient, aşadar, un creştinism definit doar prin fugă de păcat, ci este necesar un stil de viaţă creştin, un angajament şi devotament faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele prin iubire până la jertfă, căci abia acestea vor face din noi oameni capabili să putem intra în „dialog" şi să rămânem în comuniune deplină cu Hristos, fără a-I întoarce spatele pentru că a dus creştinismul mai departe de respingerea păcatului, la virtute şi luptă pentru desăvârşire. Evanghelia de astăzi ne cere, prin urmare, angajament creştin, luptă, jertfă, dragoste faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele, cu tot ce presupun acestea.

Să cerem, deci, Domnului să ne dăruiască această iubire, capabilă să ne facă să renunţăm la orice pentru El. Să-L punem, adică, pe El în centrul preocupărilor şi al vieţii noastre, iar nu celelalte lucruri — necesare şi acelea până la un punct — însă nu în aşa măsură încât să-I ia locul. Să-L iubim pe Dumnezeu, să-L slujim cu toată fiinţa noastră şi El ne va dărui moştenirea Împărăţiei de veci, Amin.

(din: † Sebastian, episcopul Slatinei şi Romanaţilor, Predici la Duminicile de peste an, Slatina, 2011)

Ips Timotei - Veşnicia, dialogurile şi întrebările esenţiale

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
- 26 noi, 2020

În perioada anterioară Duminicii a 30-a după Rusalii, Biserica a rânduit să fie citite fragmente din Sfânta Evanghelie în care sunt redate cuvintele Mântuitorului cu referire la cei nemilostivi. Am auzit despre un om care petrecea mereu în ospețe îmbelșugate și nu a oferit din firimiturile care cădeau de la masa sa săracului Lazăr, plin de bube, care zăcea la poarta lui.

Am auzit apoi despre un om care, primind belşug în urma unor recolte bogate, a hotărât în sine să strice hambarele pe care le avea și mai mari să le zidească.

În Duminica a 30-a după Rusalii ne este prezentat dialogul dintre Mântuitorul Hristos și un om bogat.

Cei trei evangheliști care prezintă episodul întâlnirii Mântuitorului cu acest tânăr bogat oferă diferite amănunte: unul spunând că era dregător, altul că era un om oarecare, iar altul că era un tânăr bogat. Acest om, apropiindu-se de Domnul, L-a numit mai întâi Bunule Învăţător (Luca 18, 18).

După ce l-a numit Bunule Învăţător (Luca 18, 18), dregătorul I-a pus o întrebare de-a dreptul neobișnuită: Ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci? (Luca 18, 18)

sau, după o altă traducere, Ce să fac ca să trăiesc veșnic? Mântuitorul i-a răspuns rezumativ, spunându-i: Știi poruncile: Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta (Luca 18, 20).

Sfinții evangheliști Matei și Marcu adaugă un lucru esențial: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți. Expunerea esenței poruncilor a primit răspuns pozitiv din partea tânărului. Mântuitorul a adăugat: Încă una îţi lipseşte: Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie (Luca 18, 22). Evanghelia ne spune că tânărul a plecat întristat, căci avea multe bogății. Nu era un bogat de rând, ci unul de seamă, dar la care îndemnul Mântuitorului nu a găsit atunci ecou în inima lui.

După refuzul acestuia de a-L urma, Mântuitorul le-a spus ucenicilor: Mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în Împărăţia lui Dumnezeu (Luca 18: 24, 25), cuvinte care au stârnit nedumerirea lor: Şi cine poate să se mântuiască? (Luca 18, 26), înțelegând că mântuirea este un dar preţios. Mântuitorul, parcă încercând să-i consoleze, le-a spus: Cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu (Luca 18, 27).

Dacă ar fi să privim cu atenție la poruncile pe care dregătorul le-a păzit, trebuie să recunoaștem că suntem departe de a le împlini cum se cuvine. Sunt multe forme ale păcatului pe care nu le conștientizăm deplin. Referindu-se la porunca uciderii, Mântuitorul avea să le spună ucenicilor: Iubiți pe cei ce vă urăsc și faceți bine celor care vă vatămă și vă prigonesc. El nu cere iubire pentru iubire, ci mai ales iubire în schimbul urii cu care ar fi putut să se întâlnească ucenicii. Oare de câte ori nu i-am vorbit rău pe alții sau am adus mărturie mincinoasă și am reușit să-l ucidem sufletește pe fratele nostru, nedorind îndreptarea lui, ci doar dorința de a arăta că el a greșit, considerându-ne superiori și infailibili. Îndeplinim poruncile amintite de Mântuitorul uneori formal, alteori deloc.

Tradiția Bisericii spune că cel care avea multe bogății și a plecat de lângă Mântuitorul nu a avut atitudinea lui Zaheu din Ierihon de a împărți jumătate din avuție săracilor și de a răsplăti împătrit tuturor celor nedreptățiți. Dacă Mântuitorul ne-ar fi cerut să lăsăm toate câte avem, cel mai probabil am fi foarte întristați, întrucât suntem legați de lucrurile trecătoare și prea puțin de cele spirituale, înalte.

Învățăm că există întrebări esențiale și vorbe goale. Noi ne-am obișnuit cu cele de pe urmă, pe care le rostim la tot pasul, discuții fără folos, vorbire în zadar despre alții, irosirea timpului și a liniștii interioare. Întrebările esențiale sau existențiale, cum a fost și cea a dregătorului din Evanghelia acestei duminici, trebuie să le adre-

săm permanent. Ce bine ar fi dacă am reflecta în fiecare zi la această temă: Ce să facem pentru a fi mai aproape de Dumnezeu și pentru a dobândi Împărăția cerurilor. În toată această osteneală de a-L urma pe Dumnezeu, jertfirea de sine, renunțarea la sine, dăruirea sunt forme prin care putem să ne apropiem de Hristos. Dacă omul din Evanghelia Duminicii a 30-a după Rusalii L-a refuzat pe Mântuitorul, să nu facem la fel.

Tradiția ierusalimiteană spune că, după un timp de meditație, dregătorul bogat s-a întors la Mântuitorul, mărturisind că a împlinit porunca din urmă, adică vânduse tot ce avea și a dat săracilor ca să-L urmeze.

Altă tradiție spune că în vremea dărâmării Templului din Ierusalim, în anul 70 d.Hr., dregătorul, încărcat de ani, aflându-se la una dintre porțile cetății, pe unde oamenii fugeau în timpul busculadei de atunci, a încercărilor, le spunea: să nu faceți ce am făcut eu, pentru că nu L-am ascultat pe Domnul, iar acum soldații Romei mi-au trecut prin foc toată agoniseala mea. Dacă atunci L-aș fi ascultat pe Iisus Hristos, astăzi aș fi fost fericit, dar acum trăiesc propria mea ruinare, pentru că nu poate cineva să se îmbogățească decât în Dumnezeu…

Cuvintele Evangheliei că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului (Luca 18, 25) pot fi înțelese din două perspective:

– *Una dintre porțile cetății Ierusalimului, înspre pârâul Cedrilor, numită astăzi și Poarta Sfântului Ștefan, se numea în vechime Poarta Urechile Acului. Pe acolo erau trecute turmele de oi și capre pentru a putea fi numărate. De asemenea, animalele care erau duse la Templu pentru a fi jertfite treceau prin același loc strâmt.*

Mântuitorul, vorbind celor care cunoșteau Ierusalimul de atunci, le-a dat de înțeles că o cămilă trece foarte greu printr-o poartă strâmtă, dar nu era totuși impo-sibil, întrucât o cămilă îngenuncheată și împinsă ar fi putut trece cu greu prin acel loc. La fel se întâmplă și cu cei care au avuții, care și-au lipit inima de lucrurile lumești, de care se desprind foarte greu. Acest lucru avea să-l amintească Mântuitorul ucenicilor pentru a se feri de împovărarea lucrurilor nefolositoare.

– *Cuvântul camila în limba greacă este apropiat ca înțeles de cuvântul funie (groasă), în sensul de otgon marinăresc cu care sunt legate corăbiile când acostează. O astfel de funie nu poate trece prin urechile acului decât dacă este desfăcută fir cu fir. La fel este și structura noastră: dacă nu vom*

încerca să ne desprindem de lucrurile care ne împovărează, vom fi permanent robi ai păcatului, cu diferitele lui denumiri.

Dacă vom ajunge într-o zi să înțelegem lucrurile esențiale, iubirea și atenția noastră se vor concentra către lucrurile veșnice, care ne apropie de Dumnezeu. Tânărul din Evanghelia acestei duminici, dacă nu a răspuns la început mărinimiei pe care i-a arătat-o Domnul, avea s-o înțeleagă mai târziu, după o analiză atentă a propriei sale vieți, descoperind ce era important cu adevărat.

Evanghelia dregătorului bogat se adresează și nouă, nu pentru a condamna bogăția, căci bogăția în sine nu este rea, cum nici sărăcia în sine nu este virtute, după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Folosirea bogăției, felul cum ne raportăm la ea, poate aduce bogăție veșnică sau una vremelnică, amăgitoare.

Cineva care se pregătea de moarte și se considera drept a cerut unui apropiat să-i aducă Cartea Legii, l-a rugat să-i citească dacă a împlinit ceea ce era scris. Era un om al literelor pentru că litera ucide, iar duhul face viu (2 Corinteni 3, 6). Se cuvine nu doar să căutăm bifarea anumitor virtuți pe care trebuie să le împlinim de dragul imaginii formale, ci trebuie întotdeauna să căutăm să zidim omul dinlăuntru și fiecare cărămidă să fie raportată la Dumnezeu, niciodată îndreptată către oameni.

Evanghelia Duminicii a 30-a după Rusalii ne arată că Mântuitorul nu S-a întâlnit doar cu oameni săraci, bolnavi, neputincioși, năpăstuiți. El S-a întâlnit și cu oamenii mari ai vremii. Așa au fost membrii importanți ai Sinedriului, cu care Domnul S-a întâlnit de câteva ori. Era căutat frecvent de oamenii nevoiași, bolnavi, care nu mai aveau vreo speranță. Dar Și-a îndreptat cuvântul și către cei luminați, cum face Biserica întotdeauna. Biserica se raportează la toate categoriile sociale și profesionale. Ea arată tuturor drumul care duce către Împărăția lui Dumnezeu. Indiferent cine ești, cât de sus ai urcat în ierarhia socială, dacă nu-ți pui aceeași întrebare ca tânărul din Evanghelie, înseamnă că te afli pe drumul greșit.

Este esențial să rostim mereu aceeași întrebare ca a dregătorului din Evanghelie: Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci? (Luca 18, 18). Punându-ne această întrebare, vom găsi și răspunsuri, bucurându-ne întotdeauna de întâlnirea cu Domnul, așa cum Îl întâlnim în chip special prin participarea la Sfânta Liturghie și prin faptele bune pe care le săvârșim. Cei care avem mai mult decât alții suntem invitați să facem faptele iubirii, faptele celor care Îl caută pe Dumnezeu știind că drumul către El trece întotdeauna prin fața săracilor. Cei cu adevărat săraci ne ajută să nu ni se închidă drumul către Împărăția lui Dumnezeu.

Îl rugăm pe Mântuitorul Hristos să privească cu drag spre noi, cum a privit către tânărul din Evanghelia acestei duminici, pentru că el avea preocupări speciale, înțelepte și veșnice. Fericiți sunt cei înțelepți care își pun aceeași întrebare, a căror viață este trăită ca răspuns la îndemnul pe care Hristos l-a adresat tânărului și doresc să trăiască veșnic, împreună cu Domnul!

Predica prea fericitului părinte patriarh Daniel la Duminica a XXX-a după Rusalii - Milostenia - cale spre mântuire

Sfânta Evanghelie din Duminica a XXX-a după Rusalii a fost rânduită de Biserică spre a se citi în această perioadă a postului Naşterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ea este un îndemn la milostenie, la ajutorarea celor săraci. Sfântul evanghelist Luca ne pune în faţă problema bogăţiei ca obstacol în calea mântuirii şi a desăvârşirii vieţii creştine.

Bogăţia nu este rea în sine, dar devine piedică în calea mântuirii când ne legăm de ea ca de ultima realitate, când ne alipim sufletul atât de mult de cele materiale, încât grija pentru bogăţie robeşte sufletul nostru şi nu mai lasă în el loc pentru prezenţa lui Dumnezeu.

Un bogat evlavios şi moral, dar zgârcit şi nemilostiv

Spre deosebire de bogatul nebun căruia i-a rodit ţarina şi care nu ştia unde să mai păstreze tot ceea ce a primit de la Dumnezeu în mod neaşteptat ca recoltă, bogatul din Evanghelia de astăzi nu este un bogat necredincios sau nepăsător cu privire la mântuirea sufletului său. Bogatul din Evanghelia Duminicii trecute a fost considerat 'nebun' tocmai pentru că reducea toată viaţa sa la nivelul biologic al existenţei şi zicea sufletului său: 'suflete, mănâncă, bea şi te veseleşte' (Luca 12,

19), fără să mai caute hrană spirituală şi pentru suflet, întrucât credea că sufletul se poate mulţumi doar cu lucruri materiale, limitate şi perisabile.

Însă bogatul din Evanghelia de astăzi, un tânăr dregător, cu prestanţă în societatea iudaică, este un om duhovnicesc, un om virtuos. Când Mântuitorul Iisus Hristos enumeră poruncile pe care trebuie să le observe acesta potrivit Legii Vechiului Testament, şi anume: ***'să nu fii desfrânat, să nu ucizi, să nu furi, să nu fii martor mincinos, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta' (Ieşire 20, 12-17),*** tânărul bogat a răspuns: ***'Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele' (Luca 18, 21),*** adică din fragedă copilărie. Deci, este vorba aici de un bogat evlavios şi virtuos, un bogat care-şi pune întrebarea cea mai serioasă sau cea mai gravă a vieţii omului pe pământ: ***'ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?' (Luca 18, 18).*** Bogatul acesta pare a fi un om care nu este mulţumit cu viaţa aceasta, nu pentru că era sărac, nici pentru că ar fi trecut prin multe greutăţi, ci pentru că simţea că omul este chemat să trăiască veşnic în iubirea veşnică a lui Dumnezeu, întrucât a fost creat după chipul lui Dumnezeu Cel veşnic viu (cf. Facere 1, 26).

Mântuitorul Iisus Hristos i-a zis: 'ştii poruncile' şi le-a enumerat, deşi era convins că acest tânăr este un cunoscător al Legii şi al poruncilor. De ce? Pentru că a voit să-i arate că tot ceea ce făcuse tânărul până atunci nu era suficient. Prin urmare, i-a spus: ***'încă una îţi lipseşte' (Luca 18, 22).*** Îi mai lipsea o componentă importantă a vieţii spirituale şi morale. Ce anume? Generozitatea sau dărnicia, milostenia sau ajutorarea săracilor.

Milostenia, începutul asemănării omului cu Dumnezeu

Dregătorul bogat era evlavios şi virtuos, dar era zgârcit sau nemilostiv. Aşadar, un bogat evlavios, dar nemilostiv sau insuficient de darnic. Prin aceasta, Mântuitorul voieşte să ne arate că nu este suficient a fi curat şi cinstit, sau a nu face rău cuiva, adică a nu fi desfrânat, nici martor mincinos, nici hoţ, nici violent, nici ucigaş şi nici a te purta urât cu părinţii. Ci, pentru a fi cu adevărat fericit şi asemenea lui Dumnezeu, omul trebuie să fie şi milostiv sau darnic.

Prin urmare, Evanghelia de astăzi ne atrage atenţia că nu este suficient să postim mult, să ne rugăm mult, să ne înfrânăm de la păcat dacă nu suntem şi milostivi. De ce? Pentru că milostenia ca iubire sfântă sau bunătate arătată faţă de semenii noştri este începutul asemănării omului cu Dumnezeu Cel milostiv. Dumnezeu doreşte ca noi să fim nu numai recunoscători faţă de El, ci să fim şi milostivi faţă de semeni. În momentul în care Mântuitorul îi spune: ***'vinde toate câte ai şi le împarte săracilor, şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie' (Luca 18, 22),***

tânărul bogat s-a întristat pentru că poseda multe averi. De fapt, Domnul Iisus Hristos descoperă în sufletul tânărului bogat o boală ascunsă. Prin urmare, El operează o intervenţie spirituală de tăiere a unei bube foarte adânci din sufletul bogatului, şi anume prea multa sa alipire de bogăţiile din lumea aceasta. Când Iisus i-a recomandat eliberarea din robia ascunsă a lăcomiei, tânărul s-a întristat pentru că i s-a propus o pierdere materială în schimbul unui câştig spiritual. Mântuitorul i-a demolat tânărului un idol ascuns, adică prea multa sa bizuire pe bogăţiile pe care le avea, sau relaţia sa pătimaşă faţă de averile materiale limitate.

Bogatul acesta este mai preocupat de ceea ce are decât de ceea ce poate fi sau deveni. Pentru el verbul 'a avea' era mai preţios şi atractiv decât verbul 'a fi'. Cu toate acestea, Mântuitorul Iisus Hristos a văzut că tânărul bogat avea în suflet o căutare sinceră şi o dorinţă spirituală, aceea a vieţii veşnice. Din acest motiv, Domnul Iisus nu încearcă să-l convingă pe tânăr, ci îl lasă în această întristare de moment, dar şi să răspundă la întrebarea dacă poate sau nu să Îi urmeze Lui. Hristos Domnul nu-l mai întreabă nimic pe tânărul bogat, nu-i mai explică nimic, ci respectă în tăcere libertatea lui de a-I urma sau nu, de a împlini sau nu sfatul pe care i l-a dat. Hristos-Domnul propune, dar nu impune; recomandă, dar nu comandă schimbarea vieţii; cheamă, dar nu constrânge; fascinează, dar nu fana-tizează; povăţuieşte, dar nu umileşte pe tânăr.

Numai cu ajutorul lui Dumnezeu putem împlini voia Lui

În Evanghelie vedem cât de mult preţuieşte Hristos căutarea desăvârşirii spirituale. În acest sens, Evanghelia după Sfântul evanghelist Marcu precizează că ***'Iisus l-a privit cu drag' (Marcu 10, 21)*** pe acest tânăr care a pus întrebarea esenţială şi cea mai matură a vieţii sale: ***'Ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?' (Luca 18, 18).*** Pe de altă parte, Mântuitorul a văzut lupta interioară a tânărului bogat, dificultatea lui de a renunţa la ceea ce era până atunci idolul ascuns al vieţii sale, adică bogăţiile materiale.

Iar cei care au fost prezenţi acolo, mai ales ucenicii lui Iisus, au văzut cât de greu era pentru bogat să urmeze sfatul lui Iisus în momentul acela, mai ales după ce Mântuitorul le-a zis: ***'Mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în Împărăţia lui Dumnezeu' (Luca 18, 25).*** Cămila aceasta poate fi înţeleasă în mod simbolic sau metaforic. În Ierusalim era o poartă numită Urechile Acului pentru că era foarte strâmtă. Prin acea poartă, o cămilă putea trece doar în genunchi, deci, dacă se apleca, se micşora, se smerea. Indiferent de interpretarea simbolică, Mântuitorul vrea să ne arate dificultatea pe care o are omul bogat pentru a intra în Împărăţia Cerurilor dacă nu devine smerit şi milostiv.

Totuşi, Mântuitorul nu exclude posibilitatea mântuirii acestui tânăr bogat căutător al vieţii veşnice. La întrebarea ucenicilor Săi: ***'Şi cine poate să se mântuiască?' (Luca 18, 26), Mântuitorul răspunde: 'Cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu' (Luca 18, 27).*** Cu alte cuvinte, schimbarea modului de a fi şi de a gândi a bogatului este posibilă numai cu ajutorul lui Dumnezeu.

Prin milostenie, averile trecătoare devin comori veşnice

Dumnezeu doreşte ca omul să adune comori în ceruri, nu pe pământ. Iisus îi spune dregătorului: ***'Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri' (Luca 18, 22),*** comoara faptelor bune, comoara milosteniei. Averile nu se pierd când din ele se face milostenie săracilor, ci se transferă de pe pământ la cer, în înţelesul că milostenia transformă averile în lumina neînserată a faptelor bune, pe care omul o ia cu el în suflet şi se mută la cer, după moartea sau după despărţirea lui de lumea materială. Acest transfer - transfigurare, adică această schimbare a bunurilor materiale în faptă bună şi în comoară cerească nu se face uşor dacă omul s-a prea obişnuit cu modul de existenţă posesiv, pătimaş şi lacom, acaparator şi adunător de averi trecătoare. De aceea, pentru a ne vindeca de patima lăcomiei, avem nevoie de harul lui Dumnezeu. Mântuitorul spune în această privinţă: ***'Cele ce sunt cu neputinţă la oameni, sunt cu putinţă la Dumnezeu' (Luca 18, 27).***

Dacă noi Îi cerem ajutorul, Dumnezeu ne ajută să ne schimbăm, să realizăm acest transfer - mutaţie din comoară pământească în comoară cerească şi să-I urmăm Lui. Să renunţăm la ceva pentru a primi pe Cineva, să renunţăm la daruri pentru a primi pe Dumnezeu-Dăruitorul, pentru ca El să devină Viaţa vieţii noastre. Potrivit Sfintei Tradiţii, cuvintele tainice ale Mântuitorului Hristos: 'cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu' s-au adeverit în viaţa acestui tânăr, întrucât el era sincer în căutarea sa spirituală. Dar îi era greu să se schimbe imediat.

Se spune că el a avut nevoie de un an ca să lupte cu propriul său egoism, pentru a împlini sfatul Mântuitorului Hristos. Deci, după o luptă interioară duhovnicească în care, desigur, a cerut ajutorul lui Dumnezeu, tânărul bogat a renunţat la averi, le-a vândut, le-a împărţit săracilor, a devenit unul din ucenicii Mântuitorului Iisus Hristos, iar mai târziu a ajuns episcop în Asia Mică. Aşadar, Hristos Domnul a prevăzut această schimbare sau convertire a tânărului bogat.

De aceea, a zis că cele ce sunt cu neputinţă la oameni, când ei se luptă singuri, sunt cu putinţă la Dumnezeu, care îi scoate pe oameni din singurătate, îi ridică din

patimi, îi luminează, îi ajută şi îi mântuieşte, adică îi uneşte cu El şi le dăruieşte viaţă veşnică.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu să înţelegem din Evanghelia de astăzi că, deşi adesea este greu, ne putem totuşi schimba felul nostru de a fi, de a gândi şi de a făptui, iar aceasta este cu putinţă dacă Îl chemăm pe Dumnezeu în ajutor. Să-L chemăm, aşadar, pe El în rugăciune cât mai deasă, mai ales acum în această perioadă a Postului Naşterii Domnului, pentru înnoirea vieţii noastre. Iar pe lângă evlavie şi viaţă virtuoasă, să adăugăm şi multă milostenie, prin cuvântul bun şi prin fapta bună, spre slava Preasfintei Treimi şi spre a noastră mântuire. Amin!

Milostivirea faţă de semeni, începutul asemănării cu Dumnezeu

Arhid. Ştefan Sfarghie
- 24 noi, 2019

Preafericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a rostit duminică, 24 noiembrie 2019, în Duminica a 30-a după Rusalii, un cuvânt de învăţătură în Paraclisul „Sfântul Grigorie Luminătorul” din Reşedinţa Patriarhală, în care a evidenţiat faptul că pasajul evanghelic citit în cadrul Sfintei Liturghii (Luca 18, 18-27), despre dregătorul bogat şi păzirea poruncilor, ne arată în esenţă că milostenia este cale spre mântuire.

Întâistătătorul Bisericii noastre a precizat că Evanghelia Duminicii a 30-a după Rusalii este un îndemn la milostenie sau la ajutorarea celor săraci. *„Sfântul evanghelist Luca ne pune în față problema bogăției ca obstacol în calea mântuirii și a desăvârșirii vieții creștine. Bogăția nu este rea în sine, dar devine piedică în calea mântuirii când ne legăm de ea ca de ultima realitate, când ne alipim sufletul atât de mult de cele materiale, încât grija pentru bogăție robește sufletul nostru și nu mai lasă în el loc pentru prezența lui Dumnezeu şi pentru legătura noastră cu El*”, a arătat prea fericirea sa.

Patriarhul României a evidenţiat că, spre deosebire de bogatul nebun căruia i-a rodit ţarina (Luca 12, 16-21) şi care nu ştia unde să-şi păstreze bogăţia primită de la Dumnezeu într-un mod neaşteptat, dregătorul bogat din Evanghelia Duminicii a 30-a după Rusalii era un om preocupat de mântuirea sufletului său. *„Bogatul din*

Evanghelia de astăzi, un oarecare dregător, cu prestanță în societatea iudaică, este un om evlavios și virtuos sau moral. Când Mântuitorul Iisus Hristos enumeră poruncile pe care trebuie să le împlinească acesta potrivit Legii Vechiului Testament, și anume: «Să nu săvârșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta» (Ieșirea 20, 12-16), acest bogat a răspuns: «Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele» (Luca, 18, 21). Deci, este vorba aici de un bogat evlavios și virtuos, care își pune cea mai serioasă întrebare a vieții sale pe pământ: «Ce să fac ca să moștenesc viața de veci?» (Luca 18, 18). Totuşi, dregătorul acesta pare a fi un om nemulțumit cu viața pământească, nu pentru că ar fi sărac, nici pentru că ar fi trecut prin multe greutăți, ci pentru că doreşte viaţa veşnică, deoarece simte că omul este chemat să trăiască în iubirea veșnică a lui Dumnezeu, fiind creat după chipul lui Dumnezeu Cel veșnic viu.

Domnul Iisus Hristos i-a zis dregătorului bogat: «Știi poruncile?», și îndată le-a enumerat, deși era convins că acest dregător cunoștea poruncile Legii vechi. De ce? Pentru că a voit Iisus să arate că tot ceea ce făcuse dregătorul până atunci nu era suficient. Prin urmare, Iisus i-a spus: «Încă una îți lipsește» (Luca 18, 22). Îi mai lipsea o componentă importantă a vieții spirituale și morale. Ce anume îi lipsea? Generozitatea sau dărnicia, adică milostenia sau ajutorarea săracilor”, a explicat prea fericirea sa.

„Dumnezeu dorește să fim milostivi față de semeni”

În continuare, prea fericitul părinte patriarh Daniel a subliniat că dregătorul bogat, deşi era evlavios şi virtuos, era zgârcit şi nemilostiv. *„Domnul Iisus Hristos voiește să îi arate acestuia că nu este suficient a fi curat și cinstit și a nu face rău cuiva, ci pentru a fi cu adevărat fericit, omul trebuie să facă mult bine, să fie și milostiv sau darnic, să ajute pe semenii aflaţi în nevoi. Prin urmare, Evanghelia de astăzi ne atrage atenția că nu este suficient să postim mult, să ne rugăm mult, să ne înfrânăm de la păcat, dacă nu suntem și milostivi. De ce? Pentru că milostivirea, ca iubire sfântă sau bunătate arătată față de semenii noștri, este începutul asemănării omului cu Dumnezeu Cel milostiv. Dumnezeu dorește ca noi să fim nu numai recunoscători față de El, ci să fim și milostivi față de semeni”,* a reliefat prea fericitul părinte patriarh Daniel.

Întâistătătorul Bisericii noastre a mai arătat că Domnul Iisus Hristos a oferit dregătorului bogat o chemare, nu l-a forțat sau obligat în vreun fel: *„Pentru acest bogat, verbul «a avea mai mult» era mai prețios și mai atractiv decât verbul «a fi mai bun». Cu toate acestea, Domnul Iisus Hristos a văzut că dregătorul bogat avea în*

suflet o căutare sinceră și o dorință sfântă, și anume dorința dobândirii vieții veșnice. Din acest motiv, Domnul Iisus nu încearcă să-l convingă, ci îl lasă în starea de întristare, adică în starea de luptă cu sine însuși, pentru ca, în mod liber, să răspundă la întrebarea dacă poate sau nu să Îi urmeze lui Iisus. De aceea, Domnul Iisus nu-l mai întreabă nimic pe dregătorul bogat, nici nu-i mai explică nimic, ci respectă în tăcere libertatea lui de a-I urma sau nu, de a împlini sau nu sfatul pe care i l-a dat El. Deci, Domnul Iisus Hristos propune, dar nu impune; recomandă, dar nu comandă schimbarea vieții; cheamă, dar nu constrânge; fascinează, dar nu fanatizează; povățuiește, dar nu presează sufletul dregătorului bogat".

Omul ia cu el lumina spirituală a faptelor bune

Preafericirea sa a mai spus că numai prin dărnicie și milostenie, averile materiale trecătoare devin comori spirituale veșnice: *„Averile nu se pierd când din ele se face milostenie săracilor, ci se transferă de pe pământ la cer, în înțelesul că milostenia sinceră și smerită schimbă valoric averile materiale pământești în lumina spirituală a faptelor bune, singura pe care omul o ia cu el în suflet când se mută la cer, după moartea trupului, adică după despărțirea lui de bunurile materiale din lumea aceasta (...). Pentru a ne vindeca de patima lăcomiei, avem nevoie de harul lui Dumnezeu. Dacă noi Îi cerem ajutorul, Dumnezeu ne ajută să ne schimbăm modul de a gândi, să realizăm această schimbare a averilor pământești în comoară cerească și să-I urmăm Lui. Mai precis, să renunțăm la ceva pentru a primi pe Cineva, să renunțăm la daruri materiale pentru a primi pe Dumnezeu-Dăruitorul, pentru ca El să devină Viața vieții noastre".*

Prea fericitul părinte patriarh Daniel a arătat că, potrivit Tradiţiei bisericești, dregătorul bogat şi-a vândut averile, iar banii i-a împărțit săracilor şi apoi a devenit unul dintre ucenicii Mântuitorului Iisus Hristos, iar mai târziu a ajuns episcop în Asia Mică.

La final, patriarhul României a subliniat că îndemnul adresat de Domnul dregătorului din Evanghelie a rodit mult în viața multor credincioși din Biserică: *„Îndemnul Domnului Iisus Hristos adresat dregătorului bogat de a transforma, prin milostenie, comorile materiale pământești în comoara spirituală cerească a fost urmat în istorie de o mulțime de oameni bogați, care au devenit monahi sau monahii în mănăstiri, sau ctitori de biserici şi aşezăminte sociale, sau donatori care au sprijinit cu averea lor materială lucrarea spiritual-misionară și socială a Bisericii, dobândind astfel mântuirea sufletului sau fericirea vieții veșnice, pentru că au ajutat mult pe alții prin dărnicia lor".*

Evlavia izvorâtă din credinţă trebuie unită cu milostenia

Arhid. Ştefan Sfarghie
- 29 noi, 2020

În Duminica a 30-a după Rusalii, prea fericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a rostit un cuvânt de învăţătură în Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe" al Reşedinţei Patriarhale. Părintele patriarh Daniel a reliefat faptul că Evanghelia citită în cadrul Sfintei Liturghii, despre dregătorul bogat şi păzirea poruncilor (Luca 18, 18-27), ne arată în esenţă că milostenia este cale spre mântuire.

Întâistătătorul Bisericii noastre a explicat motivul pentru care Biserica a rânduit ca în această perioadă a postului Naşterii Domnului să fie citit în biserici pasajul evanghelic ce ne vorbeşte despre dregătorul bogat. *„Pentru ca, în această perioadă a postului Naşterii Domnului, să învăţăm cât de mare este patima lăcomiei de avere, care poate deveni un obstacol în calea mântuirii, şi cât de mare este milostenia, care devine cale spre mântuire. Evanghelia a fost rânduită de Biserică tocmai pentru a ne îndemna la milostenie, la ajutorarea săracilor şi a celor care se află în nevoi. În esenţă, Evanghelia ne spune că nu este suficient să fim evlavioşi şi cu o viaţă curată, ci, pe lângă evlavie izvorâtă din credinţă şi pe lângă viaţă curată în împlinirea poruncilor lui Dumnezeu, omul trebuie să fie şi milostiv, să fie asemenea lui Dumnezeu Cel milostiv",* a arătat patriarhul României.

Preafericirea sa a precizat apoi că dregătorul bogat l-a numit pe Iisus bun, şi nu înţelept, pentru că a voit să exprime prin aceasta că Mântuitorul Iisus Hristos nu este doar un Om care impresionează prin cuvintele Sale, ci El este bun şi prin faptele Sale. *„Prin faptul că El a ridicat o mulţime de păcătoşi din starea lor de păcătoşenie şi a îndemnat la pocăinţă, dar mai ales prin faptul că a vindecat o mulţime de oameni bolnavi, de infirmi, de şchiopi, de orbi, El a arătat bunătatea Sa, iubirea Sa milostivă. În conştiinţa acestui dregător bogat, Iisus este un învăţător bun, nu doar unul înţelept. Această bunătate a lui Iisus se pare că l-a impresionat, l-a atras, l-a fascinat pe acest dregător bogat şi l-a determinat să vină la Iisus şi să-I adreseze această întrebare, care este cea mai serioasă întrebare a vieţii unui om: «Ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?» (Luca 18, 18). Mântuitorul Iisus Hristos a apreciat la acest dregător căutarea sa. Întrebarea pe care el o pune este întrebarea rostului vieţii pe pământ. Tânărul din Evanghelia de astăzi simte în sufletul său că bunurile materiale pe care el le deţine nu sunt suficiente, nu pot mulţumi întru totul sufletul său care este dornic de viaţă veşnică şi de fericire veşnică (...). El era un om evlavios şi moral, era un om credincios şi sincer, corect. El a observat că a respectat, a împlinit poruncile Vechiului Testament”.*

În continuare, părintele patriarh Daniel a subliniat faptul că nu este suficientă doar păzirea poruncilor pentru ca omul să fie fericit şi mulţumit, ci foarte importantă este dărnicia sau milostenia arătată faţă de săraci. *„Sfatul pe care i l-a dat Mântuitorul Iisus Hristos dregătorului bogat a fost greu de îndeplinit. L-a pus într-o situaţie foarte dificilă şi, de aceea, el s-a întristat. Nu a înţeles cum împărţirea averilor sale către săraci îi transformă bogăţiile sale pământeşti, materiale, în comori cereşti (...). Omul bogat şi prea mult ataşat de averile sale materiale, limitate şi trecătoare nu se poate schimba uşor, decât cu ajutorul harului dumnezeiesc. Convertirea şi împlinirea sfatului lui Iisus dat acestui dregător bogat, de a vinde averile sale, de a le împărţi săracilor şi de a-I urma Lui, nu se puteau realiza deodată, spontan, ci era nevoie de un timp de luptă cu sine însuşi. Mântuitorul Iisus Hristos, după ce vede că dregătorul s-a întristat, nu insistă să-l convingă, ci-l lasă în întristarea lui. De ce? Pentru ca el să se lupte singur cu sine însuşi şi, în mod liber, mai târziu, să ia decizia de a urma sau nu sfatul Mântuitorului. Tradiţia bisericească spune că acest dregător bogat, care a plecat întristat de la întâlnirea cu Iisus, a avut nevoie de un an şi mai bine de luptă cu el însuşi şi de rugăciune, până când a reuşit să renunţe la averi, să le vândă, să împartă banii săracilor şi să-I urmeze lui Hristos”,* a evidenţiat prea fericirea sa.

De asemenea, prea fericitul părinte patriarh Daniel a precizat faptul că în Evanghelia Duminicii a 30-a după Rusalii, Mântuitorul Iisus Hristos nu-l îndeamnă pe dregătorul bogat doar să-şi vândă averile şi să împartă banii săracilor, ci să Îi urme-

ze Lui. *„Cu alte cuvinte, renunţi la ceva trecător din lumea aceasta, şi primeşti pe Cineva, pe Hristos Cel veşnic şi netrecător. Tradiţia spune că acest tânăr, după ce a vândut averile şi a împărţit banii săracilor, a devenit ucenic al lui Iisus, iar mai târziu a ajuns episcop în Asia Mică. Evanghelia se încheie cu această vedere profetică a Mântuitorului Iisus Hristos, că «cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu» (Luca 18, 27), cele ce sunt cu neputinţă la oameni pot deveni o realitate, când oamenii cer ajutorul lui Dumnezeu.*

În concluzie, Evanghelia de astăzi ne îndeamnă la milostenie. O mulţime de oameni bogaţi, din diferite motive, ca urmare a căutării lor, ca urmare a unor situaţii dificile din viaţa lor, adesea şi-au schimbat viaţa, şi-au vândut averile şi apoi au zidit biserici, au zidit case pentru bolnavi, orfani, bătrâni sau copii şi, astfel, au transformat averile lor în comori cereşti. Pentru că omul nu ia din lumea aceasta nimic material cu el, dar fiecare om ia cu sine în sufletul său lumina faptelor milostive. Acestea sunt comorile sale: cuvântul bun şi fapta bună, toate izvorâte din iubire smerită şi milostivă”, a spus prea fericirea sa.

Istorioară - O primire meritată

Un ţăran, om bun la suflet, avea obiceiul să spună tuturor:
- Vedeţi cum e lumea asta? Cei mari au de toate şi sunt primiţi oriunde cu mare pompă, în timp ce pe noi, cei simpli, nimeni nu ne bagă în seamă. Cum de este posibil aşa ceva, cum de se poate una ca asta? Vom ajunge noi pe lumea cealaltă şi vom vedea cum o fi şi acolo…

Azi aşa, mâine aşa, până când, omul nostru a visat într-o noapte ceva nemaipomenit: se făcea că murise şi ajunsese la Poarta Raiului. Acolo, ce să vezi, veselie multă, îngeri adunaţi să-l întâmpine pe noul sosit, bucurie mare! Omului nu-i venea să-şi creadă ochilor.

Atâtea pregătiri doar pentru el, un simplu creştin. Oricum, era fericit că urma să intre în Rai, nici n-ar fi sperat şi la o asemenea primire. Dar, când să intre pe poarta aceea minunată, înconjurat de tot acel alai, un înger se apropie de ţăranul nostru şi îi spuse:
- Omule, nu poţi intra pe aici, du-te ceva mai încolo şi vei găsi o portiţă mai mică, păzită de un înger. Intră pe acolo şi, mai târziu, ne vom revedea în grădinile minunate ale Raiului.

- Atunci pentru cine sunt toate aceste pregătiri? - a mai întrebat omul mirat.

- Ei, aşteptăm pe un boier care a murit odată cu tine şi care, din clipă în clipă, trebuie să ajungă aici. Pentru venirea lui este sărbătoare şi ne pregătim să-l întâmpinăm cum se cuvine.

- Bine, îngerule, dar cum se poate una ca asta? Cât am trăit în lume, am văzut nedreptăţi multe, dar şi aici, cum de e cu putinţă? De ce el, fiindcă este boier, trebuie primit cu atâta fast? Contează că el are bogăţii şi eu nu?

- Omule, pentru a te mântui nu contează ce ai avut - fie că ai fost sărac, fie bogat - ci ceea ce ai făcut cu tot ce Dumnezeu ţi-a dăruit. Dacă ai fost sărac şi ai ştiut să împărţi şi celorlalţi din puţinul de care ai avut parte, te vei mântui negreşit. Dacă ai fost bogat, cu atât mai mult ai fi putut dărui cu drag celor mai necăjiţi decât tine. Fie că eşti sărac sau bogat, important este să rămâi om.

- Dar atunci, dacă şi eu şi boierul vom intra în Rai, pentru ce este venirea lui aşa o sărbătoare?
- Omule, creştini ca tine, vin aici în fiecare zi, cu miile şi sunt bine primiţi cu toţii. Dar un boier de când n-a mai ajuns şi aici, în Rai…

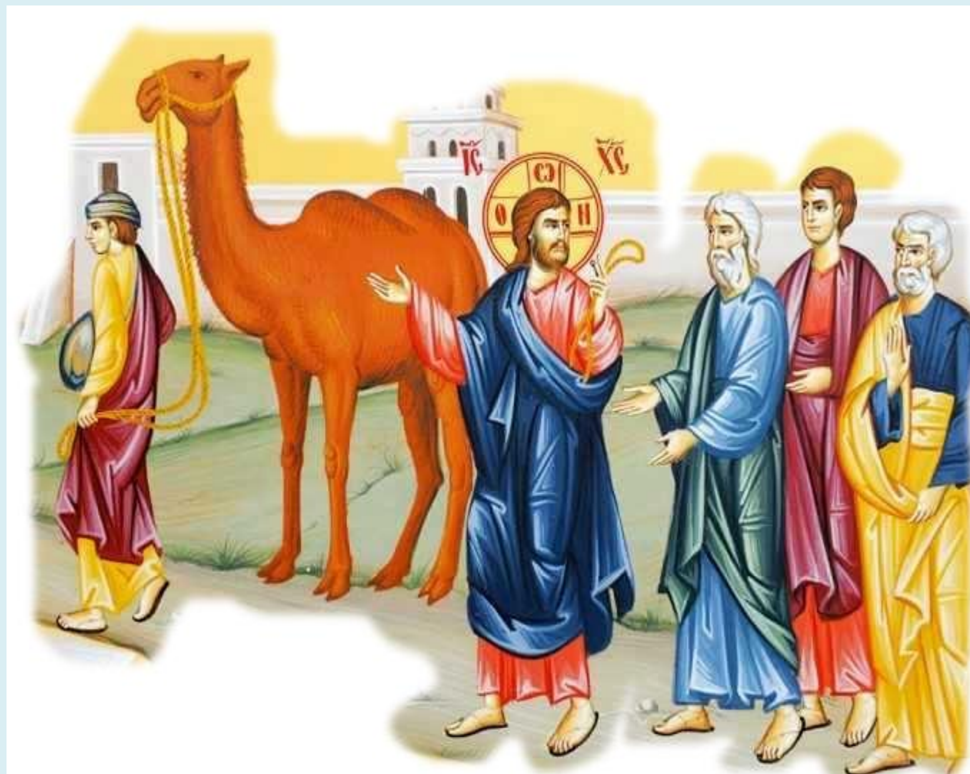
Sărac sau bogat, oricine poate fi bun şi darnic, din atât cât are. Cel bogat cu atât mai mult ar trebui să dea milostenie. Şi fiecare din noi este bogat, în felul său; căci oricând putem găsi pe cineva mai sărman decât noi, pe care să îl ajutăm. Dacă vom fi egoişti şi zgârciţi, ce folos vom avea? Cine a văzut vreodată un om rău sau zgârcit care să fie fericit?

***

"Eşti bogat? Foarte bine! Eşti zgârcit? Foarte rău! (…) Nu bogaţii vor fi osândiţi, ci cei ce slujesc bogăţiei." - Sfântul Ioan Gură de Aur

Icoane

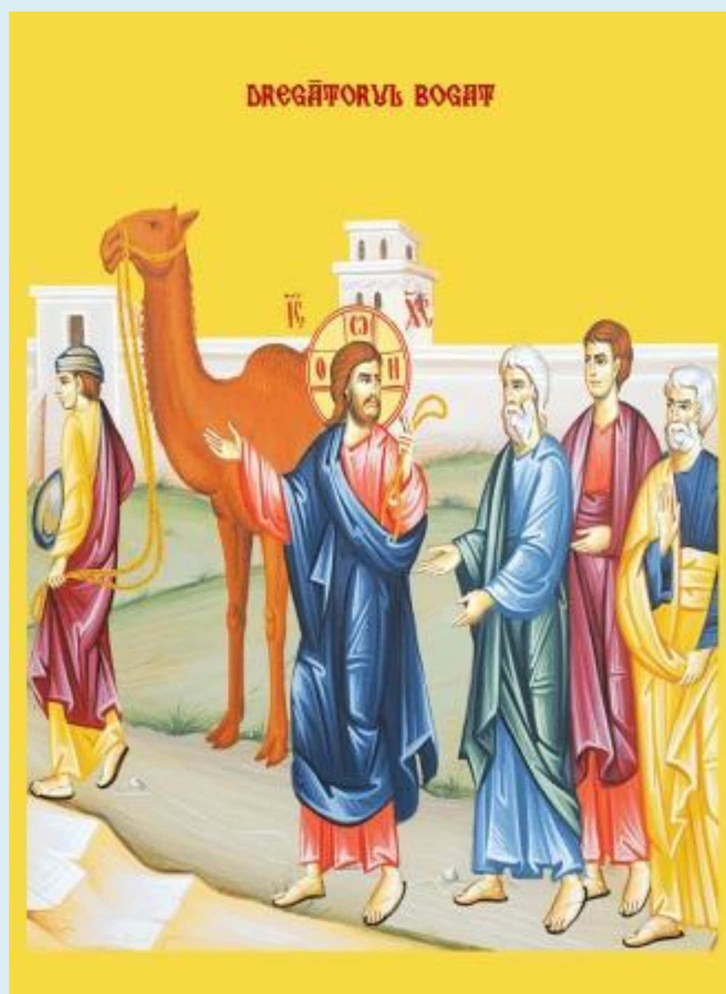

IC
XC
Duminica a 30-a după Rusalii
(Dregătorul bogat - Păzirea poruncilor)
articole icoane predici video comentarii patristice

IC
XC

ІС
ХС
О Ѡ Н

ІС
ХС
О Ѡ Н

DREGĂTORUL BOGAT

† Dregătorul bogat – Păzirea poruncilor

Un dregător oarecare s-a apropiat de Iisus şi L-a întrebat: „Bunule învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?” Iar Iisus i-a zis: „Ştii poruncile: Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.”

©doxologia.ro